Áldassék végnélkül és dicsőittessék
A legfölségesebb Oltáriszentség!

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLTÓSÁGOSABB OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S A SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A BUDAPESTI KÖZP. OLTÁREGYESÜLET

1905. VI. ÉVFOLYAM

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, IX., Üllői-ut 75.

BUDAPEST

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

Tájékoztatásul az Oltáregyesületről.

Társulatunk, mint anyatársulat, 1882-ik évi január hó 1-én a római törzstársulattal egyesittetett.

Az egy helyben létező tagok fióktársulatot képeznek, mely az anyatársulat vezetése alatt áll. A fióktársulatok főterjesztőjük által *havonkint jelentik az anyatársulatnak az ujonnan bejegyzett tagok neveit* és imádásóráit, hogy igy ezek a bucsu-engedményekben részesülhessenek.

Hol még terjesztők nincsenek, ott a szövetkező tagok neveiket, lakásukat és az imádásnak általuk választott napját és óráját, valamint kegyes adományaikat a társulat igazgatójának vagy tollvivőjének küldik be. Az anyatársulatot egy a fm. Bibornok magyarországi Herczegprimástól *kijelölt áldozár, mint igazgató* vezeti. Az igazgatót, a ki mellett egy áldozár, mint titkár van, egy bizottmány segíti, mely *egy elnök-asszony-*, másodelnök-asszonyból, titkárnő, pénztárnok, könyvtárosból s néhány tanácskozó tagból áll, kik ülnökhölgyeknek hivatnak. A bizottmány *terjesztőnőket* nevez ki, kiknek föladata a társulat terjesztésén munkálkodni és a tagok buzgalmát éleszteni.

1. A társulat föladatául tüzi ki: a) *a legfölségesebb Oltáriszentségben jelenlevő Jézus Krisztus* megismerését, szeretését és *imádását* mindinkább éleszteni s gyarapitani és ezen őszinte szeretet által kipótolni a bántalmakat, melyekkel ezen legfölségesebb Szentségben illetik; és b) *a szegény templomokat,* tehetségéhez képest, fölszerelni és segiteni.

2. Tagokul fölvétetnek mindkét nembeli hivek, kik az Oltáriszentségről szóló tanitásban részesültek. — Hogy a tag az oltáregyesületi bucsukban részesülhessen, *elengedhetlen föltétel,* hogy: 1. *neve* az egyesület törzskönyvébe bevezettessék; 2. hogy *havonta egy órát* töltsön a legföls. Oltáriszentség imádásában; 3. hogy *évenkint* a szegény templomok fölsegitésére *alamizsnát* adjon az egyesületnek. *Ajánljuk,* hogy a fölvételkor a tag egy határozott napot, például a hó első vagy második napját és erre egy határozott órát, éjjelit vagy nappalit válaszszon és jelentsen be; mely napot és órát, *ha csak ebben* valamely fontos ok nem gátolja, a tag lelkiismeretesen betartja.

Az imádás-órát czélszerü valamely templomban, de lehet otthon is megtartani. A tagoknak ajánljuk továbbá, hogy ha a körülményeik megengedik, *éjjeli imádás-órát* válaszszanak. *Ha valaki foglalkozása miatt* nem imádkozhatnék egy egész órán át, annak meg van engedve, hogy az imádást munkaközben vagy az uton is végezhesse, csak igyekezzék dolgai közben a legföls. Oltáriszentséggel lelkileg egyesülve maradni. *Alamizsnául* nálunk a tehetősebb tagok évenkint két koronát, a szegények évenkint 24 fillért adnak. Kik évenkint legalább *4 koronát* adakoznak a szegény templomok számára, de magukat a havonkinti imádás-órára nem kötelezik, *résztvevő tagoknak* neveztetnek; bucsukban nem részesülnek, de a társulat érdemeiben s imádságaiban igen. Azon adakozók, kik rendes évi járulékra nem kötelezik magukat, a társulat *jótevőihez* tartoznak. Ezekért a szegény templomok hivei imádkoznak. *A társulat* szegény templomok számára köszönettel fogad minden használható adományt, vásznat, csipkét, selymet, kelyhet, szentségtartót, szobrot, képet stb. *Budapesten a társulat közös istentiszteletét* az Angolkisasszonyok templomában minden hó második vasárnapján tartja. Reggel 6 órakor a legföls. Oltáriszentség kitétele; 8 órakor szentmise; együttes szentáldozás. A szentmise után a tagok az áldozópap előimádkozása mellett 2 Miatyánk, 2 Üdvözlet és a 129-ik zsoltárt, «A mélységből» mondanak el a meghalt tagokért. Délután 5 órakor szentbeszéd, litánia Jézus szents. nevéről s a legfölségesebb Oltáriszentség visszahelyeztetik. Az istentisztelet közben a templom ajtajánál pénz gyüjtetik a szegény egyházak javára. Oly helyeken, hol fióktársulatok vannak, gondoskodjanak a tagok, hogy *szintén havi szentmiséjük s ha lehet, tanitásuk is legyen.*

Az egyesület tagjai *minden kinálkozó alkalmat fölhasználnak,* hogy a legfölségesebb Oltáriszentség iránti tiszteletre és imádásra másokat is buzdítsanak. Gondoskodnak, hogy sulyosabb *beteghez lelkiatya hivattassék;* szivesen látogatják meg a legfölségesebb Oltáriszentséget; *ha bárhol megpillantják, térdhajtással üdvözlik;* a szentségimádásokon részt vesznek; gyakrabban járulnak a szentgyónáshoz és a szentáldozáshoz s erre másokat is buzdítanak. A tagok és résztvevők októberben és novemberben fizetik be évi járulékaikat.

A ft. egyházmegyei megbizott, mint a megyés-püspök ur képviselője, 1. *az illető egyházmegye területén fölmerülő* oltáregyesületi ügyeket önmaga vezeti és azokról a szükségeseket a lelkész urak és az Oltáregyesület budapesti központi vezetősége között közvetiti. 2. Egy egyházmegyei oltáregyesületi *törzskönyvet* vezet, a melybe a jelentkező tagok neveit és imaórájukat bejegyzi. 3. A törzskönyv külön részében följegyzi, hogy mely plébánián és mely napon és órában tartatik közös istentisztelet. 4. Jegyzékbe veszi a templomok részéről beérkezett kérvényeket. 5. *Naplót* vezet a tagsági dijakról, alamizsnákról és a kezelési kiadásokról. 6. *A beérkező kérvényeket* a méltányosság szerint megbirálja és véleményét az egyes kérvényekre följegyzi. 7. *A kérvényeket* évenkint az október, november hónapok folyamán a központba küldi. Később érkezett kérvények figyelmen kivül hagyatnak. 8. A hozzája érkezett *tagsági dijakat* és egyéb alamizsnákat lehetőleg *november hó elsejéig* átszolgáltatja a központnak. 9. Kezelési kiadásait, beszámolás mellett, az egyh.-megyei területéről begyült pénzekből födözi.

A Főtisztelendő Papság szives figyelmébe.

A ft. lelkész urakat kérjük, 1. hogy ezek után az Oltáregyesületet *érdeklő minden ügyben* az egyházi megyéjük területére a főpásztor ur által kegyesen kinevezett *megbizott urhoz* legyenek szivesek fordulni.

2. Náluk jelentsék be az uj tagokat, megjelölve a tagok imádási napját és óráját.

3. Kérjük a ft. lelkész urakat, hogy *a segélyezést kérő folyamodványokat, a tagsági díjakat és egyéb alamizsnákat egyenesen hozzájuk küldjék be.*

4. *A folyamodványokhoz okvetlenül szükséges: a)* a kérvény, az elnökasszonyhoz intézett szövegezéssel; *b)* a kerületi esperes ur által láttamozott leltár és a templomi bevételek és kiadások összeges kimutatása (tehát nem az egyes tételek); *c)* a kérelmezett tárgyak lajstroma egy külön lapra irandó; *d)* a kérvényen vagy a lajstromon az illető község neve, az utolsó posta és a vasuti vagy a gőzhajóállomás, valamint az egyházi és politikai megye neve jól olvashatólag kiteendő; *e)* a kérvények mulhatatlanul idejekorán küldendők az egyházmegyei megbizott urakhoz, hogy ők azokat az október november hónapok folyamán a központba juttathassák; *f)* a későbben érkező kérvények elintézetlenül küldetnek vissza; *g) csakis világiaktól* eredő folyamodványok nem jöhetnek tekintetbe.

5. Az oltárteritők, a tabernakulum, a gyertyatartók méretei pontosan és okvetetlenül megjelölendők.

6. *A kérvények röviden és világosan szerkesztendők.* Miért is a leltárban az egyes tárgyakról kiteendő, hogy jó, közepes vagy rossz állapotban birja-e azokat az illető templom.

7. Az ajándéktárgyak csak a kiállitás után (körülbelül husvét táján) küldetnek meg az illető templomoknak.

8. Miután az Oltáregyesület főczélja, hogy a legföls. Oltáriszentség iránti hitet, áhitatot és szeretetet fölkeltse és terjeszsze, *a budapesti közp. Oltáregyesület csakis oly templomok számára szavaz meg egyházi szerelvényeket, a mely templomokban az oltáregyesületi ájtatosság* a hónaponkinti egy órai szentségkitétellel és imádással *szervezve van,* vagy nyomban szerveztetni fog. Ez az egyetlen kárpótlás, a melyre az egyesület számot tart.

Kérelem a ft. papsághoz. Az Oltáregyesület azon alázatos kérelemmel fordul a ft. papsághoz, hogy az Oltáregyesületnek szent czéljaira, időnkint, teljesen alamizsnakép és tetszés szerint meghatározandó bizonyos számu *szentmiséket vállalni sziveskedjenek.*

Ha minden áldozár évenkint néhány szentmisét vállalna (és ki ne tehetné ezt?!), az Oltáregyesület rövid idő alatt az ország minden szegény templomát fölruházhatná.

Az intentiókat ft. Demény Dezső, kir. palotai káplán ur kezeli. Az intentiók ajánlatát a papság között főleg a kerületi közgyülések alkalmával szétosztandó *intentiókötelező lapra* jegyzi föl, melyet a főpásztori megbizott ur útján juttat a budapesti központi igazgatósághoz, ki az intentiókat egy válaszos levelezőlapon jelöli ki az illető áldozár uraknak. *A szentmisék természetesen csak akkor kezdendők meg, midőn az illető áldozár a kijelölést már kézhez vette.*

Az Oltáregyesület nem intentiók fejében, hanem *ingyen adja az egyházi szereket* s igy ő maga is csakis *alamizsnaképen* fogadja el a stipendiumokat. Intentiókra egyházi szereket *nem közvetít.*

VI. ÉVF. 1905 1. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Rákos-u. 5

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

V. ÉVFOLYAM. 1905. JANUÁR. 1. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Éltető, rettenetes szentség. — Dicsértessék az Ur Jézus! — Csendes gondolatok a szentmise alatt. — Szentségtörés és engesztelés Bécsben. — Kassa vértanui. — Kérjetek és megnyeritek. — Nerli Miklós a pokolban. — Vegyesek. — Ágnes vagy az Oltáriszentség kis menyasszonya. — Oltáregyesületi ügyek. — A gyermekek gyakori szent áldozásáról — Hirdetések.

Éltető, rettenetes szentség.

TUDATÁBAN a nagyszerü jelenségeknek, melyek által a mindenható Isten az ő jelenlétéről tanuságot tett s egyuttal az ő választott népét kitüntette, Izrael nemzete előbbrevalónak tartotta magát a földkerekség minden népénél. S e meggyőződésüknek adott kifejezést Mózes, midőn igy kiáltott föl: nincsen nemzetség az ég alatt, mely tisztelet és dicsőség, bölcseség és értelem dolgában a zsidókhoz fogható lenne, mert nincsen nép, melyhez Isten oly szeretetteljesen s barátságosan közelednék. «Nec est alia natio tam grandis, quae habeat deos appropinquantes sibi... Nincs is más ily nagy nemzet, melyhez oly közel járulnának az istenek, mint a mi Istenünk jelen van minden könyörgésünknél.» (Móz. V. k. 4, 7.)

Nekünk azonban — mint egy kiváló prelátus szellemesen megjegyzi* — sokkal több okunk és jogunk volna e hivalkodó beszédre. Nem az angyalok szolgálata által, sem végtelen hatalmasságának csekélyke nyilvánitásával mutatja magát az Ur az ő népének. A megtestesült isteni személy valósággal az emberek közt lakozik s templomainkban trónol istenségének egész teljével. Igen, az Isten oltárainkon, a szentségházban valósággal jelen van; ezt kétségtelenül hiszszük s valljuk. Nem beszélünk képletesen, hanem a szó betüszerinti értelmében mondjuk, Jákob szavaival élve: Vere Deus est in loco isto. Valóban az Ur van e helyen». (Móz. I. 28, 16.) Emmánuel! «Velünk az Isten!» (Máté 1, 23.) Mily kincs, mily boldogság ez számunkra s mily nagy szeretet Isten részéről! S mit kivánhatunk még e földön, miért irigyelnők a menny lakóit, mikor köztünk lakik, bennünk él, fölöttünk uralkodik az Isten! Vajha dicső jelenlétének értékét kellőképen fölfoghatnók!

* V. ö. Huguet: Beispielen. Regensburg, 1864: S. 454—455. u. 71.

De hogyan volt jelen az Ur az ő választott népe körében s hogyan van jelen köztünk? Az ó-szövetségben mint rettenetes felségü Isten volt jelen; köztünk pedig mint éltető szellem — az éltető szentségben.

Az ó-szövetségben félelemmel vétette magát körül az Ur. A seregek Urának neveztette magát. S a seregek Ura, Istene felhőből szólott a választott néphez, kezében pedig sujtó villáma lobogott, melylyel olykor-olykor igazságosságának teljes szigorával büntetett. Ez alapon mondá Mózes a zsidóságnak: «A te Urad Istened emésztő tűz, bosszuálló Isten.» (Móz. V. 4, 24.)

Mikor az Ur a Sinai hegyen a törvényt adta az ő választott népének, csak Mózes ment föl a hegyre Áronnal, a tömeg pedig a sikságon maradt, nehogy a hegyet illetvén, megölessenek. A mennydörgés és harsona-zengés hallatára pedig s a villámlás s a füstölgő hegy láttára megrémülve, rimánkodva kérték Mózest: «Szólj te nekünk és meghallgatunk; ne szóljon nekünk az Ur, netalán meghaljunk». (Móz. II. 20, 19.)

Félelemmel és rettegéssel közeledtek a frigyszekrényhez s kinek a beavatatlanok közül volt bátorsága azt meggondolatlanul megérinteni, vagy tiszteletlenül megtekinteni, az rögtöni halállal múlt ki. Ugy hiszem, elég lesz, ha egy-két közismert példára utalok.

Óza nevü levita, mivel a frigyszekrényhez mert nyulni, ott helyben lesujtva életét vesztette. (V. ö. Kir. II. 6. és Krón. I. 13.) — Mikor az Ur szekrénye a filiszteusok kezébe került s azok azt körülhordozták, «az Ur keze által nagy öldöklés lőn minden városon és megveré mindenik város férfiait...» (Kir. I. 5, 9.) — A betszamitáknak a szövetség szekrényére vetett kiváncsi és tiszteletlen tekintetük miatt több mint ötvenezeren pusztultak el közülök. (V. ö. Kir. I. 6.)

A frigyszekrényen azok a kerubok a zsidókat mintha a paradicsomi kerubokra emlékeztették volna, melyeket Isten az első emberpárnak kiüzetése után a gyönyörüség kertje elé helyezett, «tüzes kétélü karddal, az élet fája utjának őrzésére». (Móz. I. 3, 24.) Mintha ezek a kerubok ott a frigyszekrényen tilalomfák gyanánt meredeztek volna, valami jelzőtáblával, annak az intelemnek kifejezésére, mit később a rómaik e szavakba foglaltak: «Procul este profani!» — A szentségház két oldalán is vannak kerubok, de ezek bizalomgerjesztőleg hatnak ránk, mintha csak mondanák: «Venite adoremus! Jöjjetek imádjuk!»

S maga a szentségházban trónoló Isten is hivogat bennünket. Nem mondja az Ur: csak vissza; vigyázzatok, hogy ne közeledjetek szentélyemhez, mert éltetekkel lakolnátok vakmerőségtekért! Nem igy szól a szentségház Királya, hanem biztat bennünket: «Venite ad me omnes! Jöjjetek hozzám mindnyájan!» (Máté 11, 28.)

Mily megkapó ellentét! Amott a végtelen hatalmu Ur — itt a jóságában határt nem ismerő Atya! Nem elég, hogy köztünk lakik Jézus, hiszen pusztán jelenlétével is boldogithatna bennünket — ő még tovább megy: magához vonz, fölemel bennünket, hogy életet nyerjünk tőle. Ugyan mi másért szállt e földre, ha nem azért, hogy életet hozzon, hogy mindent megujitson. Ő maga mondotta: «Ez pedig akarata Atyámnak, ki engem küldött, hogy minden, a ki látja a Fiát és hisz őbenne, örök élete legyen». (Ján. 6, 40.)

S ugyanaz az Ur Jézus hiv bennünket: «Jöjjetek hozzám!» — «Én vagyok az élet kenyere; a ki énhozzám jő, nem éhezik, és a ki énbennem hisz, soha nem szomjuhozik». (Ján. 6, 35.) Mert: «A ki engem megtalál, életet talál és üdvösséget merit az Urtól». (Péld. 8, 35.) Miként lehetséges mindez? Sejthetjük ezt is az Üdvözitőnek szavaiból: «A mint engem küldött az élő Atya és én élek az Atyáért: ugy a ki eszik engem, ő is él énéretem». (Ján. 6, 58.) Ily igéretekkel kecsegtet bennünket az Ur, mikor hivogat minket: «Jertek, egyétek az én kenyeremet és igyátok a bort, melyet nektek elegyitettem». (Péld. 9, 5.)

A szentségi Ur Jézus édesgető hivásának hogy is lehetne ellenállani?! Követik is azt az eucharisztikus lelkek. S épen ennek köszönhető, hogy a kath. öntudat mindenfelé fölébred s ennek nyomában a hitélet fölpezsdül. Valóban örvendetes jelenség a kath. renaissance mozgalma, a kath. restauratio munkája. S mire vezethető vissza mindez, mi okozza mindezt? Az Eucharistia, a «panis vivus et vitalis: a kenyér, mely élve éltet».* Ime, az éltető szentség hatása!

De ez a szentség rettenetes is. Csodálkoznak állitásom fölött? Rettenetes — de csak azok számára, a kik méltatlanul járulnak e szentséghez, vagy pedig egyáltalában nem közelednek hozzája. Hogy is mondotta isteni Üdvözitőnk? «A ki méltatlanul eszi a kenyeret, vagy iszsza az Ur kelyhét, vétkezik az Ur teste és vére ellen... Itéletet eszik és iszik magának, meg nem különböztetvén az Ur testét». (Kor. I. 11. fej., 27. és 29. v.) — Megdöbbentő szavak; rettentő szózat!

Világ fiai! Lanyha lelkek! Eszméljetek már egyszer! Hiszen tudhatnátok: «Azért van köztetek sok beteg és erőtlen és sokan alusznak» (Kor. I. 11, 30.) — mert méltatlanul járultok az Ur asztalához, vagy pedig vonakodtok odamenni, vagy talán egyáltalában nem is közeledtek a szentségi Ur Jézushoz. Megmondta már régen az Üdvözitő: «Bizony, bizony mondom nektek: Ha nem eszitek az ember fia testét és nem iszszátok az ő vérét, nem leszen élet tibennetek». (Ján. 6, 54.) Már pedig, a hol élet nincs, ott vegyi bomlás áll be s a bomlás csirájával együtt a rombolás, a pusztitó rothadás üt tanyát. A halál fagyos lehelete érzik, a pusztulás rémképe ri ki az ilyen

* A «Lauda Sion» («Áldd Sion») kezdetü általánosan ismert szentségi éneknek egyik sora. Maga az ének tulajdonképen az Aquinói szent Tamás alkotta Urnapi officiumnak sequentiája.

lelken. Mire mehet valjon az ily lélek?! Valami rettenetes lehet annak állapota!

Nemde, találóan mondjuk az Oltáriszentségről szóló letenyében az Eucharisztiáról, hogy az: «Éltető, rettenetes szentség». Mert az valóban, a mellett, hogy éltet, egyuttal rettenetes is. Láttuk, mily értelemben.

Till Kálmán.

Dicsértessék az Ur Jézus!

A főváros vad zajából
Csöndes falucskába jöttem,
Erős, szálas, napbarnitott
Munkásnép sürög köröttem.
«Dicsértessék az Ur Jézus!»
Hangzik, mintha egy sziv zöngné.
Szivem reszket s vissza zengi:
— Mindörökké! Mindörökké!

Milyen régen nem hallottam!
Milyen édes, tiszta szózat!
Soha szebbet, gyermekibbet,
Igazabbat, meghatóbbat;
Valami szent, mindeneknél
Üdvözitőbb béke föd bé.
Dicsértessék az Ur Jézus!
— Mindörökké! Mindörökké!

Hallom itt is, hallom ott is,
Egy órában szinte százszor
Igy köszönt a módos gazda,
Kapás ember, libapásztor.
A sok hazug «Van szerencsém!»
Nem öli a lelkem többé —
Dicsértessék az Ur Jézus!
— Mindörökké! Mindörökké!

Tele van a szűz levegő
Ezzel a szent, drága névvel,
A világot átölelő
Égi szeretet nevével,
Mintha a bút elaltatná,
A sebeket mind bekötné —
Dicsértessék az Ur Jézus!
— Mindörökké! Mindörökké!

Mintha künn, a dombtetőkön,
A sugárzó, nagy melegbe,
Habzó vetés zöld hullámán,
Áldásával ő lebegne.
Tiszta glóriája tesz itt
Eget, földet tündöklőbbé —
Dicső neve dicsértessék
— Mindörökké! Mindörökké!

Endrődi Sándor.

Csendes gondolatok a szentmise alatt.

Aki megismeri a szentmiseáldozat nagyságát, fenségét s megértette Jézus szeretetét, melyet ezáltal irántunk tanusit, az bizonyára nem fog kimélni semmi fáradságot, hogy a kincsből annyi kegyelmet meritsen, a mennyit csak lehet. Egyesek a szavak értelmére figyelnek, melyeket a pap mond, mások ezalatt e mi Urunk kínszenvedéséről elmélkednek, ismét mások kiöntik szivüket a szeretet, kérés, hála indulataiba. A Szentlélek sugalmaz, ihlet, a hol s a hogyan neki tetszik. Itt adunk néhány csendes gondolatot, melyek mintegy kis műfogások, hogy könnyü fáradsággal sokat nyerjünk. Egy kis szikra nagy tüzet képes gyujtani. Egy szellemi mag, mely szerető sziv talajára esik, százszoros gyümölcsöt hozhat az örök életre.

Ha már most te a papot az oltár legalsó lépcsőjén látod állani, hogy a misét megkezdje, minő érzületnek kell szivedben támadnia? Mindenekelőtt az örvendetes vágy, hogy szerető szivvel lehess jelen az áldozatnál, melyben Jézus, mint egykor a Kálvárián, ugy itt is az oltáron irántad való szeretetből föláldozza magát az egész emberiség iránti szeretetből, hogy szentséges vére által megváltsa őket. Erre utal a zsoltár; «Bemegyek az Isten oltárához — bocsásd ki világosságodat és igazságodat — miért vagy szomoru, én lelkem? — Bizzál az Istenben». (42. Zsolt.) S midőn a pap meghajol és háromszor mellét veri, járjon át a te sziveden is bűneidnek tudata, az alázat, töredelem és bánat; kiálts föl azért kilenczszer szived hangján, mint a pap: «Uram, irgalmazz nekünk! Krisztus, kegyelmezz nekünk!» Azután egyesülj gyorsan szent örömben az angyali énekkel: Gloria in excelsis! Mert Isten egyedülj szent, az Ur és a Hatalmas, és Jézus az Isten Fia, a Bárány, ki elveszi a világ bűneit, a kit illet minden tisztelet az Atyával és a Szentlélekkel.

A «leczke» alatt gondolj az ünnep jelentőségére, a nap szentjeire. E néhány percz alatt egész történet tárul eléd, mint egy üvegfestmény, mely a nap sugaraitól van megvilágitva.

Midőn a pap az evangéliumot olvassa, minő gondolataid támadhatnak akkor? Még a jámbor középkorból ránk maradt hagyomány folytán napjainkban is szokásos, hogy lovaggáütés alkalmával a német lovagrendben, vagy a János-vitézeknél a nagymester és a lovagok, kik teljes fegyverzetben vannak jelen a nagymisén, abban a pillanatban, midőn az evangélium megkezdődik, kihuzzák kardjukat s azt a villogó, fényes aczélt addig tartják, mig az evangéliumot el nem olvassák. Mit jelent ez? Oh, azt könnyü megérteni: a keresztény lovagok ezáltal ünnepélyesen bizonyságot tesznek arról, hogy készek karddal a kezükben a hitet megvédelmezni s Jézus Krisztusért

és az evangéliumért vérüket és életüket föláldozni. Ennek az érzületnek kell minden keresztény szivében honolnia, és hogy evangélium alatt az összes keresztény hivők fölállanak s magukat a szent kereszt jelével megjelölve, állva hallgatják azt — mi mást jelent, mint egy olyan lovagkori hitvallást? S a mi szivünkben forr, azt néhány percz mulva ajkukkal is megvallják. A pap a Hiszekegy-et imádkozza.

Ez a Hiszekegy röviden magában foglalja szent vallásunknak minden czikkelyét. Ennek néhány szava szent Teréz szivére egészen különös benyomást gyakorolt, ki is elrendelte, hogy lelki leányai ezt a részt lassabban mondják, mint a többit. Melyek voltak e szavak? A következők: «És az Ő országának nem lesz vége». Az örökkévalóság gondolata ez. Nem kellene-e e gondolatnak minden keresztény szivben egy tüzszikrának lennie, mely nagy tettekre lelkesit?

Most következik a fölajánlás. A pap kezébe veszi a patenát az ostyával és fölemeli. Ah, tedd a te szivedet is a patenára s mindazok szivét, kiket szeretsz, igen, az egész világ szive elfér azon. Az ostyával együtt ajánld föl őket az örök Atyának égő áldozatul.

Hogy aztán a pap néhány csepp vizet vegyit az áldozati borba, emlékeztet bennünket hitünk fölemelő igazságára, hogy az emberi természet a Jézus Krisztussal való testvéri viszonynál fogva hivatva van arra, hogy az isteni természetben részt vegyen és Istennel egy legyen, a mint hogy a vizcsepp is a kehelyben borrá változik. Minő felmagasztalás.

S midőn a pap a kelyhet a borral föláldozza, ne ijedj vissza te se attól, hogy a szenvedés kelyhét, és ha méltó lennél, a vér kelyhét is, mint hálás szeretet áldozatát az Urnak fölajánljad.

Nemsokára hirül adja a csöngetyü, hogy a pap az angyalok karait hivja segitségül, hogy az Isten méltóságát magasztalja, egyesitsd akkor szived hangjait a cherubok- és szeráfokkal, kik szünet nélkül kiáltják: «Szent, szent, szent az Ur, Sabaoth Istene!» Egy haldokló karmelita szűznek utolsó szavai valának: «Sanctus, sanctus, sanctus!» Fölemelő gondolat, hogy e lélek annyira át volt hatva Isten szeretetétől, hogy életének utolsó pillanatában ugyszólván önmagáról is megfeledkezve, csak Isten dicséretére és magasztalására gondolt.

Látod aztán, hogy a pap csendesen elmélyed. Gondol mindazokra, kik magukat imáiba ajánlották. Ez neked is intelem, hogy mindazok neveit, kik neked kedvesek, Jézus szentséges Szivének sebébe helyezzed s kéréseidet a mennyei Atyának előadd és fölajánld.

Most közeledik az a pillanat, melyben az átváltozás csodája történik. Azokban az imákban, melyek az átváltozást megelőzik, megemlékezik az Egyház az eleven hittől áthatott apostolokról s az első századok vértanuiról, és itt is a vérontásnélküli áldozatnál az élő hit és a szeretet szelleme, mely

az apostolokat és a szenteket megihlette, a legjobb előkészület Jézus fogadására, midőn a pap kezeiben mintegy ismételten, ujólag emberré kell lennie. A pap szavára Jézus lejött az égből s most megjelenik elevenen az ostya szine alatt az oltáron. A mennyei lelkek körülveszik őt s a pap fölemeli az Urat a magasba, hogy leborulva imádjuk őt. El ne mulaszd, Megváltónk ezen imádása alkalmával egy pillantást vetni a szent ostyára. Szent Gertrud az ostya fölemelésekor látta, a mint Jézus az ő legédesebb Szivét egy arany kehelyben kezeivel fölemelve, Atyja elé tette s magát oly megfoghatatlan s megbecsülhetetlen módon áldozta föl Egyházáért, hogy egy teremtmény se méltó ezt megérteni.

Ha te aztán az ostyában jelenlevő Jézusra tekintesz, rád esik egy sugár az Ő isteni szeméből, mely azt látszik tőled kérdezni: Szeretsz engem? S valóban nincs egy oly pillanat a szentmise alatt, mely alkalmasabb volna hogy Jézus iránt való szeretetedet egy csendes gondolat által hangosan kifejezd s egyuttal kivánságaidat és kérelmeidet is Szivébe helyezzed. Kivánj, a mit akarsz. Megad mindent, ha bizalmad az Ő szavában eleven és határtalan. Ő nem hagyhatja kérésedet meghallgatlanul; mintegy esküvel kötötte meg kezeit. Bizony, bizony — mondja Ő — a mily igaz, hogy Isten vagyok — igérem ezt nektek.

S minő kegyelmet fogsz magadnak kérni? Oh, minden sziv igen jól tudja, mire van szüksége, mire vágyik, ma erre, holnap más valamire. De azért meg akarod hallgatni régi barátod tanácsát? — Három kivánságot, három adományt, három kérést fogsz ismételni mindennap életed végéig. Megnevezem neked azokat bizalommal: könyörögni fogsz szerető szivért kegyes, irgalmas itéletért, bünbocsánatért az égben — tisztitótűz nélkül.

Ha aztán a pap a kelyhet a magasba emeli, melyben a szent vér van, mely Jézus Szivéből kiömlött, áldozd föl azt a Felségesnek szándékaid szerint s az a kehelyből mintegy kiáradni fog s mint édes kegyelemeső fog leömleni a résztvevők szivébe és a szenvedő lelkek tüzlángjába.

Az átváltozás és áldozás (kommunio) közötti idő magában foglalja azon boldog és szerencsés pillanatokat, midőn a pap és a hivő nép a szó szoros értelmében Jézusnak, vagy ha jobban tetszik, Jézus szent Szivének társaságában vannak. Ezért adja itt az Egyház szolgájának szivébe a mi szeretteinkről való megemlékezést, kik az Ur csókjában elbucsuztak tőlünk — s a legszebb imákat az ő ajkára — rámutat az áldozat előképeire, Jézus szenvedésére és föltámadására, az égi kegyelem áldásaira, a vértanuk korára, a legnemesebb szüzek liliomkoszorujára, egy szent Ágnesre, Ceciliára, Ágotára s föltüzeli ezáltal a hivő sziveket, hogy a Jézus iránti szeretet által és Vele és Benne a háromszemélyü egy Istent tiszteljék és magasztalják.

Midőn erre a pap a Mi Atyánk-ot imádkozza, fordits kiváló figyelmet

a három első kérésre, melyeket maga Jézus mindenekelőtt szivünkre kötött. Az üdv egész tudománya foglaltatik bennük.

Mikor aztán a pap az ostyát megtöri, a mi Jézus halálát jelenti a keresztáldozatnál, akkor gondolj arra a komoly pillanatra, midőn a te szemed s a te szived is meg fog törni és azért egyesitsd gondolataidat az Egyház szavaival: Oh, Isten Bárányа, ki elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk!

Hatolj aztán bele az Ő isteni Szivébe, mely irántad való szeretetből keresztül szúratott, ajánld föld neki viszontszeretetből áldozatul a saját szivedet s egyuttal kérdd Őt, hogy szeretetével és szellemével betöltsön téged.

A következő három imádság tartalma figyelmeztessen arra, hogy imádkozzál a három legfontosabb kegyelemért: állhatatosságért a hitben, állhatatosságért a hivatásban és állhatatosságért a kegyelemben.

Ezután következik az áldozás, vagyis az áldozat befejezése, a melyben lelkileg résztvehetsz, mindazon áldásokkal együtt, melyeket nekünk Jézus testének és vérének élvezetére, előkészületünk, vágyunk és szeretetünk mértéke szerint nyujtani képes.

A mit a kegyelem ama boldog pillanataiban, mialatt Jézus személyesen és elevenen hozzánk költözik mint egy tabernakulumba s azután keblünkben és szivünkben lakozik és időzik, mig csak a szivek meg nem romlanak — a mit e drága pillanatokban Urunknak, Istenünknek, testvérünknek és barátunknak mondhatunk s a mit tőle kérhetünk — bár mindenkinek szeretete tetszés szerint nyilvánulhat meg, de két csendes gondolatot mégsem akarunk elhallgatni, tudniillik, hogy minden áldozás utravalóul szolgálhat számunkra, ha a halál minket meglepne, vagy esetleg nem volna alkalmunk a viatikumot magunkhoz venni; és aztán, hogy az utolsó vércsöppbe, mely a szent kehelyben összegyülemlik, mindazon lelkeket belemerithetjük, a kiknek üdvözülése különösen szivünkön fekszik és a kik leginkább vágyódnak Jézus szeretete után.

Két perczczel később megkapod a papi áldást s kegyelmekkel megrakodva térhetsz vissza napi foglalatosságodhoz.

Kegyelemkincs a szentmiseáldozatban.

Egy, a szentség iránt való szeretettel és buzgalommal telt pap, a ki sokszor és gyakran elmélkedett a szentmiseáldozat fenségéről és értékéről, hetvenhét kegyelmet számlái el, melyeket az ember Isten irgalmának e forrásából merithet. Csak hét áldást emlitünk meg itt röviden: a bűnök bocsánata, az adósság kifizetése, a Jézussal való közösség, a háladatosság áldozata, az irgalom forrása, öröm a menny és föld számára, a szegény szenvedő lelkek megszabaditása. *P. Stöger J. S. I.*

Szentségtörés és engesztelés Bécsben.

Az a vak gyülölet, mely néhány év óta a «Los von Rom»-mozgalom képében oly kihivóan támad a katholikus egyházra, a mult hónap folyamán páratlanul merész módon sértette meg a katholikus egyház legszentebb titkát és legnagyobb kincsét, az Oltáriszentséget. Az egyházgyülölő fanatikusok elvakultsága annyira ment, hogy nekitámadtak a szentségi Üdvözitőnek, oly szavakkal illetve Őt nyilvánosan, mely megfagyasztja a vért minden igaz hivő ereiben s elemi erővel követeli a legfényesebb elégtételt és kiengesztelést.

A fölforgató katholikusellenes tábor lapjában, az «Alldeutsches Tagblatt»-ban a következő istenkáromlás látott napvilágot: «Nem tiszteletet, de a legmélyebb megvetést érezzük az Isten gyanánt imádott ostya előtt. Mindaz, a mi Róma a közép- és ujkorban ezenfelül dogmatikai teherül gyártott, voltaképen gyermekjáték azzal az állitással szemben, hogy minden misés pap tetszése szerint varázsolhat elő egy-egy «sült Uristen» (gebackenen Herrgott), tehát valóság szerint Isten fölött áll. Ezt a tant megvetjük. És nincs uralkodni vágyó pap, nincs csász. kir. hatóság, mely bennünket arra kényszerithet, hogy az e tan iránt kifejezésre kerülő «nyilvános vallásgyakorlat»-tal szemben tiszteletünket fejezzük ki». És az állami czenzura ezt a szörnyüséges sértést kifogástalannak találta, akárcsak nálunk, Magyarországon irtak volna igy.

De az osztrák katholikusok nem vették oly könnyen a szörnyü káromlást, mint az ilyent magyar testvéreik szokták tenni, hanem egy szivvel-lélekkel elhatározták, hogy a meggyalázott szentségi Jézusnak fényes elégtételt szolgáltatnak. Főpásztor és nyáj fölriadtak és történeti nevezetességü tiltakozásban törtek ki. Gruscha Antal dr. bibornok-érsek főpásztori szózata, ádvent 4. vasárnapjáról szóló kelettel, igy szól:

«A bécsi egyházmegye minden katholikus hivéhez! Egy Bécsben megjelenő lap egyik számában, mely néhány nap előtt jelent meg, az Oltáriszentségről szóló tant oly modorban tárgyalta, mely alkalmas arra, hogy minden katholikust mélyen megszomoritson. Igazán megfoghatatlan, hogy ebben a városban, hol a legméltóságosabb Szentség ősidők óta a legünnepélyesebb módon illő tiszteletben részesül, ezt a legszentebb dolgot a megvetés prédájává lehet tenni.

Én és az én hivatalom minden lépést, a mikre a törvény följogosit, megtettem, hogy szent vallásunk és egyházunk ellen intézett azt a sértés megérdemelt visszautasitás és bűnhődés érje.

Nyilvánosan és ünnepélyesen tiltakozok e merénylet, szent vallásunk gyalázása és megsértése ellen.

Fölhivom egyuttal főegyházmegyém összes katholikusait, hogy e tiltakozásomhoz csatlakozzanak.

Engesztelésül katholikus vallásunk e sérelmével szemben kérem és meghivom összes katholikus hiveimet, hogy a most folyó napokon, a midőn az Isten jóságának és irgalmasságának legmélységesebb titkait ünnepeljük, a templomok, különösen az Oltáriszentség sürü látogatásában e merénylet, tiszteletlenség és hálátlanság bocsánatáért esdekeljenek».

Ezt Bécsben deczember 19-én minden templomban fölolvasták. A hatás el nem maradt. A katholikus akczió-bizottság a maga részéről az összes katholikus egyesületekhez a következő fölhivást bocsátotta ki: «Alsó-Ausztria katholikusai! Türelmünknek vége szakadt. Az egyháznak és papságnak a lapok részéről évek óta folytatott sokféle megsértéseit legujabban egy bécsi napilap alávaló támadása a legméltóságosabb Oltáriszentség ellen tetézve tulhaladta. Ez a támadás a czenzurára hivatott hatóság éleslátását megfoghatatlan módon kikerülte. De hogyha a hatóság a hitetlen vakbuzgóság ilyetén kitöréseit megtüri, mi nem türjük el. A bécsi egyházmegye főpásztora lángoló tiltakozásban már nyilvánosan hallatta szavát. A katholikus nép meg fogja mutatni, hogy ennek a főpásztori tiltakozásnak teljes hatást fog szerezni».

Időközben Ausztria más püspökei is fölszólaltak, csatlakozva Gruscha bibornok tiltakozásához. A katholikus egyesületek sorban mind fölriadtak és tiltakoztak. Városról-városra, faluról-falura, egyik völgyből a másikba terjedt a katholikus vallás meggyalázása ellen irányuló tiltakozás. Az osztrák katholikusok fölébredtek s hatalmas tüntetésben adtak kifejezést hitüknek s utasitották vissza az aljas támadást. Január 9-én volt a bécsi városházán, a népcsarnokban, a katholikus egyesületek közös nagy tiltakozó gyülése. A résztvevők száma ezrekre rugott s még több ezren tolongtak a városháza előtt, kik be nem juthattak. Az osztrák katholikusok kitünőségei egymásután emelkedtek föl szólásra s mindegyik beszéde hatalmas hitvallás volt az Oltáriszentség s a katholikus egyház tana mellett. Különösen viharos tetszést aratott Bécs polgármesterének, *Lueger Károlynak* s a keresztény szociálisok vezérének, *Lichtenstein Alajos* herczegnek beszéde. Mindkét szónok ékesen fejtegette, hogy a hivek szent érzelmeit nem szabad piszkos kézzel érinteni s Ausztria katholikusainak kegyeletét nem lehet büntetlenül sérteni. Elmultak már azok az idők, midőn a katholikusokkal szemben minden meg volt engedve s mikor legszentebb kincseik szabad prédára voltak bocsátva.

Az impozáns gyülés lefolyása méltó volt Bécs katholikusainak hithűségéhez s ahhoz a felséges titokhoz, mely mindig ujra megdicsőül, s minél inkább gyalázzák, annál fényesebben ragyog, minél inkább támadják, annál szebben diadalmaskodik.

KASSA VÉRTANUI.

Nagyfalussy Lajos.

Sötét az éj burkolatja
Kassa város fölött;
Nem alhatik ármány miatt
Három hős üldözött,
S a hű fiu im fölriad,
Ki szenved övelök.

«Ah! halljátok, mit álmodám:
Vihar szárnyán jártam!
Ez éjszaka vihar-tépett
Virágokat láttam.
Vérvirágok koszoruját —
Magam is beváltam!»

Aludj gyermek! Te az oltár
Legkisebb apródja;
Szűz Mária szép kertjének
Legzsengébb bimbója:
Hinnéd, hogy az Úr téged is
Hivna véradóra?

Vihar zúg..., buzogány zuhog,
Megrendül az ajtó,
Nem remeg, bár fegyvertelen,
Három hős hitvalló;
Igaz vérök patakjától
Piroslik a palló.

Magyar-e a ti lelketek?
«Magyar szivünk, vérünk.»
S magyar hitben is éltek-e?
«*Igaz hitben* élünk.»
Akkor haltok: rettegjetek!
«Meghalni sem félünk.»

Megkezdi a bakók hada
Hóhéri munkáját;
Betépik a hitvány kezek
A szentek ruháját;
De lelkök most ölti föl a
Dicsőségnek szárnyát.

Kezök, lábok kötélben bár,
De szellemök szabad,
Mely egy sílány, koncz életért
Hitet meg nem tagad;
Korona a mártir-kötél,
Mely fejökre tapad.

Vér serken homlokuk körül
Szoros kötél alatt;
Kínjok mindent, s bátorságuk
Minden kínt meghaladt;
Égő fáklyák sütő tüzét,
S bárdvagdalásokat.

S hogy ajkukon elrebegett
Jézus erős neve;
Ime! kiáll a gyermek is,
És vértanu leve,
Szivén megtört minden pokol:
S a poklok ereje!

Grodeczki, Pongrácz, Kőrösi,
Ti három vérvirág!
S te zsenge bimbó ott velök,
Óvjátok e hazát!
Szűz Mária édes kertjét,
Magyaroknak honát.

Kérjetek és megnyeritek.

Néhány év előtt élt Londonban egy jóakaratu korosabb nő, ki a methodisták felekezetéhez tartozott. Addig csak meg volt a methodista (olyan luteránus-féle) felekezet tanaival elégedve, mig egyszer föl nem keltették figyelmét a Szentirás ezen szavai: A ki eszi az én testemet, annak örök élete vagyon. Nem tudván önmagától megérteni ezen mondatot, vallásának prédikátoraihoz fordult fölvilágositásért. De azokkal nem boldogulhatott. Az egyik azt mondta neki, hogy azokat a szavakat képleges, átvitt értelemben kell venni; nem igazi testet és nem igazi evést kell itt érteni. Ez a fölfogás nem nyugtatta meg az asszonyt. Egy másik prédikátor meg olyan okosan beszélt neki, hogy abból meg épen semmit sem tudott megérteni. Mit tett hát? Többé nem alkalmatlankodott a prédikátoroknál, hanem igy gondolkodott: nem azt mondja-e az Ur, hogy kérjetek és adatik nektek? Tehát naponta kérni fogom az Istent, hogy halálom előtt küldjön valakit hozzám, a ki fölvilágosit engem ebben a dologban. A mint kigondolta, ugy is cselekedte. Már több éven át végezte e czélból imáját, midőn egyszer megbetegedett és nyögve, sóhajtozva ott feküdt ágyán a pinczelakásban. Ekkor az Isten egy véletlennek látszó eset alkalmával sietett a jólelkü asszony bizodalmát megjutalmazni.

A nap már nyugovóra szállt, a mikor egy katholikus papot beteghez hivtak. A beteg lákásául egy bizonyos utczának pinczétől föl a padlásszobáig munkáscsaládoktól lakott kaszárnyaszerü házát nevezték meg. A pap megérkezvén a házba, ide-oda ődöngött a sötét udvarban és lépcsőkön, keresvén valakit, a kitől megkérdezhesse, hogy a beteg melyik szobában van. A mint igy a sötétben tapogatózva föl akart a rozoga lépcsőn menni, lába megcsuszik és ő több lépcsőfokon át nagy zörejjel lefelé csuszik, épen egy pinczelakás ajtaja elé. Baja azonban nem esett. Erre hamar kinyilt egy ajtó, világosság hatolt ki rajta és egy férfi sietett oda, a ki megismervén a papot, örült, hogy meg nem sérült, aztán hivta be a szobába, hogy ijedéséből kissé magához térjen. A pap szivesen fogadta az ajánlatot és mielőtt a betegjéhez ment volna, belépett a szobába. Rövid időzés után távozni készült, de még előbb megkérdezte, hogy a másik lakásban ki lakik, a honnan oly fájdalmas nyögések hallatszanak? — «Egy jámbor öreg methodista asszony lakik ott — felelte a kérdezett. — Legyen szives, látogassa meg őt, nagyon jól fog esni neki egy-két vigasztaló szó.» Valóban a beteg nagyon megörült a látogatásnak és néhány perczig tartó beszélgetés folyamán csakhamar megkérte a papot, magyarázná meg neki, mit jelent a Szentirás ezen mondata: «A ki eszi az én testemet, annak örök élete van». A pap a katholikus egyház szellemében adta meg a magyarázatot. «Igen, igen, ennek kell az értelmének lenni, magam is igy véltem. És igy tehát az Isten meghallgatta forró kérésemet.» Aztán apróra elbeszélte, miként szerette volna tudni ama szentirási mondat értelmét, miként fordult hiában a prédikátorokhoz és miként imádkozott a Szentirás ezen biztatása alapján. «Kérjetek és megnyeritek»,

A szeretet foglya. «Reménységünk»-ből.

hogy végre megismerje azon mondat igazi értelmét. Aztán pedig folytatta: «Ugyan, Istenem, részesülhetek-e én is abban a szerencsében, magamhoz vehetem-e halálom előtt az én Üdvözitőmet?» Az Isten, a ki teljesitette első kivánságát, gondoskodott róla, hogy teljesüljön az utolsó vágya is. Nyomban letette a katholikus hitvallást, meggyónt, magához vette az Utravalót és csendesen meghalt. *P. Dávid S. J. «Zu Nutz und Trost» könyvéből.*

Nerli Miklós a pokolban.*

Irta: ANATOLE FRANCE.

AZ URNAK ezer ötszáz és hetedik esztendejében élt Firenze nemes városában egy bankár, névszerint Nerli Miklós. Mikor az óra hármat ütött, már az irósztalnál ült s mikor kilenczet ütött, még mindig ott ült s irta egész nap a számokat táblácskáira. A római birodalom császárjának is adott kölcsön pénzt. S hogy az ördögnek magának is nem adott, az csak azért volt, mert félt, hogy ez az ur, a kit gonosznak neveznek s minden fortélyban járatosnak tartanak, meg fogja csalni. Nerli Miklós vakmerő s gyanakvó volt. Nagy vagyont gyüjtött össze, sok embert tett tönkre s ezért Firenzében nagyra becsülték. A városban jámbor alapitványokkal fitogtatta a gazdagságát. Kivül a város falán ispotályt épittetett, melynek kőből faragott s tarkára festett homlokzata élete tisztes cselekedeteit tárta a néző elé; hálául azért a pénzért, melyet a Santa Maria Novella-templom befejezésére áldozott, arczképe ott függött a kórus falán. Meg lehetett ismerni vörös posztó sapkájáról, perémes vammszáról, zsirtól pufók, sárga arczáról, élénk, apró szemeiről. Az oltár másik oldalán függött feleségének a képmása, áhitatosan térdre borulva, tiszteletreméltó, szomoru arczczal s olyan ridegen, hogy mindenki azt hitte volna, ez az asszony soha senkivel jót nem tett.

Nerli Miklós a köztársaság polgáraiának a javából való volt; soha szavát a törvény ellen föl nem emelte, soha nem törődött a szegényekkel s azokkal, kiket a hatalmasok pénzbirsággal, vagy számkivetéssel sujtottak. Semmi sem csökkentette a városatyák szemében a nagyrabecsülést, melyet Nerli Miklós a gazdagságával szerzett az emberek előtt.

Egy téli estén a bankár később tért haza a szokottnál s ekkor palotája kapujában félmeztelen koldusok csapata vette körül, kik kezüket nyujtották eléje.

Kemény szavakkal utasitotta vissza őket. De a koldusok az éhségtől mohók és arczátlanok voltak, mint a farkas. Körülállták s esengő, durva hangon kértek kenyeret. Nerli Miklós már lehajolt, hogy követ vegyen föl s közéjük hajitsa, mikor szolgáinak egyike jött s kosarat hozott fején, telve fekete kenyérrel az istállóban, konyhában s kertben dolgozó szolgahad számára.

Magához intette a legényt s két kézzel markolva bele a kosárba, a szerencsétlenek közé hajigálta a kenyeret. Aztán bement a házába, lefeküdt s elaludt. Álmában megütötte a guta s oly hirtelen halt meg, hogy még

* Tolnai Világ Lapjápól.

az ágyában hitte magát, mikor már ott volt, «hol sötétség vagyon, sirás s fogaknak csikorgatása». Szent Mihály arkangyalt pillantotta meg, fénytől övezetten, mely testéből sugárzott ki.

Az arkangyal mérleget tartott a kezében s az egyik komponába rakott egyet-mást.

Mikor Nerli Miklós a mérleg megterhelt komponájában észrevette az özvegyek kincseit, melyeket zálogban tartott magánál, a tallérokat, melyeket csalással szerzett s a ritka, régi aranypénzeket s lázsiásokat, melyekhez uzsora révén jutott: megtudta, hogy a mit szent Mihály előtte méreget, az az ő most már véget ért élete. Figyelmes s nyugtalan lett.

— Messer San Michele — szólt — ha rárakod az egyik komponára mindazt a kincset, a mit életemben összegyüjtöttem, kérlek, tedd a mérleg másik felére a kegyes alapitványokat, melyekkel jámborságomat oly fényesen bizonyitottam. El ne felejtsd se a Santa Maria Novella székesegyházat, melynek költségeihez majd egy harmadával járultam hozzá, se a város falain kivül álló ispotályt, melyet egészen a magaméból épitettem.

— Ne félj — felelt az arkangyal — nem fogok semmit elfeledni.

S ragyogó kezével rátette a mérleg másik karjára a Santa Maria Novellát s a festett homlokzatu ispotályt. A mérleg meg sem mozdult.

A bankár szorongani kezdett.

— Messer San Michele — kezdte ujra — keress csak tovább, kérlek. Nem tetted rá még a mérlegre sem a San Giovanni-templom szép keresztelőmedenczéjét, sem a San Andrea-templom szószékének faragványát, mely Krisztus Urunk kereszteltetését életnagyságban ábrázolja. Pedig ez a munka nagy pénzembe került.

Az arkangyal rátette a mérlegre a szószéket is, meg a keresztelőmedenczét, de a kompona csak nem akart sülyedni. Nerli Miklós érezte, hogyan ül ki homlokára a hideg verejték.

— Messer arkangyal — kérdezte — biztos vagy arról, hogy a mérleg nem hibás?

Mosolyogva felelt San Michele, hogy a mérleg, bár külsőre olyan, mint a párisi zálogosoké s a velenczei pénzváltóké, mégis egészen jól mutat.

— Hogyan? — nyögte Nerli Miklós halotthalványan — a székesegyház, a szószék, a medencze s az ispotály összes ágyaival együtt nem nyomna többet, mint egy szalmaszál, mint egy tollpihe?

— Látod, Nerli Miklós — szólt az arkangyal — gonosztetteid sulya mostanig sokkal nagyobb, mint a mennyit jócselekedeteid nyomnak a latban.

— Tehát poklokra jutok? — kérdezte a firenzei vaczogó fogakkal.

— Türelem, Miklós — felelt szent Mihály — türelem, még nem végeztünk. Ez még itt van!

S fölvette azokat a fekete kenyereket, melyeket a bankár aznap este

hajigált a szegények közé. Beledobta őket a jótettek komponájába, mire ez hirtelen megsülyedt, mig a másik fölemelkedett. Nem billent a mérleg sem jobbra, sem balra s a nyelve azt mutatta, hogy a két suly egészen egyenlő.

A bankár nem akart hinni a szemeinek.

Az arkangyal igy szólt:

— Látod Nerli Miklós, nem való vagy sem az égbe, sem a pokolba. Eredj, menj vissza Firenzébe s szaporitsd a kenyerek számát, melyeket éjjel, mikor senki sem látta, a magad kezével szórtál a szegények közé s akkor meg fogsz menekülni. Mert a mennyország nemcsak a büneit megbánó kufárnak s a vezeklő bűnös asszonynak nyilik meg. Isten irgalma határtalan, meg tudja menteni még a gazdag embert is. Légy te ez a gazdag. Szaporitsd a kenyerek számát, melyeknek sulyát itt látod a mérlegemben. Eredj.

Nerli Miklós fölébredt, az ágyában volt. Megfogadta, hogy követi az arkangyal tanácsát, szaporitani fogja a szegények kenyerét, hogy bejuthasson egykor a mennyeknek országába.

Három évig élt még a földön s ez idő alatt irgalmasszivü volt a szegényekhez, temérdek alamizsnát osztott szét.

VEGYESEK

A legközelebbi Eucharisztikus Világkongresszus, számszerint a XVI-ik, ezidén május 17—21-ig Rómában lesz. Az első ilyen kongresszus 1881-ben volt Lilleben. Hogy most Rómában tartják, az X. Pius pápa kivánatára történik.

***

Cs. községben az uj templom nagyon messze lévén a plébánialaktól, az örök lámpa gondozását egy jámbor leány vállalta el. Gondozza is szépen, gyöngéd lelkülettel, az Ur Jézus iránt táplált szeretetével ugy, hogy a lámpa soha ki nem alszik rendes körülmények között. De mivel egyszersmind családfentartó is, igen sok dolga van egész nap; hogy tehát az időt megnyerje, felkel korán, elmegy a templomba, rendbe hozza a mécset és letérdel, imádkozik az oltár előtt. Itt találja őt a felkelő hajnali harangszó, igy virraszt Üdvözitője lábainál. Azután haza siet és vigan dolgozik egész nap. Este valószinü épen igy tesz.

És ezt egy egyszerü falusi leány teszi. Tehát ott a falusi tűzhely mellett is teremnek igazán ideális nagy lelkek. Spiritus ubi vult spirat — a Szentlélek működik, a hol épen akar. *(E. O. L.)*

***

Hát miért nem a füleit? Belgiumban történt. A tanfelügyelő meg egy iskolásgyerek ugyanazon vasuti kocsiba kerültek. A tudós tanfelügyelő ujságból olvasott, mikor egyszerre csak egy templom előtt robogott el a vonat. A fiu levette süvegét s mondta ugy magában: Dicsértessék, szerettessék és áldassék a legméltóságosabb Oltáriszentség. A tanfelügyelő észrevette s nem átallotta, hogy megcsipkedje e vallásos tetteért a fiucskát. Megszólitja: «Te bizonyosan valami ministráló gyerek vagy». «Igen — felel az — s épen most készülök az első szent áldozásra.» — «És mire tanit titeket a plébános?» — «A vallás titkaira.» — «No fiam! mondd hát el, melyek azok a titkok, mert én már rég elfelejtettem; különben te is ugy fogsz járni, kinősz te is a titkokból.» — «Nem én; én a Szentháromság, az Isten Fia megtestesülése s a megválfás titkait soha nem fogom elfelejteni.» — Hát mondd meg, mi az a Szentháromság?» — «A Szentháromság: egy Isten három személyben.» És föl tudod azt fogni, édes fiam?» — «Mi ugy tanuljuk, hogy a vallás titkai nem arra valók, hogy azokat fölfogjuk, hanem hogy tudjuk és higyjük.» — «Ah, hiu mesebeszéd; okos ember el nem hiszi, csak a mit fölfogni képes. Tudd meg, én királyi tanfelügyelő vagyok.»

A jámbor fiu szive összeszorult, arcza szinte halavány lett. De hamar összeszedte magát s mondja: «Tehát nagyságos ur csak azt hiszi, a mit fölfogni képes? Mondja meg tehát nekem, hogy: miért mozog az ujja, a mikor csak akarja?» — «Hogy miért? Azért, mert akaratom hat az ujjak inaira?» «És hogy van az, hogy akarata hat az ujjak inaira? — «Hát... az csak ugy van.» — «De hát föl tudja azt fogni is, nagyságos ur, hogy hogy is van az?» A tanfelügyelő hallgat. A fiu folytatja: «Próbálja csak meg nagyságos ur a füleit is mozgatni, ugy mint az ujjait mozgatja». — «Eh, hagyj békét» — rivalt rá a tudós, mert elfogyott a szussza, s hátra vágva magát tovább olvasta ujságát, rettenetesen röstelve a dolgot a többi utasok miatt, hogy tuljárt az ő tudós eszén az az egyszerü ministránsgyerek.

(Szent Erzsébet Hirnöke.)

***

Három pillantás. (Fénelon után.)

A megelégedés — földi paradicsom.
Ehhez az elzárt kerthez 3 kulcs szolgál.
És ez a 3 kulcs a három pillantás:
A pillantás az égre.
A pillantás a sirba.
A pillantás a nagy világba.
Pillantás az égre, az a te hazád, oda be kell jutnod!
Ott élvezni fogsz, s más dolgod nem lesz.
Pillants a sirba, abba a szük gödörbe!

Ime ez földi élted vége. A földi élet csak átmenet — és elég nyomorult átmenet — nem czél.

Pillants a nagy világba — mennyien vannak, kik sokkal boldogtalanabbak, mint te — millió a számuk.

E három pillantás, lelki szemeidnek ez a három kitekintése — megnyugtat minden bajodban, megelégedést szül, ez boldoggá tesz!

Nem lehet szomoru, ki gyakran a végtelen élvezetekre gondol, melyek reá várakoznak az égben. — Könnyen türünk, ha annak a tudata támogat, hogy hisz e földi élet nyomorusága csak a sirig tart!

S mig élünk, annak tudata, hogy nem egyedül szenvedünk, szintén vigasztal.

Ez a három pillantás egy pillanatnyi időre sem engedi be szivedbe a szomoruságot! (Jézus Szent Szivének Hirnöke.)

Ágnes vagy az Oltáriszentség kis menyasszonya.

oooo Angol regény oooo (Folytatás.) Forditotta: FLUCK JOLÁN.

E rettenetes pillanatban a szerencsétlen lovag érezte, hogy lelkét az önvád, a szégyen, a kétségbeesés mily kegyetlenül mardossa; s ez mind oly kimondhatatlan erővel támadta meg, hogy képtelen volt áldozatától bocsánatot kérni. Némán vált meg bátyjától, kinek halálát kétségkivül ő okozta s lassu léptekkel követte hugát, anélkül, hogy tudta volna hová. Végre czélt értek. May egy nehéz függönyt huzott félre, mely a földalatti folyosót nagyanyja lakásától elválasztotta és megállt. A lovag szintén. Netterville arcza a fölismerhetetlenségig el volt változva.

— Netterville John — szólitá meg őt May erélyes és szigoru hangon. — Ön áruló, egy ártatlan szent férfiut fosztott meg ma szabadságától, sőt talán életétől ié. Évekkel ezelőtt kiüldözte szüleimet hazájukból. Atyám a tengeri rablók ellen folytatott harczban esett el; anyám nyomorban halt meg. Velem pedig ugy bánt, mint a kutyájával és én mindennek daczára ma kétszer mentettem meg életét. És most csupán arra kérem önt, hogy hátralevő napjait bűnbánatban töltse.

Netterville lovag csak apródonkint értette meg, mit mond huga s nem volt képes reá felelni. Még jóformán magához sem tért, midőn egy tágas barlangba léptek, melynek egyik sarkában, puha, vetett ágyon lesoványodott, halálra vált asszony feküdt.

— Anyám, bocsáss meg! — nyögé a lovag, térdreesve a kiaszott alak előtt.

A haldokló már válaszra nyitotta ajkait, midőn erős léptek és hangos

beszéd zavarta meg a barlang csendjét. Azután pedig keserves zokogás hallatszott és berohant az öreg Moya.

— Jóságos Isten! — kiáltá kétségbeesetten. — Megölték a mi drága urunkat!

John még mindig anyja előtt térdepelt.

— Oh ne átkozd meg őt, ne átkozd meg — könyörgött May, mert észrevette nagyanyja arczán a megvető kifejezést. — Sőt inkább add reá végső áldásodat!

A szerencsétlen anya kitárta karjait s igy szólt:

— Bocsásson meg neked az Isten, mint a hogy én megbocsátok neked, fiam és áldjon meg tégedet!

E szavak után megszünt a halálra sebzett anyai sziv dobogása. Ágnes imája a mennybe jutott s az Ur meghallgatta azt.

Netterville atya, a szentéletü férfiu, föláldozta magát hitéért. A jó pásztor életét adta nyájáért, édes anyja pedig véghetetlen szülői szeretetében követte őt a mennyeknek országába, hogy ott vele egyesüljön. Netterville lovag ráborult a holttestre s könyeivel öntözé annak porhüvelyét, ki neki életet adott s ezek a könyek a valódi megbánás könyei voltak.

HATODIK FEJEZET.

Bár leszállna hozzám is a szelid galamb s nekem adná Őt, kiért lelkem oly nagyon eped!

Miután Ágnes megmentése sikerült, átadták őt az öreg Maynak, a ki mindenképen iparkodott az elalélt gyermeket életre tériteni. A vak leányka apródonként eszmélni kezdett, s képes volt ápolónője támogatásával nagyanyjához hazamenni. A mint lassan lépegettek, az alattuk levő sziklafolyosóból, mely a halál barlangjába vezetett, nagy zaj hallatszott fel. May odasietett s iszonyu látvány tárult szemei elé. Épen abban a pillanatban ért oda, midőn jóságos gazdáját, a szelíd papot ellenségei meggyilkolták. Az asszony keserves jajgatásából megtudta Ágnes a történteket, s a külöben is gyenge és ideges gyermeket ez a sok izgalom egészen tönkretette. Annyi ereje még maradt ugyan, hogy lady Ozanmore kastélyát elérje, ott azonban ájultan rogyott össze. Bevitték szobácskájába és lefektették. Az előhivott orvosok egyhangulag kinyilatkoztatták, hogy a kis beteg felgyógyulásához nincs semmi remény. Ágnes maga is érezte közelgő halálát a csupán annak az egyetlen kivánságának adott kifejezést, vajha a gyönyörü Olaszországot boldog gyermekéveinek szinhelyét viszont láthatná. Lady Ozanmore teljesiteni akarta kedves unokája óhaját, különben ő maga is kivánkozott vissza abba a városba, a hol rég keresett, szerencsétlen gyermeke sorsáról értesült, elhatározta tehát, hogy utra kelnek. Az előkészületek bevégeztével csak-

ugyan elindultak s Mayt is magukkal vitték. Az a gondolat, hogy forrón szeretett Jézusának hajlékát viszontláthatja, csodálatos módon megerősitette a kis beteget és igy szerencsésen meg is érkeztek vele Nápolyba.

Itália ragyogó kék ege alatt sem gyógyult meg azonban a vak leányka s halvány arczáról le lehetett olvasni, hogy nemsokára bevégzi rövid életét. May egy perczre sem távozott testvérje ágya mellől s éjjel-nappal mellette volt; Lady Ozanmore pedig folyton sirt; eszébe jutott neki minden a mi történt, maga előtt látta kedves kis unokáját, amint egészséges korában az oltár előtt oly áhitatosan imádkozott Jézusához, a kivel nemsokára egyesül.

A jó Benita, értesülvén a gyermek megérkezéséről, azonnal hozzá sietett, s nevelő anyai minőségében naponként meglátogatta őt. Francesco is minden szabad idejét a kis beteg ágyánál töltötte s beszélt neki sokat a jó Jézusról és a legfölségesebb Oltáriszentségről. Mi hiányozhatott tehát Ágnes teljes boldogságához? Semmi, csupán az a kimondhatatlan vágyódás az Úr Jézus szent teste után. Ezért gyakran mondá Francesconak: «Oh bár leszállna hozzám is a szelid galamb s nekem adná Őt, kiért lelkem nagyon eped!»

A jóságos Megváltó mindig különös kegyelmében részesitette a vak leánykáját, nem tagadta meg tehát forró kivánságát sem. Francesco volt az a ki a kedves gyermeket az isteni kegyelmek eme legnagyobbikának befogadása előkészitette. Az Oltáriszentség kis menyasszonya véghetetlen boldog volt, szinte megfeledkezett minden bajáról, és csak hőn szeretett Jézusára gondolt. A galamb tehát csakugyan le fog szállni hozzá is, s neki adja Őt, kiért lelke oly nagyon sóvárog!

Azon a napon, midőn az Egyház teljes díszszel és pompával tartja meg az Oltáriszentség ünnepét, tért be először az Úr Jézus a szent ostya szine alatt az ártatlan gyermek szivébe.

E percztől fogva észrevette May, hogy testvérkéje csupán mennyei gondolatokkal foglalkozik. Napról-napra kevesebbet beszélt, arczán égi nyugalom ömlött el, mintha már is bologabb hazában lenne s May áhitattal és csodálattal szemlélte e földi angyalt. Órahosszákig is elüldögélt ágya mellett s nem merte kérni Istent, hogy a szeretett lény életét meghosszabbitsa, mert érezte és tudta, hogy annak a halál nem lesz szenvedés, csak átköltözés e siralom völgyéből egy szebb hazába, a hol örök béke és boldogság honol.

Egy este May kinyitotta a beteg szoba ablakát s a rajta beömlő balzsamos levegő felfrisitette a gyermek láztól égő tagjait. Ágnes most is, mint mindig, az édes Jézussal beszélgetett, de azért mégis meghallotta a távolból közelgő éneket.

— Édes May — fordult nővéréhez, — menj ki, kérlek, az erkélyre s nézd meg, vajjon nem Ő vonul-e el előttünk?

Úgy rémlett neki, hogy felismeri az Oltáriszentség himnuszának gyönyönyörü hangjait.

— Még nem látom a körmenetet — mondá May — de hallom én is a közelgő hangokat... Ah, most már jönnek... Igen, mindjárt itt lesznek... De mi ez? szentséges Szűzanyám! — kiáltá a leány térdre esve — minő fenséges látvány!

Valóban fenséges látvány volt. Nápolyi szokás szerint az utczán dolgozó mesteremberek, az áruikat hangos szóval kinálgató halárusok és kereskedők, a vándorszakácsok, a makarónifőzők mind elhallgattak, mint egy varázsütésre. A mint a körmenet közelükbe ért, letérdeltek s halk imát mormoltak. Maynek tehát igaza volt, ilyen fenséges látványban ő még soha sem gyönyörködött.

A mint a körmenet a térről eltávozott, mindenki fölállt s folytatta elhagyott munkáját.

— Minő csodálatos e nép hite és áhitata! — mondá May meghatottan.

— És ezek mégsem jobbak másnál — szóllalt meg Lady Ozanmore. — Náluk a hit csak külsőségekben nyilvánul, de azért indulataikat nem győzik le s csak ugy isznak, kártyáznak és dorbézolnak, mint bármelyik nemzet fiai.

— De hátha mégis legyőzik — válaszolá May.

— Oh én remélem, hogy nagy hatással van rájuk az Oltáriszentség látása. Midőn Jézus a Palesztina minden részéből hozzá sereglő néptömegnek beszédet tartott, ott volt Zacheus is, a ki Jerikóból azért sietett oda, hogy az Üdvözitőt meglássa. A tömegből választá ki az Úr Mátyást is tanitványának, s az evangélium a Simonnál végbement lakoma vendégei közül is csupán a bűnbánó Magdolnáról emlékezik meg.

— Tehát mindég csak egyesekről van szó — folytatá Lady Ozanmore — pedig sokan megtérhettek volna.

— Nos tegyük fel, hogy csak egyesek tértek meg, s e tömegből is csak kevesen szeretik igazán Jézust, de Ő, ki mindnyájunkért meghalt, nem kevesel egyetlen egy megtérő lelket sem... Ő azért türte el a legborzasztóbb kínokat, hogy abból a szenvedő emberiség vigasztalást meritsen minden bajára. Miért ne lenne a jelenléte annak, a ki igy szólt: «Én azért jöttem a földre, hogy tüzet hozzak», most is, mint hajdan, a szeretet tüzének élesitője a szivekben?

May, Jézus ügyének lelkes védője e pillanatban Ágnesre tekintett. A gyermek feltérdelt ágyán s oly szép volt tiszta fehér ruhájában, vállára omló szőke fürtjeivel s szelid, ártatlan arczával, hogy May elragadtatva kiáltott fel:

— És ha csupán ezt az egy lelket látogatná is meg a jó Jézus, ugy fáradsága nem lenne hasztalan. — Azután választ sem várva átölelte nővérét s igy szólt:

— Feküdj le, édes Ágnesem, nagyon kifáraszt téged ez a helyzet.

A gyermek azonnal engedelmeskedett.

Mióta az Oltáriszentség kis menyaszsonyát az a boldogság érte, hogy az első áldozásban részesülhetett, azóta leginkább Istenével foglalkozott; és sürgetve kérte nagyanyját, hogy a következő csütörtökön, Jézus szent Szive ünnepének előestéjén, vinné el őt abba a kis templomba, a hol annyiszor imádkozott az Úr Jézus oltára előtt. Kimoudhatatlanul vágyódott az ott tartandó áldásban részesülhetni.

Lady Ozanmore teljesiteni akarta kis unokája kivánságát s az volt a terve, hogy majd Franceskóval kocsin küldi el oda. Ádnes első áldozása óta nem hagyta el szobáját.

De azután meg gondolkozott s elhatározta, hogy ő is velük megy. Viszont akarta látni azt a templomot, a hol kis unokáját feltalálta s könyörögni a jó Istennek, hogy ne vegye el tőle kis kedvenczét ily hamar. Ez a gondolat foglalkoztatta folytonosan. Érezte azt is, hogy bocsánatot kellene kérnie a gyermektől, a miért szivéből a hitet ki akarta irtani, e titkos lelkifurdalást azzal csillapitgatta le, hogy egy alkalommal megigérte ugy is Maynek, miszerint vallásuk gyakorlása többé nem szól bele s ez némikép megnyugtatta. Oh, mennyire fájt szive, mikor e hervadó virágszálra tekintett. A kis leány halványan, lehunyt szemekke s lösszekulcsolt kezekkel feküdt ágyán, olyan volt mint egy letört liliom. Lady Ozanmore azt hitte, hogy e folytonos csöndesség még növeli a gyermek fájdalmait; pedig hát csalódott; unokája lelke és szive egyesült Jézussal az Oltáriszentségben, s most nem hagyták el egymást egy perczre sem.

Ágnes boldogan fordult nővéréhez és igy szólt hozzá:

— Látod, May, milyen jó itt, ugy-e mondtam neked, hogy Olaszországban minden Jézusról beszél?

— Valóban, édes Ágnes, olyan jótékony hatással van az emberre a hit és a szeretet eme légköre.

— Igen igy van az egész Olaszországban, az O szent neve hangzik minden ajkon és él minden szivben. És oh boldogságok boldogsága még az utczákon is találkozhatunk vele!

Remélem, hogy nálunk is minden szivnek lakója O, vagy talán kételkedel benne, — Ágnes? tette hozzá May kissé szemrehányó hangon, a mit testvérkéjével szemben nem igen szokott használni. — A hit és a szeretet egyikünkből sem hiányzik, csak olykor erős harczot kell vivnunk gonosz hajlamaink ellen.

— Oh May — válaszolá Ágnes — emlékezzél csak vissza ama rettenetes napra!

Maynek ekkor eszébe jutott nagybátyja, az ablakhoz lépett s ott szabad folyást engedett könyeinek; nagy erejébe került, mig sikerült legyőznie gyülöletét az ellen, a ki családuknak megrontója volt, de a ki végre oly igaz bűnbánatot mutatott. Még alig csillapitotta le háborgó lelkét, midőn a belépő szolga jelentette, hogy valaki beszélni óhajtana vele. Átment tehát a szomszéd szobába, s ott egy férfialakot pillantott meg, a ki arczát kezeibe temette s annyira el volt merülve, hogy közeledését észre sem látszott venni. May hozzá lépett s miután a férfi még most sem változtatott helyzetén, igy szólitá meg őt angol nyelven:

— Ön hivatott engem, uram!

Mintha valami sugta volna neki, hogy ez a férfi nem olasz. E szavak hallatára az idegen összerászkódott, de nem válaszolt.

— Bocsásson meg — folytatá a fiatal leány hátrább lépve — hogy zavarom, de azt hittem, hogy ön hivatott, s épen azért hagytam el szegény testvérem betegágyát.

— Legyen meggyőződve kisasszony, hogy nem mertem volna kegyedet háborgatni nővére ápolásában, hacsak alapos okom nem lenne reá!

— John Netterville! — kiáltá May és néhány lépést hátrált.

Tudom, hogy megvet és gyülöl — folytatá Netterville John, mert ő volt, — de remélni merészkedtem, hogy talán megbocsájt — s e szavakat mondva ismét elfödte arczát, hogy kikerülje huga haragos tekintetét.

Mayn e pillanatban erőt vett a kisértés s el akart menni, óriási harczot vivott lelkében, szive csordulásig megtelt keserüséggel, a mint forrón szeretett nagybátyja gyilkosára tekintett, de mindez csak egy pillanatig tartott; azután eszébe jutott minden, a mire az Üdvözitő az emberiséget oktatta. Maga előtt látta a megfeszitett Jézust, a mint az ellenségeiért igy imádkozik: «Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit cselekesznek!»

— Ő is elhatározta őszintén s nagylelkűen, hogy megbocsát, mint a Megváltó a latornak, kihez e szavakat indtézte: «Még ma velem leszel a paradicsomban». — És May hallgatva a belső szózatra a következő perczben nagybátyja nyakába borult és felkiáltott:

— Megbocsátok magának! megbocsátok teljes szivemből! és kérem, bocsásson meg nekem is, mert igaztalanul itéltem fölötte. — May zokogásban tört ki s könnyei egybevegyültek a megtért bűnös könnyeivel.

— Oh édes bátyám — mondá még mindig zokogva — ne sirjon, kérem, ne sirjon. Ő boldog, ők mindnyájan boldogok, imádkoznak érettünk, s szeretetet öntenek szivünkbe, mert érzem, hogy szeretem önt, mint bátyámat s ugy-e, ön is érzi, hogy a huga vagyok?

(Folytatása következik.)

Oltáregyesületi ügyek.

A budapesti központi Oltáregyesület választmánya január 9-én ülést tartott a Mária-reparatrix zárdában levő helyiségében *Őrgróf Pallavicini Edéné* elnöklete alatt. *Kánter Károly* igazgató előterjesztést tesz az ülés legfontosabb és tulajdonképeni tárgyáról, az örökimádási templom mellett épitendő oltáregyesületi házról. E ház székhelye lesz a központi Oltáregyesületnek s bizonyos tekintetben anyaháza és központja a magyarországi összes szentségi társulatoknak, hol mindazon művek, melyek a szentségi kultuszszal összefüggésben vannak, otthont találnak s az Oltáregyesület specziális czélja, a templomdiszitő-munka, a lelkes apáczák felügyelete és vezetése mellett kettőzött buzgalommal fog folyni. A választmány egyértelemmel adta beleegyezését, hogy az egyesület vagyonából 160.000 korona az épitésre fordittassék s fölhatalmazta az elnökséget ez összegnek megfelelő értékpapir eladására.

Kiss Aladárné alelnök jelentést tesz a beérkezett kérvényekről, melyek oly nagy mértékben tartanak igényt az egyesület jótékonyságára, hogy a nehéz anyagi viszonyok között csak a legnagyobb erőfeszitéssel felelhet meg a várakozásoknak.

A terjesztőnők közé fölvétettek Tihanyi Béláné s Madaras Józsefné, kik eddig is sokat buzgólkodtak az egyesület érdekében s azután a szokásos imádsággal az ülés véget ért.

*

Az erdélyi központi Oltáregyesület januárban tartotta közgyülését, melynek különös fényt kölcsönzött, hogy megjelent azon Mailáth G. Károly püspök ur Ő méltósága is.

Az elnök megnyitójában üdvözli a kegyelmes püspök urat, kivánva neki Istentől egészséget, hogy minél többször megjelenhessen gyüléseinken. A tagok üdvözlésével a gyülést megnyitja.

Püspök urunk megköszöni a lelkes ovácziót s az ő kedves modorával bocsánatot kér, hogy oly régen nem volt már a gyülésen, de terhes hivatala és kötelessége sokszor másfelé hivták őt.

A jegyző fölolvasta a mult gyülés jegyzőkönyvét, melyet Guardazonyi Józsefné és dr. Szőcs Ákosné hitelesitettek.

A püspök ur felhivására az igazgató tette meg évi jelentését, mely hű és igaz képét nyujtja az Oltáregyesület egy évi müködésének; néha-néha kiméletesen érinti a sebeket, de csak azért, hogy azokat vállvetve gyógyitgassuk.

Püspök urunk köszönetét fejezi ki az igazgatónak évi jelentéseért s kivánja neki, hogy a jó Isten adjon egészséget, hogy még sokáig működhessék az Ur Jézus szolgálatában.

A közgyülés élénk éljenzés között hozzájárul püspök ur inditványához.

Azon erős reményének adott kifejezést, hogy a székhelyén oly áldásosan müködő Oltáregyesület mintaképe lesz az egész egyházmegyében levő fiókegyleteknek. Az Oltáregyesület életképességét nem a tagok sokasága, hanem azok buzgósága teszi. Egyesüljünk minél többen, hogy egymást a szentségek gyakori fölvétele folytán segitsük.

A gyülés hálás köszönettel veszi a főpásztor oktatását.

Majd a pénztárvizsgáló-bizottság nevében Presia Romuluszné tette meg következő jelentését:

Jelentés.

A pénztárt deczember hó 9-én átvizsgáltuk, a nyugtákat, számlákat s egyéb okmányokat átnéztük s mindent rendben találtunk; a pénztárt 2109 korona 60 fillér összeggel lezártuk.

A t. közgyülésnek ajánljuk, hogy a buzgó pénztárosnak adja meg a fölmentést.

Gyulafehérvár, 1904 deczember 9. Présia Romuluszné, Zinnern Natália, Papp Györgyné a pénztárvizsgálóbizottság tagjai.

A közgyülés kész örömmel adja meg derék pénztárosának a fölmentést.

Püspök urunk fölolvassa a névsort s a hiányzó tagokat kereszttel jelzi meg. Persze nagy szeretetében mindenütt talál kimentő okokat.

Az inditványok sorában Roska Józsefné kéri az igazgatót, hogy nyomtatott táblákkal a székesegyházban mindig legyen az egyesületi tagoknak föntartott helyük.

Az igazgató megigéri közremüködését e méltányos kérés teljesitésében.

Végül a püspök ur áldást kiván az egylet müködésére. Az igazgató megköszönve magas megjelenését, az elnök a gyülést a főpásztor éltetésével bezárja.

*

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1904-ben befolyt dijak.

Ftdő Bányai Gábor pleb. ur által a bátéi tagoktól 5 k 50 f, Deckmann Anna 2 k, Bendtsen Henrikné 2 k, Erdélyi Istvánné 2 k, Mohácsi Karolin 2 k, Pálfi Jánosné 2 k, Kis Józsefné 24 f, Kalicsár Mari 24 f, özv. Timár Istvánné 2 k, Erdélyi Ignácz és neje 4 k, Katona Györgyné 2 k, özv. Ürge Dávidné 4 k, Morvai Ferencz és neje 2 k, Deák Emilia 2 k, özv. Ürge Angela 2 k, Erdélyi Józsa 2 k, Ürge Magdolna 2 k, Szedlák Anna 4 k, Ghyczy Ida 10 k, özv. Reöfyné 2 k, özv. Rudnyánszky Ferenczné 20 k, Schné Constancia 2 k, Merl Ilona 2 k, Varga Ágoston 2 k, Francziska Beniczky 2 k, Vincze Mária 24 f, özv. Krupai Istvánné 4 k, Bencze Ferencz 2 k, Bencze Jozefin 2 k, Tóth Lajos 6 k, Tóth Lajosné 6 k, Benus István 4 k, Dobis Mari 2 k, Cseplák Amália 2 k, Perner Ferenczné 2 k, Schiller Julia 12 k, Hadviger Matild, Hoffmann Teréz és Wachtel Mária 6 k, ftdő Tóth Ferencz plebános ur által az oroszgadnai tagoktól 56 k 80 f, Kóczán Jusztina 2 k, Vittinger Sándorné 2 k,

Deák Gáspár 2 k, Deák Erzsébet 2 k, Bán Ágnes 2 k, Garasits György 8 k, Bellovits Ágnes 4 k, Kóczán Jánosné 2 k, Metzner Erzsébet 2 k, Niessenberger Irma 4 k, Achel Irén 1 k, Komáromi Ottilia 2 k, Szabó Erasztné 2 k, özv. Zuber Kálmánné urnő által Debreczenből 19 k 62 f, Gyurosavits Antal 10 k, Gyurosavits Antalné 10 k, Elek Rozália 2 k, Kolozsváry Andorné 2 k, Kolozsváry Margit 2 k, Freyler Emilia 2 k, Burdet Eugenia 2 k, Dix Anna 2 k, Dix Vilmos 2 k, Záborszky Antónia 60 f, Dávid Andrásné 1 k, Szeg Erzsébet 2 k, Minye Ilona 6 k, Rubel Mária 1 k, nagys. és ftdő Binder András kanonok ur a sárosoroszi tagoktól 33 k 12 f, Kremer Samuné 4 k, Králik Beatrix 10 k, Kovácsics Teréz 60 f, Slovencsák Józsefné 1 k, Holló Ilona 2 k, Messik Gyuláné és Diosy Jánosné 4 k, Karnisch Hermina 2 k, özv. Kürthy Antalné urnő által 59 k, Becsey Istvánné 2 k, Nagy Julia 4 k, Schnierer Mária 2 k, Csányi Mária 1 k, Kameniczky Mária 2 k, Baracska Verona 2 k, Schoretz Lajosné 4 k, Ohnmacht Anna 2 k, Radován Antalné 4 k, Radován Antal 4 k, Szirmai Rezső 1 k, Deutsch József 3 k, Horváth Julianna 1 k, Névery Mária 2 k, Cseplits Erzsébet 40 f, Kovács Erzsébet 60 f, Bauer Szidónia 2 k, Marthon Maris 4 k, Kollatsek Róza 2 k, Gernedl Aloizia 4 k, Prohászka János 2 k, Laufer Károlyné 2 k, Kaban Ilona 4 k, Fuchs Borbála 2 k, Ember Anna 3 k, Hoffmann Ember Teréz 4 k, Goblowsky József 5 k, Koch Jánosné 4 k, Benedek Gizella 2 k, Killender Hermin 2 k, Mireiter Róza 2 k, Bessenyői Szabó Kálmánné 10 k, Kaminek Julia 3 k, Tomkuljak Józsa 2 k, Galba József 4 k, Tóbiás Viktória 1 k, Szakál Mária 40 f, Koch János 3 k, Kocsics Katalin 2 k, Verzár Ilona 2 k, Párdusz Mária 2 k, Ambrózy Viktória 4 k, Kubis Anna 4 k, Hegyessy Flóra 20 k, Lengyel Lászlóné 8 k, Pataki Ferencz 2 k, Berger Anna 1 k, Balog Verona 1 k, Eránusz Mária 10 k, Páll Joákimné 4 k, Csiki Rozáli 2 k, Peycha Anna 2 k, Lázár Jánosné 2 k, Hackfelner Imre 4 k, Hackfelner Imréné 2 k, Keszenszki Józefinné 4 k, Irongod Gyuláné 6 k, Fraind Lajosné 4 k, Zisselberg Elisz 4 k, Brand Teréz 4 k, Müszüly Mária 10 k, Magas Mária 6 k, Veszely Mátyásné 2 k, Nagy Mária 2 k, Kapatics Anna 3 k, Spolárits Vilmosné 5 k, Peycha Anna 2 k, Varga Rozália 2 k, Varga Teréz 4 k, Balla Károlyné 2 k, Lemberg Miklósné 10 k, özv. Bányay Miklósné 5 k, Krakovszky Pálné 2 k, Pelikán Mária 40 f, Dück Andrásné 40 f, Lang Erzsébet 40 f, Barcza Lajosné 1 k, Sztasko Ilona 40 f, Garcsár Ilona 2 k, Pazsitka Erzsébet 40 f, Heideker Erzsébet 50 f, Horváth Anna 40 f, Krajicsek Mária 2 k, Kocsis Katalin 40 f, Olibériusz Zsuzsanna 40 f, Kajdácsi Mária 40 f, Kiss József és neje 2 k 40 f, Bosnyák Borbála 40 f, Borbély János és neje 2 k, Gazdik Katalin 40 f, Kovács Jánosné 1 k, Hajdu Mária 40 f, Zoh Károlyné 1 k, Kocsis Katalin 40 f, Jonyecz Vinczéné 60 f, Horvát István 40 f, Szedacsek Antalné 40 f, Kálvin Éva 40 f, Kucsera Pál és neje 2 k, Borbély Károlyné 1 k, Suhajda Mihály és neje 2 k, Kálmán Istvánné 1 k, Kálmán Györgyné 1 k, Presinszkyné és lánya 2 k, Sumajer Karolin 1 k, Hornyák Istvánné 50 f, Vrábel Mária 1 k, Jori Mária 80 f, Vrábel Erzsébet 40 f, Kálvin Anna 40 f, Rendek Ilona 40 f, Szlama Ilona 40 f, Rendek Verona 40 f, Zelenka Verona 40 f, Szalev Katalin 40 f, Rip Teréz, 40 f, Ulicska Verona 40 f, Beles Mária 40 f, Kocsis Mária 40 f, Kanyik Mária 40 f, Szlama

Erzsébet 40 f, Szméska Mária 40 f, Goda Ferenczné 2 k, özv. Áldásy Antalné 4 k, Schmidt Jozefa 2 k, özv. Tabermann Gusztávné 5 k, özv. Lubinszky Györgyné 2 k, Kakucsy Györgyné 4 k, a toporczi hivektől (Szepes m.) 20 k 4 f, a lykavkai hivektől (Liptó m.) 12 k, a rózsahegyi tagoktól (Liptó m.) 31 k 30 f, a szepes-mindszenti és ragyóczi hivektől 46 k 70 f, a trsztenai tagoktól (Árva m.) 54 k, papnövendékektől 8 korona 78 fillér.

Összes hátralékos előfizetőinket kérjük, hogy kötelezettségüknek minél előbb eleget tenni szivesked jenek.

Imádkozzunk egyesületünk elhunyt tagjaiért, hogy az Úr Jézus, ki a földön kenyér szinében volt reményünk, a menynyei dicsőségben szinről-szinre látható fönségében legyen örök boldogságuk.

Az oltáregyesület elhunyt tagjai 1904. évben.

Körbl Ferdinándné Budapest, Nagy Mária Erdőkövesd, Ócsai Margit Jászárokszállás, Páll Katalin Szamosujvár, Pataki András Gyöngyös, Renko Borbála F.-Kelecsény, Szabó Rozália Ipolybolyk, Szabó Anna, Sinka Ilona, Szabó Verona Jászberény.

A gyermekek gyakori szent áldozásáról.

MGR. SEGUER.

HA MEGFIGYELJÜK a gyermekek könnyelmüségét, nagyon hamar azt gondolhatnók, hogy a gyakori szent áldozás nem nekik való és hogy az anyaszentegyháznak erre vonatkozó rendeletei csupán a felnőttekre vonatkoznak. Ez azonban tévedés; sőt többet mondok — egyike azon sajnálatos előitéleteknek, melyek annyi ifju lélek veszedelmét okozzák, mert őket védtelenül dobják oda zsákmányul a szenvedélyek borzasztó támadásainak.

A gyermekeknek ép ugy lehet és kell is gyakran áldozniok, mint a felnőtteknek. Az Ur Jézus nem követel többet tőlünk, mint a mennyit adhatnak; és Ő sokkal jobban ismeri nálunk azon könnyelmüséget, mely bennünket aggaszt; de azt is tudja az Ur Jézus sokkal jobban, mint mi, hogy az ártatlanság a legnagyobb kincs és az ördög épen azért minden erejét megfesziti, hogy ezt már korán elrabolja tőlünk és hogy egyedül a szent áldozás védheti meg őket a pokoli ellenség ezen csalárdsága ellen.

Már fennebb mondottuk, hogy ha valaki jól végzi szent áldozását — sohasem áldozik elég gyakran; és hogy jól áldozzunk, arra elégséges, ha Jézus Krisztus szent testét őszinte jó akarattal fogadjuk szivünkbe. Ezen szabály ép ugy érvényes a gyermekekre, mint a felnőttekre; és a tapasztalás azt bizonyitja, hogy semmi sem őszintébb, mint azon gyermekek

jószándéka, ki első izben járul a szent áldozáshoz. Ő szereti Jézust, vágyódik is utána; miért tagadnók meg tehát tőle? Ő gyakran méltóbb arra, hogy magába foglalja az isteni Üdvözitőt, mint mi, a kik kevésre becsüljük az ő jámborságát. «Engedjétek a kisdedeket hozzám jönni» — mondja az isteni mester — «mert ilyeneké a mennyek országa.» (Márk 10. 14.)

A legméltóságosabb Oltáriszentség pedig a földi mennyország.

«A gyermekek könnyelmüek» — mondjátok. Ez nagy igazság: de épen azért kell őket gyakran a szent áldozáshoz bocsájtani, ha ők Istent szeretik és szeretni akarják. A könnyelmüség csupán akkor akadálya a szent áldozásnak, ha szándékos. A gyermekekre nézve egy hét épen annyi, mint a felnőttekre nézve egy hónap; ezen korban a benyomások élénken és gyorsan követik egymást; miért is gondoskodni kell arról, hogy a vallásos benyomások, érzelmek megujittassanak, ha a jövő számára hithű nemzedéket akarunk nevelni.

A gyermekek könnyelmüek — igen; de ne feledjük el, hogy egyuttal jószivüek és kedvesek is; és mivel tudnak szeretni, sőt majdnem egészen szivükkel gondolkoznak, ezen szükségletüknek megfelelő táplálékot — vagyis a szeretetnek tárgyát — is kell adni nekik; arra kell rávezetni őket, hogy Jézus Krisztust szeressék s e miatt kell gondoskodni arról, hogy vele minél gyakrabban a legbensőbben egyesüljenek. Az ő hibáik, ha mindjárt valódi hibák is, még nem vertek erős gyökeret, és épen a jámborság fogja megakadályozni, hogy bűnné ne fejlődjenek. Akarod, hogy gyermeked ártatlan és tisztalelkü maradjon? serkentsed a gyakori szentáldozásra; főképen pedig ne akadályozd őt, hogy megáldozzék, ha lelki vezetője azt neki megengedi. Hány atya és anya főokozója — a nélkül, hogy tudná és akarná — gyermekei romlásának! Hányat ismertem, kik ép ők maguk voltak azon romlásnak szánandó okozói, a mitől gyermekeiket féltették! Ne attól féltsd gyermekedet, hogy gyakran áldozik, hanem ellenkezőleg akkor van okod aggódni, ha látod, hogy gyermeked hanyag a szentáldozásban; ha csekély tisztelettel és buzgósággal viseltetik a legméltóságosabb Oltáriszentség iránt. Mindattól félteni kell a gyermeket, a mi őt Jézustól eltávolitja.

«Mi a jövő miatt aggódunk; sokkal tanácsosabb kezdetben nem oly rohamosan haladni; mert a rohamos haladásnál mindig veszedelmes dolog a visszaesés.» Mire való a visszaesésről beszélni? Miért szünnének meg az ilyen jó és jámbor gyermekek Istent szeretni? Épen a buzgó, jámborságban töltött ifjúság legjobb biztositék arra, hogy a jövőben is jámbor keresztény életet fogunk élni; mert a mihez a gyermek kiskorában hozzászokott, az második természetévé válik. Igy van ez a szentáldozásnál is. Vagy mi az oka ennek, hogy napjainkban még a kötelés szentáldozást is elhanyagolják? Nemde az, hogy kiskorukban, iskolásgyermek korukban nem lettek hozzászoktatva? Ha áldoztak is, csak ritkán, egy évben egyszer-kétszer engedték őket; s mikor kijöttek az iskolából, ennek emléke lassan-lassan elmosódott.

Ha azt akarod, hogy gyermeked erős legyen és megállja helyét a kisértések közepette, akkor engedd meg neki, hogy már most bőségesen meritsen a lelki erő forrásából; engedd meg neki, hogy legbensőbben egyesüljön az állhatatosság kutfőjével. Az ő mostani jámborsága lesz záloga jövendő jámborságának, és az igy megőrzött ártatlanságban te is, meg gyermeked is az erényes ifjuság szivet gyönyörködtető hajnalát üdvözölhetitek.

Ha már azt látjuk, hogy a gyermekek szent áldozásaik daczára sem képesek minden bűnt kerülni, mi lesz velök akkor, ha meg lesznek fosztva «a választottak gabonájától — a szentséges kenyértől, mely szűzeket nevel?» — Épen nem lenne tulzás tehát, ha a gyermekeket havonként bocsájtanánk a szent áldozáshoz, a mi különösen azoknak volna szükséges, kik az érzékiségre hajlandók. Sőt mindazok, kikről észrevesszük, hogy az Ur Jézus iránt őszinte szeretettel viseltetnek, ártatlanságukra gondosan vigyáznak és nem vétkeznek szándékosan és megfontolva, még többször is nagy lelki haszonnal járulhatnak a szent áldozáshoz.

A kereszténység első századaiban a gyermekeket épugy odabocsájtották a szent áldozáshoz, mint a felnőtteket; a legméltóságosabb Oltáriszentségből szivták magukba a keresztény hitéletnek azon éltető tejét, a hitnek, az imádságnak és lelkibuzgóságnak azon szellemét, mely az Anyaszentegyháznak tiz, tizenkét, tizenöt esztendős szenteket és mártirokat nevelt. Csak szent Pongrácz, szent Tarcziczius, szent Alajos és Szaniszló életét kell elolvasni és rögtön meggyőződhetünk erről. Az Ur karja még most is hatalmas; ugyanazon eszközökkel napjainkban is el lehet érni ezen magasztos eredményeket, és ha a gyermekeket a szent áldozáshoz bocsátjuk, ezen mennyei eledel erejével most is lehet köztük szenteket nevelni.

«Mi attól félünk» — mondja némelyik szülő — «hogy gyermekeink tulságos jámborok lesznek, és hogy magukat egészen Istennek szenteljék, majd papok akarnak lenni.» De vajjon a jámborság és hivatás egy és ugyanaz a dolog? Azon keresztény szülők már nagyot tévednek, kik féltik gyermekeiket a papi hivatástól; mert ha valamelyik gyermek Istennek szenteli magát, az kétségtelenül a «legjobb részt választotta magának». (Lukács 10, 42.) és ezen választás áldást fog hozni az egész családra; de ha még ezen felül gyermekeik jámborságától is fáznak — ez már tökéletes esztelenség. A jámborságban van letéve üdvösségünk záloga; ettől függ igazi boldogságunk, vagy mint a Szentirás mondja: «Az ájtatosság pedig mindenre hasznos, igérete lévén a jelen és jövendő élet felől». (I. Tim. 4, 8.) Eléggé jámborok sohasem lehetünk, mert eléggé jók sem birunk lenni. Szegény gyermekek, kiket ilyen agyrémekkel szolgáltatnak ki a romlásnak!

Ne háborgassuk tehát a gyermekeket az ő vallásos kötelességeik teljesitésében, hanem hagyjuk meg nekik azt a szabadságot, mely egyedül alkalmas arra, hogy sziveiket fölgerjeszsze és őket hitbuzgó keresztényekké nevelje. Épugy nincs jogunk őket kényszeriteni például a szentségek vételére. Igenis, oktatnunk és vezetnünk kell őket és minden erőnkkel gyámolitanunk tapasztalatlanságukban. Ez mind igen helyes, ehhez jogunk van és ez kötelességünk is; de a mi vezetésünk katholikus szellemtől legyen áthatva és sohasem szabad annyira jutnunk, hogy békóba verjük a lelkiismeret szabadságát. A tekintélylyel való ezen visszaélés tévutra viszi a lelkeket és a nélkül, hogy akarná, akadályokat gördit az isteni kegyelem működésének utjába.

Tehát a gyermekeknél is szükséges a gyakori szent áldozás. Ha tehát hithű keresztény nemzedéket akarunk nevelni, akkor bocsássuk a gyermekeket a legméltóságosabb Oltáriszentséghez. Egyedül az Oltáriszentség képes igazi keresztényeket nevelni.

«De nem kivánunk-e lehetetlenséget? Hogyan birnak a papok, kiknek van elég dolguk, minden buzgóságuk daczára igy gondoskodni a gyermekekről, őket a jámborságban kiképezni és igy képesekké tenni arra, hogy gyakran áldozzanak?»

Én magam vagyok az első, ki ezen állitást fájó szivvel hagyom jóvá. Mégis meg vagyok győződve arról, hogyha a papi szent hivatalnak ezen oly gyakran elhanyagolt részét igazi és páratlanul nagy jelentőségében átértenők, akkor könnyen gyönyörü eredményeket tudnánk fölmutatni. És ha nem is birnánk minden gyermeket ily nagy tökélyre vinni a jámborságban, mégis csak volna elég időnk legalább azokat előkésziteni a gyakori szent áldozáshoz, kiknek értelmessége, jószive és szerencsés lelkiállapota a legjobb reményekre jogositanak.

Engedjék meg tehát a lelkészek és szülők, hogy ezen dologra a legkomolyabban felhivjam figyelmüket.

Szerkesztő: **Dr. Glattfelder Gyula.**

JUSTH BÉLA KÁRPITOS-MESTER ÉS DISZITŐ.
A budapesti közp. Oltáregyesület szállitója.
Budapesten, VII., Rottenbiller-utcza 6/a.

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

HERCZEG ZSIGMOND ELSŐ MAGYAR JÁTÉKÁRU ÉS SZENT CZIKKEK ÖNTODÉJE.
VII., Munkás-utcza 6. sz.
Szent Antal-, Mária- és Krisztus-szobrok, valamint Szent Antal-szobrocskák pléhtokban való gyártása.

GRÜNBERGER IGNÁCZ
Király-utcza 4. szám.
Vesz a legmagasabb áron réglségeket, arany, ezüsttárgyakat, szőnyegeket és képeket; magas egyházi ajánlatokat felmutathat.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle **Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.**

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betükkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségü papiron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, daleglyeti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranciák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

VI. ÉVF. 1905 2. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

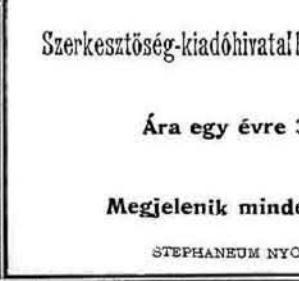

V. ÉVFOLYAM. 1905. FEBRUÁR. 2. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Szenteket nevelő kenyér. — Szűz Mária a mi példaképünk a szent áldozásban. — Úrfelmutatásra. — Egy pápai nagymise. — Egy gyönyörü monda. — A Karszton át tél idején. — Mit csináljunk a szép kis gyermekkel? — A legméltóságosabb Oltáriszentség ártatlan gyermek kezében. — Vegyesek. — Ágnes vagy az Oltáriszentség kis menyasszonya. — Oltáregyesületi ügyek. — Erzsébet-örökimádási templom. — Elmélkedés a legfölségesebb oltáriszentségről. — Az Oltáregyesület elhunyt tagjai.

Szenteket nevelő kenyér.

Igazán keresztény élet Krisztus követésén épül föl s minél jobban követi valaki az Üdvözitőt, annál jobb keresztény: Krisztus követésének nagy munkájában ez a vezérgondolat: legyetek tökéletesek! Szép és méltó föladat, de megoldása nem könnyü dolog. «Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok is tökéletes» — mondja az Ur. Ámde a véges ember meg sem birja érteni a végtelen isteni tökéletességet, annál kevésbbé megközeliteni! Pedig nem tanácsról van szó, hanem sürgős parancsról: legyetek tökéletesek! Krisztus Urunk tudta, hogy a természeti erőiben is megfogyatkozott embernek nincs tehetségében e parancsolatnak teljesitése s azért rámutatott a tökéletesedésnek módjára is, midőn maga magáról azt mondotta: Én vagyok az ut. Ha tehát tökéletesek akarunk lenni, járjunk Krisztus nyomában; ez a tökéletesedésnek nyitja. Az Istenember példát adott, hogy a szerint gondolkozzunk, érezzünk, tegyünk, sőt példáján kivül még kegyelmet is adott, hogy a jót megismerjük és akarjuk s mennyországot érdemlő cselekedetet vigyünk végbe. Mindez nem volt elég. Az Üdvözitő még azt is megtette, hogy az ő igaz hivei közvetlen közelébe férkőzhessenek. A legfölségesebb Oltáriszentségben a kenyérnek és bornak igénytelen szine alá rejtőzik, hogy velünk legyen, bennünket tápláljon s értünk magát folyvást föláldozza. A szeretetnek ezen felülmulhatatlan emlékével erkölcsi tökéletesedésünk leghathatósabb eszközét hagyta ránk. Kenyeret adott nekünk, melynek szenteket nevelő ereje van.

Az állitás igazsága mellett vallomást tesz az a követni való eszménykép, mely az Egyháznak megdicsőült hivőiben a századok folyamán kialakult. Vallomásra készen előállnak azok a nagy szentek, kiket az Oltáriszentség nevelt az Egyház hőseivé s az emberiség jótevőivé. Tanuságot tesznek

azok a tökéletes lelkek, kikben az isteni kegyelemnek remekműveit csodálja a keresztény világ.

Szóljunk a vértanukról? Már a legelső századok vértanui a legfölségesebb Oltáriszentséget használták pajzsokul. Ők is érezték a kisértéseknek széditő erejét s a maguk szeretetének bűnös sugalmazásait, de az örök életnek kenyere megerősitette őket a küzdelemre s győzelmet arattak. Jól mondják a *Vértanui Emlékiratok* az Oltáriszentségről: firmamentum dominici corporis: — az Ur testének erőssége. Vágyódtak is ez erősség után! Jusson eszünkbe az a szent pap, ki megcsonkittatása után a maga mellét használta oltárnak, hogy misézhessék! Emlékezzünk azokról a kiváltságos lelkekről, kiket buzgó vágyódásuk jutalmául angyal keze áldoztatott meg ott, a hová papot már nem bocsátottak! Gondoljunk azokra a lelkes kispapokra, szent Tharsiciusra és a többire, kik saját életüknek koczkáztatásával vitték el a Szentséget börtönök mélyébe, vesztőhelyek porondjára! Szóljunk a hitvallókról? Aquinói szent Tamás, a tanitó Egyháznak legfőbb doktora, életében az Oltáriszentségnek legalázatosabb imádója s irásaiban legszárnyalóbb evangelistája volt. Ligouri szent Alfonzról, a katholikus erkölcstudomány legnagyobb mesteréről, elég azt az egy tényt hangsulyozni, hogy a szentséglátogatásnak ügye a nagy forradalom zivatarjai után főleg e kiváló szentnek érdeméből kapott ujabb lendületre. Válaszszunk a lelki tisztaságnak viruló liliomai közül? Pazzii szent Magdolna szinte megittasodott a szentségi Üdvözitő szeretetétől, szent Alajos csak erőszakkal birt megválni az Oltáriszentségtől. A mi kedves magyar szentjeinknek megható áhitatáról nyelvemlékeink tesznek beszédes tanuságot. Meghatja lelkünket, midőn *Szent Margit Életé*-ben olvassuk, hogy az ártatlan királyleánynak kedves imádkozó helye, hol halála után pihenni óhajtott, a szent kereszt oltárának homloktere volt, hol az időben «az sacramentom, Krisztusnak szent teste fenn függ vala».

Ezek csak példák. A *Szentek Élete* bőséges adatokkal bizonyitja, hogy vértanu meggyőződést, hitvalló erőt, angyali tisztaságot az Oltáriszentségből meritettek a szentek. Joggal nevezzük tehát e legfölségesebb szentséget szenteket nevelő kenyérnek.

Bizva a szeretet szentségének e tökéletességre vezető erejében, pillantsunk be a Szentlélekistennek iskolájába s lessük el a módját is, hogyan segitett az Oltáriszentség hősies szeretetig. E két szóban benne van a szenteknek minden tudománya: hősiesen és szeretetből szolgálni az Istennek.

A kenyér szine alá rejtőzött Istenembertől tanulták a szentek az alázatosságot, az erényes életnek alapját. Hogyan? A feleletet a mindennapi életben szerezhető tapasztalat adja meg: ki minél többször érintkezik valakivel, annál jobban megismeri. Ha a szentségi lepel alatt tartózkodó Jézust a gyakori szent áldozás és szentséglátogatás révén jól megismertük s élénk

hitbeli meggyőződésünkké vált, hogy a kenyér szinébe rejtőző Üdvözitő minden tökéletesség kútfeje, akkor ennek az isteni tökéletességnek láttára annál inkább szembe tünik a mi bűnösségünk s — megalázkodunk. Mert mi más az alázatosság, mint a magunk semmiségének elismerése? A legfölségesebb Oltáriszentség imádójának szivből fakad a vallomás: Uram, megismertem, ki vagy Te s ki vagyok én! Te csupa tökéletesség vagy, én por, hamu — semmi vagyok. A szenteknél ez az alázatosság megnyilatkozott előkészületükben a szent áldozáshoz, megnyilatkozott hálaadásukban s tökéletesedésükkel egyenes arányban gyarapodott a lelki élet minden változatában. Minél kedvesebbek voltak Isten előtt, annál rosszabbaknak tetszettek tulajdon szemükben! És épen ez a folytonos erősödés az alázatosság erényében, vált a szentek erkölcsi emelkedésének előmozditására s az örökélet biztositására. Való igaz, mit Nagy szent Gergely mond: «Az alázatosság legbiztosabb záloga a választottságnak».

Az alázatossággal kapcsolatosan jellemzi a szenteket, hogy bármily hatásosan működtek, sohasem kivántak maguk számára mást, mint visszavonultan, ismeretlenül, megvettetve élni. Ebben a világ elől elrejtőzésben is ráismerünk a legfölségesebb Oltáriszentségre. Templomainkban, a kenyérnek szinével burkolva, ott van az Istenember, ugyanaz, ki az Atyának jobbján ül. Ha hitünknek föltéttelen bizonyossága nem késztetné, ugyan ki hinné? Sőt tudnánk-e gondolni módot, melyen az Istenember jobban is elrejthetné magát? Pedig tesz-e valaki többet ezen a világon, mint épen ez a szentségi Jézus? Folytonosan működik s működése merő áldás és kegyelem.

A rendkivüli mértékben gyakorolt keresztény erények révén eljutnak végül a szentek abba az állapotba, melyben egész életüket átjárja az Istennek szeretete. Ebben az állapotban is szenteket nevelő kenyérnek bizonyul az Oltáriszentség.

Csupa szeretet az a Jézus, ki elrejtőzött a kenyérnek szine alá. Szeretetből tette, hogy oltárainkon köztünk lakik s szeretete inditotta, hogy az istenies életet a szent áldozás utján lelkünkbe átszármaztassa s igy bennünket a mennyország örököseinek szent szövetségébe iktasson. Szeretetből teszi az Ur, hogy miként egykor a keresztfán, ugy most a mi oltárainkon ujra kiönti közénk a maga engesztelő szent vérét. Vajjon nem merő szeretet ez a szentség? Ón bár az egyház szentjeivel mi is fölmelegednénk az Üdvözitőnek ezen hozzánk való nagy szeretetén! Bár fölszítanók magunkban a viszontszeretetnek lángját s összes erőnkkel azon lennénk, hogy mindent szeretetből tegyünk Jézusért! Szeretet azonban nincs áldozat nélkül; ez a kettő együtt jár. A legfölségesebb Oltáriszentség a szeretet szentsége; azért egyuttal áldozat is: a keresztáldozatnak folytonos megujulása az időknek végeiglen. Ebből a hitbeli igazságból azt következtették a szentek s következtetésük minket is illet: Istent szerető lélek nem lehet el áldozatok nélkül.

Mikor Krisztus Urunk föláldozza oltárainkon a maga istenségét és emberiségét, fölhiv bennünket, hogy a köteles hálának és hódolatnak fejében bocsássuk az ő rendelkezésére a magunk testét-vérét. Emésszük el magunkban a test és vér indulata szerint cselekvő embert s ajánljuk föl áldozatul Istennek! Ily áldozatrakészséget hirdet az Oltáriszentség s a kik élő hittel járultak szent szine elé, azoknak lelkében gyökeret is vert az áldozatnak szelleme.

Különösen még az isteni kegyelemnek nagyrabecsülését tanulták a szentek a legfölségesebb Oltáriszentségtől. Vagy lehet-e az istenies életet kevésbe venni annak a hivőnek, kinek lelke méltókép táplálkozik az Üdvözitő szent testével? Lehet-e közömbös az isteni kegyelemmel szemben, kinek az Üdvözitő drágalátos vére saját szivének vérébe szivódik föl? Ki a szent áldozás révén Krisztussal egy test és egy vér lesz, ne ismerné s ne becsülné meg értéke szerint az isteni kegyelmet? A ki hitben és szeretetben egyesül Krisztussal, nemcsak az istenies életnek áldását fogja megizlelni, hanem szive-lelke gyökeréről átalakul s elmondhatja az apostollal: élek, de már nem én, Krisztus él bennem. Kiben pedig Krisztus él, azzal Krisztus küzd és — győz. De akkor is gyarapodást észlelünk a kegyelemben s érték szerint való megbecsülésében, ha a szentek példáját követve, szentséglátogatásra jövet, elbeszélgetünk Krisztussal. A franczia *Huguet* egyik gyüjteményes munkában számos példáját gyüjtötte össze, mennyi vigasztalást, mennyi bátoritást meritettek a szentek a szentséglátogatás alkalmával.

A legfölségesebb Oltáriszentség szenteket nevelő ereje oly igazság, melyet a szentek életének története megszámlálhatatlan tényekkel bizonyit. Ne legyen reánk nézve se meddő igazság! Szent Pál nagyon gyakran szent névvel illeti a hiveket, mert keresztény élet és szent élet tulajdonkép egy és ugyanaz a dolog. Katholikus hitünknek tanitása szerint nem is szününk meg sohasem arra hivatni, hogy szentekké legyünk. Vessünk ügyet a módra is, melyen a szeretet szentsége tökéletességre vezet. Az alázatos és Istenben elrejtőzött életnek utján kalauzol bennünket az áldozatra kész hősies szeretet ormára.

Tegyünk róla, hogy a legfölségesebb Oltáriszentség bennünket is megihlessen szenteket nevelő erejével! Kérjük! Krisztusunk szent teste és vére! Add, hogy a tökéletesedésnek olthatatlan szomjusága hevitsen bennünket! Égesd belénk a vágyat: vajha már itt, ezen a földön is, egészen a tieid lehetnénk, hogy a mikor a kenyérszin fátyola örökre lehull, a te dicsőségedet birjuk boldogul!

Dr. Breyer István.

Szűz Mária a mi példaképünk a szent áldozásban

Egy gazdag urról beszélik, hogy az orvosi tudományt kiváncsiságból megtanulta, de tudását nem gyakorolta; nem szorult rá, hogy fáradjon, vesződjék, volt mindene, a mit csak kivánhatott. Midőn egyszer egy társasággal kikocsizott, kocsisa hirtelen rosszul lett s kénytelen volt őt egy házba bevinni.

— Csak egy orvos volna itt — jajgatott a gazdag úr, a ki hivatását egészen elfeledte; nem kevéssé szégyenlette el magát aztán, midőn egy szolga azt válaszolta neki:

— Uram, hát ön nem doktor?

Talán különösnek találjátok ezt a történetet, de ha olvastátok, be kell vallanotok, hogy gyakran ti is egészen hasonlóan cselekesztek. Bizonyos tekintetben ugyan ti is igy vagytok nem egy orvossal, hanem sokkal jobbal, fenségesebbel, nem angyallal, hanem a boldogságos Szűzzel. Magasztaljátok őt mindennap e szavakkal: «Áldott vagy te az asszonyok között és áldott a te méhednek gyümölcse». Magasztaljátok Máriát, mert ő az Isten Fiát méhébe fogadta és hordozta; de nem vagytok e tekintetben a mennyei anyához egészen hasonlók; nem mindig, hanem bizonyos pillanatokban, melyeket magatok is igen fontosnak tartotok, de nem tudjátok soha egész fontosságában megismerni, értem a szent áldozás pillanatát. Akkor szivetekbe fogadjátok az Isten Fiát oly igazán és biztosan, mint a boldogságos Szűz; ez a hasonlóság oly nagy, hogy ha áldozástok pillanatában Mária az isteni gyermekkel mellettetek állana, a szent angyalok előttetek ép ugy térdre borulnának, mint a boldogságos Szűz előtt és imádnák Jézust. Ezt a hasonlóságot azonban Isten akarta, hogy a boldogságos Szűz a mi példaképünk legyen a szentáldozás pillanatában. Azért fejtegetni fogom e mondatot: «Mária a mi példaképünk a szent áldozásban».

Midőn a boldogságos Szűz a Szentlélektől méhében fogant, ugyanazon Szentlélek ösztönzésére Juda hegyein keresztül Hebronba sietett unokanővéréhez, Erzsébethez. Ha láttátok volna az áldott Szüzet, nagy szerénységet és visszavonultságot vettetek volna rajta észre s egyuttal nagy öröm kifejezését, de senki sem sejtette volna, kit hordoz. Pedig Mária többet vitt Erzsébethez, mint a leviták vittek a frigyszekrényben, mint a zsidók imádtak a szentek szentében; azt hordozta valósággal, a ki a világot semmiből teremtette s a kivel szemben az összes teremtmények eltörpülnek, mint a homokszem a hegygyel szemben; azt hordozta, kinek dicsősége betölti az eget, kinek eljövetelére a népek 4000 esztendeig vártak; azt hordozta, ki a legfelső jó égen és földön s követték őt láthatatlanul az angyalok egész seregei [illegible]el s félelemmel teljes imádásában annak, a kit hordozott. Igen, csak

tudta volna ezt Juda, csak tudták volna a népek, eljöttek volna a föld minden részéről s mondották volna Erzsébettel: «Áldott vagy te az asszonyok között és áldott a te méhednek gyümölcse». Most azonban e titok annyira el volt rejtve, hogy még szent József sem tudott róla. Harmincznégy évvel később Mária Istennek ugyanazon Fiát vette magához Jeruzsálemben az utolsó vacsora termében. Szent Péter nyujtotta neki a szent ostyát; térdre borulva, kimondhatatlan tisztelettel, a mennyei áhitattól sugározva az imádkozó angyalok és apostolok láttára vette magához naponkint a legszentebb Szűz az Ur testét.

S most, kedves keresztények, járuljatok ti is összekulcsolt kezekkel s áhitattelt lélekkel az oltár lépcsőjéhez s azon módon térjetek vissza; egész kicsi, jelentéktelen valamit vettetek magatokhoz; de ha e pillanatban a pap, ki nektek a szent ostyát nyujtotta, letérdelne előttetek, ha a föld minden részének népei és királyai követeket küldenének hozzátok s leborulnának előttetek és imádnák azt, a kit ti most magatokban hordotok, talán sokat tennének? Csak azt tennék, a mit a ti szent őrangyalotok tesz áldozástok pillanatában! A között, kit Mária a Szentlélektől fogant s később szent Péter kezéből magához vett és a között, kit ti a szent áldozásban magatokhoz vesztek, nincs semmi különbség; annyit kaptok, a mennyit Isten az ő mindenhatóságában és jóságában itt a földön adhat, abban a pillanatban hasonlóak vagytok az angyalokhoz, egy élő ciborium, mely Istent hordja magában; nem vagytok akkor igazán áldottak az emberek között? Ha az egész évszázadban az egész földön senki se áldozhatna, csak egyetlenegy közületek, akkor ennek a nevét az egész földön magasztalnák, ünnepet szentelnének s szobrot emelnének tiszteletére. Mivel most nemcsak *egy* áldozhat, hanem mindenki részesülhet ebben a mennyei adományban, kevésbbé értékes az és szabad nekünk azt kevésbbé tisztelnünk? Talán kevésbbé látjuk szivesen a napot, ha az egész földre s nem csupán egy házra süt? Megfontoltátok a hasonlóságot köztetek és a boldogságos Szűz között, vagy úgy vagytok, mint az az orvos?

Egyitek sem tart bort piszkos helyiségben, vagy aranylánczot istállóban; minél becsesebb a tartalom, annál gondosabban van az edény megválasztva. Azért rendelte el az egyház már régóta szigoruan, hogy a legméltóságosabb Szentséget arany- vagy ezüstkehelyben kell őrizni. Mit szóltok hozzá, ha egy az egyháztól elszakadt tévtanitónak a legszentebbet sokáig kellene keresnie s végül a sekrestyében mindenféle papiros és régi rongy között egy levélboritékba burkolva találná meg! Nem kellene a prófétával fölkiáltanotok: «Halld meg föld és reszkess, a te eged remeg és gyászol». Mária az a titokteljes drága edény, melyen a Szentlélek tizenöt esztendeig dolgozott, mig oly szép lett, hogy mondhatta: Ez az örök világosság visszfénye s az ő folt nélküli tükre, egészen szép vagy Mária és makula nincsen benned.

Ebben a ciboriumban szivesen pihent az Isten Fia. Az áldozásnál ti is egy igazi ciborium vagytok; vajjon aranyból, ezüstből vagy legalább tiszta kristályüvegből van az? Gyakran nem egy félig törött, bocsánatos bűnöktől egészen beszennyezett üveg? Nem akarok azokról beszélni, kik a Legszentebbet rosszszagu agyagedénybe fogadják, midőn méltatlanul áldoznak; ezerszer szivesebben időzik a Legszentebb egy rongyos levélboritékban benn a szekrényben, mint egy olyan lélekben. Mit kell már most tennetek? Hozzatok mindig tiszta edényt a szent áldozáshoz; tisztitsátok meg lelketeket jó gyónás által még a bocsánatos bűnöktől is; súlyos, nagy bűnöknél feltétlenül szükséges még az erre vezető alkalmat is kerülni s pontosan teljesiteni a gyóntatóatya tanácsát.

Franczia országban a nagy forradalom alatt Bezilles de la Rivière-ben betörtek a jakobinusok, mielőtt a papnak ideje lett volna az Oltáriszentséget megmenteni. Egy derék leány életveszélyek között kivette a szent ostyát a tabernakulumból, s otthon tiszta üvegbe tette s egy ládában elrejtette; azon tizenöt év alatt, mig minden isteni szolgálat tiltva volt, a család a láda előtt tartotta ájtatosságát. Midőn azon szomoru korszak végén a lelkész visszatért s a legszentebbet fölkereste, az üveget egészen bearanyozva találták; mig sem tudta kideriteni a leggondosabb kutatás sem, honnan s mi módon eredt az aranyozás, mert nem külsőleg történt. De midőn a szent ostyát az üvegből kivették, az üveg a fenék kivételével elvesztette aranyszinét. Nem az a tanulság e csodálatos tényből, hogy szivünknek a szent ostya vételekor egészen tisztának s a jó előkészület által megaranyozottnak kell lennie?

Midőn a boldogságos Szűz Erzsébethez érkezett, a Szentlélek meglebbentette a cziborium köpenyét, s keresztelő szent János anyja megismerte Mária méhében Izrael várva-várt Istenét, a világ üdvét, a boldogok örömét, leborult Mária előtt s imádta azt, kit ő hordozott. Mérhetetlenül szerencsésnek és megtiszteltnek tartotta magát, hogy Máriában a világ üdve van jelen házában s igy szólt: «Honnan van az, hogy az én Uramnak anyja jő hozzám!» Mária pedig gyönyörű magasztaló éneket mondott, s áldotta Istent, de ez a dicsének csak kifejezése volt élete hosszáig tartó hálájának; szivében ennek az Istennek szentelte minden gondolatát, akaratát, minden cselekedetét s ha később Máriát a kereszt alatt látjátok, midőn Krisztussal együtt szenved, jobban mint bármely vértanu, ez csak következménye volt hálájának! És milyen lehetett a boldogságos Szűz hálaadása a szent áldozás után! Ha az első hivők azt tartották, hogy a szent áldozásért hétszer kell azon nap Isten dicséretét zengeni, honnan tanulták ezt a hálaadást, ha nem az Ur szent anyjától? Azt gondolták: Ha Krisztus szent anyja oly szerfölött ad hálát a mennyei kenyérért, mint ha magát ily kegyelemre méltatlannak tartaná, mennyire kell akkor nekünk szegény bűnösöknek hálálkodnunk! Egy király megköszönné, ha őt a pápa meglátogatná, s a legnagyobb ünne-

pélyességgel fogadná, mennyire kellene akkor egy szegény embernek hálálkodnia, ha a kereszténység atyja hozzája jönne! S mennyire kell nekünk hálát adnunk a szent áldozásért, kik soha sem tudunk olyan cziboriumot készíteni, mint a boldogságos Szűz, s egy tiszta üveget is csak nehezen tudunk nyujtani! Igazán nem megszégyenitése az édes Üdvözitőnek, ha valaki csak egy negyedóráig sem tud imádkozni a szent áldozás után? Nem hálátlanság, ha a keresztények az áldozás napján félig megrészegedve késő este térnek haza, vagy a délutáni istentiszteletet elegendő ok nélkül elmulasztják?!

Ha Mária, a mit nem tudunk elgondolni, Krisztus vétele után a Megváltót elfeledte s elhanyagolta volna, ez nem volna egészen természetellenes. De ha mi szegény bűnösök, kik annyiszor megbántjuk az Urat, ugyanabban az áldozásban részesülünk, melyben a boldogságos Szűz, azután pedig Krisztust elhagyjuk, igen, tövisekkel koronázzuk, megostorozzuk és keresztre feszitjük sulyos bűneinkkel, hozzá a szent áldozást még kelletlenül fogadjuk, huzzuk-halasztjuk, sulyos bűnökbe esünk s azokban sokáig megmaradunk, nem kellene az égnek e miatt eliszonyodni? Értsétek meg, hogy Istennek az ő igazságosságánál fogva ilyen keresztényt, ha bűnbánat nélkül hal meg, el *kell* itélnie, s a pokolnak rettenetesnek kell lennie! Igen, a katholikus egyház ép oly kevéssé okozta, hogy elkárhozzék, mint hogy ez a torony nem azért van itt, hogy róla leessék; de a ki ezt használja fel, hogy magát róla levesse, sokkal borzasztóbban esik, mint a ki csak a háztetőről zuhan le; és a ki a katholikus vallásban sulyosan vétkezik s az után nem tér meg és elkárhozik, a másvilágon nagyobb kinokat fog szenvedni, mint a pogányok és törökök.

Nos, a szent áldozás ép oly kevéssé oka, hogy valaki elkárhozik, mint hogy a boldogságos Szűz Jézust azért foganta, hogy vesztébe rohanjon; igen, egy keresztény, ki vallásbeli kötelmeit pontosan teljesiti, nem veszhet el; egy katholikusra nézve valóban nehéz s erőlködésbe kerül nem jutni a mennyországba. Krisztussal magatokhoz veszitek az örök boldogság zálogát. De mindig emlékezzünk meg arról, mik vagyunk s mink van, hogy ugy ne járjunk, mint az az orvos. Azért gyakran imádkozzatok: Áldott vagy te az asszonyok között, — gondoljatok Máriához való hasonlatosságtokra, készüljetek jól elő a szent áldozásra s adjatok hálát illendően, járuljatok gyakran az Ur asztalához, s akkor Mária által el fogtok jutni Jézushoz az örök boldogságba.

ÚRFELMUTATÁSRA.

(Cordula Peregrina után.)

Tenéked élek, csak tenéked,
Én üdvözitő Istenem,
Szivemnek minden gondolatját
Csupán tenéked szentelem.
Nehéz, sötét az élet útja,
S én érzem gyöngeségemet,
Azért világitó sugárként
Add nékem szent kegyelmedet.

Neked halok, Uram, tenéked,
S meghalni már ugy vágyom én,
Hisz a halálnak fátyolán át
Örök élet dereng felém,
De engedj addig megpihennem,
Pihennem édes kebleden,
S a lelkem földi vándorutját
Én akkor jól bevégezem.

Tied vagyok, Uram, én élve,
És holtan is tied vagyok,
Szivemre irt és boldogulást
Csupán tetőled varhatok.
Óh, mert az életnek igéit
Számomra csak te hordozod,
S az oltárt nékem földön is már
Mennyországgá varázsolod.

Milbich Tamás.

Egy pápai nagymise.

Ritka alkalom, hogy a Szentatya szent Péter templomába megjelen s személyesen végzi az ünnepi nagymisét. De ha megtörténik, oly fény és lélekemelő szertartások kiséretében történik, hogy nem egy másvallásu ép ily ünnepélyes szentmise alatt szerzett meggyőződést a katholikus anyaszentegyház isteni szervezetéről s lépett be annak szent egységébe.

Az ily fényes szertartás természetesen semmiben sem különbözik a mindennapi kismisétől. Ugyanaz az Ur Jézus jelenik meg az ő helytartójának hivó szavára a diszes oltáron, mint a ki az egyszerü falusi templom szegényes oltárára ereszkedik, a legutolsó pap szavát is fogadván.

Csak a keret más tehát Rómában az ünnepi pápai mise alatt. Mintha csak az egész katholikus világ adna kifejezést hódolatának minden képzeletet megragadó módon, fenséges szertartások között az ég és föld kenyérszinbe rejtőző Urának. Ezért nagyobbszerü, ezért fényesebb az ünnepi szentmise ott, a hol a kereszténység szive dobog; a sziv melege bensőbb, dobbanása hangosabb ott, a szeretet legnagyobb miszteriumával szemben.

Mai képünk ily ünnepi nagymise egyik jelenetét ábrázolja. Körülvéve az anyaszentegyház büszkeségeitől, a bibornokoktól és főpapoktól, ünnepli a Szentatya a szent titkot s vár Annak leszállására, kinek ő helytartója s ki

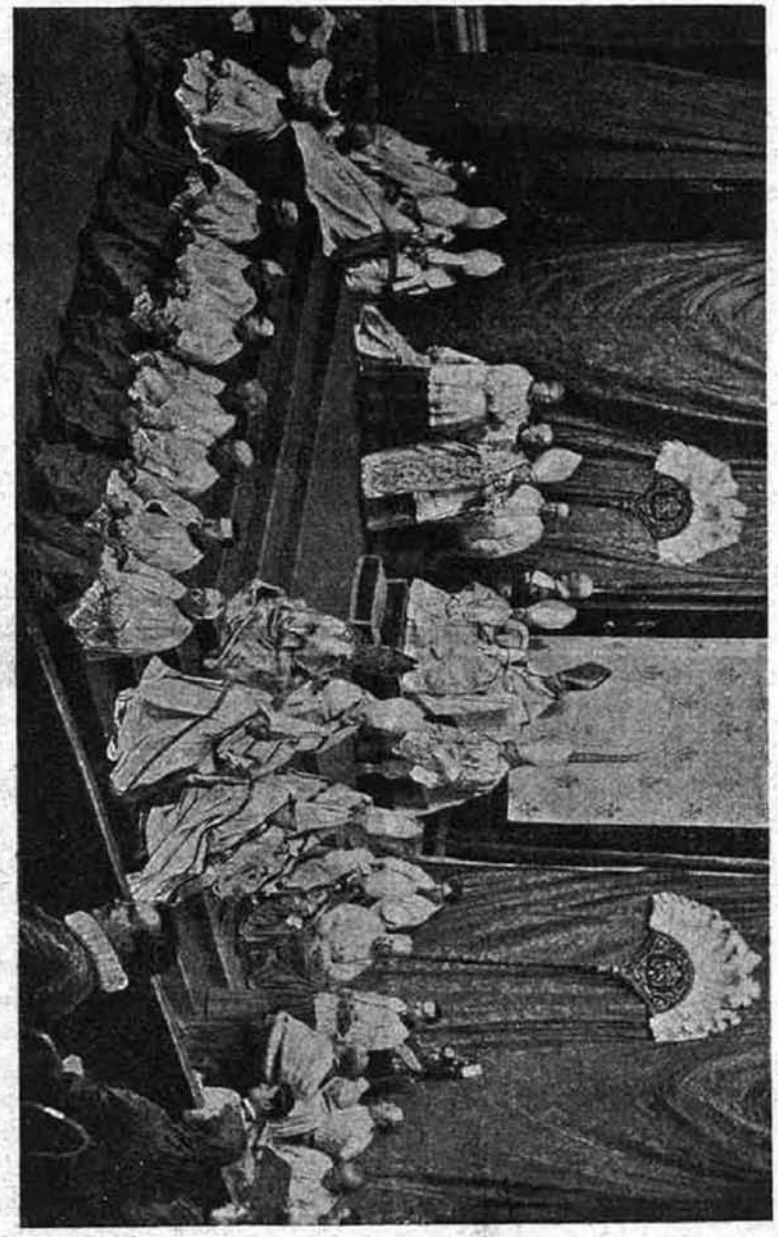

Miker a pápa misézik. Fönt a trónuson X-ik Pius pápa misemondó ruhában. Jobbra-balra bibornokok, patriarchák, püspökök, kanonokok, hátul a testőrség egy tagja mint diszőrség.

előtt hódolattal hajtja meg fejét és térdét, jelezve, hogy hódolnia kell előtte, az oltárkirály előtt minden teremtménynek, minden méltóságnak és dicsőségnek.

Egy gyönyörü monda.

A JÁMBOR keresztény érzületnek nem volt elég az igazi kereszt történetét ismerni attól a naptól fogva, melyen azt a Megváltó megszentelte és a keresztény hit szimbolumává tette: a keresztény nép megteremtette annak előtörténetét is, mely ámbár csak monda, mégis bizonyos nagy, varázsos hatással van a szivre és lélekre.

Ádám, a mi ősatyánk — igy szól a monda — késő aggkorában az idő és a munka terhe alatt görnyedezett. Egy napja sem telt el életének a nélkül, hogy őt Isten itélőszavára ne emlékeztesse, melyet a paradicsomban hallott:

— Orczád veritékével eszed a kenyeret, miglen visszatérsz a földbe, melyből vétettél.

Egy reggelen, midőn betegágyából fölkelt, érezte, hogy életének vége közeledik. Magához hivta fiát, Szethet, a kit neki Isten Ábel helyett ajándékozott és igy szólt hozzá:

— Fiam, a halál engem el fog ragadni, érzem. Láttam, midőn testvéred, Ábel, meghalt s immár az én órám is elérkezett, hogy elszenvedjem a bűn büntetését.

— Atyám — mondá Szeth keservesen sirva — szavaidból következtetve a halál valami borzasztó dolog lehet. Nem kivánom halálodat. Kell a földön egy növénynek lenni, mely megszabadit a haláltól. Fölkeresem azt, ha a gyönyörnek ama kertjébe kell is mennem, melyről annyi csodás dolgot beszéltél.

— Fiam — válaszolá Ádám fejét csóválva — nem tudod, hogy a paradicsomba belépni Ádám gyermekeinek örökre megvan tiltva? Egy angyal őrködik a bejáratnál lángoló karddal.

— Nem tesz semmit! Meg fogom kisérteni; talán meg tudom indítani a boszu angyalát. Add rám, atyám, áldásodat! Remélem, nemsokára visszatérhetek a növénynyel, mely életedet meg fogja őrizni.

Ádám megáldotta fiát s elbocsátotta. Szeth bebarangolta a földet, hogy az életfáját fölkeresse. Egy napon a hosszu vándorlásban egészen kimerülve, de telve reménységgel megérkezett a paradicsom kapujához.

— Vissza! — kiáltotta feléje a villámló kardu angyal — ez a kapu minden halandó előtt be van zárva.

— Szolgája a Mindenhatónak, induljon meg a szived! Én Szeth vagyok, Ádám fia. Atyám élet-halál közt lebeg s én csak egy ágat akarok keresni az életfájáról.

— Fordulj vissza, Ádám fia, már késő! Atyád már meghalt s el van temetve a hideg földbe... De adok egy galyat az életfájáról, ültesd el az

ő sirján. Egy napon Ádám nemzetségének a föltámadás gyümölcsét fogja teremni.

Szeth elvette a galyat. Midőn Ádám kunyhójához érkezett, elhagyatva, üresen találta azt. Nem messze tőle egy kis halom vonta magára figyelmét: az volt atyjának sirja. Elültette rá az ágat, mely gyökeret vert és nőni kezdett. Nemsokára magasra nyult, ágai szélesen kiterjeszkedtek s beárnyékozták Ádámnak és utódainak sirjait.

De az emberek mindig nagyobb számban hajoltak a bűnhöz. Midőn gonoszságuk mértéke betelt, Isten elhatározta, hogy megbünteti őket s megparancsolta Noénak, hogy bárkát épitsen. Noe levágott egy ágat a nagy fáról s fölhasználta a bárka épitésénél. Igy mentette meg első izben az életfája Isten fiait. Midőn a vizözön megszünt, Noe galambja ezen a fán pihent meg s erről hozta az ágat a bárkába. Erről vette a fát Noe első áldozatához s később ez szolgáltatta az anyagot Ábrahámnak az oltárhoz, melyen Izsákot kellett vala föláldoznia.

Mózes látta a fát a maga hatalmas nagyságában. Erről származik botja, melylyel Egiptomban annyi csodát művelt s a pusztában a sziklából vizet fakasztott. Végre kapzsi emberek ledöntötték a fát s hidat csináltak belőle egy rohanó hegyi patak fölé. Évszázadok teltek el, ezer és ezer ember járt keresztül a hidon. Mindnyájan érezték e közben, hogy a szivük elfogódik és összeszorul, de nem tudták ennek okát adni. Midőn Sába királynője Jeruzsálembe utazott, hogy a nagy királyt, Salamont meglátogassa, a hid megpillantásakor bensejét heves izgalom fogta el. Nem akarta az életfáját érinteni s ugy gázolt át a patakon. Salamon a fát a templom épitésénél akarta fölhasználni, de a kézművesek nem tudták azt kivánsága szerint értékesiteni.

Salamon és utódai bálványimádásba estek. Isten e miatt megharagudva, rengeteg sok esőt bocsátott a földre, melyektől a folyók annyira megdagadtak, hogy kiléptek medrükből s egész vidékeket elboritottak és elpusztitottak. A hidat elragadták a habok, de mégis a patak ágyában maradt és senkisem gondolt arra, hogy onnan elvigye. De midőn az Isten irgalmasságától kijelölt óra elérkezett, az emberek gonoszsága ismét megtalálta az életfáját. A szomoruság és szenvedés éjjelén, melyen a Megváltó kereszthalálra itéltetett, az ő keresztrefeszitői, midőn egy igen nehéz fát kerestek, hogy azt vállaira helyezzék, rágondoltak a fára, mely a patakban használatlanul hevert. A durva poroszlók nagy nehezen kiemelték s belőle csinálták azt a keresztet, melylyel a Megváltó szétmarczangolt vállait megterhelték. A Golgotha tetején mély gödröt ástak, hogy a keresztet belehelyezzék; e közben csontokat és egy koponyát találtak: ezek voltak Ádám földi maradványai! A koponya a kereszt tövéhez gurult s reá hullottak az első vércseppek, melyek a keresztről lefolytak a világ megváltására.

Igy tehát a fa nagyon is véres gyümölcsöt termett, de életet ad mindannak, a ki belőle táplálkozik. Oh nézd csak, az életfája nő, egyre nő, a vihar fenyeget, de az állandóan növekedik. Már a világ nagy része árnyában pihen, de az egésznek alatta kell nyugodnia. Oh, fája az életnek, édes kereszt, légy tőlünk üdvözölve, egyetlen reményünk te, légy üdvözölve!

A Karszton át tél idején.

Ugy alakultak a körülményeim, hogy Fiumába kellett utaznom. Tavaszkor, mikor elolvadt a hó és csak a szakadékokban maradt belőle valami kevés hirmondónak, már jártam arra. Sőt nyáron is, mikor a nálunk bázátérlelő napsugár ott csak a legelő világos zöldjét festegette haragosra. De télen még nem jártam. Persze annál nagyobb érdeklődéssel vártam, milyen lesz a különben is vadregényes táj igy kemény tél idején? Várakozásomban nem csalódtam. Csupa hangulat, csupa gondolatébresztő volt az egész.

De menjünk sorjába.

Reggel nyolcz óra előtt már a kocsiban ültem s a mikor nyolczat mutatott az órám, egy-két hangos kiáltás, néhány ajtócsapkodás hangzott, után egy éles fütty s a vonat nagy zakatolással nekivágott nagy utjának. Meg szét se nézhettem, kicsodák-micsodák utitársaim s már a Dunahidon robogtunk keresztül. Kelenföld, Budafok is hamar elmaradtak. Mire pedig az ujságomat végigböngésztem, a daliás idők hires családjának, a Laczkfiaknak, meg a gögös, nagyravágyó Garáknak vára: Simontornya tünt szemembe. Kopottas, vakolatlan falait elénk tárta a nyári lombot elpusztitó megyetlen tél s a mint meghuzódnak szerényen a templom keresztes tornya alatt, szinte kőbe épitve láttam az Ur Jézusnak mondását: «Ég és föld elmulnak, de az én igéim el nem mulnak». (Máté 24, 35.) Még jobban beigazolódik ez Dombovárnál. Itt ugyanis hiába keresi szemünk a XVI. században épült várat, mely hosszu évtizedeken keresztül a hatalmas török basák és azok kényelmes, biztos lakása volt, ma már romjai sincsenek meg. Elmult, elenyészett, mert «a ki igéimet hallja, de azokat nem teljesiti, hasonló leszen a bolond emberhez, ki házát fövényre épitette. És szakadt az eső, jött az árviz, a szelek fúttak és ama házra rohantak; és összedőlt az és nagy volt romlása». (Máté 7, 26, 27.) És a dombovári török erősségben ilyen esztelenek laktak.

Nincs időnk azonban tovább szőni e gondolatot. Szaladunk gyors mozgással tovább. Az uton ballagó vándor keresztet hányva magára, szintén utánunk. De hiába néz. Mi a domb alá kanyarodunk s Kaposváron vagyunk, ebben a nagyravágyó városkában. 1850-ben ugyanis alig volt 4500 lakója s nagyközség volt csak. Ma már 15.000 ember él benne és

rendezett tanácsu város lett, virágzó gyárakkal, forgalmas kereskedelemmel s mindjobban növekedő iparral. A mulandóság szomoru emlékeztetői után jól esik az emberi törekvés és munka eredményét látni.

De vonatunk se pihen. Már a Dráva hidján robog keresztül, ezen a lusta kényelemmel hömpölygő folyón át, mely két országot, két népet, két irányzatot választ el egymástól: a magyart és a horvátot. Egymást kölcsönösen megértve kellene egy czélra törekedniök, de ők marakodnak és féltékenykednek. Kapronczán, mely már 1308-ban mint város szerepelt, Koprivniczát is kiált a kalauz s midőn a jegyeket vizsgálja, kérését horvátul is megismétli, megtoldván utóljára a némettel is.

A mig azonban e dolgon tünődünk, észre sem veszszük, hogy beleszaladtunk a tél kellős közepébe. Eddig ugyanis nem volt hó sehol s csak a csupasz fák juttatták eszünkbe a telet. De most, hogy kinézünk, megváltozik a kép egészen. Nemcsak a földet boritja hó, hanem az égből is sürü pelyhekben omlik alá. Ugy hogy Kőrös, illetve Križevac mellett, a melynek első keresztény temploma pedig 1090-ben épült a szent kereszt tiszteletére, már semmit se látni, csak az omló piheket. De ez se unalmas látvány. Mert a mint a vonat rohanása nyomán támadt légáramlat beléjük kap, olyan forgatagot alkotnak, hogy szinte a boszorkányok tánczoló alakjait látjuk az imitt-amott feltünedező, szürkeségbe vesző fákban.

Mire megszünik a hóesés, Zágrábban vagyunk. Husz perczig maradunk itt, igy tehát van időnk gyönyőrködni a XIV. században épült, de alig 25 éve restaurált érseki templom szépségében. A ferenciek temploma még régibb. 1280-ban épült, bár külseje nem igen mutatja s igy nem is igen köti le figyelmünket. Különben a város maga is lebilincsel modernségével. De még tetszésünknek se adjuk jelét magyarul, mert ha nem bánt is érte a zagrebi polgár, de oly fitymálva néz végig, hogy jobban sért, mintha gorombáskodnék.

Röviddel tovamenetelünk után, a Száván robogunk keresztül s alig háromnegyedórai utat tevén, a Karsztba vivő három műut: a Lujza-, Karolina- és József-utak kiindulási pontján Karlováczra, illetve Károlyvárosba érkezünk. Innen egészen Generalski Stolig a Mreznicza völgyében járunk. Magát a patakot jégpánczél födi majdnem egész folyásában. Partjait pedig az a szüzi fehér hó takarja, a melyen csak imitt-amott látszik az élelmet vagy talán inkább a vizet kereső vad nyoma. Közbe tanyák és falvak váltakoznak, de oly szegényes mezben, hogy még a füstölgő kéményt is a jólét jelének látjuk.

Négy órakor a Karsztok felé törtetünk. Az 1182 méter magas és vadregényes Klek-csucs darabos szikláival nyáron is szép, de hóval boritva még szebb és előre meggyőz, hogy nem vész kárba, ha igy tél idején is nyitott szemmel utazunk. Eleinte homályosan látszik, de a mint Ogulinba érünk, már tövében vagyunk és élvezhetjük a sziklák tömegének nagyságát

alakzatainak furcsaságát. A Frangepánok a sziklák oltalma alatt várat is emeltek 1493-ban, de a hol régen daliás vitézek, bátor lovagok gyültek össze vidám tornákra, ott ma ocsmányszáju emberek hüsölnek, hogy a földi igazságszolgáltatásnak is eleget tegyenek büneikért.

Alig hogy elhagyjuk Ogulint, odakanyarodunk a Dobra partjához, hogy vele kanyarogjunk Kameral-Moraviczáig. Ogulin előtt csak azért nem láttuk, mert bujócskát játszik velünk. Ogulinnál ugyanis egy 38 méter mélységü barlangba zuhog alá a vize s négy kilométernyi utat a föld alatt tesz meg. De Ogulintól fölfelé lépcsőzetesen emelkedik a medre s minden lépcsőnél csinos zuhatagocskákat alkot. Ezeken a helyeken jégmentes, de a hol a medre nem elég lejtős arra, hogy gyors sietésre késztesse a folyócskát, ott bizony erős jégburok födi. Ez sokat ront érdekességéből, mert hó födvén az egész vidéket, szinte föl se tünik, hogy ott patak is van.

Delniczenél már csak fenyvesek sötét tömege enyhiti a hóval boritott vidék egyhangu fehérségét. Ličnél pedig ezek is elmaradnak s itt az igazi Karszt. A nap már rég lement. És a sziklák sötét tömege, melyet hó borit, a hold bizonytalan fényénél kisérteties képet mutat. Mintha minden egyes sziklatömb megszépülne havasi mezében s uj alakot nyerne. A mint pedig nézegetem e kisérteties világot, a maga fantasztikus alakjaival, szinte az emberi életet látom magam előtt szimbolizálva.

Hiszen mi az emberi élet? Kemény munka, melyet sötétté tesz az a tudat, hogy a munka vállunkra rótt és később számon kérendő kötelesség. Mulékony élvezetek, szórakozások elveszik ugyan a ridegségét és segitenek képzeletünknek, hogy ez szebbnek lássa, mint valóban, de azért, mint a Karszt sziklája, sötét tömeg marad a hó alatt is; ugy marad az élet is kemény munkának, minden szórakozás, mulatság és élvezet daczára. És a mint a hold fénye se változtat a Karsztok lényegén, ugy nem változtat az élet lényegén a tudomány, a művészet fénye sem. Csak enyhiti a komorságát, a sivárságát, de azért az élet marad az, a mi: komoly munka, mely feszitett erős izmokat követel és el nem lankadó buzgalmat, meg el nem fáradó tevékenységet.

Érezzük ezt mind, a kik csak élünk. Terhe alatt görnyedezünk s nem egyszer panaszkodunk elviselhetetlensége miatt. Pedig nincs igazunk. Mert a mint Meja mellett robogott lefelé a Karsztról vonatunk, a templom ablakán kivillant az örök lámpa fénye s ez eszembe juttatta, hogyha a szórakozások, mulatságok, élvezetek, tudomány és művészet nem változtathatnak is az élet, a reánk váró kemény munka lényegén, de ime, a tabernakulumban élő istenemberben van talizmánunk, mely erősiti izmainkat, fokozza buzgalmunkat, sarkalja tevékenységünket...

De nem folytathattam tovább. A vonat nagyokat fujva megállt. Fiumében voltam.

Jeszenszky Kálmán.

Mit csináljunk a szép kis gyermekkel?

Justiniáni szent Lőrincz mint velenczei patriárka karácsony éjjelén az ünnepi szentmisét mondotta egy izben. Isten e választott embere mindenkor oly épületes buzgósággal végezte a szent cselekményt, hogy papjainak és hiveinek egyaránt például szolgált. De ez esetben különösen mély buzgóság töltötte el főpapi szivét. Urfelmutatás után volt már s mély buzgóságba merülve egyszerre csak leirhatatlan boldogság sugárzott le arczáról s a körülállok sejtették, hogy lélekemelő látományban van része. Miután a szent elragadtatása sokáig tartott s a misében beállott szünet feltünést keltett a hivek között, a diákonus közelebb lépett hozzá s gyengéden figyelmeztette. Erre fölocsudott a szent férfiu s végtelen szeretetet, de gyermeki aggodalmat is sugárzó arczczal rebegé: «Jól van, folytatom a szentmisét, de mit fogunk csinálni a gyönyörü kis gyermekkel. Csak nem hagyjuk egyedül és ruhátlanul kinn a hideg éjszakában?»

Kedves olvasó, nem gondolod, hogy a tabernakulum elé állva neked is ismételni kellene Justiniáni szent Lőrincz szerint: «Mit csináljunk a kedves kis gyermekkel». Rávinne a lelkünk, hogy ott hagyjuk elhagyatott hideg magányban a kis Jézust az Oltáriszentségben? Igaz ugyan, hogy megdicsőült teste nem szenved már hideget, nem visel el érzéki fájdalmakat, de bántó reá nézve hiveinek hideg közömbössége, végtelen szeretetének semmibevevése. Mit tegyünk tehát a kedves kis gyermekkel? Nemde megörvendeztetjük és megkönnyebbitjük szivét viszontszeretünkkel? Megnyitjuk előtte saját buzgalomtól lángoló keblünket, hogy a szent áldozásban oda betérve, meleg hajlékra, szerető otthonra találjon s e vendégszerető házban kárpótlást nyerjen azért a nagy hidegségért, melyet a világban kellett elviselnie. Meg akarjuk látogatni a kedves kis gyermeket minél gyakrabban a tabernakulum magányában, hogy megvigasztaljuk azért a nagy elhagyatottságért, melyben a világban része van. S nem feledkezünk meg arról sem, hogy az Ő testvérei azok a szegény, elhagyatott gyermekek, kiknek semmijük sincs s kiken az Ő szeretetéért segiteni akarunk, mert tudjuk, hogy ez az elhagyott kedves kis gyermek áldást és boldogságot hint mindazokra, kik az Ő magányát élénkitik, szomoruságát enyhitik s iránta szeretetre gyuladnak.

A legméltóságosabb Oltáriszentség ártatlan gyermek kezében.

A Német-Franczia háboru idején egy csapat porosz katona érkezett egy Dijon melletti kis falucskába, hogy az éjt ott töltse. Mivel a faluban a templomon kivül épen semmi nagyobb épület nem volt és az apró házikók képtelenek voltak annyi katonát befogadni, a csapat vezetője kimondta, hogy katonáit a templomban fogja éjjelre elszállásolni.

A plébános nem volt otthon; nemrégen egy távoli beteghez ment, a honnan csak néhány óra mulva térhetett vissza. Már pedig bizonyos, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentséget nem szabad a templomban hagyni, mig a katonák ott tanyáznak, hanem legalább be kell vinni a sekrestyébe. Hanem hát ki legyen az, a ki a Szentséget megfogja és a sekrestyébe vigye? A község előkelőbbjei ott voltak a templomban és tanakodtak. Először abban egyeztek meg, hogy a sekrestyés vigye el a Szentséget, de az határozottan kimondta, hogy ő meg nem érinti azt, mivel ő arra nem méltó. Hiába kérte föl bárkit, senki a Szentséghez nyulni nem mert. Végre egy szegény földmives emelte föl szavát és igy szólt: «Az én Mariska lányom most négyéves; bizonyára tisztaszivü, ártatlan angyalka ő. Én azt mondom, ő vigye át a Szentséget a sekrestyébe. Ugy lesz, hogy odaviszem őt az oltárhoz, kinyitjuk a szentségház ajtaját, fölemelem a kis leányt, ő majd megfogja kezecskéivel a Szentséget és én karjaimon beviszem a sekrestyébe és igy ő kivüle egyikünk se érinti meg a szent edényeket». — «Helyes, nagyon jó lesz! Éljen a kis Mariska!» Az atya hazasietett a kis leányért, a kit csakhamar el is hozott. A jelenlevők letérdeltek az oltár előtt; a sekrestyés kinyitotta a szentségház ajtaját. Az apa fölemelte leánykáját a szentséghází, aztán biztatták őt, hogy fogja meg az áldoztató kelyhet, szoritsa magához, hogy el ne ejtse. Mariska igy cselekedett; átnyalábolta, szivéhez szoritotta a drága terhet és vitte be a sekrestyébe, a nép pedig térdencsuszva követte őtt.

Oh mily drága, oh mily feledhetetlen emlékü napja lett ez a kis Mariskának! Hiszen kis kezeivel fogta, szivecskéjéhez szoritotta azt a szent edényt, a mely Jézust foglalta magában. Azonban még sokszorta nagyobb kegyelemben van nekünk részünk, valahányszor csak áldozunk. A szent áldozásban Jézus maga közeledik hozzánk; mi nem szent edénybe zárva, hanem szivünkbe fogadva hordozhatjuk őt. Oh öröm! oh soha meg nem érdemelt kegyelem!

«Kath. Sonntagsblatt»-ból.

VEGYESEK

Január 1-én hunyt el a nagynevü reims-i érsek, **Laugenieux** bibornok. A boldogult nemcsak hazájának volt hü fia s Egyházának igaz szolgája és törhetetlen harczosa, hanem az eucharisztikus mozgalomnak is egyik leglelkesebb pártfogója és előharczosa. 1825-ben született Villefrancheban s már igen fiatalon hivatást érezve a papi pályára, a párisi egyházmegye növendéke közé lépett s 1847-ben pappá szenteltetett. Csakhamar a nagykiterjedésü szent Ágoston-plébánia élére helyezte őt főpásztora, hol bámulatos müködést fejtett ki a katholikus egyesületi élet terén. Később általános

érseki helynök, 1873-ban tarbesi püspök s a következő évben reims-i érsek lett. Ő inditotta meg tulajdonkép a mozgalmat Jeanne d'Arc szenttéavatása érdekében. 1900-ban tartatott a jeruzsálemi eucharisztikus kongresszus s XIII. Leo pápa erre mint követét Laugenieux bibornokot küldte, ki addig is s azóta is a legélénkebb részt vett a szentségi müvekben. Legutóbb 1903. és 1904-ben emelte föl az ősz bibornok szavát, midőn az egyházüldöző franczia kormány egymásután záratta be az Ur Jézus hajlékait s tiltakozott az Egyház üldözése ellen. Halála gyászba boritotta nemcsak a franczia, hanem az egyetemes egyházat.

* * *

Abafáji gyermek-oltáregylet. Még ilyen is van? Van bizony. Báró Huszárné minden héten csütörtökön az iskolába gyüjteti a kis falusi iskolás leánykákat. Szászrégenből kihozat egy kézimunkatanitónőt s ennek a felügyelete alatt dolgozgatnak a kicsinyek. És pedig mit? Csipkéket kötnek, pallákat varrnak a templomnak. Van évente kiállitásuk, a hol a szorgalmasok jutalomban részesülnek s munkájuk legnagyobb részét a báróné megveszi tőlük. A szerkesztő saját szemeivel látta ezt a szép jelenséget.

* * *

Szilveszter es é je egy fóuri családban. Együtt ült a család, beszélgetnek, olvasgatnak. De ime éjfélt üt az óra. Az urinő fölkel s azt mondja: «Most menjünk be a kápolnába egy kis szentségimádásra». Azután boldog ujévet kivánnak egymásnak s mentek nyugalomra. Hogy örülhet ily családnak az Ur Jézus! (E. O. L.)

* * *

Rettenetes szentségtörések szomoru hire érkezik ismét Francziaországból. Két hét leforgása alatt 12 helyen rabolták meg a szentséghházat. Poissyban, hol IX. Lajost, a francziák szent királyát megkeresztelték, deczember 10-én, szombati napon, éjjel 12 és 1 óra között elrabolták az áldoztató kelyhet, drága tartalmával, a szent Ostyákkal együtt. — Normandiában épen nem ritka eset, hogy durva, szentségtörő kezek földulják a szentségi Jézus földi szerény házikóját. — Guibray-ban is föltörték a szentséghházat. — Ussyban a plébános épen áldoztatni akart, midőn észreveszi, hogy a szentséghház föl van törve és az áldoztató kelyhet a benne levő szent Ostyákkal együtt elvitték. Feltünő, hogy még eddig soha sem jutottak a szentségtörők nyomára. — Tehát mégis való az a rettenetes tény, hogy némely helyen, különösen Francziaországban ugyszólván rendszeresen üzik a szentséghház durva, szentségtörő megsértését és az imádandó szent Ostyák elrablását? Borzalom csak rágondolni is, hogy mit müvelnek az istentelenek a szent Ostyákkal. Olyan dolgokat olvastunk erről, hogy ki sem merjük egyelőre irni. — A durván megbántalmazott Jézus pedig várva-várja a résztvevő nemes lelkek engesztelő imádását. — Szeretett olvasóim, ne elégedjünk meg e sorok puszta elolvasásával, de még a kihullatott részvétkönyekkel se érjük be, hanem tegyünk valamit az Ur Jézus megengesztelésére: végezzünk egy engesztelő szentáldozást e czélra, vagy legalább egy rövid szentséglátogatást.

(Reménységünk.)

Ágnes vagy az Oltáriszentség kis menyasszonya.

oooo Angol regény oooo (Folytatás.) Forditotta: FLUCK JOLÁN.

— Érzem, hogy a béke angyala vagy s hogy nagyot vétettem az ég ellen és ellened, bár te nagylelküleg elfelejtesz minden bántalmat.

May önkéntelenül végig simitá kezével homlokát, melyen még akkor is látható volt a korbácsütés nyoma.

— Oh én nyomorult, kezet emeltem egy gyönge védtelen leányra, a ki azonfelül még unokahugom is, megjegyzem azonban, hogy ezt akkor még nem tudtam, mert rég meghasonlottam volt családommal s igy sem anyám, sem bátyám, sem a te tartózkodási helyedről nem volt tudomásom. Csak mikor Dániellel hallottalak beszélni, lett világos előttem, hogy ki vagy.

— De miért ment a barlangba, a helyett, hogy a katonák között maradt volna?

— Azért, mert el akartam velük foglaltatni a barlangot itt; de az ár oly rohamosan nőtt, hogy megijedtek s egyik sem mert velem leereszkedni. Bennem azonban forrt a gyülölet és lementem. Ők azalatt a másik barlangba igyekeztek s igy akadtak rá a sziklafolyosóra, mely a «halál barlangjával» összeköttetésben áll.

— Miért nem figyelmeztette bátyját a veszedelemre, mely életét fenyegette, ha fölismerte őt?

— Mert tudtam, hogy már késő; az egész sziget lakóinak sorsa annak az embernek a kezébe volt letéve, a kit te is láttál s a ki sem kiméletet, sem szánalmat nem ismert. Részben megrémültem attól a gondolattól, hogy testvérgyilkosnak fognak tekinteni s ezért iparkodtam elbujni a barlangban, mig ott kint a merénylet sikerül. Nagyfoku izgatottságomban egészen megfeledkeztem a dühöngő viharról s csak azután vettem észre a veszélyt, a mely környékezett. Csolnakom eltünt, valószinüleg valamely menekülő magával vitte. Nem maradt egyébb hátra nagy szorongattatásomban, mint az oltár lépcsőjére hágni, a mit meg is tettem.

Szegény May nagyot sóhajtott, a mint e borzalmas nap fölidéződött emlékében. Az akkori események oly eleven szinekben rajzolódtak lelki szemei elé, hogy az az elkeseredett gyülölet, mit bátyja ellen érzett s mit

már oly hősiesen sikerült legyőznie, ismét erőt vett rajta és visszavonta kezét a lovag kezéből. De azután eszébe jutott Ő, kinek fenséges példáját követni akarta, elfojtott magában minden fölháborodást s kezét ismét bátyjának nyujtá. Bárminő hirtelen is történt ez, Netterville John észrevette és igy szólt:

— Ugy-e, May, csak azért bocsájtasz meg nekem, mert keresztényi kötelességednek tartod? De nem birsz s nem is fogsz sohasem szeretni.

— Oh ne beszéljen igy, édes bátyám, ne beszéljen igy, mindég fogom szeretni önt s bizonyára vannak gyermekei s felesége, a kik még jobban szeretik.

— Nincsenek — válaszolá Netterville nagyot sóhajtva. — Feleségem meghalt s egyetlen gyermekem remeg, ha bűnös atyját megpillantja.

— Meghalt! — kiáltá May. — Én ugyan nem ismertem őt, de hallottam, hogy szép és fiatal volt.

— Igen és nagyon szerettem őt, Isten a tanum reá. Ő is szeretett engem, addig a végzetes napig... Oh, May, ha tudnád mily rettenetesen bünhődtem! Testvéremet hóhérok kezébe szolgáltattam ki, de nem azért, mert testvérem volt, hanem mert gyülöltem a hitet, melynek szolgájául szegődött. Beismerem édes May, hogy azért gyülöltem ezt a vallást, mert átokkal sujtja azokat, kik hütelenek lesznek hozzá. Szegény jó anyám, hogy megkeseritettem végső perczeit!... Feleségem halálával csordultig megtelt szenvedéseim kelyhe. És annak is én voltam az okozója, hogy nőm ily korán elhagyott, az én bűnöm törte meg ifju életét. Még betegségében sem ápolhattam őt, mert iszonyodott tőlem, a testvérgyilkostól s nem engedett ágyához lépnem! Érted tehát minő rettenetes kínokat szenvedtem?

— És a gyermek, a szegény gyermek? — kérdé a leány részvevő hangon és gyöngéden megszoritotta a bátyja kezét.

— Ő szegényke anyjával együtt érezett, észrevette, hogy szülője mennyire fél tőlem és hogy remeg, ha megszólitom; ő is ugy tett s mikor anyja sirjától haza akartam vinni, vonakodott velem jönni.

May ugy vélte, hogy a tizéves fiucskát bizonyára a gyászeset félemlitette meg s mindenképen igyekezett bátyját megnyugtatni, de az csak fejét rázta:

— Fiam fél tőlem és megvet engem — mondá szomoru hangon — de most már azzal sem törődöm. Azt tanácsoltad nekem. May, hogy életem hátralevő napjait vezeklésre s bűneim megsiratására használjam föl. A te jóságod meghatotta szivemet s én hallgatok reád. De előbb látni akartalak még egyszer. Megtudtam, hogy Nápolyban vagy, ide jöttem tehát, mert beszélni valóm volt veled. Holnap belépek a camalduli zárdába s ott vezekelni fogok mindaddig, mig Isten magához nem szólitja meggyötört lelkemet.

— Elhagyja egyetlen gyermekét?

— Nem hagyom el, May, sőt sokkal jobb kezekre bizom őt. Viseld te gondját neki!

— Én? — kérdé May ijedten.

— Hallgass reám — folytatá a lovag — ime egy nyilatkozat sajátkezü aláirásommal, melyben fiatalságod daczára is gyermekem gyámjául választalak. Jogom volna cselekedeteid fölött őrködni, de mindenben teljes szabadságot adok neked. E másik nyilatkozatban visszaadom neked a netterville-i uradalmat. Számodra is jelöltem ki gyámot, mert ezt a törvények igy kivánják, de megigértettem vele, hogy birtokoddal korlátlanul rendelkezhetel.

— De én nem vállalhatok el ennyi felelősséget, nagyon fiatal vagyok hozzá!

— Korodat tekintve csakugyan fiatal vagy, de olvastam a lelkedben és meg vagyok felőle győződve, hogy kötelességedet mindig hűen fogod teljesiteni. Tedd el jól ezt az irást. Fiamnak vagyonodból egy fillért sem tartottam meg, menjen koldulni, méltó büntetése lesz ez egy hitehagyott apának.

— Nem, nem fogadhatom el, lehetetlen! — válaszolá May határozottan. — Csodálom bűnbánatát, de nem zsákmányolhatom ki azt.

— Nem fogadhatod el? mondod. Tudd meg tehát, hogy ez nem tőled függ, mert e nyilatkozat csak másolata annak, mely a királyi közjegyzőnél van letéve.

— De bátyám — jegyzé meg a fiatal leány — önnek nincs joga ahhoz, hogy gyermekét, a jogos örököst, vagyonától megfoszsza.

— Bocsáss meg, édes hugom, de igenis jogom van hozzá; e birtok nem hitbizomány s cselekedetemmel csupán az igazságnak teszek eleget. Azt gondolod, hogy az igaztalanul szerzett birtok boldoggá tenné fiamat? Hidd el, hogy ezzel el akarom feje felül háritani azt az átkot, mely az atyák bűneiért az ártatlan gyermekeket sujtja. És te, kedves May, leánya és huga azoknak, kiknek halálát okoztam, mondd még egyszer, megbocsájthatsz-e bűnös bátyádnak.

Ekkor May már csak könyek közt rebeghette el bocsánatát. Nagyon meghatotta őt bátyjának lelki nagysága. Teljes szivéből megbocsájtott neki s megigérte, hogy kis öcscsén gyöngéd szeretettel fog őrködni. A lovag ezután hálásan megszoritotta a leány kezét s gyors léptekkel eltávozott, May pedig gondolataiba merülve nézett utána.

Néhány percz alatt tisztában volt tervével. Elhatározta, hogy a rábizott fiucskát őseinek hitében fogja fölnevelni s ha nagykoru lesz, visszaadja neki összes vagyonát, ő pedig lemondva a világról, Istennek szenteli életét. Folytonos tervezgetés között fölkereste Ágnest s a kis beteg szobájában tartózkodó ladynek átnyujtotta a lepecsételt irascsomagot.

— Nagyanyám — szólitá meg őt — az imént ugy-e azt akarta tőlem kérdezni, miért hordozzák az utczán az Oltáriszentséget? Most könnyebben megfelelhetek erre, mert az imént volt itt legnagyobb ellenségem és én megbocsájtottam neki.

— Ellenséged, édes May?

— Igen, Netterville John, szüleim gyilkosa és az is, a ki a világon legjobban a szivemhez volt nőve.

— Netterville! Itt!...

— Igen. Épen most hagyta el a házat.

Lady Ozanmore, a ki igen jól ismerte unokája jellemét, egy perczre sem kételkedett szavainak igazságában.

— És megbocsájtottál neki, May? — kérdé csodálkozva. — Valóban nemesen cselekedtél, nagy lelki harczodba kerülhetett, mert jól tudom, hogy Netterville John mit vétett ellened.

— Talán nem is lettem volna képes neki megbocsájtani, ha az Oltáriszentségben elrejtőzött Jézust nem láttam volna pár perczczel előbb az utczán végig vinni s nem imádtam volna térdeimre borulva. De Ő adott hozzá elég erőt, eszembe jutott a megfeszitett Istenember szenvedése s az Ő kimondhatatlan szelidsége és jósága, ez megnyugtatta háborgó lelkemet s a bocsánat édes érzését keltette szivemben.

— Valóban May — tette hozzá lady Ozanmore unokáját gyöngéden átölelve — most már értem, hogy csakugyan nem fölösleges a nép közé vinni az Oltáriszentséget.

E pillanatban Ágnes, a ki eddig némán és mozdulatlanul feküdt ágyán, hirtelen fölugrott s térdre vetve magát nagyanyja előtt, igy szólt:

— Oh nagyanyám, ugy-e elhiszed most már te is, hogy az Ur Jézus valósággal jelen van a legfelségesebb Oltáriszentségben?

— Igen, édes gyermekem, elhiszem — válaszolá a lady, mialatt fölemelte unokáját és szivéhez szoritotta.

— Akkor hát térj vissza annak az Egyháznak a kebelébe, a mely egyedül ismeri el az Ur Jézus eme véghetetlen jóságát.

Ágnest a beszéd nagyon kimeritette. May észrevette ezt és sietett ágyába visszafektetni a vak gyermeket.

— Menjetek édeseim a templomba — mondá lady Ozanmore — nemsokára követni foglak benneteket én is, de előbb szeretnék kissé magamra maradni.

Azután eltávozott; Ágnes pedig nővéréhez fordulva, igy szólt:

— Milyen boldog vagyok, May, hogy nagyanyánkat sikerült megtéritenünk, mert remélem, hogy katholikus lesz ő is!

— A te angyali szelidséged és jóságod művelte bizonyára e csodát, nem pedig az én hajthatatlan természetem. De hát hogyan is tanulhattad

meg Isten szeretni és szolgálni? Oh, mondd meg ezt nekem, édes kis testvérem?

— Könnyen megtehetem — válaszolá emez.

— Igen, de nem fáraszt-e ki nagyon a beszéd, mert akkor inkább hallgass, bár nagyon szeretném tudni, mi világositotta igy föl elmédet s mi volt képes lelkedet ily tökéletességre emelni? A te korodban ez valóságos csodaszámba meg.

— Szivesen elmondanám neked, de attól tartok, hogy tulságosan nagy véleményt alkotnál egyszerű testvérkédről. Ez a gondolat már sokat foglalkoztatott. Oh, én igen jól emlékszem arra, mikor legelőször hallottam kimondani Jézus nevét és megszerettem Őt. Rég történt, még egész kicsinyke voltam.

Egy napon azt kérdeztem Benitától, hogy hivnak engemet? «Ágnesnak válaszolá» s ez bárányt jelent. Jézust is «tette hozzá» folt nélküli bárányanak nevezik, iparkodjál reá hasonlitani» Én azután tovább kérdezősködtem, mondaná meg, hogyan érdemelhetném ki ezt? «Tudod» válaszolá a jó Benita, hogy a báránykák szelid türelmes kis teremtmények; ha tehát Jézushoz akarsz hasonlitani, légy te is olyan mint Ő: E magyarázat tökéletesen kielégitett s ettől fogva teljes erőmből iparkodtam magamban minden türelmetlenséget legyőzni, bár nem tagadom, igen rosszul esett, ha az emberek vak Ágnesnak vagy egyszerüen kis vaknak neveztek. Kezdtem belátni, hogy vakságom nagy szerencsétlenség reám nézve; gyakran sirtam, mikor nyomorék voltam, eszembe jutott, főként akkor, ha a gyermekek arra figyelmeztettek, hogy ezt vagy azt nézzem meg. Hallottam, hogy nevetnek, játszanak, ugrálnak körülöttem, s én ilyenkor meg sem mertem mozdulni, nehogy elessem. Leültem Benita ajtaja elé s onnan figyeltem a gyermekek szavára. Olykor a zajos nevetések közepette oly magányosnak és szomorunak éreztem életem, hogy akaratom ellenére is könyek patakzottak alá arczomon. Máskor idegen gyermekek, a kik nem vették észre, hogy vak vagyok, játszani hivtak, s ekkor azok, a kik ismertek, igy kiáltottak fel: «Ágnes vak, nem látjátok, ő nem játszhatik velünk!» Néha még gunyoltak is a gonosz gyermekek, oh, akkor olyan jól esett volna sirnom, az ugy megkönnyitette volna szivemet, de nem birtam s torkom fájdalmasan szorult össze. Megkisérlettem barátsággal és előzékenységgel megszeliditeni e rakonczátlan gyermekeket; a jó Jézusra gondoltam ilyenkor, kinek szive oly szelid és alázatos volt, s igyekeztem én is hozzájuk mentül szelidebben beszélni. Egy napon nagyanyám igy szólt «Jer velem, kis leányom» meglátogatjuk azokat az apáczákat, a kik az Isten bárányát őrzik s éjjel nappal imádkoznak előtte» «És látják őt, nagyanyám?» vágtam szavába, mert még nem tudtam, hogy Ő láthatatlan azokra nézve is, a kik látnak. «Csupán az Oltáriszentségben, melyben lakik válaszolá Benita. Véghetetlen boldog voltam, hogy elmehettem azokhoz a kiválasztott lényekhez, kik Jézussal egy födél alatt lakhatnak.

(Folytatása következik.)

Oltáregyesületi ügyek.

A budapesti központi oltáregyesület választmánya 1905. február 13-án ülést tartott. Jelen voltak: őrgróf Pallavicini Edéné elnöknő, Kánter Károly apát, igazgató, a Mária-Reparatrix zárda főnöknője, Kiss Aladárné másodelnök, Felmayer Vilma, Ghyczy Ida, özv. báró Vécsey Józsefné, Seemayer Károlyné, özv. Heinrich Ferenczné, Fejérváry Coelestin, Cziráky Almásy grófnő, Cziráky Luiza grófnő, Török Hermin grófnő, özv. Rudnyánszky Ferenczné.

Igazgató jelenti, hogy az oltáregyesület 160,000 koronával járul az egyesületi ház felépítéséhez, mely szerződésileg lesz biztositva az oltáregyesület javára.

Felemliti, hogy az épitkezésekre szükséges kiadások miatt s mert Róma még nem adta meg az intenciókra vonatkozók edvezményt, a legközelebbi évre mintegy 16,000 koronával kevesbedik a jövedelem, miért is a szegény templomokat egyelőre kevésbbé lehet majd segélyezni. Jelenti még, hogy Demény Dezső kir. várkáplán úr éveken át nagy buzgósággal kezelte a szentmise-ügyeket, az ő fáradozásának és buzgóságának köszönhető, hogy az intenciók annyira fölszaporodtak, miért is a választmány köszönetet mond az intenciókat kezelő káplán urnak. Felmayer Vilma választmányi tag inditványára és ajánlatára, uj terjesztőnőknek elfogadja a választmány Fischer Róza és Fischer Ágnes urhölgyeket.

Az oltáregyesület kiállitását ápril 6—9-ig szeretné megtartani.

Rómában május 17—21-ig lesz nemzetközi eucharisztikus kongresszus, melyen a budapesti oltáregyesület is képviselteti magát.

Igazgató még a hamvazó szerda előtti három napon a budapesti belvárosi főplébánián tartatni szokott szentségimádásra hivja fel a választmány figyelmét. A szentségimádási körmeneten a választmány és a terjesztőnők egyesületi jelvénynyel fognak megjelenni. Jézus neve ünnepe előtt kápolnánkban 9 napi ájtatosság volt, a szentbeszédeket Jeszenszky Kálmán ur mondta, melyekért nagy köszönettel van a választmány.

*

A koloszvári oltáregylet folyó hó 10-én tartott rendes havi választmányi gyülésén báró Huszár Károlyné megtartotta elnöki székfoglalóját, megjelölvén azon irányt, a melyet az egylet élén követni akar.

Követendő példaképen halhatatlan érdemeket szerzett elődjét: Kornics Berta grófnőt mondja.

Megelőzte ezen igazán szép székfoglalót az elnöknő üdvözöltetése Schwarzel Adél ügyvivő elnöknő által.

Pollák Lajos választmányi tag az által kivánta ezen választmányi gyülés emlékét különösen föntartani, hogy az elhangzott és ünnepélyes hatást keltett üdvözlő és székfoglaló beszédeket szóról-szóra kivánja jegyzőkönyvbe vétetni; általános tetszés és magasratörő lelkesedéssel fogadta el a választmányi ülés ezen inditványt.

Ezzel a gyülés véget ért.

Az 1905. évi oltáregyleti kiállitás március 12-én nyilik meg. Az ünnepélyes megnyitást és fölszentelést maga Majláth gróf püspök ur ő méltósága végzi.

A kolozsvári oltáregylet szent gyakorlatait a nagy hétben Jeszenszky Kálmán főtisztelendő ur tarja Budapestről.

*

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1904 november hóban befolyt dijak.

Walther Ernőné 10 k, Lillek Istvánné 4 k, Lafrankó Károlyné 4 k, Lafrankó Margit 2 k, özv. Győrffy Ignáczné 4 k, Győrffy Kálmánné 4 k, Hanák Kolosné 4 k, Mihálovics Béláné 4 k, özv. Hergerth Józsefné 4 k, Hergerth Szeréna 4 k, dr. Emmer Kornélné 24 k, Hamrasy Mária 4 k, Fábry Sarolta 2 k, Tuszovszky Gyuláné 2 k, Gervay Luiza 2 k, Gebel Luiza 1 k, Bosor Borbála 1 k, Tézli Mária 1 k, Koch Julianna 24 f, Marasztoni Mária 24 f, Keováry Gizella 24 f, Fuhrmann Katalin 50 f, Lusztig Borbála 24 f, Bozóky Paula 24 f, Zwirna Anna 24 f, Melcher Mária 1 k, Melcher Irma 1 k, özv. Lafrankó Jánosné 10 k, Edvi Illés Gyuláné 10 k, Vrasich Jenőné 4 k, Feith Józsefné 4 k, Holéczy Józsefné 4 k, Svetehoczkiné 50 f, Pápai Györgyné 50 f, Jekl Teréz 1 k, Kotay Jánosné 2 k, Offenmüller Mari 5 k, Kremmer Antalné 2 k, Hevesy Sándorné 4 k, Grimm Gusztávné 4 k, König Henrikné 4 k, Frank Pálné 4 k, Szinger Erzsi 1 k, Lévayné 1 k, Mohos Margit 1 k, Szalay Juli 1 k, Rózsáné 1 k, Steindl Rezsőné terjesztőnő által 30 k, Jankovich Jánosné 2 k, Bodnár Istvánné 2 k, Krantz Józsefné 4 k, ifj. Zubriczky Józsefné 2 k, Katinszky Etelka 1 k, Mali Lajosné 1 k, Walliczky Pálné 2 k, Zubriczky Józsefné 4 k, Boros Mária 1 k, Ziblik Mária 40 f, Adamcsek Karolin 4 k, Haindl Mihályné 1 k, Speidler Irma 1 k, Pacher Gyuláné 2 k, Eigen Margit 2 k, Deák Mária 24 f, Urbanek Erzsébet 24 f, Grósz Mária 1 k, Mayer Jolán 24 f, Száki Mária 30 f, Száki Istvánné 1 k, Nyigri Teréz 60 f, Höffer Luiza 24 f, Pribiczky Margit 24 f, Radna Józsefné 2 k, özv. Szelestei Gézáné 2 k, Karkis Malvin 5 k, Zeleny Mariska 4 k, Fargó Istvánné 8 k, Turtsányi Gyuláné 8 k, Törley Józsefné 10 k, Galli Betti 4 k, Rákos János terjesztő által a nógrádbussai tagok részéről 8 k 76 f, ft. Kovács József ur-által Kapi Sárosmegyéből 60 k, Szekuli Ilona 1 k, özv. Koch Antalné 4 k, Koch Róza 2 k, főt. Gröne Lajos beszterczebányai egyházmegyei igazgató a tagok részéről 73 k, gróf Eszterházy György Oszlop 10 k, Dumicsek Gyula 50 f, Sebestyén Ferenczné 40 f, Koncsek Hermina 1 k, Murat Anna 2 k, Benda Anna 40 f, özv. Kecskeméti Kormos Ödönné 1 k, özv. Soltész Edéné 4 k, Holenda Ada 4 k, Gregor Andrásné 1 k, Niessenberger Irma 4 k, főtiszt. Plent István ur kassai egyházmegye területéről 100 k, főt. dr. Rolny Frigyes Szepes-egyházmegye területéről 174 k 32 f, Tolt Éva 1 k, Tolt János 1 k, Reich Margit Erzsébet 1 k, özv. Gózon Zsigmondné 6 k, Gózon Angela 2 k, főt.

Tóth József dr. a szombathely-egyházmegyei tagoktól 260 k 88 f, Frann Julianna 1 k, Szakadits Anna 2 k, özv. dr. Lámné 1 k, Britska Jánosné 60 f, Schmied Jánosné 60 f, Szüki Antalné 60 f, Barna Istvánné 40 f, Molnár Róza 40 f, ns. és főt. Boros János Lugos egyházmegye területéről 144 k 60 f, Benke Bertalanné 2 k.

Erzsébet-örökimádási templom.

A templom vagyoni állapotáról kimutatás. Az Erzsébet királyné emlékére emelendő örökimádási templom czéljaira megkezdett gyüjtés eleinte lelkesebben, majd folyton lassabban haladt. Valószinü, hogy a lelkesedés megfogyatkozásához nagyban járult azon körülmény, hogy éveken keresztül nem történt döntő lépés a mű megvalósitása felé. Jelenleg azonban e nehézség nem forog fönn. Az alapkő felséges urunk s háza jelenlétében országra szóló fényes ünnepség keretében letétetett s azóta a templom s a vele kapcsolatos épületcsoport szépen épül.

De most egyuttal elénk tárul az a tény, hogy a mű befejezéséhez még igen nagy összeg hiányzik. A gyüjtés ugyan szakadatlanul folyik, de nem oly mértékben, a mint a szükség követelné. A végrehajtó-bizottság ülésein a nagy hiány többször keltett aggodalmat s nem egyszer fölmerült a kérdés, nem kell-e az épités megkezdését akkorra halasztani, mikor az egész összeg együtt lesz. Egyedül az isteni gondviselésbe vetett bizalom buzditott, hogy a munkát megkezdjük. S bizalmunkban nem is csalatkoztunk, mert segitségünkre jött özv. Majláth Györgyné 200.000 koronás fejedelmi adománya s a székesfőváros 100.000 koronás segitsége, mely két tényező valóban gondviselésszerü közbelépése az aggodalmakat eloszlatta.

De azért a hiány s vele a kötelesség, tovább fáradozni a gyüjtés körül, még korántsem szünt meg, mert mint az alábbi kimutatás tanusitja, hatalmas összeg vár még fedezetre. De az a csodálatos erő, mely eddig is előre vitte a szent ügyet, bizonyára teljes befejezéshez is fogja juttatni.

A templom és zárda számára befolyt vagy biztositott összegek:

Eddigi gyüjtés összege...	587.541 K 15 f.
Özv. Majláth Györgyné adománya (első sorban zárdára)	200.000 K — «
A székesfőváros hozzájárulása	100.000 K — «
Az oltáregyesület fölajánlott hozzájárulása	160.000 « — «
Összesen ...	1,047.541 K 15 f.
Szükséglet:	
Telek ára	334 000 K
Épitési költség	840.000 «
Műépitész tiszteletdija	40.000 «
Átirás	9.600 «
Pályázati költség...	8.000 «
Egyéb kiadások	12·500 «
Összesen ...	1,244.100 K

Ennélfogva a hiány körülbelül 200.000 korona. Megjegyzendő azonban, hogy a fönnemlitett összegben a belső berendezés egy fillérrel se szerepel, ugy hogy ezzel együtt az előrelátható szükséglet még legalább 400.000 korona.

Ezzel szemben nem tehetünk mást, mint hogy ismét fölemeljük kérő szavunkat a katholikus közönséghez. Emlékezzenek a zsoltáros szavaira: «Zelus domus tuae comodit me». «A buzgóság házadért megemészt engem» és siessenek filléreikkel s a ki teheti, aranyával segitségünkre, hogy fölépüljön a szentségi Üdvözitő diszes hajléka s felejthetetlen királynénk legméltóbb emléke, mely jel legyen, hogy az áldozatkész katholiczizmus bizik: megmenti a Krisztus kegyelme ezt a meglátogatott országot.

*

Az Erzsébet-örökimádási templomra Almásy Imréné grófné ivén a következő adományok folytak be: özv. Kövér Jánosné 600 K, Kövér Pálma 120 K, Almásy Imréné grófné 600 K, Almásy Imre gróf 600 K, ifj. Nemes Jánosné grófné 200, özv. Blaskovichné 100, Beniczky Géza 50, özv. Meszénáné báróné 10, Polgár Béláné 30, Návay Kálmán 20, Keller István dr. 10, Némety Károly 20, Kostyán Balázs 6, Szilassy Zoltán 20, Böck Géza 10, Szekér Lajos 10, Zobel Adolf 4, Keller Istvánné 4, Waldek György gr. 2 K. Képekből 4 K 65 f. Ez összegből 1250 K az Erzsébet-örökimádási templomegyesület pénztárába befizettetett. Ezenkivül befolyt a templom czéljaira a szolnoki alispáni hivatalban fölállitott perselyből 67 K 20 f, a kunszentmártoni templomi gyüjtésből 53 K 59 f s a földeáki templomi gyüjtésből 18 K. A békésmegyei gyüjtőbizottság által beküldetett 805 K 60 f. N. N. a meghaltak javára 220, Varga Julia 2, Weidinger Erzsébet 1, Székely Miklósné 2, Mátray Sándorné 12, Gyurgyevits Emma Oraviczabánya 5 K 34 f, a Szent-István-Társulat utján Henné János Makóról 3 K 35 f, Pygai Katalin pártoló tag 2, Kukovszky Ida 10, Jakab Istvánné 5, Kiss Aladár kir. közjegyző utján az Ujpesten 1902 január 26-án meghalt özv. Rajner Jánosné, szül. Wallach Janka végrendeleti hagyománya és ennek kamatai 204 K 20 f, Pálfi Mária gyüjtése 6 K 40 f, Eschenbach Györgyné 1, Erdélyi Teréz 2 K. Ez alkalomból is fölkéri az Erzsébet-örökimádási templomegyesület elnöksége a vidéki bizottságokat, hogy a még náluk levő összegeket küldjék be vagy az egyesület pénztárosának, Glattfelder Gyula dr.-nak czimére (Budapest, IV., Központi papnevelő), vagy a Magyar Általános Hitelbanknak.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai.

Kucsera Anna, Kovács Mária Koksó-Mindszent, Szántó Veron, Surányi Erzsébet Jászárokszállás, Stefán János Jákfalva, Szabó Julianna Nagy-Sennye, Szecsko csirmaz Katalin Bocs, Simon Péterné Salgó-Tarján, Tóásó Julianna Jászberény, Terjéki Anna Jász-Jákóhalma, Tőzsér. Emán Jász-Árokszállás, özv. Turcsányi Józsefné, Thoman Franciska, Tekautz Anna Budapest, Uj Verona Karancskeszi, Utasi István Istenmezeje, Varga Mária Knrittyán, Varga Borbála Gáva, Verzár Ilona Budapest, Vitek Imréné Koksó-Mindszent, Zuber Gábor Debreczen, Zám Piroska Recsk.

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bonillerie, carcassonei püspöktől.

A hegyi beszéd.

I.

Jézus első tanitása a hegyi beszéd, a mely az oltár szent hegyének magaslatáról nap-nap után ismétlődik.

***

Nagy sereg követé Őt — mondja az evangelista. — Jézus pedig látván e sokaságot, fölment a hegyre és miután ott leült, hozzá közeledtek tanitványai.

Akkor megnyitván ajkait; azokból amaz isteni és magvas tanitás áradt ki, a melyet hegyi beszédnek nevezünk.

Elmélkedjünk a szent szövegről és alkalmazzuk azt arra az oktatásra, a melyet Jézus oltáraink szent hegyének magaslatáról századokon át folyton megujit, ismétel.

Alkalmul e hegyi beszédre a Jézust követő nagy seregnek kegyelme szolgált.

Az eucharisztikus Isten a világosság szentségében van zárva, hogy az értelmeket fölvilágositsa és a fölötte nagy sötétség által elhomályositott elme nehézségeit eloszlassa.

A keresztény néptömeg az oltári szekrények köré tolong, hogy ott megtalálja azt a kedvező szellőt, a mely a szellemet körülfogó sürü felhőt elűzze; hogy ott annak az áldását keresse, a ki az emberek élete és világossága, fölséges orczája világosságának visszaható fénye, hogy ott az Ur utjának és Istenünk üdvösségének megismerésére jusson.

«Jézus pedig látja e sokaságot», látja a magas égből; az ige kenyerét éhező népére atyai könyörülettel letekint, leszáll, zarándokságunkban résztvesz; értelmünket fölvilágositja, mialatt mi életpályánkon isteni társaságában tovább haladunk.

«Fölmegy a hegyre és ott leül.» Ki ne alkalmazná az evangelista e szavait Jézus Krisztusnak közöttünk való személyes jelenlétére!

Oh, mi láttuk őt, a mint templomainkba belépett; láttuk azt a szent hegyet, a hol a jó Mester leült, hogy tanitson.

Ez uralkodik mindenen és minden felül magára vonja a figyelmet.

Az oltár ama középpont, a melyben templomainkban minden összeér.

Az oltár fölött emelkedik a titokszerü torony, a melybe Jézus a maga fényességét elrejté; ott az oltári szekrény, ott a szószék, a honnan az élet igéit hirdeti.

Oda «közelednek hozzá tanitványai», hogy meghallgassák a tanitást, a mely ajkaiból kiárad, hogy hallják az oktatást, a melyet kinek-

kinek szükséglete és természete szerint nyujt.

Oh Jézus, az örök élet igéi nálad vannak, engedd meg tanitványodnak, hadd közeledjék e hegyhez, hadd üsse föl ott sátorát, hadd telepedjék melléd, hogy fényességedet s fölvilágositásodat élvezze és isteni iskoládban kiképződjék.

II.

Főleg ezt az igéi hallgassuk meg: Boldogok a tiszta szivüek, mert ők meglátják Istent.

***

Mi itt nem elmélkedhetünk mindama csodálatos oktatásról, a melyet Jézus a hegy tetejéről hirdetett.

A jó Mesternek csupán egyik tanitásával érjük be.

Ama boldogságok között, a melyeknek fölötte nagy jutalmát közli, egy van különösen, a mely engem jobban ragad meg, mint a többi; mert azt az Oltáriszentségre könnyebben alkalmazhatom és mert az fölötte értékes oktatást nyujt nekem arról, hogy mily lelki állapotban és hangulatban tetszem jobban Istennek, a ki elrejtőzik, mivel engem magához vonzani kiván.

Beati mundo corde — mondja a mester. Boldogok a tisztaszivüek.

Tiszta szivvel birni, mondják az értelmezők: annyi, mint mentnek lenni minden sulyos bűntől, következőleg Istennel a kegyelem állapotában élni;

annyi, mint indulatainkat tisztán megőrizni; elszakitani a teremtményektől és egyedül Istenre irányitani;

annyi még, mint az apró tökéletlenségeket is kerülni;

annyi, végre, mint folytonos igyekezettel a mennyei Jegyessel való egyesülésre törekedni.

A kik, mint a Szentlélek ajánlja, szivükre éber szemmel vigyáztak, azokat mondja boldogoknak az Üdvözitő és ennek azonnal okát is adja; *quoniam ipsi Deum videbunt.*

Oh, csodálatos jutalma a tiszta szivüeknek!

Mily sokat ér mégis a pillanatnyi örömöket és az ideiglenes vigasztalásokat föláldozni, csakhogy belsőnk szépségét sértetlenül megőrizhessük!

Legyünk tehát tiszták különféle érzékeinkben, fontolóra vevén azt, hogy egykor Istent szinről-szinre fogjuk meglátni.

Legyünk tiszták és ez életben szeretetreméltó jelenlétét élvezni fogjuk.

Legyünk tiszták és Jézust gyakran fogjuk a kenyérszegésben fölismerni.

III.

A szív tisztasága az egyedüli eszköz arra, hogy Istent az Oltáriszentségben meglássuk.

***

Oh igen! Itt a tiszta szivek legjobb, legfőbb jutalma!

Látni fogják Jézust a szeretet szentségében, megismerik, imádandó jelenlétét élvezni fogják.

A tisztaságot jelképező gerle hangja nyögdécselő a sok és irigy rablók miatt, a kik utána leselkednek;

a gerle hangját meghallották e földön és a jegyes azt leirta: A kit sze-

rettem, az enyém és én az övé, azé a szerettemé, a ki a liliomok között tartózkodik.

Hogy e kimondhatatlan egyesülés megtörténhessék, ki akadályozhatja meg, hogy szivemre vigyázzak?

A kisértés-e és a pokol tőre, kelepczéje-e?

Oh nem! Mert én azért állok ellen, mivel mondva van, hogy boldogok a tisztaszivüek, azok a szivek, a melyek békében és az isteni malasztban maradnak meg.

A teremtmények iránt való vonzódás, avagy a muló dolgok szeretete-e?

Oh nem! Mert «boldogak a tiszta szivek»; azok a szivek, a melyek a föld fölött lebegnek és a melyek az ég felé törekvésükkel hirdethetik, hogy megőrizték az Urat, megfelelvén az Egyház ama szép fölszólitásának, a mikor szent szertartása egyik legünnepélyesebb pillanatában azt énekli:

Sursum corda! Föl, föl a szivekkel!

Az unalom-e, hogy őrködni minden gondolatom, szavam, cselekedetem fölött, hogy minden hibát, minden szándékos tökéletlenséget elkerüljek?

Oh nem! Mert «boldogok a tiszta szivek», azok a szivek, a melyek magukat szeplőtelenül megőrzik és védnek minden szenny ellen az által, hogy belsejük szépségének megoltalmazására folyton figyelnek; jól tudván, hogy összes dicsőségük és összes boldogságuk onnan ered, mert ott van ugy a lelki, mint a testi élet elve egyaránt.

Avagy végre a hanyagság-e, hogy a lelkem mennyei Jegyesével egyesüljön, a ki a liliomok között gyönyörködik!

Oh nem! Mert «boldogok a tiszta szivek», azok a szivek, a melyek azzal olvadnak egybe, a ki a maga mivoltában a tisztaság; a melyek azzal a bűn nélkül levő Báránynyal egyesülnek, a kit egyedül a szüzek követnek, bárhová megy.

Fischer Ágoston.

Összes hátralékos előfizetőinket kérjük, hogy kötelezettségüknek minél előbb eleget tenni szivesked jenek.

Szerkesztő: Dr. Glattfelder Gyula.

JUSTH BÉLA KÁRPITOS-MESTER ÉS DISZITŐ.
A budapesti közp. Oltárczgyesület szállitója.
Budapesten, VII., Rottenbiller-utcza 6/a.

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

HERCZEG ZSIGMOND ELSŐ MAGYAR JÁTÉKÁRU ÉS SZENT CZIKKEK ÖNTODÉJE.
VII., Munkás-utcza 6. sz.
Szent Antal-, Mária- és Krisztus-szobrok, valamint Szent Antal-szobrocskák pléhtokban való gyártása.

GRÜNBERGER IGNÁCZ
Király-utcza 4. szám.
Vesz a legmagasabb áron régiségeket, arany, ezüsttárgyakat, szőnyegeket és képeket; magas egyházi ajánlatokat felmutathat.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel): *a)* fűzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel): *a)* fűzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130): *a)* finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb borbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betükkel (Arany Korona nagyságban): *a)* jó minőségű papiron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz: A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstrancziák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

VI. ÉVF. 1905 3. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

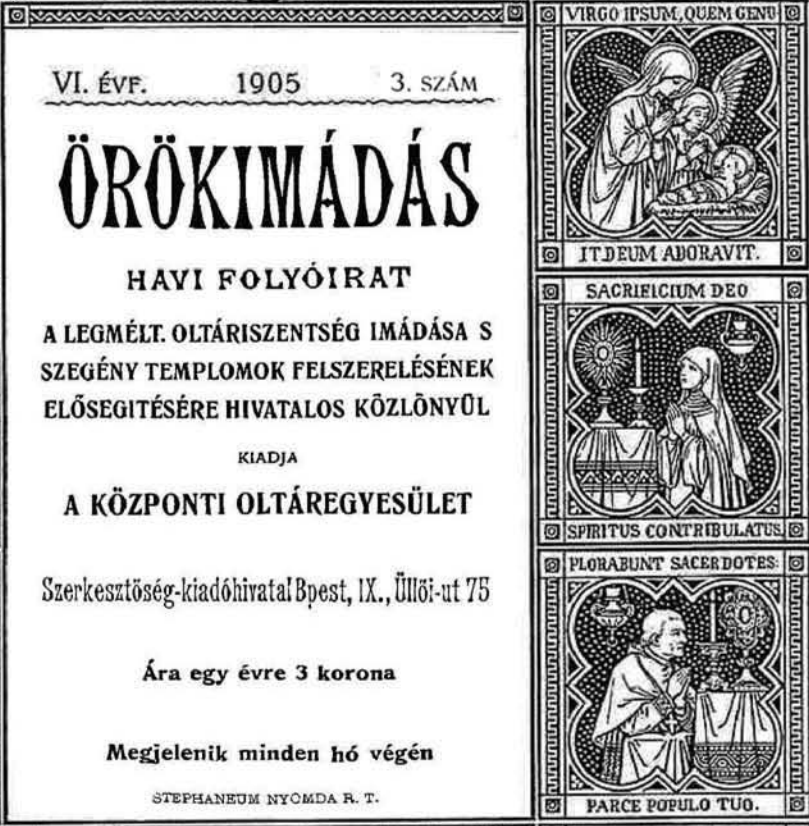

V. ÉVFOLYAM. 1905. MÁRCZIUS. 3. SZAM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Kereszt és oltár. — Szent Lidvina. — Az Oltáriszentség tisztelete Belgiumban.— Ébredj, én népem! — Hogyan jutott el egy orthodox-lutheránus pásztor az igazságra? — A kedves ibolya. — Egy uj eucharisztikus szent. — Az Eucharisztia Zenéje. — Vegyesek. — Ágnes vagy az Oltáriszentség kis menyasszonya. — Értesités. Oltáregyesületi ügyek. — Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről. — Hirdetések.

Kereszt és oltár.

MINDANNYIUNK előtt ismeretes, hogy Angolországban évszázadokon keresztül mily üldöztetésnek volt kitéve a kath. Egyház. Legborzasztóbb volt az üldözés VIII. Henrik (1509—47.) és Erzsébet (1558—1603.) uralkodása alatt, meg a Titus Oates féle összeesküvés idején (1678—1681.) Igazságtalan törvényeket is alkottak abból a czélból, hogy a kath. istentisztelet szabad gyakorlását megakadályozhassák. — Az elnyomatás korából való az a kedves kis történet is, melyet itt előljáróban elmondani szándékozom.

Egyik napon egy buzgó katholikus, s hozzá nagyon gazdag és előkelő férfiú került a vádlottak lajstromába. Az volt a bűne, hogy a szentmisén jelen lenni merészkedett. El is itélték büntetésképen ötszáz arany lefizetésére. Emberünk kiválogatta a legszebb portugál aranyokat; mindegyiknek hátlapján a kereszt jele volt kiverve. Elvitte az összeget a törvény közegeinek. Midőn az anglikán hivatalnoknak leolvasta az aranyokat, az elkezdett nevetni, és csodálkozva kérdezte, miért használ a büntetés lefizetésére ilyen szép aranyokat.

E kissé gunyos szavakra igy felelt hősünk: «Attól tartanék, hogy vétket követek el, ha közönséges, mindennapos pénzzel fizetném meg azon kegyelmet, hogy a legm. Oltáriszentségben jelen levő Megváltómat és Istenemet imádhattam. E pénzre a kereszt jele van nyomva; s tudja-e uram, hogy a kereszt és az Oltáriszentség között sok analogia van; a kereszt is, az Oltáriszentség is emléke isteni Üdvözitőnk végtelen szeretetének».*

Valóban, a kereszt és Eucharistia, a végtelen isteni szeretetnek ezen emlékei közt sok a vonatkozás, nagy az analogia. Ezért látjuk ott a keresztet

* Huguet: Beispielen. S. 142.

oltárainkon. E kettő elválaszthatatlan; egyik is, másik is tanubizonysága az eucharisztikus Ur Jézus roppant szeretetének.

Ez összefüggést szándékozom a következőkben néhány odavetett gondolattal kissé megvilágitani. De előbb egy kis feneket kell keriteni a dolognak.

***

Tenger nagy szót mondott szent János evangelista, midőn azt irta: «Az Isten szeretet». (1. János 4, 8.) Ugy van! Szeretetet az Isten; élő, égő izzó, tiszta szeretet; fogyhatatlan, örök, szüntelen, változhatatlan, végtelen szeretet. E tény aranyfonálként huzódik az egész kinyilatkoztatásban ugy mint a megváltás művében. Mindenütt, lépten-nyomon előcsillámlik e gondos, atyai szeretet.

A mi jóságos Megváltónk azért jött e földre, hogy az örökkévalóságra hivatott, de a paradicsomból önhibája folytán kiüzött s vétkes élete miatt a nyomorba sülyedt emberiséget átkos helyzetéből kiszabaditsa. S ugyan mi inditotta a második isteni személyt arra, hogy emberré legyen, e földre szálljon? A végtelen isteni szeretet: Isten szeretete az emberiség iránt. «Ugy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adá (érte).» (Ján. 3, 16.) S e földön jártában mindenütt nagy szeretetet tanusitott a mi édes Üdvözitőnk az emberek iránt. Nyilvános tanitói működése alatt folyton köztünk járt-kelt: oktatta, vigasztalta, bátoritotta őket; betegeket gyógyitott, halottakat támasztott föl; szóval: «transiit benefaciendo = körüljárt, jóttévén». (Apost. cs. 10, 38.) Áldás kisérte minden lépte nyomát. Vallást is alapitott számukra, melynek szeretet az alaptörvénye: szeretet Isten és felebarátaink iránt. Ime főbb vonásokban Megváltónk működése e földön!

A megváltás nagy művét befejezte a keresztfán. S ez által a szeretet jelvényévé avatta a keresztfát mely a pogányok szemében az ő felfogásuk szerint eladdig a gyalázat fája volt.

Felséges drámai jelenet játszódott le ott a Golgotán! Az Istenember ott függ a kereszten, a gyalázat fáján, gúnytárgyául a szivtelen poroszlóknak. Ott függ, ég és föld között, hogy feláldozza magát a megsértett isteni Felségnek az emberiség üdveért, s ezzel helyreállitsa a békét ég és föld között. A kiengesztelés nagy müve fejeződik be ott azon a durván ácsolt kereszten. Történeti nevezetességü pillanat! Ez az egész jelenet a mily drámai, ép oly nagyszerü is.

A világnak engesztelő áldozatra volt szüksége, tiszta és szeplőtelen áldozatra, a mely a méltán haragvó Urat az emberiséggel kibékitse. S ez az áldozat a Kálvária hegyén lett bemutatva, mikor Jézus életét s testét feláldozta, utolsó csepp vérét is kiontotta váltságul e világ üdveért. «Beteljesedett!» (Ján. 19, 30.) S ezzel ujra helyre állt a barátság ég és föld között, igazságosság és béke összeölelkeztek, s a szegény emberiség ismét Isten gyermekeivé lőn fogadva. Ez ennek a fölséges drámának a meséje, a cselekménye.

Mik ehhez képest Aeschylus, Sophokles, Euripides avagy Shakspere tragédiái? Meghatnak, meginditanak, fölemelnek; megrenditenek s egyuttal megnyugtatnak: de mélyebb nyomokat nem hagynak hátra lelkünkben.

A világ irodalomnak egyik örökéltü thémája: az önfeláldozó hitves, szerető szülő vagy testvér, hü rokon vagy jóbarát, kik szeretteikért halni készek. De mi ezeknek önfeláldozása Krisztus keresztáldozatához képest? Nem hasonmása, legfölebb halvány visszfénye a Golgota szeretet áldozataiinak. Emberi elme irói fantázia szüleménye hogy is közelithetné meg az Istenember magasztos cselekedetét?

Ime, az isteni szeretet szőtte aranyfonál, mely Jézusnak földi életében fényt vetett minden utjára, dicső halálában is körülövezi s beragyogja a keresztet csillogó-villogó, tündöklő, szinte vakitó fényével...

Fülembe cseng a költői szózat:

«Oh ennyi jóság, ennyi szeretet!
Ily nagylelkűség, ennyi áldozat!
Nem volt elég egy drága életet
Áldozni értünk, Ő még többet ad». *(Szulik.)*

Meghalt értünk, föltámadott, fölszállt az égbe; de nem hagyott bennünket árván az isteni Megváltó. Nagy szeretetében gondoskodott már előbb arról, hogy folyton köztünk maradhasson, köztünk éljen — a szeretet szentségében.

Jól tudta az isteni Üdvözitő, hogy az emberiség magára hagyatva ismét csak elbukik, elmerül a bűn fertőjébe, letér a kinyilatkoztatás kijelölte utról. Ez okból óhajt köztünk lenni. S mielőtt keresztáldozatát bemutatta volna, kínszenvedése előestéjén maga köré gyüjtötte apostolait, bucsut vett tőlük s ugyanakkor örökségül hagyta nekik s általuk az Egyháznak az Eucharistiát. Páratlan végrendelkezés!

De még igy is bűnt-bűnre halmoz az emberiség. Van-e csak egy óra, egyetlen pillanat, melyben szörnyü vétkekkel ne bántanánk meg a mennyei Atyát. Ezért ki kell engesztelni az Urat. S e kiengesztelés ismét csak áldozat utján történik. Állandó, maradandó áldozatra volt szükségünk, hogy az naponként, óráról-órára, minden pillanatban bemutattassék — megkövetésül az emberiség bűneiért. S Jézusnak gondossága erre is kiterjedt: tett róla, hogy keresztáldozata szüntelenül megujittassék oltárainkon.

Mert mi egyéb a szentmise, mint megujitása, titokszerü megjelenitése annak a nagyszerü drámának, a mely ott játszódott le a Golgotán. A szentmisében Krisztus mint pap és áldozat van jelen. Mint ember áldozatul adja magát az oltáron, s mint Isten elfogadja az áldozatot. Szakadatlanul folyik ezen áldozatnak bemutatása engesztelésül az emberiség bűneiért.* A szent-

* J. B. Giordane: Das eucharistische Leben. II. Aufl. Freiburg i. Br. 1900. S. 59—60.

mise fénypontja, az átlényegülés alatt ott lebeg Jézus ég és föld között, hogy ismét kiengesztelje a végtelen felségü Urat. Remek ez a párhuzam a keresztáldozat és a szentmiseáldozat között!

Hogy szemléltetőbbé legyen téve ezen egyezés, a középkor jámbor érzülete Krisztus kereszthalálát megjelenitette a templomban passiójáték alakjában. Nekünk nincs szükségünk passiójátékra, csak bele kell mélyednünk az Eucharistia liturgiájába, s élénken szemünk elé állithatjuk az összefüggést a kereszt és oltár, a kereszt áldozata és az oltár áldozata között. Kitünő foglalkozás a szentmise alatt, kivált most a nagybőjti időben, Kriszus Urunk kínszenvedésének megszivlelése, az ő irgalmas szeretetének megfontolása.

Lám, nekünk nem kellett Prometheusként az égből lelopni a tüzet. Lehozta azt maga a világ Megváltója. «Ignem veni mittere in terram et quid volo. nisi ut ascendatur? Tüzet jöttem bocsátani a földre, és mit akarok, ha nem, hogy felgyuladjon?» (Luk. 12., 49.) Halljátok?!

Ekkora szeretet, ennyi önfeláldozás méltán tart számot viszontszeretetre! *Till Kálmán.*

Szent Lidvina

Emléknapja *április 14-én.*

HA LEGYŐZNI akarjuk a kisértéseket, melyeket üdvösségünk ellene, a sátán támaszt, ugy járuljunk gyakrabban és nagy áhitattal a szentségekhez: a szentáldozásban megnyerjük a szükséges kegyelmeket. Szép példát nyujtott e tekintetben szent Lidvina.

1380-ban Hollandiának Schidam nevü városában született. Kora gyermekségtől fogva igen jámbor volt; 12 éves korában Istennek szentelte magát. Csapásokat, szenvedéseket mért rá az Isten, hogy türelmét próbára tegye. 15 éves korában, tehát 1395-ben, Gyertyaszentelő Boldogasszony napján barátnőivel a jégre ment. Csuszkálás közben oly szerencsétlenül esett el, hogy oldalát megütve, igen fájdalmas sérülést kapott. Ez időtől kezdve folyton betegeskedett. Éveken át nem birt sem aludni, sem táplálkozni. Életének 30 utolsó évében még az ágyat sem volt képes elhagyni; hét évig még tagjait sem birta mozgatni, kivéve fejét és bal kezét. Ugy kellett vinni a templomba, mikor áldozni akart.

Eleinte türelmetlenül viselte szenvedéseit. Lelkiatyja, Pot János, kit meginditottak szenvedései, azt ajánlotta neki, elmélkedjék Jézus Krisztus szenvedéseiről, szemlélje a fájdalmas Anya keserveit. Lidvina engedelmeskedett, s nem sokára nagy változás ment végbe lelkében. Szenvedéseiben édességet és vigaszt talált. Távol állott tőle, hogy fölépülésért imádkozott volna, sőt arra kérte Istent, gyarapitsa szenvedéseit, csak adjon türelmet azok elviselésére. Istenről és irgalmasságáról oly kenetteljesen tudott beszélni, hogy a legérzéketlenebb szivet is meginditotta volna.

Szent Lividiának volt egy jó szokása. Midőn kisértések nyugtalanitottak, kételyek gyötörték, imában keresett s lelt megnyugvást, s az Ur testének vétele által erősitette magát. A legfölségesebb Oltáriszentségben talált állandó táplálékot a szent tűznek élesztésére, mely fölemésztette; forrást talált a könyek számára, melyek szüntelenül omlottak szemeiből. Alázatossága sem volt kisebb többi erényeinél. Legfőbb kivánsága az volt, hogy a világ előtt ismeretlen legyen, s hogy őt mindenki megvesse. 38 évi kínos betegség után végre elnyerte az örök üdvösség koronáját, mely igérve van azoknak, kik mint a keresztnek igazi tanitványai türtek-szenvedtek. Meghalt 1433 április 14-én.

Nemde, mily megpróbáltatás: 38 évig tartó betegség! De szent Lidvina gyakran járult a szentáldozáshoz, s nem jött többé panasz ajkaira; a gyakoribb szentáldozásban erősséget talált a kisértések ellen. Járuljunk mi is minél gyakrabban a szentségekhez s mint szent Lidvina, ugy mi is elnyerjük az örök élet koronáját.

Az Oltáriszentség tisztelete Belgiumban.

NEM SZORUL bizonyitásra, hogy a keresztény hitélet fejlődésének elsőrangu tényezője és egyszersmind hévmérője az áhitat a legméltólágosabb Oltáriszentség iránt. A ki meggondolja, hogy mi az Oltáriszentség az egyház életében, a ki tudja, hogy az Eucharistia a hit szerint való életnek forrása, támasza, erőkészlete, mindene: nem kételkedhetik állitásunkban. Innen az egyház törekvése: odavezetni gyermekeit a szentségi Jézushoz, összegyüjteni hiveit az Oltáriszentség körül.

Azt hiszik talán sokan, hogy a gyakori szentséglátogatás csak a papok és szerzetesek dolga, világi embernek nem igen való. Pedig a világiak sem szorulnak kevésbbé a szentségi Üdvözitő segitségére, nekik is szól az Ur Jézus hivása: «Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradtok és terhelve vagytok és én megenyhitlek bennetek!

E sorok irója négy hónapig tartózkodott a belgiumi Louvain- (Löven)-ben s alkalma volt megismerkedni, mily bámulatosan van ott szervezve az Örökimádás műve. Minden hónapnak vannak meghatározott napjai, melyeken a különböző templomokban folyik a szentségi Jézus imádása. Minden hónap első keddén az egyetemi hallgatók tartanak szentségimádást, ámde évben van alkalma a város többi lakójának is buzgalma kielégitésére, a mennyiben nincs hét, melyen legalább egy templomban ne volna ünnepé-

lyes imádás reggeltől estig. Egyes napokon, például az 1905. év folyamán tizszer körmenetek vannak és ugyancsak ez év folyamán nyolcz esetben lesz negyvenórás imádás. Az imádások és körmenetek napjait már január havában közzéteszi az Örökimádás társulatának elnöksége. Mindez pedig első sorban a világiak számára van.

E buzgalom eredményét szemünkkel láthatjuk: manap Belgiumban áll legjobban a katholiczizmus ügye valamennyi ország közül, mert népe, mely imádkozni tud, tenni is tud az igazság érdekében.

Vajha e példa édes hazánkban is minél előbb követésre találna! *P. A.*

ÉBREDJ, ÉN NÉPEM!

Tiltakozás az Oltáriszentségre irányuló sérelmek ellen. Előadták Bécsben a ja.i. 9-én tartott tiltakozó nagygyülésen.

A boszu hiv, ébredj, én népem, ébredj
A földet rázza meg dörgő szavad,
S az égbe hasson föl szent esküvésed:
Fegyverre föl, már fűrnünk nem szabad!

Nézd, Üdvözítőd a keresztnek fáján
Szeretetből átadja önmagát,
Csak nézd: a szive, teste, lelke vérzik,
S most nézd az őt gyalázkodók hadát!

Őt végtelen szerelme hozta hozzánk,
S kenyérszinébe' velünk maradott,
Isám, ugy szeret, ahogy csak ő szerethet,
S ezért érdemlene ő gyalázatot?

«Nem és ezerszer nem!» itél a lelked,
Tiltó nemet szikráz tekinteted,
S mint kénköves villámok csattogása,
Nemet ordít a zúgó fergeteg.

Nem, téged Jézus, nem gyalázat illet,
Szerelmet nem igy kell viszonzani,
De lásd, ha bősz az ellen, gazdagabbak
A jobbak szeretetvirágai.

Nem türjük már, hogy nemes homlokunkra
Latrok süssék gyalázat bélyegét,
Ki védi meg e törpe, satnya népet,
Ha rázuditjuk villámink tüzét?

Erőt meritünk a kereszt tövéből,
Hiszen erősség gyermeki vagyunk,
A martirok vérében megfürösztve
A vértől csak erősbödik fajunk.

Hatalmasok, védői az igaznak,
Ha türitek, hogy őrült csőcselék
Játékot üzzön a legfőbb igazzal,
Keresztes háboru leszen — ma még.

Hivatkozunk a legszentebb jogunkra,
Hitünkre, melyet isteni kezek
Vérrel szereztek s most sárral dobálják
Hitetlen rablók, gyilkos béresek.

Nem türjük már, a boszú hiv csatára,
Megesküszünk és eskünk egy szavunk:
Vagy győzünk ősapáink szent hitéért,
Avagy az Úr akarja s meghalunk.

Nagy Isten, küldd a pártütési gőgre
Mennyköveidnek százezer nyilát,
Hadd hüljön, hadd remegjen, sápadozzon
Haragodtól e kérkedő világ.

Oh, add boszdunak pallosát kezünkbe
S a hit pajzsát, karunk meg nem remeg,
Gyujtsd égi lángra lelkeinket — s akkor
A tégedet gyalázók jöjjenek.

Villámlik már, a hivők szent haragja
Szór gyilkos, kénköves villámokat;
Letérdelünk a Szentség zsámolyához:
Jézus, a harczra add áldozásodat!

Németből: *Milbich Tamás.*

Hogyan jutott el egy orthodox-lutheránus pásztor az igazságra?

Evers György, lutheránus pásztor Urbachban, Hannoverban, a hetvenes években visszatért a kath. Egyházba. Művében «Katholikus vagy protestáns» vagy «Hogyan volt lehetséges, hogy egy orthodox-lutheránus pásztor Rómába mehetett?» Irja ő: «Az oltáron (a lutheránus templomban) valósággal nincs semmi, a mi előtt az ember imádkozhatna; igen gyakran közvetlenül felette van a szószék, mint figyelmeztető jel, hogy itt a legfőbb nem az Oltáriszentségben rejlő Ur, hanem az «Isten igéje», vagyis inkább az ő tanitását és parancsát előadó prédikátor.

Nincs itt tabernakulum, sem kenyérház, melyben a kenyér láthatatlan szine alá rejtőzve az életnek égből leszállott kenyere az ő népe között jelen volna, mint egykor a betlehemi (Kenyérház) barlangban pólyába takarva népe között megjelent; nincs itt szentek-szente, melyben a legszentebb jóság titokteljesen trónol. Igy természetes, hogy imádás sincs.

A katholikus a templomban mindenütt, az egész földkerekségen feltalálja hazáját, mindenütt megtalálja az egész istentiszteleti élet középpontját, a szentmise-áldozatot. A protestáns ugyszólván minden vidéken, sőt majdnem minden faluban a különböző liturgikus tényeknek más és más zagyvalékát találja, melyek ezen felül legtöbb protestáns részére «cseh dolgok», mely kifejezéssel nekem egyszer valaki az ő tudatlanságát kifejezte.»

Evers leirja továbbá a szent áldozatnak és a szent áldozásnak képes ábrázolását a katakombákban, aztán igy folytatja: «Tehát ez és a katakombáknak sok más emléke bizonyitja, hogy az őskereszténység a szentmise-áldozatot ép ugy fogta föl és mutatta be, mint a hogy a kath. egyház ma teszi, hogy az Oltáriszentségben, mint Krisztus testének és vérének jelenlétében az átváltoztatott kenyér és bor szine alatt, hitt, hogy ezen ünnep alkalmával a megholtakért imádkozott és a vértanuk lelkeit segitségül hivta, hogy érettük közbenjárjanak, különösen pedig hogy istentiszteletének középpontja az áldozat és az Oltáriszentség volt.»

A kedves ibolya

Alig olvad el a jég és a hó, már sarjad az ibolya a letünt év hervadt lombjai között, és a napsütötte bokrokból és mesgyékről barátságosan bólintgat felénk. Az ibolya az emberek kedvencze, nem csak mert egyike a tavasz első hirnökeinek, hanem azért is, mert kedves illata van és a mellett oly szerényen keresi föl a rejtekhelyeket. — De egyuttal gyógyerejü

növény is. A nedvét föl lehet használni köhögés és katarrhus ellen, valamint bőrkiütéseknél akár teába, akár mint torokviz és a frissen szakitott és szétmorzsolt levelek némely daganatra, ugyszintén nagy fejhőség esetén hűsitő és eloszlató borogatást szolgáltatnak.

A monda ezeket beszéli az ibolyáról: Midőn Ádám engedetlensége miatt mélyen bánkódva már sok száz évet eltöltött, a jó Isten elküldötte hozzá Gábriel arkangyalt és tudtára adta neki kegyelmét és bűneinek bocsánatát. Ádám hálás szivvel tekintett akkor az égre, de feje csakhamar alábanyatlott, mert az alázat és örömteli hála könyeit ontotta. Ezek lehullottak a földre, s belőlük fakadt az első ibolya. Ettől fogva a kék virágocska az alázatosság és szerénység jelképe lett.

A mi a szagos ibolya a természet világában, az — sokkal magasabb értelemben — a legméltóságosabb Oltáriszentség a kegyelem országában. Megtalálod azt, kedves olvasó, a tabernakulum csendjében és rejtekében. Ott nyilik a virág Jessze törzsökéből, a mi Urunk Jézus, egészen szépen és szivet viditón. Sokkal jobban, mint az ibolya a természet kertjében és — oly igazán, a mily igaz Istennek szava — hirdeti nekünk az Egyház kertjében elrejtett Üdvözitő Isten irgalmát, hirdeti nekünk a kenyér szine alatt rejtőző Megváltó, hogy a bűnbánat bocsánatot és kegyelmet hoz. És a legbecsesebb ebben a mennyei ibolyában az, hogy mindig és mindenütt virul megszámlálhatatlan templomban az emberek gyönyörüségére és üdvére.

Keresd fel csak gyakran, kedves olvasó, ezt az ibolyát, viditsd fel magad annak szépségében s leheld be az ő alázatosságának, szeretetének és szelidségének illatát. Nem csak felüdit és felvidit téged, hanem meggyógyitja lelked fogyatkozásait és számos betegségét.

Egy uj eucharisztikus szent.

Az utolsó év deczember 11.-én hajtotta végre a szent atya szent Péter templomában 35 bibornok, 230 püspök és praelatus jelenlétében boldog Majella Gellért szentté avatását. Gellért szegény szülők gyermeke volt s életének 18. évétől a 23-ig mint szegény szabó élt a világban. Ekkor szegény laikus testvér lett a redemptoristák kongregácziójában. Most nagy ünnepélyességgel emelik az oltárokra, rendi testvérei körülveszik lobogókkal, melyeken az ő megdicsőült képe ragyog, az egész Egyház zengi dicséretét, a szent atya maga tart dicsőitő beszédet az uj szent fölött. Beteljesül rajta az isteni Üdvözitő szava: A ki nekem szolgál, az én Atyám szeretni fogja őt; mert Gellértnek Jézus iránt való szeretete és tisztelete határtalan volt a legméltóságosabb Oltáriszentségben.

Ezt egy kedves történet ábrázolja szentünk gyermekéveiből. Már mint hat éves fiu leirhatatlan módon vágyakozott a mennyei eledel után. Egy napon — Gellért épen hét éves volt — nem volt képes többé ezt a vágyat visszafojtani, midőn a székesegyházban szent misét hallgatva a hivőket az Ur asztalához járulni látta. Fölkelt tehát helyéről s mintegy öntudatlanul követve egy isteni hivást ő is az oltárhoz járult, letérdelt a többiekkel, hogy a szent áldozásban részesüljön. De a pap tovább ment előtte, mint szokás tovább menni egy gyermek előtt, a ki véletlenül előre szorult, és nem teljesitette az ő legforróbb óhaját. Szomoruan és könyes szemekkel tért Gellért haza, és mivel fájdalmát nem tudta szivébe zárni, elpanaszolta több bizalmas személynek, köztük bizonyos Vetromile Emmanuela nevü asszonynak, ki őt mint gyermekét szerette, s azért bánatában anyai szeretettel vigasztalgatta. Eközben az Ur maga vigasztalta meg hű gyermekét. A következő éjjel a fiu egy angyalt pillantott meg, kiben az általa nagyon tisztelt szent Mihályt ismerte föl. Ez nyujtotta neki a szent eledelt. Azt mondják, hogy Gellért mindjárt reggel elragadtatva közölte az eseményt jóakarójával, Vetromile-al és örömmel kiáltott fel: «Az éjjel szent Mihály megáldoztatott engem!» — Valószinübb, hogy Gellért ezen élményét csak későbbi szerzetes életében nyilvánitotta ki, midőn ugyanis az engedelmesség által kényszeritve volt, hogy őszintén közölje a kegyelem azon különös jeleit, melyeket Isten vele tanusitott.

Szentünk sekrestyés is volt. Igy hát a sekrestyéseknek és templomszolgáknak is van védőszentjük. Egy sekrestyés sokat tehet Isten dicsőségére és a hivek épülésére, ha kötelességét a templomban ájtatosan és méltósággal teljesiti, ha az ember látja rajta, hogy mélyen át van hatva Jézus jelenlétében való hittől a legméltóságosabb Oltáriszentségben, ha nem kimél semmi fáradságot, hogy szolgálatát lelkiismeretesen és az Egyház rendeletei szerint teljesitse, ha szerényen gondoskodik az Isten házának tisztaságáról és diszitéséről. Egy serény, lelkiismeretes, rendszerető, engedelmes és jámbor sekrestyés aranyat ér, a goromba, pénzsóvár, hanyag, önfejü, fecsegő templomszolga sokat tud rontani és megérdemelné, hogy az Ur azt tegye vele, a mit tett, midőn egyszer a templomban eladókat és vevőket és egyéb népséget talált, mely az Isten házát megbecstelenitette.

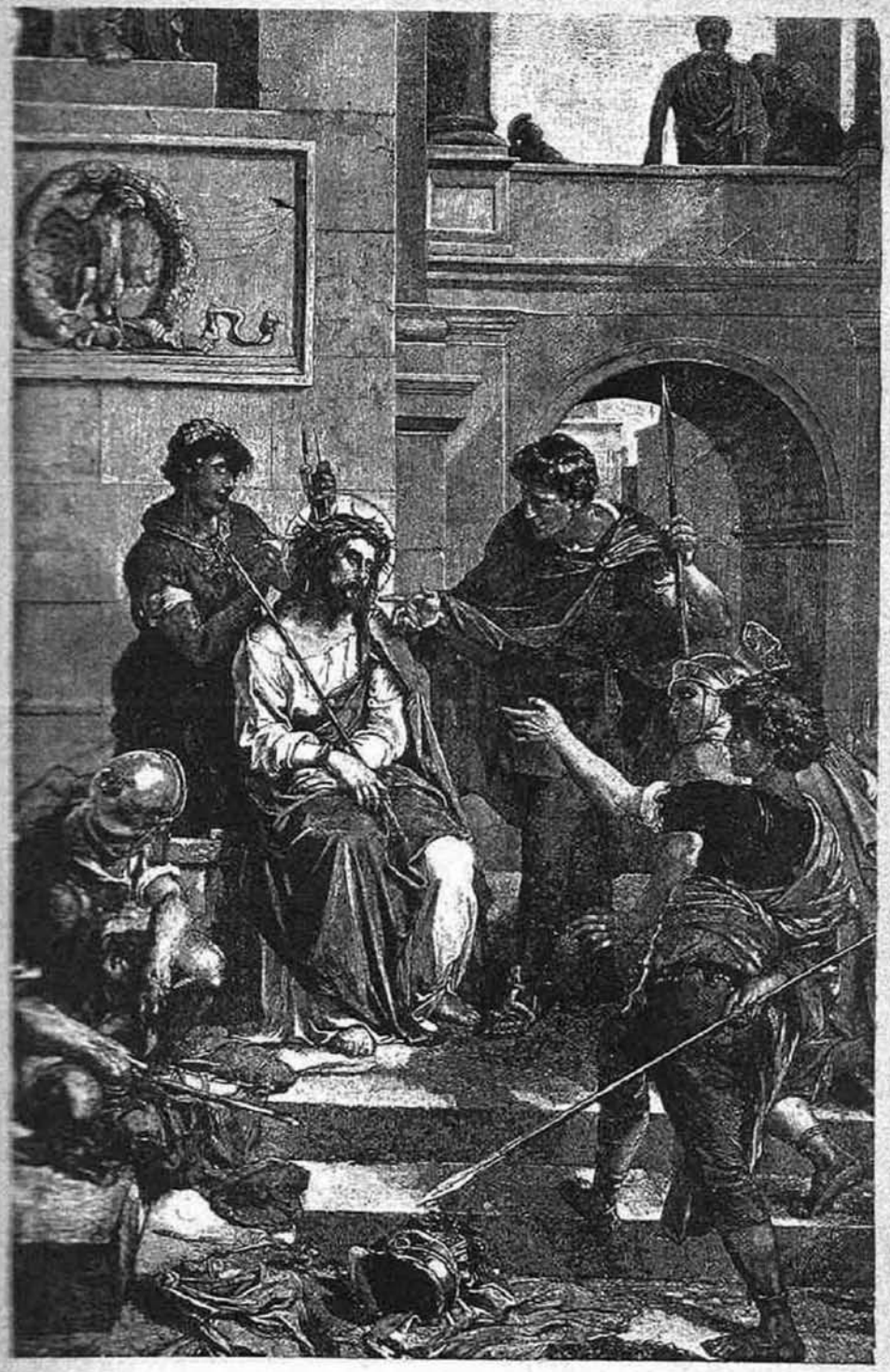

Az Eucharisztia Zenéje

Irta: JÁROSY DEZSŐ.

X.

Értelmes zenészek nagy előszeretettel vitatják a tételt, hogy az egyházi zene egész lényege nem különálló valami, hanem egy rész, egy fejezet az abszolut (tehát általános értelemben vett) zene lényegéből. Az egyházi zenének éles elválasztása, csökönyös megkülönböztetése volt mindenkor az egyházzenei renesszánsznak is szülőjegye, mig a profán zenéhez való tartozás, a tőle való szolgai függés egyenlő azzal, mit egyházzenei hanyatlásnak nevezünk. Ezen stilbeli differenczia alakitja meg a különböző zenei alakokat, ezen elhajlás a foka és mértéke a stil életrevalóságának. Az egyházzenei művészet is küzd és vajudik a történelem folyamán. A mikor benne tulsulyra vergődik a művészet, felejti, hogy elsőrangu hivatása nem tetszelegni, hanem dicsőiteni az Istent. Szakit minden tekintélylyel, csak zenei formát lát a misében. Formát, akár a szonáta vagy szimfomia, de több semmiesetre. Mindazok, kik a korrekt egyházzenei vonalról letértek, igy gondolkoznak. Minden liturgikus tényező számüzésével csak zenei alakig viszik a misét. Ebben rejlik a tévedés Achilles-sarka.

Eddig tárgyalt zeneeszthetikai anyagunk nemcsak stilek sorozatát mutatta be, hanem kiemelte azok objektiv jelentőségét s reális becsüket mindenkor liturgiai készségük foka szerint értékelte. Mikor ezt tettük, nem haladást vonunk meg az egyházi zenétől, csak utalunk e haladás föltétlen alapjára: *a liturgikus jellegre.* Eddig is haladás volt észlelhető. Közeli rokonság füzi a «Musica Sacra»-t a profán zene hanganyagához, mert hiszen a zeneszerzés anyaga ugyanaz, csak az alkalmazás módjában van különbség. Ezen különbséget fogják föl helytelenül, vagy épen semminemüt sem ismernek el. Pedig itt haladásról csak akkor lehet szó, ha a művészi elem fejlődése nem von maga után liturgikus dekadenciát, hanem ellenkezőleg, fölszinen tartja annak törvényeit.

Az egyházzenei stilek közül eddig kettőt mutáttunk be. Az első volt a gregorián, mely fényesen kiállja az egyház művészeti tűzpróbáját s belőle alakul a tulajdonképeni első egyházzenei stil nemcsak idő, hanem eredet, kiválóság meg tartalom tekintetében is. A második zenetörténeti stil nem szakitja meg a haladást, hanem beléállitja az akkori zenei fejlődést (ellenpont) az elfogadott és hivatalos stil (gregorián) zenei atmoszférájába. Igy fogom föl a palestrina-stil geneologiáját. Abban látom győzelmét, hogy hiven tartja fönn a történeti folytonosságot s belőle varázsol uj, mindazonáltal egyházzeneileg helyes alakot. Korunkban végtelen sok az ellenvetés a palestrina-stillel szemben. Vannak, kik ugy bánnak el vele, mint történeti pozitivummal s a mult lomtárába számüzik még a «Missa Papae Marcelli»-t is, Palestrinának a Tridentinum által kitüntetett halhatlan remekét. Innen, hogy a müzene tulajdonképeni történetét csak Bachchal kezdik s az átvezető opera-harcz után nyomban föllép a klasszikusok triásza: Haydn, Mozart, Beethowen. Sohasem kivántuk a modern zenétől, hogy Palestrinánkat nagy klasszikusaival egy szinvonalra helyezze, de azt elvárjuk, hogy Palestrinában és római iskolában (igy nevezi a zenetörténelem Palestrinát és kortársait) respektáljon *oly történeti momentumot, mely még a profán zene szemében is méltó nyitánya Bach korszakának.* Ez lenne első követelésünk a polifoniát illetőleg.

A második az, hogy ismerjék el az aranyigazságot, hogy *Palestrina művei az egyházzenei irodalom remekei,* nem azért, mintha az egyháziast kizárólag a régiséghez kötnők, hanem azért, mert a Palestrina zenéjének formája, zenei anyaga nyujtja a liturgikus jelleg legfőbb biztositékát. Palestrina kiválósága tehát abban kulminál, hogy oly hangnemanyaggal, olyan harmoniai alakzatokkal dolgozik, melyek a komoly, ájtatos hatásokat nemhogy veszélyeztetnék, hanem egyenesen elősegitik. A palestrina-stil hibáit sohasem tagadtuk. Pedantériája, matematikai pontossága sokszor van a hatás rovására, ám jól jegyezzük meg, polifoniáról beszélünk. Zenéjében nincs harcz és szenvedély, ezt még ellenségei is elismerik. Számüzte a polifonia tulzásait, a sokszólamuságot rehabilitálta. A részleges *ellenvetések két pontban* összegezhetők. *Első a szöveg homálya;* a polifon-stil önálló szólamvezetése hátráltatja a szöveg érthetőségét. A második folyik ez elsőből: *harmóniai hézagosság.* Világos azonban az is, hogy e két ellenvetést csak modern zenei haladásunk érlelte meg. Palestrina korában az első ellenvetést eloszlatta a «Missa Papae Marcelli», a másikat ellenben Bach szelleme hozta föl egészen a Hauptmann theoretikus Dur-moll rendszeréig. A második ellenvetésnek helyt adunk ugyan, de azért a mintát nem tagadjuk. Követeljük, hogy a modern zenei haladás jó érzékkel megválasztott uj harmoniai anyagába is belévigyük Palestrina zeneszerző műhelyének minden előnyét. Ezen ellenvetések igazságát a legszigorubb cecilianisták is készséggel elismerik. Maga Krutschek is igy ir: «Az akkordok egymásutánja közvetités nélkül lép föl, a manapság olyannyira nélkülözhetetlen vezérhangokat, a septimát épugy, mint a kromatikát csak ritkán halljuk, a miért is a régi szerzeményeket modern zenéhez makacsul hozzászokott fülünk eleinte szegényesnek, merevnek és keménynek találja»... «De ne felejtsük, hogy a «régiek» szerzeményei épugy, mint a korális», egy a modern zeneszerzés módjától teljesen elütő talajon nyugszanak. Idegen nyelven beszélnek, melynek tolmácsolását, értelmezését a dirigensnek, énekesnek hivőközönségnek előbb tanulnia kell. De ép ezért illenek e művek az egyház szolgálatába, a liturgia szellemi hangulatához, mely nem a divat szeszélye szerint halad előbbre. Az

operára, meg minden más profán zenére való emlékezés ki van zárva, s ha a nagyközönségnek e művek nem is tetszenek mindig, ugy ennek oka nem a művek esztétikai szépségének hiányában keresendő, hanem csak abban, hogy a nagyközönség kevéssé, vagy épen nem érti ezeket, az ő tetszetős, szentimentális egyházi zenéje számára tulsok a világias izlése, melyet persze a palestrina-stil kielégitetlenül hagy, de melyet a templomban nem is volna szabad kielégitenie».

Bárminő alakban is szerepeltessék Palestrina ellenségei a stil hiányait, tény marad, hogy a still itt-ott jelenkező gyöngeségei az akkori korszak zenei környezetében keresendők. A zenei fejlődés vázolt stádiumát nem lehet a polifonia mai álláspontja szerint becslésbe vennünk, mikor az előhaladott harmóniai gazdaság egyszerre eltüntette annak összes hézagait. Nem marad egyéb hátra, mint elfogadni e stil előnyös felsőbbségét s ha már idegen egész környezetünk a régi polifonia klasszikusaival szemben s modern zenei fejlődésünk alapjára kell helyezkednünk. Mikor e kérdést fölvetem, tudatosan számolok a lehető nehézségekkel is. Tudom először azt, hogy napjainkban a polifonia eszköz ugyan, de nem az egyedüli, mint volt a tizenhatodik és tizenhetedik században. Ma harmóniával kapcsolják a polifoniát. S ezen alakjában miért ne vigyük templomainkba, mikor mindazon biztositékok megvannak benne, melyeket egy egyházi stil megkövetel. A tulzások és szélsőségek nem egyenlitik ki a hézagokat. Egyszerre Palestrinát elővenni lehetetlen, átmenet gyanánt be kell mutatnunk a polifoniával keveri homofon-stilt s igy lassankint kell átmennünk az ideálra: a palestrina-stilre.

Ellenségeink táborát elhallgattatjuk, ha hivatkozunk a profán zenei szaktekintélyekre (Mendelssohn, Wagner,* stb.). Másodszor az egyház kifejezett akaratára, mely nemcsak a Tridentinum korában, de napjainkban is ugyanaz. A Tridentinum idejében IV. Pius, mikor először hallja a Missa Papae Marcellit, igy kiált föl: «Ezek azon uj énekeknek hangjai, melyeket János apostol az égi Jeruzsálemből hallott, s melyeket egy itt a földön élő János (Palestrina) hallatt itt a földi Jeruzsálemben». Ujabb időkből hivatkozom az 1894. év julius 7-ikéről keltezett dekretumra, mely a palestrina-stilt nevén emliti, mint olyant, mely különösen méltó zene az Ur házában. Ugyanigy nyilatkozik X. Pius hires «motu propsio»-jában — erről később!

Hosszasan vettem bonczkés alá a palestrina-stilt. Tettem ezt azért, mert korunknak természeti zenei szüksége: a műzene. Már pedig minden komoly egyházi zenész Palestrinában látja az egyházzenei Ráfaelt. Mig utolsó programmpontunkban a stil fogalmát, lényegét, előnyeit, érvényesülésének akadályait tárgyaltam, jelen pont kerctében az ellene fölhozott vádak mérlege-

* V. ö. szerzőnek a «Magyar Állam» 1904 decz. 13-iki számában közzétett czikkével: *Wagner és az egyházi zene.*

lése után uj gondolatot ajánlok megszivlelésre, s ez, hogy a polifonikus-stil a modern egyházzenei viszonyok közé illeszthető a szentség, a komolyság, a liturgiai tökély minden veszélye nélkül. Csak vallásos lélek kell a palestrina-stil faktoraiba. Azért fogadom el a német Cecilia-egyesület volt elnökének következő nagyfontosságu szavait: «Palestrina egyházzenei alkotásai leirhatatlan méltóságot és kellemet lehelnek, örökké nemes jelleget, a bensőséges áhitat, az égő szeretet azon igazi formáját, melyet az elmult és jelen zeneköltőknél hiába keresünk. Mert ezen szellem nem beszél mindenkihez, ki hozzája lép; csak rokonlelkek, kik vagy természettől, vagy nemes harcz — *a világias zene önmegtagadó megvetése után* — edződtek azokká, elég szerencsések, hogy e ritka szellemet megismerjék, értsék és szeressék».

Nem pazarolok több szót. Befejezem. Az eucharisztikus lelkekhez fordulok s kérdem, ha a palestrina-stil csak az ideális krisztusi szivek szerető barátja, hol legyen illőbb és méltóbb helye, otthona, mint a mennyei Király örökimádóinak ajkán. Fogadjuk el hát vallásos lélekkel, fogadjuk el meggyőződésből, fogadjuk el, *mert liturgia, egyházi és világi zeneművészet mind érte érvelnek.*

A *tizedik egyházzenei programmpont még akkor is örök ideált lát a palestrina-stilben, ha azt a zeneliturgiai elvek sérelme nélkül illesztjük a modern egyházzenei világ keretébe.* (Folytatása következik.)

VEGYESEK

A bécsi tiltakozó gyülésen, melyet azon alkalomból tartottak, hogy a «Los von Rom» emberei az Oltáriszentséget káromló gúnynyal illették, *dr. Morsey* birodalmi képviselő a következő nagyhatásu hitvalló beszédet tartotta.

Mélyen tisztelt kongresszus!

Kevéssel ezelőtt felhivtak, hogy a mai estén az Önök körében ismeretlen jelszóra beszédet tartsak. Midőn e meghivást sok munka és nagy elfoglaltság közepette vettem, egy pillanatig sem haboztam, hogy megjelenjek és tanuságot tegyek abban a pillanatban, midőn minden meg van támadva. Igen, szólitva minket hallatlan módon. Igy kellett ennek történnie és nem csoda, hogy igy történt, következőleg a támadás már nem olyan váratlan azok szám, a mik történtek.

A Szentháromság alapdogmája mellett a legfontosabb Jézus Krisztus jelenlétének dogmája a legméltóságosabb Oltáriszentségben. Az Oltáriszentség a mi vallásunk középpontja, az a forrás, melyből minden származik, a katholikus Egyház minden ereje és egész élete, ez a legszentebb myste-

rium, a kegyelem kutforrása. «Ha tudnád, ki az, a ki veled beszél, te kértél volna tőle élő vizet. Mindaz, a ki iszik ama vizből, melyet én adok neki, nem fog szomjuhozni mindörökké; ez a viz neki olyan forrás lesz, melyből az örök élet vize fakad.»

Ebben a dogmában rejlik az Egyház erejének és nagyságának titka. Az Egyház élete Jézus élete. «Ő él az Egyházban, hogy az Ő élete minden ember élete legyen, hogy mindazok, kik itt élnek, többé ne maguknak éljenek, hanem annak, a ki érettük meghalt és föltámadott.» «Éljenek Krisztussal az Ő halálának és föltámadásának hasonlatosságára, meghalva a bűnnek és élve Istennek Jézus Krisztusban.»

Nem csoda, ha napjainkban ezen titok ellen irányult a támadás. Az Eucharistia a katholikus Egyházban az élet forrása; Krisztus az eucharistikus áldozat által él az Egyházban. Az Oltáriszentség a katholikus Egyház tulajdonképeni középpontja, életének titokkal teljes helye. Ezen alapszik minden heroismus, minden erény.

Melyik oldalról indult ki ez a támadás?

Legujabban a protestánsoktól a «Los von Rom»-mozgalom alakjában. Ha figyelmesen vizsgáljuk a reformáczió történetét, különösen annak tanait, állandó ingadozást találunk épen azon emberekben, kik mint reformátorok léptek föl, igy Luther és Melanchton. A tradiczió legfényesebb bizonyitéka Krisztus jelenlétének a legméltóságosabb Oltáriszentségben. Krisztus közöttünk akart maradni a tradicióban, élő szavakban élve akart velünk maradni. Lehetséges, hogy a katholikus Egyház valamit mint igazságot kitalálhatott? Ő csak átvette és folytatta Krisztus szavait. Találhatott ki ez az Egyház csak egy szót is, a mi nem volna igaz?

Krisztus mint örök igazság akart velünk maradni. Ezt először a reformátorok sem tudták tagadni. De hát reformátoroknak tarthatunk olyan embereket, kik maguk sem tudják, mit tanitanak? A rationalisták azt mondják, igy Haase, hogy Luthert csak 1526-ig lehet komolyan venni. 1526 volt Luther első tévedése, midőn mindent a pápasággal szembe helyezett. Később egyik-másik dolog fölött enyhébben és máskép itélt. Ezért mondják az orthodox protestánsok, hogy Luthert csak későbbi éveiben lehet komolyan venni. De ha valaki reformátor akar lenni, küldetését felülről kell kapnia.

Ha most a támadásokra akarnék felelni, keserü kritikát gyakorolhatnék azon személyek fölött, a kik ezeket előidézték. De nem akarom e gyülés nagyságát és méltóságát lealacsonyitani az által, hogy leszálljak a katholikus hit magasságából az erkölcsi züllés mocsarába. Mélyen van a támadások oka. A reformátorok hitehagyott papok voltak. A szentség méltóságát, Krisztusnak az Oltáriszentségben való jelenlétét természetesen nem vallhatták azon emberek, kik esküjüket és fogadalmukat megszegték, s azért nem voltak méltók, hogy az oltárhoz járuljanak. Ebben rejlik az ok. Tisztán kell az

oltárhoz járulni. De mivel ők a klerus azon részéhez tartoztak, mely többé nem volt az, azért kellett a hajóból mindent kivetniök.

Minő hangokat hallunk az orthodox protestánsoknál? Vágyakozva néznek a tabernákulumra. Maguk mondják: a reformátorok tul lőttek a czélon; azt mondják, sok dolgot szelidebben kellett volna magyarázni. Panaszkodnak, hogy hiányzik az áldozati imádás, innen az üres templomok. A katholikus Egyházhoz járt ut vezet, a protestánsoké előtt fű és dudva nő — irja egy edinburghi lap. Maga Harnack mondja legujabb 1904-ben kiadott müvében, beszédeinek és czikkeinek gyüjteményében: a protestánsok föladták az imádást, de imádás nélkül nincs vallás, az emberi lélek legbelsőbb mivolta kivánja azt. A reformáczió föladta a szentmise-áldozatot s vele a vallást. Föladta a bűnbánat szentségét s ez által megfosztotta magát annak minden jótéteményétől. Föladta a szerzetesi intézményt, mely az emberi társadalomnak hasznára van. És ezért csak egy-két frázist talál és nem tud magán segiteni. Daczára annak, hogy a protestantizmus ezt belátja, nem ismeri el Krisztus jelenlétét az Oltáriszentségben. Kiszámitották, hogy a protestánsoknak csak két százaléka jár templomba. Csodálkozással mutatnak a kulturharczra, midőn daczára, hogy a papokat elűzték, a templomok telve voltak hivőkkel, kik nagyra becsülték a hitet és annál nagyobbra becsülték, minél jobban üldözték azt.

Kitől indul ki ez a támadás? Nem gúnyja-e a történelemnek, hogy a protestantizmus bölcsőjében csak szocziáldemokratát választanak meg? Miért küldik hozzánk hirnökeiket? Mutassák meg nekünk, hol tanultak. A protestáns tanárok negyven százaléka tagadja Krisztus istenségét. Mutassák ki pozitiv hitüket.

Ne jöjjenek hozzánk, ha Krisztusban való hitüket elvesztették és nálunk, a mi jó, hivő népünk között a hitet aláásták. Hát annyira megy ez a gonoszság, hogy a hitet, mely bennük kihalt, másoktól akarják elrabolni?

Elhangzott a szó hirlapokban, gyüléseken: «Mi, katholikusok védtelenek vagyunk». Hova fogunk jutni, ha Ausztriában, a katholikus birodalomban, hol a katholikusok 95 százalékot tesznek ki, ilyesmi lehetséges! Olyanok vagyunk mi, mint egy szekta, melynek a kultusz- és tanszabadságot megengedték? Nem mi vagyunk azok a hű katholikusok, a dinasztia támaszai? A «katholiczizmusz» valami más, mint az a gyüjtőfogalom «katholikusok». A katholiczizmus képezi Ausztria történelmi alapját és természetileg és szükségképen a monarchiának és dinasztiának politikai életprinczipiuma. Az ember nem hagyja el büntetlenül az erő forrását!

Maga II. József, a ki bizonyára nem volt nagy barátja a katholiczizmusnak, azt a rendeletet adta ki, hogy mindenki, a ki a katholikus vallást el akarja hagyni, nyolcz napig a papnak adandó át.

Az idő komoly, s ezen a nagy kérdésen, melyet a kongresszusokon fölvetettek, nem szabad többé napirendre térni s ennek a gyülésnek kell erre nézve kiindulópontnak lenni. Oly szekta vagyunk mi, melyet csak türnek? Nem vagyunk mi Ausztriában minden százados jogok erejével valami más? A «Los von Rom»-mozgalom létezése bizonyitja a katholiczizmus szükségességét.

Nincs loyalisabb nép, mint a franciák. Az Egyház nagy tiszteletnek és tekintélynek örvendett. De az ellenség támadásai az első periodusban egyenesen csak az Egyház ellen irányultak, akkor pedig, midőn ez a fundamentum aláásva volt, akkor jött a forradalom ideje, mely magának a királynak fejét sem kimélte. Látjuk, hogy a katholikus Egyház fundamentuma, a legméltóságosabb Oltáriszentség támadásoknak van kitéve, hogy a parlamentben, a gyorsirói jegyzőkönyvekben, az ujságokban a katholikus vallás kigúnyolva és meggyalázva van. Az immunitást hamis felfogásban szándékosan gonosztettek elkövetésére használják föl, a jogot és igazságszolgáltatást megvetik. Kormányozni annyit tesz, mint előre látni. De ha a kormány dédelgeti a radikalizmust, el is pusztul a radikalizmusban ép ugy, mint az előbbi kormány.

E protestáczió czéljának kell lenni, tiltakozni a nép megmérgezése és e méregnek a sajtó által való terjesztése ellen.

Önök tanui voltak az alsóausztriai iskolatörvény ellen irányuló akcziónak. Nem akarom az alsóausztriai tartománygyülés tagjait megsérteni, de az ember kénytelen a fejét csóválni. Ez persze nem változtat a birodalmi népiskolatörvényen. De megérezték, hogy szigorubbak lehetnének a szocziáldemokrata tanitók állásával szemben. A tartománygyülésnek kell valamit tennie, a mi a sajtóban nem volna lehetséges, hogy a katholikusok millióit megvédelmezze. Mit bizonyit ez?

Azt bizonyitja, hogy Ausztriában a katholikusok semmi oltalomban nem részesülnek, hogy tanárok és tanitók elég vakmerők a tudományt szisztematikusan megmérgezni. Pedig Bismarck azt mondta: «A mit ötven, száz év alatt történelmi hazugságokban müveltek, az valami páratlan». Menzel mondja: «Háromszáz év óta hazudtak és nem lehet belátni, mikor fog ez véget érni». Ezen történelmi hazugságokat a tévtanitók, a «Los von Rom»-mozgalom tovább plántálta az egyetemtől le a népiskolákig. Ez a mozgalom azért oly káros, mert megmérgezi az ifjuságot. Veszedelmes, mert megmérgezi a tudományos életet.

Ez a szép gyülekezet ebben a régi császári és katholikus Bécsben kell, hogy a megmentő sarokkő legyen egy uj épülethez.

Ennek a városnak falain más ellenség is kopogtatott. Ennek a Bécsnek falain tört meg az ozmánok hatalma.

Ma minden remény Bécs megujhodó erejébe van helyezve. Bécs, bontsd ki lobogóidat, te régi császárváros, te régi katholikus város, te birodalmi és székváros. A te falaid nem fognak ledőlni, te és a te császári palotád!

***

Már régebben közöltük, hogy fönnáll a szándék, **Brüsszelben** a párisi Montmartrehoz hasonló nemzeti szentélyt emelni *Jézus isteni Szivének*. X. Pius pápa ő szentségének Lipót belga király ő felségéhez ezen ügyben intézett leveléből vettük a következőket: «A nagy pápának, XIII. Leonak, 25 évi uralkodása alatt véghez vitt nagy tettei között bizonyára nem utolsó helyen áll azon ténye, hogy az egész világot Jézus isteni Szivének ajánlotta. A boldog emlékü szentatya, XIII. Leo, a békének és boldogságnak legédesebb és legbiztosabb reményét ápolta, midőn tapasztalta, hogy fölhivására ugy egyesek mint egész nemzetek minő bizalommal fordultak és szentelték magukat az isteni Szivnek. Ezért megértheti Felséged, mily nagy volt örömünk látni azt, hogy Felségednek kivánsága és szándéka fővárosában egy szentélyt emelni, mely nagyságban és fenségben a montmartre-i szentélyhez hasonló, s egyuttal az isteni Sziv ünnepies és folytontartó tiszteletének nyilvános bizonyitéka leend a belga nép részéről... Mi, kik már rég óta szeretettel ragaszkodunk Belgiumhoz, örvendünk, hogy Belgium ezen uj szentélyben a békének és boldogságnak helyét és zálogát fogja megtalálni».

***

Az ezidei **Eucharisztikus Kongresszus** junius 1—6-ig az örökvárosban lesz, a pápa különös kivánatára. A programm már kész; a pápa is megerősitette. Szervezi a kongresszust egy állandó bizottság, melynek elnöke Respighi bibornok, ő szentsége általános püspöki helynöke. A kongresszust junius 1-én, Krisztus Urunk mennybemenetele napján, maga a szentatya nyitja meg szentmisével. Junius 4-én általános szentáldozás lesz és körmenet az Oltáriszentséggel, mely körmenetet a vatikáni kertekben maga a pápa fogja vezetni. A kongresszusnak csak egy főülése lesz, a többi ülés bizottsági ülés jellegével fog birni. A lateráni templomban, mely a pápák püspöki székesegyháza, a kongresszus ideje alatt Triduum lesz. Ebben a templomban van az utolsó vacsora asztalának reliquiája. Ennek feldiszitésére nagy gyüjtést rendeznek. Felhivás fog menni a katholikus világ összes püspökeihez, hogy a római kongresszus ideje alatt kitett szentség mellett mindenütt ájtatosságok legyenek. A kongresszus tagsági dija 4 márka. A kik 8 márkát küldenek be, a kongresszus aktáit is megkapják. Fordulni lehet Radini-Tedeschi püspökhöz, Róma, Corso Vittorio Emmanuele 21. A kongresszuson a magyarországi Oltáregyesületek is képviselve lesznek.

Ágnes, vagy az Oltáriszentség kis menyasszonya.

oooo Angol regény oooo (Folytatás.) Fordította: FLUCK JOLÁN.

Nagy örömmel mentem mindég azután is abba a zárdába, — folytatá — melybe lady Osanmore-val is ellátogattam. Még akkor egész kicsiny voltam, de olyan tisztán és világosan emlékszem mindenre, mintha tegnap történt volna. Benita sokáig beszélgetett a főnöknővel; én pedig azalatt folyton azon töprenkedtem, mikor fogok bejutni abba a templomba, a hol éjjel-nappal imádják Jézust s ezért nem is tudom miről volt köztük szó!

Egyik apácza megfogta kezemet s ezt mondá:

— Jöjj kis leányom, elvezetlek téged oda, a hol a foltnélküli bárány lakozik.

Én boldogan lépkedtem mellette. «De vajjon ott van-e mindig?» kérdém aggodalmasan.

— Hogyne, ott van, mindig meg lehet Őt oltáraink on találni — válaszolá a jó apácza. Beléptünk a templomba. A főoltárhoz közeledve, szivem mind jobban és jobban dobogott s arczom lángolt a melegtől. Kisérőm azt mondta, hogy ez azért van, mert az oltáron épen igen sok gyertya ég. Azután a fülembe sugta: Térdelj le, gyermekem. Engedelmeskedtem s alázatosan borultam le a szentély előtt. E szentélyben minden oly csendes és nyugodt volt, szinte azt hittem, hogy az égben vagyok. Valósággal ugy éreztem, mintha az isteni Megváltó mellettem állna s valami soha nem hallott idegen nyelven szólna hozzám, mely kimondhatatlan édes érzést keltett a szivemben. Én nem mondhattam Neki semmit, nem birtam tőle a legcsekélyebb dolgot sem kérni, jelenléte engem teljesen kielégitett és végtelen boldoggá tett.

Ágnes most kissé elhallgatott, azután némi erőfeszitéssel igy folytatá:

— Ugy éreztem, hogy a két imádkozó apácza között térdelek és csodálatosképen láttam is őket mellettem.

— És te ezt csakugyan hiszed? — kérdé May csodálkozva.

— Igen, hiszem. Ott térdeltek némán, mozdulatlanul, mintha kőből lettek volna faragva. Alig lélekzettek s meglátszott rajtuk, hogy lelkük folyton a legszentebb körül lebeg.

— Igazad van, Ágnes, csakugyan látnod kellett őket, mert valóban olyanok.

A beteg kissé elpirult.

— Nem tudom biztosan — válaszolá szerényen — az egészre olyan képen emlékszem vissza, mintha csak álmodtam volna. De halljad tovább. Mialatt csodálkozva szemléltem e földi angyalokat, egy nő lépett mellém, karján kis bárányt tartott és különös tekintete át és átjárta lelkemet.

— Te láttad Őt, Ágnes?

— Azt nem állitom — válaszolá zavartan a vak gyermek — de annyit mondhatok, hogy természetfölötti gyönyörü jelenség volt s mig én félelemmel és áhitattal néztem reá, megcsendült édes hangja is. Oh drága testvérem, nem vagyok képes kimondani, minő hatást gyakoroltak reám e szavak, melyek bárminő vigasztalhatatlan szivet is az öröm tengerébe meritettek volna.

— És mit mondott a Bárány anyja, mert kétségkivül Ő jelent meg neked?

— Gyermekem, légy boldog, hogy fiamnak nevéd viselheted, mit kivánhatnál egyebet?

Azután be sem várva válaszomat, imigy folytatá:

— Tudom, hogy látni szeretnél, ugy-e bár? Oh, ne kérd erre Istent, inkább kérd tőle azt a kegyelmet, hogy ama világosság, mely testi szemeidtől megvonatott, lelkedet sugározza be. Ha látásodat visszanyernéd, gyönyörködhetnél az Oltáriszentségben az igaz; de megteheted ezt a hit szemeivel is s a hit szemeivel mindenki láthat, még a vakok is. Gyermek, én anyád vagyok s mindazoknak az anyja, a kik szenvednek és sirnak, mert az én fiam volt az, a ki magára vette a világ összes keserüségét és szomoruságát. Nincs az a testi és lelki kín, a melyet ne érzett volna. Isteni szivét összeszoritotta a halálos gyötrelem, szent testén beteljesült a próféták eme jövendölése: «Olyan volt, mint egy bélpoklos, tetőtől-talpig egy ép folt sem maradt rajta.

— Emlitettem már az imént is ,May, hogy e nőnek oly csodálatos szelid, kedves hangja volt, de mikor Jézus szenvedéseiről beszélt, még sokkal szelidebben szólott és oly végtelen szomorun, hogy lelkem egészen megrendült belé s magam is mélységes bánatba merültem. Tőle tudtam meg, hogy ő is kiüritette szent fiával együtt a keserüséggel telt kelyhet fenékig s gyermekének csak cseppenként ad belőle izelitőt. És elhiszed-e, May, e pillanatban különös gondolat czikázott át agyamon: Jézus nem ismert minden szenvedést, Ő nem volt vak, ugy mint én. Ez a kellemetlen érzés azonban csakhamar eloszlott s keservesen megbántam vétkemet, a jóságos szép Anya azonban vigasztalólag fordult hozzám: Ne busulj, gyermekem, Jézus vak is volt néha és szemet hunyt az önkéntelenül keletkezett bűnös gondolatokra, mint például a tied volt most. Ő földi életében sok gyönyöröséget megtagadott szemeinek, de minden fájdalmat nyitott szemmel szenvedett el. Ő valóban a fájdalmak embere volt s nemcsak hogy kiüritette a szenvedések kelyhét, hanem cseppenként üritette ki azt, hogy eleget tegyen a bűnös emberi nemért mennyei Atyjánál. Ne szólj, gyermekem, ismerem minden gondolatodat. Örvendj, hogy szenvedhetsz Jézusért. Semmisülj meg teljesen az Ő nagysága előtt, tárd ki karjaidat, mert kebleden akar pihenni

és tanuld meg Tőle, miként kell türni és szenvedni. Ugy tettem, a mint a szűz Anya parancsolta, Ő pedig karjaimra helyezte a foltnélküli Bárányt. Hogy mit éreztem én akkor, azt nem vagyok képes neked megmondani, szivem véghetetlen boldogsággal telt el s szerettem volna e pillanatban meghalni. Könyek árja omlott arczomon alá s a nagy meghatottságtól szólni nem birván, magamban ezt gondoltam: oh édes mennyei királynő, hadd nálam Jézust, méhednek áldott gyümölcsét és én ezentul nem fogok tőled egyebet kérni, csupán csak szenvedést. A jóságos szűz Mária erre imigy válaszolt: Ő meghallgatott téged, Ágnes, akard ezután mindig azt, a mit Ő akar s meglehetsz felőle győződve, hogy örömödben és bánatodban Jézus folyton veled lesz s szivedben lakozik. E szavak után fölébredtem; a jó apácza, a ki a templomba vezetett volt, megveregette vállamat, én fölálltam s elhagytam vele együtt azt a kis kápolnát, a hol oly fenséges és örökké emlékezetes látományban volt részem. E naptól fogva egyre érzem, hogy Ő itt van — folytatá Ágnes és remegő kezét szivére tette. — Ha valaki megigérné nekem, hogy visszaadja szememvilágát, elutasitanám őt s ha csoda történnék és látnék, behunynám szemeimet, mert én csupán az égben akarok gyönyörködni. Nem törődöm a teremtményekkel, bárminő szépek legyenek is, csak Teremtőjüket láthassam szinről-szinre. ¡De meg is fogom látni Őt nemsokára, édes May. Oh, minő boldogság! Rövidesen Nála leszek! A legnagyobb örömmel várom e perczet. Örvendezz hát velem te is!

— Miért mondod, hogy «nemsokára», kedves kis testvérem? — szólalt meg May s könyein át mosolyogni igyekezett.

— Ily hamar elkészülsz tőlünk?

— Igen. Érzem, hogy már nem sokáig élek. A halált magammal hordozom, mióta Nápolytól elszakitottak. Eleinte csak lassu léptekkel közeledtem a tér felé, de most annál gyorsabban haladok. Ne sirj, drága Mayom, kérlek, ne sirass. Könyeid végtelen fájdalmat okoznak nekem.

— Hogyan, még csak ne is sirjak, mikor válásunkról beszélsz? Alig megtaláltalak, ismét elveszitselek? Nem, nem Ágnes, én nem, birok tőled megválni.

E szavakra a kis beteg szemeibe is könyek gyültek.

— E válás fölött bánkódom én is, csupán — mondá szomoru hangon. — Ugy szeretek veled lenni! De ha elhagylak is, azért mégsem veszitelek el és te se engemet, mert onnan felülről kétszeresen foglak szeretni; testvéri szeretettel és a megtisztult lélek szeretetével. Ha Jézusomat meglátom, legelőször érted fogok könyörögni szentséges lábai előtt, hogy téged kegyelmébe fogadjon, minden rossztól megőrizzen s az élet nehéz utain vezetve, eljuttasson az örök boldogságra, a hol azután ismét egyesülünk.

Midőn Ágnes e szavakat kimondotta, halvány arczát gyönge pir öntötte el, a kínoktól eltorzult vonásai kisimultak s földöntuli szépség sugárzott egész lényéről.

— Nos hát menj Hozzá, ha hiv, drága testvérem — válaszolá May — de kérlek, könyörögj érettem, hogy az én szivembe is öntené azt az iránta való lángoló szeretetet, melyet a te szivedbe öntött s hogy végre én is az édes Jézus menyasszonya lehessek.

— Ah! — sóhajtott a vak leányka — a gyermekek már régen rám ruházták ezt a szép nevet, de csupán a multkor éreztem, hogy valóban az vagyok.

— Mikor? — kérdé May meglepetve testvére különös hangjától.

— Azon a napon, midőn legelőször vettem magamhoz az Ur szent testét. Az áldozás pillanatában örök hűséget esküdtem Neki s kértem Őt, hogy ha nem ellenkezik isteni akaratával, szólitson magához, ha azonban egyebet határozott felőlem, ugy éleszsze föl szivemben még jobban az iránta való szeretet lángját, hogy csupán érte éljek. Ebből láthatod, hogy első szent áldozásom napja egyuttal eljegyzésem napja is volt. Nemsokára értem jön Ő, hogy magával vigyen mennyei birodalmába, a hol a boldog választottak vele örökké egyesülnek!

— De Ágnes, te ezt az igéretet egészen magadtól tetted meg, a nélkül, hogy valaki tanácsolta volna?

— Magamtól; eleinte nem gondoltam reá, de midőn éreztem, hogy Jézus szivemben tér, oly odaadó szeretet vett rajtam erőt, a mely ezt az igéretet természetessé tette. A hosszu élet kisértéseitől nem félek, mert tudom, hogy Ő rövidesen értem jön s a világ nem fog létezni számomra.

— Te nem tudod; az orvosok azt mondják, hogy mig élet van, mindig remélhetünk.

— Ne reménykedj, kedves testvérem; az orvosok nem tudják, hogy életemet isteni Megváltómnak ajánlottam föl.

— Elhiszem, de talán Ő nem fogadta el vagy legalább nem ugy, mint a hogy te gondolod, mert visszaadhatja még egészségedet s a fölajánlást későbbre halaszthatja el.

— Nem, May, ne áltasd magad, Jézus elfogadta fölajánlásomat; érzem a halál kezének érintését, Jézus apródonként veszi el életemet.

May nem válaszolt, hanem félrefordult és keservesen sirdogált, miközben valamivel foglalatoskodni látszott.

— Mit csinálsz, May? — kérdé Ágnes néhány percz mulva.

— Koszurut kötök fehér rózsákból egy apáczajelöltnek, a kit az örökimádás templomában a jövő héten öltöztetnek be.

— Kérlek, May, köss neki másikat s add ezt nekem.

— Neked adom édesem, neked.

— Ez még nem minden — folytatá a beteg. — Szeretném, ha felöltöztetnél abba a ruhámba, a melyet első szentáldozásomon viseltem.

May tüstént fölállt, előszedte a könnyü fehér muszelin ruhát s ráadta

a kis betegre. Azután megsimitotta aranyos fürteit s fejére akarta tenni a rózsakoszorut.

— Még nem kedves testvérem — tiltakozott Ágnes — várj egy kissé, majd ha Ő ismét visszajön. Akkor szeretnék igy földiszitve lenni, mert a jó öreg Benita mindig azt mondta, hogy a menyasszony diszesen jelenik meg vőlegénye előtt. Ah! Francescot hallom közeledni! — kiáltá.

És Francesco néhány pillanat mulva csakugyan a szobába lépett. Kis védenczéért jött, hogy őt a templomba magával vigye. Nemsokára oda is értek.

Francesco a városrész összes szegény gyermekét a templom elé csődítette. Sokan ismerték közülük Ágnest és szerették. Mióta a vak leányka visszatért Nápolyba, legnagyobb gyönyörüségét lelte abban, ha volt pajtásainak apró örömöket szerezhetett. Természetes tehát, hogy valamennyien készségesen jöttek el a kijelölt helyre. «Ma jön a vak Ágnes!» — suttogták egymás között. Milyen boldogok vagyunk, hogy ismét megláthatjuk, pedig szegényke nagyon gyenge. No de majd erőre juttatja az Isten szabad levegője. Kár is volt annak az idegen asszonynak elvinni őtet abba a csunya országba, a hol sohasem ragyog a nap.

Ezalatt megérkezett az Oltáriszentség kis mennyasszonya. Francesco kiemelte őt a kocsiból s megfogva gyöngéden karját, a templom felé vezette.

A gyermekseregnek érve megállt Ágnes és igy szólt hozzájuk:

— Imádkozzatok értem, kis barátnőim s fogadjátok tőlem szivesen e csekély emlékeket, bizonyára az utolsók, melyeket nektek adhatok. Kérlek titeket, gondoljatok néha reám.

— Erre azután valamennyien erősen állitották, hogy sohasem fogják elfelejteni kis jótevőjüket s megköszönték a kapott apró tárgyakat.

Francesco félve, hogy védenczének ártalmára lehet a nagy zsivaj, iparkodott vele a templomot mielőbb elérni.

— Állits oda, kérlek, a hol Columba meghalt — könyörgött Ágnes — olyan boldog lennék.

Francesco eleget akarva tenni kivánságának, egészen az oltár közelébe vezette, a hol az Oltáriszentség akkor is ki volt téve.

A leányka letérdepelt, May mellette maradt, hogy őt támogassa. A szentmise megkezdődött, Ágnes pedig mély imába merülve, csak néhanéha sóhajtott egy-egy nagyot.

— Elfáradtál már, édes testvérkém — sugá neki May, de Ágnes alkalmasint nem hallotta ezt, mert föl sem pillantott. A mint a pap mise végeztével a nép felé fordult, hogy megáldja, a vak gyermek megingott s félájultan roskadt össze. May magához ölelte, de nem akarta megzavarni, mert tudta, hogy ez élete legboldogabb pillanata. Mikor vége volt mindennek, intett Francesconak, hogy a kis beteget a templomból elvigye.

ÉRTESITÉS.

A Legméltóságosabb Oltáriszentségről nevezett atyák fiunevelő-intézete Bozenben (Déltirol) a boldogságos szűz Mária, az eredeti bűn szennye nélkül fogantatott királyné oltalma alatt.

Kivonat a szabályzatból:

Czélja: A Legméltóságosabb Oltáriszentségről nevezett atyák fiunevelő-intézetének czélja a következő: Jézusnak, az isteni gyermekbarátnak szemei előtt, ki itt ünnepiesen kitéve éjjel-nappal imádtatik, derék és kellő hivatással biró fiuk, kik különös vonzódást éreznek a legméltóságosabb Oltáriszentségben jelenlevő Jézushoz, kiképeztetnek, hogy később mint papok és a Legméltóságosabb Oltáriszentség kongregácziójának tagjai az imádás állandó, személyes szolgálatára szenteljék magukat és mint a szeretet lánglelkü apostolai, szóval és tollal munkálkodjanak a mi Urunk és Megváltónk eucharisztikus országának terjesztésén.

Kiképzés: A növendékek a ferenczrendi atyák közeli nyilvános gimnáziumába járnak. Magában a nevelő-intézetben tanulmányaikban figyelemmel kisérik és vezetik őket. A középiskolai tanulmányok után a növendékek mint scholastikusok betöltik a novicziatust, hogy azután letéve a fogadalmat, megkezdjék magasabb tanulmányaikat.

Fölvétel: Jelentkezni lehet julius végéig, fölvétel esetén a belépés augusztus végéig történik. — NB. De nagyon kivánatos, hogy azon fiuk, kiknek anyanyelve nem német, 1—2 hónappal előbb jelentkezzenek. Nem vétetnek föl, kik 11-ik életévüket be nem töltötték.

A nevelési költség évenkint 400 korona s negyedévi részletekben előre fizetendő. Szegény, nagyon jó viseletü és tehetséges fiuk engedmény iránti kérelme, a mennyiben ez az anyagi segélyezések és alapitványok következtében lehetséges, figyelembe vétetik. Már most hogy könnyebben teljesithető legyen a legméltóságosabb Oltáriszentségben jelenlevő isteni Megváltónak más nemzeteknél is imádási trónt állitani, mert hiszen az Oltáriszentség minden népnek legfőbb java, s azért kell, hogy mindannyitól imádtassék: «Ego autem constitutus sum *Rex* ab es super Sion montem sanctum eius praedicans praeceptum eius; — postula a me et dabo tibi gentes haereditatem tuam et possessionem tuam terminos terrae» azért a Legméltóságosabb Oltáriszentségről nevezett atyák a nevezett nevelő-intézetben készek oly derék és tehetséges fiukat is fölvenni kiknek anyanyelve nem német, ha a német nyelvben annyira jártasak, hogy remélni lehet, hogy a bozeni német gimnázium I-ső, esetleg felsőbb osztályába fölléphetnek.

Kérjük az Eucharistia tisztelőit, hogy a Legméltóságosabb Oltáriszentségről nevezett atyákat eme törekvésükben támogassák. Kivánatra a nevelőintézet részletes szabályait szivesen és ingyen elküldjük.

Mindennemü kérdezősködés czimeztessék:

«An den Convent vom Allerheiligsten Sacrament»

Bozen (Südtirol).

Oltáregyesületi ügyek.

A budapesti központi Oltáregyesület választmánya gyülést tartott az Oltáregyesület székházában 1905 márczius 20-án. Jelen voltak: őrgróf Pallavicini Edéné elnök, Kánter Károly igazgató, Kiss Aladárné másodelnök, a Mária Reparatrix-zárda főnöknője és két tagja, özv. Rudnyánszky Ferenczné, Ghyczy Ida, Felmayer Vilma, Selmayer Károlyné, özv. Heinrich Ferencné, báró Vécsei Józsefné, báró Orosdy Fülöpné, gróf Szécsényi Andor Pálné, gróf Cziráky Almásy Erzsébet, gróf Cziráky Lujza mint választmányi tagok. Igazgató két gyászos jelentést tesz. Elhunyt özvegy Várady Károlyné szül. Török Etelka grófnő, kivel egyesületünk egy igen serény választmányi tagját vesztette el; lelkiüdveért márczius 22-én szerdán d. e. 9 órakor lesz az Oltáregyesület kápolnájában a szentmise, melyre meghivja a jelenlevőket.

Továbbá Meszleni Meszlényi Gyula szatmári püspök úr haláláról emlékezik meg részvéttel. Az elhunyt püspök úr évenkint 10 év óta 8000 korona segélyt juttatott egyesületünknek, nagy hálával és tisztelettel tartozunk iránta, ki különben is mindig jóindulattal volt irántunk. Kéri a választmányt, hogy imádkozzanak érte. Ő eminencziája a biboros herczegprimás úrhoz márczius 23-án délelőtt, Ő kegyelmessége az elnöknő vezetésével megy el a választmány, hogy felkérjék őt a kiállitás megnyitására és a tárgyak megádására.

4 órakor a terjesztőnők is megjelentek, a fentieket tudomásul vették, a gyüjtött pénzeket átadták és az uj tagokat bejelentették a kiállitás tartamára a teremfelügyelésre vállalkoztak s a rendes hálaadó imával a gyülés véget ért.

*

Változás a váczi központi oltáregyesületi elnökségben. A központi Oltáregyesület elnöknőjének, Meiszner Jánosné urnőnek lemondásával üressé vált elnöknői állásra a választmány február 12-én Ő Méltósága, a megyés főpásztor vezetése alatt ejtette meg a választást. A választás titkos volt és alapjául a kiküldött kijelölőbizotság hármas kijelölését vették.

Megválasztattak: lovag dr. Rapcsák Imréné elnöknő, dr. Freysinger Lajosné alelnöknő és Horváth Gyuláné pénztárosnő.

A választás eredményét városszerte örömmel és megelégedéssel fogadták, mert a kitüntetett urnők lelkes zászlóvivői voltak minden jónak és nemesnek ezideig is.

*

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1904 deczember hóban befolyt dijak:

Benke Bertalanné 2 k, Gosztonyi Ilona 4 k, özv. Susztrovics Antalné 1 k, báró Hrabovszky Izabella 4 k, gróf Csáky Irma 4 k, báró Skerleczné Sarolta 4 k, báró Skerlecz Mária 2 k, báró Skerlecz Kara 2 k, Dlugolinsky Mária 3 k, Bodó Anna 2 k, Weszely Mária 2 k, Karácsonyi Ignáczné 3 k, Galba Józsefné 2 k, Micsatka Katalin 60 f, Sóoky Józsefné 2 k, Bellaágh Istvánné 6 k, Kozma Teréz 2 k, Grossinger Ida 4 k, Thinschmidt Gyuláné 2 k, főtisztelendő Czintula István ur az Olaszi-Garam-Kelecsényi és Nagy-koszmályi tagoktól 73 k, Krisztman Rozina 40 f, Lutz Ilona 2 k, Berger Anna 1 k, Balog Verona 1 k, Eránusz Mária 10 k, Poll Joahimné 4 k, Csiki Rozália 2 k, Peycho Anna 2 k, Lázár Jánosné 2 k, Hackfelner Imre 4 k, Hackfelner Imréné 2 k, Keszenszki Joselin 4 k, Szangod Gyuláné 6 k, Fraind Lajosné 4 k, Zisselsberg Eliz 4 k, Brand Teréz 4 k, Mészöly Mária 10 k, Magos Mária 6 k, Veszely Mátyásné 2 k, Nagy Mária 2 k, Kapatics Anna 3 k, Spolárits Vilmosné 5 k, Peycho Anna 2 k, Varga Rozália 2 k, Varga Teréz 4 k, Balla Károlyné 2 k, Lemberg Miklósné 10 k, özv. Bányai Miklósné 5 k, összesen 113 korona. Barcza Lajosné 1 k, Hornyák Istvánné terjesztőnő által 34 k 80 fill., Laub Jánosné terjesztőnő által [illegible] Lenz Ferenczné 4 k, Seitl Engelbertné 4 k, Lenz Borbála 2 k, Sitz Gézáné 4 k, Weiser Rudolfné 2 k, Kilometer Katalin 2 k, Birkl Róza 2 k, Hisman Róza 2 k, Gebhard Rezsőné [illegible] k, Linczenpolcz Jánosné 2 k, összesen 30 korona. Droppa Gizella 2 k, Droppa Margit 2 k, Baros Erzsébet 1 k, Csizmadia Anna 1 k, Baranyai Mária 4 k, Fülöp Magdolna 2 k, Csapó Róza 1 k, Géczy Károlyné 2 k, főtisztelendő Bősz Emil plébános ur a jobbágyi tagoktól 5 k, nagyságos és főtiszt. Boros János kanonok ur a gör. kath. Lugos egyházmegyéből 33 k 60 f, Jungmayer Valburga terjesztőnő által, Lang Istvánné 2 k, Herold Mária 2 k, Butz Ferenczné 2 k, Karkis Malvin terjesztőnő által, Bárány Erzsébet 4 k, Gruber Mária 1 k, Radimeczky Margit 24 f, összesen 5 k 24 f, Schneitzler Teréz 2 k, Bagyula Francziska 1 k, Pimperl Györgyné 2 k, Koller Mária 2 k, Bauer Borbála 40 f, Dvorzsák Mari 40 f, Degléva Adel 2 k 40 f, dr. Schlauch Gézáné 10 k, Zoh Károlyné 1 k, Garcsár Ilona 2 k, özv. Bányai Miklósné terjesztőnő által, Lengyel Lászlóné 8 k, Pataki Ferencz 2 k.

Haváji oltáregyleti tagok illetéke 10 k 42 f, F.-szepesi kerület egyházainak illetéke 16 k, Királynépi egyház illetéke 3 k, Varannói esperesi kerület egyházainak illetéke 7 k 46 f, Lomnai kerület egyházainak és a győrszápi oltáregyleti tagok illetéke 6 k 54 f, Minaróczi egyház és a rovnói oltáregyleti tagok illetéke 9 k 74 f, Makoviczai kerület egyházainak illetéke 16 k 50 f, Zsolnai oltáregyleti tagok illetéke 22 k, Kassai egyház és az oltáregyleti tagok illetéke 31 k 39 f, Kojsó egyház és az oltáregyleti tagok illetéke 22 k 80 f, Kruzslyovai oltáregyleti tagok illetéke 20 k, Pálfalvai egyház és az oltáregyleti tagok illetéke 7 k 18 f, Kéttyi egyház és az oltáregyleti tagok illetéke 17 k 86 f, Mucsonyi egyház és az oltáregyleti tagok illetéke 37 k, Haváji egyház és az oltáregyleti tagok illetékei 11 k 14 f, Heő-Kereszturi egyház és az oltáregyleti tagok illetéke 24 k 96 f, az eperjesi gkath. papnevelő intézet növendékeinek illetéke 6 korona. Összesen 269 kor. 99 fillér.

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillerie, carcassonci püspöktől.

Az első és az utolsó csoda.

I.

Az Üdvözitő első csodája az, hogy a kánai mennyekzőn a vizet borrá változtatta; az utolsó pedig, hogy az Oltáriszentség rendelésekor a bort saját vérévé változtatta át.

***

Apostoli élete kezdetén történt, hogy Jézus Krisztus tanitványait már kiválasztotta és velük Galileában a kánai mennyekzőn letelepedett.

A vendégség alatt a bor elfogyott.

Nincs már boruk — mondá neki Mária.

E szeretetreméltó anya panaszára az Üdvözitő hat kőkorsót vizzel töltetett meg.

Mikor azokat megtöltötték, a násznagynak vitték; az pedig azt megizlelvén: finom bornak találta.

Szenvedésének előestéje vala. Az éj árnya már a földre kezde borulni.

Az isteni Mester, körülvéve tanitványaitól, a régi törvény parancsolta husvétet ünneplé; a mikor, az étkezés végén, a kenyeret imádandó testévé változtatá át. Azután, fölajánlván a kelyhet, azt megáldá és tanitványainak nyujtván, mondá:

«Vegyétek és igyatok ebből, ez az én vérem kelyhe».

Az Oltáriszentség meg lőn alapitva!

Magasztos pillanat, a mikor az angyalok, a csodálkozástól elragadtatva, leborulnak e kenyér előtt, a mely ettől fogva már csak az angyalok királyának teste és vére!

Nem állt meg e csoda láttára az idő kereke?

A nap nem árasztotta-e el egyszerre fényének özönével a mindenséget?

Az éj nem tépte-e szét komor fátyolát, hogy a kinyilatkoztassa a földnek a nagy Isten kimondhatatlan adományát, a ki közöttünk kivánt lakni?

Nem, a csend tovább is megmaradt; az árnyék nem szünt meg a földön uralkodni. Annak oltalma alatt az egyik tanitvány, az egyik apostol Mesterét harmincz ezüstpénzen eladja.

De ne engedjük, hogy elmélkedésünk tárgya minket külsőleg elragadjon.

Ime tehát, az első és az utolsó csoda, a melyet az Üdvözitő az evangélium elbeszélése szerint müvelt.

Kánában a vizet borrá változtatja; Jeruzsálemben pedig a bort imádandó vérévé.

Kánában csodálkozásunk dicsőitésben nyilvánul; Jeruzsálomben szivünk szeretetre gyul.

Hatoljunk e két csoda elrejtett értelmébe és lássuk: mikép ujulhatnak azok meg naponkint mimagunkban.

II.

Szava erejével az első csodát kell mibennünk művelnie ugy, hogy közönyösségünket és hidegségünket buzgósággá változtassa át.

***

A Szentlélek az Énekek énekében azt a titokszerü jegyest mutatja be nekünk, a ki szive szerettével bizalmas társalgásba bocsátkozik.

Visszatér társnőihez, a kiket ő miatta elhagyott; de a jegyes szava annyira szivére hatott, hogy ugy beszél, mintha finom, erős bort ivott volna. Ezek elámulnak és ennek okát kérdik tőle.

Ő pedig gyorsan feleli:

— A király — ugymond — bevezetett engem borházába. *Introduxit me rex in cellam vinariam.*

Nem tagadja ittasságát — mondja szent Bernárd — de a szeretettől ittas, nem pedig a bortól; vagy még inkább — teszi hozzá a szent tanitó — a szeretet finom, erős borától ittas, *amor, vinum est.* A szeretet: bor.

Te pedig, lelkem, szedd össze elmédet, vesd ki messzire, a mi szivedet eltölti, azután igy tisztára kiüresedve lépj be a házba, a hol az Ige lakik.

Ott, oltára előtt, gondolatban egészen az ég kapujáig emelkedjék áhitatod; mint az igaz imádsága, át fog téged hatni.

Sirasd nyomoruságaidat, tárd ki kimondhatatlan sóhajtozások között szükségleteidet.

Kérj buzgóságot, a melynek hijával vagy.

Távozva onnan, az imádságaid eredményén álmélkodó számüzetésbeli társaidnak mondhatod:

— Oh, a szentségi király bevezetett engem borházába, a hol a legfinomabb borát méri;

gyönyöreinek özönével megrészegitett;

megtisztitá szeretetemet; szivemet az övéhez vonzván, a mely egyedül érdemli meg, hogy korlátlanul, mindenekfölött szerettessék;

átölelvén azt oly erőszakos szeretettel, hogy hevét nem birtam elviselni. *Introduxit me Rex in cellam vinariam.*

Szivem bennem fölhevült és a tüz elmélkedéseimben föllángolt.

Ez a mennyei bor fölforrása, a melylyé az Ige szava a márványszivünket eltöltő zavaros és hideg vizet átváltoztatta.

A jegyes, ugyanezen tanitó megjegyzése szerint, a borházból, a melybe őt a király bevezette, két szerfölöttiséget hozott magával; egyet elméjében és egyet akaratában.

Az elsőt a világosság egészen beburkolja és az isteni Jegyes csodálatos tulajdonságainak ismerete eltölti.

A másikat körülfogja a buzgóság, az ájtatosság és a mindenünnen megnyilatkozó buzgóság heve.

Ime az oltáriszentségi szó ereje mit nem művel bennünk!

Tudatlanságunkat tudossá, közönyösségünket buzgósággá, hidegségünket melegséggé változtatta át; mi pedig a hű lélekkel fölkiáltunk: *Introduxit me rex in cellam vinariam.*

III.

Szentségének ereje a második csodát fogja művelni; azt, hogy földi természetünket az Üdvözitő isteni természetévé változtatja át.

***

De ime a másik csoda.

Galileai Kánában a viz borrá változott, az alsóbb rangu természet tökéletesebb és hasznosabb termékké.

Az ebédlőben a teremtett dolog eltünt, az átváltozás teljes: az egész földi természet magának az Üdvözitőnek isteni természetévé változott át.

Ugyanez áll a lélekre nézve is.

Az Ige szava hiába világositotta volna föl értelmét, melegitette volna föl hidegségét, gyulasztotta volna lángra szeretetét?

Mikép elégithetné ki a végsőig kiéhezett lélek nagy vágyát? mikép csillapithatná le a kielégithetetlen szeretet sóvárgását? mikép enyhithetne az emésztő buzgóságon?

Neki pedig, a ki oly gyönge és ingadozó, az Ur utján futnia kell, mint egy óriásnak.

Versenyeznie kell — a méz édességével — neki, a ki oly mogorva és ingerlékeny.

Engedelmeskednie kell, mint a báránynak; neki; a ki oly türelmetlen és oly kevéssé hajlandó türni.

Ragyognia kell, mint a fehér liliomnak; neki, a kit a piszkos sár szennyez.

Testvérei lelkeit napként meg kell világitania; neki, a ki a sötétség és a bizonytalanság közepette él.

A föladat nehéz vala.

A szeretet azt csodálatosan megfejté.

Szent Pál azt e pár szóval fejezé ki: A ki hozzá, az Istenhez ragaszkodik és Istennel egyesül: egyetlen egy lesz vele. *Qui adhaeret Deo, unus spiritus est.*

A szeretet elfeledkezik a rangról és a távolságról.

Senkit se vet meg; magához emeli mindazokat, a kiket szeret.

Sőt nem elégszik meg azzal, hogy őket fölemeli, hanem csodálatos összeolvadással átalakitja és magával egyesiti.

Ne véljétek, mintha Isten e szabály alól magát ki akarta volna vonni. Oh nem! Ellenkezőleg.

Minthogy ő mindenható: megvalósitá azt, a mit a teremtmények szeretete maguk között hiába iparkodott megvalósitani: a szeretet minden kivánalmait kielégité, a mely szerettével való egyesülésre törekszik.

Ime az Oltáriszentség ereje mikép müveli bennünk a második csodát, a szenvedés előestéjén.

Földi természetünket az Üdvözitő isteni természetévé változtatja át.

Nem az ember él már, hanem Jézus Krisztus él benne.

Fischer Ágoston.

Szerkesztő: Dr. Glattfelder Gyula.

JUSTH BÉLA KÁRPITOS-MESTER ÉS DISZITŐ.
A budapesti közp. Oltáregyesület szállitója.
Budapesten, VII., Rottenbiller-utcza 6/a.

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

HERCZEG ZSIGMOND ELSŐ MAGYAR JÁTÉKÁRU ÉS SZENT CZIKKEK ÖNTODÉJE.
VII., Munkás-utcza 6. sz.
Szent Antal-, Mária- és Krisztus-szobrok, valamint Szent Antal-szobrocskák pléhtokban való gyártása.

GRÜNBERGER IGNÁCZ
Király-utcza 4. szám.
Vesz a legmagasabb áron régiségeket, arany, ezüsttárgyakat, szőnyegeket és képeket: magas egyházi ajánlatokat felmutathat.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett müvészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betükkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségü papiron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal- egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranczlák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

VI. ÉVF. 1905 4. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

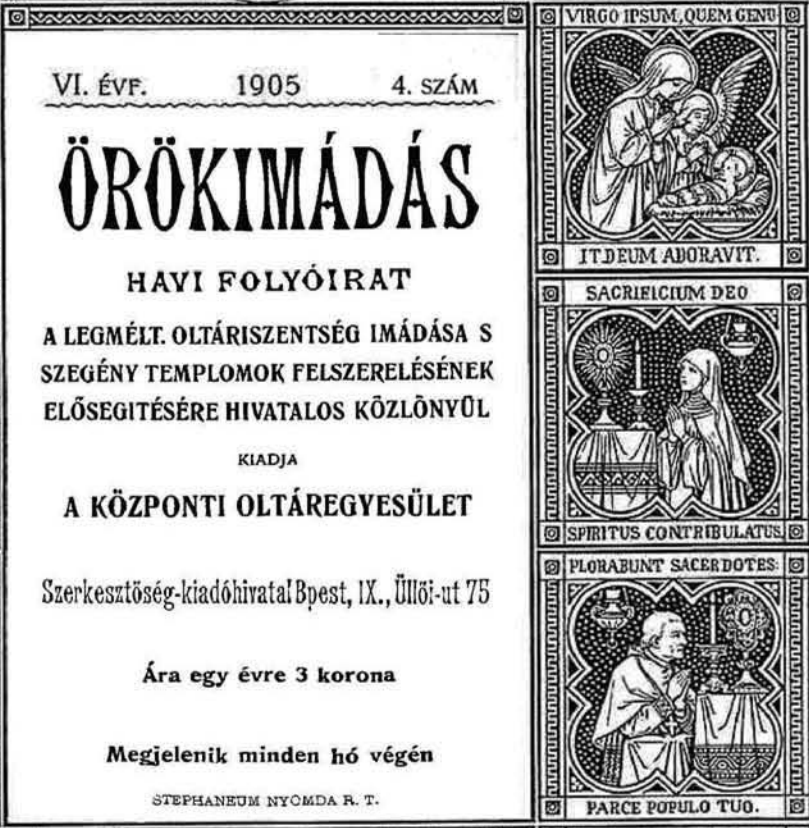

VI. ÉVFOLYAM. 1905. ÁPRILIS. 4. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Élőviz kútforrása. — Nemzetközi eucharisztikus kongresszus Rómában. — Első misémkor. — Az ő sirja dicsőséges leszen. — Husvéti szentáldozás Patagoniában. — A beteg szocialista. — Az Eucharisztia Zenéje. — Szentségtörés. — Ágnes, vagy az Oltáriszentség kis menyasszonya. — Oltáregyesületi ügyek. — Erzsébet örökimádási-templom. — Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről. — Az Oltáregyesület elhunyt tagjai. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

Élőviz kútforrása.

Eszembe jut isteni Üdvözitőnknek a szamariai asszonynyal folytatott nagyszerü párbeszéde. Akkor folyt le a párbeszéd, mikor Jézus Judeából Galileába menet, Szikar (a régi Szikem) városa mellett Jákob kútjánál pihenőt tartott. Nagy idők tanuja, régi dicsőség emlékének fentartója volt tehát a szintér!

De halljuk magát az Irást! «Egy asszony jöve oda Szamariából vizet meriteni. Mondá neki Jézus: Adj innom.» (Ján. 4. fej., 7. v.) Az asszony meglepetten kérdi: «Hogyan kérsz te zsidó létedre éntőlem italt, ki szamariai asszony vagyok? holott a zsidók nem társalkodnak a szamariaiakkal». (9. v.) S megszólalt Jézus: «Ha tudnád az Isten ajándékát és ki az, ki neked mondja: Adj innom; talán te kértél volna tőle, és *élő vizet* adott volna neked». (10. v.) Az asszony nem érti e szavakat s megütközve kérdezi: «Uram! nincs is mivel meritened és a kút mély; honnét van tehát *élő vized?* Vajjon nagyobb vagy-e te atyánknál, Jákobnál, ki nekünk e kútat adta, melyből ivott ő és fiai és barmai?» (11—12. v.) S hogyan felelt Jézus? «Mindaz, ki e vizből iszik, ismét szomjuhozik; a ki pedig iszik ama vizből, melyet én adok neki, nem fog szomjuhozni mindörökké, hanem a viz, melyet én adok neki, őbenne *szökőkút vize* lesz az örök életre.» (13—14. v.) Az asszony, ki sejteni kezdi, hogy valami rendkivüli személyiséggel beszél, vágyakozással szól fel: «Uram! add nekem azt a vizet, hogy ne szomjuhozzam, s ne jőjek ide meriteni». (15. v.) — Eddig a párbeszédnek bennünket érdeklő azon része, melyet jelen alkalommal elmélkedésünk tárgyává akarunk tenni.

Nem nehéz kitalálni isteni Megváltónk mire akart czélozni e párbeszédében. Könnyü rájönni, hogy mit jelképez az *élő viz.* A szentirásmagyarázók szerint: Krisztus tanitását s az isteni kegyelmeket. Ezeknek pedig

bőven csergedező kútforrása: az Eucharisztia. Igen, az Eucharisztia az a kimeríthetetlen kútforrás, mely élő vizet nyujt mindazoknak, kik e forrásból meritgetnek.

Az Eucharisztia áldozati minőségében: *üditő forrás*. Az életért való küzdelem fárasztó munkájában eltikkadt, elzsibbadt lélek itt felfrissül: mint a perzselő nyári hőségben fonynyadozó virág az üde harmatcsepp által. — Szentségi minőségében valóságos *gyógyforrás*, a hol e földi élet salakjától beszennyeződött lélek megtisztul: mint arany a kohóban; a szenvedélyektől izzó sziv lelohad: a mint lehül a tüzes vas a ráhulló vizcseppektől. A földi élet zarándokutjának végczéljához közeledő vándor pedig e kiapadhatatlan kegyelemforrásból a végső viadalra uj erőt és enyhületet nyer. Valóban csodálatos forrás!

Szent János emliti az ő evangéliumában, hogy Jeruzsálemben volt egy Betszaida (helyesebben: Bethesda) nevü fürdőtó, melynek tornáczaiban a betegek és nyomorékok nagy tömegbe verődve várták a viz hullámzását. «Mert az Ur angyala időnkint le szállt a tóba és hullámzásba jött a viz; és a ki először szállt le a tóba, a vizhullámzás után, meggyógyula, bárminő betegségben sinylődött». (Ján. 5, 4.) Meghatva olvassuk, hogy ezek a betegek és nyomorultak: vakok, sánták és bénák a gyógyulás reményében mint vitették magukat Bethesda tavához. Micsoda tülekedés ment ott végbe, csakhogy elsők lehessenek.

Indiában messze földről zarándokolnak Barahmi imádói a Ganges folyóhoz, hogy a Himalayaról a «szent folyó» forrásaiba vessék magukat. Valami hasonló szokást találunk a Keleten egyéb pogány népeknél is.

Van nekünk is ilyen fürdőnk, még pedig lelki fürdőnk: az Eucharisztia. Mik ehhez képest a zsidóknak gyógyhatásu vizei: a Jordán folyója, Bethesda és Siloe tava?! Mi az indusok «szent folyója»: a Ganges?!

Nekünk katholikusoknak nem is kell valami messzire mennünk; nem kerül valami nagy fáradságunkba, se tulságos megerőltetésbe, hogy e gyógyforráshoz hozzáférkőzzünk. Azt kellene tehát várnunk, hogy az emberek csak ugy tódulnak a forráshoz, hogy ott megtisztulva életet és kegyelmet nyerjenek, üdvösséget és megnyugvást meritsenek. Ám épen az ellenkezőjét tapasztaljuk. A mai világ mindjobban rászolgál az Urnak panaszára, mely a próféta szerint ekkép hangzik: «Elhagytak engem, *élő viz kútfejét* és maguknak kutakat ástak, beomladozó kutakat, melyek vizet nem tarthatnak». (Jer. 2, 13.) Bizony, nemcsak a zsidóknak szól e szemrehányás, hanem sokkal inkább modern korunk gyermekeinek. Lássuk csak!

Ott görnyed a tudós iróasztalánál, könyvei közt buvárkodik; szinte belesápad, koczkáztatja, tönkreteszi egészségét tulfeszitett szorgalmával. Ennek az egetrengető, istentagadó tudósnak megvan a hirneve, dicsősége: de hát kielégitheti-e őt mindez, vajjon boldog-e? Aligha. Akárhány analfabéta munkás, ki kérges kezével, keserves munka árán szerzi meg betevő falatját, miközben az éhséggel küzdeni kényszerül, mondom akárhány egyszerü munkás boldogabb őnála; boldogabb: ha van hite.

Tekintetem a modern városok bizsergő légkörében élő, szenzácziót, kitüntetéseket, élvezeteket hajhászó tömegre esik. Vajjon boldogok-e? Vajjon kielégiti-e őket a muló élvezet? A tapasztalat az ellenkezőről tanuskodik. Mennyi tört remény, meghiusult ábránd, keserü csalódás! Bizonyságot tehetne erről akárhány szárnyaszegett lélek, fásult sziv, lelki egyensulyát vesztett, önmagával meghasonlott ember. Lidérczfény után futkosnak imbolygó léptekkel; árnyékképekbe kapaszkodnak lázas vergődéssel. S ha a csalóka képek szertefoszlanak: mily vigasztalan, mily keserüen fájdalmas számukra még akkor is a kiábrándulás. Tegyük a szivünkre a kezünket s vallijuk meg, ha olykor gunyolódunk, élczelődünk is kolostóraink, zárdáink lakói felett, alapjában véve mégis irigyeljük nyugodt életüket, gondtalan boldogságukat s a mi a fő — élő hitüket.

S látunk egy másik tábort. Közönségesen Mammon-imádóknak hivják őket. Fölötte nagy számmal vannak. Bálványuk a pénz; «istenök a has» (Filip. 3, 19.): e két dolog együtt szokott járni. Szivük-lelkük siváran üres:

az anyagiakon csüggve nem képesek eszményibb magaslatra emelkedni. Éjjelt nappallá tesznek, hogy tőkéjüket gyarapithassák, akár uzsorakamat árán is. Hogy is lehetnének boldogok?! Örökös rettegésben kell élniök, hogy egy napon esetleg rossz üzleti spekuláczió következtében a koldusbot lesz osztályrészük. Bizony a szegény lázárok sorsa irigylendőbb, mint a «bársonyba és biborba öltözködő és mindennap fényesen lakmározó» (Luk. 16, 19.) dúsgazdagoké.

Ilyen és hasonló kutakat ásnak maguknak az emberek; a földi élet gyönyöreiből mélyitenek maguknak csatornát. Fenékig üritik az élvezetek Circe-poharát. Ám üditő ital helyett a halál mérgét szivják magukba. Hogy is lehetne ez másképp: mikor azok a czisternák elő vizet nem tartalmaznak; már pedig a poshadt, állott viz baktériumokkal van teltve.

Undorral fordulunk el az utszéli pocsolyától, ha mindjárt az égbolt azurja s a játszi napsugár a szivárvány minden szinével ragyogja is azt be. Azt kellene hinnünk, hogy a világ végtére is észretér s hátat fordit a földi gyönyörök fertőjének. Ám kiismerhetetlen rejtély az emberi sziv természete. Mind többen távolodnak el az élőviz kútforrásától s térnek e posványok miazmás tájaira. Csillogó külső után szaladnak; s ezalatt mérget szürcsölnek — tetszetős alakban.

Eucharisztikus lelkek! Legalább mi ne futkossunk délibábok vize után. Hiszen mi élő vizet keresünk, mi krisztusi életet, más szóval eucharisztikus életet akarunk élni. Ne adjunk tehát okot az Urnak panaszára. Inkább kövessük hivó szózatát: «Mindnyájan szomjuhozók! jöjjetek a vizekre». (Izai. 55, 1.) Tehát: mindnyájan! «És a ki szomjuhozik, jöjjön el; és a ki akarja, vegye az *élet vizét* ingyen». (Jel. 22, 17.) A léleknek Istenhez törő vágya, az örök életet szomjuhozó epedése itt kielégitést nyer. De nemcsak életet találhatunk itt, hanem igazi boldogságot is; boldogságot, melyet a világ fiai hiába keresnek. Mert a mint az Irás mondja: «Nálam (az Urnál van) az *élet* és erény minden reménysége». (Sirák 24, 25.) *Till Kálmán.*

Nemzetközi eucharisztikus kongresszus Rómában.

RÓMÁBAN junius 1-től 6-ig tartandó nemzetközi eucharisztikus kongresszus programmja. (Az eucharisztikus kongresszus állandó bizottságának elnöke a namur-i püspök Belgiumban; a római helyi bizottság elnöke: ő eminencziája Respighi, biboros vikárius.)

Junius 1. (Áldozócsütörtök): Pápai nagymise szent Péter templomában.

Junius 4. A kongresszus tagjainak nagy, ünnepies körmenete a Vatikán kertjeiben, melyen az Oltáriszentséget a pápa fogja vinni. Ugyanazon napon reggel a kongresszus tagjainak általános áldozása szent Péter templomában.

Junius 6-án a szent Atya fog elnökölni a záróülésen szent Péter templomában. A kongresszus tagjainak általános audiencziája; ennek végeztével szentségkitétel, Te Deum és szentségi áldás a pápa által.

Csak a megnyitó ülés lesz általános. Minden egyéb dologról szakosztályi gyüléseken fognak tanácskozni, mert a kongresszus czélja kizárólag praktikus. A megnyitó ülés és a szakosztályi ülések pénteken, szombaton, hétfőn és kedden korán reggel a 12 apostol templomában fognak tartatni. A lateráni templomban ünnepies triduum lesz az utolsó vacsora asztala reliquiáinak kitételével.

A földkerekség összes katholikusai fölhivatnak, hogy ajándékaikat aranyban, ezüstben, drágakövekben és pénzben küldjék el, melyek az emlitett asztal tartójának diszitésére fognak fordittatni. Az esetleges fölösleg a szent Atyának fog átadatni egy nagy terem épitésének költségeire, mely kongresszusok és zarándokok számára épül s a melyet ő szentsége is meglátogathat. A kongresszus tagjai 5 frankot fizetnek. Azok, a kik kétszeresét fizetik, a kongresszuson aktiv jogot nyernek.

A szent Atya óhajának megfelelően a kath. világ összes egyházai fölhivatnak, hogy a kongresszus tartama alatt triduumot vagy legalább szentségimádást tartsanak, hogy ily módon a szent Atyával és Rómával lelki összekötöttésben legyenek. A föntemlitett adományok már most elküldhetők a namuri és bergamói püspökökhöz (ez utóbbi Rómában van, Corso Vittorio Emanuele 21.).

ELSŐ MISÉMKOR

Rösteljem könyeim, mert lágy szivre mutat,
Hogy megáztatták a két szemem pilláját
S orczámra hullottak
Mikor meggondoltam, hogy az Úr teste s vére
Megjelent szavamra a kenyér szinébe'?!

Mikor enyéimnek adtam, — véreimnek,
Hogy legyen záloga örök életöknek,
A mennyei mannát,
S áldásra emeltem rájok két kezemet:
Tehetek én róla, hogy nem birtam könyemet?!

Úgy-e ne rösteljem, hogy lelkem áldása
Megöl, ha nem könnyit könyüim hullása?
Nem is röstellem hát!
Csak hulljatok könyeim, öntözzétek szivem,
Hogy el ne fonnyadjon, meg ne keményedjen.

S csak akkor röstellek, férfiatlan könyek
És mondok átkot reád, állhatatlan lélek,
Rettenetes átkot,
Ha megszegted hűséged, örök fogadásod,
Hogy Istenedet s a lelkeket szolgálod.

Töttössy Miklós.

«Az ő sirja dicsőséges leszen.»

Izaiás 11, 10

A HUSVÉT hajnala egy nyitott sirra veti első sugarát. Nagypénteken is nyitva állott ez a sir. Csakhogy akkor este volt, most reggel van. Akkor az alkonynak félhomályába volt burkolva a sir, a mely után sötét éjszaka következett, most is félhomály uralkodik, de ez a fölkelő napnak az előhirnöke. Akkor gyászdal zengett a bejáratánál, könyek öntözték a követ, most örvendező aleluja hangzik mellőle. Akkor egy holttest befogadására várt, most egy megdicsőült Istent ünnepel. A szomoruság helye az öröm hajlékává lett, a gyász boruját vidámság derüje váltotta fel, most elhagyta az Ur Jézus a jeruzsálemi sziklasirt, a melyet fölmagasztalt, hogy soha többé oda vissza ne térjen. Elhagyta azt a sirt, a mely szenvedéseinek végső állomása és dicsőségének kapuja volt. Félelem és öröm, kétség és bolgogság reszkettette meg azok szivét, a kik megjelentek a sirboltnál, a mely üresen maradt ugyan ott Jeruzsálemben, de a mely ezer meg ezer templomnak az oltárán jelent meg utóbb drága és szent titkával egyetemben.

Elhagyta az Ur azt a sirt, de nem hagyja el soha, a mig áll a világ, az oltárokra helyezett sirját, a tabernaculumot. Benne akar feküdni, benne akar pihenni, élni, dolgozni, szeretni, szenvedni övéinek vigasztalására és örömére. Dicsőséges sir az oltárnak szekrénye, nem alábbvaló, nem kevésbbé tiszteletreméltó amannál a sziklába vágott sirboltnál. Angyalok, cherubok, seraphok veszik körül ezt, is hirdetve az Istenember dicsőségét. Ott vannak előtte már kora reggel a hozzája siető jámbor asszonyok, a kik buzgúságuknak, áhitatuknak jó illatszerével közelednek feléje. Nem hiányoznak mellőle a szerető szivüktől hajtott apostolok, a kik bensőséges, férfias hitüknek erejével behatolnak a tabernaculum belsejébe. És a mint megtalálták ama jámbor lelkek az Urat, ugy ők is föllelik őt, meghallják biztató szavát, a melynek nyomán az égi béke száll szivükbe, mennyei vidámság kel lelkükben. Vajjon nem a megdicsőült jeruzsálemi sirnak mása-e az oltárnak kicsiny szekrénye? A föltámadt Krisztus van ott, a megdicsőült Jézus van itt; áldást oszt az Üdvözitő ott, kérelmeket hallgat meg a Megváltó itt. Győzelemről szólott az ének ott, diadalról zeng a dal itt. Legyőzte a halált az Ur, megdicsőitette a sirját. Ennek a győzelemnek az emléke, gyümölcse éltet bennünket is, vezet diadalra és dicsőségessé teendi egykor a mi sirunkat is, ha ugy akarjuk.

Mészáros Aladár.

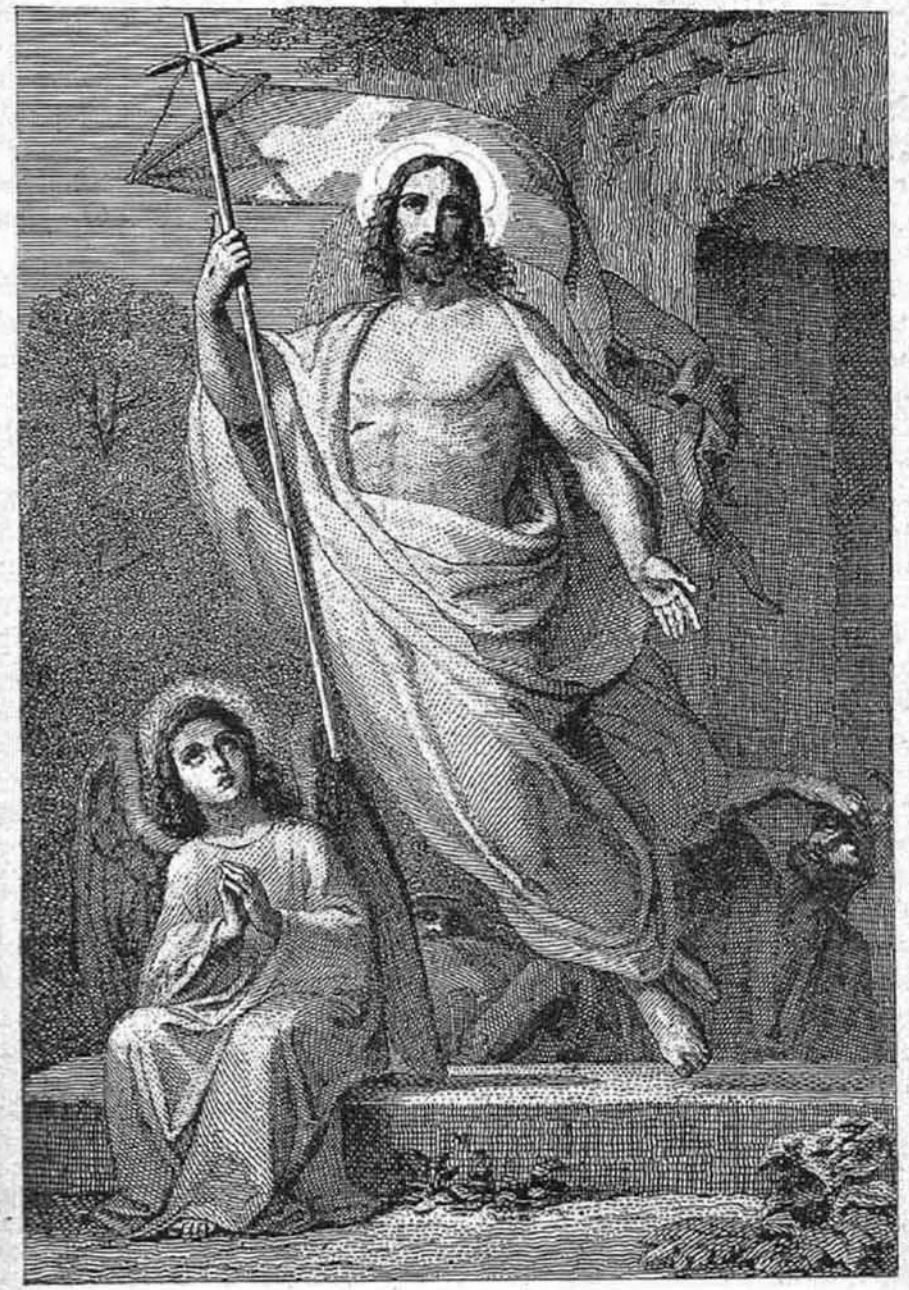

Alleluja!

Husvéti szentáldozás Patagoniában.

Missiói tudósitás.[1]

Viedma,[2] 1901. május 14.

NAGY örömömre szolgál, hogy nekem jutott feladatul, hogy tudósitást küldjek arról a nagy lelki aratásról, melyet az isteni Gondviselés a *Rio Negro* mentén fekvő, *Conesa*[3] nevezetü kis missióállomáson juttatott. Itt valóban el lehet mondani: «*Messis quidem multa, operarii autem pauci. Az aratás ugyan sok, de a munkás kevés*». (Máté 9., 37.)

Ezt tapasztaltam, ezt láttam saját szemeimmel, midőn az elmult márciusban Monsignore *Cagliero*[4] — kinek nem állott rendelkezésére más, mint ezen hasznavehetetlen szolgája — eme kicsi, de oly kedves faluba küldött az evangélium hirdetése végett.

Közeledett a nagyhét s igy a legjobb alkalom kinálkozott a lakosságot husvéti kötelességének teljesitésére figyelmeztetnünk. Az egész vidék lakói csak ugy özönlöttek, azzal az óhajjal, hogy ima és töredelem utján Istennel kibéküljenek.

Mihelyt a nagyhét egyházi szertartásai megkezdődtek, kápolnánk tulzsufolva lett hivekkel: elől az oltárnál a gyerekek, mögöttük az asszonyok és hajadonok, utánuk az emberek és ifjak helyezkedtek el; valamennyien vetekedtek, hogy a hit, remény és izzó szeretet adóját lerójják Üdvözitőjüknek. Egy család, egy sziv, egy lélek volt az egész népség; kézzelfogható bizonyitéka ez annak, mennyire képes boldogitani a vallás a népeket és nemzeteket.

Nagycsütörtökön nagymisét s közös szentáldozást tartottunk.[5] Lélekemelő látványt nyujott a buzgóság és jámborság, melylyel az Ur asztalához járultak: s nemcsak az asszonyok, lányok és gyerekek, de még a férfiak is. Egész nap tódultak a kápolnába. Még este is — bár esős volt az idő — tömve volt a kápolna olyannyira, hogy a kápolnába nyiló terem ajtaját is ki kellett nyitni, hogy mindnyájan hallgathassák az Isten igéjét.

[1] *Don Beraldi* János levele *don Rua* Mihály szalézi generálishoz. (Salesianische Nachrichten. 1901. S. 275.)

[2] *Viedma* (másként Mercedes), északi Patagonia fővárosa, a Rio Negro déli oldalán, 1500 lakossal. A szalézi missiók székhelye, virágzó intézetekkel don Bosco fiainak és leányainak vezetése alatt.

[3] *Conesa* község a Rio Negro északi partján; 800 indián lakossal a Catriel törzsből.

[4] *Cagliero* János közép és északi Patagonia apostoli helynöke (1883 óta). Az első amerikai szalézi missiócsapat főnöke; működik 1875 óta. Szalézi missiós-püspök lett 1884-ben, néhány évvel ezelőtt pedig érseki czimet nyert. Székhelye: Viedma.

[5] A régi Egyházban nemcsak a papok, de a világi hivek is kötelezve voltak a nagycsütörtöki mise alatt a szentáldozáshoz járulni. Ma már csak a keleti egyházakban divik e szép szokás.

A *nagypénteki* és *nagyszombati* ünnepségek is szemmelláthatólag mély hatással voltak az egybegyültekre. Csakhamar mutatkoztak is üdvös gyümölcsei. Nagyszombaton este rendkivül nagy számmal lepték el a gyónószékeket. *Don Salvioni* szalézi missióplébános a nőket gyóntatta a kápolnában, én meg a férfiakat a missióházban. Negyed tizenegy óráig éjjel akadt dolgom, s e mellett az isteni kegyelem csodáit szemlélhettem: olyanok, kik ifjuságuk óta nem törődtek az Istennel, ismét visszatértek az Urhoz, hogy őt többé el se hagyják.

Husvét vasárnapja valósággal diadalünnep volt. Fél nyolczkor misét tartottunk közös áldozással egybekapcsolva: férfiak, nők és gyermekek a legnagyobb áhitattal vették magukhoz az Ur testét. Tiz órakor kezdődött a nagymise, melyen kivált férfiak voltak jelen rendkivül nagy számban.

Hogy tudósitásomat szertelen hosszura ne nyujtsam, el kell mellőznöm a jubileumi bucsu[1] elnyerésére szolgáló vezeklő körmenet, továbbá a *husvét hétfői* gyónás és szentáldozás, ugyszintén a jubileumot befejező ünnepség leirását, ami ugyanaznap ment végbe. Csak annyit legyen szabad megjegyeznem, hogy még ezen félreeső, messze vidékekről is el lehetne mondani: «*Christus vincit, regnat et imperat. — Itt Krisztus a győzedelmes Király és Ur*».[2]

Külön emlitést érdemel azonban *Juan Pailemán* kaczikának első szentáldozása. A törzsfő mintegy hatvan éves, vendégszerető, jószivü férfiu; egyike a Rio Negro mellékén a leggazdagabb telepeseknek: öt-hat mértföld legelő, tiz-tizenötezer juh, s ezrekre menő ló- és marhaállomány tulajdonosa. Sátora mindenkor nyitva áll don Bosco fiai előtt; a legnagyobb figyelmességgel és szivélyességgel fogadja őket. A nemeslelkü törzsfő egész családja katholikus; leányiait a mi nővéreink (a segitő szűz Mária leányai) nevelték Viedma és Conesa intézeteiben a katholikus vallásban. Ő maga azonban mindeddig nem tudta rászánni magát, hogy a szentáldozáshoz járuljon, a nélkül hogy ennek okát adta volna; mig végre az isteni kegyelem utat talált derék emberünk szivébe. Egyik unokájával a jubileumi ájtatosságokra *Conesába* jött, hogy ezt a kedves fiut a mi oltalmunkra bizza. Don Salvioni a legnagyobb szivességgel fogadta, s magam is örömmel siettem elébe, hogy őt köszöntsem, mire a következő párbeszéd fejlődött ki közöttünk:

— Jó utja volt, kedves barátunk; hogy és mint van?

— Köszönöm, atyám, jól *hát* érzem magamat.

A *hát* szót minduntalan ismétli, mi által beszéde fölötte eredeti jelleget öltt.

[1] Tudvalevőleg XIII. Leo hirdetett jubileumot a századforduló emlékezetére.

[2] Rómában a szent Péter-téri obeliszk felirata. A magyar forditás mindenesetre magyon is szabados.

— És családja? Ezt a fiut intézetünkbe hozza?

— Igen *hát*, atyám, de én csak keveset *hát* fizethetek érte, mert én szegény *hát* vagyok.

— Ugyan-ugyan, kedves Pailemán, magát csak nem lehet szegénynek mondani.

— Mégis *hát* mégis, atyám, én szegény *hát* vagyok.

— Nos, mennyit akar fizetni a missió javára?

— Tizenkét *hát* pesost, atyám, tizenkét *hát* pesost.

— S a könyvekre és irkákra?

— Tizenkét *hát* pesost fogok fizetni és azonfelül a könyvekért *hát* s az irkákért is. Cagliero a püspök *hát* jó barátom; vele tizenkét *hát* pososban állapodtunk meg.

— Rendjén van! — mondta rá Don Salvioni. — Fölveszem e derék fiut az intézetbe, s remélem, hogy monsignore Cagliero meg lesz elégedve megállapodásunkkal.

Még egy kérdést óhajtottam a jó öreghez intézni, s igy szóltam közbe:

— Mondja csak, kedves barátom, tudja-e hogy a jubileumi évben vagyunk?

— Nagyon jól *hát* tudom: szent évben *hát* vagyunk; el *hát* megyek a körmenetre, a templomba, meg *hát* a misére.

— De ez még nem elég ám, jó barátom, gondoljon a lelke üdvösségére is, s közeledjék Istenhez töredelem és ima utján.

— Igen, atyám, én *hát* imádkozom is.

— Lássa, kedvesem, hogy az Égnek áldását kiérdemelje, egy kis áldozatot is kell hoznia, hogy jó gyónás által a kegyelem állapotába jusson.

— Igen, atyám, gyónni *hát* akarok, de nem *hát* mindjárt, máskor *hát*, atyám.

— De nézze csak, én tudom, hogy Pailemán nagyon jámbor; mindenesetre jó példával fog elöljárni Conesa lakosságának.

— Igen, én jámbor *hát* vagyok; Pailemán mindig is jámbor *hát* akar maradni. De gyónni máskor *hát* akarok.

Mivel láttam, hogy semmire sem megyek vele, jó éjt kivánva, elbucsuztam tőle; ő is visszavonult — egy jó ismerősének lakására. Képzelhető mekkora volt meglepetésem, mikor másnap reggel, husvét vasárnapján, bejött hozzám egy derék fiatal ember kiséretében, ki aznap volt az első szentáldozáshoz járulandó! Ez buzgóságában rávette a törzsfőt, hogy kövesse példáját. S a jó öreg most alázatosan és szerényen tért be, mint valami gyermek.

— Jó reggelt, kedves barátom, most már eleget akar tenni vallási kötelmeinek?

— Igenis, atyám, gyónni *hát* akarok.

Nagy áhitattal s alázattal végezte gyónását. Erre megkérdeztem:

— Első szentáldozását is el akarja végezni?

— Mért ne, atyám? A szentáldozásban is *hát* szeretnék részesülni.

— Tudja-e, kit fogad magába a szentáldozásban?

— Jézus Krisztust *hát*, atyám.

— Nem evett vagy ivott-e éjfél óta?

— Nem *hát*, atyám; éhgyomorral *hát* jöttem.

Határozott s rögtöni felelete arról győzött meg, hogy a katholikus vallás igazságait alaposan ismeri. Missiónáriusaink gyakoribb látogatásának köszönheti ezt. Maga monsignore Cagliero is két izben szállt meg nála. No meg leányai is, kiket apáczáink neveltek, közölték vele mindazt, a mit tanultak. Emlékeztettem arra, hogyan kell a szentáldozásra előkészülni, s utána a hálaadást elvégezni, s aztán a kápolnába kisértem. Egyszerüségében olyan volt, mint valami gyermek. Letérdelt, összekulcsolta kezeit, a szentségházra függesztette tekintetét, mintha csak azt akarta volna mondani: tudom, hogy az én Uram és Üdvözitőm ott van! Első szentáldozáskor telve volt áhitattal, egész tartása tanuskodott szilárd hitéről. Két óránál tovább mozdulatlanul imádkozott ott a maga indián nyelvén. Ekkor feléje közeledtem s jeladással kihivtam s a kápolna előtt bizalmasan megkérdeztem:

— Nos, kedves barátom, boldognak érzi magát most?

— Mindenesetre; Pailemán *hát* most boldog. Áldozni *hát* szép dolog. Estére megint el *hát* jövök a kápolnába, a körmenetre *hát*, atyám.

Este felé tényleg eljött a kápolnába, hogy a vezeklő körmeneten résztvegyen. Másnap vidáman és megelégedetten tért vissza egyszerü sátorába, a hol elbeszélte családjának, mily nagy kegyelemben részesitette az Ur, midőn a legméltóságosabb Oltáriszentségben rejlő Üdvözitő Jézust első izben szivébe fogadhatta. Április 11-én elhagytam *Conesa* missióállomást s visszaindultam Viedmába. De midőn a száz kilométerrel távolabb fekvő *Pringles*[1] missió-állomásra értem, ott kellett maradnom, hogy a segitő szűz Mária leányainak és iskolás leánykáiknak lelkigyakorlatokat tartsak, s azonkivül háromnapi áitatossággal a férfiakat s az egész lakosságot a jubileumi bucsu elnyerésére előkészitsem. A buzgó áhitat napjai voltak ezek, melyek az oly lélekemelő és vigaszteljes közös szentáldozással értek véget . . .

***

A levélhez csak annyi a hozzátenni valóm: Egyházunknak ezen uj gyermekei odaát az uj világrészben buzgóságukkal megszégyenitenek bizony sokakat közülünk, kik a vén Európa közepén élünk, hasonlithatatlanul más viszonyok között. Bizonyára ez a gondolat ébredt fel a szives olvasóban is e levél hatása alatt.

Németből: *T. K.*

[1] Virágzó missiótelep a szaléziak vezetése alatt. Nevelőintézetekkel mindkét nemü ifjuság számára.

A beteg szoczialista.

Spát papa, a hogy városrészünkben közönségesen nezezték, semmiképen sem volt szimpatikus ember. Alacsony termetü, szurós szemeivel bozontos szemöldöke alatt, borzas szakálával és vörös hajával guny tárgyát képezte a gyerekeknek, midőn bádogkannáját szitkok, átkozódások és fenyegetések közt csóválva, tántorgó léptekkel estefelé a gyári munkából hazafelé támolygott. Spát ugyanis mindennap ittasan tért haza, miután Breit barátjánál pihenőt tartott, hogy — mint mondani szokta — torkát és nyelvét a gyár porától megtisztitsa és a szükséges képzettséget, melynek lehetőségétől a munkások meg vannak fosztva, az ottani egyetlen szoczialista organum olvasása által kielégitse. Mióta derék felesége meghalt, ki vele együtt ugyanazon gyárban dolgozott, mindennapos vendég volt Breitnak és hangadó a politikai vitákban, melyek az «elvtársakat» késő éjszakáig a korcsmárosnak — a ki természetesen egyuttal szoczialista is volt — nem kis örömére ott marasztalták.

A rendetlen életmód, valamint a pálinka természetesen igen megingatták Spát egészségét és senki sem csodálkozott, midőn egy nap hire járt, hogy Spát papa sulyos beteg, beszélni nem tud és lázban fekszik; felgyógyulásához semmi remény. Az első éjjel 13 éves fia virrasztott mellette, de a kicsike másnap olyan halavány volt, hogy az egyik szomszédasszony hat neveletlen gyermeke daczára elhatározta magát, hogy az éjjeli őrködést magára vállalja. Azonban csak két éjjel tartott ki a beteg mellett, a ki lázas álmában rettenetesen káromkodott és minduntalan ki akart ugrani ágyából. A harmadik este, mikor a betegnek egy kicsit visszatért az eszmélete, igy szólt hozzá: «Spát papa.... Maga nagyon beteg.... Nem mondunk le minden reményről, de a betegség sokáig fog tartani. Jó volna»....

Nem merte tovább folytatni, mert jól tudta ő is, hogy Spát «szoczialista» és nem tanácsos neki bizonyos dolgokról beszélni.

— No, mit csináljak?...

— Jó volna, jó volna apáczát hivni... mondá vontatva a szomszédasszony.

— Mi? Apácza nálam? Nagyszerü! Kidobom az ajtón a maga apáczáját! Hah! ismerem őket, az apáczákat; érti?»

És oly borzasztóan kezdett dühöngeni, mocskolódni és káromkodni, hogy a szomszédasszony, a ki pedig hasonló dolgokat már sokszor hallott tőle, befogta a füleit.

De az iszákos oly beteg és a rendszeres ápolás oly égetően szükséges volt, hogy a szomszédasszony, midőn a beteg elaludt, mégis elsietett a városrész másik végére és bekopogott a kolostor kapuján, melynek lakói házi betegek ápolását tüzték ki különös feladatukul.

A barátságos főnöknő, miután röviden értesült a tényállásról, készségesen bocsátott rendelkezésére egy apáczát. Már az első pillantás, melyet a kedves testvér ajkain édes mosolylyal a szegényes lakásra és a hiányos butorzatra vetett, elégséges volt, hogy felismerje — a mint már megszokta — hogy a külvárosban a szegénység, nyomor és a bűn főfészkeiben kell a szeretet munkáját gyakorolni. Csak hallani kellett csengő, édes angyali hangját, melylyel a gyermekeket intette: «Csendesen legyetek, kedves gyermekeim, hogy atyátok alhasson» — hogy meggyőződjünk, miszerint az ő bölcsője nem ilyen szegény kunyhóban ringott.

Majd eltelt egy hét, mig a beteg megtudta, hogy egy ismeretlen őrködik mellette és éjjel-nappal kiszolgálja és ápolja őt. Midőn öntudatát féligmeddig visszanyerte, az első érzet, mely benne támadt, a legnagyobb harag érzete volt. Az apáczát visszaküldeni — ezt most már nem igen tehette. — De meg fogja vele éreztetni, mit tart róla s a hozzája hasonlókról! Ugy fog vele beszélni, a hogy velük beszélni kell! Valóságban azonban hagyta, hogy a szobát kisöpörje és kiszellőztesse, iskolába járó gyermekeit felöltöztesse, a levest elkészitse, a nélkül, hogy csak egy szót is szólt volna hozzá. De midőn az apácza valami üditő itallal közeledett ágyához és szeretetteljesen kérdezte:

— Nos Spát papa, jobban érzi magát? — akkor a becsmérlő szavak egész özönét zuditotta a tiszteletre méltó apáczára, melyektől a legdurvább kocsis is visszarettent volna. De ő nem hökkent meg. Mig Spát átkozódott, nem mosolygott. De mihelyt elhallgatott, visszatért édes mosolya. Nem felelt semmit a kitörésekre, néma maradt, mintha semmit se hallott volna — s ez még inkább fokozta Spát dühét.

E közben az időjárás mindig enyhébb lett. Már virágzott az ibolya, itt-ott madárdal hallatszott, s látni lehetett, a mint a szorgalmas asszonyok és leányok ásóval és kapával sietnek a zöldelő kertekbe. Édes béke szállott a megifjult uj életre támadt földre és öreg, ifju tele tüdővel szivta a balzsamos levegőt.

Spát papa még gyengébb volt, mint betegsége kezdetén, nem gunyolódott, nem szitkozódott, midőn belátta, hogy ez hasztalan és fárasztó dolog. Megelégelte a folytonos zsémbelődést és gorombáskodást. A helyett spionkodásra adta magát. Nagyon szerette volna megtudni, mit fogyaszt el az apácza. Gondosan megfigyelte őt és tettette magát, mintha aludnék. Végül be kellett vallania, hogy az apácza nem eszik a gyermekekkel, se egy falat ételt, sem egy csöpp levest, sem egy pohárka üditő málnaszörpöt nem vesz magához. Különös, megfejthetetlen!

Spát nem tehetett róla — ez imponált neki. Csak a kontó maradt még hátra, melyet fizetnie kell. El kellett ismernie, hogy most a szoba minden rendben van, a gyermekek egészségesek, a fiuk és leányok ruhái és

harisnyái ki vannak javitva, megvallotta, hogy az apácza dolgozik, mint egy cseléd, és mindent csendesen, zajtalanul végez el, de, de... mennyibe kerülhet ez?

Midőn egy reggelen Spát papa ágyára ráestek a tavaszi nap sugarai, és egy pár órára elhagyhatta az ágyat, ugyanazon este igy szólt az apácza: «Spát papa, itt kell magát hagynom! Éljen boldogul.»

— Mi? Micsoda? Csak ez volt még hátra! — De, kedves nővér — nem tartóztathatom önt. Nincs rá elég pénzem. Mivel tartozom önnek?»

— Semmivel.

— Ne tréfáljon!

— Nem, nem, mi nem fogadunk el semmit.

— Micsoda? Ön nem akar semmit, azért, hogy nálam a háztartást vezette, az ételt megfőzte, a gyerekeket megmosdatta, megfésülte, felöltöztette és engem ápolt? Ez lehetetlen! Kérem még van tiz koronám...

Nagy nehezen fölemelkedett, hogy a szekrényhez menjen. Ekkor egy gyengéd női kéz nehezedett vállára, hogy megszégyenülve huzódott vissza és az emberi testbe öltözött angyal igy szólt hozzá: «Szükségtelen, barátom, a mit tettem, nem pénzért tettem. A viszontlátásra!»

— Ne ostobáskodjék testvér!

De az már eltünt szemei elől. Spát egész este gondolatokba merülve ült ágyán. Midőn este a szomszédasszony hogylétéről kérdezősködött, alig hogy a szobába lépett, kiáltotta neki:

— Oh mily jó volt ő, a nővér!

— No és mit csinált?

— Elment, a nélkül, hogy pénzt fogadott. Képzelje csak, ezt teszi egy asszony, a ki lakásomat jobb rendben tartotta, mint megboldogult Katalinom, a ki káromkodásaimra semmi feddő szót nem talált, a ki nálam soha csak egy darab kenyeret sem evett meg. Nem, nem! Ez hihetetlen és ezt nem fogom türni!

Másnap reggel egy szerencsés gondolata támadt s már a legközelebbi vasárnapon megvalósitotta. Ezen a napon ment ki első izben. Arcza sugárzott az örömtől; bal kezével hatalmas virágcserepet szorongatott, mig jobbjával mankójára támaszkodott. A boldogságtól sugárzó Spátot legjobb egészségben követték gyermekei és midőn a szomszédasszony háza előtt elment: «No — kérdé ez — mit visz, Spát papa?» — «Látja ezt itt ni, ez az apáczáé lesz. Pompás ideám támadt. Azt fogom neki mondani: Ön semmi pénzt sem akart elfogadni, kedves nővér, de fogadjon el tőlem egy kis ajándékot.»

— És ha nem akarja?

— Erre is gondoltam már, szomszédasszony. Maga rosszul ismeri Spát papát. Ha nem akarja, akkor a cserepet ablakába teszem és elfutok. Akkor csak el kell fogadnia...

Heteken át ékesitette a virág a zárda-kápolna szerény oltárát. Spát papa igen örült ennek, azt is látta, mikor virágjának pompája lehullott, mert ettől fogva a kápolna állandó vasárnapi látogatói közé tartozott és jóleső figyelemmel hallgatta az apácza szavait, a ki egyik vasárnap azt mondta neki:

— Igen nagy fizetést kaptam munkámért és az ápolásért. De még nagyobbat kérnék.

— És mit — kérdé mohón a megtért szoczialista.

— Lássa kedves Spát papa — felelé a testvér — a mit én magáért tettem, arra az Ur Jézus ösztönzött; azt Ő hagyta meg nekem. S ha maga irányomban ily hálás, legyen hálás, iránta is. Béküljön ki Ő vele is, ha már velem megbarátkozott s fogadja Őt lelkébe a szent husvéti időben.

— Igaza van, testvér — felelé az öreg — ha az az Ur Jézus ilyeneket parancsol, akkor én eddig félreismertem őt, mint annyi ezren közülünk. De fölkelek és hozzá megyek... S néhány óra mulva az Ur ott pihent Spát papa szivén és örvendett a megtérő bűnösön, ki nem tudott elzárkózni az Ő szeretete elől.

Az Eucharisztia Zenéje

Irta: JÁROSY DEZSŐ.

XI.

A PALESTRINA-STIL egyenlő a régiség fogalmával. Történeti megszakitás nélkül veszi föl a haladás fonalát s épit az uj zenei haladás jegyében. Sokszor hangsulyoztam, hogy *van haladás*. A palestrina-stilnek egyházzenei ideálként való feltüntetése nem fojthatja meg a czéltudatos fejlődést. Nem mondjuk, hogy csak a kontrapunktisták kezdetleges erőlködései, a római iskola, főként Palestrina képezik az egyházzenei fejlődés legfelsőbb csucsait. Hisz ez annyit jelentene, hogy modern zeneszerzőink számára a «Musica Sacra» már nem termőföld, hanem kopár terület, mely nem hajthat csirát, nincs benne elég készség, hogy felfogadhatná a modern zenei vivmányokat. Elutasitja az ajánlatot, nem áll szóba a modern zenei kulturával. Nevezetes tétel ez, köréje csoportosul a legtöbb tévely. De nézzünk szemébe ennek a tényállásnak, mert ettől függ a *műzene jövője*, a harmadik stil életföltétele.

Sohasem szabad felejtenünk, hogy a gregorián- és palestrina-stilek *történeti stilek*. A történeti stil pedig esetünkben nem azonos oly egyházzenei állomással, mely a távolabbi jövőnek *csak előkészitője*. Két történeti stilünk nem történeti emlék, melyet csak kutatások kedvéért hozunk felszinre. *Életet, gyakorlatot követelnek ezek*. A mi zenetörténelmünk nem födi

ilyen értelemben a profán zenetörténelmet. Ott ezek pontok, melyeken áthaladunk, hogy elérjük a modern iskolát. Hogy fölfogjuk a ritmika alakulásait. Hogy számoljunk a melodika vivmányaival. Hogy mérlegeljük azokat a kezdetleges irányokat és tövekvéseket, melyekből sok idő és még több fáradság után jött létre a modern zenei miliö. A profán zenetörténelem tehát, ha tárgyilagosan is foglalkozik ezekkel a nevezetes állomásokkal, ha igazságos és épületes formában vallja is meg az Egyház fönséges alapvető munkálatait, többet ennél nem tehet. Megadja történeti czimét, beszél szent Ambrus püspökről, Nagy szent Gergely pápáról, a római iskoláról, valamint Palestrináról. De formája, melyben ezt teszi, nem az életre előkészitő. Az olvasó és tanuló egyformán érzik, hogy mondatai csak a hisztorikum számára készültek. Tanulságai nem vitálisak s igy érdeklődései, melyeket hozzá köt, sem lehetnek a jövőre kihatók. A történetiró bibelődhetik velük, a modern zenészek nagy százaléka pedig nem bánná, ha mefisztói ugrással tekintethetne el ezen áthidalhatatlan történeti előzményektől. Igy zsugorodik össze a mi dicsőséges egyházzenei multunk, akár jóval előbb a hinduk és görögök zenéje, vagy később a trubadurok és minnesängerek. A történeti időpont eltérő ugyan, de a perspektiva ugyanaz, egyszerü epitáfiumot készit mindkettő számára a modern zene krónikása.

Másként gondolkozunk. Sokat ócsárolt középkori tradicziókat veszünk föl. Nálunk Palestrina egyenlő a modern zene klasszikumával. Nem állomás, nem is szürke mult a két történeti stil, hanem tartalom és erő, melyet kutatni kell, alkalmazni és tudatosan továbbfejleszteni. Dehát mi itt az elválasztópont? Hol az a széles differenczia, mely megszakitja a közös haladást. Hisz a profán zenetörténelem nem téved; elismeri egyházi zenénk két történeti stiljében az ősforrást, melynek zenei mivoltából alakult a későbbi zene minden érettsége, összes befejezettsége. Többet követelnénk tőle? Semmiesetre. S mi hogy járunk el? Ideált állitunk a két stilben magunk elé s azt mondjuk a későbbi századoknak: tekintsetek ezekre, itt «az ut, az igazság, az élet!» Ne bogozzátok össze az eszthetika szálait. Mi itt megállapodunk. Látjuk, hogy a ti zenei haladástokat oly formákhoz kötitek, melyekhez semmi közünk. Haydn verejtékezik, hogy megteremtse a szimfonikus stilt. Szép, de nélküle van egyházi zene. Beethoven kifejleszti a szonáta teljes formáját. Ehhez semmi közünk. Következik a drámai zene, a buffonisták harcza, a franczia és olasz zenedramaturgia véres összeütközései. Mi közünk mindezekhez. Nem emlitem a későbbi viszontagságokat, a zenei romantika szabadosságait, nem Wagnert, valamint az ultramodern irány uj képviselőit. Először mindenesetre küzdelmes időpontok és tényezők, melyek tisztithatják, bővithetik az abszolut zenei formák és kifejezésmódok körét, előbbre vihetik a zene nyelvét, de minket semmi bensőbb rokonság nem köt hozzájuk.

Már észrevesszük talán az elválasztó rétegeket. Itt erős a tévedés. Mig

a palestrina-stillel bezárólag a zenei fejlődés abszolut értelemben is azonos volt az egyházi zenével, addig a palestrina-stil után — Bachot és Händelt kivéve — oly zenei fejlődés elé tekintünk, mely *semmit sem törődik az Egyházzal, az oltárral.* De ez csak hagyján. A történeti stilnek volt oly bőséges készlete, hogy hosszú időkre elláthatta az Egyház szükségleteit. De változtak az idők, alakultak a körülmények s a mint a népének kiszoritja a liturgikus zene tiszta és hamisitatlan fogalmát, oly mértékben homályosul a két történeti stil is. A változott profán zene tényleg nagyot fejlődött, de ez a fejlődés nem tartott fölszinen olyan rétegeket, melyek ősi eredetüket figyelembe vették s ennek hagyományos szellemében fejlesztették volna tovább az egyházi zenét is. Igy történt most, hogy a hiányzó egyházzenei folytonosságból kifolyólag a változott zenei viszonyok azokat az alaki és tartalmi jegyeket vitték át az egyházi zenére, mely jól megfelelt a szonátának, dalnak, de nem specziális egyházi zenénknek. *A profán műzene tehát a profán zenei műformák által fölnevelt készletével kinálta meg egyházi zenénket s igy nyomta reá a világiasság bélyegét.*

A kérdés az, okolhatjuk-e mindezekért a modern zene képviselőit? Határozott nemmel felelek. A mi tévedésünk volt az, hogy nem gyámolitottuk azokat a mestereket, kik a mig a profán zenei fraseologiát teljesen kiépitették, két történeti stilünk megbecsülhetetlen örökségét parlagon hagyták. Természetes az is, hogy a bünös közöny egyideig némán türte, sőt szentesitette modern zeneszerzőik előbb érintett eljárását. Mindenesetre baj, hogy ezen hallgatag beleegyezés modern zenei világunkban azt a meggyőződést keltette, hogy iránya helyes utakon jár. Nem láthatták be, hogy annak a kétezeréves egyháznak minden szava és hangja, éneke és zenéje az egy és változhatatlan jellegében konzervativ hajlamu. Művészeti alkotásait történeti tradicziók szellemében mintázza. Másrészről az Egyház fejei is hódoltak a tévelynek, pedig világosan látjuk, mily *egyszerü történetbölcselet vezet azon igazságra,* hogy a *történelem fonalát nem lehet erőszakosan elejteni,* hanem *vissza kell térni a két történeti stil hagyományaihoz és tanulságaihoz.*

Németország a boldog föld, hol a lánglelkü Witt először hangoztatta az egyházzenei reform ezen sarkpontját. De ő sem világitotta meg követeléseit a zenetörténet azon biztos kalauzolása mellett, melyet előbb adtunk. A hitközöny terjedésével pedig csak történelmi uton lehet sikeresen szétválasztanunk az illő és nemtelen egyházzenei pontokat. Arra való *a történelem,* hogy meggyőzzük ellenségeinket, hogy ez a mint az életnek, ugy *egyházzenei megujhodásunknak is mestere.*

Tizenegyedik pontunkban csak azon egyházzenei alkotásokat fogadjuk be az Eucharisztia birodalmába, melyek nem ejtették el a történelmi folytonosságot.

(Folytatása következik.)

Szentségtörés.

NEW-ORLEANSBAN templom-betörők rettenetes gaztettet követtek el. A gonosztevők éjfél 2 óra körül szent Alphons templomában feltörték a tabernakulomot s ellopták a cziboriumot, mely tele volt konzekrált ostyákkal A tabernakulumra illesztett vészharang által a templomba hiva észrevették a redemptorista atyák, hogy a tolvaj, vagy tolvajok az ablakon át menekültek el. Az udvaron pedig, melyen keresztül a rablók futottak, a szent ostyák szerte szét feküdtek a földön. A heves szél, mely épen fujt, minden irányba széthordta őket. Vérző szivvel gyüjtötték össze a szerzetesek lámpával kezükben a konzekrált ostyákat.

A legméltóságosabb Oltáriszentség vakmerő megszentségtelenitésének kiengesztelésére a következő vasárnapon nagy és ünnepies engesztelő ájtatosságot tartottak. Miután Chapelle érsek a templomba ment és az oltár előtt letérdelve egy ideig imádkozott, egész napon át látogatták a templomot az atyák és a new-orleansi három redemptorista község tagjai, ugy szintén mint más papok és sok katholikus hivő s engesztelő imákat mondottak. A reggeli 7 órakor tartott szentmisén számos férfiu és ifju járult a szent áldozáshoz és P. Girardy G. SS. R., a new-orleansi három redemptorista ház főnöke megragadó beszédet tartott a szent Alphons-templomban elkövetett gyalázatos szentségtörésről. Minden következő misén az ájtatoskodók óriási tömege volt jelen. Este nagy engesztelő ájtatosság volt, melyen a redemptorista rendnek New-Orleans ban levő összes tagjai és a hivők közül rengeteg sokan vettek részt. Nagy körmenetet tartottak a legméltóságosabb Oltáriszentséggel, melyben sok férfiu vett részt égő viaszgyertyákkal. Miután P. Girardy mégegyszer hatásos beszédet mondott e gaztett szégyenletességéről, áldás adatott a legméltóságosabb Oltáriszentséggel és elénekelték a Te-Deum-ot.

Ágnes, vagy az Oltáriszentség kis menyasszonya.

oooo Angol regény oooo (Folytatás.) Forditotta: FLUCK JOLÁN.

— Elmégy? — kérdé May rémülten.

— Igen, de félek, hogy hamarosan bevégzi.

— Mit tegyek? — jajgatott May. — A kocsi rázása bizonyára megöli.

— Nézz reám, Ágnes, kérlek nézz reám — könyörgött, mialatt leült a templom lépcsőjére s ölébe vette haldokló testvérét.

— Ha nincs ellenére, kisasszony, ugy legjobbnak vélném kis betegünket szerény lakásomra vinni.

— Dehogy van — válaszolá May — sőt ajánlatával hálára kötelez. Én majd ott hagyom s elmegyek nagyanyánkért.

Ezalatt Ágnes eszméletre tért és szelid mosoly jelent meg ajkain.

— Igen, igen — mondá — legjobb lesz az egyszerü lakás; Jézus is szegény volt és gyakran nem is hajthatta le fejét.

S mikor a szegényes szobába bevitték, nem tudott hova lenni örömében.

— Bocsásson meg, kisasszony — mentegetődzött Francesco — de tisztességes ágygyal sem szolgálhatok, csupán e szalmazsákom van.

May fölsóhajtott s Ágnes bársonyköpenyét a szalmazsákra teritette, hogy testvérkéjének kényelmesebb helye legyen.

E közben észrevette, hogy Ágnes keserves könyeket hullat.

— Mi bajod? — kérdé tőle — miért sirsz drágám?

— Ah, May — válaszolá emez — Jézus a kereszten halt meg s te azt akarod, hogy én bársonyon leheljem ki lelkemet?

E gondolat sokaknak, a kik az Ur Jézus kínszenvedésein nem szoktak elmélkedni, tulzottnak tünhet föl, de May természetesnek találta, mert tudta, hogy nővére mindenben isteni Mesterét óhajtja követni. Jelt adott Francesconak, hogy segitsen neki s elvette a bársonyköpenyt, mely a haldokló Jézus szegénységének ellentéte volt. A mint Ágnes ezt észrevette, rögtön megkérdezte, mely irányban van a templom.

— Egészen közel, épen mögötte, Ágneskám — válaszolá Francesco.

— Ugy hát forditsatok meg, hogy lehunyt szemeimet is az Oltáriszentség felé irányithassam.

May nem szivesen engedett a beteg kérésének; félt, hogy ezzel is sietteti halálát.

— Köszönöm, édes testvérem — mondá Ágnes, midőn a kivánt irányban elhelyezték — most már boldogan halok meg!

A fiatal leány nem válaszolt. Betegét Francescora bizta s elsietett, hogy nagyanyját értesitse a történtek felől. Lady Ozanmore azonnal orvosért küldött s unokájához sietett. A gyermek gyöngeségi rohama nem lepte meg s remélte, hogy a mint ereje kissé visszatér, lakására szállíthatja.

May ezalatt bement nővére szobájába, a hol megpillantotta a félbenmaradt rózsakoszorut. A virágok eszébe juttatták Ágnes kivánságát s letörülve sürün omló könyeit, bevégezte a koszorut. Az orvosok nemsokára megérkeztek s a beteghez siettek. A tudomány emberei egyhangulag kijelentették, hogy a beteg perczei meg vannak számlálva; lassan suttogták ezt egymás között, de May, a ki eközben szintén megjelent, észrevette, hogy nővére finom hallását ez nem kerüli el, hozzá lépett, vigasztalólag átölelte, s csodálkozva látta, hogy a vak gyermek mosolyog.

— Boldog vagy, Ágnes? — kérdé.

— Igen, nagyon boldog — válaszolá emez. Most azonban nem ez késztetett mosolyra.

— Mi hát?

— Az, hogy az orvosok csalódnak.

— Azt hiszed, hogy köztünk maradsz, drága testvérkém?

— Oh nem, de mégis tovább fogok élni, mint ők gondolják. Holnap lesz Jézus szentséges szivének ünnepe s én nem halok meg addig.

May tudta, hogy a haldokló beszéde nem beszámitható, de ez azért mégis gonlkodóba ejtette őt.

— Emlékszel, May, mit olvastál föl nem egyszer szent Erzsébetről?

— Nem emlékszem — válaszolá a fiatal leány, a ki most csakis beteg nővérére gondolt.

— Hogyan, te elfelejtetted, hogy kis madarak repdestek halálos ágya körül? Nem szükséges, hogy ez velem is igy történjék, de a galamb eljövetelét szivemből óhajtom.

— Értelek, édes Ágnes, kivánságod teljesülni fog. Giovani atya már az ajtóban van, Francesco kérte őt ide.

Nem sok időbe került, hogy a már is tiszta sziv teljesen megtisztuljon. Mikor ezen túl voltak, May nagy sebtiben egy kis oltárt rögtönzött, mialatt a pap elment a templomba a legméltóságosabb Oltáriszentségért. Azután a kis beteg fejére tette a rózsakoszorut s leült mellé. A jó öreg Benita letérdelt fogadott gyermeke ágya elé, Lady Ozanmore pedig, hogy meghatottságát elpalástolja, kinézett az ablakon. E kis szobában minden áhitatra buzditotta az embert s még a beözönlő kedves lanyha szellő is segitett a lelkeknek Istenhez emelkedni.

Épen évfordulója volt aznap, hogy Lady Ozanmore unokáját először meglátta s most elragadja a halál tőle a forrón szeretett gyermeket. Ugyanaz a Jézus jön majd hozzá az Oltáriszentség képében, melyet egy esztendeje a haldokló szegényes lelkében követtek együtt. A Megváltó kimondhatatlan szeretetének eme jele mélyen meghatotta a protestáns asszonyt.

És ime fölhangzott a lélekemelő szent himnusz dallama, megszólalt a kis csengetyü s a megnyilt ajtón bevonult az Ur Jézus, hogy a következő perczben hűséges gyermekének szivébe térjen. Ki volna képes leirni Ágnes véghetetlen boldogságát?... Most már megszünt önmagának élni s azé lett, kit mindég oly nagyon szeretett. A körülötte állókon is csodálatos érzés vett erőt; mintha csak égi világosság ragyogta volna be a szegényes szobát, a haldokló hosszasan hálálkodott, szive túláradt a nagy boldogságtól.

A csendet senki sem merte megzavarni; végre ütött az óra. May megrázkódott. Eszébe jutottak nővére szavai s érezte, hogy az gyöngéden megszoritja kezét.

Nemsokára a háromnegyedet is elütötte.

— Most már elérkezett halálom ideje — mondá Ágnes. May, kérlek, hivd ide gyorsan nagyanyámat, hogy utolsó Isten hozzádot mondjak neki.

May a Ladyhez lépett. A haldokló pedig megölelte hűséges Brigittáját és hálásan megköszönte az áldott léleknek mind ama jóságát, melyben őt kicsiny gyermekkora óta részesitette. Azután nagyanyját ölelte meg s igy szólt hozzá:

— Nagyanyám, ha boldog halált akarsz, ugy térj vissza az Ur Jézus üdvözitő anyaszentegyházába, mert csupán az képes végső perczeinkben megvigasztalni. Ekkor Mayhez fordulva mondá: Téged pedig, édes Maym, a kit a világon legjobban szeretek, arra kérlek szeresd Jézust mindég és egyedül, embertársaidat csupán Ő érte szeresd!

— Igérem, Ágnes, teljesen az Övé leszek.

— Köszönöm! Köszönöm kedves testvérem. Ha életben maradhattam volna, beléptem volna én is az «örök imádás» apáczáinak rendjébe.

— Imádkozzál értem, hogy megtehessem én, a mit te szerettél volna s szivvel-lélekkel szolgáljam az Urat.

A haldokló arcza boldog kifejezést öltött, de azután véghetetlen szomoruság ömlött el rajta s rémülten kapott fejéhez.

— Mit akarsz, Ágnes?

— Az Ő koszoruja tövisekből volt fonva s az én fejemet virágkoszorú ékesiti!

— Nyugodjál meg, kedvesem, a rózsának is van tövise.

Ágnes mosolyogva intett köszönetet nővérének, azután hanyatt feküdt s karjait kereszt alakban nyujtotta ki. May eleinte azt hitte, hogy e különös helyzetet a haláltusa okozza, igazitani akart tehát nővérén; de a gyermek ellenszegült: Nem, nem — suttogá — igy halt meg Ő is.

Igy várta be az Oltáriszentség kis menyasszonya halála pillanatát.

Oh mennyire rettegett May az óra ujabb ütésétől. Éjfél közelgett már, mindjárt kezdetét veszi Jézus szentséges szivének ünnepe s érezte, hogy e percz lesz a vőlegény megérkezésének ideje is. Aggódó szivvel borult térdre a beteg ágya előtt. Néhány pillanat mulva az óra csakugyan ütött. May remegve tekintett nővérére s látta a mint annak halálra vált arcza ismét megelevenedett, fölemelkedett ágyában, kitárta karjait s tiszta, érthető hangon igy kiáltott föl:

— Francesco, a galamb!

S a mint ezt mondta, szemei megnyiltak és csodálatosan meredtek egy bizonyos pontra, a többiek gyarló földi szemeikkel nem láthatták e jelenséget, mely bizonyára feje fölött lebeghetett. Mi volt az és mit látott ő? azt csupán Isten és ez az angyali tiszta lélek tudta. Annyi bizonyos, hogy kimondhatatlan boldogan, egyetlen sóhaj nélkül adá át lelkét égi vőlegényé-

nek, a ki után teljes életében sóvárgott s a ki nem akarta őt tovább e siralom völgyében hagyni.

Boldogok azok, a kik e vak leánykához hasonlón, a legfölségesebb Oltáriszentséget magukhoz vehetik s az édes Jézussal e módon egyesülhetnek. A vőlegény nem fog megfeledkezni róluk, hanem mikor éltük utolsó órája őket is meghivja dúsan teritett asztalához s beteljesül rajtuk a zsoltár eme mondása: «Boldogok, kik az Urban halnak meg».

Oltáregyesületi ügyek.

Dr. Csajka Ernő. Az oltáregyesületnek egyik buzgó és nagy eredménynyel működő előharczosát szólitotta magához az Ur Jézus április 20-án, nagycsütörtökön. Dr. Csajka Ernő, esztergomi theologiai tanár s az esztergomi oltáregyesület fáradhatatlan igazgatója adta vissza e napon lelkét, kinos, de példás türelemmel viselt szenvedések után Jézusának. A boldogult alapitója, s haláláig vezetője volt a primási székváros oltáregyesületének, melyet ernyedetlen szorgalma és ügybuzgalma oly nivóra emelt, hogy a vidéki egyesületek közt ritkitja párját. A kiállitások, melyeket igazgatósága idejében rendeztek, a mély hitbuzgóság, mely az egyesület tagjai között virágzik, az érdeklődés, melyet az esztergomi egyesület az országos eucharisztikus mozgalmak iránt tanusitott, mind bizonyitékai Csajka dr. buzgóságának, eucharisztikus szellemének. Az Ur Jézus az Oltáriszentség alapitásának ünnepén szólitotta őt magához, talán ezzel is jutalmazva szentségi lelkületét. Mi pedig, ha könyező szemekkel nézünk is a távozó után, azzal a biztos reménynyel kisérjük őt imáinkkal, hogy az Ur Jézus, kinek ő oly hű szolgája volt, azóta már bizonyára igen nagy jutalma is lett.

A központi oltáregyesület kiállitása. A régi hagyományok szerint történt az idén is a központi oltáregyesület kiállitásának megnyitása, mely alkalom ismét tanuságot tett az egyesület nagy áldozatkészségéről az Ur Jézus szegény templomaival szemben.

A kiállitás ez alkalommal is az angol kisasszonyok Sancta Maria intézetének disztermében volt, hol a központi egyesület oly hosszu évek óta élvezi a legnemesebb vendégszeretetet.

A finom izléssel elhelyezett tárgyak rendje az oltáregyesület fáradhatatlan alelnökének, *Kiss Aladárnénak* buzgalmát dicsérte, ki mellett főleg *gr. Cziráky Lujza, Giczy Ida* és *Szelmayer Károlyné* buzgólkodtak mint eddig hosszu éveken keresztül.

A kiállitás napján, április 6-án, a katholikus papság, arisztokracia és hivek serege gyült egybe a megnyitási ünnepségre. Pontban négy órakor érkezett meg Kohl Medárd püspök, hogy a megnyitás egyházi funkczióit végezze. A püspököt, a ki Andor György dr. herczegprimási titkár kiséretében jelent meg, az oltáregyesület központi igazgatója Kánter Károly apát, a királyi vár plébánosa fogadta. A kiállitás beszentelése után a püspök a kiállitott egyházi szerek megtekintésére indult. Nagy elismeréssel nyilatkozott a kiállitás gazdagságáról, majd az egyesület hölgyeihez fordulva beszélgetett annak örvendetes gyarapodásáról. A főpapot körülvevő cercleben ott láttuk az oltáregyesület jótékony hölgyeinek körét. A vendégek csoportjában is számos előkelőséget láttunk. Jelen voltak: Őrgróf Pallavicini Edéné elnök, Kiss Aladárné alelnök, Apponyi Lajos gróf, ő Felsége magyarországi udvarnagya és neje, Csekonics Endre gróf főpohárnok és neje, Zichy Nándor grófné és leánya Zichy Livia grófnő, Széchényi Andor Pál grófnő, Wenckheim Frigyes grófnő, Orczy Tekla bárónő, Cziráky Lujza grófnő, Vécsey Eszter bárónő, Fehérváry Celestin bárónő, Barkóczy Ilona bárónő, Orosdy Fülöp báróné, továbbá Rudnyánszky Ferencné, Almássy Mária az angolkisasszonyok budapesti főnöknője, Bakács János belvárosi plébános, Thury Gyula festőművész és neje stb.

Az egyesület igazgatója a szertartás befejeztével köszönetet mondott Kohl Medárd püspöknek, hogy már évek óta hathatósan támogató jóakaratával tünteti ki az Oltáregyesületet és sohasem mulasztja el annak megnyitását megjelenésével a főváros kimagasló egyházi ünnepévé avatni. Köszönetet mondott továbbá Almássy Mária főnöknőnek, a miért az egyesület kiállitásainak mindig a legelőzékenyebb módon otthont nyit az intézet disztermében. E kiállitás az utolsó, mely e szent falak közt tartatik meg, hol az oltáregyesület alapjait megvetették s azt mindig buzgón támogatták s most, a midőn az egyesület saját házába költözik, még egyszer hálás köszönetet mond mindazoknak, kik a Sancta Maria intézet tagjai közül érdekében áldoztak és dolgoztak. A püspök köszönő szavai után, melyekben főleg Kánter Károly apátplébános igazgató körültekintő és czélirányos vezetésének és a jótékony hölgyek önzetlen áldozatkészségének érdemeit méltatták, a jelenlevők a kiállitás megtekintésére indultak. A kiállitott egyházi szerek az oltáregyesület alapszabályai értelmében szegény templomok segélyezésére kerülnek kiosztásra. Épen azért azoknak beszerzésénél főleg az anyag s a földolgozás szolidsága és egyszerü stilszerüsége irányadó. Mindazonáltal sok remek kivitelü casula-t, müvészi himzésü velum-ot, mesteri kézimunka-diszszel kivarrott stola-t, gazdag aranyhimzéses vecsernye-palástot látni a kiállitáson. Főleg egyes nagylelkü adakozók gazdagitották ily

piéce-ekkel a kiállitást. Cziráky Almássy Erzsébet grófnő, Hohenlohe Klotild herczegnő, Barkóczy Ilona bárónő, San Marco herczegné, özv. Almássy Kálmán grófné, Széchenyi Imre grófné, Károlyi István grófné, Csekonics Endre grófné, Pallavicini Ede őrgrófné, Orosdy Fülöp báróné, Jálics Ferenczné, Kiss Aladárné, Fejérváry urnő, Heinrich Dezsőné, Kövér Kálmánné, Fellmayer Vilma urnő és Posztoczky Istvánné sz. Vay grófnő nevét találjuk a kiállitás legértékesebb tárgyain. Remek kivitelü misemondóruhákat kapott az egyesület Zuber Kálmán özvegyétől, egy ismeretlen jótevő gyönyörüen stilizált krizantémum-ornamentikával himzett velumot, Rubitsek Irma egy szépen dolgozott csipkeszegélylyel diszes oltárteritőt és a Práter-utczában levő polgári leányiskola III. C. osztályának növendékei sok, kifogástalan ügyességgel himzett-varrott fehérnemüvel gazdagitották a szép expozicziót. Az egyházi ruhák java része a Reparatrix-zárdából, egyes szép darabok a Jó Pásztor-apáczák ügyes és szorgalmas kezei közül kerültek ki. Szép disze volt a kiállitásnak Thury Gyulánénak egy benső áhitat érzésével és modern technikával megfestett, szüz Máriát karján a kis Jézuskával ábrázoló oltárképe, mely magának a jeles müvésznőnek ajándéka, ki kikötötte, hogy a kép valamely szegény templomnak ajándékoztassék s ott terjeszsze a műizlést, hol arra legnagyobb szükség van. Három napig voltak közszemlére kitéve a tárgyak, mialatt igen sokan tekintették meg azokat.

A kiállitást április 9-én ünnepélyes istentisztelet fejezte be.

A székesfehérvári Oltáregyesület kiállitása. Április 16-án és 17-én állitotta ki a székesfehérvári oltáregyesület a szegény templomoknak szánt egyházi szerelvényeket. A tárgyakat *Városy Gyula* megyés püspök áldotta meg szivhez szóló beszéd kiséretében, melyben különösen kiemelte az egyesület fáradhatatlan elnöknőjének, *Szögyény-Marich Juliának* és igazgatójának, *Szuborits Jenő* kanonoknak érdemeit.

Az egylet évenként egybegyüjtött filléreiből 1400—1500 koronát áldoz templomi fölszerelésekre, nem számitva a sok száz korona értékü ajándékot, melylyel a kiállitás alkalmával jóságos lelkek gazdagitják az egyesületet. Ha ehhez hozzávesszük az egész éven át végzett kézimunkát, bátran tehetjük a kiállitott tárgyak értékét 4000—5000 koronára. S mindez a szentségek Szentségéből táplálkozó élő hitnek munkája. Az Oltáregylet kiállitásának nevelő, áldásos hatását mi sem mutatja jobban annál, mint hogy a kiállitás alkalmával az egylet tagjainak száma mindig erősen növekszik.

A kiállitást Erzsébet főherczegnő is megtekintette. A magas vendéget, ki maga is tagja az egyesületnek, a kiállitás szinhelyén az elnöknő, Szögyény-Marich Julia kalauzolta. A főherczegnő mindent tüzetesen megnézett, érdeklődött az egyes tárgyak adományozói és készitői iránt s végül teljes elismerésének kifejezése mellett távozott a kiállitásról.

A kiállitás gazdagsága hangos szóval hirdeti azt a jó szellemet, azt az áldozatkészséget, mely az Oltáregylet tagjainak szivét eltölti. E szellem ápolója, erősitője az egyesület páratlan buzgóságu elnöknője. Szögyény-Marich Julia, kit a kiállitás sikerének megteremtésében is az oroszlánrész illeti.

A kalocsai oltáregyesület kiállitása. Az oltáregyesület ez évi kiállitását a Miasszonyunkról nevezett iskolanénék intézetében április hó 8-án délután 3 órakor nyitotta meg *dr. Mayer Béla* v. püspök, káptalani helynök, kit az oltáregyesület választmánya ünnepélyesen fogadott. A koszorukkal és virágokkal diszitett kiállitási teremben *dr. Kis-Erős Ferencz* igazgató üdvözölte a püspököt mint az egyesület jótevőjét és pártfogóját, majd kiemelte ugy az oltáregyesületi hölgyeknek, valamint a választmányban fáradhatatlan buzgóságukkal legelől járó tisztelendő nénéknek vallásos önzetlenségből fakadó munkásságát, a magasztos czél érdekében kifejtett buzgó tevékenységét.

Az üdvözlő beszéd elhangzása után Ő méltósága megáldotta a kiállitás tárgyait s végezetül a fényes kiállitást megkapó szépségü s az oltáregyesületet kiváló módon kitüntető beszéd kiséretében nyitotta meg. Ezután Ő méltósága megtekintette a kiállitást és nagy elismeréssel nyilatkozott az ott kiállitott értékes tárgyakról.

Az egyházi fehérnemüt maguk az oltáregyleti tagok készitették.

A kiállitáshoz ajándékokkal hozzájárultak: Kajuch Józsefné elnöknő, Franz Mária Terézia kalocsai főnöknő, Berauer Józsefné, Joachim Ágostonné, Raichl Konrádné, Povischil Richard kisszemináriumi kormányzó és a Miasszonyunkról nevezett iskolanénék kalocsai intézetében fennálló Mária-Kongregáczió.

A kiállitott tárgyakból az egyházmegye szegényebb templomai és kápolnái és a lajosfalvi csángók temploma részesültek. Évközben ajándékul szétküldött tárgyak: 1 kehely, 1 oltárszőnyeg, 5 misemondóruha és sok fehérnemü.

A kiállitást április 9-én esti 6 óráig lehetett megtekinteni.

Erzsébet örökimádási-templom.

A nagy mű épitése — akadályok daczára bár — szépen halad előre. A zárdaépület befejezéséhez közeleg, ugy hogy az apáczák augusztus folyamán elhagyhatják mostani szük és egészségtelen helyüket s elfoglalhatják rendházukat az épülő templom mellett. A templom maga szintén hatalmasan épül s arányai már kidomborodnak. Az oszlopok félig már állanak s most falazzák az ablakokat.

Nemsokára rákerül a sor a hatalmas toronyra. Most csak azért imádkozzunk, hogy semmi zavaró incidens ne késleltesse a munkát.

*

Miután a templomra szükséges költségekből még sok százezer korona hiányzik, örömmel adunk hirt minden eseményről, mely a templom czéljaira szolgáló gyüjtést előmozditja. E téren mindig kitünt a székesfehérvári gyüjtő bizottság, élén lelkes elnöknőjével, Szögyény-Marich Juliával. Most is fényesen sikerült estélyt rendeztek április 13-án a templom czéljaira a székesfehérvári szent István-teremben.

Az estély gerinczét Zalai Mihálynak, a ciszterczita főgimnázium érdemes igazgatójának fölolvasása képezte, a ki az Örökimádás templomára óhajtotta a közönség figyelmét ráterelni. Fölolvasása elején Erzsébet királynénak a magyar nemzethez való vonzódását ecsetelte. Előadása folyamán pompásan domborodott ki a nagy királyné szerepe nemzetünk történetében, hogy annál lesujtóbban érezzük azt a szörnyü csapást, mely bennünket a Genfi tó partján lejátszódott tragédia folytán ért. De ajkainkon nem átok fakad, nem az orvtámadó gonoszsága ellen kelünk ki, hanem érzelmeinknek szárnya támad, mely a Magasságbelihez emelkedik, hogy az Isten örök imádása által adjunk el nem muló hálánknak s szeretetünknek kifejezést. Ezt ecsetelte a fölolvasás szép szavakkal. Majd az Örökimádás templomának történetét irta le, részletesen kiterjeszkedvén annak minden fontosabb fázisára, a templom stylusára, ugy, hogy a kiváló publikum teljesen tiszta és világos képben látta, hogy érdemes volt lelkesedni a multban s a jelen és jövendő áldozatait igazán magasztos eszme oltárára hozza. Az előadás tiszta, világos, magyaros, zamatos volt, nem kereste sem a fölösleges virágokat, sem a külső pompázás értéktelen cziczomáját. A czélhoz alkalmazkodott: fölvilágositani és lelkesiteni s ezt — azt hisszük — elérte.

A kiváló gonddal és izléssel összeállitott műsor első pontját a Kath. Kör magas szinvonalon álló vegyes karának két énekszáma töltötte be. Händel «Messiás» cz. oratoriumának két gyönyörü részletét előadta dr. Kneifel Ferencz vezetése mellett.

A harmadik pont az V. honvédzenekar két zeneszámából állott: az egyik «Husvéti hymnus» Palestrinától, a másik «Angyali üdvözlet» Weinwurm Rezsőtől. Hogy a honvédzenekar egy szigoruan vallásos zeneműnek ily tökéletes, lélekemelő előadására is képes legyen, mint a hogy pl. Palestrina «Husvéti hymnus»-át a helybeli honvédzenekar bemutatta, az szintén nem tartozik a mindennapi dolgok közé.

Tomm Béla hegedüművész Scharwenka «Legendá»-ját adta ezután elő.

Általános érdeklődés tárgya volt a műsor ötödik pontja, Gounod «Ave Máriá-ja, amelyet Gerő Gizella kisasszony adott elő művészi készültséggel.

Méltó befejezésül a honvédzenekar adott elő néhány részletet Rossini «Stabat Mater» cz. oratoriumából. A fényes ünnepély szép erkölcsi és sikerrel végződött.

Hála és köszönet illeti meg a buzgó rendezőséget és közreműködőket.

Vajha minél több helyen követnék a szép példát.

*

Az Erzsébet-örökimádási templomra ujabban adakoztak: gróf Toldalaghy Samu 500 koronát. A baranyamegyei gyüjtőbizottság 53 k, Székesfehérvári gyüjtőbizottság 207 k, Nemeskéri Kiss Pálné a zólyomi bizottság részéről 100 k, Kóczán Jusztina 10 k, báró Vécsey Istvánné 25 k, Palkovics Jánosné 2 k, Lesztenszky Julia 2 k, Gressner Józsa 1 k, Pummer Johanna 30 k, ft. Polczer Ernő kegyesrendi kormánysegéd ur által 10 k, Jávor Zsuzsi 2 k, Linczky J. 2 k, Toth József 2 k, Hepp Mari 2 k, Dachó Julia 1 k, Winkler I.-né 1 k, Groman M. 80 f, Weber Róza 1 k, Szabó Erzsébet 1 k, Mosonyi István 1 k, Többen 1 k 20 f, H. A. 1 k, Holzwarth Irén 2 k, Zubriczky Józsefné és Karkis Malvin gyüjtése 32 k, dr. Párdányi Emilné rendes tag 12 k, Éberling Józsefné alapitó tag 50 k, Schwarczenberger Borbála Csepelsziget 2 k, Kozma Jánosné 2 k, Brauch Károlyné 2 k, Szegedy Erzsébet 15 k, Iskolás Jánosné 10 k, Gregor Teréz 2 k, Herlitska Teréz 2 k, Ádám 5 k, Pitying Józsefné 5 k, N. N. 1 k, Hofielder Sándorné 5 k, özv. Hencz Antalné 15 k, N. N. 1 k.

Összes hátralékos előfizetőinket kérjük, hogy szerzettségüknek minél előbb eleget tenni szeresdjenek.

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillerie, carcassonei püspöktől.

Jézus a templomból az addókat-vevőket kiüzi.

I.

Jézus apostoli élete kezdetén kiüzvén a zsidókat a templomból, a mi templomainkat Oltáriszentségbeli isteni teste jelenlétének elfogadására készíti elő.

***

«Közel vala a zsidók husvétje — mondja sz. János — és Jézus felméne Jeruzsálembe és találá a templomban ökör-, juh-, és galambárusokat és ott ülő pénzváltókat.

Kötelékből ostort fonván mindnyájokat kihajtá a templomból, a juhokat és ökröket is a váltók pénzét elszórá és asztalaikat felforgatá.

A galambárusoknak pedig mondá: Vigyétek el innen ezeket és ne tegyétek az én Atyám házát kalmárkodás házává.

Akkor megemlékezének a tanitványok, hogy irva van: «A buzgóság házadért megemészt engem».

Ez apostoli élete kezdetén történt: három évvel az Oltáriszentség első templomának alapitása előtt.

Mikor a zsidók jelet kértek tőle (tekintélye, hatalma kimutatására, iga-

zolására mutatná ki) mily tekintélylyel müveli ezeket, azt felelte nekik:

Bontsátok el e templomot és én azt harmadnapra felállitom, *et in tribus diebus excitabo illud.*

Három év alatt, oh Mesterem, a Jeruzsálemi templomot le fogod bontani.

Az oltáriszentségi áldozat akkor még csak jelképezve volt. A valóság az ebédlőben megkezdődött.

Nem lesz többé ökör, nem a juhok; nem még galambok se! hanem csupán a mi Istenünk!

Ime az isteni Bárány, Atyja trónja előtt mindig feláldoztatik.

Ime a templomainkban és az oltárainkon folyton elömlő vére az Igaznak.

Még három év és Isten a földi templomokban jelenlétét meg kezdi valósitani, hogy azt a világ végéig állandósitsa.

Mikor látom, hogy a Jeruzsálemi templomban emez árusok és érdekelt vevők tömege ellen sikra száll; nem tehetem, hogy ne gondoljak arra, miszerint Jézus hü imádóinak ezzel előre leczkét és példát akart adni.

A leczke ez számunkra, hogy megbecsüljük emez oltáriszentségi templomot, a melyben lakozik, a hol szeretetét nyilvánitja és a hol kimondhatatlanabb és bizalmasabb közlekedésre hiv fel.

Példa ez, a mely az Isten háza iránt való emészt őbuzgóságra tanit, a mely arra buzdit, hogy egyházainkat, a mennyire tőlünk telik szépekké és fenségesekké tegyük, a mely főleg arra serkent, hogy ama belső templomot, a melybe Jézus oly gyakran bevonul, megtisztitsuk.

II.

Valóban, mily hasonlatosság a tisztátalan állatok között, a melyeket a templomban eladtak és Jézus, a tiszta és bün nélkül való áldozat közt.

Mekkora a különbség a vevők aranya ezüstje és Jézus Krisztus között, a ki magát mindenkinek ingyen adja.

***

Mikor ünnepnapon az oltári szekrényt nézem és mikor azt a virágokkal egészen elboritva, gyertyafénynyel körülvéve, az arany és selyem fátyol alatt, a mely azt titokszerüen körül veszi, ragyogni látom: nem tehetem, hogy az egyház ajkaira ama meghivás szavait ne adjam, a melyek az Énekek Énekében a Jegyes ajkairól hangzottak el, mikor szive szerettét arra igyekvék birni, hogy nála maradjon.

Ugy látszik nekem, hogy a szent misében az Egyház az ő isteni Jegyeséhez intézi énekelve e kedves szókat:

Sectulus noster floridus, tigna domorum cedrina, loguearia nostra cypressina. (Cant. 1.15,16).

Az ágy, a melyet oltáriszentségi nyugvóhelyedül készitettem, egészen el van boritva virágokkal; fája értékes, márványa ritkaság, kelméje aranynyal és biborral van körül szegve, mindez a te tiszteletedre; mindez arra szólít, mindez arra hiv fel, hogy maradj velem.

Azután ugy tetszik nekem, mintha az Énekek éneke jegyese feleletét a mi szeretett Jézusunkra vonatkoztatva hallanám:

Ego flos campi et lilium convallium.

Oh! Nem az ismeretlen édességek vonzanak engem hozzád, oh egyházam; hanem az a szerencse, hogy veled lehetek és veled közölhetem az örömöket, a melyek bennem vannak; mert én vagyok a mező legdrágább virága, a völgy legkellemesebb lilioma.

Oh kedves virág, oh vakitó liliom, ugy ragyogsz templamaink ölén, mint a liliom a sudár szárán.

Mikor e többi, földi virágokkal összehasonlitalak, a melyeknek kábitó illata oly hosszu időn át a Fölségesnek egyedüli illatáldozatát alkotta; nem tehetem, hogy ne alkalmazzam rád a szent éneknek más szavát: Szeplőtelen áldozatod az ó-szövetség áldozatait ugy fölülmulja, mint a liliom a töviseket és a bogáncsokat, a melyek tövében nőnek. *Sicut lilium inter spinas.*

Mily nagy lelküség Istenünk részéről!

Oh! Jól tudom, hogy a pénzváltók pénzét szétszórta és asztalaikat felforgatá.

Jeruzsálemben meg lehetett venni a durva áldozatokat, a melyekkel Isten megelégedett.

De az oltáriszentségi templomban, a melyben Jézus Krisztus, midőn abban égő és ellenállhatatlan buzgóságát kimutatá, kétségkivül szeplőtelen és bün nélkül való áldozatot kivánt bemutatni, azaz önönmagát: mikép vásároljunk mi?

Arany és ezüst; silány porszem az ő szemében és káromlás számba eshetnék neki ilyent venni.

Nyugodjunk meg, ő ingyen adja magát mindenkinek és mikor a kalmárok asztalait felforgatá, képét adta az önkéntes és nemes adománynak, a ki megengedte nekünk, hogy oly könnyen mutassunk be áldozatot kellemes illattul Annak, a kitől a létünket, mozgásunkat és életünket nyertük.

III.

Mikor Jézus Krisztus elfogadására készülünk: vessük ki szivünkből mindazt, a mi nem az övé. Ő a mi egyedüli kincsünk és cserébe a nekünk adott ajándékért tőlünk nem kiván mást, mint jóakaratot.

***

Oh Jegyesem! jőjj lelkembe, a mely amaz igazságos és elrettentő buzgósággal van felfegyverkezve, a melyet te fejtettél ki a templomban az azt meggyalázók ellen!

Jőjj e szentélybe, a hol szerencsés valék kimondhatatlan jelenlétének örvendeni! Üzd ki belőle a zür-zavart és a földi érdek szellemét!

Telepitsd le benne a békét és az egyességet, ha az még a latrok barlangja lenne. Szivem táplálékot kiván.

Mért adjam neki e durva táplálékot, e tisztátalan hust, a mely táplálhatta addig, mig Jézus, ez a tiszta buzakenyér, ez a tiszta hus magát egészen nekem nem adá, hogy engem kielégitsen.

Lelkem bővelkedni óhajt.

Mért fussak továbbra is veszendő gazdagság és muló javak után, mikor Jézus, az én kincsem, az én egyedülim, az én mindenem, önmagát akarja nekem adni, minden fentartás nélkül.

És mit kiván e drága ajándékért cserébe?

Semmi egyebet, mint az én jóakaratomat és szeretetemet.

Fischer Ágoston.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai.

Imádkozzunk egyesületünk elhunyt tagjaiért, hogy az Ur Jézus, ki a földön kenyér szinében volt reményünk, a menynyei dicsőségben szinről-szinre látható fönségében legyen örök boldogságuk.

Az oltáregyesület elhunyt tagjai 1904-ben:

Borsos Mátyás Recsk, Barát József Vámos-Mikola, Csapiczki Istvánné, sz. Szabó Erzsébet Rákos-Csaba, Domitrovits Ferencz Szombatfa, Fehér Ferenczné Budapest, Garger Lajos, Gratzer Mihály Szombatfa, Gyeknyezs Erzsébet Vámos-Mikola, Hercz Katalin N.-Kószmály, Kis Margit M.-Bánhegyes, Kuna Zsuzsanna, Krizsán Ilona B.-Csaba, özv. Kocsi Sándorné Budapest, Lukács Andrásné G.-Kelecsény, Magyar Mária Tolcsva, Pataki Anna Török-Szt.-Miklós, Szeicz Márk Szombatfa, Szabó Rozália, Szabó Erzsébet Recsk.

Szerkesztői üzenetek.

624. sz. előfizető. A küldött 6 kor. 1905. és 1906-ra szól. 1904-re azonban csak két koronát fizetett.

Szerkesztő: **Dr. Glattfelder Gyula.**

JUSTH BÉLA KÁRPITOS-MESTER ÉS DISZITŐ.
A budapesti közp. Oltáregyesület szállitója.
Budapesten, VII., Rottenbiller-utcza 6/a.

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

HERCZEG ZSIGMOND ELSŐ MAGYAR JÁTÉKÁRU ÉS SZENT CZIKKEK ÖNTODÉJE.
VII., Munkás-utcza 6. sz.
Szent Antal-, Mária- és Krisztus-szobrok, valamint Szent Antal-szobrocskák pléhtokban való gyártása.

GRÜNBERGER IGNÁCZ
Király-utcza 4. szám.
Vesz a legmagasabb áron régiségeket, arany, ezüsttárgyakat, szőnyegeket és képeket; magas egyházi ajánlatokat felmutathat.

Összes hátralékos előfizetőinket kérjük, sziveskedjenek az előfizetési dijakat minél előbb beküldeni. A lap kiadása óriási költségeket hárit az Oltáregyesületre, s ha a dijak pontosan be nem folynak, a lap kiadási költségeinek hiányát csak az egyesület szent czéljainak rovására lehet pótolni. — Egyben kérjük régi előfizetőinket, kegyeskedjenek ismerőseik körében lapunkat ajánlani, őket előfizetésre buzditani, mert csak az előfizetők számának tetemes emelkedése esetén lehet a fokozott igényeket kielégiteni.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb borbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocsesal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betükkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségü papiron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstrancziák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomda r. t. Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.

VI. ÉVF. 1905 5. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

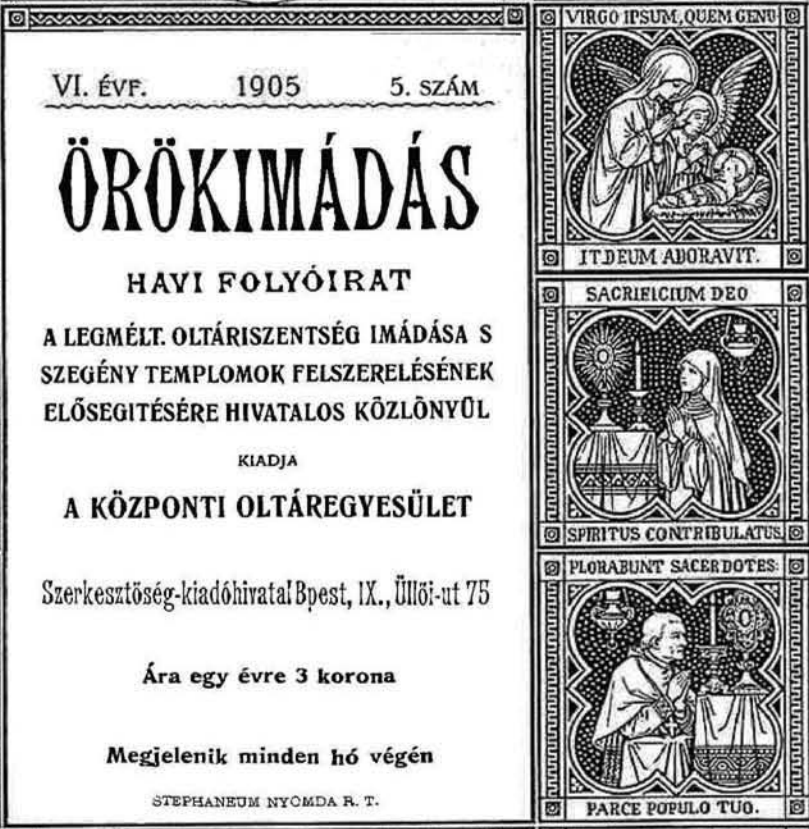

VI. ÉVFOLYAM. 1905. MÁJUS. 5. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

TARTALMA: Az aranymisés főpásztor. — Az oltáriszentségi mozgalom az 1904. év folyamán. — Viszik a beteghez... — Körmenet a jeruzsálemi szentsír templomában. — Az Oltáriszentség vértanuja. — Az Oltáriszentség apostolai. — Az augsburgi «piros ostya». — A szándék. — Az isteni Gondviselés utai. — Primicia. — Vegyesek. — Erzsébet örökimádási-templom.— Oltáregyesületi ügyek. — Az Oltáregyesület elhunyt tagjai. — Hirdetések.

AZ ARANYMISÉS FŐPÁSZTOR.

Midőn egész Magyarország meghajtja az elismerés zászlaját *Vaszary Kolos* biboros herczegprimás előtt azon alkalomból, hogy áldozópapságának ötven éves jubileumát üli, a szentségi társulatok s az eucharisztikus lelkek nem vonulhatnak félre, hanem elsősorban kérnek részt az örömből, hisz azért van jubileum, mert a szent áldozat, a vér nélküli bárány dicsőül meg Magyarország főpapjának ünnepén, a mint hogy e szentséges titok magyarázata a főpap minden dicsőségének. Mert mi ápolja a papi lelkületet, ha nem a mindennapi áldozat, melyből az apostoli szellemet meriti, hogy nehézségek és kisértések közepette föntartsa az isteni szeretet műveit az egyházban? S mi ad erőt a főpapnak, ha magasztos hivatása gyakorlása közben ellentétes érdekek közé kerül, hogy föntartsa lelke egyensulyát s szentegyháza dicsőségét és erejét, ha nem a kenyér szinében rejtőző Ur Jézus, ki mint a főpapok Főpapja, itt van közöttünk idők végeig, biztositva az anyaszentegyházat s vezéreit, hogy élet van itt, melyért dolgozni, türni, áldozni, szenvedni kötelesség és dicsőség.

S ezt jól tudta, s finom lelkével teljesen átérezte Magyarország biboros főpásztora. Magas hivatásának nehéz körülményei között nemcsak önszivének nemes tartalmából meritett, hanem Jézusa, a főpap dicsősége és koronája adott neki erőt, midőn napról-napra

betért az ő apostoli lelkébe. Jézus, a megalázkodó, kicsinynek és nagynak egyaránt engedelmeskedő szentségi Jézus volt primásunk

mestere, hogy a hatalom és dicsőség fényében oly szelid és alázatos maradt véges végig. Jézus, ez a szent szinekben annyiszor meg-

bántott, félreismert és megtagadott Üdvözitő, volt a megtámadott, félreismert főpásztornak vigasztalója. Ő, a szeretet mestere, volt az evangeliumi szeretet aranyszáju hirdetőjének sugalmazója.

A ritka jubileum napján fokozott szeretetben olvadt össze az ősz jubiláns szeretetben ifju szive ötven éven át volt mesterének, sugalmazójának, táplálójának Szivével, de egyesült e szent Szivvel az papság s a hivő, főleg az eucharisztikus lelkek serege is azon reményteljes kérésben, hogy a szentségi Üdvözitőnek még sokáig legyen köztünk méltó főpapja és előtte szószólónk a mi áldott lelkü herczegprimásunk.

Az oltáriszentségi mozgalom az 1904. év folyamán.

Olvasóink, kik mindig oly élénk érdeklődést tanusitanak az eucharisztikus dolgok iránt, örülni fognak, ha annak mindig növekvő haladását tapasztalják s látják azon csodálatos eredményeket, melyek azokat nyomon követik. Nem akarjuk itt adni a papság buzgalmának és a hivők jámborságának részletes leirását; ez egy rövid czikk szűk keretébe nem foglalható. Megelégszünk azzal, hogy fölemlitjük az idevágó legfontosabb s legjellemzőbb tényeket.

Ha valaki figyelemmel kiséri a katholikus tábor működésének állandó haladását, ugy könnyen meggyőződhetik, hogy mindenekelőtt az eucharisztikus kultusz tesz évenkint jelentős haladást s jelenleg valóban csodálatos virágzásban látjuk azt. Különösen szemeink előtt lebeg ekkor az a férfi és nőiszövetség, mely magát egészen a legméltóságosabb Oltáriszentségnek szenteli és éjjelét-nappalát imában és szeretetben a tabernákulum lábánál tölti. Minden felé keletkeznek ily testvérületek, mint az imádás és engesztelés nagyszerü művei.

Tényleg örömére és vigasztalására szolgál ez az igazán keresztény lelkeknek, különösen mert az ember a vallásos szellemben jelenleg olyan lagyatkozást tapasztal. Az elmult 1904. évet az események egész sora jellemzi, melyeknek czélja a legméltóságosabb Oltáriszentség tisztelete s a melyek megmutatják a világnak, miben rejlik a keresztény «kultusz és isteni eledel» főtárgya, melyet Isten arra rendelt, hogy lelkünk uj életre ébredjen. Ezen szavakkal fejezte ki magát X. Pius pápa Ő szentsége, dicsőséges pápaságának kezdetén s ezen törekvést helyeselte lelkesült hévvel, midőn az utolsó angouléme-i nemzetközi eucharisztikus kongresszust jóváhagyta. De nem kevésbbé helyesli a szent Atya a többi nagy ájtatosságokat is,

mint a melyek Krisztus legszentebb Szivére és szenvedésére, melyek oltáraink szentségével oly szoros viszonyban vannak, vonatkoznak. De vele együtt mi is a legméltóságosabb Oltáriszentség tiszteletére irányuló ájtatosságnak tulajdonitjuk az első helyet és állitjuk, hogy ez által fog megvalósulni a Krisztusban való megujhodás.

Az eucharisztikus művek közt nyilván a kongresszus egyike a legfontosabbaknak és leginkább alkalmas arra, hogy zálogát s bizonyos előizét adja Jézus szép országának. Ugy vallási mint szocziális szempontból tekintve e kongresszusok a jelenkor jelentőséggel legteljesebb eredményeihez számitandók. Ezek az Egyházban természetfölötti életfolyamatot idéztek elé s általuk tagadhatatlan eredményeket értünk el.

Czéljuk, a mi Urunk Jézus Krisztus királyságának nyilvános proklamácziója a legméltóságosabb Oltáriszentségben, a minek ellenállhatatlan, elragadó fénynyel és pompával kell történnie.

És tényleg könnyü belátni, hogy e gyülekezetek, melyek megtartását a pápák mindig oly nagyon sürgették, melyeken a legjobb papok, jó irók, kiváló és befolyásos hivők, szónokok és a tett emberei összegyülnek és törekvéseiket egyesitik, kiválóan alkalmas eszköz, hogy a lelki élet és társadalom számára bő, áldásos gyümölcsöket hoznak. Mivel továbbá a gonoszság szelleme uj és uj eszközöket talál ki a lelkek eltévelyitésére és megrontására, igen helyes, hogy az eucharisztikus gyülések minden erővel dolgoznak a pokol erőfeszitései ellen, ha mindnyájan az egyetlen, nagy segédszerre utalnak, mely a világot megmenteni fogja. Belgium, Francziaország, Amerika és Magyarország voltak a mult évben fölváltva tanui a szeretet e megnyilatkozásának a legméltóságosabb Oltáriszentség iránt. Miután a magyarországi mozgalmakról annak idején beszámoltunk, most csak a külföldről szólunk.

Belgium Istentől az Urnap bölcsőjéül választva és «az Oltáriszentség klasszikus talaja» névvel megtisztelve, hitét és szeretetét ismételten ki akarta nyilvánitani egy kongresszuson, mely Kasselban augusztus 18—21. közt folyt le. Szép siker koronázta s nem állt mögötte mult években Namurban és Arlonban tartott kongresszusoknak. Beigazolta azt a dicséretet, melylyel XIII. Leó Belgiumot megtisztelte, midőn azt mondta: «Hogy minden nemzetek között azon szeretet és tiszteletnél fogva, melylyel a legméltóságosabb Oltáriszentség iránt viseltetik, ragyogó fényben tündöklik». A társadalom minden osztálya részt akart venni a fényes proczesszióban, mely valóságos diadalmenet volt az elrejtett istenség tiszteletére. Belgium és Hollandia legkitünőbb szónokai beszéltek ékes, szónoki nyelven az eucharisztikus intézmények társadalmi jelentőségéről. Különösen fölhivták a figyelmet a legméltóságosabb Oltáriszentség naponkénti látogatására, mely gyakorlatnak születéshelye Brüsszel volt 1901-ben. A szent Atya megáldotta, Belgium

összes püspökei approbálták ez ájtatosságot s ma csupán Belgiumban és Hollandiában nem kevesebb, mint 4500 tag gyakorolja azt.

Francziaországban, Angoulême-ban a mult év junius havában nyilt meg a tizenötödik nemzetközi eucharisztikus kongresszus. A város püspöke ezeket mondta záróbeszédében: «Francziaország e részén, egykor a kálvinistáktól, az eucharisztia dühös ellenségeitől földulva, volt egy kongresszus, hogy oltáraink Istenének fényes triumfusa által protestáljon a kálvinista szellem utolsó maradványai ellen, melynek még manapság is tekintélyes számmal hódolnak. A hivő sereg áhitata és lelkesedése, melylyel e gyüléseken részt vett. biztositékot szolgáltat nekünk, hogy Francziaországban a hit fénye a katholikus sziveknek még nagy számában világit».

Mult októberben a nagy világváros, New-York is kifejezést akart adni a legméltóságosabb Oltáriszentség iránt való szeretetének.

Abban a pillanatban, melyben a nagy amerikai köztársaság anyagi segélyforrásait és mérhetetlen gazdagságát az egész világ szemei elé állitotta, elhatározták, hogy az országnak oly viruló Egyháza leghiresebb és legtekintélyesebb képviselői által életképességének és hitének látható bizonyságát adja. X. Pius, nem elégedve meg azzal, hogy egyszerü jóváhagyását küldje ezen gyülésnek, pápai brevével tisztelte meg, a mi tanusitja, mily nagyon szivén hordja, hogy «az isteni szeretet szentségének tartozó imádást és tiszteletet terjeszsze és gyarapitsa».

Nem szándékozunk a fényes jelenetekről, melyek a kongresszus alkalmával lefolytak, megemlékezni; részt vett azon 1000 pap és szerzetes, 25 érsek és püspök, Ő excelenciája mgr. Falconio, apostoli delegátus. Csak azon hatásra akarunk rámutatni, melyet e kongresszus az eucharisztikus munkálatok fejlődésére gyakorolt Amerikában. Megjelölték az utat, melyet törni, s az eszközöket, melyeket megadni kell, hogy a lelkekben föllobogjon az élő hit és szeretet tüze.

E három utolsó kongresszuson több izben kifejezésre jutott azon óhaj, hogy több más kisebbet szervezzenek. Ezen óhaj a mult évben több egyházmegyében teljesült. Sok más egyházmegyében a lelkészek a megyei összejöveteleken és papi szentgyakorlatokon törekedtek megállapitani a legjobb eszközöket, hogy a nép körében az Oltáriszentség izzó szeretetét meggyujtsák. Azonkivül voltak zarándoklatok és havi körmenetek is az Oltáriszentséggel, melyek a hivők áhitatát és hitét ujból fölfrissitették s ugyanakkor ragyogó triumfusok voltak a mi Urunk számára.

Tudomásul adhatjuk itt, hogy a legközelebbi nemzetközi eucharisztikus kongresszus Rómában lesz. Kétségkivül méltó protestaczió fog ez lenni azon gyalázkodások ellen, melyeket a fanatikus szabadgondolkozók szórtak az örök városban Isten és az ő Egyháza ellen.

Catana város (Itáliában) szintén készül már az első kongresszusra.

Még ez év folyamán fog megtartatni. Amerikában az említett new-yorki után Notre-Dame-ban (Indiana) lesz kongresszus, hol már most folynak az előkészületek az 1906. évre.

A kongresszusok után, melyeknek különös czéljuk, Jézus Krisztus külső társadalmi királyságát a legméltóságosabb Szentségben proklamálni, következnek a kisebb művek, melyek arra czéloznak, hogy a papság és a hivők lelkeiben eleven hitet s lángoló szeretetet gyujtsanak az ostya szinében rejlő Jézus iránt.

A kongresszusokon mindig különös figyelemre méltatták a papi örökimádást, midőn a programm szerint a papi egyesületekre került a sor. A közös óhaj oda nyilatkozott, «hogy az egész világ papjai imádságban és imádásban a szent Oltárok tövében egyesüljenek a maguk és nyájuk javára a papi imaegylet testvérületében.« E fölszólítás következtében naponkint sokan csatlakoznak. A társulat jelenleg valamivel kevesebb, mint 60.000 tagot számlál. Eme haladás végtelen örömünkre szolgál; mert a papság napról-napra jobban megérti, hogy minél jobban közeledik a minden élet és minden erő forrásához, annál nagyobb lesz befolyása s annál gazdagabb lesz életben és üdvöt hozó gyümölcsökben. A heti áldozás egyesületét is különös figyelmébe ajánljuk a buzgó lelkipásztoroknak. Ez itézmény csodálatos elterjedése azon rövid idő alatt, mióta megalakult, bizonyságot tesz azon haszonról, melyet a lelkeknek hajt. 1903. január havában 19.700 tagot számlált, az 1904. év ugyanazon havában e szám 31.200-ra emelkedett, ugyanazon év junius havában elérte a 35.000-et és ettől fogva is folytonosan csatlakoznak az egyesülethez s növelik a tagok számát.

Említést kell tennünk még a legméltóságosabb Oltáriszentség éjjeli imádásáról is. Ezen intézmény azon áldozatnál fogva, melyet tagjaitól követel, különös figyelmet érdemel részünkről s a keresztény lelkek, kik ebbe beiratkoznak, Megváltónk szivére igen nagy befolyást gyakorolnak.

Ez egyesület legfontosabb középpontjai Francziaország, Belgium és Itália. Behozták London-, Santiago-, Buenos-Ayres-, Quito-, New-York- és Montrealban is. 1890 óta a tagok száma 6000-ről több mint 25.000-re emelkedett: Mennyi imádásórát tesz ez ki!

Szólnunk kellene még az éjjel-nappal tartó örökimádásról, mely majdnem minden egyházmegyében meg van honositva, a legméltóságosabb Oltáriszentség tiszteletére alakult társulatokról, az engesztelő áldozásról, a tabernakulum- és szegény templomok fölsegélyezéséről és más intézmények hosszu soráról, melyek mindegyike a neki megfelelő eszközökkel mindazon fáradoznak, hogy az Eucharisztia tisztelete mindenütt elterjedjen.

E rövid szemlét nem akarjuk lezárni a nélkül, hogy egyet-mást el ne mondjunk az eucharisztikus csodákról, melyek a legutolsó lourdes-i nemzeti zarándoklat alkalmával történtek.

Lourdes ma a boldogságos Szűz legnagyobb kegyhelye; de ne feledjük e mellett, hogy ez egyuttal az a hely is, hol az Oltáriszentség diadalát üli.

Mit akar a szeplőtelen fogantatás az által, hogy e megszámlálhatatlan sokaságot lábai előtt kivánja látni? Az események, melyeknek minden évben szerencsés tanui vagyunk, eléggé feltüntetik szándékát. A szeplőtelen Szűz megdicsőülése nem czéloz mást, mint Fiának tiszteletét, ki az Oltáriszentségben lakozik és él. Közel ötven éve, hogy Mária Massabielle barlangban megjelent s ez időtől fogva látjuk, mint tiszteli meg isteni Fia azzal, hogy számos, nagyszerü csodát művel.

Ha a szeplőtelen fogantatás dogmájának kihirdetése az Eucharisztiára nézve alkalmas idő volt, hogy számos csodát műveljen a Lourdesba siető embertömegek előtt, ugy remélhetjük, hogy ama hódolat, melylyel a Szeplőtelent ismételten megtisztelni fogják, visszahatást fog gyakorolni isteni Fiára és napjainkban a legméltóságosabb Oltáriszentség általános megdicsőülésének mintegy előjátékát fogja képezni. A mult esztendőben, Mária évében, mely az 1854. év dicsőséges emlékezetének volt szentelve, az összes katholikus szivek vágyakozása Lourdesba irányult. 25.000 zarándok szorongott augusztus 24-én a massabielle-i sziklák körül. Az Oltáriszentséggel való körmenet alkalmával oly pompa, lelkesedés és hit nyilvánult meg, hogy az a nap méltán foglal helyet Lourdes legszebb napjai közt. Lelkészek és püspökök kisérték a legméltóságosabb Szentséget; közel 1300 beteg volt jelen, telve hittel és bizalommal. A körmenet folyama alatt számos csoda történt. Ily csodálatos események alkalmával a hivők örömrivalgásban törtek ki, melyet a papok közbelépése sem tudott lecsillapitani.

Ily módon vezeti tehát a szeplőtelen Szűz az embereket isteni Fiához, hogy ő csodáknak és kegyelmeknek közvetlen kiszolgáltatója legyen és innen van, hogy napjainkban Lourdes a nagy légyottja a legméltóságosabb Oltáriszentség tisztelőinek. Ily nagyszerü tények és ily fényes haladás láttára joggal vonhatjuk azt a következtetést, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentség tisztelete a fejlődés teljes virágában van; hogy már meghozta s még teremni fogja a legdúsabb gyümölcsöket a lelkek és a társadalom javára.

Ne kiméljük tehát a fáradságot, hogy mindegyikünk a rendelkezésére álló eszközök mértéke szerint terjeszsze a legméltóságosabb Oltáriszentségben való eleven hitet s annak lángoló szeretetét. Kezdjük meg egészen az Eucharisztiának élni; ő vezesse és kormányozza munkánkat, tanulmányainkat és apostolkodásunkat; ő uralkodjék minden tettünk és egész életünk felett! S ha bennünk igy egészen föllángol a tűz, mely e szentségben rejlik, akkor csak egy óhajunk fog lenni, hogy a szentségi Isten birodalmát a lelkekben terjeszszük s annak eljövetelét siettessük: Adveniat regnum tuum Eucharisticum!

VISZIK A BETEGHEZ...

Viszik a beteghez,
Várja egy hive;
Eltakarja titkát
A kenyér szine...

Haldoklók balzsamát
Veszi a beteg:
Az elhaló fölél,
És hálát rebeg.

És a mint a légen
Általsurrana:
Élőknek is súg a
Halál angyala.

«Nem a kenyér szine,
A mi takarja»;
A szellem-ihletés
Im ezt sugallja.

«Két ösvény választ el,
Élet és halál,
Az igaz szív mégis
Hozzája talál.

Egyik ösvény hímes,
Ábrándok rajta;
Másik éjek éje,
Sírok alatta.

S az igaz szív nem fél,
Jézushoz talál:
S nem választ el többé
Élet és halál».

Körmenet a jeruzsálemi szentsir templomában.

A SZENTSIR temploma a maga nagy méreteivel magában foglalja egyuttal a Kálvária-hegyet és a szentsirt is. A körmenet, melyet itt naponkint délután négy óra körül tartanak, a megjelenési kápolnában kezdődik. Ez a főtemplomtól északra fekszik s azon a helyen van épitve, a hol az Ur föltámadása után édes anyjának megjelent. A katholikusok tulajdona. Az oltáron a legméltóságosabb Oltáriszentség őriztetik. Ettől jobbra van egy fülke, melyben az ostorozási oszlop egy darabja tiszteltetik.

Miután a pap az oltárt incenzálta, megkezdi az antiphonát:

«Oh szent vendégség, melyben Krisztust élvezzük, szenvedésének emlékét üljük, a lélek kegyelemmel telik és jövő dicsőségünk zálogát kapjuk.

℣. Kenyeret adtál nekik mennyből.

℟. Minden gyönyörüséggel teljeset.

Ur Isten! ki nekünk a csodálatos Oltáriszentségben kínszenvedésednek emlékezetét hagytad: adjad kérünk, a te testednek és vérednek titkát ugy tisztelnünk, hogy megváltásodnak gyümölcsét magunkban érezzük, a ki élsz és uralkodol mindörökön örökké. Amen».

Erre az oltártól a körmenet az ostorozási kápolnához halad s az első himnuszban megemlékezik az Ur megostorozásának titkáról. Erre a megjelenés kápolnájából a főtemplomba indul s azután a karzatba fordul, melyben számos kápolna van s azok mindegyikében megfelelő ájtatosságot végeznek. A megjelenés kápolnája után találjuk Krisztus börtönét — a hogy ott nevezik — mert itt tartották az Urat fogva, mig a Golgothán a keresztet elkészitették; ez után következnek a ruhafölosztás kápolnája, a földalatti szent Ilona-kápolna, melyből még mélyebbre a kereszt föltalálásának helyére lehet leszállani, — és a kigunyolás kápolnája; ez utóbbiban tisztelnek egy követ, melyen az Ur ült, midőn tövisekkel megkoronázták és a katonák kigunyolták.

Innen a körmenet a Kálvária felé halad, mely a déli kapu mellett fekszik. Körülbelül öt méter magasságra emelkedik a templom szine fölött. Két tizennyolczfoku lépcső vezet föl rá. Csucsán két kápolna van, melyek egy boltives folyosóval vannak egymástól elválasztva. A jobboldali kápolna «keresztreszögezés kápolnájának» neveztetik. Az oltár előtt a padozaton egy mozaik-négyszög jelöli azt a helyet, hol a Megváltót keresztre szögezték. Valamivel odább nyugatra az a hely, a hol Őt ruhájától megfosztották s epével és eczettel itatták, egy, a márványnyal burkolt talajba helyezett rozettával van föltüntetve.

A baloldali kápolna azon a helyen épült, a hol a szent kereszt állott. Ez a keresztfölemelés kápolnája. Az a hely, a hol a keresztet fölállitották, a nyilt oltár alatt van. Ezüsttel van befoglalva s számos lámpával kivilágitva. A két lator keresztjének helye egy-egy fekete, kerek kővel van megjelölve. Az Üdvözitő és a ballator keresztje közt látható az a mély sziklahasadék, mely Krisztus halálakor keletkezett.

A falpillér mellett, mely a két kápolnát elválasztja, áll egy kis oltár a fájdalmas Istenanya tiszteletére, ki itt állott a kereszt alatt s a kit haldokló Fia a szeretett tanitványnak ajánlott.

A Kálváriára való haladás közben a körmenet az egyházi himnuszt, «Vexilla regis prodeunt» énekeli. A keresztreszögezés oltáránál a pap imádkozza az antiphonát:

«Átvevék tehát Jézust és kivezeték. Ki a keresztet hordozván magának, kiméne azon helyre, mely agykoponya helyének mondatik, zsidóul pedig Golgotának, a hol megfeszitték őt.

℣. Itt lyuggatták át kezeimet és lábaimat.

℟. És megszámlálták minden csontomat.

Urunk Jézus Krisztus, az élő Isten Fia, ki a hatodik órában a világ megváltására fölmentél a Kálvária-hegyre és véredet ontottad bűneink bocsá-

natára; kérünk téged alázattal, engedd meg nekünk, hogy halálunk után örömmel beléphessünk a paradicsom kapuján; a ki élsz és uralkodol mindörökön örökké. Amen».

A keresztfölemelés oltáránál énekelnek egy himnuszt. Utána következik az antiphona: «Vala pedig mintegy hat óra és sötétség lőn az egész földön kilencz óráig; és a nap elsötétedék és a templom kárpitja középen kettéhasada és Jézus nagy szóval kiáltván, mondá: Atyám! a te kezeidbe ajánlom az én lelkemet; és ezt mondván, meghala ezen a helyen.

℣. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.

℟. Mivel szent kereszted által megváltottad a világot.

Kérünk téged Urunk, tekints le népedre, melyért a mi Urunk Jézus Krisztus nem vonakodott magát ellenségeinek kezébe adni és *itt* a keresztrefeszités gyötrelmeit elszenvedni; a ki veled él és uralkodik mindörökön örökké. Amen».

A proczesszió lejön a Kálváriáról s ennek tövében tiszteli azt a követ, melyen az Ur holttestét arimatheai József és Nikodémus bebalzsamozták. Azután a szentsir felé fordul. Ez egy felséges kupola alatt áll, melyet tizenhat magas pillér tart és kápolnává van átalakitva.

Bejárata a keleti oldalon van. Ha az ember a keskeny ajtón belép, mindjárt az angyal-kápolnába jut, melynek falai márványnyal vannak burkolva. A középen van az a kő, melyen az angyal ült, a ki a jámbor asszonyoknak a föltámadást hirdette.

A kővel szemben van egy másik, igen alacsony és szük ajtó. Ez egy két méter hosszu és két méter széles fényözönben uszó térre vezet. Jobbra félmagasan a szikla táblaalakban ki van vájva. Ez a hely a szentsir és a táblaalaku lapon pihent Jézus teste.

A szentsirnál is énekelnek egy szép himnuszt. Utána antiphona: «Az angyal *itt* mondá az asszonyoknak: Ne féljetek, a názárethi Jézust keresitek, föltámadt, nincs itt, ime a hely, a hova tették őt. Alleluja.

℣. Az Ur föltámadt e sirból. Alleluja.

℟. A ki értünk a kereszten függött. Alleluja.

Isten, ki *itt* egyszülött Fiad dicsőséges föltámadása által a világnak az üdvösség eszközét szerzetted, a halált legyőzted és mennyországot megnyitottad: segits minket kivánságaink teljesitésében, melyeket nekünk sugalmaztál; ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen».

A szentsirtól a körmenet visszatér kiinduló helyére, a megjelenés kápolnájába, miután a szentsir közelében levő Magdolna oltárnál rövid ájtatosságot végzett.

A megjelenés kápolnájában énekelik a Lorettói litániát. Az imák közül, melyek ehhez vannak füzve, foglaljon itt helyet az Egyház imádsága a Szentföld megszabaditásáért: és a Terra Sancta körmenetének leirása be van fejezve:

«Isten, ki mindent a te csodálatos gondviselésed szerint rendezesz, kérünk téged alázattal, szabaditsd ki e földet, melyet egyszülött Fiad tulajdon vérével megszentelt, minden ellenséges kézből, hogy a keresztény vallásban a te nevedet szolgálja; ugyanazon a mi Uurunk Jézus Krisztus által. Amen».

Az Oltáriszentség vértanuja.

Igazán sajátságos, hogy Egyházunk legrégibb s annak idején leghűségesebb leányának, a franczia katholiczizmusnak oly sok dicsőség mellett is mennyi szomoru korszakot kellett megérnie. A ki kissé bepillantott a franczia forradalom történetébe s figyelemmel kiséri a franczia katholiczizmus mostani helyzetét, annak fölösleges e tény megértésére a többi gyászos korszakra is rámutatnunk.

Szomoru idők jártak Franciaországban akkor is, mikor a hugenották garázdálkodtak: pusztitották a katholikus templomokat, a hol csak tehették; szétrombolták az oltárokat, darabokra tördelték a szobrokat. Kiváló előszeretettel igyekeztek kezeik közé keriteni a Legszentebbet, hogy aztán szörnyü módra meggyalázzák.

1562-ben, *junius 17-én* egy csapat hugenotta karddal, baltával és ásókkal fölfegyverkezve, a ferenczrendiek valognei kolostorára tört. Mikor a szerzetesek az elvadult tömeget közeledni látták, iziben elmenekültek, jól tudván, hogy különben a halál vár rájuk. Csak egy rendtárs maradt ott, névleg Cervoisier Vilmos, ki akkor harmincöt éves volt. Ő először is a keresztény szemében a legdrágábbat akarta megmenteni. A templomba ment tehát, kinyitotta a szentségházat s kivette a ciboriumot. De ebben a pillanatban sikerült a hugenottáknak a templomajtót betörni. Ott látták a papot a ciboriummal s rögtön átlátták, hogy gyülöletük legfőbb tárgyát akarja előlük megmenteni. A gondolat sebességével fölnyitja a hős szerzetes a ciboriumot és magához veszi a szent ostyákat s ezáltal a legborzasztóbb meggyaláztatástól menti meg azokat. Mellette teremnek a dühöngők, számtalan ütés és szurás éri őt és igy áldozta föl vérét és életét Azért, ki előbb ugyenezt tette őérette.

Erre széttördelték a szörnyetegek az oltárokat és képeket és fölgyujtották a templomot s a kolostort.

A zavaros idők elmultával visszatértek szent Ferencz fiai; rendbehoztak ismét mindent s eltemették a vértanut. A nép legott tisztelni kezdte Cervoisier Vilmost — s csodás eredményekkel.

Jól tudta e hithős, hogy a hugenották csak az ostya alakját zúzhatják

porrá, magát az Üdvözitőnek megdicsőült és lényegi állapotban jelenlevő testét pedig a szentségi leplen át tulajdonkép nem illethetik tiszteletlenséggel; ő azonban annyira szerette Krisztust, hogy távol akart tartani minden meggyalázást, illetlenséget a gonosz emberek részéről.

Az Oltáriszentség apostolai.

Csak öt évvel ezelőtt, 1900-ban folyt le az a kedves történet, melyet itt fölelevenitení szándékozom. Egy fiatal hollandi kálvinista egyetemi hallgató korában vesztette el azt a kevés hitet, mi gyermekkorában ragadt rá. Egy alkalommal üzleti ügyekben Lüttichbe érkezett. Ott időzése alatt elkisérte barátját egy kath. templomba, a hol épen kezdetét vette az ünnepélyes istentisztelet. Első eset volt rá, hogy katholikus istentiszteleten vett részt. A szabatos korális ének, a buskomor, kenetes ima, a szentáldozat a maga drámai szertartásaival és szent titkaival megragadták a protestáns ifjut és szokatlan gyönyörüséggel töltötték el bensejét. Az istentisztelet végeztével elment a plébániára s megvallotta a papnak, hogy ő szabadgondolkodó létére is a katholikus vallást olyan szépnek, olyan észszerünek tartja.

— Hát még milyen szépnek és gyönyörünek találná a hit titkait akkor, ha alaposan ismerné azokat — válaszolt a plébános.

— Szivemnek legfőbb kivánsága ez — viszonzá a kálvinista ifju. — Vajjon ki vállalkoznék arra, hogy jól kioktasson?

Minthogy hosszabb ideig amugy is Lüttichben kellett tartózkodnia, a püspöki titkár lett megbizva a konvertita vallásoktatásával. Láthatólag működött az isteni kegyelem és a tudnivágyó szabadgondolkozó oly nagy előhaladást tett, hogy *junius 9-ére* már ki lehetett tüzni hitvallástételének és szentáldozásának napját.

Volt a fiatal embernek egy unokahuga, a kit gyöngéden szeretett. Tudósitotta elhatározásáról s meghivta, hogy megjelenésével fokozza örömét amaz egész életére emlékezetes napon. Arra is czélzott a levélben, hogy ő is követhetné példáját.

S mily szerencse! Megjött a válasz, hogy ő maga az előző évben épen *junius 9-én* titokban áttért és azon naptól fogva szüntelen imádkozott szeretett bátyja megtéréseért; szentáldozásait is e czélra ajánlotta föl. Levelét e szavakkal fejezte be: «Igen, veled együtt akarok junius 9-én a szentáldozáshoz járulni».

A fiatal emberből buzgó katholikus lett. Midőn a kettős áttérés kitudódott, volt is mit hallgatniok, elviselniök családjuk körében; szinte türhetetlenné vált helyzetük. Az unokanővér elment tehát Lüttichbe, a hol később

«az engesztelés nővérei» (Soeurs Réparatrices) szerzetes társulatba lépett. «Oly sokat és nagyot értem el — ugymond ő — hogy viszonzásul mindent föl kell áldoznom.»

Bátyja, az egykori szabadgondolkodó ugyanigy okoskodott. Rómába ment, pappá lett s mint ilyen a legméltóságosabb Oltáriszentség valódi apostola gyanánt működik.

Az augsburgi «piros ostya».

Augsburg ősrégi püspöki városa a középkorban a hunok és magyarok betörése által, a reformáczió idejében pedig az ágostai hitvallás s az augsburgi vallásbéke által jutott világtörténelmi nevezetességre. De ugyancsak a középkorban még hiresebbé lett a Szentkereszt templomában őrizett «csodás ostya» s az ott végbement szentségi csodák következtében.

Mindennek emlékezete a mai napig fönmaradt. A «csodás ostyát» naponkint kiteszik az oltárra, drágakövektől ragyogó szentségtartóban. *Május 11-étől 18-áig* pedig évenkint ünnepélyes nyolczadot tartanak. Ilyenkor a német birodalom minden tájáról sereglenek a hivek a «csodás ostya» tiszteletére. Nagyszerü szentségi körmenettel nyitják meg a nyolcznapos ünnepségeket. Hasonló pompát fejtenek ki ekkor, mint az urnapi körmenetben szokásos.

Ámde honnan veszi kezdetét ez a bucsujárás a «csodás ostyához».

Vissza kell pillantanunk az 1194 körüli időkre. A keresztes hadjáratok kora volt ez. Egész Európa az evangéliumi tanokra tért ekkor s boldogok voltak a népek és nemzetek Péter hajójában. III. Incze, a nagy pápa uralkodása alatt Jézus Egyháza hatalmának és tekintélyének tetőpontjára emelkedett. Szellemi óriásokat látunk feltünni: az angyali tudóst, Aquinói szent Tamást; a két rendalapitót, szent Domonkost és szent Ferenczet. Ezeken kivül a tudomány fáklyájának sok lobogtatója, mindmegannyian az életszentségnek mintaképei, voltak hivatva arra, hogy a szeráfi szeretet tüzével fölvillanyozzák az elhidegült világot, hogy minden körben-rétegben a hit melegét s a tevékeny szeretet lángjait éleszszék. De ugyancsak ebben az időben nagy viták is folytak az Eucharisztia körül: a toursi Berengar, a petrobrusianusok, albigiaiak, henricianusok tévtanai keletkeztek, szintugy Tanchelin is téves tanokat hirdetett az Oltáriszentségről. — Ebbe a korba esik a mi történetünk.

Augsburgban a Szentkereszt templomában 1194-ben egy nő járult az Ur asztalához. Vajjon tudatlanságból, babonás jámborságból, vagy pokoli gonoszságból történt-e, nem lehet tudni, — elég az hozzá, a nő kivette szá-

jából a szent ostyát és viaszba* burkolva hazavitte és öt évig őrizte igy házában. Lelkiismereti furdalás következtében végre fölkereste gyóntatóját, Berthold nevü papot, ki akkor a szentkereszti kanonokok prépostja volt s megvallotta neki tettét. Egyuttal átadta neki a viaszkot, melybe a szent ostyát rejtette. A prépost a többi pap jelenlétében kivette az ostyát és csodákcsodája — testszinünek és husszinünek tünt föl az. Berthold prépost rögtön a főpásztorhoz sietett; Udalskalk püspök szent csodálkozással szemlélte e rendkivüli jelenséget; s meg volt győződve róla, hogy itt csoda történt, még pedig szerfölött ritka alakban.

A püspök megparancsolta, hogy a «csodás ostyát» ünnepi körmenetben hozzák a székesegyházba. Ott épen Keresztelő szent János nyolczadát kezdték meg. Az egész nyolczad alatt ki volt téve a «csodálatos ostya». Átlátszó kristály-edénybe foglalták a viaszburkolattal együtt. S a mint igy ki volt állitva, a nép egyszerre csak azt veszi észre, hogy az ostya annyira megdagad, hogy maga-magától leválasztotta a viaszburkot. Álmélkodtak ezen ujabb csoda láttára és szent örömmel imádták Azt, ki a kenyér szine alatt jelen lévén, a csodát müvelte.

Ezen megmagyarázhatatlan előzmények után a püspök az ostyát ismét visszavitette a Szentkereszt templomába, a hol ma is őrzik. A «csodás ostya» emlékezetére az egész egyházmegyében ünnep lőn elrendelve. Hatszáz évig gondozták még a kanonokok (canonici regulares) ezen páratlanul álló szentélyt.

1199 óta a Szentkereszt templomában szakadatlanul dicsőitik a legméltóságosabb Oltáriszentséget, főleg prédikációkban s fényes istentisztelettel. Képzelhetjük, hogy erre nemcsak az augsburgi egyházmegyében, hanem messze annak határain tul is mekkora lendületet vett a legméltóságosabb Oltáriszentség tisztelete s e tisztelet a hit és szeretet mily dus gyümölcseit termette.

Az augsburgi «csodás ostyá»-hoz füződő csodás gyógyulásoknak, imameghallgatásoknak, megtéréseknek se szere se száma. Barbarossa Frigyes császár beteges fia a «csodás ostya» elé zarándokolt, s bizalomteljes imában esedezett fölépüléséért. Ugy is lett. Felgyógyulása után a magasabb körökben terjesztette a «csodás ostya» tiszteletét. Midőn 1400-ban Ellerbachi Burkhard püspöksége alatt döghalál pusztitott Augsburgban, a város minden utczáján végighordozták a «csodás ostyát» és a pestis megszünt.

* A középkor folyamán az Oltáriszentség körüli visszaélések és profanizációk közt találjuk azt is, hogy konzekrált ostyára tettek szert s azt méhkaptárba rejtették, azon hiszemben, hogy ennek következtében majd több mézet fognak nyerni. Ily esetről tesznek említést pl. Heisterbachi Caesar (Dialog. IX. 9.), továbbá Petrus Venerabilis (Migne 189. p. 851.) s még többen. — Lehet, hogy a mi esetünk inditóoka is ide lyukad ki. Valószinüvé teszi ezt azon körülmény, hogy itt viasz is szerepel.

Számtalan zarándoklat fordult meg ott: papok és világiak, egyházi és világi méltóságok, sőt fejedelmek mutatták be az augsburgi «piros ostya» előtt hitük hódolatát. A «csodás ostya» kiváló tisztelői voltak többi közt: Schauenberg Péter biboros püspök és Aquilejai Márk, apostoli követ és biboros.

Végre elérkezett az az idő, mikor Zollern III. Frigyes volt Augsburg püspöke. Nagy és hatalmas volt a hit és áldás folyama, mely a Szentkereszt templomából, a «piros ostya» tabernakulumából áradt szét mindenfelé. Évszázadokon keresztül porba hullottak, imádkoztak és fohászkodtak a «csodás ostya» előtt. De más idő, uj áramlat következett. Mindinkább alábanyatlott a tisztelet és kegyelet a «csodás ostya» iránt.

Jött a sekélyes renaissance a maga hitetlenségével. Pusztitó zivatar gyanánt huzódott el a renaissance dédelgetett gyermeke, a reformáczió, Egyházunk fája fölött. Sok hervadozó levelet és üszkös ágat elsöpört, de nem egy zöldelő hajtást is magával ragadott.

Augsburgban is akadtak papok, kik a «piros ostya» ellen prédikáltak. P. Institoris, szent Domonkos rendjéből, ki már 1495-ben Velenczében néhány papnak a legméltóságosabb Oltáriszentségre vonatkozó tévedései ellen szóval és tollal küzdött, Augsburgban is föllépett a szószékre és sorra czáfolta a «piros ostya» ellenében fölhozott támadásokat. Előbb a Szentkereszt templomában, majd a székesegyházban szónokolt, de beszédeire annyian tódultak, hogy utóvégre is kénytelen volt az ugynevezett «Frauenhof»-on tartani szónoklatait. Oly hatást keltettek szónoklatai, hogy a régi hit ujból feléledt. Az erfurti és ingolstadti egyetemek is alapos tanulmány tárgyává tették a dolgot s komoly megfontolás után e kedvező nyilatkozatot tették: «Nem foroghat fenn kétség a felől, hogy a csodás ostyában Istent kell imádnunk».

Az isteni Gondviselés különös segitsége folytán megőriztetett a «csodás ostya»; noha a reformáczió testvérharczaiban és a harminczéves háboru idején többször kellett vele biztos helyre menekülni.

Több pápa, pápai követ és biboros, I. Miksa, II. és III. Ferdinánd, I. Lipót császárok térdeltek ott a «csodás ostya» előtt.

Ujból támadásoknak volt kitéve és vizsgálatoknak alávetve a «csodás ostya» 1740-ben és 1747-ben. A franczia forradalom alatt a káptalan föl [illegible] oszlatva, a kolostor épülete pedig kaszárnyává alakitva.

Az 1879-iki támadások csak fölujitásai voltak a József püspök alatt [illegible]ben üzött támadásoknak. Ujabb érvük csak az volt, hogy VI. Pius [illegible], mikor 1782-ben négy napig tartózkodott Augsburgban, nem kereste [illegible] a «csodás ostyát». Ebből azonban nem lehet még fegyvert kovácsolni, [illegible] hogy Krisztus jelenlétét a szent ostyában megdöntsük. Nem azért jött [illegible] pápa a városba, s nem is volt arra ideje, hogy e kérdést végleg tisztázza;

ámde három évvel később ugyanazon pápa teljes bucsut engedélyezett május 11-ére s a «csodás ostya» nyolczadára.

Egész sereg megdönthetetlen ténynyel rendelkezik az Egyház, melyek mind a csoda valódiságáról tanuskodnak s ép azért a hitnek inditóokai: Ott van: Udalskalk püspök és kortársainak — papok és világiak egyaránt — sértetlen okmánya a szent ostya csodás elváltozásáról; Augsburg valamennyi püspökének egybehangzó nyilatkozata a «csodás ostya» javára; olyannyi magas állásu egyházi férfiunak tanubizonysága a századok folyamán; a templomnak a pápák és püspökök által engedélyezett bucsuk; a katholikus tudománynak alapos fejtegetése a titokzatos átváltozásról; a katholikus nép nagy és állandó hite; e hitnek jutalmazása számtalan imameghallgatás, megtérés, csodás gyógyulás stb. alakjában.

Hiábavaló itt minden erőlködés: a hitnek titkait, eucharisztikus csodákat nem lehet természetes uton magyarázni. Reiners* után: *Till Kálmán.*

A szándék.

Nagyon fontos, hogy a gyermekeket, kik szelesek s hajlandók arra, hogy mindent felületesen, hanyagul és rendetlenül végezzenek, pl. imáikat, munkáikat és tanulmányaikat megtanitsuk, hogy nem csekélység, a mit az embernek engedelmességből kell megtennie s hogy minden kicsi dolog például egy oldalnak pontos lemásolása, sőt még egy varrótű fölemelése által is, ha azt kellő buzgalommal és Isten iránt való szeretetből teszszük, a mennyországot megérdemelhetjük! Figyelmeztessük őket arra, hogy a mit a szülők kivánnak, azt maga Isten kivánja, hogy sokkal inkább javukra szolgál engedelmeskedni, mintha templomot épitenének, vagy egy embert a haláltól megmentenének, mert ezt nem követeli tőlük senki... Különben legjobb tanitás mindig a tett, az élő példa, azért ismételjük, hogy az anyák magukat föltétlenül szenteljék meg, hogy gyermekeiknek a jóban jó tanitóik legyenek. Mert a gyermekek, még a legkisebbek is, gyakran sokkal élesebb megfigyelők, mint a felnőttek gondolják s gyakran évek sora után derül ki valami egész véletlenül, a miből látni lehet, mily pontosak voltak itéleteikben s hogy mily finoman itélték meg pl. a szülők bánásmódját az öregszülőkkel szemben, a mindennapi élet kicsi vonásaiból s hogy gyakran mily nagy hatással volt ez rájuk később — áldásukra — vagy átkukra!

* Ad. Reiners: Die vornehmsten historisch beglaubigten *Wunder der hl. Eucharistie* von der Apostelzeit bis zum XX. Jahrhundert. 1. Bändchen. Kenpen a. Rh. 1904; S. 19.

Az isteni Gondviselés utai.

Az oratorianusok avignon-i kolostorában — igy közlik megbizható lapok — élt néhány évvel ezelőtt Allard superior, egy szentéletü ember. Volt neki egy jó barátja, névleg Saze, a kit gyakran föl szokott keresni. Ennek irt egy alkalommal a bőjti idő elején, hogy a farsang három utolsó napját nála fogja tölteni. Miután a levelet lezárta, átadta a kolostor kapusának azzal a megbizással, hogy azt a czimzetthez juttassa. A kapus azonban «Saze» helyett «Suze»-t olvasott és a levelet egy más urhoz küldte, a kinek tényleg Suze volt a neve s nagyon kicsapongó életmódot folytatott. Ez a gazdag Suze épen egyik falusi kastélyában volt, a hol sok városi ember jött össze, kik a farsang utolsó napját nála akarták tölteni. A küldöncz átadta neki a levelet. Fölbontotta és nem vette észre, hogy másnak van czimezve. A mint a tartalmát olvassa, elbámul, megfoghatatlannak találja: hogy akarja P. Allard a farsang utóljáit nála tölteni. Barátai nevettek zavarán, de ő egészen komoly, sőt szomoru lett. Midőn barátai látták, hogy komoly hangulatából nem tudják kihozni, magára hagyták, remélve, hogy másnapra bogarai — a hogy magukat kifejezték — már el fognak tünni. Suze lefeküdt, de egész éjjel nem birt aludni. Lelkiismerete mindig hangosabban kezd szólni; fölkel, térdreborul és keservesen siratja bűneit; reggelre Suze egészen átváltozott. Elbocsátja barátait és P. Allardnak azon hiszemben, hogy ez lelkének megmentésére valóban neki irt, megköszöni levelét s kéri, hogy ne jöjjön hozzá, mert ő nem méltó e látogatásra, azonban megigéri, hogy a bőjti szentidő végén őt magát fogja fölkeresni, hogy tökéletes életgyónást végezzen nála. Az egész bőjti idő alatt Suze a legszigorubb vezeklést tartotta, éjjel-nappal siratta bűneit és erősen elhatározta, hogy a bőjt végén általános gyónást fog végezni. Egy jámbor szerzetes értesült a változásról, mely Suzeval történt és meglátogatta őt. Suze eléje sietett és elbeszélte neki csodálatos megtérését. A szerzetes — isteni sugallatra — kezdte rábeszélni őt hogy gyónását ne halassza tovább. Suze ellenkezett, mert ő P. Allardnál akart gyónni; mivel azonban a szerzetes megmaradt intelme mellett, elhatározta, hogy azonnal meggyónik. Egész nap és egész éjjel készült rá s meggyónt a legmélyebb töredelemmel, miután már több mint harmincz éve, nem gyónt. Azután megható áhitattal járult a szent áldozáshoz és még sokáig elmélyedt a legméltóságosabb Oltáriszentség imádásába. A szerzetes erre eltávozott, de alig érte el a kastély kapuját, midőn sietve visszahivták őt, mert Suze haldoklott. Valóban szélhűdés érte; nem tudott beszélni, de egészen eszméleténél volt; a béke és nyugalom, mely vonásaira rajzolódott, többet beszéltek, mint a szavak. A szerzetes még részesítette őt szent vallásunk vigaszaiban és a jámbor bűnbánó meghalt az igazak halálával és ránkhagyta az isteni irgalmasság csodálatraméltó példáját.

PRIMICIA

Elbeszélés.

Irta: LUIS COLOMA, S. J. Átdolgozta: TILL KÁLMÁN.

I.

NEM VAJMI ritka jelenség Andaluziában amolyan hirtelen kerekedő zivatar, melyik napderüben csak addig tart, mig a haragos pillantás a gyermekek arczán. Mihelyest a harag elpárolgott, a könyek mögül mosoly tolul elő s midőn egy helyütt zápor zuhog a felhőkből, tulnan ragyogó napsugár s pompás szivárvány kandikál.

A babonás andaluz nép ilyenkor azt mondja: «Az ördög czivódik öreganyjával».

Az ilyen zivatar, a mily rövid, ép oly félelmetes is, mint minden az életben, mi a természetesnek határán áttörve, a szenvedélynek birodalmába szökel. Ily förgeteg adta ki erejét Z. városka fölött julius 15-dikének éjjelén, a kármelhegyi Boldogasszony, a szegény-kórház Védőasszonya ünnepének előestéjén.

A vihar és eső eloltották a templom tornyában égő lámpa világát s nedvesen és ernyedten függtek alá a diszitésül alkalmazott zászlók és szalaglobogók. De még sem sikerült a zivatar hatalmának elnémitania a torony harangjait, melyek egy füst alatt a kórház Védőasszonyának ünnepét s az ugyanakkor tartandó primicziát hirdették a következő napra. A vihar olykor, mintegy belefáradva, fölhagyott tombolásával, a mennydörgés közbe-közbe elnémult, mintha a felhők ellenséges küzdőkként szétválnának, hogy az ujabb viadalra uj erőt gyüjtsenek. Ekkor tisztán lehetett hallani a templom harangjának szavát, mely a vihart tulharsogva s dörgéstől nem tartva, nyugodtan cseng tovább, akár az ember szava, ki az igazságtól ihletve s az észtől támogatva, embertársa előtt zavartalanul s örömmel ujjongja: «Alleluja! Alleluja!»

Mélyvájásu ut mentén, mely jobbadán párhuzamosan halad a följebb elterülő városnegyedekkel, fekszik a kármelhegyi Boldogasszonyról nevezett szegény-kórház. Mintha minden pompát megvetne, büszkén forditja hátát a spanyol főrendüek lakta várkastélynak, mig bejárata — fölötte e fölirat: «A szegények földi s a gazdagok égi üdveért!» — szegényes falak övezte térre nyilik. Mint valami fecskefészek csüngött rajta fehérre mázolt, emeletes házikó. Erkélye rácsozatát valami kuszónövény fonta körül; egyikmásik ága merészen kapaszkodott föl szint a tetőig s onnan leperdülve a levegőben lógott; javában virágzott s kellemes illatával elárasztotta az egész hajlékot. Az erkély fölött a falon virágvasárnapi babérág volt égszinkék szalagokkal odakötözve. Mindennek következtében szinte előkelő külsőt öltött magára a házikó.

Itt lakott don Blas, a káplán, Mariquita nevü nővérével s unokaöcscsével, Pepitóval.

Amaz estén, melyen elbeszélésünk kezdődik, a szegényes házikó csak ugy ragyogott a tisztaságtól; bájos rend honolt benne. Szinte meglátszott mindenen, hogy valamely hőn szeretett, epedve várt személy fogadására készülnek a ház kedves lakói. S ugy is volt. Pepitót, szeretett unokaöcscsüket várták, ki e két öregnek szeme előtt serdült fel, mint valami vig rózsabokor két komorabb cziprusnak árnyában. Erényes ifjuvá s mintapappá fejlődött az elhagyatott árvafiu, kinek gyermekded ártatlanságát rokonainak szeretete óvta meg. Pepito — e beczéző néven szólitották őt az öregek — épen a papi rendet kapta föl Cadizban s most eljövendő volt, hogy első szentmiséjét tartsa a kármelhegyi Boldogasszony templomában, hol nagybátyja káplánkodott.

Nagybátyja szegény szerzetes volt szent Ferencz-rendjéből, egyike amaz egyszerü embereknek, kiket a világ félig szánalomból, félig megvetőleg Isten jámbor lelkének nevez s a kik tényleg oly tiszta életüek, hogy bátran Isten fiainak nevezhetők. Harmincz éven keresztül viselte fáradságos és szerény hivatalát ama buzgalommal, mely ikertestvére a felebaráti szeretetnek, ama kitartással, mely minden erényt csak fokoz, ama hallgatag önmegtagadással, a mit csak oly kevesen fognak föl — s mindez mégis jellemző vonása a bölcsnek, szentnek, vértanunak, de még a sokat rágalmazott spanyol papságnak is.

Mindazonáltal don Blas nem volt valami nagy tudós; a latinból nem értett többet, mint a mi egy papnak mindennapi életében előfordul; több imát sem tudott, mint rendjéit. De mily elégedett volt lelke! mily nyugodt lelkiismerete! mily rendithetetlen egykedvüsége! mily odaadó szive! A legnagyobb foku felebaráti szeretet lángjaitól lobogott szive, akár csak védőszentje, szent Ferenczé, kit minden alkalommal segitségül hivott. S e szeretete minden fájdalomra vigaszt, minden bajra gyógyitó irt tudott. E jólelkü ségében annyira ment, hogy a pelikán módjára kész lett volna akár keblét megnyitni s tulajdon vérét nyujtani, ha nem volt mit mást adnia.

Mily fenkölt és mégis mily általán érthető volt ezen szegény öregnek életbölcselete, a ki csak Istent s felebarátját szerette s a ki a vallás eszméit, melyeknek hirdetője volt, a gyakorlati élet terén eme két szó jelentésében: «Mi atyánk!» váltotta valóra.

S ha sokan nevetséget üztek is a szegény szerzetesből, de senki sem tagadta meg tőle a tiszteletet és szeretetet, mert ő az erény amaz alázatos fokának volt birtokában, melynek akaratlanul meggyőzően kell hatnia, a nélkül, hogy bárkit is megsértene; s nem birta a tehetség ama gőgös fokát, mely erőszakosan lép föl s mások megalázásával náluk az irigység érzetét kelti föl.

Don Blas sok évig egyedül éldegélt, mignem egy napon küszöbét átlépte egy szegényesen öltözött nő, ki kis fiut vezetett kézen. A gyermek orczácskája a fekete sipka alól ugy mosolygott, a mint mosolyog az ártatlanság az előtte ismeretlen vész és csapás elébe. A nő Mariquita, a káplánnak testvére, s a gyermek fia volt mindkettőjük hugának, ki nemrégiben fiatalon mult ki s kinek ura teljesen elzüllött s aztán kereket oldott. Don Blas kitárta karjait a segitségért fohászkodó nővérnek s a szegény árvának, szivére ölelte őket s megosztotta velük lappadt pénztárczáját. S ekkor kezdett két lénynek élete folyása e szegényes védőszárnyak oltalma alatt legördülni: a nővéré, az alkonyuló napnak szende nyugalmával s a gyermeké, a pirkadó hajnal sugárzó örömével.

S e szegényes állapotukban volt mégis egy különös titkuk, mely olykor elfojtotta Don Blas mosolyát s Mariquita zsörtölődését elnémitotta. Az utóbbi egy napon Centából régi czimére irt levelet kapott, melynek egész csomó keltezéssel ellátott boritéka elárulta, hogy a levél már a legkülönbözőbb helyeken fordult meg. A testvérek a káplánnak hivatalszobájába zárkóztak s három álló óráig maradtak ott. Don Blas halotthalványan jött ismét elő s nyolcz napig sem suhant mosoly vonásaira; donna Mariquita az egész héten kisirt szemekkel járt ide s tova.

Azon időtől fogva donna Mariquita minden évben, mihelyt a husvéti idő közelgett, durva szövetből néhány öltözet férfiruhát szabott, kiüritette kis takarékpénztárát, a melyben ezer nélkülözés árán gyüjtögetett csekélyke összeget, különböző csomag különleges szivart vásárolt rajta s mindezt batyuba kötötte s aztán bátyjának adta át. Ez erre kocsira ült s utra kelt Cadizba, hol 6—8 napig időzött. S mégis soha senki sem tudta, hová ment s mi volt utazásának czélja.

— Hová is utazott a bácsi? — kérdezte Pepito donna Mariquitától a gyermekek természetes kiváncsiságával.

Az kimondhatatlan szeretettel és gyöngédséggel nézett a gyermekre, azután pedig a szokott élességgel felelte: — Elment a barátokat megolvasni, hogy lássa, nem hiányzik-e valaki.

Egyszer ugyanazon kérdést nagybátyjához intézte Pepito. Az a gyermekre szegezte tekintetét, melyből félelem, ijedtség s gyengédség vegyest sugárzott, majd szokatlan szigorral felelt:

«A gyermek, ha kiváncsi s ostoba,
Szeretteit mindig csak boszantja.»

Pepito szontyorodva bujt nagynénjének szoknyája mögé s nem mert többé a titokzatos utazás felől kérdezősködni.

Donna Mariquita minden alkalommal félénk feszültséggel várta bátyjának visszatérését s megérkezésekor a kapuig elébe ment, kérdő pillantásokat vetve rá.

— Semmi, semmi, — viszonzá don Blas lehangoltan, — kemény, mint a szikla, ridegebb akár Centa falainál is!

Donna Mariquita elkezdett sirni s mindketten naphosszat időztek komoran s hallgatagon, a nélkül, hogy mosoly surrant volna vonásaikra...

Idővel az árva fiu — gyermeteg ártatlanságából mit sem veszitve — férfivá növekedett s nagybátyja közbenjárására a cadizi papnevelőben alapitványi helyet nyert el. Most mutatkozott csak igazából kiváló tehetsége, ernyedetlen szorgalma s jó magaviselete

Az érseknek kivánatára a papnevelőben bizonyos alkalommal nyilvános ünnepély volt készülőben. Pepito, mint az intézetnek kitünő tanulója, arra volt kijelölve, hogy a Szentháromságról szóló néhány tételt megvédjen. Don Blas öröme határtalan volt; s vonakodás nélkül készülődött az utazásra.

— Ugyan, hogy akarja ezt maga nyélbe ütni? — kérdezte donna Mariquita bátortalanul. Ő élemedett kora daczára is magázta bátyját, tiszteletből annak papi hivatala iránt. — Nincs egyetlen reálunk a házban, hogy a kocsit megfizethetnők.

Don Blas elkezdett hangosan kaczagni s igy szólt.

— Vajjon egy szegény koldus hogyan utaznék máskép, mint védőszentem, szent Ferencznek lován, melyiknek se nyereg, se takarmány nem kell?!

— Gyalog?! — rémüldözött donna Mariquita; — négy mértföldet gyalog és ezt hetven évvel a vállán!

— Négy mértföldet!... Négy millió mértföldre is elcsuszom térdeimen, hogy meghallgassam kedves fiunkat, ki egykor második aquinói Tamás lesz. Mariquita! — tette hozzá ünnepélyesen, mialatt egyik kezében különös kalapját, a másikban pedig a kefét tartotta, melylyel hasztalan igyekezett kopottas kalapját simára kefélni. — Mariquita! Jegyezd meg jól, a mit most mondok. Én nem fogom megérni, mert érzem közelegni végemet; hanem te még fiatal vagy (Mariquita azon nyáron lett hatvanöt éves) s meglásd... a gyermek még valaha püspöksüveget fog hordani.

— A takarékpénztárban kell még husz reálnak lennie — jegyezte meg Mariquita félősen.

A káplánnak vonásai fölé árnyék huzódott s vállvonogatva mormogta:

— Hallgass, gyerek, az Isten szerelmére, hallgass! Az a pénz szent...

Szent Péter trónjáért sem cserélte volna be don Blas a széket, melyre a papnevelő igazgatója az emelvényen, az érsek közelében megkinálta. Váltakozva sirt és nevetett és az egykedvü kifejezést, mit jóságos arcza különben mutatott, eltörölte mindamaz érzelem, melyek képesek a szivet megindítani. Olykor tulelégedetten köröskörül jártatta tekintetét, mintha az egész társaságnak tudtára akarná adni: De hát épenséggel nem világos ennek előtt, hogy én vagyok ezen fiunak nagybátyja?

Az előadásnak végeztével az intézetbeliek mind átkarolták Pepitót és szerencsét kivántak neki. Maga az érsek is nyájas szavakat intézett hozzá és sajátkezüleg átadta neki aquinói szent Tamás egyik művének szépkötésü példányát. Don Blas könyöke segitségével utat tört magának a sokaságon keresztül, mondván:

— Helyet, uraim, helyet, ő az én unokaöcsém! Fiam, szeretett fiam! — igy szólt s hevesen átkarolta a növendékpapot. — S a szegény Mariquita, ő nem hallhatott téged... de várj, várj, majd elmondom neki!

S ezen szavaknál sirt a jó öreg, mint valami gyermek; de hirtelen átvillant agyán az a gondolat, hogy a siker folytán a szerény ifju netán elkapatja magát, miért is komoly tekintettel, egyik kezét a fiunak fejére s a másikat annak kezébe téve, hozzáfüzte:

— Nagyon jól van, Pepito! Ugy beszéltél, mint az irás. Ám gondold meg, hogy a fő is egykor a földben rothad!

S ismét elkezdett sirni és nevetni és szivélyesen átölelte unokaöcscsét.

Don Blas hintón hajtatott vissza a faluba; a papnevelő igazgatója erőszakolta azt rá, minden szabadkozása ellenére is. Magával vitte az unokaöcscse védte latin tételeknek több nyomtatott példányát. Utközben fölolvasta azokat a kocsisnak, ki természetesen egy fiaszót sem értett az egészből.

Alig érkezett haza, a tételeknek egy példányát már is Mariquitának adta át, mig a többit magának tartotta fönn és tüstént iróasztalán helyezte el azokat.

— Mariquita, ezt nem lehet elbeszélni, ezt látnod kellett volna — mondta, miközben gyorsan előkeritett egy findzsában kis adag reszelt foghagymát; ebből állott bizony sovány vacsorája. — Szent Ferencz, légy segitségemre, ily fiatal legény, alig husz éves s máris Escote- s Juarez- és Aquinói Tamással éri föl! Valóban, a fiut ezüstbe kellene foglalni s ereklyeszekrénybe helyezni! Mily gyakorlottság a kiejtésben, micsoda feleletek és a latinság, Mariquita, a latinság! Ha már én magam se értem!

— Igen, ilyes valami nem lesz egyhamar — hagyta helyben donna Mariquita, kövér könycseppeket hullatva.

— Cadiz egész előkelősége ott volt, sőt, mint valami ereklyét, kézről-kézre adták s e mellett a szegény kópé oly alázatos volt, akár védőszentem, szent Ferencz; még szemét sem emelte föl! Angyal ő, Mariquita, igazán angyal!

— Valóságos szent!

— De ha akadályokat görditenek utjába, tud ám az elevenére tapintani a dolognak. Volt ott egy öreg, akadékoskodó legényke, ravasz, mint a róka, ki mindig ellenvetéseket tett.

— Miért támasztott nehézségeket? — kiáltott föl meghökkenve az öreg. — Az nyilván valami vén zsidó volt!

— Dehogy is, nővérem, egy kanonok volt.

— Hát akkor irigységből történt.

— Nem, nem, ő félig komolyan, félig pajkosan vetett föl kételyeket, hogy lássa, szilárdan ül-e a nyeregben.

— De az én fiamnak csak igazat adtak mindig?

— Hát persze! Ki is hozhatná zavarba a fiut? Helyén van biz az esze és mindennél, a mit csak mond, fején találja a szöget. Mariquita, jegyezd meg magadnak, a mit most mondok: mihelyt a fiu egyszer első miséjét mondta, mindjárt plébánosnak teszik meg valamelyik falura.

— Legalább is kanonoknak! — bizonykodott donna Mariquita.

Don Blas hangos hahotára fakadt.

— Akkor csak fogj hozzá s varrj neki mindig más meg más papi ruhát. Mert, ha a dolog ezen lépésben halad előre, ugy karácsonyra már érsekké, a nagyhéten már pápává, pünkösdre pedig már a jó Istenné teszed őt.

S elmésségétől elragadtatva, ujra nevetni kezdett.

— Ah, ha szegény anyja ezt megérhette volna! — szakadt föl a sóhaj Mariquita kebléből.

Mint derült égről a villám, ugy tünt el az örvendező arczkifejezés don Blas vonásairól. Mély sóhajtással fölemelte szemeit, majd lehajtotta fejét, összekulcsolta kezeit, mondván:

— Szegény, szeretett Annánk! — s erre egy Pater nostert (Miatyánkot) imádkozott s ezen szavakkal fejezte be imádságát: Requiescat in pace! (Nyugodjék békében!)

— Amen — mondta rá donna Mariquita, könyeit köténnyének szegélyével száritva.

Alig ért hálókamrájába, egy olajlámpa világitásánál az unokaöcscsétől védelmezett hat tételt elejétől végig olvasta donna Mariquita.

— Egy szótagot sem értek belőle — mondta magában — de valóban jónak kell lennie, mert a Szentháromságról és az érsek urról szól — és Pepito irta.

És a jó öreg betanulta a hat tételt és minden este, miután imáinak hosszu sorozatát elvégezte, ájtatosan fölmondta azokat. S a lelki szegények hitboldogságával, kiknek Isten országát igéri Krisztus, hozzáfüzte ezen szavakat: «Kis Pepitomért, hogy az Ur adjon neki szerencsét s áldást és őt minden gonosztól megóvja!»

(Folytatjuk.)

VEGYESEK

«**Egy uj oltáriszentségi kereszteshadjárat**» czim alatt olvassuk a kiváló olasz folyóiratban, a legméltóságosabb Oltáriszentség tisztelői számára szerkesztett «L'aurora nel secolo del Sacramento»-ban a következő tudósitást Piacenzáról: Körülbelül egy évvel ezelőtt alapitotta meg szent Euphemia bazilikájában a tevékeny plébános buzgósága a leggyengédebb kortól a 14 éves korig terjedő gyermekekből álló társulatot «A legméltóságosabb Oltáriszentség apródai» czim alatt. Ezek egy uj, szentségi kereszteshadjáratot akarnak meginditani s a mint reméljük, hangos echót fognak találni számos, Jézust a legméltóságosabb Oltáriszentségben szerető kebelben. A szabályzat szerint a társulat czélja: mindkét nemü gyermekeket a szentségi Üdvözitő köré csoportositani ártatlanságuk megőrzésére, a családok, az állam és az Egyház békéjének előmozditására. A belépésre való fölszólitás hangos visszhangot talált az ifju szivekben és számuk már 450-re szökött.

Folyó év január 5-én, az ujév első csütörtökén tartották az apródok szentségimádásukat s a jövőben szintén a hónap minden első csütörtökén fogják megtartani. Valóban megható volt e kis szentségimádókat látni. Képviselve voltak ott minden koru gyermekek és nyakukban a legméltóságosabb Oltáriszentség érmével, tekintetüket a tabernakulum ajtajára irányozták, miközben tiszta szivükből ájtatos imák szállottak föl a szentségi Üdvözitőhöz. Egész nap váltogatták föl egymást az apródok s különösen estefelé nagy gyermeksereg gyült egybe a legszentebb Szentség körül. A végső ünnepies áldás előtt volt az összes apródok közös felavatása a legszentebb titokra s az örömtől áthatott lelkész néhány megható szavat intézett Jézus ezen uj szerelmeseihez.

A gondolat: a gyermekeket a legméltóságosabb Oltáriszentség tiszteletére nevelni, valóban nagyszerü s buzditanunk kell különösen azokat, a kik nemsokára az első szentáldozáshoz járulnak, hogy nagyon buzgó, jámbor és tiszta tabernakulum-őrök legyenek.

***

A milánói szent Rókus-templomban január 12-én **szentségtörő lopást** követtek el s ugy a monstrancziát, mint a cziboriumot a szent ostyával együtt elrabolták. Az ottani városrész összes lakóit föllázitotta ez az istentelenség és a lelkészi hivatal mindjárt vasárnapra, január 15-ére engesztelőünnepet rendezett, melyről az «Osservatore Cattolico»-ból a következőket vesszük: Megszámlálhatatlan tömegben hullámzott a nép szent Rókus kis templomába, hogy résztvegyen az engesztelés cselekvényeiben és a szentségi Üdvözitő szeretetében a csütörtöki szentségtörésért. Nagyon épületes volt az általános áldozás, melyben az oratoriumi gyermekek is résztvettek. A szent Eustorgiusról nevezett prépost mondotta a nagymisét, mialatt a főplébános, mons. Balconi, hatásos prédikációt tartott. Délután fél öt óra körül nagyszerü körmenet vonult föl a közeli utczákban, melyen számos pap, egyházi egyesületek zászlóikkal s több mint 2000 személy vett részt. Az egész ünnepség záradékát képezte a legméltóságosabb Oltáriszentséggel adott áldás, mely alatt a hivő nép épületes magaviseletével érthetően tanuságot tett hitéről és szeretetéről a legszentebb Szentségben levő Jézus iránt.

***

Az oltáriszentségi mozgalom Dél-Amerikában is kezd mindig mélyebben gyökeret verni. November havában ülésezett elsőizben egy egész héten át Santiagoban, Chile fővárosában, egy eucharisztikus kongresszus, melyen a püspökök, papok, miniszterek, követek és minden rangu hivők nagy ügybuzgósággal vettek részt. Gyakoroljanak a tárgyalások maradandó hatást az ottani katholikusok hitéletére!

***

Szerencsés tévedés. Az élet rendesen apró-cseprő eseményekből van összetéve. A felületes, vagy épen a hitetlenségtől meghomályosodott lélek semmit sem lát azokban, de a hivő ember mindenütt ott látja a gondviselő Isten jóságos kezének nyomát.

Valaki megbetegedett künn a tanyákon. Kocsit fogadtak, hogy azon kihozzák a papot. Minthogy azonban a szomszéd tanyán is volt egy beteg, ki szintén pap után kivánkozott, meghagyták a kocsisnak, hogy a kijövő lelkiatya két szent Ostyát hozzon magával.

— Ugyan, legyen szives megmondani a plébános urnak — mondja az első tanyához tartozó asszony — hogy két Szentséget hozzon magával, mert két beteg van.

— Hát még mit nem? — morgott magában a durva ember. — Azt hiszik, hogy majd tanyáról-tanyára hurczolom azt a papot?

Ezzel közibe vágott a két lónak és gyorsan elhajtatott.

Azokon a félreeső alföldi tanyákon nagy esemény a pap megjelenése és sokan összefutnak azon házhoz, a melyiknél megjelenik. Ebben az esetben is hire ment, hogy kijön a pap. A többi között meghallotta azt egy sulyos beteg is és sirva mondta, miért nem tudta ő azt előbb, hogy a kocsistól megüzente volna, hogy az ő számára is hozzon Szentséget a pap.

Azzal vigasztalták a szegényt, hogy hiába mondta volna annak a pogány embernek, mert az még egy másikhoz sem akarja elvinni a papot. Vékony vigasztalás. Nem is nyugtatta meg a szegény beteget.

Megjött a pap. Ellátván az első beteget, azt kérdi a jelenlevőktől, hogy merre van a másik *két* beteg.

A jelenlevők összenéznek. Miért kérdezősködik a pap *még két* beteg után, holott ők összesen csak két betegről szóltak a fuvarosnak, de a ki a másikról hallani sem akart. Hogyan hozott a pap *három* Szentséget, mikor ők csak *kettőről* beszéltek és a harmadik beteg csak a fuvaros eltávozása után jelentkezett? Mig ezeken igy töprenkedve gondolnak, megszólal a fuvaros.

— A hibás én vagyok. Én azzal a szándékkal mentem el, hogy csak egy beteghez hivom a papot, de mikor a plébános ur azt kérdezte, hogy hány beteg van, én nem tudom miért, de *hármat* mondtam. Tehát én vagyok a hibás. Tegyenek velem, a mit akarnak, de már nem tehetek róla. A hibás csak én vagyok.

— No ez szerencsés tévedés — szólt az egyik asszony — hiszen épen *három* betegünk van.

Jelentéktelen szürke történet ez a világ szemében. Hát még ez is valami? Érdemes ilyenről beszélni, vagy épen ezt megirni?...

Igaz, ha ez esetben a fuvaros lelketlensége folytán csak egy Szentséget hozott is volna magával a pap, azért mind a három beteget elláthatta volna vele, ha azt három felé töri — de ha a pap nem kérdi, hány a beteg és a fuvaros önkénytelenül nem téved, ugy valószinü, hogy az egy Szentséggel csak az egyik beteget áldoztatja meg, mert a tanyaiak nem tudván azt, hogy egy szent Ostyával több beteget is meg lehet áldoztatni, a papnak nem szólnak a másik két betegről és igy azok ellátatlanul maradnak, pedig közülök az egyik néhány óra mulva *az örökkévalóságba* költözött.

Nem tévedésből mondott a fuvaros hármat, hanem tudtán kivül a gondviselő Isten kezében eszközül szolgált. Nincs véletlen.

(Reménységünk.)

Erzsébet örökimádási-templom.

Templomunk már javában épül, de még mindig igen nagy összeg vár fedezésre. Ezért a templom-egyesület az alábbi fölhivással gyüjtőiveket küldött szét, melyekre ezuttal is fölhivjuk a figyelmet.

GYÜJTŐ-IV

az Erzsébet-örökimádás templom czéljaira.

Hét esztendeje immár, hogy felejthetetlen Erzsébet királynénk gyilkos tőrétől találva eltávozott szerettei köréből, gyászt és pótolhatatlan ürt hagyva maga után. A nagy nemzeti szerencsétlenségtől megdöbbent Magyarország, fölocsudva a mélységes fájdalomból, azonnal tudatára ébredt kötelességének, hogy a magyar nép anyjának emlékét meg kell örökiteni. S érezte, hogy nem elég, ha a felejthetetlen nagyasszony márványba vésett képe ott áll téreinken, hanem szent vallásunk erejével kivánta megörökiteni az áldott királyné emlékét a lelkekben. Ez a fölfogás vetette föl az Erzsébet királyné emlékére emelendő örökimádás templomának gondolatát. A nagy büntett kiengesztelésének vágya sürgette, hogy a magyar fővárosban emelkedjék egy szentély, hol az isteni szeretet legnagyobb műve, az Oltáriszentség, állandóan imádásra van kitéve, s hol a kenyérszin alá rejtőző Üdvözitő zsámolya előtt szünet nélkül az imádás tömjénfüstje száll a magasba, megdicsőitést kérve az elköltözött nagy királynénak, boldogságot árva nemzetének.

A hit és hazafias érzés által kivánt nagy mű alapjai le vannak téve, s az megvalósulásához közeledik. De jóllehet a magyar nemzet buzgósága s egyes nagy lelkek fejedelmi bőkezüsége nagy összeget bocsátott a szent czél rendelkezésére, mégis körülbelül fél millió korona hiányzik még ahhoz, hogy a nagy művet befejezni lehessen.

E hiányzó összeg előteremtését kéri a templom épitését vezető bizottság a magyar társadalomtól. Meg vagyunk győződve, hogy a szent törekvést méltányolni s pártfogolni fogja minden hive egyházának, minden hű gyermeke hazájának.

S állni fog a nagy mű, hirdetve e kor gyermekeinek hithűségét és háladatosságát.

E gyüjtőiveket a kézhezvételtől számitott egy hónap alatt kérjük vissza az Erzsébet-örökimádási templom-egyesület czimére (Budapest, IV., Központi papnevelő), a gyüjtött pénzeket pedig ugyanoda, vagy a Magyar Ált. Hitelbank czimére kérjük.

A szentségi Jézus kegyelme s drága királynénk emléke lebegjen fölöttünk és serkentsen bennünket áldozatkészségre!

Budapesten 1905. május hava.

Őrgróf Pallavicini Edéné, Gróf Wenckheim Frigyesné. Gróf Zichy Nándor, ifj. gróf Zichy János elnökök.

*

Az örökimádási templomra adakoztak ujabban:

Gr. Hugonnay Béla 159 k 83 f, gyüjtése Isten dicsőségére 4 k, Smelovszky Emma 22 k, Mátyás Róza 2 k, Terkosits Emma 1 k, Wegl Etelka 3 k, s még többen összesen 42 korona. Meghalt Pajor Mária emlékére Bátyay Zsigmond 40 k, Wohlgeschaffen kisasszony arany- és ezüst-törmeléket, Hirsch Anna 10 k, Laubné urnő által Fallenbüchl 1 k, özv. Haszman Józsefné 1 k, Lieb Ferenczné 1 k, ifj. Lenz Ferenczné 2 k, Gebhard Józsefné 1 k, Krniszky Mariska 1 k, Kuncz Lajosné 1 k, Kocsisné urnő által Kaminek Istvánné 2 k, Árpási Istvánné 2 k, Hacher Istvánné 2 k, Kocsis Ferenczné 2 k, Schmidt Jánosné 6 k, Csontos Anna 1 k, Karpfer Teréz 10 k, Thoman Erzse 10 k, M. Karolin Kassa 4 k, T. E. 1 k, özv. Brauch Károlyné 2 k, Budai Dezső 6 k, Szalma Péterné 4 k, Krčmarž Irma 10 k.

Oltáregyesületi ügyek.

A budapesti központi Oltáregyesület választmánya május 15-én tartotta rendes havi ülését *őrgróf Pallavicini Edéné* elnöklete alatt. *Kánter Károly* igazgató mindenekelőtt megemlékezik az egyesület fáradhatatlan alelnökének, *Kiss Aladárné* urnőnek, névünnepéről, ki mennyei védőjének, szent Gizellának példáját követve annyit tesz az Ur Jézus dicsőségére. A választmány lelkesedéssel ünnepli a buzgó alelnöknőt. Szomoru kötelességet teljesit ezután a választmány, midőn dr. Csajka Ernő elhunytáról emlékezik meg, mely fájdalmas esemény fölött érzett gyászát jegyzőkönyvben örökiti meg. Jelenti igazgató, hogy az egyesületi ház bérletét november 1-re fölmondta, mivel akkorra elfoglalhatjuk az Oltáregyesület saját uj házát. A házbér fedezésére *Özv. Rudnyánszky Ferenczné* és *Tömöry Károlyné* urnők egyenkint 200 koronával járultak, amiért az egyesület hálás köszönetét fejezi ki. Végül tárgyaltatott azon kérdés, milyen lesz az egyesület viszonya a Mária Reparatrix-renddel szemben az uj házban, s azon megállapodás történt, hogy az intézkedés és felügyelet joga az anyáknál lesz.

*

Szentségimádás a váczi székesegyházban. Az április hóban megtartott oltáregyleti szentségimádás szép ünnepélyességgel folyt le a székesegyházban. Szombat délután nagy számmal keresték föl a hivek a gyontatószékeket. *A megyés püspök négy órán át fáradozott, hogy hiveit a szentgyónás által az Ur méltó imádására előkészitse.* Másnap reggel már fél hat órakor ismét a gyóntatószékben ült, ő végezte a szentmisét, mely után megáldoztatta a hiveket. A déli ájtatosságon jelen volt a papság élén a megyés főpásztor. Az öt órai közös imaórát ezren és ezren végezték. Elimádkozták a VI. órát gregorián dallamban énekelt litániával és énekekkel élénkitve. Este hat órakor Brazlóvszky Sándor hitoktató folytatta nagybőjti beszédsorozatát, a befejező litániát pedig Galcsek György dr. oltáregyesületi igazgató végezte.

*

A kalocsai Oltáregyesület miként a központi is, igen megérzi az intenciók ügyében kiadott pápai rendeletet. Ezen segiteni óhajtván a káptalani helynök, Mayer Béla ő méltósága, lelkes szavakkal fordul a papsághoz, hogy az egyesületet jövőben is támogassa s az intenciókra vonatkozólag is intézkedik.

A jövőben — igy ir körlevelében — következő módon kell eljárni: az Oltáregylet igazgatója a főegyházmegyei hivatal utján az esperesi kerületeknek — mint eddig tette — iveket oszt ki, melyekre, a ki szivén hordja az ügyet, följegyzi, mikor és mennyi misét hajlandó elvégezni az egyesület javára. Miután az előjegyzéseket tartalmazó ivek a főegyházmegyei hivatalhoz beérkeztek, ugyanazon hivatal kinek-kinek a jelentkezők közül annyi miseintencziót fog küldeni, a mennyinek elvégzését magára vállalta, a megfelelő stipendiummal együtt. Melynek vétele után a jóltevő pap a misepénzt hamarosan az egyesület igazgatójának küldi.

Nyilvánvaló tehát, hogy ez uj eljárási mód következtében semmi ujabb teher nem szakad a jótevőkre, mint hogy a kapott misepénzt postautalványon az egyesület igazgatójának kell küldeniök. A teher tényleg oly csekély, hogy e miatt valóban nem kell aggódni, hogy a ftdő klerus kegyes bőkezüsége csökkenni fog. Bizva bizunk tehát, hogy a kik évenkint 1300—1350 misepénzt adományoztak az egyesületnek, megfontolva a fönnebb emlitett nagy lelki előnyöket, ezután sem fognak szünni bőkezüséggel az egyesület czéljait és a szentségi Jézus dicsőségét előmozditani.

*

A pápai Oltáregyesület 1903—1904. évi müködéséről szóló jelentésben lélekemelő buzgalomról számol be Kriszt Jenő plébános, igazgató. A tagok buzgósága a jelentés szerint nagy elismerést érdemel. Restauráltak egy templomot, fölállitottak egy oltárt, lelkigyakorlatot tartottak s az egyesület czéljaira 1500 koronánál többet áldoztak. A jövőre kitüzött tervek valóban nagyszabásuak; adja hozzá a szentségi Jézus kegyelmét.

*

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1904 deczember és 1905 január hóban befolyt dijak:

Özv. Marschan Jánosné terjesztőnő által Chélard Hippolitné 2 k, Hilbert Károlyné 4 k, Müller Antal 4 k, összesen 10 kor. Gervay Luiza terjesztő urnő által Goda Ferenczné 2 k, Áldásy Antalné 4 k, Schmidt Josefa 2 k, özv. Tabermann Gusztávné 5 k, özv. Lubinszky Györgyné 2 k, Kakucsy Györgyné 4 k, összesen 19 kor. Özv. Erdélyi Teréz terjesztő urnő által Sajtos Gizella 40 f, Árpás Magdolna 40 f, Nyisó Marcella 40 f, Tóth Rozália 40 f, Tóth Viktória 40 f, Nagy Mária 40 f, Vizi Erzsébet 40 f, Vimmer Károly és neje 2—2 k, özv. Erdélyi Józsefné 2 k, Erdélyi R. Nagy J.-né 2 k., ifj. Vimmer Józsefné 1 k, Bartalos Jánosné 1 k, Hitczlberger Ilka 2 k, Bakó Ferenczné 50 f, Bakó Mária 50 f, Ürge Antalné 40 f, Dénes Ferencz 1 k, Nagy Jánosné 40 f, összesen 17 k. 60 f. Özv. Major Ferenczné terjesztőnő által 14 k. 22 f, Fényffy Vilma 1 k, Szabó János 2 k, Kiss János 2 k. özv. Horváth Józsefné 3 k,. Gyurkóczi Éva 2 k, Manik Ágostonné 4 k, Balogh Zsófia 1 k, Gazder Józsefné 1 k, Pap Julia 2 k, Mallér Mária 2 k, dr. Erős Gyuláné 2 k, Johancsik Katalin 2 k, Gregorits János 2 k, Gregorits Jánosné 2 k, Budai Dezső 2 k, Tauffer Emilné 1 k, Eberling Józsefné urnő terjesztő által Konkolyné 4 k, Hladikné 2 k, Hetzerné 2 k, dr. Herald Ferenczné 4 k, Tomor Róza 4 k, Sára Irma 1 k, Juhász Mari 1 k, Greger Anna 40 f, Krumperger 24 f, Locher 24 f, Parizek Teréz 1 k, Felsmanné 2 k, Egyén Jolán 2 k, Skajnek Katalin 2 k, Kuzmann Anna

2 k, Balyák Károly 2 k, Tihanyi Laura 2 k, Imre Róza 2 k, Éberling József 2 k, Éberling Jenő 2 k, Éberling Irén 2 k, Éberling Józsefné 4 k, Forcher Adolf 4 k, Bockelbergné 4 k, özv. Magvassy Mihályné 2 k, Böde Mari 40 f, Gerics Juli 40 f, Kocsis Teréz 1 k, dr. Párdányi Emil 4 k, összesen 59 k 68 f. Özv. Lafrankó Jánosné urnő terjesztő által Waigand Ferenczné 10 k, Retter Gyuláné 2 k, Moran Antónia 2 k, összesen 14 k, Berkes Kálmánné 10 k, gróf Csáky Evelina 2 k, Czinger Mihályné 1 k, Czinger Mihály 1 k, Bohne Frigyesné 24 f, Lengyel Katalin 2 k, B. Burányi Róza 2 k, Molnár Erzsébet 4 k, Szalma Péterné 3 k, Tauffer Emilné 2 k, Kommer Berta 1 k, Balog Mihály 24 f, Békési Zsuzsanna 24 f, Grittner Albertné 2 k, Mészáros Tiborné 2 k, Szőcs Emma 30 f, Cserne Károlyné 1 k, Gergely Vilma 2 k, Miczka Jánosné 2 k, Miczka Mária 2 k, Szabó Mária 1 k, Gosztonyi Kálmánné 12 k, Kákóczki Jánosné 24 f, Kákoczki Ilonka 24 f, Kákoczki Erzsébet 24 f, Pete Imréné 1 k, Bauer Lajosné 50 f, Kecskeméthy Albertné 50 f.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai 1905-ben:

Brunner Magdolna Német-Czernya, Hegedüs Szitkay Anna N.-Kikinda, Hohn Erzsébet, Hans Borbála, Hartmann Erzsébet Uj-Arad, Klajó Jánosné, Kroli Katalin, özv. Kotász Józsefné Budapest, Szász Ilona, Sveda Mária Békés-Csaba, Szecskó Mária Bocs, Ulrich Katalin Budapest, Vretyenkár Zsuzsanna B.-Csaba, Varga Katalin Vámos-Mikola, Várady Károlyné Budapest, Zága Istvánné Szeged.

*

Imádkozzunk egyesületünk elhunyt tagjaiért, hogy az Ur Jézus, ki a földön kenyér szinében volt reményük, a menynyei dicsőségben szinről-szinre látható fönségében legyen örök boldogságuk.

Szerkesztő: **Dr. Glattfelder Gyula.**

JUSTH BÉLA KÁRPITOS-MESTER ÉS DISZITŐ.
A budapesti közp. Oltáregyesület szállitója.
Budapesten, VII., Rottenbiller-utcza 6/a.

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

HERCZEG ZSIGMOND ELSŐ MAGYAR JÁTÉKÁRU ÉS SZENT CZIKKEK ÖNTODÉJE.
VII., Munkás-utcza 6. sz.
Szent Antal-, Mária- és Krisztus-szobrok, valamint Szent Antal-szobrocskák pléhtokban való gyártása.

GRÜNBERGER IGNÁCZ
Király-utcza 4. szám.
Vesz a legmagasabb áron régiségeket, arany, ezüsttárgyakat, szőnyegeket és képeket; magas egyházi ajánlatokat felmutathat.

Összes hátralékos előfizetőinket kérjük, hogy kötelezettségüknek minél előbb eleget tenni szíveskedjenek.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betűkkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségü papiron, háromszáznál' több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstrancziák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

VI. ÉVF. 1905 6. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

VI. ÉVFOLYAM. 1905. JUNIUS. 6. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: X. Pius pápa szózata a római eucharisztikus kongresszuson. — A római euharisztikus kongresszus. — Lelki eledelünk. — Mit kivánnak tőlünk az eucharisztikus körmenetek? — A mi reménységünk. — A csodálatos ostya. — A szentségi áldás csodálatos gyümölcse. — Vasárnap reggel. — Egy eucharisztikus csoda. — Kimutatás. A Budapesti Oltáregyesület által 1905-ben adományozott egyházi szerelvények jegyzéke. — Oltáregyesületi ügyek. — Hirdetések.

X. Pius pápa szózata a római eucharisztikus kongresszuson

MINDNYÁJUNKNAK egyesülnünk kell — kedvelt gyermekeim — az oltár zsámolyánál, mivel ott megy végbe a mi megváltásunk s az ártatlanságból a bűnbe esett lélek ott tér vissza az engedelmességhez az Istennel való tökéletes egyesüléshez... ott hallhatók a mi szeretett Megváltónknak üdvözitő szavai, a ki, miután szentül és szeplőtelenül élt és tanitott, föláldozta magát a keresztfán, hogy mindenkit megváltson és kijelölte az elveszett ártatlanság visszaszerzésére szükséges eszközöket.

Hol érhetjük el inkább megváltásunk czélját, mint a legfelségesebb Oltáriszentségben?

Sajnálattal látjuk, hogy sokan csak annyiban keresztények, a mennyiben kisdedkorukban fölvették a keresztséget, különben pedig a kárhozat utján haladnak.

Egyedül a töredelemben, gyarlóságainkat a papnak meggyónva, nyerjük meg bűneink bocsánatát.

Minden ellenségünkkel szemben éberek legyünk és óvakodjunk a bűnbe való visszaeséstől.

Az Oltáriszentségben mindazt föltaláljuk, a mi az elvesztett ártatlanság visszaszerzéséhez szükséges.

Mivel az Isten lényegénél fogva jóság és szeretet, a ki az Oltáriszentséghez járul, érzi, hogy szive szeretettel telik meg s magát minden földi dolog fölé emelni érzi. Igen, kedveseim, az Eucharisztia isteni szentsége számunkra az örökéletet biztositja és bizonyosokká tesz az összes ellenségeinken való győzelmünk felől.

Mily dicséretes és mennyire ajánlatos tehát mindenkire nézve az Oltáriszentséghez való gyakori járulás, hogy ezt a nagy kincset el ne

veszitsük! Ismételem a mit már ma reggel a bizottságnak mondtam: kérve-kérlek mindnyájatokat, hogy ajánljátok a hiveknek e nagy szentséghez való járulást. Különösen hozzátok fordulok, kedves áldozópap fiaim, hogy Jézus, a paradicsom legfőbb kincse s az elhagyott emberiség legnagyobb java ne legyen magára hagyatva; nekünk igyekeznünk kell, a mennyire tőlünk telik, hogy Jézus Krisztus iránti hálánkat és elismerésünket kimutassuk: akkor fölöttünk is meg fog nyilni az ég és leszállnak reánk a legkiválóbb kegyelmek, az isteni irgalom, béke, a szeretet s általában minden jó s akkor fogjuk igazán élvezni a szerető isteni Gondviselés végtelen irgalmát.

Az összes jelenlevőkre, családjaikra, övéikre és műveikre az ő szándékuk szerint szivünk mélyéből adjuk apostoli áldásunkat.

A római eucharisztikus kongresszus.

Mint előre jeleztük, a római eucharisztikus kongresszus junius 1—4-ig tartatott meg, még pedig nagy erkölcsi és lelki sikerrel. Sajnos, hogy Magyarországból nem lehetett az idő alkalmatlan volta miatt zarándoklatot vezetni, de ott voltunk lélekben mindannyian s valóságban is képviselt bennünket szentségi ügyeink igazgatója és lelke, *Kánter Károly* apát. A jó Isten meg fogja áldani, hogy áldozatot nem kimélve elvitte a magyarországi szentségi egyesületek lelkesedését és üdvözletét.

A kongresszusról dr. Czaich Ágoston pápai gyóntató számolt be a magyar közönségnek.

Az első ülés formalitásokkal telt el s utána két napon át a szakosztályok üléseztek és alkottak sok marandandót.

A kongresszus második ülésén Mons. Heylen elnökölt. Jelen voltak Casali és Callegari bibornokok és számos főpap. Az első szónok, P. Ignudi István, a Konventuális Minoritarend (nálunk egyszerüen «Minoritarend») titkára és Dante hires magyarázója volt, a ki annak jelentőségét fejtette ki, hogy az üléseket a Konventuális Minoritarendnek a XII. apostol tiszteletére szentelt bazilikájában tartják. Hiába munkálkodnak a társadalmi élet szerencséssé tételén, ha annak közepén föl nem állítják az élet és szeretet legkiválóbb misztériumát. Az Oltáriszentség körül az Égnek és Földnek kell ölelkeznie, mint Ráfael vatikáni képén. Assisi szent Ferencz, a rend alapitója két főeszközt jelölt ki a keresztény reformáczióra: az igehirdetést és az Oltáriszentség iránti áhitatot. Szent Ferencz szellemét követték az ő lelki fiai s különösen Bayloni szent Paskál, az Oltáriszentségnek, a béke és egység forrásának apostola stb.

Ezután Bouquerel abbé, az állandó bizottság titkára jelentette, hogy a gyülés első osztályához 127 dolgozat érkezett be, a miket részint felolvasnak, részint idéznek, részint pedig mellőzni fognak, mivel a gyülés programmján kivül esnek. Következnek a jelentések. Az elsőt Taltanel y Galens spanyol konzul olvassa föl a spanyol nemzeti eucharisztikus gyülésekre vonatkozólag. A referens egy oly gyülés tartását inditványozza, a melyen tisztán az eucharisztikus művek képviselői legyenek jelen s ezek a gyülés tartama alatt közös életet folytassanak. Az inditványt elfogadják, de hozzá teszik, hogy közös életet csak ott tartsanak, a hol az lehetséges.

Fino kanonok a turiniak hódolatát tolmácsolja. Lomerand cambrai-i apát azt mondja, hogy az ő megyéjében az eucharisztikus művek szép eredménye a helyes szervezkedésnek köszönhető. Ezért inditványozza, hogy minden püspök bizzon meg egy-egy papot a szervezéssel és tartsanak helyiérdekü gyüléseket. Az elnök ezen inditványt a jelenvolt püspökök figyelmébe ajánlotta.

Midőn Schmit kanonok olvasta jelentését a namuri gyülésekről s azok gyümölcseiről: sokan sajnálták, hogy a szép és szabatos jelentés csak tiz perczig tarthatott. A tanulságos jelentés szerint a namuri kongresszus gyümölcsei a többi között a következők: az ifjúsági szentségimádó egylet és az eucharisztikus sajtó kifejlődése, a vasárnapi hüséges szentmisehallgatás és a husvéti szentgyónás és áldozásnak tömeges végzése s a vecsernyén való részvétel az egyházmegye legnagyobb részében, a gyakori szentáldozás, a legméltóságosabb Oltáriszentség látogatása és imádása, a mindennapi misehallgatás és apostolkodás azokkal szemben, a kik a szent hitet, vagy a keresztény vallásgyakorlatot elhagyták.

Mons. Fratocchi orvietói püspök ismételten is szivesen meghivja a gyülés tagjait Orvietóba. A szent Péter-kör elnöke, Fornari tanár az orvietói zarándoklat módozatairól beszél, valamint a spanyol király elleni merényletről s a spanyol kongresszistákat megdicséri és buzdítja, hogy hálaadásul ők is zarándokoljanak el a bolsenói csoda által megszentelt Korporáléhoz (a zarándoklat azonban — mivel 450 résztvevő nem jelentkezett — elmaradt). A spanyolok köszönetét Faltavule tolmácsolja.

Visszatérve a napirendre: Coriet az eucharisztikus sajtóról tesz jelentést, melynek ez időszerint 75 folyóirata van. Ezek közül a legtöbb Észak-Amerikában, Franczia- és Olaszorszságban jelenik meg. A római gyüléstől az egyleti sajtó megerősödését reméli s örömmel üdvözli a központi bizottságnak megigért hivatalos jelentését. Következett Merry del Val biboros államtitkár sürgönyének fölolvasása, melyben X. Pius pápa Őszentsége megköszöni ugy a gyülés megnyitása, mint az ő születésnapja alkalmából küldött hódolatot s a bibornokokra, püspökökre, a kongresszuson résztvevőkre s a hódolatot tolmácsoló biboros-helynökre áldását adja s kivánja, hogy buzgóságukat bőséges eredmény koronázza.

Ledochowska grófnő jelentését az afrikaiak Eucharisztia tiszteletéről és Claver szent Péter rabszolgaszabaditó művéről Bouquerel abbé olvasta föl. E szerint Afrikában is minden lehetőt megtesznek a Szentségimádás terjesztésére s hogy a buzgalom nem marad eredménytelen, abból is kitünik, hogy csak az oubaghi vikariatusban egy év lefolyása alatt 10.000-en járultak a szentáldozáshoz.

P. Bucker jelentése szerint Ausztriában és Magyarországban már eddig 69 eucharisztikus gyülés (összejövetel) volt, Németországban pedig különösen a regensburgi katholikus nagygyülés után szaporodott a gyülések száma.

Taltavall egy nemzetközi eucharisztikus folyóirat létesitését javasolja.

A harmadik ülést Respighi Péter biboros elnök nyitotta meg több főpap, sok résztvevő és Benito Sylvain parancsnok jelenlétében, a ki a haitii köztársaság rendkivüli követe Menelik etiopiai királynál.

Az ülésen a bergamóiaknak és velenczeieknek, ugyszintén több biborosnak csatlakozását és üdvözletét olvasták föl. A szónokok közül Iterci da Gaiol szentferenczrendi atya az Eucharisztiáról beszélt különös tekintettel Szent-Ferencz-rendjeire. Bayloni szent Paskál nem egyedüli virága a szerafikus kertnek, hanem százan és százan voltak abban, a kik az Oltáriszentség tiszteletében különösen kitüntek s többen vérükkel is megpecsételték eme tiszteletüket és hitüket.

P. Lemius, az Oblátusok egyetemes ügyvivője, a különféle jelentésekről számol be. Először a párisi montmartrei bazilikára vonatkozót emliti kiváló jelentősége miatt. Nagy ováczióval fogadták a Sulpicziánusokról és köztük a Mrs. Segurról szóló jelentést. A bejelentő különösen ajánlja az örökimádást, a mit kétszáz püspök, köztük Sarto biboros is (most X. Pius pápa) approbált, továbbá szent Sziv apostol-papjainak művét.

Mons. Heylen jelenti, hogy Brüsszelben is templomot emelnek a legszentebb Sziv tiszteletére. C. Artusio karmelita az eucharisztikus szövetség eredetéről s az egész világon való elterjedéséről beszél. Goblet Miklós, a liegii katholikus szövetség elnöke, ismét az Oltáriszentségről és Belgiumról szól. Belgium minden megpróbáltatás között hű maradott az Oltáriszentség tiszteletéhez és sohasem engedte a nyilvános körmeneteket eltiltani. Ennek köszöni katholikus kormányát s a béke és szerencsés fejlődés korszakát.

A délelőtti ülésen még P. Jannsens, szent Benedek-rendi szent Anzelm nagyszerü intézetének rektora beszélt az Eucharisztiáról s a művészetekről. Különösen a zenéről.

Lechien jezsuita atya az egyes plebániák eucharisztikus egyesületeinek fontosságáról beszél, különösen ajánlva a lelkigyakorlatokat. Mons. Heylen tanusága szerint is ez uton erősitették meg sok ezer belga munkás hitét.

A római szent Joachim-templom lelkésze az ott székelő egyletről tett jelentést.

Moran spanyol apát hazájának vindikálja a szentségimádás bölcsőjét. A spanyol hölgyek egyesülete több mint huszezer ifju életet mentett meg az erényességnek.

P. Biederlack, a római Germanico-Hungaricum rektora a német eucharisztikus egyletekről tett jelentést. A délutáni ülésen, a melyen Tripepi biboros is jelen volt, a hires római régész, Marucchi Orazio beszélt franczia nyelven az Oltáriszentségről és annak a katakombákban levő emlékeiről, bizonyos kritériumokat bocsátva előre, a mikből kitünik, hogy ezen emlékek a kereszténység századaiból származnak s ezért igen nagy dogmatikai értékük van az Oltáriszentségre vonatkozó hitigazság szempontjából.

Marucchi nagyjelentőségü előadását a kongresszus élénk tapssal jutalmazta.

Népes és fényes volt az eucharisztikus nagygyülés utolsó ülése is. Respighi biboros elnökön kivül jelenvoltak Callegari, Sanminiatelli és Gennari biborosok, a püspökök helye mind el volt foglalva, időközben érkezett a spanyol nagykövet és a kongresszus tagjainak nagy örömére megjelenhetett a betegségéből fölépült Radini Tedeschi bergamói püspök, a gyülés érdemes alelnöke is.

A több érdekes reláczió közül csak kettőt emlitek meg. Az egyik Vallega Jenő kanonoké volt, a ki Mons. Cioppa longianói érseket képviselte és az Oltáriszentségnek egy kiválóan nagy csodájáról tett jelentést, a mit a kongresszus kivételesen megengedett.

Még a VII. században történt az abrúzzói Longianóban, hogy egy szent Vazul-rendi szerzetes miséje közben az ostya szemmel látható módon Krisztus szent testévé változott, ugy hogy csak itt-ott maradott meg az ostya szine s a bor szine alatt levő Szent Vér és az élő vér alakját vette föl és kisebb-nagyobb szemcsékké alakult s maig is megvan a csodálatos szent Ostyával együtt és tizenkét évvel ezelőtt Alimonda turini biboros érsek a XII. eucharisztikus kongressus alkalmával a tudós Sanna Saloro jézustársasági atyát bizta meg a csoda megvizsgálásával és az arra vonatkozó adatok összegyüjtésével, a miket az emlitett tudós ki is adott «La grande Ostie convertita in carne» czimü monográfiában. Eme nagy csodát az egész világgal megismertetni kéri az apostoli Szentszék engedélyével.

A másik jelentés Boissarie dr., a lourdesi orvosi igazoló hivatal elnökének jelentése: «Lourdes és az eucharisztikus körmenetek» czim alatt. A tudós orvos a saját tapasztalatai alapján is kijelenti, hogy az isteni irgalomnak a lourdesi Szűz közbenjárására történő és hirtelen gyógyulásokban nyilvánuló csodái leginkább az Oltáriszentség előtt, vagy annak processziója alkalmával jelentkeznek. Fölemlit több gyógyulást, a melyeknek szemtanuja

volt, igy egy Garpam nevü munkását is, a ki egy vasuti szerencsétlenség alkalmával lett nyomorékká s Lourdesban hirtelen és teljesen fölgyógyult. A tudós és jámbor orvos a lourdesi Szűztől és az Oltáriszentségtől várja Francziaország jobb jövőjét.

A gyülés berekesztése előtt Mons. Heylen, valamint Mons. Radini Tedeschi püspök alelnökök köszönetet mondtak a gyülés tagjainak és szónokainak, az utóbbi a betegsége alatt iránta nyilvánult részvétet is megköszönte és örömét fejezte ki a fölött, hogy az Eucharisztia apotheozisén jelen lehet. A következő gyülést Bergamoban kéri megtartani. Megható volt az a jelenet is, a midőn a biboros elnök és a jelenvolt biborosok és püspökök áldásukat adták a kongresszusra. A biboroselnök is mondott záróbeszédet, a melyben kijelentette, hogy a jelen gyülés csak kezdete az akcziónak s hátra van még annak végrehajása, a tudatlanoknak tanitása és Krisztushoz való visszavezetése. Hasonló értelemben beszélt a többi szónok is, tudniillik, hogy nem elég beszélni és igérni, hanem cselekedni is kell.

A minden szentek litániájába ezt a kérést is föl fogják venni: «Per SS. Eucharistiae institutionem libera nos Domine» (A legszentebb Oltáriszentség szerzése által ments meg Uram minket).

X. Pius pápa ő Szentsége kegyesen megengedte, hogy a kongresszus lelkészei haza érkezvén, egy-egy izben pápai áldást adjanak hiveikre a szokásos bucsu kiséretében.

A kongresszus megkoronázásául ünnepélyes körmenet volt, mely a vatikáni Sixtina-kápolnából indult ki és szent Péter sirjánál végződött a bazilikában. A főpapságon és pápai udvaron kivül a világi és szerzetes-papság, a kongresszus tagjai és sok ezer más hivő vett részt. A Szentatyát, a ki az Oltáriszentséget egy kis asztalon tartotta maga előtt a bazilika kapujától a konfesszióig, egy emelvényen, az ugynevezett talamo-n vitték, melyet egy hosszu mantellone egészen eltakart, az Ostensoriumot a török szultántól ajándékozott gyémántok ékesitették. A kiséret zsoltárokat és himnuszokat mondva ment a bazilikába nagy égő gyertyákkal, a pápai énekesek s az iskolásgyerekek, ugyszintén a bazilika énekkara szép énekeket adott elő Perosi karnagy és mások vezetése mellett. A pápai oltár mellett Te Deum volt, a mit az énekesek és a nép fölváltva énekeltek; azután Tantum ergo, Genitori és a Szentatya az Oltáriszentséggel háromszoros áldást adott az ezüsttrombiták lágy hangja mellett. A körmenet mélyen megható volt és sokáig kedvesen fognak arra visszaemlékezni a jelenvoltak.

LELKI ELEDELÜNK*

A szeretet apostola.

Oh nagy király, nemes szerelmed
Hatalmaddal versélkedik,
Az emberek közt megjelenvén,
Jézus, minden levél nekik.
Idők királya, szolga-testet
Öltvén, felséged elenyész,
S irgalmad áldó szemsugára
E föld szegény férgére néz.

Oh nagy király, kit hódolattal
Szolgálnak tiszta szellemek,
Mi minden vagy e föld porának,
Mit szolga nem érdemle meg?
Szivedbe vésted mélyes-mélyen
A szenvedés betüivel,
Hozzá hasonló vagy, magadhoz
Hogy vonjad őt az égbe fel!

Halandó.

(Melodráma zongorakisérettel.)

Igen... kegyes lánghevülettel
Ontottad értünk véredet...
Mi indított ily hősi tettre?
Hacsak nem tiszta szeretet!
Örök Atyának gyermekévé,
S testvéredül tevél megint,
Négy ezred óta irgalommal
Az ég mi ránk csak most tekint.

Ah mily kiváló nagy szerencse,
Hogy menny örökösi vagyunk,
Mily ritka kegy, hogy Jézusunknak
Testvéri csókot adhatunk!

* Hörl Gyula S. J. «Jézus Krisztus a századok királya» cz. művéből.

De több levél· még, többet adtál
E siralom-völgyben nekünk;
Baráti szivet tárt karokkal,
Hol megpihenhet kebelünk.

Elrejtve oltár kis lakában
Szived mi értünk hőn dobog,
S szeretetednek tiszta lángja
Magasba tör és fellobog!
«Oh jőjjetek hozzám, barátim,
Sietve hozzám jőjjetek;
És szenvedésben, küzdelem közt
Nyugalmat lel majd kebletek!»

Légy üdvöz áldott égi pásztor,
Nyájadnak kedves pásztora!
Ki annyi gonddal csüggsz mi rajtunk,
Követsz, vezetsz mindenhova.
Az egyház tiszta legelőjén
Táplálod kisded nyájadat;
És drága tested isten-étkét
Csodásan nyujtod oft magad.

Jézus te gyötrő fájdalomban
Szivünknek legjobb orvosa;
A bűn okozta sebfekélytől
Kezed már hányszor megmosa!
Nincs semmi testi s lelki kórság,
Mely nálad gyógyírt nem talál;
Enged s parancs-szavadra hátrál
A szenvedés, a kín, halál.

Te vagy tanítónk, égi Mester,
A bölcseség szent ajkadon;
Éled szivünk dús ihletére
És felvirágzik a vadon!
Szeliden intve, hívsz utánad
Hová tekintni sem merünk,
Utat mutatsz Atyád honába,
Szavad- s példáddal, Mesterünk.

Mily nagy király szivünk királya,
Mi kedves mester s jó barát;
Leszállni kész valál e földre,
Ki tartod a menny jogarát.
Oh Isten-ember, csoda látvány!
Mindent adál s minden levél:
Te visszaadtad ősjogunkat,
S kezünkben immár: az örök-levél.

Hunnia.

Kilencz századja im, Magyarhon,
Hogy Jézus él néped között
S hogy itt ragyog dicső kereszfje,
Ránk annyi jót mely gyöngyözött.
Őt zengjed áldva hát s dicsérjed,
Mig áll a hármas bérczorom:
Hadd zúgja vissza lelkesülten
Dicséretét mindenkoron.

Karének.

(22. Zsoltár nyomán.)

Az Úr pásztorom, nem lesz hiányom; virányos zöld mezőkön táplált engem és felnevelt a tiszta csermely forrásain.
Felüdité szomjuhozó lelkem; az igazság ösvényein vezérelt szent neveért.
S ha környékez is a halál árnyéka, én nem remegek, mert te vagy velem.
A te vessződ és botod vigasztalást adának
Asztalt készitettél előttem azok ellen, kik engem szorongatnak; olajjal megkenéd fejem; és serleged, a kedvadó, ah milyen dicső!
És szent irgalmad hiven kisér éltem teljes napjain.
Vajha lakhatnám az Úr hajlékiban éltem teljes napjain!

Mit kivánnak tőlünk az eucharistikus körmenetek?

Csaknem két évezrede Jeruzsálemben egy föltünő menet keltett figyelmet. Megtörtént akkor az, a mit Zachariás próféta jövendölt volt meg. (9, 9.) Sionnak leánya szamárnak vemhén látta városának falai között az ő Üdvözitőjét, igazságos királyát. A tanitványok lelkes csapata, a hozzája ragaszkodó népnek tömege ujjongva, örvendezve kiséri a szerény magatartásu, egyszerü öltözetü, de mégis mindenkire a felségesnek benyomását tevő Megváltót. Mig egyrészük ruháit teriti utjába, a többiek magasra emelt kezükben pálmaágakat és olajfagallyakat lengetnek. Öröm, szent vidámság honol a szivekben, a mely magával ragad mindeneket, csak néhány kevély alak mélyen fekvő ravasz szeméből lövell elő sötét tekintet; mosoly, lelkesedés ül az arczokon, csak néhány sápadt, vértelen ajak szorul össze keményen, átkot mormogva maga elé.

Ez az első virágvasárnapi jelenet megismétlődik minden eucharistikus körmenet alkalmával, a midőn az Ur elhagyja csendes lakóhelyét, hogy megjelenjék künn az utczákon és tereken végigvonulva szerény alakjában, királyi pompától körülvéve, hivei és ellenségei között. Évente többször is van alkalmuk az isteni Üdvözitőt végigkisérni utjában az ő hiveinek. Vannak az Anyaszentegyháznak szabályai, a melyek a körmeneten való részvételről rendelkeznek: megállapitják a sorrendet, a melyben a hivők rangjuk s az imádandó Oltáriszentséghez való közelebbi vagy távolabbi viszonyuk szerint tartoznak elhelyezkedni; megállapitják a szertartásokat, a melyek a legszentebb ostya külső tiszteletére vonatkoznak, a melyekbe azonban lelket önteni az egyesek buzgóságára van bizva. Ezt a szellemet, ezt a lelket kiséreljük meg ellesni az Úr Jézus virágvasárnapi kiséretétől, a melynek tagjai kezükben pálma- és olajágakat vittek, mig szivüket eltöltötte a pálma által jelképezett hit, az olajfa symbolumának megfelelő békeség és a szerény öltözetük által feltüntetett alázatosság.

***

I. A kereszténység nem külső formák halmaza, nem szellem nélkül szükölködő szertartások tömege, nem képmutató czeremoniák összehordása, mint a minő volt nagyrészt az ókori római nép vallása, mint a minő volt a klasszikus görögök istentisztelete, a mely hidegen hagyta a szivet, a mely üresen hagyta az elmét, a mely ki nem elégitette a lelket. Nem ilyen a katholikus kereszténység, mint ellenségei állitani szeretik: nem ily hideg, nem ily üres, mert szertartásain átcsillámlik a hit ragyogó fénye, a szertartások, a külső formák ez isteni eredetü napja. A legfölségesebb Oltáriszentséggel tartatni szokott körmenetek is eme isteni kenyér irá-

nyában táplált benső, hittel teljes imádásnak impozáns megnyilatkozásai. Hitünket, belső imádatunkat akarjuk külsőképen megmutatni a proczesszióokon való részvétel által. Meg akarjuk mutatni, hogy hiszszük Jézus istenségét, hiszszük emberségét, valóságos, lényeges jelenlétét az Oltáriszentségben a kenyér igénytelen szine alatt. Leborulunk előtte a világ szeme láttára, előtte, mint Istenünk, Megváltónk előtt.

Az élő, a sziv bensejében élő hit, a melylyel az Eucharisztiával szemben viseltetünk, az első, a mit megkiván tőlünk a körmenetek isteni középpontja, az Ur Jézus. Hogy mutassuk azonban hitünket lángolónak, a mikor csak a hamu alatt szunnyadó, kialvófélben levő szikrához hasonló? Pedig hány kereszténynek a hite áll gyenge lábon épen az Oltáriszentség titkos irányában. Lelkesedést mutatni ott, a hol lanyhaság tanyázik, felbuzdulást szinlelni ott, a hol annak belső alapja nincs, nem egyéb, mint képmutatás, nemcsak keresztényhez, de egyáltalán értelmes emberhez sem méltó viselkedés. Ha tehát méltóképp, a körmenet czéljának megfelelően akarunk az Ur kiséretéhez csatlakozni, készitsük rá elő lelkünket az élő hit fölébresztése által. Keressük meg szivünkben azt a kis lángot, a mely egyik szögletében pislog és éleszszük imádság, elmélkedés, önmegtagadás által addig, mig magasan nem lobog, mig át nem járja egész valónkat. Ha hittől áthatott lelket viszünk az isteni kenyér kiséretébe, akkor nem lesz üres a harangok zúgása, megértjük majd ércnyelvük szavát, a mely az Ur dicséretét zengi; akkor nem lesz értelem nélkül való a tömjénnek ég felé szálló füstje, a mely a szentek imáját jelképezi; akkor nem fog különösnek látszani a fényes nappal égő fáklyáknak és gyertyáknak a lángja, a mely a hit világosságát jelenti. Legyen hát elsősorban hit a szivekben, hogy méltóképen kisérhessük az Urat földi diadalutjában.

II. Lengjen magasan a hit pálmája, de zöldeljen mellette a békének olajága is. Az Ur Jézus apostolainak örökségül a békeséget hagyta. «Békeséget hagyok nektek, az én békeségemet adom nektek, nem mint a világ adja, adom én nektek.» (János 14, 27.) Békeséget ád apostolainak és általuk az egész világnak. Az ő békeségét adja, a mely nagyon különbözik a világ békeségétől: «nem mint a világ adja, adom én nektek». A krisztusi békeség szükséges a kereszténynek minden tettéhez. E nélkül nincs értéke Isten előtt a legnagyobb erőmegfeszitésnek sem, e nélkül semmivé törpül a leghősiesebb önmegtagadás, a legbőkezübb áldozatkészség, a legnemesebbnek látszó felbuzdulás. De viszont e békeség egy ital hideg viznek örök jutalmat szerez, egy falat kenyérért mennyországot ád, egy önzetlen jótanácsért végtelen boldogsággal fizet. Ez a békeség, a melyet az Ur a magáénak mond, folytonos küzdelem, állandó harcz, soha nem szünő tusakodás, ez a békeség nem a nyugalom, a tétlenség békesége a földön, hanem az Istennel való egyetértésnek mennyei jutalma. A világ és mindaz, a mi e szónak rossz értel-

mével összefügg, ellensége, halálos, esküdt ellensége Istennek és természetesen a vele való békeségnek is. A ki tehát békét akar e földön Istennel, annak meg kell küzdenie, kemény harczot kell vivnia a világgal, a világnak bűnre csábító, pokoli szellemével.

A Krisztus Jézus békesége nem más, mint a szív tisztasága, a lélek ártatlansága, bűnöktől való mentessége, a mi Isten barátjává az Ur Jézus igaz követőjévé teszi az embert. Ennek a békének kell honolnia a szivben, ha követni akarjuk a diadalutját járó eucharistikus Urat. Kiséretünkkel hozzá való ragaszkodásunkat, odaadásunkat, vele való egyetértésünket akarjuk kifejezésra juttatni. Tehetjük-e ezt másként, mint ha lelkünket az ő békéje foglalja el? Ez a béke tehát a másik ékesség, a melynek a körmeneten résztvevő lelket kell ékesitenie. Ha oly szerencsétlen volt azonban valaki, hogy halálos vétek elkövetése által elvesztette az Úrral való egyetértésnek ezen alapját, ne jelenjen meg kiséretében, mig azt vissza nem szerezte. Tisztitsuk meg szivünket, ha lehetséges, gyónás által, vagy ha nem engednék meg ezt valakinek a körülményei, inditsa fel legalább szivében a tökéletes szeretet indulatát s tegyen igéretet, hogy a legközelebbi alkalommal teljesen megtisztul egy jól végzendő gyónás által. Legyen tiszta a szivünk, lakozzék benne a krisztusi békeség üditő szelleme, legyen benne igazi szeretet az Üdvözitő iránt és utálat minden bűn ellenében. A hitnek és ezen békeségnek a szelleme szebben ékesiti a proczessziókon résztvevő lelket, mint bármi más, ez a kettő termékeny talajjá teszi szivünket ugy, hogy az áldás szavai nem lesznek sziklára ejtett magvak, hanem a százszorosat termő földet üditő harmatcseppek.

III. Az Ur Jézus jeruzsálemi kisérete megtanit bennünket a mondottak szerint arra, miként használjuk föl a pálma által jelzett hitnek indulatát és miként ültessük el szivünkben a békét szimbolizáló olajfaágat, hogy az eucharisztikus körmeneteken magasztos czéljuknak megfelelően vehessünk részt. Megtanitanak azok az őszinteségükben gyermekded lelkek minket ezenkivül még másra is, a minek a fontossága nem kisebb, mint az előbbi kettőé, sőt mondhatjuk, hogy vonzó jellemüknek e vonása oly bájt kölcsönöz a hitnek és a szivbeli békeségnek, hogy az Üdvözitő áldása biztosabban száll arra a lélekre, a mely e kedves tulajdonságnak birtokában van. Ez nem egyéb, mint az alázatosság. Kétségtelen, hogy sokan voltak akkoriban is, a kik gúnyos szemmel nézték a lelkesülő tömeget, a mely a szegény ács fiát Izrael királyaként ünnepelte. Bizonyára nem hiányoztak olyanok akkor sem, a kik megvető mosolylyal nézték le a szegénységében is isteni felségü Üdvözitőt, midőn kegyesen fogadta a nép önkéntes hódolatát. Ám a nép nem törődött a gúnyos mosolylyal, nem törődött a csipős megjegyzésekkel, hanem szivének egész melegével, őszinte, buzgó lelkesedéssel ünnepelte, üdvözölte, kisérte a várva-várt és végre felismert Messiást. Megfogamzott-e,

nép hivő szivében az alázatosság, a mely oly végtelen kedvessé tette hódolatát az Üdvözitő előtt. Alázatos volt a szivük annyira, hogy semmibe sem vették a rajtuk elkövetett igazságtalanságot. Nagy szükségük volt nekik az alázatosságra, de még inkább, százszorta inkább van szüksége erre a szellemre a mai kor hivő emberének. A megvettetés félelme, a gúnytól való rettegés hány lelket tart vissza hitének megvallásától! Hány bűnnek okozója az igazi alázatosság hiánya! Az alázatosság, bármily paradoxonnak lássék is, nem egyéb mint büszkeség és pedig tiszteletreméltó büszkeség, a mely lenézi a gyávaságot, a meghunyászkodást az emberi tekintetek előtt. Sokan hisznek az Üdvözitőben, hiszik az Oltáriszentségben való titokzatos jelenlétét, érzik szivükben a hozzája való vonzalmat, érzik, mint marad kielégitetlen lelküknek az a vágya, hogy meghódoljanak nyiltan szivüknek isteni királya előtt, de nem képesek eleget tenni lelkük kivánságának, mert hiányzik nálunk az alázatosság, az a hősi erény, a mely áldozatot, bátorságot, nyilt homlokot kiván a gyarló embertől.

Lássuk azonban az éremnek másik felét is. Ha a gonosz szellem nem tudja az emberi lelket kikezdeni az egyik oldalon, megtámadja a másikon. Ha fegyvere, a kevélység czélt tévesztett az egyik irányban, rést keres a másikon. Ismeri az emberi lelket, a mely hiusággal van telve, a melyet a hiuság utján ejtett meg a paradicsomban is. Jó alkalmat vél látni a nyilvános körmeneteknél is alattomos támadására és, sajnos, sok esetben nem is csalódik. Hozzáférkőzik a vigyázatlan emberi szivhez, beléje lopózik észrevétlenül a hiuság résén s innen van, hogy annyian iparkodnak feltünni a körmenetek alkalmával; innen van, hogy oly sokan akarják láttatni magukat ott, a hol mindennek Istent kell dicsőitenie. Legyünk azért résen, mert nagyon nehéz az alázatosság tökéletes gyakorlása. Ha leküzdöttük az emberi félelmet, ne essünk a másik végletbe, ne akarjunk tetszeni az embereknek. Gondoljunk azokra az angyalokra, azokra a mennyei seregekre, a kik velünk együtt kisérik az Urat diadalutjában, a kiket nem lát senki sem, csak az isteni Megváltó. Legyünk hozzájuk hasonlóak, legyünk méltó társaik. Kivánjuk, hogy bennünket se lásson senki, csak az Ur Jézus áldjon meg.

***

Élő hitet, tiszta szivet, őszinte alázatosságot kiván a Eucharisztiának Istene az ő kiséretétől. Nélkülük üres csillogás a körmenet, velük és általuk megható, lelkesitő ájtatosság. Egy tömeg, a melynek szeméből a bensőséges hitnek a fénye ragyog elő, a melynek arczára kiül az Istennel egyetértő szivnek derüs békéje, a melynek egész magatartásán végigömlik a lélek alázatossága, az a tömeg lelkesit, buzdit, hitet éleszt, a mint azt Diderot is megvallja, igy irván: «Soha sem nézhettem azt a tiszteletet parancsoló ruhákba öltözött papok hosszu sorát, soha sem nézhettem a fehér-inges ministráns-

fiukat, soha sem nézhettem azt a tömeget, a mely ájtatos csendben vonult fel, a nélkül, hogy meg ne illetődtem volna. Soha sem hallhattam a papságtól megkezdett s a férfiak, nők, gyermekek seregétől folytatott ünnepi éneket a nélkül, hogy szivem legbenseje meg ne rezdült volna, a nélkül, hogy egész valóm szent és vallásos érzelmekkel el ne telt volna, a nélkül, hogy szememből forró könyek ne folytak volna. Van mindebben valami leirhatatlanul hangulatos, meginditó és ájtatosságra gerjesztő vonás». Mi is kelthetünk ily benyomásokat másokban, de csak akkor, ha hit, békeség s alázatosság birtokában vagyunk. Legyünk rajta, hogy ugy legyen!

Mészáros Aladár.

A mi reménységünk.

«O salutaris Hostia,
Quae coeli pandis ostium!
Bella premunt hostilia,
Da robur, fer auxilium.»
(Aqu. szent Tamás.)

Időn az ifju Konstantin császár Róma fölszabaditására sereget vezetett a gőgös Maxentius ellen s a vállalatában nem tapasztalta az istenek remélt segítségét, az egy igaz Istenhez fordult, adná tudtára valami jellel, vajjon van-e mentség számára. S ime, fénylő kereszt jelent meg az égen e fölirattal: «In hoc signo vinces!» E jelben győzni fogsz! Zászlajára keresztet varratott Krisztus Jézus nevének kezdőbetüivel. Igy indult a küzdelemre Nagy Konstantin, s a győzelem övé lett.

A kereszténység századaiban is az Egyház különféle viszontagságai közepette mindig valami kedvező jel tünt föl az égen: igy domborodott ki egymásután a kereszt, az Oltáriszentség, Jézus szentséges Szivének és — a mit már előbb kellett volna emlitenem — a boldogságos Szűz különös tisztelete.

Korunkban, a XX. század elején, nem durva, pogány ellenséggel kell küzdenie az Egyháznak. Saját fiai lázadtak föl. «Fremuerunt gentes.» (Zsolt. 2, 1.) Forronganak a népek és nemzetek. Ez nem a nyers erőszak, hanem eszmék harcza, ellentétes világnézetek mérkőzése. Le akarják rázni Krisztus igáját. Kitörölni az emberi szivből a krisztusi szeretet eszméjét. Kiverni az elméből Krisztus jótéteményeinek emlékezetét. De még tovább menve eltüntetni szeretnék Krisztus nevét a történelemből.

Az emberiségnek ez a typusa épenséggel nem uj. Már Jézusnak földi életében ott settenkednek körülötte a zsidók, lesve az alkalmat, mikor kövezhetnék vagy ölhetnék meg őt. «Nem akarjuk, hogy ez rajtunk uralkodjék» (Luk. 19, 14.) — jelmondatává lett ez a világ fiainak. S az embereknek ez a csoportja mindig elég nagy volt, de talán sohasem volt oly hatalmas, mint épen az utóbbi időben. Elemi erővel folyik tovább a harcz Krisztus ellen. Kiadva a hadi rianó: «Szaggassuk el kötelékeit és rázzuk le magunkról igáját!» (Zsolt. 2, 3.)

S előáll az Egyház és — hogy ugy mondjam — homeopata gyógymódot ajánlva igy szólal meg: vissza Krisztushoz! vissza a krisztusi elvekhez! Tehát az orvosság sem egészen uj, akárcsak a betegség.

Még élénken emlékezetünkben lehet az a tény, hogy a megdicsőült XIII. Leó pápa a századforduló alkalmával az egész emberiséget fölajánlotta Jézus szentséges Szivének. Ezáltal mintegy az Egyház zászlajára fölvonta Jézus Szivének képét — reménysugárul az uj század folyamán. «Ime most — ugymond — egy más örvendetes jel lebeg szemeink előtt: Jézus szentséges Szive, mely fölött lángáradatban a kereszt ragyog. Ebbe kell helyeznünk minden reményünket, e Szivtől kell könyörögnünk és várnunk az emberi nem boldogulását és üdvét.»*

S megszólal ugyancsak XIII. Leó pápa és nagyszerü hattyudalában ezeket mondja: «Üdvösnek és hasznosnak láttuk az egész emberiséget különös ünnepélyességgel Jézus legszentebb Szivének fölajánlani... Most pedig ugyancsak az Egyház sorsát gondos szemmel vizsgáló apostoli szeretet arra indit, hogy ne mondjuk sürget, miszerint intézkedéseinkre mintegy a koronát föltegyük azzal, hogy a hivő népnek legmelegebben ajánljuk a legméltóságosabb Oltáriszentséget, Üdvözitőnknek... a szive mélyéből származó ez ajándékát, mely a megváltás üdvös gyümölcsei szétárasztásának leghathatósabb eszköze.»**

A XIII. Leó kezéből kiesett zászlót fölragadta a dicsőségesen uralkodó X. Pius pápa. Magasra lobogtatva kigöngyöli a zászlót s megjelenik rajt a kép. A kép a régi, de kiegészítve: az előbbi jelvények mellett előtünik egy másik is. Sürgeti a boldogságos Szűz gyermeki tiszteletét, ajánlólag rámutat Jézus szentséges Szivének tiszteletére s hathatósan szivünkre-lelkünkre köti a legméltóságosabb Oltáriszentség kegyeletes szeretetét. E triászban látja biztositékát nagyszerü föladata megoldásának: «ut instaurentur omnia in Christo».

Valóban, szűz Mária, Jézus Szive és az Oltáriszentség gyakorlati tisztelete leghatalmasabb tényezői a hitélet fejlődésének s a katholikus restauratio nagy munkája előmozditásának. E hármas szövetség ugyanis összfoglalatja az egész katholiczismusnak. Ugy hiszem, ez nem szorul bővebb igazolásra.

Kivált az Oltáriszentség tiszteletéről lehet mindezt elmondani. Az Oltáriszentség ugyanis központja és forrása az egész hitéletnek. S ép azért az

* Encycl. 25. Maji 1899: «Annum sacrum».
** Encycl. 28. Maji 1902: «Mirae charitatis».

Oltáriszentség tisztelete melegágya a hitélet minden megnyilatkozásának, minden katholikus mozgalomnak, rugója minden ily irányu tevékenységnek. «A katholikus Egyháznak — neves történetirónak* találó megjegyzése ez — az isteni tisztelet végzésén s a szentségek kiszolgáltatásán kivül még sok más föladatot kell megoldania s e föladatok véghezviteléhez az Eucharisztia adja a kiapadhatatlan erőkészletet. Ezen föladatok — sokféleségük daczára is röviden áttekintve — vonatkoznak: Isten földi országának terjesztésére, a krisztusi elveknek kialakitására az egyénben, családban és közéletben, végül a hit titkainak a kimélyitésére a theologiai tudomány és azok megjelenitésére az egyházi művészet által. Ez a három főfeladat, a melynek teljesitésében a katholikus férfiak és nők ezrei fáradoznak, kik mindmegannyian az Oltáriszentségből meritenek erőt sokszor oly terhes vállalkozásuk megvalósitására.» Joggal állapitható meg tehát, hogy az Egyháznak és tagjainak boldogulása, üdve és egész misztikus élete a szentségek szentségében gyökerezik.

Legfőbb reménységünket képezi az Oltáriszentség. Reményünk záloga pedig az Oltáriszentség gyakorlati tisztelete. Hát terjesszük is a szentségi müveket, hogy megvalósuljon az óhaj: «Adveniat regnum tuum eucharisticum! Jöjjön el a te szentségi országod!» *Till Kálmán.*

A csodálatos ostya.

A XII. SZÁZAD közepe táján Dabranban, egy északnémetországi kolostorban, miután kiállotta a dánok gyakori betörését, a zárdai fegyelem kezdett ujból fölvirulni és a szerzetesek a keresztény czivilizáczió jótéteményét sikerrel terjesztették a vad népek között. Egy csodálatos esemény, mely 1114-ben történt, hatalmasan támogatta a missionáriusok fáradozását. A husvéti ünnepen megszámlálhatatlan sokaság ment a kolostorba, hogy az Egyház magasztos ünnepén résztvegyenek.

Egy környékbeli juhász, a ki inkább tudatlanságból, mint gonoszságból keveset adott a vallásra, tisztán különczködésből szintén elment a többiekkel.

Elment a templomba, a többiekkel együtt végig hallgatta a szentmisét, melyben figyelte a szertartásokat, a nélkül, hogy megértette volna. Midőn látta, hogy a sokaság az oltárhoz járul, ő is letérdelt az áldozók közé és magához vette a szent ostyát a nélkül, hogy tudta volna, mit tesz ez által.

* Dr. Albert Ehrhardt: «Das religiöse Leben in der katholischen Kirche.» S. 211. — Idézve e müben: «St. Vinzenz von Paul und die heiligste Eucharistie». Von Vinzenz Ludwig. Wien, 1905; S. 20.

Észrevette azt a mély tiszteletet, melylyel a hivők a vallás ezen aktusát végezik, igy arra a következtetésre jutott, hogy mégsem volna egészen illő, hogy azt a kenyeret, melyet épen most magához vett, megegye. Azt gondolta, annak valami értékes dolognak kell lennie, melyben valami titkos erő lakozik, azért elhatározta, hogy azt jól megőrzi, mint valami talizmánt nyájának védelmére és oltalmára. Pásztorbotjának végét hamarosan behasitotta s gondosan elrejtette bele a szent ostyát.

E közben este lett. Alig végezte el a juhász szentségtörő munkáját s dugta a földbe botját, midőn egyszerre azt a gyanutlan tabernakulumot fényözön vette körül. A hajnalpirhoz hasonló fényözön áradt ki belőle s keresztül tört az éj sötétjén. Jóllehet a pásztor botját más helyre vitte, a fény mindenüvé követte. Ez a csodálatos jel jó ideig tartott. Minden este, midőn a menny királya az ég kék sátorára ezer napocskát gyujtott, az éjbe borult völgy mélyén isteni fényesség hirdette a Megváltó titokzatos jelenlétét. A körös-körül lakó emberek távolból szemlélték, a mint a pásztort és nyáját körülveszi a különös fényár, s félelmükben keresztet vetettek magukra és nagy kerülőket tettek, hogy a «bűbájossal» ne találkozzanak.

A hir elterjedt az egész vidéken, a különös eseményt már a legkülönbözőbb módon magyarázták és eljutott a püspök fülébe is, a ki vizsgálatot rendelt el. Midőn a valódi tényállást megállapitották, a csodálatos ostyát ünnepélyesen visszavitték a kolostor templomába. A faluban engesztelő ájtatosságot tartottak nagy sokaság jelenlétében. Számos csoda történt azóta a dabrani templomban, melyben a szent ostyát őrzik.

A szentségi áldás csodálatos gyümölcse.

URNAPJA volt. Mindenki azon fáradozott, hogy az oltárokat, melyeken a körmenet alatt áldás osztatik, fölállitsák. Minden szépet és drágát előkerestek, hogy az elrejtett istenség fölvonulását méltóan megünnepeljék. Csak Richard gróf palotájának lakói nem indultak meg. Aggodalom és fájdalom uralkodott a szép termekben: a tizenkét éves reményteljes fiu, a ki eddig a grófnak és a jószivü grófnénak öröme és gyönyörüsége volt, sulyos betegen feküdt. A harangok már hirdették az urnapi ünnepség kezdetét s csengő hangjuk fölébresztette a fiut gyönge álmából. «Mama — szólt erőtlenül — miért harangoznak most?» — «A harangok a szent urnapját hirdetik, kis angyalom.» — «Oh, mily szép ünnep! Tavaly én is ott lehettem, miután a szent áldozáshoz járultam. Oh, hogy oly gyönge vagyok ma. Apus, szabad kérnem, hogy reggel az ablakhoz vigyenek, hogy a körmenetet láthassam? Oh, az édes Istenke meg tudna engem gyógyitani, reggel kérni fogom ezt.»

A gróf és a grófné mélyen meg voltak indulva fiuk őszinte, gyermeki áhitatától s a maguk részéről is ki akarták fejezni hitüket Krisztus csodatevő erejében; elhatároztak, hogy kastélyuk előtt a lehető pompával oltárt fognak fölállitani, mert megemlékeztek az evangelium szavairól: «Midőn Jézus látá hitüket, meggyógyitotta a vizkórban szenvedőt s elbocsátá őt».

Fölvirradt a szent nap. A napnak ragyogó szép sugarai szétoszlatták a felhőket a hegyekről, a levegő megtelt harangszóval, az utak a leggyönyörübb virágdiszben pompáztak, de Richard gróf oltára, a mint a körmenet közeledett, mindjárt magára vonta mindenkinek a figyelmét. Aranytól és ezüsttől tündöklött minden. A gróf és grófné égő gyertyákkal várták az elrejtett Isten megérkezését, közöttük volt a kis fiu betegágya, kinek arcza és kezei halotthalványak voltak, mint a viaszk.

O salutaris hostia, hangzott már a távolból. Oh, az üdvnek szent ostyája, ki megnyitod a menny kapuit, lásd, mily izzón lángol a harcz, adj erőt nekünk, hozz segélyt a szükségben! — Gyermeki ártatlansággal könyörgött a fiu: «Uram, ha akarod, meggyógyithatsz engem!» — És a pap, valamint az egész sokaság mélyen meghatva a rendkivüli látványtól, áldást adott neki a legszentebb Szentséggel.

Az Ur e nyilvános hitvallást ezuttal rendkivüli kegyelemmel akarta megjutalmazni. Örömrepesve kiáltott föl a fiu, midőn a körmenet a templomba visszatért: «Mindig jobban leszek és erősebb, az édes Üdvözitő segitett rajtam». Valóban, a javulás rohamosan haladt és a fiu egészen meggyógyult. A következő évben Richard gróf kastélya előtt ugyanazon oltárt lehetett látni, rajta aranyozott betükkel: «És visszaadá őt anyjának!»

Vasárnap reggel.

(Kép az életből.)

A HARANGOK nagymisére szólnak a toronyból. Oda sietnek mind, asszonyok, gyermekek, férfiak, egészségesek és gyöngék, vigak és a kiknek szivét titkos bánat nyomja. Benn a magas, szent csarnokokban, a hivő sokaság öröméneke közt, szentségi Istenük közelében elfeledik bajaikat, mert a pap az Ur nevében vigaszt és bátorságot önt beléjük. Mennyivel könnyebben viselik most keresztjüket!

A tömegben áll egy anya, mellette gyermeke. Összekulcsolja a kicsikének kezeit s kezével a főoltárra mutat. Mereven bámul a fiu az oltárra. Tekintetével követi a papnak minden mozdulatát. Néz, csak néz oly idegenül, oly csodálkozva a szemei elé táruló képre, a lobogó gyertyákra, a tarka

virágokra, a tövissel koronázottra, ki vérrel boritva a kereszten függ, a jóságos Asszonyra, karján mosolygó gyermekkel, a ki mintha integetne neki, ah, oly idegenül néz, mintha anyát és gyermeket nem ismerne. S aztán anyjára forditja nagy, kérdő szemeit, mintha kérdezni akarná őt, de ajkai némán lezárva maradnak, s csak szomoruan és sóvárogva tekint a szemébe. És az anya rámosolyog szive kedveltjére, de ez a mosoly olyan fájdalmas, ah, ugy fáj neki gyermekének tekintete és a kicsi fejecskéjét gyöngéden ismét a főoltárra forditja s összekulcsolja gyönge kacsóit.

És most csönd lett.

A pap leveti ünnepi ruháját s föllép a szószékre. Ajkairól az élet, vigasz és bátoritás igéi hangzanak. Merően csügg száján a hivők tekintete, mozdulatlanul figyelik szavait.

A gyermek szemeivel kisérte a papot. Sokáig nézett rá oly idegenül, oly érthetetlenül. És aztán anyjára tekintett; de az anya szeme nem adott feleletet a kedves gyermeknek. Tekintete le volt bilincselve; a szónokon csüngött, ki ott fönn állott s arcza oly átszellemült, derüs és boldog volt.

A kicsike bámul, keresi az összefüggést s nagy, csudálkozó szemeit kérdően jártatja a szónokról anyjára s anyjáról a szónokra ott, abban a fehér ruhában.

A predikáczionak vége. A hivők lassankint elhagyják az Isten házát, csak egy kis csoport térdel mély áhitattal az Istenanya oltára előtt. Oda irányitja lépteit az anya fiával. Ő is akarja még üdvözölni az Istenanyát a kis Jézuskával. Sokáig pihen tekintete a kedves csoporton, majd a Fiut nézi, majd anyját. De egyszerre oly szomoru lesz tekintete, vonásaira kimondhatatlanul mély fájdalom ül; egy gondolattól megremeg, térdre hull s szabad folyást enged könyeinek.

Szegény anya! Miért vagy oly szomoru? Hát nem vagy te is anya? Nincsen neked is gyermeked? De oh, azt az édes anya nevet még nem hallotta gyermekétől: mert az — siketnéma.

Valóban, szegény anya! Szegény siketnéma gyermek!

Kedves olvasó! Belenéztél valamikor ilyen gyermeknek kérdő szemeibe? Olvastad ebben a néma, mélyen szomoru tekintetben ártatlan lelkének sóvárgását? Megértetted ezt a félénk, esdő kérést, melyet ez a néma tekintet hozzád intézett? — «Mondd, oh, mondd meg» — igy van ez beleirva azokba a kérdő gyermekszemekbe, melyek rád oly ábrándosan, oly különösen, oly érthetetlenül tekintenek.

Te szegény gyermek! és nem tud neked senki feleletet adni? Hát te nem fogod tudni soha, a mi az emberi lelket oly magasra emeli? És mindig rejtve fog előtted maradni, mit jelent az a fiu ott anyja karjaiban, mit tett érted a kereszten s mi vár rád egykor, ha ártatlan lelked előtt megnyilnak az örök élet kapui?

Keresztény Charitas! Neked adom ezt a gyermeket! El tudnád magadtól utasitani? Be tudnád hunyni szemedet e néma, bánatos tekintet előtt? El tudnál menni hidegen ezen éhező lélek mellett? Oh, nézd, szeretné bilincseit széttépni, szeretne ő is kikiáltani az Isten csudálatos alkotásába, szeretne belevegyülni az Isten műveinek örömdalába, szeretné tudni, fölfogni, megérteni, miért oly vidám és boldog körülötte minden; szeretné ő is ismerni a hatalmas, jóságos mennyei Atyát, a ki mindent teremtett; a kihez minden visszavágyik, szeretné őt imádni, szeretni, dicsérni és magasztalni.

Neked, kedves olvasó, a jó Isten megadott minden érzéket. Zsenge gyermekkorodtól fogva hallgattad az anyai szót, mely neked a mennyei Atyáról beszélt s anyád ölében dadogtad az első gyermeki imát. Az anya hangja hatolt, mint első csodálatos kinyilatkoztatás tudnivágyó lelkedbe s a te magad gyönge hangja volt az első gagyogó üdvözlet, melyet Teremtődnek küldöttél. Igy voltál vele mindig a szeretet boldog cséréjében. Meg tudod becsülni, minő nagy adományt kaptál? Fölfogtad azt a nagyszerü kiváltságot, melyben részesültél? Gondoltál valamikor arra, mennyivel szerencsésebb vagy szegény felebarátaid ezreinél?

Olvasd azoknak a szegényeknek néma tekintetében, a kik siketek és beszélni sem tudnak — a te kiváltságodat, szerencsédet s talán — hálátlanságodat! Megköszönted valaha a mennyei Atyának ezt az adományt? Nem éltél velük vissza?

Egy eucharisztikus csoda.

Párís környékén egy szép és kellemes völgyben, zöldelő erdőségek közepette emelkedett a középkorban egy nagy kolostor. Különösen hires volt kegyelemkápolnája miatt, mely éveken át nagy zarándoklatoknak volt czélpontja. Az, a mi az embereket ebbe a magányba vonzotta, egy csoda volt, mely ott 1240-ben történt.

Több szerzetes ugyanis zugolódott az Egyház azon határozata miatt, mely a hivőknek a kehely használatát megtiltotta és a papoknak meghagyta, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentséget csak a kenyér szine alatt szolgáltassák ki. Ezért társaik hitét és engedékenységét is meg akarták ingatni olyanforma beszédekkel, mint: «Lehetetlen hinni, hogy Jézus Krisztust egészen magunkhoz vesszük, ha a konszekrált ostyával együtt nem nyujtjuk egyuttal a konszekrált kelyhet is. Ezért kötelességünknek tartjuk, hogy e rendelettől az engedelmességet megtagadjuk». De beszédeiket senki sem méltatta figyelemre.

Azt felelték nekik: «Az Egyház bölcs; ezen rendeletével nem vesz el semmit azon Isteni kincsből, melyet a szent áldozás alkalmával gyermekei között szétoszt: Krisztus mindegyik szin alatt egészen jelen van, megosztás és kisebbedés nélkül. Meg vagyunk győződve, hogy ez igaz, mert az Egyház az, ki ezt tanitja s azt is tudjuk, hogy ő mindig okosan jár el és nem tévedhet».

Ez a szép felelet azonban nem gyakorolt üdvös hatást a szerencsétlen szerzetesek szivére; egy ördögi gőg elfojtott bennük minden nemesebb érzést és hitték egyuttal, hogy a papok a két szin alatti áldozásra jogot formálhatnak.

Elmentek hát egy reggelen a kolostor priorjához és kérték őt, legyen szabad mindkét szin alatt áldozni s kérelmüket bizonyitgatták ezer semmitmondó érvvel. A prior meg akarta őket győzni tévedésükről; kárbaveszett fáradság; és az ügyet, melyet nem tudott szerencsés végre juttatni, az Isten kezeibe ajánlva, ily szavakban tört ki: «Isteni Megváltó, méltóztassál szegény eltévelyedett testvéreinknek a nagy szentségi titokra nézve az igazságot magad kinyilatkoztatni, hogy értelmüket a hitnek alávessék és hitetlenségük miatt az önmegtagadó, töredelmes élet gyümölcsét el ne veszitsék».

Isten kegyesen meghallgatta ezen imát, hogy az elvakultság sötétségét a makacs szerzetesekről elriaszsza. A tiszteletreméltó elüljáró szentmisét mutatott be érettük. Akkor, midőn a szent ostyát megtörte, az oltáron fekvő patena egyszerre vérrel telt meg. Adott jelre a hitetlen szerzetesek az oltárhoz közeledtek. Megkövülve állottak a bámulattól. Igy hát nyilvánvalóvá lett, hogy a vér ép ugy jelen van a szent ostyában, mint a kehelyben. A celebrans a két elvált részt ismét összeteszi és ime, a vér ujból visszatér oda a nélkül, hogy bármi nyomot hagyott volna hátra. Eltelve bánattal magaviseletük miatt, a testvérek megértették az igazságot, hogy Krisztus teste és vére, istensége és embersége a föltámadás után többé szét nem választható és meggyőződtek a trienti zsinat által definiált tan igazságáról, mely igy hangzik: «A ki mondja, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentségben Jézus Krisztus mindegyik szin alatt teljesen és egészen nincsen jelen, átok alatt legyen».

Nincs okuk tehát a hivőknek a szentáldozást illetőleg a papokra irigykedni: mert az egyszerü és erős hit mondja, hogy mindazok, kik az Ur testében osztozkodnak, egyuttal drága vérét is magukhoz veszik.

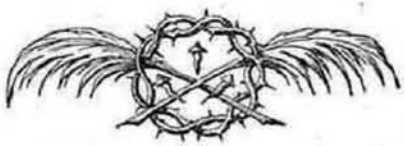

KIMUTATÁS.

A Budapesti Központi Oltáregyesület által 1905-ben adományozott egyházi szerelvények jegyzéke.

1. Az esztergomi egyházmegyében.

Vámos-Mikola:
1 fehér palást stolával
1 fehér miseruha.

Kis-Vendégh:
1 viola miseruha
1 alba
1 karing
2 vállkendő
2 oltárteritő 250—90.

Hédervár:
1 ciboriumköpenyke.

Balassa-Gyarmat. A Mária Valéria közkórház részére:
1 vörös miseruha
1 kis ciborium
1 fekete magánstola
1 viola-fehér magánstola.

Selmeczbánya. A kórházi kápolna részére:
1 ünnepi fehér miseruha
1 ünnepi alba.

Budapest. Az Irgalomházának kápolnája részére:
1 világos miseruha
2 világos dalmatica.

Budapest. A III-ik kerületi Irgalmas nővérek kápolnája részére:
1 köznapi vörös miseruha.

Selmeczbánya. A nevelőintézeti kápolna részére:
1 fehér miseruha.

Budapest. A budai ifjusági Mária-Congregatió kápolnája:
1 monstrancia
1 fehér palást stolával
1 velum.

Bozók. A csákóczi kápolna részére:
1 tabernaculum (rajz)
2 tabernaculum gyertyatartó
2 tabernac. corporale.

Pöstyén:
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 vörös miseruha
1 kehely
2 alba
1 misekönyv.

Gerencsér:
1 fehér miseruha
1 világos vecsernyepalást stolával
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla
1 öv
1 alba.

Kis-Apáthi:
1 fekete palást stolával
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla
1 alba.

Alsó-Várad:
1 öröklámpa
1 beteglátogatási szelencze
1 olajtartó (I.)
1 ostyasütővas késekkel.

Alsó Ipoly-Nyék.
I. A mater részére:
1 világos vecsernyepalást stolával
1 ünnepi alba
1 karing
2 corporale.
II. Az inámi filia részére:
1 fekete miseruha
1 alba
1 karing
2 corporale
6 kehelytörlő.

Szent-Kereszt. A Pálosok zárdatemploma részére:
1 vörös miseruha
1 viola vecsernyepalást stolával
1 velum
1 alba.

Héregh:
1 vegyes szinü miseruha
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
1 öv
4 ministránsing.

P.-Eperjes:
1 burza
1 pacificale
1 Oltáriszentséget kisérő lámpa.

Cs.-Kürth:
1 viola miseruha
2 tabernaculum gyertyatartó (álló)
1 füstölő tömjéntartóval.

Negyed:
1 viola miseruha
1 viola vecsernyepalást stolával
1 füstölő tömjéntartóval.

Szent-Endre. Az intézeti kápolna részére:
1 fehér miseruha.

Budapest. A vakok intézeti kápolna részére:
1 ciboriumköpenyke
1 alba
1 karing
2 vörös ministransruha
2 ministransinggel.

Ó-Gyalla:
1 fehér miseruha
1 világos palást
1 viola miseruha
1 alba.

Horvátgurab:
1 viola vecsernyepalást stolával
1 füstölő tömjéntartóval
1 fekete magánstola.

Százdi filia részére. A deménd plébániához tartozik:
1 fehér vecsernyepalást stolával.

Alsó-Györöd:
1 ciborium.

Budapest. A szent Imre-társulat házikápolnája részére:
6 kehelytörlő
2 vállkendő.

2. A nyitrai egyházmegyében.

Nagy-Divina:
1 világos vecsernyepalást stolával
1 füstölő tömjéntartóval
1 karing
1 antipendium 347—44.

Turzófalva:
3 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő.

Roszina:
1 viola vecsernyepalást stolával
1 fekete magánstola.

Lutissa:
1 ünnepi fehér miseruha
1 alba (nagy)
1 karing
6 corporale
3 vállkendő
10 kehelytörlő
10 kéztörlő
2 palla
1 öv.

Trencsén:
1 fekete palást stolával
2 fekete dalmatica
1 alba
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
4 palla.

Alsó-Tirsina:
1 világos vecsernyepalást stolával
1 alba
1 karing
2 vörös ministransruha
2 ministránsing

Mocsonok. A szent Kereszt kápolna részére:
1 viola palást stolával
1 karing

3. A váczi egyházmegyében.

Rákosliget:
1 fekete miseruha
1 világos vecsernyepalást stolával
1 alba
2 vörös ministránsruha.

Csömör. Az uj mátyásföldi filiatemplom részére:
1 világos vecsernyepalást stolával
1 burza
1 ciboriumköpenyke
1 ciborium
1 monstrancia
1 öröklámpa
1 föstölő tömjéntartóval
1 alba
3 vállkendő
3 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
3 palla.

Kosd. Pencz filia részére:
1 ciborium
1 beteglátogatási szelencze
1 olajtartó (I.).

4. A székesfehérvári egyházmegyében.

Ercsi. A házikápolna részére:
1 fekete miseruha
1 ciboriumköpenyke
1 öröklámpa.

Budakeszi. A házikápolna részére:
1 füstölő tömjéntartóval
1 pacificale.

Lovasberény. A zsámbéki novitiatus részére:
1 kehely patenaval
1 ciborium
1 viola miseruha
1 fekete miseruha (Csekonics gróf).

5. A győri egyházmegyében.

Német-Keresztur. A házikápolna részére:
1 kehely patenaval.

6. A pécsi egyházmegyében.

Regöly. A házikápolna részére:
1 fehér miseruha
1 vörös miseruha.

7. A veszprémi egyházmegyében.

Zala-Csány:
1 mennyezet 4 rúddal.

Borzavár:
1 kehely patenaval
3 canontábla.

Szent-Bekkáta. I. A mater részére:
2 vörös ministransruha

II. Mindszentkállai filia részére:
1 kehely megaranyozása
1 fehér miseruha
1 alba
2 vállkendő
2 corborale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla.

Szegvár. A házikápolna részére:
1 kehely patenaval.

Salamon:
1 zöld miseruha
2 karing.

Jásd:
1 mennyezet 4 ruddal.

Miháld:
1 kehely megaranyozása
1 velum
1 burza
1 beteglátogatási szelencze
1 olajtartóval (I.)
1 ünnepi alba
1 ünnepi karing
1 oltárterítő 360—170.

8. A beszterczebányai egyházmegyében.

Dóval:
1 viola miseruha
1 vörös miseruha
10 kehelytörlő.

Baczúr:
1 öröklámpa
1 ciboriumköpenyke
1 burza
1 ostyasütővas késekkel
1 doboz ostyák tartására
1 üveg az ujjak megmosására
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
1 öv
1 oltárteritö 300
1 misekönyv.

Z.-Radvány:
1 viola vecsernyepalást stolával
2 viola magánstola
1 feltámadási szobor.

Tót-Prona:
1 kehely patenaval
1 monstrancia
1 fekete miseruha.

Z.-Lipcse:
1 ünnepi alba
1 ünnepi karing
2 viola ministránsruha.

Czach:
1 fehér-viola magánstola
1 burza
1 beteglátogatási szelencze
1 olajtartóval (I.)
1 corporale
1 palla
2 kehelytörlő.

Geletnek. Szénásfalu filia részére:
1 fehér miseruha.

Összes hátralékos előfizetőinket kérjük, sziveskedjenek az előfizetési dijakat minél előbb beküldeni.

A lap kiadása óriási költségeket hárít az Oltáregyesületre, s ha a dijak pontosan be nem folynak, a lap kiadási költségeinek hiányát csak az egyesület szent czéljainak rovására lehet pótolni.

Egyben kérjük régi előfizetőinket, kegyeskedjenek ismerőseik körében lapunkat ajánlani, őket előfizetésre buzditani, mert csak az előfizetők számának tetemes emelkedése esetén lehet a fokozott igényeket kielégiteni.

Oltáregyesületi ügyek.

Világszemle az Oltáregylet működéséről.

E czim — megvallom — első tekintetre kissé merésznek tünik föl. Lehetséges-e rövid dolgozat keretében az Oltáregyletnek világszerte áldásos működéséről kellő tájékozást adni? Szerintem lehet. Hiszen az Oltáregyesület szervezete olyan, hogy mindenfelé vannak góczpontjai, melyek igazodásul szolgálhatnak, akár a tengeren a világitótornyok; ha tehát az ily góczpontok — s ezek a főtársulatok — működését ismerjük, valamelyes képpel birunk a köréjük csoportosuló kisebbrendü egyesületek tevékenységéről is.

Tudvalevőleg 1848-ban keletkezett az Oltáregyesület *Brüsszelben* (Bruxelles). 1853-ban már főtársulattá lőn emelve a brüsszeli egyesület, de csak Belgium területére érvényes joghatálylyal.

Idővel az apostoli Szentszék brévéivel egyéb országokban is lettek engedélyezve főtársulatok. Igy Bajorország területére: *Münchenben;* Ausztria részére: *Bécsben;* Hollandia számára: *Rotterdamban;* s azonkivül *Rómában.* Mindezen főtársulatok fölhatalmazást nyertek, hogy az illető országban keletkező Oltáregyleteket bekebelezzék s ezáltal azokat a társulat lelki javaiban részesitsék.

A brüsszeli egyesület mint főtársulat 1873-ban nyerte meg a kiváltságot, hogy a világ bármely táján keletkező oltáregyleteket bekebelezhesse. Csupán Róma városa lett a brüsszeli főtársulat joghatósága alól kivéve; Rómában ugyanis akkortájt már létezett főtársulat az «alle Quattro Fontane» nevezetü templomban.

Ilyen volt az Oltáregyesület szervezete jó ideig, mig 1879-ben változás állott be. Az örökimádás-apáczák tudniillik Rómában is házat nyitottak, mire a brüsszeli főtársulat a szent bucsuk bizottságának 1879 febr. 1-én kelt határozatával ide Rómába helyeztetett át. A püspökök és szerzetesek kongregácziója 1880 jan. 12-én megerősitette ezen főtársulat szabályzatát; XIII. Leó pápa pedig 1881 jan. 21-ről keltezett brévéjével helybenhagyta a főtársulat székhelyének áttételét. A Szentatya egy későbbi, 1895 jul. 30-án kelt brévéjével a római főtársulatot törzstársulati (prima-primaria) czimmel tüntette ki. Ebbe, mint a bekebelezésre kizárólagos jogu főtársulatba minden alakuló Oltáregyesület bekebelezendő. A törzstársulat székhelye Rómában: Casa delle Adoratrici perpetue. — Via Nomentana 4.

Midőn a brüsszeli főtársulat székhelye Rómába lett áthelyezve, ebbe teljesen beolvadt az «alle Quattro Fontane» templomban létezett főtársulat, mivelhogy egy helyütt két főtársulat nem állhat fönn.

Alimonda biboros, a törzstársulat protektora, 1884-ben a bécsi főtársulathoz intézett levéleben azon óhaját fejezte ki, vajha az egyes országokban fönnálló főtársulatok a római törzstársulathoz csatlakoznának. Ezen óhajnak meg is lett a hatása. Jó példával jártak elő a müncheni és bécsi főtársulatok.

Ezen szervezete mellett az Oltáregyesület az utóbbi évtizedekben a szegény templomok fölszerelése és a szentségimádás rendezése terén elévülhetetlen érdemeket szerzett mindenfelé: Belgiumban, Hollandiában, Francziaországban, Németországban, Ausztriában, Magyarországban, Olaszországban, Angliában, Amerikában, sőt a külmissziók területén is. Áldásos működéseért számtalanszor részesitették elismerésben az illetékes püspökök: főpásztori körlevelekben, sőt zsinati határozatokban hangzott el a dicsérte és meleg ajánlás. Elismerésben részesült magától az apostoli Szentszéktől is. Az Oltáregylet félszázados jubileuma alkalmával XIII. Leo pápa 1898. máj. 14-ki brévéjével teljes bucsuval egybekötött apostoli áldását adta az egyesületre.

Lássuk már most a többször emlegetett góczpontokat!

1898-ban tartották meg a XI. nemzetközi eucharisztikus kongresszust *Brüsszelben,* abban a kápolnában, mely az Oltáregyesület bölcsője volt. E kongresszuson megkapó módon ünnepelték meg az Oltáregyesület félszázados tevékenységét. Igy kimutatták, hogy az Oltáregylet magában Belgiumban majd 2000 templomban hozta szokásba a havi szentségimádást és 2770 szegény templomot avagy kápolnát látott el egyházi ruhákkal és fölszereléssel, mintegy két millió frank értékben; azonkivül a külmissziók részére ugyanoly czélra mintegy másfélmillió értékben adakozott. Csak magában Belgiumban közel kétszázezer tagot számlál az Oltáregyesület.

Hasonló működést fejt ki az Oltáregylet egyebütt is.

Münchenben 1856-ban alakult meg; csaknem valamennyi bajor Oltáregylet be van kebelezve a müncheniba. 1862 junius 5-én fölhatalmazást nyert ezen főtársulat, hogy necsak a szorosan vett Bajorországból, hanem a többi német vidékről is a keletkező fióktársulatokat bekebelezhesse. E kedvezményt fölhasználva, beolvadtak a müncheni főtársulatba sor szerint: Berlin, Boroszló, Posen, Münster, Köln, Trier, Frankfurt a. M., Freiburg, Heidlberg Oltáregyesületei stb. Mindezek karöltve működnek a müncheni Oltáregyesülettel. Néhány év előtt az örökimádás-apáczák Münchenben is letelepedtek s azóta házukban (Türkenstrasse 2.) székel a müncheni főtársulat.

Bécsben 1857 óta működik az Oltáregylet. Nagy virágzásnak örvend, mint az örökös tartományokban egyáltalán. Tagjai avagy jótevői sorában vannak az uralkodóház sarjai, az osztrák főurak és főri hölgyek.

Ujabban az Oltáregyesület Vorarlberg és Svájcz területén is sokat

lenditett a közös szentségimádás szorgalmazásán.

Mi mindent tettek az Oltáregyletek a nevezett országokban és egyebütt, erről részletesen beszámolnak az illető nemzet nyelvén szerkesztett évkönyvek és vegyes kiadványok.

Még valamire ki kell térnünk.

Az Oltáregyletből bontakozott ki 1857-ben, ugyancsak Brüsszelben, az örökimádás-apáczák szerzetes társulata. S a testvéri kapocs e két intézmény között mindmáig kölcsönösen fönnáll. Ép azért némikép az Oltáregyesület érdemeinek lehet betudni a nevezett apáczarend működését is.

A Mária-Reparatrix örökimádás-apáczák Belgiumon kivül Hollandiában, Olaszországban, Angliában s egyebütt is birnak házakkal. Jelenleg összesen mintegy tiz egynehány zárdában működnek. Főfoglalkozásuk az engesztelő szentségimádás. Azonkivül egyházi fehérnemük készitésével foglalatoskodnak, kölcsönkönyvtárakat létesitenek valláserkölcsi olvasmányokból, vezetik a munkás leányok vasárnapi vallásoktatását, gyermekeket előkészitenek első szentáldozásra, otthont nyujtanak hölgyeknek lelkigyakorlatok végzésére.

Eme vázlatos vonásokban áttekintettük az Oltáregyesületnek Európa. szerte fölötte áldásos, sőt még a misszió-területekre is kiható tevékeny működését. S e mellett az Oltáregyesület szervezetével is megismerkedhettünk.

*

A nyitrai Oltáregylet közgyülése és kiállitása.

Megszoktuk már, hogy a nyitrai Oltáregylet közgyülése lélekemelő látványt nyujt, akár közgyülés külső képét, akár a zajtalanul, de annál áldásosabban működő egylet tevékenységének nagy erkölcsi értékét tekintjük.

Lélekemelő volt ez alkalommal is az ünnep számba menő gyülés lefolyása. Az ősz püspöknek, Bende Imre ő nagyméltóságának és a káptalan tagjainak megjelenése fényt adott az előkelő társaságnak, mig a jelen volt hölgyközönség diszszel övezte körül a gyülekezetet, mint szinpompás szivárvány a napmosoly nyájas fényétől ragyogó eget.

Kútvaszer István, az egylet igazgatója, szivből jövő szép szavakkal üdvözölte a hivei körében megjelent főpásztort, a kit tiszteletteljesen a közgyülés megnyitására és vezetésére is fölkért.

Ő nagyméltósága benső örömének adva kifejezést a fölött, hogy ismét tanuja lehet annak a serény munkálkodásnak, melyet a közgyülés tárgysorozata hivatva lesz kidomboritani, megemlékezett az egylet magasztos rendeltetéséről s abban a reményben, hogy a bemutatandó egyleti tevékenység a jelen alkalommal is hiven fogja visszatükrözni a tagokat éltető egyesületi szellemet, a közgyülést megnyitottnak jelentette ki.

Ezután dr. Bangha Istvánné urnő terjesztette elő elnöki jelentését, melyet a közgyülés sürün szakitott meg élénk tetszésnyilvánitásokkal. Ékes szavakkal emlékezett meg mindenkelőtt arról a nagy kitüntetésről, melylyel királyi kegy az egylet Védnökét körülsugározta, midőn őt ő felsége a valóságos belső titkos tanácsosi méltóság diszével fölékesitette. Ezen kitüntetés által — ugymond — méltó elismerésben részesültek főpásztorunk hitbuzgó szivének az erényei is s igy az a jóság is, melyet egyletünk iránt mindenkor tanusitani kegyes volt.

Hasonló örömmel üdvözölte az elnöknő dr. gróf Batthyány Vilmos kanonok urnak segédpüspökké való kegyelmes kinevezését.

Áttér ezután az egyleti tevékenység vázolására, melyből örömmel hallottuk, hogy a tagok ez évben is buzgón vettek részt az egylet ájtatosságaiban, jó példát adva a város katholikus közönségének. Az anyaegylet kebelében begyült tagsági dijak és adományok, ugyszintén az ajándékozott munkák és tárgyak is a mult évhez képest fokozódó érdeklődésről tesznek bizonyságot.

Végül hálával adózott tisztviselő társnőinek és a választmány tagjainak, kik az elnöknőt a jelen évben is nemes szivök egész jóságával és türelmével támogatták. «Hálám egyébiránt kiterjed — mondotta — az egylet összes tagjaira, a kik hű ragaszkodásuk, kitartó szeretetük és lelkes buzgóságuk által lehetővé tették azt, hogy szent czéljainkat ez évben is örvendetes eredménynyel valósithattuk meg.»

Az örömmel hallgatott és lelkesen megéljenzett elnöki jelentés után Kubinyi Endréné urnő olvasta föl nagy figyelemmel hallgatott titkári jelentését. Ebből megtudtuk, hogy *az anyaegyletnek ezidő szerint 1277 rendes, 72 résztvevő és 135 jótevő tagja van.*

Uj fiókegyletek keletkeztek: Terchován, Kis-Ugyicsán, Rajecen, Lutissán, Viszocsányban, Sztrecsnón. A régi fiókegyletek közül legnagyobb szaporodást mutat föl a neszlusai egylet, melybe a mult évi kimutatás óta 100 uj tag iratkozott be. Az uj alakulásokkal *az anyaegylethez jelenleg 63 fiókegylet tartozik.*

A közgyülés megéljenezvén a buzgó titkárnőt, hasonló érdeklődéssel hallgatta meg Tipula Amália urhölgy pénztári jelentését, melyben a fáradhatatlan pénztárosnő az egylet bevételei és kiadásairól számolt be. *Az összes bevétel 7686·73 koronát tesz ki, mig a kiadás 3938·57 koronára rug. A pénztári maradvány, mely a jövő évi költségvetés alapjául fog szolgálni, 3748·16 korona, a mi a mult évi pénztári maradványhoz képest 623·36 többletet jelent.*

Az egylet anyagi helyzetéről örvendetes képet föltáró pénztári jelentés lelkes hangulatot keltett a közgyülésen, mely ezután a tisztviselői kar és a választmány megalakitására tért át. Az elnöklő püspök ur emelkedett szellemü szavakkal ecsetelte a tisztviselő és választmányi hölgyek lelkes buzgóságát, önfeláldozó működését s a közgyülés ő nagyméltóságának szép szavait azzal honorálta, hogy *egyhangu lelkesedéssel ujra megválasztotta a régi tisztviselői kart és választmányt, ez utóbbiba azonban néhány uj tagot is beválasztott.*

E szerint dr. Bangha Istvánné lett

ujra elnöknő, társelnöknő Sándor Pálné, titkárnő Kubinyi Endréné, pénztárosnő Tipula Amália.

Választmányi tagok: özv. Braunsteiner Jánosné, Francisci Jenőné, Huszár Istvánné, Jakubovics Sándorné, Kis Mihályné, dr. Klobusiczky Károlyné, Lakits Attiláné, Majthényi Gézáné, Névery Ignáczné, Simonffy Gyuláné, özv. Szaitl Arnoldné, Tombor Kornélné.

Majd dr. Franciscy Lajos tartott előadást «Örök lámpa az oltár előtt» czim alatt. Az öröklámpa Jézus isteni szivének a jelképe. Az öröklámpa lángol, világit és emésztődik, hasonlóképen Jézus Szive az Oltáriszentségben. Az Oltáregylet tagjai élő öröklámpák az oltár elött, mert áhitatuk lángol, életpéldájuk világit, szivük emésztődik, áldoz a szeretet készségében és adományaiban.

Végre ő nagyméltósága néhány buzditó szóval berekesztvén a közgyülést, meghivta a közönséget a kiállitás megtekintésére. Harmincz templomnak szánt gyönyörü tárgyak és egyházi szerek töltötték meg a kör billiárd-termét és a mellette levő szobát. A kiállitott tárgyak diszeit az egylet tagjai által ingyen végzett kézi munkák alkotják. Az ügyes kezü, remekbe dolgozó és az Ur szegény hajlékainak disze iránt lelkesedéstől hevülő hölgyek munkájából ott láttuk: ifj. Bangha Istvánné, Blazsek Gusztávné, Boróczy Ilka, Francisci Jenőné, Horváth Gábris, Huszár Istvánné, Kertész Gyuláné, Kis Jenőné, Kremer Gyuláné, Kubinyi Endréné, Majthényi Gézáné, Majthényi Leona, özv. Polyák Pálné, Soóky Melanie, özv. Spanyár Antalné, özv. Szaitl Arnoldné, Weigl Antalné stb. pompás himzéseit, varrott és horgolt munkái nak szebbnél-szebb tárgyait.

Mikor kissé betelt szemünk a sok szép látnivalóval, azzal az óhajtással hagyták el a kiállitás termét, hogy az Isten gazdag áldása szálljon azokra a buzgó lelkekre, a kik igy hevülnek az Ur házainak ékességéért. Illő óhajunk első sorban az egylet páratlan buzgalmu elnöknőjére vonatkozik, a ki az önfeláldozásban nem ismer határt, sem fáradságot. Az ő szelleme és nagy akaratereje vezesse továbbra is az egyletet magasztos czéljai felé, a virágzás legmagasabb fokára.

Ny. Sz.

Szerkesztő: Dr. Glattfelder Gyula.

JUSTH BÉLA KÁRPITOS-MESTER ÉS DISZITŐ.
A budapesti közp. Oltáregyesület szállitója.
Budapesten, VII., Rottenbiller-utcza 6/a.

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

HERCZEG ZSIGMOND ELSŐ MAGYAR JÁTÉKÁRU ÉS SZENT CZIKKEK ÖNTODÉJE.
VII., Munkás-utcza 6. sz.
Szent Antal-, Mária- és Krisztus-szobrok, valamint Szent Antal-szobrocskák pléhtokban való gyártása.

GRÜNBERGER IGNÁCZ
Király-utcza 4. szám.
Vesz a legmagasabb áron régiségeket, arany, ezüsttárgyakat, szőnyegeket és képeket; magas egyházi ajánlatokat felmutathat.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betükkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségü papiron, háromszáznál' több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kiviteiben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranciák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

VI. ÉVF. 1905 7. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

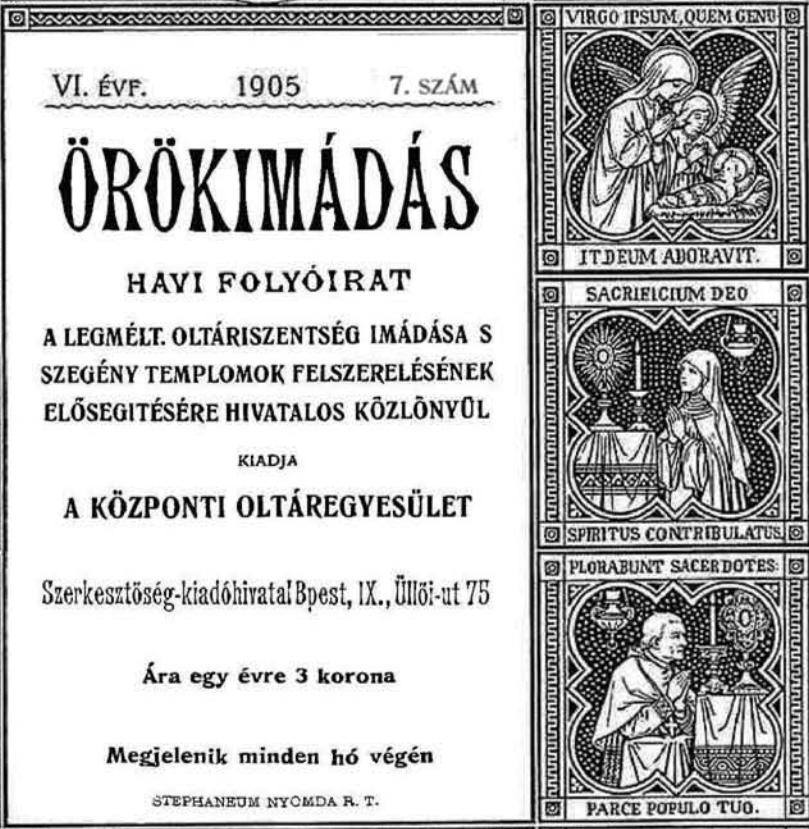

VI. ÉVFOLYAM. 1905. JULIUS. 7. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: A boldogemlékü Vianney János, ars-i lelkész és a legméltóságosabb Oltáriszentség. — Az oltár virágai. — Az Oltáriszentség tisztelete a czéheknél. — Szent Norbert. — Az első urnapi körmenet egy kisázsiai városban. — A protestánsok és a Jézus szent Szivének tisztelete. — Véletlen-e vagy isteni gondviselés? — A szülők kötelességei gyermekeik nevelése körül. — Sötét éjből az igaz világosságra. — Vegyesek. — Oltáregyesületi ügyek. — Hirdetések.

A boldogemlékü Vianney János, ars-i lelkész és a legméltóságosabb Oltáriszentség.

Aki a boldogemlékü ars-i lelkész életét ismeri, az bizonyára már hallott beszélni, vagy olvasott valamit az ő szeretetéről az Eucharistia iránt. Nem vagyunk képesek fogalmat alkotni magunknak arról a gyöngéd áhitatról, melylyel Vianney J. a legméltóságosabb Oltáriszentség iránt viseltetett. A legédesebb és leggyöngédebb nevekkel illette azt; mindig talált uj kifejezéseket, hogy méltón beszéljen róla. Ez volt a kedvencz tárgya és a vallásoktatásban mindig erre tért vissza. Szive tuláradt ekkor a hálától, jóságtól és szeretettől. Homloka dicsfényben uszott, szemei ragyogtak, lelkének szentsége tükröződött vonásain, hangja könyekbe fult.

«Kedves gyermekeim! — kiáltott föl — mit tesz a mi Urunk a szeretet szentségében? Szivét adta oda irántunk való szeretetből; ebből a szivből fakad a gyengéd szeretet árja és végtelen irgalma, hogy a világ bűneinek tüzét kioltsa.»

A szentáldozást a szeretet fürdőjének nevezte: «Szentáldozás után a lélek a szeretet balzsamában fürdik, mint a méh a virágok mézében». Gyakran emlitette: «Midőn konzekráczió után a mi Urunk legszentebb testét kezeimben tartom s közel vagyok ahhoz, hogy minden bátorságomat elveszitsem és beismerem, hogy a poklot megérdemlem, akkor igy szólok magamhoz: Oh, ha őt magamhoz vehetném! Az ő közelében a pokol édes volna nekem; nem volna nehéz, ott az egész örökkévalóságot átszenvedni, ha mi együtt volnánk. De akkor nem volna többé pokol, a szeretet lángjai kioltanák az igazságosságét». — «Konzekráczió után Isten jelen van az oltáron, ugy, mint a mennyben. Ha az ember ezt a titkot jól megértené, meg kellene halnia a szeretettől. Isten megkönyörült rajtunk gyöngeségünk miatt.

Midőn Isten eledelt akart nekünk adni, hogy lelkünket ez élet zarándokutján táplálja, letekintett a világra és nem talált semmit, a mi hozzá méltó volna; ekkor Isten önmagára irányitá tekintetét és elhatározta, hogy önmagát adja neki. Lélek, mily nagy vágy te, hogy csak az Isten tud kielégiteni! A lélek eledele egy Isten teste és vére, oh, mily dicső táplálék! Igen, ha ezt jól megfontolnánk, az egész örökkévalóságig elmerülnénk a szeretet e mélységébe. Oh, mily boldogok azon tiszta lelkek, kik a szentáldozásban a mi Urunkkal egyesülni szerencsések! Mint gyönyörü szép gyémántok fognak ők az égben ragyogni, Isten pedig önnönmagát szemléli bennük!»

«Urunk mondotta: A mit csak kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek. Sohasem jutottunk volna mi arra a gondolatra, hogy Istentől saját Fiát kérjük. De a mit az ember még csak el sem tudott volna képzelni, azt Isten tényleg megvalósitotta. A mit az ember sem kifejezni, se felfogni nem tud, sőt még kivánni se mer, azt Isten csupán szeretetből fölfogta, megmondotta és megtette. Lett volna bátorságunk valaha Istennek azt mondani, adja érettünk Fiát a halálra, nyujtsa nekünk eledelül testét és vérét? Ha ez a tény nem volna valóság, elképzelhetett volna akkor az ember valamit, a mit Isten nem tudna megtenni? Tovább mehetett volna, mint az Isten a szeretet érzelmeiben? Ez lehetetlen.»

«Az isteni Eucharistia nélkül nem volna boldogság e világon; az élet elviselhetetlen volna. Midőn a szentáldozáshoz járulunk, megvan örömünk és boldogságunk. Midőn Isten az ő nagy szeretetében önmagát akarta nekünk adni a legméltóságosabb Oltáriszentségben, egyuttal oly nagy vágyat öntött belénk, melyet csak egyedül ő tud kielégiteni. Midőn ily fönséges szentségünk van, hasonlók vagyunk ahhoz az emberhez, a ki a folyó mellett szomjan hal; csak a fejét kellett volna lehajtania; hasonlók vagyunk egy kincshalmaz előtt álló emberhez, csak a kezét nyujtotta ki.»

«A ki áldozik, fölolvad az Istenben, mint egy csöpp viz a széles oczeánban: nem tudunk többé egymástól elválni. Az itélet napján látni fogjuk a mi Urunk testét azoknak, kik méltóan áldoztak, megdicsőült testén ragyogni, a hogy az aranyat a rézen, az ezüstöt az ólmon látjuk fényleni.»

Midőn szentáldozás után az oltártól távozunk s valaki azt kérdezné tőlünk: Mit visz haza? azt felelhetnénk: A mennyország van nálam. Egy szent azt mondotta, hogy: mi Istent hordozzuk. De nem akarjuk ezt hinni, nem tartjuk magunkat arra méltónak. Midőn a szent asztaltól távozunk, olyan boldogok vagyunk, mint a bölcsek, kik a kis Jézuskát karjaikba vehették. Végy egy edényt telve folyadékkal, zárdd el jól és nem fogsz abból semmit veszíteni. Ép oly sokáig éreznétek szentáldozás után, ha Urunk mellett jól őrködnétek, az emésztő tüzet, mely sziveteket az erény iránt szeretettel, a gonoszság iránt utálattal töltötte el.

«Midőn a jó Isten szivünkben van, annak lángolni kellene. Az emmausi tanitványok szive égett, pedig csak hallották Őt. Csekély szeretetre vall, ha valaki az oltártól visszajön és mindjárt olvasni kezd: ne tedd ezt! Minek az emberi szavak, midőn Isten beszél. Tegyünk úgy, mint a kiváncsi, ki az ajtónál hallgatódzik és mindenre, a mit Isten szivünkhöz szól, jól figyeljünk.»

«Midőn a mi Urunkat magunkhoz vettük, érezzük, hogy lelkünk új erőt kap, akkor az Isten szeretetének kutforrásában fürdik. Midőn a szentáldozáshoz járulok, valami rendkivülit érzek, valami kellemes érzés járja át egész testemet és elterjed annak minden részére. Mi okozza ezt a jó érzést? A mi Urunk az, a ki egyesül testünk minden tagjával s megremegteti azt. Kénytelenek vagyunk szent Jánossal mondani: Az Ur az! Sajnálatraméltók, kik nem éreznek ebből semmit».

Midőn az ars-i pap az urnapi körmenetet s az ünnep oktavája alatt leendő áldásadást kihirdette, szive a legszentebb Szentség iránt való gyöngéd szeretet árjában látszott uszni; azt mondotta: «Oh, ha csak akarnátok, mindent megnyerhetnétek ezen a héten! Kétszer fog bennünket Isten naponkint megáldani; oh Istenem, mily kár, hogy nem vagyunk egészen áthatva szent jelenlétedtől! Midőn az utczán mentek, a merre a körmenet elvonul, igazán mondhatjátok: Isten járt itt.»

«Mennyire sajnálom, hogy a negyvénórai szentségimádáson nem volt Ars-ban — irta valaki 1857-ben; — szentünk az imádandó Eucharistiáról beszélt, a prófétához hasonlóan izzó szénnel megtisztitott ajakkal. Nehéz ilyen szónoklatot végighallgatni, mert a beszéd nagyon is isteni e földhöz képest. Katecheziseiben szive kiáradott minden oldalon; szeretetfolyók fakadtak onnan, melyek mindnyájunk szivét az Üdvözitő iránti szeretetbe meritették.»

Az oltár virágai

Így a liturgikus templomdiszités fölujitása körül a XIX. században nagy érdemeket szerző személyiség irja: A «Ceremoniale Episcoporum»-ban (Püspöki Szertartáskönyvben) van (1, 12.): «Vascula cum flosculis frondibusque odoriferis, seu serico contextis, studiose ornata adhiberi poterunt». Mindennél, a mi csak lehetséges, az Ur oltárának élő, viruló, kellemes illatu virágokkal való diszitése a legszebb és a czélnak legjobban megfelelő. Ez a diszités nemcsak a szemnek kellemes, hanem szivhez szóló, mert a friss virágdisz kiáltó tanubizonysága a szerető, alázattal hivő és állhatatos figyelemnek, az Ur oltára és az ő legszentebb jelenléte iránt a tabernakulumban.

Egy sekrestyés, a kire plébánosa egészen rábizta az Isten házának diszitését, elment a virágárus boltba és rendelt: «Négy virágcserepet papir- és selyemvirágokkal, az előbbieket hétköznapokra, az utóbbiakat vasár- és ünnepnapokra; igy aztán jó öt évig — a gyertyákat kivéve — semmiféle munkát és kiadást nem kell forditanunk az oltár diszitésére». Nem! nem jól van igy! A keresztény nép ne térjen pihenőre! Az oltár virágjainak elhervadása hivjon föl arra, hogy azokat mindig frissel kell fölcserélni. Ezt tartja elevenen az Isten házának földiszitése iránti szeretetet és buzgalmat! Ne hagyjuk tisztán a sekrestyésre az oltár-diszités gondját. Sokszor mily nagyon szorgoskodunk, hogy szobánkat csinosan berendezzük, jól rendben tartsuk, tisztára kiseperjük, szép, fehér függönyökkel ékesitsük. Örülünk, ha egy hálás, istenfélő gyermek ablakunkba, vagy feszületünk tövébe viruló virágcserepet helyez és szivesen élvezzük ennek a virágajándéknak pompás illatát. Jól és rendjén van; ha a templomban is — legalább a tabernakulum előtt — szerény, élő virágdisz van. És mily könnyü a hivőket erre rászoktatni, egy barátságos szóval — és saját példánkkal!

Egy ismert fürdőhely nagy, gazdag és művészies épült temploma daczára fényes oltárainak, mindig hidegnek és csupasznak tünt föl. A főoltáron a tabernakulum két oldalán állott hat drága, majdnem egy méter magas ezüst gyertyatartó (fehér bádogcsövekkel, melyekben egy rugó a kis gyertyadarabokat följebb tolta!), közöttük négy merev csokor, művészies, de már rég megfakult selyemvirágokkal, fekete, filigran ezüst foglalatban. Igy vette át a pap annak idején a templomot elődeitől, igy folytatta a már csaknem fél emberöltőn át ott szolgáló sekrestyés a templom gondozását s igy valóban a legkisebb fáradságot és kiadást sem kellett rá forditani. Midőn egyszer én — mert én magam vagyok az a lelkész — a főoltár mögött breviariumomat imádkoztam, idegenek jöttek a templomba hangosan beszélgetve. Már elő akartam lépni, hogy az Ur háza iránt kissé nagyobb tiszteletre intsem őket, midőn egész érthetően hallottam, a mint az egyik hölgy mondotta: «Mindig azt hallottam, hogy a katholikusok hiszik, hogy Jézus Krisztus templomaikban a kenyér szine alatt állandóan jelen van. Ugy látszik, itt másképp gondolkoznak, mert hitük épen nem tünik ki!» — «Némelyek ugyan hiszik — válaszolá egy ur — mások nem; a mint nálunk is, egyik ezt tanitja, a másik azt. Ez a lelkész ugylátszik épen nem hisz az Oltáriszentségben. Ezek a fakó diszitések (eközben sétabotjával megkopogtatta a magas ezüsttartók közt álló régi virágcsokrokat) még elődeitől származnak, a kik még hivők voltak.»

A leczke erős volt, de hatott, talán még jobban, mint ha fölöttes hatóságom figyelmeztetett volna! Még ugyanazon a napon eltünt a főoltárról a négy merev ezüstváz a fakó, molyette selyemvirágokkal és két egyszerü porczellánváza állott helyettük szobámból, viruló kerti jázminnal és szelen-

czével. Alig vette ezt észre legfiatalabb káplánom, már két még szebb váza állott az oltáron friss virágokkal és azonnal észrevettem a különbséget e diszités és az előbbi között. Az egész oltár szebbnek, vonzóbbnak és mondhatom, áhitatot lehelőnek tünt föl. Bizonyára másokra is ezt a benyomást tette, mert ettől fogva — pedig azóta már több év telt el — mindennap friss virág volt az oltáron. Egy ismételt szives kérelem a szószékről és némi fáradság a plébániai kertben elég volt, hogy az oltáron az egész éven át mindig friss virágot lehessen látni. A leghidegebb évszakban fenyő- és örökzöld-galyakat tettünk ki és közéjük száraz szalmavirágot, mely minden évben a kertben nőtt, vagy jámbor, istenfélő lelkek ajándékozták. Igy a holt évszakban is távoltartottuk az oltártól a poros, régi diszités vigasztalan látványát, mivel ezen galyakat költség nélkül gyakrabban lehet megujitani. De még másképen is szivhez szólt ez a virágdiszités, mert feltünő, mily gyakran lehet azóta ájtatos kezeket a virágdiszitette főoltár előtt imádkozva látni.

Bizonynyal az engedelmesség áldása is lebeg ezen az előirás és az egyház szelleme szerint teljesitett oltár-diszen. Maga a különben kissé házsártos sekrestyés is megadta magát rövid ellenállás után és most maga is árvácskát és geraniumot ápol kertecskéjében az oltár számára!

Angliában külön társulatok vannak, melyeknek tagjai hétről-hétre fölváltva gondoskodnak a főoltár virágdiszitéséről. Ehhez hasonló módon járnak el némely helyen az oltáregyesületek.

De nem lehet eléggé hangsulyozni és mindenkinek lelkére kötni, hogy cserépben levő virágokat csak a gyertyatartó-állványra, az oltár lépcsőire és az oltár fölépitményére szabad helyezni, de nem az oltár mensájára. A vázákat és cserepeket, midőn virágot teszünk beléjük, vagy megöntözzük, az oltárról mindig le kell venni, hogy az oltárteritőket be ne szennyezzük és az oltárt minden nedvességtől, az oly könnyen megeső leöntéstől megóvjuk.

Az Oltáriszentség tisztelete a czéheknél

Aki a nép körében, a kisemberek közt megfordul, sokszor hallhatja, mint kivánják vissza a czéhrendszert. Igaz ugyan, hogy a megkövült czéhek bénitólag hatottak az egyének gazdasági önállóságára; de azok megszüntével viszont védtelenül maradtak az egyedül álló iparosok a tőke és szabadverseny hatalmával szemben. Tehetetlenül áll e nagyhatalom ellenében még a sokféle ipartestület, munkáselhelyező- vagy munkaközvetitő-intézet, sőt szocziáldemokrata szakszervezet is. Még mindennapi kenyerüket is alig biztosithatják.

Ezen áldatlan viszonyok mindenfelé belehajszolták a kisembereket a nemzetközi szocziáldemokráczia s ezzel együtt az atheizmus karjaiba. S ez egygyel több ok arra, hogy fájlaljuk a czéhek megszüntét.

Soha oly erős, soha oly keresztényies nem volt az iparososztály, mint a czéhek uralma alatt. Tényekkel lehet ezt igazolni. A történelem elsárgult lapjai, melyek a czéhek beléletét tárják föl, mély vallásosságról beszélnek. Érdemes ezekbe olykor betekinteni.

I.

A középkori vallásos testvérületekből vagy ezekkel párhuzamosan alakultak Európaszerte az ipartestületek, az ugynevezett czéhek. Előbb Angol-, majd Németországban és egyebütt is keletkeztek ily czéhek. Minden valamire való városnak meg voltak a különféle czéhei, melyek az ipar emelése mellett csaknem mindig vallásos czélokat is tűztek ki. Német- és Olaszországból hozzánk is átjutottak a czéhek, természetesen a hazai jogviszonyokhoz alkalmazva; általában nálunk közelebb állott a czéhekhez a vallásos és emberbaráti törekvés. A czéhek keletkezését hazánkban bátran tehetjük a XIII. század közepére.[1] A XV. századtól kezdve már biztos adataink is vannak az egyes czéhek szervezetéről, ügyállásáról, beléletéről.

A czéheknek vallásos s emberbaráti czélokra kifejtett tevékenysége különféle volt: templomokat, oltárokat emeltek, betegeket ápoltak, kórházakat, iskolákat segélyeztek, az istenitiszteleten, körmeneteken, temetéseken testületileg vettek részt. Hasonló föladatokat teljesitettek a *szepesi* és *erdélyi szászok* közt fönnállott vallásos testvérületek; részben ezeknek mintájára alakultak nálunk a czéhek: vallásos társulatokból fejlődtek iparostestületekké.

Figyelmünk elsősorban azokra a teendőkre irányul, melyeket az Eucharisztia tiszteletére végeztek. De nem arról szólunk, mily pontosan hallgattak szentmisét, vagy hányszor járultak a szent áldozáshoz; hiszen ezek egy igazi katholikusnak legelemibb kötelességei, már pedig a czéhekbe csak kifogástalan életü férfiakat vettek föl. Hanem igenis arról lesz szó, micsoda szolgálatokat teljesitettek testületileg az Eucharisztia különös tisztelete körül: templomok, oltárok emelése s gondozása terén. E pontban a czéhek szervezete és czélja párhuzamos az olasz *scuola*-kéval, melyek a műtörténelemben oly nagy hirnévre vergődtek.

A mai *Budapest* területén is a XV. századtól fogva szép számmal találunk czéheket. Hogyne érdekelne bennünket ezeknek működése; hiszen ezek évszázadokkal ezelőtt ugyanitt hasonló működést fejtettek ki, akár jelenleg a Központi Oltáregyesület. Kegyelettel őrizzük az elődök emlékét.

[1] Szádeczky: A czéhek történetéről Magyarországon. Bpest, 1889. (Értekezések a tört.-tud. köréből. XI. köt. VII. sz.)

Pesten sokféle czéh alakult és működött szép eredménynyel. 1444—1482 körüli időkből számos okmány maradt ránk, melyek e czéhekre vonatkozó adatokat tartalmaznak. Mindmegannyi czéhszövetség a pesti főtemplomban székelt; ott vagy saját társulati oltáruk volt, vagy valamely testvérczéhvel közösen birtak oltárt; ez előtt végezték társulati ájtatosságukat s ennek fejében az oltár jókarbantartására kötelezték magukat.

Igy 1444-ben a pesti vargák czéhe a boldogságos Szűz, szent Borbála és szent Ilona oltárát nyerte. 1446-ban az iv-, paizs-, nyil-, szij-, nyiltok- és nyereggyártók testvéri szövetsége Mindszentek oltárát, a szücsök pedig ugyanez évben szűz Mária látogatásának (Visitationis Gloriosae Virginis) oltárát kapták. A szabók és posztónyirók 1447-ben szent Gellért oltárát szerezték meg. 1482-ben a kőfejtők s kőfaragók, a kerék- s hintógyártók, asztalosok és kádárok szövetsége szent Péter és szent Pál apostolok oltárát kérte és kapta meg. Még jóval előbb sajátitották ki a kovácsok és kardcsiszárok szent István, szent Imre és szent László oltárát; 1466-ban a kardcsiszárok már a timárokkal szövetkezve gondozták ezen oltárt, a kovácsok pedig mint népes czéh, nyilván külön oltár után láttak; erre vonatkozólag azonban nem maradt fönn okmány. Létezett még a szent Mihály-kápolna konfraternitása; ennek külön papja, rektora és saját oltára is volt, de az okmányokban nem esik róla szó.[1]

Ily czéhekre akadunk *Budán* is.[2] Elsősorban emlitendő «a legfölségesebb Oltáriszentség oltárának testvérülete» (Confraternitas altaris Corporis Christi). Legelőször tétetik emlités róla Buda városának egy 1461-iki okmányában. Működésének szintere a budavári főtemplom, akkortájt a németek plébániája volt. Ott a legméltóságosabb Oltáriszentség tiszteletét bizonyára saját, nagyszerü oltárán fokozni és ezen oltárt gondozni volt föladata. Vagyoni viszonyairól is tájékoztatnak az okmányok. 1461-ben a társulat már igen tekintélyes lehetett, mert Garai Jób nádor rábizta Komárommegyében fekvő Bay és Halap nevü jószágok kezelését, melyeket ő a nagyapja, Garai Miklós által alapitott és a főtemplomhoz északról hozzáépitett nádorkápolna számára örökös misealapul adományozott. Az 1494. és 1495. évi királyi kincstári számkönyvekben ezen jószágok a társulat birtokai gyanánt fordulnak elő. A társulat elnökeiként emlittetnek: 1461-ben Clamer Menyhért és Pirger István budai polgárok, 1477-ben pedig valami Gergely nevü polgár. 1508-ban ismét előfordul e társulat II. Ulászló egyik okmányában; ekkor Harbor János budai polgár volt a társulat fönöke. Ugyanezen okmányt II. Lajos 1519-ben átirja; ekkor Kolchan János és Péter füszeres voltak az elnökök.

[1] Némethy Lajos: A pesti főtemplom története. Budapest, 1890. 60—61. l. — Kath. Szemle. 1901. évf. 432—433. l.

[2] M. Korona. 1877. évf. 105. és 106. sz. (Tárcza.)

Ennyit örökitettek meg az okmányok ezen társulatról.

Buda városának 1487-ben kiállitott egyik okmánya tanusitja, hogy akkortájt a budai magyar bodnárok és esztergályosoknak szent Péter és Pál apostolok neve alatt alakult czéhe a szent Magdolnáról nevezett magyar plébánia-templom sekrestye-ajtaja mellett álló szent Péter és Pál oltárát gondozta. A társulatnak főnökei voltak ekkor: Pintér Vitál, Doleator Gergely és Tornator Ferencz. A szent apostolok iránti tiszteletből Mykofalwai Beken Dénes a templom közelében lévő házát és 50 forintot oly föltétel mellett adományoz ezen oltárnak, hogy a nevezett czéhszövetség ezen adományt kezelje és hetenkint négy misét mondasson.

Ez időtájt a budavári főtemplomban még egy második társulat is létezett, melyről biztos adataink vannak. Czime: «Szent Katalin vértanú szűz társulata». (Confraternitas seu Czeha Sancte Katharine Virginis Martyris). Emlitve egy 1506. évi okmányban.

Mint láttuk, Pesten valami 7, Budán pedig 3 czéhszövetségről van tudomásunk. Beléletüket leghivebben szabályzatuk tükrözteti vissza. Mutatóba közlök a pesti czéhek szabályzatából egy-két jellemzőbb pontot.[1]

A kik a konfraternitásba fölvétettek, azok a város könyvébe beirattak és az oltár, ugyszintén a konfraternitás föntartására kötelesek voltak megszabott összeget és bizonyos mennyiségü viaszt adni. Igy pl. a szabók három aranyforintot és két márka viaszt adtak.

A czéheknek az istenitisztelet emelése s nagyobb disze s ezzel együtt az oltár gondozása czéljából történt tényked ése különféle volt. Igy pl. a timároknak meg volt hagyva, hogy szent István, László és Imre ünnepein a nagymisén dupla gyertyával és a szokásos áldozatpénzzel jelenjenek meg; oltáruknál ünnepélyes offertoriumot tartsanak; czéhmesterük rendeletére azonban más ily ünnepélyeken is jelenjenek meg.

Az alapszabály kimondja, hogy a ki a körmenetekről vagy az oltár tiszteletére szolgáló más tényked ésről elmaradni kiván, vagy azokat szándékosan hanyagságból elmulasztja, 1 márka viaszt köteles adni a konfraternitásnak.

A budai és pesti czéhek szervezetéhez hasonló volt a vidéki szövetségeké, sőt több vidéki czéh egyenesen azoknak alapszabályait vette át. Buda Ráczkevét, Szentendrét, Váczot, Nagykőrösi, sőt egy izben Pécset is ellátja czéhszabályokkal; Pest a legtöbb váczi, továbbá a czeglédi, kőrösi és kecskeméti czéheknek kölcsönzi szabályzatát.[2] Ezen vidéki városok czéhszabályait ismét átveszik a környékbeli helységekben alakuló czéhek. Tehát a budai és pesti czéhek beléletének ismeretével következtethetünk a vidékiek működésére is.

[1] Némethy i. m. 61—62 l.

[2] Szádeczky i. m. 26. l.

A czéhszabályok sok pontja mintegy a köztudatba ment át. Megtaláljuk ezeket sokszor változatlanul minden czéhnél. Igy a hazai czéheknél birság fejében leggyakrabban a viasz fordul elő; ebből a czéhek külön vagy közös oltárukon a gyertyaszükségletről gondoskodtak. Néhol megtoldották e pontot. Igy *az erdélyi szászok* czéhszabályai intézkednek, hogy a rossz munkát a czéhmester a czéh vagy a templom, illetőleg oltár számára lefoglalja.*

A maga nemében talán páratlan az, a mit a *miskolczi* és *mindszenti* csizmadiák 1754-ben Mária Terézia által megerősitett, de sokkal régibb eredetü czéhszabályaiban olvashatunk. Tudniillik a református és lutheranus mesterek a plébániai istentiszteleten ünnepek alkalmával való megjelenéstől azon föltétellel mentetnek föl, «hogy a helyett a parochialis templomban szentség előtt tartatni szokott és mindenkor tartandó egy lámpához kivántató olajt maguk erszényéből megszerezzék».

A czéheknek az oltár körüli tényked ését szemlélve, önkéntelen is fölsóhajtunk: boldog idők, mikor egy egész osztálynál, az iparosoknál még ily jámborság honolt!

Ugy hiszem, nem tulzok, ha a czéheknek jeleztem tényked ésében az oltáregyleti eszme előfutárát látom. Porladozó ősök, kik fővárosunk területén mint czéhtagok működtetek: emlékteket hálás szivvel őrzik a központi Oltáregyesület tagjai.

(Vége következik.)

SZENT NORBERT

A LEGFÖLSÉGESEBB Oltáriszentségnek nagyszámu hitvallói és vértanui vannak. Az a szent, kinek megdicsőülését képünk ábrázolja, az Oltáriszentségnek egyik legjelesebb hitvallója, az a szerzet pedig, melynek szentünk az alapitója (1120), az Oltáriszentségért vérüket ontó gorkumi mártirokat adta az Egyháznak. A premontreiek julius 11-én ülik alapitójuknak ünnepét. Méltó, hogy az *Örökimádás* e juliusi száma kegyelettel adózzék az eucharisztikus kultusz diadalmas harczosa emlékének.

Szent Norbertet (1080?—1134) a képirók és képfaragók ugy tüntetik föl, a mint jobb kezében a monstrantiát, kelyhet vagy ciboriumot a hiveknek fölmutatja. Nemcsak azért jelenitik meg szentünket igy, mert földi élete valóságos elmélyedés volt az imádandó Oltáriszentség s a miseáldozat tiszteletébe, hanem azért is, mert buzgóságának szellemi fegyvereivel legyőzte a Hollandiában lázitó Tanchelint, a kenyér-szinbe elrejtőzött Isten-ember

* Szádeczky i. m. 19., 9., 25. l.

konok tagadóját. A legrégibb életrajzirók beszélik, hogy szent Norbertnek legnagyobb vigasza volt a szentmise naponkinti bemutatása s hogy nem szünt meg sohasem eléggé hangoztatni az oltárnál szükséges fényt és tisztaságot. Nagy hite az Oltáriszentség körül művelt csodáival is megerősitést nyert.

Utolsó napjaiban az volt egyetlen erőssége, hogy az Ur testét napról-napra magához vehette. Rendjének szervezésében is kifejezésre juttatta nagy áhitatát. A premontreiek legelső szertartásos könyve ezzel a czimmel kezdődik: *Az oltárnál tanusitandó tiszteletről*, a statutumok első fejezete pedig igy szól: *Az Oltáriszentség imádása.* A történetirók valamennyien azt állitják, hogy

Magdeburg megdicsőült érsekének élő és tevékeny hite volt a legjellemzőbb erénye.

A szent Norbert szerzetéből való gorkumi (Hollandiában) vértanukat: szent Peckan Adorjánt és szent Lacop Jakabot, az Oltáriszentség védelmében szenvedett haláluk (1570) emelte az eucharisztikus szentek sorába.

Az első urnapi körmenet egy kisázsiai városban.

A NÉMETEK császárjának, II. Vilmosnak néhány évvel ezelőtt jeruzsálemi utja alkalmával Konstantinápolyban a szultánnál tett tátogatása óta a Német birodalom a török hatóságok előtt mint a mostani Törökország védőhatalma szerepel. Azért könnyü volt a németbirodalmi társaságnak, mely az u. n. anatoliai vasut épitésére szerződött, a magas porta engedélyét megnyerni egy urnapi körmenet tartására. Ennek a már részben kiépitett vasutnak, mely az aranyszarv vidékét a messze Perzsia határánál fekvő török provinciákkal fogja összekötni, főállomása Eski-Schehir, Konstantinápoly közigazgatási kerületében, az ó-görög világ és a keresztény Dorylaeuma. Dorylaeum egy püspöke már a Nagy Konstantin által összehivott nicäai zsinaton is jelen volt. A bizanczi császárok ezen a régen enyhe klimájáról hires helyen villát épitettek. A török uralom alatt minden megváltozott. A szép erdőségek már rég eltüntek s ezek pusztulásával az éghajlat is zord és egészségtelen lett, a régi pompa oda és az egykori palotaszerü házak helyén vályogkunyhók és különböző török barakkok állanak. Ezt az islam mindent elperzselő, tunyaságot ápoló szellemáramlata idézte elő, a miből példát vehetnek azok a rövidlátó emberek, kik fáradhatatlanul deklamálják, hogy minden vallás egyformán jó.

Mindazonáltal az anatoliai vasut megnyiltával Eski-Schehir föllendülésének uj periodusa kezdődött, azóta mindig jobban fejlődik, szállodák és európai stilü privátépületek emelkednek és a német elem a török, görög és örmény mellett már életerős.

Ebben a városban maradt a vasutépités kezdetétől fogva Kayser Caesar, német assumptionista atya, a ki a latin katholikusokat hitközségbe gyüjtötte és Németországtól támogatva, templomot és kórházat épittetett s e mellett néhány nevelőintézetet is alapitott. A legutóbbi Urnapon P. Caesar bátorságot vett, hogy az utczán először tartson körmenetet. Eski-Schehirnek minden katholikusa P. Caesar és segitői körül csoportosult ez alkalommal, hogy katholikus hitüket nyiltan megvallják. A katholikus leányintézetek apáczái nyitották meg a menetet növendékeikkel, kik zászlóikat vigan lobogtatták a szélben; ezután következtek a nemrég alapitott franczia iskola

növendékei és utánuk 300 férfiu, kik a legméltóságosabb Oltáriszentséget vivő P. Caesarnak tiszteletreméltó kiséretét alkották. De legnagyobb feltünést keltettek a hófehér ruhába öltözött, hajukban rózsákat hordó, egészen kicsiny leánykák, kik angyalkákhoz hasonlóan lépkedtek a monstranczia előtt és virágokat hintettek.

Különösen jelentőséggel teljes volt az a jelenet, midőn a körmenet az örmény katholikusoknál megállott s ezek testvériesen egyesülve a latinokkal hódoltak a szentségi Üdvözitőnek. Az örmény-negyed pompásan föl volt diszitve s az egész negyedben az ut, a merre a körmenet elhaladt, drága szőnyegekkel volt boritva, miközben a házak ablakaiból illatos rózsaolaj-eső hullott.

Törökök és görög schismatikusok alig győzték nézni a szokatlan látványt, mely szemeik elé tárult és tetszésüknek nyiltan kifejezést adtak. A jelenlevő schismatikusok egyuttal világosan megérthették, hogy a római Egyházzal való egyesülés nem jelenti ritusuk föladását s maguk előtt láthatták itt az Egyházzal való egyesülés jóteményének próbáját.

Csak nagynehezen tudott a körmenet a latin templomhoz vezető uton visszatérni, oly sürü volt az egybesereglett tömeg.

A nagy szimpatiánál fogva, melynek manapság Németország a mohamedánok között örvend, nem volt nehéz P. Kayser Caesarnak az eski-schehiri hatóságtól katonaságot kérni a körmenet esetleges védelmére. Ezek a legnagyobb tolongásban is oly rendet és nyugalmat teremtettek, hogy lehetetlen volt valami illetlenséget elkövetni.

A protestánsok és a Jézus szent Szivének tisztelete.

NAGY BAJ, mert nagy hálátlanság volna tőlünk, katolikusoktól, ha nem buzdulnánk föl Jézus Szive tiszteletére és szeretetére, kik tőle oly sok és nagy kegyelmeket vettünk, miután e tekintetben példát itt-ott már protestáns atyánkfiaitól is vehetünk. Így pl. Ráday Pál költő, II. Rákóczi Ferenczcznek nagy embere, protestáns iró. Az ember harczáról szerzett imáját így végzi:

Oh Úristen! Leljek nálad kegyelmet,
Éljek neked Jézusnak.
Haljak meg magam magamnak!
Legyek egy szív szent Sziveddel,
Hogy magadhoz végre végy fel!

Ha valaki erre, mint régebb időből felhozott példára nem nagy súlyt helyez, szolgálhatunk neki a legújabb korból vett igen magasrangú férfiú példájával, kinek műveltsége, fölvilágosodottsága iránt senkinek sem lehet

semmi kétsége. Így midőn 1886-ban Gladstone angol miniszterelnök tárczáját letette, ellátogatott Arco Balley Antal grófhoz Alsó-Ausztriába, ki őt elvitte Reichersbergbe az ágostonrendiek kolostorába, hol a jeles államférfiú órákat töltött régi kéziratok átkutatásában. Tőlük szivélyes bucsút vevén, ismét hazájába tért vissza. Ámde nemsokára egy csomag érkezett Londonból, az apátúrhoz czimezve, Reichersbergbe, melyre a czimet, a csomag tartalmát az államférfiú sajátkezűleg írta reá. Tartalma néhány parlamenti beszéd volt és más füzet, melyeket a jeles ember az írkérdés érdekében mondott és bocsátott közre, de hozzá volt csatolva egy Jézus Szive tiszteletéről szóló latin hymnus is, melyet Gladstone maga szerzett. Ennek magyar fordítása így hangzik:

Átszúrt Szived szent sebébe
Zárj, oh édes Jézusom be;
Hogy az abból kiáradó
Vér és víz, mely üdvöt adó,
Bűneimet lemossa,
Lelkemet megtisztítsa.
Legyen hitem mint a szikla,
Szivem minden jóra nyitva;
S óhajtásom, esdeklésem
Nem szerzi meg üdvösségem:
Könyörülő szent Szived
Menthet csak meg engemet.

Ügyefogyott szegény vagyok,
De keresztedhez járulok;
Csak ott van menekülésem,
Csak az segíthet meg engem.
Moss meg, édes Jézusom,
Különben meg kell halnom.
Majd ha életem véget ér,
Fáradt testem a földbe tér,
S trónod elé rendelsz engem,
Hogy megitéld minden tettem:
Édes Jézusom zárj be
Átszúrt Szived sebébe!

De nemcsak világi protestáns uraknál, hanem pásztoroknál is találjuk a Jézus Szive tiszteletének nyilvánulását, még pedig nemcsak mint magánbuzgóság jelentkezését, hanem mint az egyházközség imaházában közösen a hivekkel együtt végzett istentiszteleti ténykedést.

Így a Paddigtonban (London) levő szent Magdolna-templomban Jézus Szive tiszteletét egészen katholikus minta szerint rendezték be. Július 6-án katholikus szertartás szerint énekes-misét mondottak. Aztán Jézus Szive nagy szobrát fölszentelték. Ez elé áldozati gyertyák befogadására szolgáló köröndös gyertyatartót alkalmaztak. A helyettes lelkész az Egyházközségi Hirnökben azt írta: A katolikusok megegyeztek abban, hogy ők június havát Jézus Szive tiszteletének szentelik. Ez ugyan új szokás, de nem ellenkezik a hittel, sőt inkább bátran indulhatnak ők is utána. Hat piros üvegű mécset égettek a szobor előtt. A Hensall-Cum-Heck plébánosát följelentették a yorki anglikán érseknek, hogy katolikus szertartásokat alkalmaz az istentiszteletnél. A vizsgálat kiderítette, hogy ő szűz Máriát imával, énekkel, az Ávé-ra való harangozással tiszteli, Jézus Szive szobra előtt hiveivel térdre borulva imádkozik. Ily jelenetek ott gyakoriak.

Berlinben a Betlehemről czímzett protestáns templom lelkésze, a hires

Knack, a czentrumpárt volt elnökének, Windhorstnak volt barátja, önkészitette Jézus Szive-éneket zeng hiveivel, mondván:

Szivünk szent Szivéhez forrva,
Nyugtot csak benne talál;
Lobogjon hát szivünk lángja
Megváltónk zsámolyánál!

Ime! XIII. Leó pápával Jézus Szive tiszteletében a protestánsok is egyetértenek, mert Jézus Szivét tisztelni valláserény (virtus religionis). A ki ugyanis az Üdvözítőt szereti, az lehetetlen, hogy az ő Szivét is ne szeresse, mert épen ezen Sziv volt forrása azon szent és nagyszerű cselekedeteknek, melyeket az Üdvözítő az emberiségért véghezvitt, kiről az Irás mondja, hogy körüljárt jól cselekedve. (Apost. csel. k. 10, 38.) A ki e Szivet megismeri, megérti, az fut kenetei illata után, az vele együtt érez és cselekedeteit hozzá, az ő parancsaihoz, az ő példájához alkalmazza, szabja.

(Hitvédelmi Folyóiratból.) *Dr. Mohl Antal.*

Véletlen-e vagy isteni gondviselés?

A REINHARDT-családot, mely valahol Pécs környékén lakott, nagy szerencsétlenség érte. Az egyetlen, sajnos kissé elnézően és nagyon is jóságosan nevelt fiu igen kellemetlen históriába keveredett. Politikai kalandoroknak sikerült a tehetséges tanulót hatalmukba keriteni, ki az 1848-iki forradalomban különféle bűntényeket követett el. Csak a leggyorsabb menekülés mentette meg a rögtönitélő biróságtól; a mint szülői megtudták, Amerikába ment, s atyja, egy szigoru hivatalnok, kijelentette, hogy Ferenczet többé nem ismeri el fiának.

Az öreg, bánatos szülők aztán egyedül maradtak, csakhogy most sebet hordtak szivükön, mely nem tudott többé behegedni. S ez a seb fölemésztette az apa életerejét ugy, hogy lassankint a sir szélére jutott. Alig egy év mulva örökre bezárta szemeit a nélkül, hogy neje existencziáját biztosithatta volna, mert a csekély vagyont, a mivel rendelkeztek, gyermekükre költötték.

De Reinhardtné asszony nem vesztette el bátorságát; még ép erőben volt és sikerült neki munkát kapni. De minden krajczárt, melyet nélkülözni tudott, megtakaritott, félretett gyermeke számára.

Oh anyai szeretet! mily dicső és szent vagy te; visszfénye az isteni szeretetnek, mindent eltürni, mindent megbocsátani; drága kincs, melyet az emberiség a paradicsomból mentett meg a föld siralomvölgyébe!

Jóllehet évek óta semmi hir nem jött az eltünt fiuról, az anya mégis erősen hitte, hogy egyszer vissza fog térni, talán betegen és szegényesen, hogy enyhülést és nyugalmat keressen annál a szivnél, mely iránta mindenkor a legnagyobb szeretettel dobogott.

***

— Ne ámitson, doktor ur! Érzem, hogy nemsokára végem lesz.

Hófehérhaju, öreg asszony, a ki szegényes ágyon feküdt egy padlásszobában, intézte e szavakat az orvoshoz, a ki telve részvéttel állott oldalánál.

— No, no, kedves jó asszony — válaszolá az orvos — sohasem szabad a reményt elveszteni.

— A reményt! — suttogta maga elé. — Igen, ez tart fönn! És ujból az orvoshoz fordulva, folytatá: — Mégis, mondja meg az igazat! Engem, öreg asszonyt, nem ijeszt meg a halál: jól tudom, hogy napjaim meg vannak számlálva.

— Mindnyájan Isten kezében vagyunk — felelé komolyan az orvos. Aztán részvéttel kérdezé: — Nincsenek rokonai, gyermekei?

— Nincs itt senkim! — mondá halkan. — De ha még egy utolsó szivességet akarna nekem tenni, küldje ide a benczések templomából Pater Anselmust, szeretnék vele beszélni.

Kimerülve állott meg és sovány kezét gyönge, ziháló mellére téve esdő tekintettel nézett az orvosra.

— Igen, minden bizonynyal — viszonzá ez — magam megyek azonnal és ide küldöm. De viselje magát nyugodtan és ne izgassa föl magát nagyon.

Eltávozott és a beteg szenvedő mosolylyal nézett utána.

— Nem tud már rajtam segiteni! — sóhajtott. — Szivesen halok meg, csak fiamat, Ferenczemet láthatnám még egyszer. De legyen meg Isten akarata!

— Itthon van Pater Anselmus? — kérdé Nordeck doktor, midőn a lelkész lakásába ért.

Egy fiatal, magas, karcsu szerzetes — sötét, bánatos szemekkel, finoman metszett vonásokkal — felelt udvariasan:

— Pater Anselmust elhivták; talán én is elvégezhetném, a mit tőle kiván. Néhány nappal előbb jöttem át Amerikából missió ügyben.

— Egy haldoklóról van szó, a ki lelki vigasztalásra szorul — válaszolá az orvos — s nem hiszem, hogy a szegény asszony a következő órát megéri. Az asszony a Károly-utcza 5. szám alatt lakik.

— Rögtön megyek oda, doktor ur.

— Köszönöm, főtisztelendő ur.

A rövid téli nap szürke homálya borult a kis szobácskára, melybe a pap most belépett. A mint az ágynál megállott, a beteg nagynehezen feléje

fordult s gyenge hangon szólt: — «Eljött már főtisztelendő ur? Egy kérésem volna még önhöz, mielőtt a halál elszólit».

— Beszéljen csak, jó asszony, s biztositom, hogy megteszek önért mindent, a mi erőmtől telik.

— Fiamról van szó — kezdé az asszony.

Mint derült föl hirtelen az öreg, redős arcz e megemlékezésnél, mily csudálatos fény gyult hirtelen a homályos szemekben?

— Egyetlen gyermekünk volt — folytatá — legdrágább kincsünk, a kiért nekünk szülőknek nem volt nehéz, nem volt nagy semmi áldozat. És a fiu nekünk sok, igen sok örömet szerzett.

Erőt vett rajta a megemlékezés, elhallgatott; lassan egy köny gurult le halavány arczán, s mint a kinek álma megszakadt, maga elé meredt. Átélte még egyszer lelkében azt az időt, mikor gyermeke még tisztán és ártatlanul pihent karjaiban, midőn a fiunak a szülői ház még az egész világot jelentette? Egy kis szünet után folytatá az öreg asszony:

— Boldog napok voltak azok, midőn fiunk még egészen ránk hallgatott. Nem irigyeltük mi a császár koronáját, nem a gazdagok kincsét! De a boldogság törékeny, mint az üveg, s a mienk szemeink előtt törött darabokra! Elrabolta gyermekünket nem a halál, nem, az élet, a kegyetlen, csábitó élet a maga élvezeteivel, mely oly sokakat a bűn fertőjébe ránt!

Gyenge hangja remegett a fölindulástól, beteg melle lázasan hullámzott s csak szaggatott mondatokban tudott egy kis pausa után tovább beszélni.

— Az országot el kellett hagynia — többé nem hallottunk róla semmit. Férjemet sirba vitte a bú — egyedül maradtam. — Évek óta egyszer, egyetlen egyszer kaptam hirt arról, a kit szivem alatt hordoztam. Férjemnek egy barátja, a ki Amerikából tért vissza — látta őt. Rossz sora volt — és a nyomor elkeseritette. Irtam neki, kértem őt jöjjön haza anyjához, de nem kaptam választ, még választ se tőle. S mégis egy hang azt sugta nekem, hogy még él. Vártam türelmesen egyik évről a másikra, hogy megtalálja az utat hozzám — de nem igy történt.

Ismét hallgatott a beteg egy darabig, levegő után kapkodva, mialatt a pap csendesen és mozdulatlanul ült ágya mellett. Aztán folytatá fárasztó erőlködéssel:

— Biztam, hogy fiam fogja szemeimet lezárni. Isten másképen rendelte és nem akarok zugolódni. De ön, főtisztelendő ur, igérje meg nekem — a mennyire teheti — kérdezősködik utána — és ha valamikor találkozik vele, akkor — az öreg asszony hangja remegett s szavait alig lehetett érteni — akkor adja át neki anyjának áldását és — utolsó hagyatékát — megtakaritott vagyonkáját — melyet ő éjjel-nappal dolgozva — félretett számára. Ha — sulyosan vétkezett is — ő mégis csak — az én fiam — és — az anyai sziv — megbocsát mindent — és nem szünik meg — soha — szeretni!

Összekulcsolta kezeit, lezárta szemeit, lassan mozgatta ajkait, mintha imádkozna.

A szerzetest, ugy látszik, mélyen megragadták a haldokló szavai, erősen előre hajolt, de arczát nem tudta tisztán kivenni, mert már sötétedni kezdett.

— Teljesiti kérésemet, főtisztelendő ur? — hangzott a csendes szobában a beteg félig megtört hangja.

— Igen — mondá a szerzetes ünnepélyesen — igérem ezt önnek! — De hogy hivják fiát?

A haldokló beszélni akart, de egy hang sem jött ajkára.

— Hogy hivják fiát? — ismételte a pap szorongva, erősen hozzá hajolva s feszülten figyelve.

— Reinhardt — Ferencz!

— Anyám, anyám! Én, én vagyok a fiad!

És az ágyra roskadva kezeibe temette fejét.

— Én — fiam!

Az anya gyermeke kezéből vette a haldoklók szentségét és a fiu, miután sokáig imádkozott vele, igy szólt hozzá: «És most áldj meg engem, anyám!

Mintha napsugár villant volna át a haldokló vonásain; a már bezárult szemek fölnyiltak — egy világ tört ki belőlük telve szeretettel és boldogsággal — s a mint feszkető kezét végső erőfeszitéssel áldásra emelte, elhangzott még egyszer hidegülő ajkairól, lágyan, majdnem kisértetiesen, mintha messze távolból jönne: «Fiam — megáldlak ezerszer a szent, háromszemélyü egy Isten nevében».

És az alkonyat könnyü, szürke fátyolt vont a holt anya teste és a fiu feje körül, ki a halál órájában ismét megtalálta a leghivebb szivet, melyet a föld hord; az anya szivét!

A szülők kötelességei gyermekeik nevelése körül.

(Borromaei szent Károlytól.)

Apák és anyák! Haszontalan dolgokért serényen szorgoskodtok, de hogy fiaitokat és leányaitokat Istenhez vezessétek, arra keveset tesztek, pedig ez a ti legfőbb föladatotok. Nem a jó neveléstől függ-e családotok boldogsága, még inkább a községé és országé? Ha gyermekeiteket rosszul nevelitek, ugy hogy nem lesz bennük sem istenfélelem, sem szégyenérzet az emberek előtt, minő romlás, mennyi baj lesz ennek következménye?

Apák, azt mondom el nektek, a mi kötelességtek s a mit Isten kiván tőletek. Mindenki oktassa fiait és leányait, mig zsengék és fogékonyak, a keresztény hit- és erkölcstanban, vasár- és ünnepnap járjon velük a templomba, tanitsa őket saját példájával s járuljon gyakorta a szentáldozáshoz. Ezek aztán jó és derék szülők, ezek elnyerik jutalmukat gyermekeiktől.

Apák, mily kedves az Isten előtt, ha föláldozzák neki az ifjuságot! Mily sulyosan vétkeztek, ha nyugodtan türitek, hogy fiaitok első éveiket a világnak adják! Korán érett fügékre vágyódik lelkem. Szent János nem várt öreg koráig, hanem mihelyt hivták, azonnal Krisztusnak szentelte ifjuságát.

Első kötelessége az apának és anyának, hogy a gyermekeiket magukkal vigyék a templomba.

Ha nem is érti még a gyermek, a mit a templomban tanitanak és prédikálnak, mégis valami és pedig nem csekély eredmény, ha csak a templomban van és nem űz másutt haszontalan dolgokat pajtásaival, kiknek a lelkiélet nem tetszik. Minél kisebb a gyermek, annál jobban kell gondoskodnia az apának, hogy az ég számára nőjjön fel és a templombajárás szokását mintegy az anyatejjel magába szivja. Mert ha a gyermek azt, a mi a templomban történik, nem is érti, mégis hozzászokik a gyakori templomlátogatáshoz és ha később e jó szokását megtartja, könnyebben és gyorsabban is fog engedelmeskedni.

Sok szülő mondja manapság: A gyermekek még fiatalok; csak tombolják ki magukat és élvezzék ifjuságukat. Tehát valóban azt gondolják, hogy először sebesüljenek meg és igyanak mérget, hogy később meggyógyuljanak, hogy életük virágát az ördögnek, romjait az Istennek adják? Ha a fát, mely még fiatal, görbén hagyjátok nőni, később, midőn megerősödik, ki tudjátok egyenesiteni? Szülők, minő igazságtalanságot követtek el gyermekeitekkel tulságos elnézéstek által, hogy elnézitek, mind lopóznak beléjük a rossz erkölcsök, melyeket később, ha akarjátok is, csak nehezen tudtok kiirtani.

Apák és anyák! óvjátok gondosan fiaitokat és leányaitokat, hogy a gonosz emberek társaságában el ne romoljanak, hogy mig fiatal cserjék, el ne görböljenek. Gondosan nézzetek utána, kivel beszélnek és barátkoznak és minő uton járnak. Ha valami rossz szokás ragad rájuk, lépjetek föl ellene azonnal minden eszközzel. Ha a gonoszságot mindjárt kezdetben el nem nyomjuk, később nem használ semmi orvosság. Mert az ember, különösen fiatal korában, annyira hajlandó a rosszra, hogy a mit megromlott természete édesnek tart, nemcsak megizleli, hanem igen könnyen egészen lenyeli és az édességben rejlő mérget nem veszi észre.

Sötét éjből az igaz világosságra

1. Az igazságtól elszakitva.

JINGTSCHAUBAN, egy kis délkinai városban, évek óta virágzik egy ker. missió-intézet, melyet a jezsuiták vezetnek s melyet az egész környéken ismernek és nagyra becsülnek. — Csendes, árnyékos helyen terül el a missiótelep. Hatalmas platánok fogják fel sürü lombjukkal a nap sugarait, illatos cserjék kellemes szaga tölti be a forró nyár száraz levegőjét s egy szökőkut magas sugara kellemes felfrissüléssel kecsegtet. A csendes, barátságos tereken pedig a jámbor missionáriusok tesznek-vesznek, megemlékezve az isteni Megváltó tanitásáról: «Menjetek és tanitsatok minden népeket!»

Ennek megfelelőleg a hithirdetők szorgalmasan munkálkodnak, prédikálnak és tanitják a körülfekvő ker. falvakban a kath. hitet. Minden órában készen vannak, ha arról van szó, hogy uj lelket mentsenek meg az égnek, vagy felebarátjuknak segélyére siessenek. Sok földi szükségben és szorongattatásban segitettek már ezen irgalmasszivü atyák a kinaiakon! Mennyi vigaszt és enyhületet nem nyujtották már, nem tekintve a jótéteményeket, melyekben számtalan beteg és szenvedő részesült, kik a csendes és bátorságos asylumban menedéket kerestek. Ennek a minden időben készségesen tanusitott felebaráti szeretetnek köszönhető legnagyobb részt, hogy a missóiintézet évről-évre gyarapodik és mindig nagyobb jelentőségre tesz szert.

Már beköszöntött az esős évszak, mely ott a tél, midőn egy napon Gonzaga atya, az intézet elöljárója, a társaság egyik irgalmas testvérével utra kelt. A nedves időjárás hosszu tartama a különben is rossz utakat még járhatatlanabbakká tette, ugy hogy csak a legnagyobb fáradsággal tudtak előre haladni. A mellett szakadatlanul zuhogott az eső és rövid idő alatt a föld körös-körül viz alá került.

— Szent Isten, minő időjárás! — mondta a testvér és dideregve burkolta magát bő felöltőjébe. — Ha ez még egy ideig igy tart, nem tudom, mi lesz velünk.

— Csak csendesen, kedves testvér — veté közbe szeliden a missionárius — a hova a felebaráti szeretet és a kötelesség szólit, nem tarthat vissza bennünket semmi, hogy hivatalunkban eljárjunk.

— Igaza van, tisztelendő atya — ismerte be a másik — s hol arról van szó, hogy felebarátunkon segitsünk, nem szabad senkinek vonakodni, hogy a mi isteni Megváltónk példáját kövesse. De meddig tart még, mig célunkhoz érünk.

— Már nincs messze és ha türelmes léssz, még gyorsabban elmulik az idő. A falu, melyben a segélyre szoruló fiatal kinai betegen fekszik, alig félóra járásnyira van.

— Még egy félórai ut... és már két órája uton vagyunk — sóhajtott a testvér és megállott. — Akkor félig halottak leszünk, mire odaérünk. Hát oly égető szükségük van segélyükre, hogy az utazást már nem lehet elhalasztani?

— Nem ugyan a beteg hozzátartozói miatt, de egy körülbelül 25 éves kinai, aki különben szent hitünknek már félig hive, ma reggel hozzám jött és tudósitott, hogy barátja félelmes, erőtemésztő lázban megbetegedett, melyet a kinai orvos nem tud meggyógyitani. Továbbá elmondta a követ, hogy a beteg hamarosan meg fog halni, ha csak hamarosan más segélyben nem részesül, mert a láz mindegyre fokozódik. A követ minden reményét a mi orvosi tudományunkba helyezte és térden állva könyörgött, hallgassam meg kérését. Mondhattam volna-e nemet, annál is inkább, mert tudom, hogy gyógyszerünk már sok szerencsétlent ismét lábra állitott?

— Azt nem, de fog-e ezen az ifjun is segiteni, atyám? Mi lesz, ha a halál többé nem adja ki áldozatát!

— Ha Isten akarja, a beteg ismét egészséges lesz — felelte a missionárius. A követ előadása szerint az ugynevezett mocsárláz forog fönn, mely az esős időszakban sok helyen föllép. Ez ellen pedig a mi európai gyógytudományunknak nem egy biztosan ható szere van. Azért, a mennyire tehetségünk engedi, megteszünk mindent, hogy a szegény ifjut a haláltól megmentsük.

— Maga igazán jó és nemesszivü, kedves atya — mondá a testvér és ismét keményen lépegetett tovább. — De hátha nem eresztenek bennünket a beteghez? Akkor mégis hiába tettük meg az utat!

— Oh te kicsinyhitü! — felelt most haragosan a missionárius. Miért vagy oly kétkedő? Hát nem tudod, hogy a jó Isten előtt semmi se lehetetlen? Ha elhatározta, hogy ezt a beteget megmentsük, módot is fog nekünk nyujtani, hogy hozzájuthassunk.

A testvér igazat adott a tapasztalt missionáriusnak és megbánta magában, hogy az Isten mindenhatóságában kételkedett. Bátran haladtak most ismét tovább és kevesebb, mint fél óra alatt elérték a kinai falut.

A falu végén már eléjük ment a követ, aki az nap reggel a missiotelepen volt.

— Szabad megmutatni a beteghez vivő utat, tisztelendő atyám? — kérdezé udvariasan.

— Kérem, kérem — válaszolá barátságosan a hithirdető. — Igy könnyebben és hamarébb megtaláljuk a szegényt. Hogy van ő?

— Rosszul — felelte Schan, a kinai. — Mióta maguktól eljöttem, a betegség ismét sokkal rosszabbra fordult.

— Micsoda, ismét rosszabbra? — kérdé aggódva a hithirdető.

— Igen, az ital után, melyet a mi orvosunk nyujtott neki, a szegény ugy elgyöngült, hogy alig tud már beszélni.

— Ezek a nyomorult kuruzslók — mormogta boszusan a testvér. — Ilyen kuruzsló igya meg maga a mediczináját.

— Tehát gyorsan előre — mondá a missionárius és mindketten megindultak. — Ha még egy ideig itt állunk tétlenül, bizonynyal megesik velünk, hogy betegünk meghal, mielőtt hozzája érünk.

És a három férfiu serényen haladt tova.

2. Megnyerve az égnek.

Rövid idő mulva megérkeztek a kinai házához. Várakozásuk ellenére sikerült nekik bebocsáttatást nyerni és csakhamar mind a hárman ott állottak az alacsony homályos helyiségben, melyet egyik oldalról a nap fénye világitott meg.

Minő látvány tárult eléjük! Nedves rizsszalmán feküdt egy fiatal, alig husz éves kinai iszonyu lázban; teste égett a forróságtól, arcza lángolt a láz hevétől, szemeit mereven és részvétlenül meresztette a semmiségbe. A beteg ágya mellett állottak atyja, anyja és nővére.

De volt még egy ötödik furcsa külsejü emberfia is, az ugynevezett kinai «orvos». Fején turbánhoz hasonló vörös fejdiszt viselt, mely alól kicsi szemei ravaszul és álnokul csillogtak ki. Rikitószinü selyem ruhája mindenféle iszonytató alakkal, kigyóval, sündisznóval és sárkánynyal volt befestve.

Épen azzal foglalatoskodott ez a különös orvos, hogy a beteget kikurálja. Kezében kicsi selyemzászlót tartott, mely szintén sárkányokkal volt diszitve és szakadatlanul lengette ide s tova a nehezen pihegő beteg feje fölött. Közbe-közbe bekiáltott: «Nap, viz, fény és tűz, segitsetek ti hatalmasok! Szent és szárnyas sárkány, jelenjetek meg fenségtekben és üzzétek el a betegség sötét szellemét! Egy, kettő, három, négy, öt!»

E szellemidézés alatt, mely legalább ötvenszer ismétlődött, a nélkül, hogy a legcsekélyebb hatás mutatkozott volna, a beteg hozzátartozói egy kis kereplővel fülrepesztő lármát csaptak, hogy ezzel a betegség gonosz szellemének kiüzését siettesse, mialatt künn a falu népsége összetódult, hogy ezt az ép oly érdekes, mint mulatságos látványt szemlélje.

Az uj jövevényeket az orvos és a beteg atyja sötét, vésztjósló tekintettel fogadták. P. Gonzaga, ügyet sem vetve erre, félelem nélkül — esdő tekintettel az égre — a beteg ágyához lépett s kezét annak karjaira tette, hogy pulzusát megvizsgálja.

Gyanakvó szemmel nézte a beteg atyja a missionárius cselekedetét.

— Ki mondta nektek, idegenek, hogy ide jöjjetek? — förmedt rá mindjárt.

— Fiadnak, Juglunak baja és betegsége — válaszolá a páter szeliden és barátságosan, a nélkül, hogy legkevésbbé is törődnék a kinai orvos gyilkos pillantásaival, melyeket folyton feléje szórt. — Azért jöttünk, hogy Isten segitségével visszaadjuk az egészségét.

— Halljad, fehér ember, de nekem nincs pénzem, hogy neked megfizethessek — mondá az öreg kinai. — Különben is van már orvosunk, a ki elég költséget okoz nekem s eleget is fáradozik, hogy fiamat megmentse.

— Nem kivánok semmi fizetést — válaszolá a missionárius. — A mit teszek, ingyen, a felebaráti szeretet szolgálatában történik.

— Semmi fizetést? — A kinai arcza észrevehetöen földerült. — Azonban nem bizhatom benned eléggé, hogyan fogsz hozzá fiam meggyógyitásához, hiszen ez az okos és tanult ember — s ekkor az orvosra mutatott — eredmény nélkül kisérlette meg rajta művészetét. Talán te még okosabb vagy és többet tanultál, mint ő?

— Majd meglátod — felelé barátságosan a missionárius. — Azonban mindenekelőtt kijelenthetem neked, hogy tudományom nem bűvészetben áll, hanem én az Istenben való bizalommal és a tudomány vivmányaival gyógyitok és ha szót fogadsz nekem, fiad nemsokára ismét egészséges lesz. Először is azonban szükséges, hogy erről a nedves, egészségtelen helyről elvigyük. Mig ebben a nedvességben fekszik, minden szer hiábavaló.

Mivel a kinai nem mutatott semmi hajlandóságot, hogy a beteget máshova vigye, a missionárius intett a testvérnek s az ő segélyével a lázban égő ifjut a szoba másik sarkába vitte. Aztán egy magával hozott kanállal lázcsillapitó orvosságot adott be neki, homlokát hideg vizzel hüsitette, mire hamarosan ujból eszméletre tért. Rövid idő mulva a beteg már némi javulást érzett.

— Valóban — kiáltott fel örömmel a szenvedőnek anyja és nővére — ő jobban tudja elüzni a betegség gonosz szellemét, mint a mi okos és tanult emberünk.

— Nem üzök én semmiféle szellemet, a mint hogy nem is idézek — viszonzá mosolyogva a pap. — A mit tehetek, csak Istennek és ezen orvosságnak segélyével teszem, mely a szükséges, a betegséget elüző gyógyitó anyagot tartalmazza s melyet az európai orvosok különböző gyógynövényből készitettek ennek a betegségnek legyőzésére. Ebben a palaczkban tehát nincs semmiféle szellem, hanem gyógyitóerő, melynek hatásáról ti magatok is nemsokára megfogtok győződni.

S figyelmére se méltatva a babonás kinai csodálkozó tekintetét és az orvos haragtól szikrázó pillantását, a ki most a szobából elpárolgott, a beteg hozzátartozóinak megadta a szükséges utasitást a további ápolásra és visszafelé indult.

— Holnap ismét eljövök — igérte távozáskor. — Csak tegyetek mindent ugy, a mint mondottam s ne hagyjátok magatokat senki által megtévesztetni. Este buzgón imádkozom, hogy fiatokat hamarosan jó egészségben lássátok.

És nemcsak a következő napon, hanem eljött mindennap, mig a beteg teljesen föl nem épült. És eközben oly szeretetreméltó, jóságos és figyelmes volt Junglu irányában s oly szivhez szólóan beszélt hozzá, hogy ez csakhamar mint atyját szerette őt és egész szivet kitárta előtte. Alig tudta bevárni, mig a páter ismét eljött s ágyára ülve, a keresztények Istenének szeretetéről és jóságáról beszélt s őt a keresztény vallás magasztos vigasztaló- és kegyelemeszközeire oktatta. Mily örömben usztak szemei, mily figyelemmel hallgatta a missionárius barátságos beszédét, és mennyire elszomorodott, mikor ismét bucsut vett! Ugy látszott, hogy egész lénye a hithirdető emberbaráti alakjába olvadt.

(Folytatása következik.)

VEGYESEK

Az örökmise. Mig a nap megvilágitja a földkerekség különböző részeit és a katholikus Egyháznak papjai és oltárai lesznek az egész világon, a szentmiseáldozat bemutatása sohasem fog szünetelni. Midőn nálunk éjfél van, akkor Ázsiában bemutatják a szentmisét, Nyugot-Kinában, Siam királyságban, Malakka félszigetén és Tibet azon részeiben, hova a legbátrabb hithirdetők behatoltak. Éjjel 1 óra körül: Bengaliában, Pondicheryben, Dacca-Calcuttában, Ceylon szigetén, Madras és Mandurában. Két óra körül: Malabar partvidéken Massour-Goa és Bombayban. Három óra körül: Az indiai szigettengeren, Bourbon- és Madagaskar-szigeten. Négy órakor: Perzsiában, Adenben, Palestinában és európai Oroszország egy részében. Öt órakor: Lengyelországban, Magyarország- és Ausztriában, Egyptomban stb. Hat órától tizenkettőig: Rómában, Olasz-, Német-, Franczia- és Spanyolországban, Anglia-, Észak-Amerika- és Venezuelában stb. Délután 1 órakor: Kaliforniában, Orengonban s a Csendes-oczeán összes partvidékein. Négy óra körül Oczeániában Gambi és Margit szigeteken, melyeknek összes lakói katholikusok és a Marquesas szigeteken. Öt órakor: Oczeániában, Pomoton és Taiti archipelaguson; a Sandwich-szigeteken, melyek 400.000 lakost számlálnak, a kik közül már sokan katholikusok. Este 6 órától 7-ig: Oczeaniában és sok szigeten, melyeken nem régóta hirdetik az evangéliumot, a többek közt Samoa, Tonga Wallis, Futana szigeteken stb. Este 8 órakor: Oczeaniában, Uj-Kaledonián, a Karolina és Fülöp-szigeteken. Kilencz órakor: Oczeaniában. Viti (Fidsi) szigetén, melynek lakói emberevők voltak s csak kevéssel ezelőtt tértek a katholikus Egyházba. Tiz órakor: Oczeaniában, Adelaid-egyházmegyében, Délausztráliában, Molukki- és Fülöp-szigeteken, Ázsiában, Koreában és Japánban. Tizenegy órakor: Oczeaniában, a perth-i egyházmegyében, Ausztrália keleti részein, Ázsiában a batáviai egyházmegyében, Kinában: Shanghai, Peking és Nanking városokban.

***

«Szeretnék az én Üdvözitőmhöz közeledni.» Jámbor, keresztény szülők járultak az Ur asztalához. Azt mondották: «Gyermekeinkkel együtt megyünk a templomba. A legidősebbik a jövő hónapban járul a szentáldozáshoz. Ez a szép példa szép előkészület lesz». Kora reggel elindultak hazulról, még a kis Ferencz is, a ki alig volt hat éves, velük mehetett s anyja biztonság kedvéért kezénél fogva vezette. A szentáldozás pillanata közeledett, apa és anya az oltárhoz járultak, a gyermekek szemükkel és szivükkel atyjukon és anyjukon csüngtek; lelkeik megteltek áhitattal és megiletődéssel; szülők aztán visszatértek hozzájuk hallgatagon, összekulcsolt kezekkel, tuláradó szivvel.

Ez a látvány mélyen meghatotta a drága gyermekeket. A benyomás Ferenczre oly eleven volt, hogy nem tudott magán uralkodni, odment anyja imazsámolyához és kezeit az ő kezeire kulcsolta.

Az anya föltekintett és kérdezte: «Mit akarsz jó fiacskám?» — «Semmit, anyám, csak az én jó Istenemhez akarok közel lenni s azt gondoltam, hogy ha a te karjaidat átkarolom, olyan közel leszek hozzá, mintha őt magát ölelném.»

***

Megczáfolt materialista. Egy orvos egy pappal szemben a lélek létezését akarta megczáfolni és kérdezte: «Látott már valamikor lelket?» — «Nem.» — «Hallott valamikor lelket?» — «Nem.» — «Szagolt lelket?» — «Nem.» — «Izlelt lelket?» — «Nem.» — «Érzett valamikor lelket?» — «Igen.» — «Hál' Istennek» — felelte a pap. — «Na jó — folytatá az orvos — tehát négy érzékünk van egy ellen, a miből azt következtetem, hogy lélek nincs.» — Rögtön megfelelt rá a pap, azt kérdezve tőle: — «Mivel ön a mediczina doktora, mondja meg nekem: látott valamikor fájdalmat?» — «Nem.» — «Vagy hallott? — «Nem.» — «Izlelt?» — «Nem.» — «Érzett?» — «Igen.» — «Tehát — folytatá a pap — négy érzékünk van egy ellen, melyek azt bizonyitják, hogy fájdalom nincs és ennek daczára tudja ön, hogy a fájdalom létezik.»

Oltáregyesületi ügyek.

A brüsszeli oltáregyesületi kápolna története.

Érdekes története van Brüsszelben a «Csodáról nevezett Oltáriszentség» kápolnájának, mely az Oltáregyesület bölcsője. 1848. deczember 28-án gyültek össze először az Oltáregyesület tagjai e kápolnába, s ez azóta központja ennek az üdvös egyesületnek. Érdemesnek igérkezik e kápolna eredete s további története fölött kis szemlét tartani.

1369-ben, vagy talán 1370-ben történt a Hennegau tartományban fekvő *Enghien* nevü városban, hogy

egy gazdag zsidó — neve Jonathán — jó pénzen fölbérelt egy katholikussá lett zsidót — névleg Löweni Jánost — hogy szerezzen neki néhány konzekrált ostyát. Az áruló katholikus bejárta a templomokat, hogy tervét előkészitse. Szent Katalin templomát találta a legalkalmasabbnak terve végrehajtására. Egy este beosont a templomba, feltörte a szentségházat, kivette a cziboriumot, a melyben 16 ostya volt, s elvitte a zsidónak. Ez majd kiugrott a bőréből attól a gondolattól, hogy hatalmában tartja a keresztények Istenét. Előhivta feleségét, fiát s még néhány hitsorsost. Erre átkozódás és gunykaczaj közt az asztalra vágta az ostyákat, s ott is hagyták azokat.

Rövidre rá Jonathán zsidót ismeretlen tettesek meggyilkolták. Erre rémület szállta meg feleségét s fiát, s féltükben, nehogy a szent ostyák még nagyobb szerencsétlenséget hozzanak házukra, *Brüsszel* városába vitték és az ottani hitsorsosok kezébe szolgáltatták azokat.

A brüsszeli hitsorsosok épen nagypéntek napján összegyültek zsinagógájukba s munkához láttak. A szent ostyákat mindenféleképen szidalmazták, az asztalra szórták s késeikkel szurkálták. De ime, a szent ostyákból csakugy bugyog a vér. Félelmükben és rémületükben alig tudnak hová lenni. Csak az az egy gondolat foglalkoztatja őket, hogyan adhatnának tul a szent ostyákon. Zavarukban egy katholizált zsidó asszonyt igyekeztek rávenni, hogy juttassa a szent ostyákat a kölni zsidókhoz. Az asszony rá is állt, de éjjel szörnyü rettegés fogta el, minek következtében elhatározta, hogy fölfedi a dolgot plébánosának.

Cseh Venczel volt akkor Belgium uralkodója. Midőn ez tudomást vett a történtekről, a bűnös zsidókat letartóztatta s az akkori törvények értelmében tüzhalálra itélte. 1370-ben, Krisztus Urunk mennybemenetelének előnapján történt ez. A templomrablás és szentségtörés kiengesztelésére, s a csodás ostyák emlékezetének megörökitésére a fejedelem évenkint tartandó körmenetet rendelt el. Áldozócsütörtököt követő vasárnapon szokták azt megtartani. A körmenet alatt az összeszurkált ostyák közül hármat körülhordoznak, drágakövekkel diszitett arany szentségtartóban; fejedelmek ajándéka ez. A szentségtartót szent Gudula templomában őrzik a szentségi oltáron.

Egy brüsszeli lakos — névleg Gilles Van der Berghe — kápolnát épittetett ugyanazon helyen, a hol a zsinagóga állt. Alapitványt is tett a legméltóságosabb Oltáriszentség tiszteletére mondandó heti három szentmisére. Az oltárral szemben emléktábla lett elhelyezve, a mely elbeszéli a zsidók tettét. Ujabban egy másik táblát helyeztek el s rajt a fölirat három nyelven hirdeti a kápolna történetét. A kápolna később Salazar gróf tulajdonába ment át. Innen nevezik néha még ma is Salazar-kápolnának.

A körülmények sajátságos alakulása folytán e kapolna az Oltáregyesület bölcsőjévé és székhelyévé lett.

Mintha csak az isteni Gondviselés igy rendelte volna ezt. *Till K.*

A beszterczebányai egyházmegye oltáregyesületi és papi imaegyesületi igazgatója, *Gröne Lajos* ez állásaitól a megyés püspök ur által fölmentetvén, helyébe *Hutyán Pál* lelkigazgató neveztetett ki. A távozó igazgató a szentségi ügyeknek lelkes munkása volt, s midőn sajnálattal látjuk távozását, azon reményünknek adunk kifejezést, hogy uj körben is tovább fog munkálkodni az eucharisztia kultuszán s egyuttal bizunk, hogy méltó utódot nyert, kit szeretettel üdvözlünk.

*

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1904 deczember hóban befolyt dijak:

Kecskeméti Anna 50 f, Gróf Wartensleben Ida és Heinrich Hermin 8 k, özv. Kocsis Sándorné 2 k, Kolosváry Ödönné 2 k, Szabó Istvánné 1 k, Kozma Berta 2 k, Lukács Vilma 4 k, Gregorits Jánosné 10 k, Gammel Irma 5 k, Hunkár Ilona 10 k, a kis Hirdi tagoktól 8 k 48 f, Szüts Erzsébet 2 k, Szüts Francziska 6 k, Szüts Anna 1 k, Messner Johanna 2 k, Sturka Mária 2 k, Csémi Béláné 1 k, Mayer Juliska 1 k, Kulcsár Ágnes 2 k, N. Winkle Paula 4 k, Neubrandt Tivadar 4 k, Csóka Anna 30 f, Bartus Erzsi 30 f, Bartus Anna 30 f, Kaizer Antal 1 k, Kaizer Antalné 1 k, Weisinger Anna 2 k, Holló Györgyné 2 k, Széll Lydia 4 k, Szeti Mária 6 k, Korbély Róza 1 k, Bóna Rozália 1 k, Probst Norbertné 2 k, Fikszl Borbála 24 f, Glatz Nándorné 2 k, Pfeiffer-család 10 k, ftdő Vajda Tivadar ur a bagolyfalusi tagoktól 13 k, dr. Érdy Lajosné 4 k, özv. Huber Lajosné 4 k, Varanya Julianna 2 k, Paczona Julianna 2 k, Szulyovszky Ignáczné 10 k, ftdő dr. Repák Jenő ur által az eperjesegyházmegyei tagoktól 123 k 19 f, a Tibold daróczi és kácsi tagok 13 k 78 f, Fazekas Ilona 2 k, Takács Gizella 2 k, Kolbinger Paula 50 f, Bignió Gyuláné 4 k, Horváth Imréné 2 k, özv. Mester Pálné 24 f, özv. Halmi Sándorné 24 f, Bőgehold Oszkárné 30 f, Bőgehold Irma 30 f, Nagy Erzsébet 1 k, Fodor Francziska 1 k, Nemessányi Gyula 1 k, ftdő Csomák János esp. pléb. ur által Biharm. Furta 16 k, a hidvégi tagoktól ftdő Vikus Ágoston esp. pléb. ur által 25 k, Szabó Katalin 1 k 20 f, Jakobovics Katalin 2 k, Goblawsky Mária 2 k, Vanyatka Paula 5 k, összesen 30 k, özv. Spitz Jakabné 5 k, Kozma Mária 4 k, Kunzli Janka 24 f, Kunzli Erzsébet 24 f, ifj Kunzli Erzsébet 24 f, Pálfi Mária 2 k, Pálfi Aloisia 1 k, Schambach Ludmilla 2 k, Békés Teréz 2 k, Takács Mária 2 k, Reisz Mária 1 k, Kunszt Julia 60 f, Kopp Józsefné 4 k, Bolváry Gézáné 1 k, Német Erzsi 1 k, Stankovits Ferenczné 24 f, Gábler Lajos Pál 5 k, Neográdi Josefin 4 k 24 f, Preyer Mária 2 k, Riemer Mária 2 k, Ripaczki Mária 2 k, Szatárisz Francziska 2 k, Csepreghi Istvánné 2 k, Cseri Mihályné 1 k, Szombathely egyházmegyéből ftdő dr. Tóth József ur által Máriafalva, Szombathely, Alsó-Bagod és Vép összesen 20 k 90 f, Tóth Katalin 2 k, az erdőteleki tagok 2 k 40 f, Matheidesz Istvánné 10 k, Nepper Paula és Eleonóra 48 f, Simon Imréné 2 k, Schiefner Aranka 2 k, Tschőke Hedvig 2 k, Ryber Johanna 2 k, Stankovits Ferenczné 24 f, Horváth Pálné 4 k, Hermann Lászlóné 4 k, gróf Zichy Nándorné 10 k, gróf Zichy Lyvia Klára 10 k, Miszoglád Anna 1 k, Simon Jánosné 2 k, ns. és ftdő Fábián János kanonok bleb. ur Jézus szent Szive társulat Érsekujváron 10 k, Majorosi Jánosné 24 f, Blichta Julia 24 f, Pakovich Imréné 2 k, összesen 12 k 48 f, Hellene von Sch. 4 k, Nyárav Anna 4 k, Kugler Izabella 4 k, Adler Hedvig 24 f, Miskó Józsefné terjesztőnő által Keszther Magdolna 2 k, Pelczer Gyula 2 k, Pelczer Gyuláné 2 k, Dvorzsák Ignácz 2 k, Dvorzsák Ignáczné 2 k, Hang Terézia 4 k, Lentner Julia 4 k, Német Emma 2 k, Schmid Francziska 1 k.

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillerie, carcassonei püspöktől.

Egy gyógyulás részlete.

I.

Jézus, hogy Péter napát meggyógyitsa, hozzá ment és kinyujtá föléje kezét. (Márk 1.) Ugyanigy tesz az Oltáriszentségben.

***

Kevéssel azután, hogy Jézus az első apostolokat meghivta, Jakabbal és Jánossal Simon és András házába ment.

Simon napa pedig lázasan ágyban feküdt.

Azonnal szóltak neki felőle; kérvén őt, gyógyitaná meg.

Hozzá közeledvén, kezénél fogta és fölemelte. A láz őt abban a pillanatban elhagyá és ő szolgála nekik.

Ez a csoda engem az Oltáriszentségre figyelmeztet, előttem még az Oltáriszentséget jelképezi:

Az Üdvözitőnek Simon Péter házában tett eme látogatásában Jézusomnak a lelkem házában való látogatását szemlélem.

E nőnek gyógyulása ama lélek gyógyulását juttatja eszembe, a melybe a mennyei orvos bevonult.

De hatoljunk be a részletbe.

II.

Valósággal jelen levén, hozzánk közeledik, fölségéről való elmelkedésével minket fölemel, irántunk tanusitott szeretetével kezünket fogja.

***

Az idézett evangéliumról való elmélkedésben három ragadta meg figyelmemet.

Jézus — ugymond szent Márk — hozzá közeledik, kezénél fogja és fölemeli.

Et accedens, elevavit eam, apprehensa manu eius.

Et accedens. Nem mondhatjuk-e az oltáriszentségi Istenről teljes joggal, hogy Istennek méltóztatik hozzánk közeledni?

Oh nem! nincs annyira kegyelt nemzet, mint a keresztény nép, a kihez Istene hozzá közelednék, mint azt a mi Istenünk teszi.

Reggel, mikor az imádandó áldozat előtt leborulok, várva azon ünnepélyes pillanatra, a mikor Jézus a pap kezeibe fog leszállni; a harang ezüst hangja, a mely elmélkedésre és imádásra int, ugy hallom, mintha mondaná:

Keresztény lélek, jer, imádd, az Ur közel van: *Prope est iam Dominus, venite adoremus.*

Itt van, isteni léptei zaját hallom. Közeledik, jön: *Prope est iam Dominus.*

Azután, mikor a titkok bevégeztettek, mint örülhetek kimondhatatlan jelenlétének; oh akkor! ki vitathatná el dicsőségemet és boldogságomat?

Jézus közeledett földi börtönömbe, mint a fájdalom ágyához, a melyen Simon napát meggyógyitá.

Et accedens, elevavit eam.

Nem elégszik meg azzal, hogy csak hozzá közeledik; hanem e szegény beteget föl is emeli, hogy lábára állitsa és meggyógyitsa.

Jézus az Oltáriszentségben minket is fölemel, fölemel a szerény fátyol alatt elrejtett isteni fölségéről való elmélkedés által.

A mikor az ünnepélyes szentségkitételkor az arany szentségmutató lábánál szerencsés vagyok hosszasan pihenni, a hol a ragyogó Oltáriszentség nyugszik, érzem, hogy lelkem mintegy fokonkint emelkedik egészen addig a trónusig, a hol Istenem ül; érzem, hogy szivem mintha sebes szárnyakon repülne addig, mig csak érzékelhető módon fenséges méltóság jelenlétét nem érzi; érzem, hogy akaratom lángol és e földtől elvál, hogy az isteni Szivnek, melyet imádok, akaratán megtelepedjék és vele egyesüljön.

Emberi bölcselet, te értelmemet sohase világitod meg annyira, mint eme világitó ostya.

Ti, a számkivetés érzelmei, ti szivemet sohasem emelitek arra a magaslatra, a hol Istenem szeretetében uszhatom.

Te pedig, világi erkölcstan, még csak meg se kisérelheted beteg és ingadozó akaratomat áthelyezni oly vallásokba, melyek hasonlók lennének ahhoz, a hol engem az Oltáriszentség megerősit és az érdemes cselekedetekre mindenhatóvá tesz.

Et accedens, elevavit eam, apprehensa manu eius.

Ime az utolsó jellemvonás; de az tűzbetükkel van megirva, mert azt a szeretet jellegzi.

Nem elégedve meg azzal, hogy jelenlétével hozzánk közeledik; hogy felségének szemléletével minket fölemel, az Oltáriszentség Istene szeretetével, melyet irántunk tanusit, mintegy kézen ragad.

Mikor az angyali kenyér szétosztásának ideje elérkezik: ugy látszik nekem, mintha ez a Jézus, a kit a pap a szeretettől egészen remegő ajkaimra helyez, a Szentirás eme szavait intézné hozzám: Én téged irgalmamban magamhoz vontalak: *Attraxi te miseraus.*

Jer, tedd kezedet kezembe, te nagyon gyönge vagy; lábaid még nem erősek, támaszkodjál bátran gyöngeségedben mindenható kezemre; rajta, ne félj, ne inogj, vesd magadat egészen reám, viselni akarom összes terhedet és téged szeretetemmel vonzani: *Attraxi te miseraus.*

III.

Mikor közeledik, ne fussunk, mikor minket fölemel, ne alacsonyitsuk magunkat le; mikor kézen fog, ragadjuk azt meg buzgón.

***

Oh esztelenség! oh vakság! Mit mondanátok arról a szegényről, a kinek a királyi szolgák mondanák, hogy: Itt megy maga a fölség, nemsokára a király fog menni azon az uton, a melyen ő nyög; hogy a király épen azért hagyta el palotáját, hogy baját megszüntesse és rajta könnyitsen; mit mondanátok e szegényről, ha hallván e szeretetreméltó uralkodó lépteit, gyorsan elfutna, hogy közeledtére előle kitérjen?

Mit mondanátok arról, a ki a becstelenségbe és a gyalázatba merülve, megvetett életét gyalázatosan tengetné, mit mondanátok, ha e szerencsétlen, mikor egy hatalmas fejedelem becsületét vissza akarja szerezni és általános becsülés magaslatára akarja emelni, oly magasra, a mint azelőtt állt, mielőtt magát lealacsonyitotta és meggyalázta volna; ha e mindenható közbenjárást elutasitaná, mindig több és több zavarba, szégyenbe és hozzá hasonló által való megvetésébe sülyesztené magát.

Ezt mondanák, oh lelkem, arról a szegény hajótöröttről, a ki a hullámok és vihar ellen reménytelenül küzdve, habozva tekintene arra a szolgálatrakész kézre, a melyet a megmentője nyujtana feléje?

A felelet e három kérdésre könnyü. Ne habozzunk ezt megadni és magunkra alkalmazni.

Lehet, hogy mikor Jézus látogatásunkra közeledett, mi is elfutottunk.

Lehet, hogy mi is, mikor minket nyomorunkból és gyalázatunkból ki akart emelni, mi is magunkat lealacsonyitottuk.

Lehet, hogy mikor kezünknél fogott; a helyett, hogy teljes erővel megragadtuk volna, mi is ingadoztunk:

Oh esztelenség! oh vakság!

Fischer Ágoston.

A Szent-Imre-Collegium programmja.

A Szent-Imre-Collegium czélja katholikus egyetemi hallgatók számára otthont nyitni s azon ifjakat, kik felsőbb tanulmányaik idejét nem tölthetik a szülői házban, kellő felügyelet és vezetéssel derék, katholikus honpolgárokká nevelni. Az intézetbe csak katholikus főiskolai hallgatók vétetnek föl, kik kötelezik magukat, hogy ugy erkölcsi, mint fegyelmi tekintetben meg akarnak felelni a követelményeknek, melyeket a collegium czélja megkiván.

A közvetlen felügyeletet az intézetben (VIII., Üllői-ut 22. sz.) lakó praefectusok gyakorolják, kik az igazgatóval együtt intézkednek a napirend, fegyelem és anyagiak tekintetében.

Az intézet lehető szabadságot kiván hagyni az ifjaknak, de azon fegyelmi szabályokat, melyek a rendes és családias együtlétet biztositják,

szigoruan kivánja érvényesiteni. Ép ezért az elöljáróság föntartja magának a jogot, hogy az ifjakat ugy tanulmányi, mint erkölcsi és fegyelmi tekintetben ellenőrizze s szükség esetén figyelmeztesse: a szülők óhajára készségesen küld értesitést az illető ifju előhaladásáról. Ugyancsak föntartja magának az igazgatóság azt a jogot, hogy a nagyobb erkölcsi vagy fegyelmi kifogás alá eső tagot az intézetből haladéktalanul kizárhatja.

Az ifjak részben kettesével egy szobában, részben külön szobában laknak. Reggeli 8 órakor mindenki köteles szobáját takaritásra átengedni; esti 10 órakor pedig mindenki köteles otthon lenni. Tiz óra után csak az igazgatónak vagy praefectusnak kivételesen adandó engedélyével szabad a házon kivül tartózkodni. E záró-óra betartását az intézet szigoruan követeli s az éjjeli kimaradást sulyos fegyelmi vétségnek tekinti, melynek ismétlése kizárást von maga után.

Az évi tartásdíj külön szobával 1000, másodmagával egy szobában 800 korona, mely összeg két — 500, illetve 400 koronás — részletben, szeptember 1-én és február 1-én fizetendő. Ha valaki az intézetet elhagyja, valamint ha az intézetből kizáratik valaki, a befizetet félévi dijnak még fönmaradó része nem térittetik vissza.

Az évi tartásdij fejében jár: lakás, szükséges ágynemü (matracz, lepedő, egy kemény és egy tollvánkos, egy nyári és egy téli takaró), takaritás, fütés, világitás, reggeli, ebéd, vacsora és orvosi gyógykezelés (mosás, bor és gyógyszer nem; ezek külön díjért az intézetben kaphatók). A reggeli kávé vagy tea és sütemény. Az ebéd fölváltva három és négy, a vacsora két tál ételből áll.

Fölvételre jelentkezni augusztus 20-ig lehet. Jelentkezéskor 50 korona előleg fizetendő, mely az első félévi díjból levonandó, de a jelentkezéstől való visszalépés esetén nem térittetik vissza.

Dr. Glattfelder Gyula,
a Szent-Imre-Collegium igazgatója.

Szerkesztő: **Dr. Glattfelder Gyula.**

JUSTH BÉLA KÁRPITOS-MESTER ÉS DISZITŐ.
A budapesti közp. Oltáregyesület szállitója.
Budapesten, VII., Rottenbiller-utcza 6/a.

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

HERCZEG ZSIGMOND VII., Munkás-utcza 6. sz.
ELSŐ MAGYAR JÁTÉKÁRU ÉS SZENT CZIKKEK ÖNTODÉJE.
Szent Antal-, Mária- és Krisztus-szobrok, valamint Szent Antal-szobrocskák pléhtokban való gyártása.

GRÜNBERGER IGNÁCZ
Király-utcza 4. szám.
Vesz a legmagasabb áron régiségeket, arany, ezüsttárgyakat, szőnyegeket és képeket; magas egyházi ajánlatokat felmutathat.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betükkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségü papiron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstrancziák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

VI. ÉVF. 1905 8. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

VI. ÉVFOLYAM. 1905. AUGUSZTUS. 8. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Az öntudatos áldozás. — A negyvenórai szentségimádás. — Kalazanti szent József. — Az alpesi rózsa. — Az Oltáriszentség tisztelete a czéheknél. — Öreg elsőáldozók. — Ha azt tudtuk volna! — Az Eucharisztia zenéje. — Sötét éjből az igaz világosságra. — Oltáregyesületi ügyek. — Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről. — Kimutatás. — Hirdetések.

Az öntudatos áldozás

Az OLTÁRISZENTSÉG táplálék. Az élet kenyere. Enni kell. «Vegyétek és egyétek, ez az én testem», mondotta az Ur! «Ha nem eszitek, nem lesz bennetek élet», igy szól az igéret, igy hangzik a parancs.

De hogy az Oltáriszentség táplálék legyen, hogy az élet kenyere legyen — nem elég az Oltáriszentséget csak magunkhoz venni. Sokan táplálkoznak s a táplálék nem válik bennök életté, erővé. Akár csak a testi táplálékkal — ugy vagyunk e lelki eledellel. A táplálék földolgozásához jó szervek kellenek, a lelki eledel életté változtatásához jó lelki berendezkedés kell. Hogy az Oltáriszentség az élet kenyere legyen — a vételének két titka van: egyik, hogy tudjuk, hogy *mit* veszünk, másik, hogy mikép vesszük. Az első az *öntudatos* áldozásra mutat, a második a *méltó* áldozásra.

Szóljunk csak az elsőről!

Öntudatosan áldozni annyi, mint tudni, hogy Krisztus testét veszem, tudni, hogy Krisztus testével az Isten jő hozzám. Egyesülés történik az Istennel — de nem olyan, mint az imában. Ez az egyesülés valóságos. Mélységesebb, igazibb.

Az imában lélek a Lélekkel imádkozik, mondanám olvad össze, a Krisztus testének vételénél olyan egyesülés, összeolvadás történik — mint a táplálék vételénél. Véremmé, husommá, erőmmé válik. Átformálódik s az enyém lesz. Énem részévé válik.

A lélek kenyere, tápláléka is igy formálódik át. A lélek lelkévé lesz. Veszem a Krisztus testét s fölserken bennem a gondolat: én benne s ő bennem. A mennyeknek országa bennetek vagyon. Ebből az országból most birok legtöbbet. Eritis, sicut dii. Lesztek mint az Isten — de nem a kisértő szavának értelmében, hanem hogy lesz bennetek isteni élet. Ego

vitis, et vitam habeant et abundantius habeant. Azért jöttem, hogy életük legyen és bővebben legyen. (János ev. X. 10.) Isteni életük legyen.

Ezek a krisztusi gondolatok ébrednek és valósulnak meg a lélekben a Krisztus teste, az élet kenyere vételekor. S a lélek életeleme a gondolat és az érzelem. Ha kiváltódnak a krisztusi gondolatok és érzelmek s ha megvalósulnak bennünk, akkor az Oltáriszentség, a lelki eledel valóban az élet kenyere volt. Lelkem vérévé és husává, lelkévé változott.

S melyek a krisztusi érzelmek, melyek az öntudatos áldozásban lelkünkben hullámzanak s énünk részévé válnak? Mindenekfölött a krisztusi szeretet az Atya iránt. Az Atya iránt, a ki igy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adá érte. Az Oltáriszentség vételekor ezt érezzük, ezt a szeretetet tapasztaljuk. Lelkünk tehát az Atya iránti szeretetben erősödik. Az isteni szeretet éltető forrása lesz az Oltáriszentség.

Mindjobban átérezzük az Isten tengernyi szeretetét s egészen elveszünk, elmerülünk benne. A krisztusi életnek pedig az isteni szeretet a csillaga. Krisztus mindig erre mutat s erre vigyáz. Ezért röppent el a Krisztus ajkáról az Isten neve igy: hogy Atya. Szeretetre akart a nevével is tanitani.

De az Oltáriszentség vételekor nemcsak az Atya szeretetét, a ki ugy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adá érte, érezzük; a krisztusi életnek nemcsak ezen elemét teszszük lelkünk tulajdonává, hanem a testvéri szeretetet is. Azt a másik, a felebaráti szeretetet, melyet Krisztus hirdetett. Ez is elevenen érinthető itt. Ez is életté válik bennünk.

A szeretet egyesülést sürget és keres s ez itt a legbensőségesebben meg van. A szeretet segitséget nyujt, ez a legfönségesebb módon történik itt. A testvériséget hirdető Krisztus mondja: a szomjuhozóknak italt, a mezíteleneknek ruhát, az éhezőknek ételt adjatok. A szomorkodókat vigasztaljátok. A foglyokat váltsátok ki. A tudatlanokat tanitsátok. S a mit Krisztus felebaráti szeretet nevében követel tőlünk, azt Ő maga teszi velünk az Oltáriszentségben. Gyakorolja az irgalmassági cselekedeteket. Érezteti szeretetének egész teljét. Az igazságot szomjuhozónak csillapitja a szomjuságát. Ego sum via, veritas et vita. Én vagyok az igazság. Lelkünk mezitelenségét fölruházza. Gazdaggá tesz ajándékai által. Hit, remény és mindenekfölött a szeretet kincsei mindjobban gyarapodnak. A kietlenséget duzzadó élet váltja föl. Szomoru lelkeket eltölti a vigasztaló kegyelme. Az eltikkadt lélek uj erőt nyert. Az érzékiség béklyói engednek és oldódnak. A bűnök rabságából mindjobban kiváltódnak.

Az irgalmassági cselekedeteket igy gyakorolja Krisztus az áldozásnál. Igazán testvérnek bizonyul. Jóbarátnak, ki életét adja a jóbarátjaiért. Majorem charitatem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis. Senkinek se lehet nagyobb szeretete, mintha életét adja oda barátaiért,

mintha lelkét nyujtja barátainak. Életét adta Krisztus az oltáron s testét, lelkét adja az Oltáriszentségben. A krisztusi szeretet legszebb monumentuma az Eucharistia. De ez a monumentum nem puszta emlék, melyet bámulni kell és lehet, hanem az egész testem, vegyétek és egyétek s élet lesz bennetek. Itt nem a szeretet kedves emléke honol, itt maga az eleven, örök szeretet él és éltet.

Ilyen eleven öntudattal kell ehhez a szeretethez járulni s akkor valóban életet fakaszt. Ha az Oltáriszentség vételekor az isteni és testvéri szeretet, krisztusi gondolatok járják át agyunkat, szivünket; ha lelkünk élete igy alakul s formálódik Krisztus szerint, akkor valóban a lélek eledele lesz az Oltáriszentség. Táplálja a lelket, duzzasztó életet nevel az örök életre. Az élet, az örök élet kenyere lesz. *Tillmann Béla.*

A negyvenórai szentségimádás

A NEGYVENÓRAI szentségimádás a kitett Oltáriszentség előtt, emlékezetül azon negyven órára, mig Krisztus Urunk legszentebb teste a sirban nyugodott, a kapuczinus-rend tagjainak köszöni eredetét. Eleinte csak évenkint egyszer tartották, később szakadatlanul az egész évben, tehát örökimádásba csapott át. Gyakorlati czélzata mindig az volt, hogy ezen ájtatosság által a bűnösöket megtérésre, a gyülölködőket kibékülésre birják és általános szorongatások idején a népet imában egyesitsék s igy az Úr haragját megengeszteljék.

Kezdeményezése P. *Ferno* József nevéhez füződik. Keletkezésének története* fölötte érdekes. A XVI. század elején folytonos viszálykodás és háboruság nyugtalanította Italiát. P. Ferno ily időben, karácsonytájt épen, az umbriai *Gubbio*-ban prédikált, mikor hire kelt, hogy ellenséges csapatok közelednek. Ellenállásra gondolni se lehetett, mindenki menekülni igyekezett. József atya erre fölszólitotta a hiveket, hogy az ég Uránál keressenek oltalmat. Arra kérte őket, hogy előbb igazi bűnbánat utján béküljenek ki Istennel, azután pedig isteni Üdvözitőnk szenvedései és halála emlékezetére negyvenórai szentségimádásban kérjék az Urat, óvja meg őket az ellenség támadásától. Megfogadták a kapuczinus-atya szavát. S mikor hirtelen havazás és hófuvás utját szegte az előnyomuló ellenségnek, hálából elhatározta a polgárság, hogy karácsonyi időben évenkint megtartják a szentségimádás ezen uj módját. Igy jött szokásba a negyvenórai szentségimádás. Eleivel csak erre az egy városra s annak is csak egy templomára szoritkozott.

* L. «Stimmen aus Maria-Laach» 1896. I. SS. 470—475.

Még maga P. Ferno változtatta az eredetileg évenkinti negyvenórás szentségimádást örökös imádássá. A Sforza-család kihaltával Eris almája lett *Milano* V. Károly és I. Ferencz között. Tehát még bizonytalanabb helyzetbe kerültek e város lakói, mint előbb Gubbio. Ekkor föllépett itt is József atya s Istenbe vetve bizodalmát, menekülést hirdetett a város lakóinak, ha szokásba hozzák a negyvenórai szentségimádást az egész évre; oly módon, hogy minden negyvenedik órában más templomba viszik a szentséget imádás végett. Mondanunk sem kellene, hogy ráállottak. Annyira megkedvelte a nép ezen ájtatosságot, hogy nem nyugodtak bele, hogy csak negyven óráig legyen a szentség kitéve templomukban, hanem négyszer-ötször egyfolytában végeztek negyvenórai szentségimádást egy-egy templomban; igy tiz év is beletellett, mig a negyvenórai szentségimádás megtette körutját Milano összes templomaiban. 1537-re teszik a negyvenórai szentségimádás behozatalát Milanóba. A milanói érseki vikáriushoz intézett 1539 márczius 28-dikán kelt brévével már bucsuk is engedélyeztettek az örökimádás végzéseért.

P. Ferno volt a negyvenórai szentségimádás kezdeményezője, annak első terjesztője kivüle P. *Soriano* Ferencz *Umbria* számos városában szokásba hozta azt; leginkább a nagybőjti időben tartották meg, de csak egyszer az évben.

P. *Bellintani* Mátyás, ki mint József atya kortársa a negyvenórai szentségimádás keletkezésének történetét megirta, szintén buzgó terjesztője volt ezen áhitatgyakorlatnak. Ő maga irja, hogy 1564-ben *Spoleto*-ban, 1565-ben *Nami*-ban prédikált a negyvenórai szentségimádás idején; 1568-ban pedig szokásba hozta azt a *nápolyi* királyság területén.

A mit nevezett atyák oly szép sikerrel kezdeményeztek, azt továbbfejlesztették a többi kapuczinusok.

Rómába is átkerült a negyvenórai szentségimádás 1541-ben. A zarándokoknak a Szentháromságról nevezett társulata — alapitója Nérei szent Fülöp 1548-ban — minden hónap első vasárnapján, egyik Mária-társulat pedig a hónap harmadik vasárnapja körül tartotta. — *VIII. Kelemen* pápa rendeletére (1592 nov. 25. «Graves et diuturnae») Rómában is örökimádássá vált, ugy hogy az év folyamán meghatározott sorrendben templomról-templomra tartották; advent első vasárnapján a vatikáni szent Pál kápolnában veszi kezdetét. Az Egyháznak szorongatott helyzete — nevezetesen a franczia hugenotta-harcz — ösztönözte erre a pápát. Meghagyta, hogy a hivek éjjel-nappal szakadatlanul könyörögjenek az ünnepies imádásra kitett Szentség előtt, hogy igy a legfőbb Urat kiengeszteljék és isteni irgalmát kiesdekeljék. Bucsukat is engedélyezett azok számára, kik a negyvenórai szentségimádásban résztvesznek. Mindezen intézkedéseket *V. Pál* pápa (1606 május 10. «Cum felicis recordationis») helybenhagyta.

A negyvenórai folytonos szentségimádás innen kezdve csak Rómára szoritkozott. Más városban csak oly föltétel alatt lehetett végezni, ha ott elegendő templom van arra, hogy a szentségimádást fölváltva és megszakitás nélkül lehessen megtartani. Később e tekintetben könnyités állott be.* Igy *Augsburg* városában oly módon tartották meg a negyvenórai szentségimádást, hogy az egyik székesegyházban évenkint négyszer, a másikban meg háromszor volt ily szentségkitétel.

Kezdetben megszakitás nélkül kellett végezni a negyvenórai szentségimádást; a bucsuk elnyerése is e föltételhez van kötve. Az Ur Jézus példáját akarták ezzel követni, ki negyven napon át éjjel-nappal böjtölt és imádkozott a pusztában. Idővel azonban ezen is könnyitettek, ugy hogy a szentségimádást éjszakára megszakitani lehet. Idevonatkozik *XIV. Benedek* egyik irata. («Accepimus» d. d. 16. April. 1746 ad Episc. Warmiensem.)

A negyvenórai szentségimádás előmozditására társulatokba is állottak a hivek. Ezekből fejlődött a *Rómában* 1883-ban alakult: «*katholikus nemzetek engesztelő imaszövetkezete*».

***

A negyvenórai szentségimádás végzéseért a pápák bucsukat is engedélyeztek.** Ezen *bucsuk* kezdetben csak Rómában voltak elnyerhetők. Máshol, ha a negyvenórai szentségimádást előirás szerint végezték is, a bucsukban csak ugy részesedtek, ha azt külön megfolyamodták; a mint erre számos eset volt.*** Csak *XIII. Leo* pápa jelentette ki a szent bucsuk bizottságának 1897 deczember 8. leirata utján, hogy a negyvenórai szentségimádás végzéseért engedélyezett bucsukat a világ bármely templomában el lehet nyerni, föltéve, hogy ugy végzik a szentségimádást, mint Rómában szokásos, tehát negyven óráig, megszakitás nélkül.

IX. Pius pápa a szent bucsuk bizottságának 1876 november 26-iki iratával ezeket a bucsukat ekképen módositotta: a) *teljes bucsu* nyerhető, egy izben azon negyven óra alatt, mig a szentség nyilvános imádásra ki van téve; a föltételek a szokottak: gyónás, áldozás és ima a pápa szándékára. — b) *10 évi és 10 quadragenai bucsu* nyerhető minden további szentséglátogatásért.

Még *VII. Pius* 1807 május 10. Rómának biboros helytartója utján egyszersmindenkorra kijelentette, hogy a hol a negyvenórai szentségimádás honos, azon templomok valamennyi oltára a szentségkitétel időtartamára az oltárszabadalom kiváltságával bir.

* V. Jos. Schneider, S. J.: Rescripta authentica S. Congregationis Indulg.... Ratisbonae 1885; nn. 44, 55, 84.

** Fr. Beringer: «Die Ablässe»; XII. Aufl. Paderborn 1900.; S. 268—269.

*** Rescript. auth. nn. 4, 31, 42, 44, 55, 84. — Decreta authentica S. Congr. Indulg.... Ab anno 1668 ad annum 1882. Ratisbonae 1883; nn. 7. et 87.

A negyvenórai szentségimádást rendszerint összetévesztik a farsangi szentségimádással. Pedig e kettőnek édeskevés köze egymáshoz. Sőt a hozzájuk kötött bucsuk és kiváltságok tekintetében egyenesen elütnek egymástól.

Till Kálmán.

Kalazanti szent József

(Augusztus 27.)

SZENTÜNK 1556 szeptember hó 11-én született Aragonia Peralta nevü városában főnemesi családból. Atyja születésének megfelelő állami méltóságra szánta, de József már fogadalmat tett, hogy a papi pályára szenteli életét. Mint pap számos évig munkálkodott hazájában a legáldásosabb buzgalommal a lelkek üdvén, mignem belső sugallatra Rómába ment, hol az ifjuság nevelésére «A kegyes iskolák (piaristák) rendjét» alapitotta. Az uj rend gyorsan terjedt és mindenütt bőséges áldást termett. 1889-ben alakult a szent által megállapitott szabályok szerint a «Kalazanti szent Józsefről és az Isten Anyjáról nevezett jámbor munkások kongregáczió»-ja, melynek tagjai, kiket kalazantinusoknak neveznek, különösen a kézművesek és munkások javán fáradoznak.

A szent, kit Isten számos csodával megdicsőitett, meghalt 1648-ban augusztus hó 25-én.

Istennek ezen szolgája kiváló tisztelője volt a legméltóságosabb Oltáriszentségnek.

A nap folyamán gyakran lehetett látni, a mint seráfhoz hasonlóan a Legméltóságosabb előtt térdel. «Ott — ugymond — világosságot találok, hogyan kell élnem.» A szentmise-áldozatot naponkint oly áhitattal mutatta be, hogy az átváltoztatás után átszellemült, arcza ragyogott, igen, gyakran lehetett látni, hogy a földről fölemelkedik. Az Oltáriszentség iránt való tiszteletéből magyarázandó, hogy szabályaiban elrendelte, miszerint a templomokban mindent tisztán és épen tartsanak s hogy a rendi papok az egyházi szertartásokat a leglelkiismeretesebben teljesitsék. Nem ritkán maga öltöztette a papokat a sekrestyében, figyelmeztette a sekrestyés-testvért, hogy szent hivatalában figyelmes legyen, keményen megdorgálta azokat, a kiknél valami hanyagságot tapasztalt s egy izben a sekrestyést egész nap kenyéren és vizen bőjtöltette, mert mulasztása miatt a papnak az oltárnál várakoznia kellett az ampolnákra.

De a szent nem elégedett meg azzal, hogy szivében izzó szeretettel viseltessék a szentségi Jézus iránt, nem akarta, hogy a láng csak égjen és világoljon, hanem hogy másokat is fölmelegitsen. Nem csoda, ha azon fáradozott, hogy lelki gyermekei is hasonló szeretettel és tisztelettel teljenek el. Mutatják ezt azon rendeletek, melyeket erre vonatkozólag adott szabályaiban. Azt akarja, hogy gyermekei fejüket mindannyiszor lefödjék és meghajtsák, valahányszor a legszentebb Szentség nevét kimondani hallják vagy maguk kimondják; hogy térdüket egész a földig meghajtsák, midőn előtte elmennek és a földet tisztelettel telve megcsókolják, midőn azt elhagyják. A szent elrendelte, hogy a rend papjai a szentmise-áldozatot naponkint a megfelelő tisztelettel bemutassák, a lehető legtisztább szivvel lépjenek az oltárhoz, szentmise előtt mindig meggyónjanak, ha csak a legkisebb vétket is érzik magukban, ő maga is mindennap meggyónt a szentmise előtt. A legméltóságosabb Oltáriszentségben rejlő Jézussal folytatott bizalmas társalgásából, ki a gyermekeket oly igen szerette s azt akarta, hogy egy szegény kézműves fiának tartsák s maga is dolgozott szent József műhelyében — ebből a bizalmas társalgásból érthető meg, hogy az ifjuság, a munkások és kézművesek iránt oly gondos és szerető szivvel viseltetett.

Az alpesi rózsa

(Legenda.)

ABBAN az időben történt, midőn szent Severin az evangélium fáklyáját Ausztria területén végighordozta. A hova a szerény és durva ruhában járó férfiu lábát betette, áldás és béke fakadt nyomain s rómaiak, germánok, góthok és markomannok alázattal hódoltak meg a fakereszt előtt, melyet közéjük vitt.

Mélyen benn az Alpokban, a mészkőbarlangokban rejtőzködve lakott Ruthard, a kit általánosan csak rablóvezérnek neveztek, több mint száztagu bandájával. Nem volt még nála vakmerőbb, veszedelmesebb utonálló. Valamikor szabad nemes, tekintélyes germán volt, de törzsének fejei számüzték, mert a vendégjogot megsértve, ellenségét megölte tűzhelyénél, a hol oltalmat keresett. Mindenkinek szabadságában állott, a kinek tetszett, fejét venni a bűnösnek, de Ruthard nem hagyta magát ily olcsó béren megvásárolni. Társakat szerzett s réme és ostora lett a vidéknek. Mértföldeken át reszketett a várakban és szabadfalvakban minden, midőn a nevét kiejtették. Egy kereskedő sem mehetett többé sarczolatlanul a maga utján s jaj volt a védtelen utasnak, a ki nem ismerve az utat, Ruthard területére jutott. Sőt a büszke római legiókkal is szembe mert szállni vad czimboráival s kezei vértől párologtak.

Ekkor az égtől fölvilágositva, elhatározta Severin apát, hogy a vakmerő rablót megtériti s csak egy vándorbottal és fakereszttel fölfegyverkezve Kletus testvér kiséretében utnak indult a rabló rejtekhelyére.

Két napig vándoroltak az erdők bozótjain s járhatatlan görgetegeken keresztül, mignem az ismert barlangok közelébe jutottak. Másnap akartak a rablóvezér eme kizárólagos területére jutni, de az utolsó éjszakára magához hivta őket egy vendégszerető erdőlakó, névleg Ingo. Barátságosan kinálta őket kenyérrel és sóval, tüzet rakott a tűzhelyen s vacsorát készitett nekik. De rémülve hökkent vissza, midőn Severin utazásának czélját megnevezte.

— A vérszomjas rabló barlangjába akarsz menni? — kiáltott. — Idegen, figyelmeztetlek! Jobb a medve barlangjában és a nőstényfarkas odujában virrasztani, mint Rutharddal barátságos párbeszédet folytatni. Száznak és ezernek oltotta már ki életét ez a szörnyeteg a legkínosabb gyötrelmek között. Te sem fogsz onnan élve visszajönni.

De Severinus csak mosolygott, kérte őt és Kletust, hogy csak pihenjék ki magukat, mig ő kissé távolabb a kunyhótól a fák alatt letérdelt s az éjszakát csendes társalgásban töltötte el az Istennel.

Ruthard és czimborái e közben kancsó és koczkajáték mellett mulattak, nevetgéltek és gunyolódtak a szent apát leendő látogatásán, melyről már értesültek. Marbud, a rablók között a legvadabb és legvakmerőbb, hozta meg a hirt. Hol értesült róla? Ki tudná azt! Mert ő sokat tudott, a mit a többiek sohasem tudtak volna meg. Nem egy szép zsákmányt köszöntek már neki és a mióta köztük van, ugy látszott, mintha a szerencse jobban kedvezne nekik mint előbb! Becsülték őt ezért, de nem szerették, sőt nem egyszer, a vezért sem véve ki, valami titkos borzalom fogta el őket előtte. Vadságát maga az elvetemült rablóvezér is megsokallotta. Sohsem tudott neki eleget ölni és perzselni, mindig azon fáradozott, hogy még nagyobb kegyetlenségre ösztökélje. Külsője is visszataszitó volt. Zöldes, csillogó szemeivel álnokul pislogott, rút, visszataszitó arczát vörös haj árnyékolta be s a szandál nem volt elég, hogy lábát, mely őt egészen eltorzitotta, teljesen eltakarja.

— Csak vigan, testvérek! — kiáltott és megcsóválta kancsóját — ki tudja, hányszor leszünk még együtt ily vigan. Talán holnap este már pásztornélküli nyáj leszünk s a rettenetes Ruthard vezér penitencziát tart Severin jámbor fagalambjának szelid szárnyai alatt.

— Azt nem éred meg, Marbud — válaszolá Ruthard s kedvetlenül tette félre a koczkát. Ma elment kedve a játéktól.

— Annál jobb, vezér! Bizony eléggé bántott volna a dolog s mindig irigyeltem volna Severintől a diadalt, hogy kincseidet szekereken szállitja Favianisba* s téged a kiváncsi népnek ilyenformán mutat be: «Nézzétek, én a dühöngő medvét szelid báránynyá változtattam, a szabad rablóvezérre ráütöttem a szolgaság bélyegét.

* Rács

— Hallgass Marbud, nem türök ilyen beszédet — fortyant föl vadul a rablókapitány. — Esküszöm, hogy Severin nem hagyja el élve ezeket a hegyeket.

Marbud fürkészve nézett rá.

— Meg tudnád azt tenni? — kérdezte látszólag közönyösen, a kétkedés hangján és Ruthard keserüen mondá:

— Miért ne. Nem tettem már ehhez hasonlókat?

— De azt mondják, hogy Severinus, a kit mindenfelé tisztelnek és csodatevőnek tartanak, sérthetetlen — veté közbe egy harmadik.

Ruthard összerezzent, de Marbud megvetően kiáltotta:

— Üres fecsegés, melyet az asszonyok eszeltek ki! Annál nagyobb lesz majd a rémület, mely elfog mindenkit, midőn megtudják, hogy Ruthard vezér az alvilágba küldte azt, a kit sérthetetlennek tartottak.

— Rettegjenek és reszkessenek a számüzöttől mind, mind! — kiáltott Ruthard vadul. — Marbud, holnap velem jösz a keresztény ellen.

— Nem várod meg itt? — kérdé csodálkozva a rablók egyike.

— Nem, nem! Nem akarom még egyszer — azaz, akartam mondani, nem akarok a vendégjoggal visszaélni. Lakásomon kivül érje a halálos csapás!

Marbud szemei villogtak, mint a lesben álló farkasé.

— Akkor azt tanácsolom neked, vezér, mérd rá a csapást, midőn a papi méltóságot gyakorolja. Abban a pillanatban találd őt, midőn a czeremóniát végzi, melyet a keresztények szent áldozatnak neveznek, s azt állitják, hogy Istenüket egy kis darabka kenyér alakjában kezeik közt tartják s eledelül élvezik; nem találsz jobb alkalmat a mieinknek bebizonyitani, hogy a keresztények Istene csak üres phantom, s nevedet még félelmesebbé, még hirhedtebbé teszed, mint a milyen eddig is.

— Ugy legyen! Vezethetsz — válaszolá a vezér eltökélten, jóllehet több rabló óva emelte föl hangját, sőt magát is remegés fogta el. De egyszer szavát adta, becsülete van koczkán, vissza nem léphet.

Midőn megvirradt, Severinus a zöldelő réten a szentmise-áldozatot mutatta be. Kletus testvér szolgált neki, kissé távolabb pedig Ingo térdelt s csodálattal szemlélte őket. Már régebben táplálta azt a csendes óhajt, hogy a keresztény hitet közelebbről megismerhesse s most szilárd elhatározássá érlelődött benne; meg is mondta a szentnek, hogy meg akar keresztelkedni. Föl is veszi, ha ez az öreg tiszteletreméltó férfiu sértetlenül visszatér a keselyü karmaiból.

Ruthard és Marbud is jelen voltak s egy nagy kő mögött rejtőztek el. Egyik a mohó vágytól, másik az aggasztó izgalomtól reszketve várták a döntő momentumot.

Severinus épen a titokzatos szavakat mondotta ki, melyek a jelentéktelen kenyeret az Ur legszentebb testévé változtatják, midőn egy nyil hasi-

totta át a levegőt, elrepült a szent feje mellett, átfurta a szent kenyeret s néhány lépéssel odább a földre hullott. Ingo és Kletus rémülten kiáltottak föl, de Severinus egészen nyugodt maradt. Magasra emelte a legszentebb Eucharistiát s ime: a kis sebből vér csörgedezett. Végigfolyt a szent kezein s a földre csöpögött s a hova a vércsöppök estek, a zöldelő réten kicsi, piros virágok fakadtak — az első alpesi rózsák.

Marbud rettenetes átkozódásban tört ki s eltünt Ruthard oldaláról, mintha a szél párává fujta volna szét. Ruthard vezér pedig előrohant s bocsánatért esedezve az Isten emberének lábaihoz veté magát. A csoda lelke mélyéig meghatotta. A keresztséget kérte s örökre fölhagyott bűnös életével.

Néhány nappal később Severin tényleg bevonult Favianisba s mögötte több ökörfogaton szállitották a rablóvezér aranyát és drágaságait. A kincseket a zárda épitésére s a zárda-templom diszitésére forditották. A vezérnek, az apát közbenjárására a rómaiak bocsánatot és védelmet biztositottak, a germán törzsfők pedig a körülményekhez képest csekély penitenczia fejében a számkivetést visszavonták. Ruthard aztán töredelmes bűnbánatban fejezte be életét, mint szolgálótestvér a favianisi kolostorban.

Hasonlóképen tett Ingo is. Ő is követte a csodatevő Severint, mint hivő keresztény s nem akarta őt soha többé elhagyni.

Az alpesiek pedig most is különös szeretettel és tisztelettel szemlélik az alpesi rózsát.

Az Oltáriszentség tisztelete a czéheknél.

II.

Megszüntek a czéhek s velük együtt eltünt az iparosok vallásos szelleme. Időtlen-időkön át mintha csak parlagon hevert volna az iparosok hit-erkölcsös élete; mintha csak az iparososztály lett volna lelki tekintetben a legelhanyagoltabb. Pedig érdemes velük foglalkozni; hálás tér kinálkozik köztük apostoli munkálkodásra!

Többször történtek kisérletek a czéhek visszaállitására. Németországban például törvényhozásilag lett visszaállitva a tetszésszerinti (facultativ) czéhrendszer. Ám, ha nem is sikerül fölujitani a czéheket, de lehet és kell is megteremteni azt a valláserkölcsös szellemet, mely a czéhek uralma alatt lengte át az iparosok szivét-lelkét.

Mintha tünedezni kezdene az éjhomály, mely az iparosok lelkiéletét elborította. A kezdet kezdete, a pirkadás megtörtént már mindenfelé. Számos gyakorlati eszközt eszeltek ki az iparosok hit-erkölcsös életének megszilárditására, terjesztésére, mélyitésére. Bennünket természetesen csak azon intézkedések érdekelnek leginkább, melyek az Oltáriszentség tiszteletének körébe tartoznak.

1891-ben következő hir járta be a katholikus lapokat:* Lélekemelő ünnepség folyt le *Párisban*. Mintegy háromezer franczia gyáros és kereskedő gyülekezett össze a montmartrei Jézus Szive templomban. Valamenynyien a szent áldozáshoz járultak s utána Jézus szentséges Szivének ajánlották lelküknek, akaratuknak egész erejével önmagukat, családjukat alárendeltjeiket, munkásaikat és gyáraikat. Langénieux biboros végezte a nagyszerü szertartást.

A keresztény munkások és iparosok lelki és anyagi jólétének emelésére alakult egy szerzetes-társulat (Congregatio Piorum Operariorum) *Bécsben* 1889-ben. Ezek Jézus legszentebb Szivének ünnepét követő vasárnapon egybegyüjtik a munkásokat, inasokat, legényeket és mestereket s a kitett Oltáriszentség előtt ünnepélyesen Jézus szentséges Szivének ajánlják őket. Minden hónap első vasárnapján e szerzetes-társulat templomában egész nap szentségimádás van; délután pedig a vecsernye alatt a keresztény munkások és iparosok megható imádság kiséretében ujból fölajánltatnak Jézus szent Szivének.** Igy vallják meg a munkások és iparosok nyilvánosan azon elveket, melyeket nevezett szerzetes-társulat buzgó tagjai csepegtetnek beléjük.

Hát mi történik nálunk *Budapesten?* Az apostoli szellemü P. Bóta Ernő S. J., az iparos ifjak és mesterek Mária-kongregáczióinak lelkes vezetője, kezdeményezett valamit. A vezetése alatt álló Mária-kongregácziók egyesülve a többi férfi-kongregáczióval minden hónap első vasárnapján reggel 6 órától este 6 óráig szentségimádást tartanak Jézus Szive templomában. Félóránkint fölváltva az egyes kongregácziók néhány tagja tiszteletőrséget alkot az oltár előtt. Ezek a kongregánisták kiváló tisztelői az Oltáriszentségnek. Csak példaképen hozom föl, hogy az iparos ifjak Mária-kongregácziójában a tagok egy évi erénygyakorlatai (obsequia) közt szerepelt: hétköznapi szentmisehallgatás 933, szentséglátogatás 889, szent áldozás a közösön felül 350 esetben.*** Itt a számok beszélnek.

Lám, mégis csak jó talajra talált az isteni ige az iparosoknál. E siker buzdítsa az érdekelteket további buzgó, kitartó, önemésztő, szóval apostoli munkálkodásra!

***

Mindenfelé Jézus szentséges Szivének, a szentségi Ur Jézusnak ajánlják

* Pl. Magyar Sion 1891. évf. 555. l.

** «Jézus Szivének Hirnöke», 1898. évf. 291. l.

*** Emléklapok az iparos ifjak Mária-gyülekezetének második évéről. Budapest, 1903.; 9. l.

föl magukat az iparosok. Vajha példájuk gyujtó szikra lenne, mely lángra-lobbantaná minden körben-rétegben a szunnyadozó jobb érzést! Bárcsak e kezdeményezés mindenkit hasonló tettre lelkesitene! Akkor megérhetnők a boldog időt, hogy községek, városok, egyházmegyék, tartományok, országok, egyesek, családok, testületek, intézetek, népek és nemzetek helyeznék magukat — *a szentségi Ur Jézus oltalmába.*

Till Kálmán.

Öreg elsőáldozók

(Mariatrost, trappista-telep Dél-Afrikában.)

Az idei első áldozók közt — irja egy rendi nővér — volt három öreg nő is, egyikük bizonynyal volt már 80 éves. Mivel nagyon messze laktak a missió-állomástól, már a husvéti szent ünnepekre eljöttek hozzánk, hogy a nagy napra jól elkészülhessenek. Fehérvasárnapot megelőző két napon P. Rektor 13 elsőáldozójának, a kik között három fiatal házaspár is volt, olyan exercicium-félét tartott, mi alatt igazán épületesen viselték magukat; legjobban tetszett nekem mégis a három öreg anyóka; valósággal gyermekek lettek a szó legszebb jelentésében.

Fehérvasárnap előestéjén, kézimunkámon dolgozva, ültem az ablaknál, midőn a legidősebbik hozzám jött meglehetősen szomoru ábrázattal, ugy hogy csodálkozva kérdeztem, mi baja van s vajjon nem örül a holnapi szép napnak.

— Igen, épen ez az, a miért olyan szomoru vagyok — válaszolá az öreg nénike. — Holnap lesz a nagy ünnep és nézd csak, hogy' nézek ki. Ez a piszkos ruha az egyetlen, a mivel rendelkezem.

Próbáltam vigasztalni s mondottam, hogy a jó Isten a szivet tekinti s nem a ruhát. Mindezt szivesen megengedte, de mégsem nyugodott meg egészen.

— Kedves testvér — mondá végre — adj egy darab szappant, a ruhámat akarnám kimosni, hogy legalább tiszta legyen.

Behivtam a varrószobába, a hol nagy meglepetés várt rá, mert épen bejött a főnöknő egész halom ruhával, mely mind az elsőáldozóknak volt szánva s mivel az öreg néni valamennyi között a legszegényebb volt, egész öltő ruhát kapott. Persze csak egyszerü karton ruha volt, de a jó anyókát mégis oly gyermekes öröm fogta el, hogy alig tudta magát fékezni. Szeretném, ha a mi kegyes jótevőink meggyőződhetnének róla, mennyire megbecsülik itt adományaikat. Mert nem mulasztottuk el megmondani nekik, hogy ezt a ruhát a jó keresztények tisztán az ő számukra küldték a nagy tengeren keresztül, a mi egészen könnyekig meghatotta őket.

Másnap reggel az összes elsőáldozók jó korán fölkeltek, hogy rendes időben készen legyenek, de nehézség nehézséget ért az öltözködéssel. A három öreg egész buzgósággal akart egymáson segiteni, de abszolute semmire se mentek; nem akart semmi sem jól állani. Isten tudja hányszor bujtak bele a kiforditott ujjasba ugy, hogy az alsó része fölül, s a felső alul volt. Végül behivták a nővért:

— Inkosazána legyen oly jó, segitsen rajtunk, sohse leszünk készen.

A nővér természetesen a legnagyobb örömmel megtette s a három öreg anyókát felöltöztette, mint a gyermekeket.

Alig ért véget még a nagy munka, mikor megkondult az ünnepi harangszó. A szép ünnep megkezdődött. Az idő is pompás volt, mintha az ég is ünnepelni akarna a szép napon. Az elsőáldozók viselkedése a szent cselekmény alatt hihetetlenül épületes volt. Nyiltan megvallom, hogy ezeknek a feketéknek első áldozása sokkal jobban meghatott, mint hazámban a fehér gyermekeké. A hálaadás után gyümölcslakoma volt, melyen, a főtiszt. misszionárius atya is részt vett s mint az atya gyermekei között, a legbarátságosabban társalgott velük. Végül még egyszer áldást kértek tőle s aztán a mennyországgal szivükben, visszatértek kraaljaikba.

Négy hét mulva kettő ezen öreg asszonyok közül még egy meglepetést okozott nekünk. Szombat volt, majdnem egész nap oly rettenetes vihar volt, hogy mindent magával sodort, a mi nem volt olyan szilárd, mint a szög. Csak nagy fáradsággal lehetett egyik házból a másikba menni. Ekkor este láttuk, a mint a két jó anyóka egészen kimerülve az állomásra jön. Meg kell gondolni, hogy kraaljuk majdnem három órajárásnyira van innen! Miért jöhettek? Nos, hogy ismét gyónhassanak és áldozhassanak. A misszionárius atya csodálkozó kérdésére, hogyan tudtak ilyen időben eljönni, azt feleltek:

— Mindig elestünk, és mindig fölkeltünk és nem nyugodtunk, mig ide nem értünk.

P. Rektor biztatására egy nagyobb iskolásleány megkérdezte tőlük, szeretik-e az Istent. Megütődve hallgattak egy darabig, aztán azt mondották:

— Gyermek, hogy kérdezhetsz ilyet? Egyedül Isten iránt való szeretetből jöttünk mi ma ide.

Én pedig azt gondoltam: Boldogok a lelkiszegények, mert övék a mennyek országa.

Ha azt tudtuk volna!

Észak-Amerikában élt egy öreg ember, a ki éveken át tartó takarékosságával szép vagyont szerzett. A mint ez az öreg ember érezte, hogy élete vége közeledik, irt a rokonainak, hogy mivel a tél a küszöbön van, támogassák egy kis segitséggel és védelmezzék meg az éhhaláltól és fagy ellen.

Mult az idő, a nélkül, hogy kérő soraira választ kapott volna; egyedül testvérének gyermeke, egy szegény leány, a ki kenyerét mint tanitónő volt kénytelen megkeresni, küldte el neki megtakaritott 50 dollárját.

Mekkora volt azonban a rokonok csodálkozása, a mint kevéssel ezután megtudták, hogy ez az öreg ember jólétben volt és összes, mintegy 20.000 dollár értékü vagyonának örökösévé azt a szegény, de jószivü leányt tette.

Ja, ha azt tudtam volna!

Épen igy és egy hajszálnyira sem másképen cselekszik velünk az örökkévalóság királya. Véghetetlen javakat, egész világokat, a mely maga egy paradicsom — igért nekünk. Mivel azonban ez a birtok, ha egyszer el lesz foglalva, örökké megmarad, meg akar győződni, vajjon méltók voltunk-e a megajándékozásra és megvizsgálja sziveinket.

Nincs-e ott a legméltóságosabb Oltáriszentségben kicsinyben tehetetlenül, védelem nélkül, láthatatlanul és vér nélkül? Nem könyörög-e itt a szeretetünkért? Sokan egész életünkön át kikerülik, mivel szegénynek látják, hanem ha a tulvilágra érnek és Őt mint a dicsőség Urát megismerik, akkor majd ők is mondják: Ja, ha azt tudtam volna! Azokat pedig, a kik Őt itt a földön ismerték és szerették, örököseivé teszi. (Paradiesesfrüchte.)

Az Eucharisztia Zenéje

Irta: Járosy Dezső.

XII.

Zenetörténelem csalhatatlan fényénél láttuk, miért állott be dekadenczia a palestrina-stil nyomában. A zene elhagyja az Egyházat, nem azért, mintha kifejező nyelvének gazdagsága, a történelem folytán jelentkező frazeologia mérhetetlen terjengőssége lényegével ellenkeznék, hanem azért, mert ezen változás szükségessége még az Egyház szemében is *egyedül a világi zenének volt kiváltsága*. Ezen hatalmas történeti fordulópont határköve sokat jelentett. A világi zene — mint művészet — ugyszólván alig létezett. Fogalma teljesen azonos volt a népies zenével. Az emberiség sóhajtozta a zenei megváltást, hisz a *zene klasszikumának egyedüli helye a templom*. S a ki mindezekért fukarsággal, szükkeblüséggel vádolja Egyházunkat, nem ismeri, kevésre becsüli az elvitázhatatlan érdemeket, melyekkel az Egyház mint zenekedvelő intézmény a komoly, tartalmas zenét nemcsak megteremtette, hanem nevelte egészen a palestrina-stil kontrapunktikus tökélyének mérhetetlen fokáig.

Az idők jele, hogy ugyanakkor, mikor az egyházi zene egy ideális és befejezett művészetnek áll magaslatán, megállapodik, zenei kincseinek teljével ajándékozza meg a zenét, szerényen félrevonul s a világi zenének adja át a jogart és kormánypálczát. Ismert tény, hogy azóta a hatalom az övé. Egyházi zenénk további fejlődése ugy tünik föl nekem, mint egy tétlen, elszegényedett járó-kelő, ki minden vagyonát elajándékozta, magának mitsem hagyott; morzsákat remél azoktól, kiknek termőföldeket juttatott.

Ez a világi zene pedig egyre gőgösebb és elbizakodottabb. Elkezdődik a korszak, mikor fejedelmek és udvarok kegyeibe kerül a zeneművészet; a mikor otthagyja az oltárt s a földi trónok előtt tömjénez. S ezen eljárásnak csak kedvezett a világtörténelem folyása. Dult a reformáczió s a mint az Egyház dogmáit és erkölcstanát kevésre becsülik, gyalázzák, ugyanazon mértékben teljesen idegen alapon talajozzák művészetük s igy zenéjük jövendőjét is. A reformácziónak csak egy az érdeme: Bachban nagyranevelte az orgona-stilt, tudatosan fejlesztette az ellenpont művészetét. A többi ezenkivül csak elfeledtette Egyházunkkal a régi hagyományokat. Másrészről emlékezzünk azon elemi igazságra, hogy a protestáns egyházi zene alapjait, fejlődésének csiráit tőlünk vette. A protestáns korális csak az ütem békóiba veri a mi akkor már hatszázados multu ősi gregoriánunkat. S mint később látni fogjuk, a népének természetellenes erőszakolásával *kiölte Egyházunkból az Egyház szűzi, latin liturgikus istentiszteletének hagyományos szellemét.*

Mi utánoztuk a tévelyt s ez által mérhetetlen károkat okoztunk egyházi zenénk jövőjének. Ennek az egy eredeti bűnnek köszönhető, hogy oly korrumpált és téves a mai egyházzenei közvélemény. Az Egyház szolgái a hivőkkel egyetemben nem értik a latin liturgikus istentisztelet előnyeit. Hivatkoznak a mult gyakorlatára s a mig ennek bűnös védőszárnyai alá bujnak, hiába appelálunk az Egyház előirásaira, melyek a «missa cantata»-ra vonatkoznak. Egész egyházzenei közéletünk félénken simul a reformáczió példájához s e ténykörülmény átkos befolyása csak fékeveszett szabadságra inti egyházi zeneszerzőinket.

Mert a világi zene uralkodik. Mellékes lesz a «Musica Sacra», ennek csak esélyszerüen akadnak mesterei. A mikor a Palestrinával a római és németalföldi iskola érája megszakad, akkor egyszerre eltünik az egyházias jóérzés minden jellemző vonása. Tudvalevő, hogy a klasszikus iskoláig (Haydn, Mozart, Beethoven) nem kis időszak mulott el. De e rövidlélekzetü időpontnak mesterei még követik a palestrina-stil hagyományait: *Antonio Lotti*

(1667—1740), *Ottavio Pitoni* (1657—1743), *Antoni Caldara* (1780—1836), *Pompejo Cannicciari, Claudio Casziolini, Giambattista Martini, Dismas Zelenka* és több német egyházi zeneszerző (Schein, Rosenmüller, Hammerschmidt, Albert stb.)

De már egyre vesznek a palestrina-stil eredetiségei. Palestrina kizárólag az egyházi hangnemek területén mozog, minden műve a régi görög hangnemek archaisztikus hangrendszerén alapul. Az *átvezelő-iskola* — melyről előbb megemlékeztünk — már szabadulni kiván a tizenkét egyházi hangnem befolyásától. Kezdődik az uj korra annyira jellemző vezérhang szerepe, mely az előtt mint kivétel (*b*-molle) csak helylyel-közzel nyert alkalmazást. Elhagyták az előbbi hangnemek sajátságos moduláczióját; közvetitő gyanánt szerepelnek a «Musicae Princeps» utolsó ivadékai s mig Janus arcuk egyik felével még a régi mesterekre tekintenek, a másikkal Bach és Händel felé gravitálnak.

Fontos gyakorlati kérdés, minő szerepet juttat az Eucharisztia ezen a hangrendszerben olyannyira ingadozó iskolának? Az előbbiek már megfelelnek e kérdésre. Az irásmodor általános máza egészen Palesztrináé, tehát az egyházzenei tisztaság és szentség minden sérelme nélkül vehetjük föl azokat egyházzenei programmunkba. Hangrendszerbeli eltérésük nem lehet alkalmatlanságuk oka. Hiszen irhatok a modern hangnemekben, a kemény- és lágy főhangnem összes transzpozicziói ban korrekt, egyuttal művészi értékü szerzeményeket, de tehetem ennek ellenkezőjét, irhatok triviálisan is, a mint a későbbi egyházzenei stil jellemzéséből látni fogjuk. A különbség éle ott van, hogy a modern hangrendszer anyaga inkább diszponálhat egyházzenei bűnökre, mint a tizenkét régi egyházi hangnem.

A régi hangnemek ma egyenesen kizárják a triviálitás lehetőségét. Innen van, hogy bármelyik hangnemek elfogadása biztosit bennünket arról, hogy az egyházias motivumok *lényegében* nem esik csorba. Innen van, hogy a mai egyházzenei viszonyok között nagy előszeretettel fordulnak a zeneszerzők a régi hangnemekhez s irnak művészi értékü egyházi kompozicziókat (Schildknecht, Ebner). Mert a vezérhangnak nagy a jelentősége. Van benne valami a drámai vonásból, pláne ha négyes hangzat szolgál alapul. S itt teljesen közömbös, vajjon a lantus firmus avagy más hang lépteti-e föl. Lényege ugyanaz marad.

Történeti vizsgálódásaink tehát három lényeges konklusiót adnak elébünk: az *első*, hogy a palestrina-stil utolsó hagyományai hangrendszerbeli eltérésük daczára még mindig sértetlenül őrzik azon elveket, melyeket a Tridentinum vallott. *Második* igazság, hogy a reformáczió szele egyházi zenénket sem hagyta érintetlenül; ha többet nem rontott, elhalványitotta zeneliturgikus érzékünket, midőn a kormányra a népének kizárólagos uralmát helyezte. A figurális stil kerül előtérbe, a mi ősi gregoriánunkat pedig egyre feledik.

Harmadik igazság, hogy a zene menekül a templomból, elvilágosodik, a zeneszerzés lélektanában a rekordok elsősége nem a templom, hanem a világ hangulata.

E hármas jelenség értékelésére a történelem tanit. Hibásnak tartom, ha egyházi zenénk jobbjai is folyton kesergik az állapotokat, de e mellett késlekednek beigazolni, avagy csak rámutatni azon óriási időtávolságban mögöttünk álló nagy okokra, melyek a jelen, egyházzenei kompozicziónak okozói. A mikor a «missa cantata» ének szövegéről beszélünk, a mikor ennek apológiáját tárgyaljuk, a mikor a cecilianizmus egyetemes itélete a mindennapi szükségletnek tekinti a zeneliturgia, az egyházzenei törvényhozás széles és általános körü ismeretét, ne elégelje meg az akademikus modorban precizirozott pontok és fejezetek tiszta elméleti ismeretét, hanem történelmi perspektivában utaljon arra, hogy volt idő, mikor mások voltak a tényleges állapotok, mutassa ki, milyen okok idézték elő a bejegeczesedett tévelyek nagy tömkellegét s csak akkor hivatkozzék az Egyház változatlan akaratára és parancsára s az eszközökre, melyek alkalmazásával a bajok orvosolhatók.

Mert az egyházzenei állapotok romlottsága nem üstökös, hanem történetileg megokolt jelenség,

Az Eucharisztia tizenkettedik egyházzenei programmpontjában elismerjük a palesztrina-stil utolsó követőinek egyházias jellegét, a nélkül, hogy hangrendszerbeli eltérésüket az egyházi zene javára értékelnők.

(Folytatása következik.)

Sötét éjből az igaz világosságra

(Folytatás.)

Azzel szemben az ifju hozzátartozói, különösen az atya, épen nem viselkedtek előzékenyen; daczára a hithirdető önzetlen szeretetének, melylyel a család iránt viseltetett, ellenséges magatartást tanusitottak. Jóllehet P. Gonzaga sohasem unszolta, soha nem szólitotta föl őket, hogy a kath. egyházba lépjenek, zárkózottak és bizalmatlanok voltak, nyilván az orvostól ösztökélve, a ki nem tudta meggátolni, hogy a missionárius leálczázza.

Igy telt el több hét. Junglu már rég fölgyógyult, de mindig kereste az alkalmat, hogy a páterrel találkozzék, vele beszélhessen — és egy napon igy szólt hozzá:

— Oh, jó páter, ha én mindig nálad lehetnék! Te oly kedves és jó vagy és minden szó a te szádból édes és atyai! De ha jónak látod, fölkereslek a missión, a hányszor csak tehetem; mert szivemben ég a hála,

lángol a szeretet s ezt az érzelmet nem tudom soha — soha elfojtani! Engedj azért, tisztelendő atyám, kérésemnek és ne utasits vissza!

— Jöjj csak, a hányszor neked tetszik, gyermekem — válaszolá gyengéden a missionárius. — Mindig szeretett és kedves fiam leszel.

Elment és másodszor már magával vitte Schant. Kezdetben félénk és tartózkodó volt, de később bizalmasabb lett, mindinkább növekvő lelkesedéssel és örömmel.

Csakhamar a két barát azon vágyának adott kifejezést, hogy a keresztény vallásban oktatást nyerjenek. P. Gonzaga jóakaró barátjuk és tanitójuk lett. Meleg, szeretetteljes szavai, melyek meggyőződéstől áthatott szivből fakadtak, termékeny talajra estek, szeretettől és hálától jól előkészitett földbe, melyben csakhamar erős gyökeret vertek s gyönyörü virágokat fakasztottak.

Csak egy fekete felhő sötétitette el a páter és a két fiatal keresztény örömét! Junglu atyja magánkivül volt, midőn meghallotta, hogy fia nemsokára a katholikus egyházba fog fölvétetni. Az öreg kinai megesküdött nagy esküvel, hogy nem fog nyugodni, mig eltévelyedett fiát elhatározásától, hogy keresztény legyen, el nem tériti s elcsábitóján, P. Gonzagán boszut nem áll.

Ennek folytán az ifju helyzete olyannyira nehéz lett, hogy elhatározta, hogy hátat fordit az apai háznak, hogy atyja haragjának vad kitöréseitől és fenyegetéseitől megszabaduljon. Egy éjjel utnak indult a missió csendes otthonába, mely vendégszeretően nyilt meg előtte s neki is menedéket nyujtott. Itt oktatták őt a szent hitre s egy napon megtörtént a két fiatal kinai keresztelője, melyben Junglu Alfréd, Schan György nevet kapott.

3. Mindent Jézusért.

Néhány hét telt el azóta. A két ifju, kiknek szive telve volt szeretettel Krisztus iránt, folyton erősbödött buzgóságban a kereszténység és a missió iránt. Alfréd családja a kezdetben lázas hévvel tett kisérleteket, hogy fiukat a szülői házba visszahozzák és a keresztény vallástól elidegenitsék. De az idő multával az apa tervét — ugy látszott — elejtette és a reménytelenség tudatában látszólag föladta. Titokban azonban az öreg kinai valamely alkalmas módot keresett, mely Alfrédet kezébe adja. Csak kerüljön egyszer hatalmába, majd lesz gondja rá, hogy a kereszténységet kitépje szivéből! A dühöngő atyának eme vágya mindig hevesebb lett, mióta hallotta, hogy Junglu már meg van keresztelve és keresztény nevet kapott. Most már nem tartott rossznak semmit, hogy boszuszomját kielégitse.

A missión a két megkeresztelt ifju az első szentáldozásra készült, melynek már a legközelebbi napokban kellett volna megtörténnie. Ekkor a nagyfontosságu tényt megelőző napon egész váratlanul megjelent az ifju anyja és sirva könyörgött, bocsássák haza fiát, mert atyja megbetegedett s

halála előtt szeretne vele még egyszer beszélni. P. Gonzaga azonnal tudatta az elszomoritó hirt védettjével, a ki halálra rémülve nem tudta, mit tegyen először. Holnap kellene az első szentáldozáshoz járulnia és atyja a halálos ágyon fekszik! Egészen megzavarodva fordult P. Gonzagához, a ki figyelmeztette, hogy teljesitse atyja kivánságát. Egyuttal azonban óva intette, legyen nagyon óvatos, nehogy valami ellene tervezett kelepczébe kerüljön s melléje adta barátját Györgyöt, a kinek meghagyta, hogy a legnagyobb éberséggel őrködjék Alfréd fölött. Majd megáldotta mindkettőjüket és igy szólt hozzájuk:

— Menjetek most Isten nevében, kedves barátaim s jöjjetek vissza ép egészségben. A mennyek Királynéja oltalmazzon benneteket, hogy semmi szerencsétlenség ne érjen titeket. S ha valami történik veletek, hivjátok segitségül Máriát. Ő nem hagy el benneteket, mert kegyes mindenekfölött és mindig kész, hogy a benne bizókért mindenható Fiánál közbenjárjon.

Forró könnyek közt vett bucsut a két ifju P. Gonzagától és siettek haza szülőföldjükre, honnan a kinai nő már eléjük sietett.

Nem sokáig tartott s a két ifju ott állott a beteg kinai háza előtt. Nem mozdult semmi; az egész környék kihaltnak látszott.

— Nagy Isten! — sóhajtott föl Alfréd — csak ne legyen már késő, talán atyám már meghalt! Oh, add meg, hogy még életben találjam és karjaimba zárhassam!

Aztán átlépte aggódó szivvel a ház küszöbét, mig György künn maradt, hogy esetleges hivásra kéznél legyen. A helyiség azonban üres volt, Alfréd kénytelen volt a benyiló szobába menni. Ott feküdt atyja egy gyékényen, szemei le voltak zárva. Midőn fia belépett, egy kissé fölemelte fejét s szivet facsaróan nyöszörgött.

Az ifju két ugrással atyja betegágyánál termett s zokogva borult fájdalomtól rángatódzó testére.

— Oh atyám, kedves atyám — kesergett — hogy ily nagy betegen látlak! Oh, miért nem hivattál előbb?

Halálra rémülve hallgatott el a fiatal ember; szeretetteljes kérdése közepett a beteg felugrott s torkon ragadta.

— Hitehagyott, gonosz fiu! — orditott magánkivül a dühtől — végre kezeim közé jutottál s engedetlenségedért elveheted méltó büntetésedet. Ha ebben a pilanatban vissza nem térsz a mi hitünkre, megfojtalak!

Alfréd az ijedtségtől halotthalványan egy szót sem tudott kiejteni. Tehát ebben törte fejét atyja, midőn szinlelt betegségét használta fel ürügyül, hogy őt kezeibe keritse? Kiáltani akart, de a hang torkán akadt. Hozzá atyja nem eresztette el, hanem szoritotta, fojtogatta ugy, hogy majd megfulladt. Végre azonban sikerült neki néhány szakadozott, hörgő hangot adni. Schannak összeszorult a szive, hogy csendben maradjon, de már a következő pillanatban felfogta a tényállást és Alfrédnak segélyére sietett. A mint a szobába

lépett, még látta épen, a mint az atya a fiut bevonszolja egy ajtón, melyet maga után bevágott, bezárt és bereteszelt.

Egy kereszt elé, mely a földön feküdt, lökte fiát az embertelen atya:

— Itt van, nyomorult — kiáltotta rekedten a haragtól — itt van a keresztények ostoba keresztje, melyet ők tisztelnek s amely téged is egészen elbolondított. Szemeim előtt fogod most ezt, a ti bálványképeteket, lábaiddal taposni és leköpni, jeléül, hogy többé nem akarsz róla tudni. Ha meg nem tagadod hitedet, ezt a házat nem hagyod el élve.

Sirva borult Alfréd atyja lábaihoz, könyörgött, esdekelt, kivánjon mindent, csak ezt ne. De minél jobban könyörgött, annál dühösebb lett az öreg. Minden erejével a keresztre szoritva, villogó tőrt huzott elő és a halálra rémült ifju szemei előtt hadonázott vele.

— Atyám, atyám, — rimánkodott Alfréd és esdekelve tartotta föl kezeit. — Atyám, könyörülj meg rajtam és csak holnapig engedj élni, hogy az én isteni Uramat és Megváltómat szivembe fogadjam, azután szivesen meghalok.

— Ne öld meg — kérték most anyja és testvére is — fenyitsd meg szigoruan és zárd be addig, mig föl nem hagy balga gondolataival: a keresztényekkel s azok vallásával.

De az öreg kinai nem hallgatott rájuk.

— Az első szentáldozás! — hörögte a szegény ifjunak. — Holnap a szentáldozásodhoz akarsz járulni. Mielőtt megengedném, meg kell hallnod! Mondd, szólj, akarsz-e parancsomnak engedelmeskndni vagy...

Az ifju nem válaszolt. Nem, atyjának ezen parancsát nem fogja teljesiteni soha! inkább kész Megváltójáért martir-halált halni, melyet Gonzaga atya oly szépen, vonzóan lefestett. Meghalni, oh mily édes lehet az, a hitért vértanúhalált szenvedni!

Ajkai szóra nyiltak. Mohón leste a kinai a lágyan suhogó hangokat: «Oh, édes, jó mennyei Atyám, segíts, kérd szent Fiadat, hogy védelmezzen isteni hatalmával és álljon mellettem!»

Borzasztó ütés hallatszott e pillanatban az ajtón, ugy hogy egyszerre kirepült sarkaiból és György megjelent a küszöbön. Ebben a pillanatban megvillant a tőr a kinai kezében és markolatig döfte azt fia mellébe. Alfréd egy kiáltással összerogyott. Ekkor már György is odaugrott, kitépte az öreg kezéből a gyilkos tőrt és messze elhajitá. Közben az asszony és a leány is előrohantak, a leány elrejté a tőrt, az asszony pedig, hogy megakadályozza a további vérontást, fia és férje közé vetette magát. György karjaiba vette vérző barátját és kivitte őt a szobából. A legborzaztóbb átkozódásokkal és szitkokkal követni akarta őt a kegyetlen atya, de György már oly előre haladt, hogy lemondott az üldözésről és visszamaradt, ujabb bosszuterveket forralva magában.

4. A kereszt győz.

Nagy fáradsággal sikerült Györgynek sebesült barátját a missiotelepre visszavinni. Az egész hosszu uton karjaiban vivé őt és a félelem, hogy esetleg a felbőszült atya által fölizgatott kinaiak üldözőbe vehetik és mindkettőjüket megölhetik, megkettőzteté lépteit. Midőn már látta, hogy senki sem üldözi, többször tartott pihenőt nehéz terhével, mig végre czélhoz ért.

Gonzaga atya könnyes szemekkel fogadá védenczét, aztán gyorsan a seb megvizsgálásához látott. A vizsgálat eredménye kielégitő volt, szerencsére a nemesebb részek nem voltak megsebezve, de Gonzaga atya mégis kijelenté fiatal barátjának, hogy legalább tizennégy nap kell a seb teljes begyógyulására. Ez mélyen elszomoritotta az ifjut, mert hiszen holnap akart az első szent áldozáshoz járulni, mely most már elmarad. De a missionárius oly szeretettel tudta vigasztalni, hogy nemcsak atyjának megbocsátott, hanem szivből kivánta, hogy bár az is oly jó kereszténynyé válnék, mint ő.

Alfréd gyógyulása meglepően gyorsan haladt és mielőtt még a 14 nap elmult volna, elhagyhatta az ágyat. Ki volt boldogabb, mint Alfréd? Öröme csak fokozódott, midőn Gonzaga atya tudatta vele, hogy az ujonnan megkereszteltekkel a következő napon a szent áldozáshoz járulhat. Valósággal izzó szeretettel és áhitattal készült a fontos pillanatra s a hála és szeretet könnyeit hullatta, köszönve a mennyei Anyának, hogy megmentette őt atyjának gyilkos tőrétől. Megkérte Gonzaga atyát, hogy szülőinek írhasson, a mit az szivesen megengedett. Levelében bocsánatot kért atyjától és anyjától, megköszönve nekik minden jóságukat és szeretetüket, melyben valaha részesitették.

Fölvirradt végre a szent nap, midőn Alfréd magához veheté Urát és Megváltóját a kenyér szine alatt. A kis házikápolna fényárban uszott, virágkoszoruk ékesiték az oltárt, melyen a Legszentebb pihent. Tömjénfüst balzsamos illata árasztotta el a templom levegőjét. Közelről és távolról egybesereglettek a hivők, hogy résztvegyenek a szent cselekményen.

Alfréd jóval a szentmise előtt a templomban volt már és az oltár előtt térdelt György barátjával együtt, ájtatosan imádkozva; velük még egy első áldozó térdelt kissé oldalt az oltártól egy alacsony imazsámolyon. Tegnap alázatosan meggyónta bünеit és elvégezte a penitenciát. Most pedig szemei folytonosan a keresztrefeszített Megváltóra voltak függesztve és ajkai ismételten suttogták: «Oh Jézusom neked élek, oh Jézusom neked halok, oh Jézusom tied vagyok élve és halva. Amen!»

Alighogy a mise elkezdődött, melyet Gonzaga atya mondott, midőn egy vad tekintetü kinai keresztültörte magát a hivőkön és a kápolna közepén megállott. Meredt szemekkel bámult a három első áldozóra, mintha rájuk akarna rohanni és széttépni őket. Alfréd atyja volt. A különös jöve-

vény már épen a tört vonta elő köpenye alól, ugyanazt, melylyel a saját édes fiát egyszer már meg akarta ölni, midőn komolyan és ünnepélyesen megcsendül a kis csöngetyü, mely az áldozás kezdetét jelzé. Az ezüstcsengésü hang hallatára az öreg kinai megállott, mintha földbe gyökereztek volna lábai és midőn Gonzaga atya megfordult, hogy az áldozókat az Ur asztalához hivja, önkénytelenül követé minden mozdulatát és nem tudott elfordulni a vonzó kedves kép látásától.

Ott térdelnek ők, kezeiket alázatosan összekulcsolva, szemeiket boldogan és hálásan az oltárra függesztve. Most megfordul a missionárius és kellemes hangon igy szól hozzájuk:

— Kedves első áldozók! Ma először járultok e kath. községben az Ur asztalához, hogy magatokhoz vegyétek Jézus szentséges Szivét a maga teljességében. Mielőtt azonban nektek a szent Testet eledelül nyujtanám, fölszólitlak benneteket, valljátok meg nyiltan, igaznak tartjátok-e mindazt, a mit a római kath. egyház tanit? Fölszólitlak továbbá benneteket, hiven és állhatatosan fogtok-e a szent egyházhoz ragaszkodni s nem engeditek magatokat attól semmi által sem elszakitani? Már a kereszteléskor fogadást tettetek, hogy csak ezen egyedül boldogitó egyházhoz akartok tartozni. Ne feledjétek el soha ezen igéreteteket, melyet Isteneteknek tettetek. Ha hiven és állhatatosan követitek ezt, megigérem nektek az ő nevében az örök életet. Megigéritek mindezt?

Hangos, egybehangzó, meggyőződéstele szivből jövő «igen» volt a felelet. A pap letérdelt és a három elsőáldozóval imádkozott a jó Istenhez, erősitse meg őket szent kegyelmével, hogy kitartók és állhatatosak legyenek a jóban az élet minden válságában. Azután fölemelkedett, hogy megáldoztassa őket.

Hangos jelt adott a kis csöngetyü, midőn a pap a szent ostyát fölmutatta és az első áldozókkal háromszor lassan és ünnepélyesen imádkozta:

— Oh Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jőjj, hanem csak egy szóval mondd, és meggyógyul az én lelkem!

És sajátságos! a kis csöngetyü szava visszhangra talált az öreg kinai szivében is, ki azon gondolattal osont a kápolnába, hogy fiát meggyilkolja. Miért nem rohan most előre, hogy mindenki szemeláttára Alfréd szivébe dőije tőrét? És miért áll ott, mintegy lebilincselve a missionárius földöntúli alakjától, ki ott áll az oltár gyertyafényében és osztja az Ur kenyerét a három ujonnan megtért kinai ifjunak. Hiszen az volt a terve, hogy megmutatja itt minden jelenlevőnek, őt nem riasztja vissza még a legszentebb hely sem, hogy gyermekét, mert ő is ott van az első áldozók közt, tőrével leszúrja.

Nem, nem lett ebből semmi. Forró könyek pörögnek alá szemeiből, egy ideig habozik, de azután az oltárhoz siet és térdre borul a missionárius előtt. Csörömpölve hull ki kezéből a fényes, élesre fent tőr, melyet messze

elhajit magától. Könyörögve emeli kezeit a megrémült lelkiatyához és rimánkodik.

— Oh lelki atyám! bocsássa meg nekem azt a nagy igazságtalanságot, melyet elkövettem és vegyen föl engem is a keresztény hitközségbe. Keresztény akarok lenni, keresztény, mint ti vagytok mindnyájan és egész családom a ti hitetekhez fog csatlakozni. Mint pogány jöttem ide, hogy meggyilkoljam a fiamat, de midőn rá akartam rohanni, akkor emelte föl tisztelendő atyám a szent ostyát, mire engem olyan érzés fogott el, a minőt még soha életemben nem éreztem; egy földöntúli hatalom volt az, mely engem visszatartott attól, hogy a gyilkosságot elkövessem. Most már hiszem én is, hogy a keresztények Istene az igaz Isten, kiben minden embernek hinni kell. Azért könyörgöm, tisztelendő atyám, tanitson meg engem és enyéimet ezen szent vallásra, hogy egykor mi is, mint jó keresztények bejuthassunk a mennyországba!

Aztán fia nyakába borult a zokogó kinai és bocsánatát kérte.

— Lásd, — mondá — azzal a tőrrel jöttem ide, hogy vak dühömben meggyilkoljalak és a nélkül, hogy tőrömet használtam volna, térek vissza. A szeretet és könyörületesség visszatartott attól. És ezért kell a te Istenednek az enyémnek, a te hitednek az én hitemnek lenni». A zokogás elfojtá további szavait.

Visszafojtott lélekzettel nézték a jelenlevők a szokatlan jelenetet. Bámulat és csodálkozás tükröződött az arczokon; senki sem tudta megmagyarázni magának, mit jelentsen mindez. Midőn azonban Gonzaga atya fölvilágositotta őket és a zokogó kinait fölemelve egy padba vezette, hangosan mondtak valamennyien hálaimát az egek Urának, ki mindezt oly csodálatosan elintézte.

Két hónappal később ismét a kápolnában állott az öreg kinai, most azonban vele volt a felesége és leánya is, hogy a szent keresztséget fölvegyék; és ma a kinai család a legbuzgóbbak közé tartozik az egész missión és legszorgalmasabban fáradozik, hogy minél több tévelygő lelket szerezzen meg a kereszténység által az égnek. (Vége.)

Összes hátralékos előfizetőinket kérjük, sziveskedjenek az előfizetési dijakat minél előbb beküldeni.

A lap kiadása óriási költségeket hárit az Oltáregyesületre, s ha a dijak pontosan be nem folynak, a lap kiadási költségeinek hiányát csak az egyesület szent czéljainak rovására lehet pótolni.

Egyben kérjük régi előfizetőinket, kegyeskedjenek ismerőseik körében lapunkat ajánlani, őket előfizetésre buzditani, mert csak az előfizetők számának tetemes emelkedése esetén lehet a fokozott igényeket kielégiteni.

Oltáregyesületi ügyek.

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1904 január hóban befolyt díjak:

Truzsits Erzsébet 1 k, Weidinger Erzsébet 1 k, Berki Lajosné 2 k, Kerékgyártó Katalin 4 k, Fejérváry Coelestin 10 k, Báró Orczy Thekla 4 k, Keiner Rosina 2 k, Schauschek Matild 2 k, Schwindt Fanny 5 k, Huber Josefa 2 k, Szelmayer Károly 4 k, Szelmeyer Irma 4 k, Szelmayer Sarolta 4 k, Szelmayer Gizella 2 k, Szelmayer Mária 2 k, Kroli Katalin 24 f, özv. Schidek Tivadarné 4 k, Janik Mária 2 k, Glinsky Borbála 2 k, a Pilis szent István-i tagoktól 32 k 4 f, Láncz Fridolin 10 k, Klári Józsefné terjesztőnő által Noszeda Tivadarné 2 k, Noszeda Erzsike 40 f, Dvorzsákné 2 k, Kvassay Jenőné 4 k, Richter Józsefné 4 k, Richter Margit 2 k, Klär József 2 k, összesen 16 k 40 f, özv. Erdélyi Teréz terjesztőnő által Katona Margit 4 k, Erdélyi Magdolna 2 k, Morvai Matild 2 k, Erdélyi Imréné 2 k, Lőriczi Gáborné 2 k, Mituş Fani 1 k, özv. Erdélyi Teréz 4 k, Bittermann Katalin 24 f, összesen 17 k 24 f, Szabó Mariska 1 k, Laub Jánosné terjesztőnő által Schäffer Istvánné 6 k, Dvorzsák Ferenczné 2 k, Kauzrill Anna 2 k, Gigler Istvánné 2 k, Birkl Floriánné 2 k, Flory Józsefné 2 k, Szende Alajosné 2 k, özv. Holzbauer M.-né 2 k, összesen 20 k, Danczer Aloisia terjesztőnő által Kránykák Anna 2 k, Hornyák Anna 1 k, Nusz Lajosné 40 f, Halik Emilia 4 k, Hnaupek Paulin 2 k, Szabó Terézia 2 k, R. Balázs Teréz 1 k, Hardi Ferencz 1 k, Kovács Mári 1 k, Bokros Katalin 1 k, Lobos Anna 2 k, Török Anna 1 k, Török József 1 k, Malmann Mária 1 k, Pintér Ilona 1 k, Kralovánczky Katalin 2 k, Danczer Aloisia 2 k, Rácz Antal 40 f, Rácz Rozália 40 f, Tóth Mária 40 f, Müller Katalin 24 f, Józsa Márton 2 k, Józsa Anna 2 k, Marinovits Szilárdné 2 k, Lupcsuk Chrisztina 2 k, Kosella Gizella 2 k, Meiszner Mária 24 f, Hollik Mária 24 f, Katona Anna 1 k, Pletenik Etel 24 f, Farkas Anna 1 k, Jántoky Luiza 2 k, Vozárek Aloisia 1 k, Lotz Anna 1 k, Kappenstein Zsuzsanna 2 k, Páska Mihályné 2 k, Páska Mária 2 k, Stefanek Mária 24 f, Dála Mária 2 k, Budapest: Kishari Jánosné 60 f, Kövesi Teréz 60 f, Balcsó Mária 2 k, Novák Mária 2 k, Paksi Katalin 24 f, Madaras Józsefné 6 k, Fosztoczky Ivánné 2 k, Keskovéi Anna (Friedau) 2 k, özv. Major Ferenczné 6 k, Ő kegyelmessége őrgróf Pallavicini Edéné elnöknő által Herczeg Hohenlohe Clodwigné, Pallavicini Stefania grófnő, Bartl Malvác, Hukk György, özv. Érczhegyi Ferenczné, Blundell-Uzovics Louiza, Zichy Pallavicini Edina grófnő, özv. Mailáth Györgyné összesen 80 k, Janosik Etel 4 k, Kraczmari Irma 4 k, Székely Miklósné 2 k, Barányi Adalberta 4 k, ftdő dr. Csajka Ernő ur által Garamszőlős 2 k, Blázsik Ferenczné 2 k, Pöstyén 26 k 14 f, Ebedecz 30 k, Bozók 64 k 04 f, Alsó Pél 4 k 20 f, Nógrád-Patak 30 k, Héregh 29 k 52 f, Pozsony-Eperjes 16 k 45 f, Bakabánya 20 k, Nagy Csömöte 36 k 46 f, Nyitra-Egerszeg 54 k, Hédervár 20 k, Blázsik Ferenczné 2 k, Major Andrásné 1 k, Budajenő 13 k, Erdrefalva 70 k 02 f, Ipolyság 67 k 08 f, ns. és ftdő Szentgyörgyi J. Károly ur a szaniszlói tagoktól 29 k 36 f, főtiszteleндő dr. Pályi József ur által az akai tagok 72 k, Alsópáhok 5 k, Batyki 1 k 92 f, Három fagyarévi 2 k 50 f, Lengyelthóti 22 k 98 f, Nemesvidi 41 k 08 f, Nemesdédi 10 k 60 f, Salamon 10 k, Sámson 12 k, Szomajam és Kaposmező 29 k 30 f, Tóthgyugyi 3 k 12 f, Tapolcza 26 k, Zics 12 k 24 f, Lórenz János 1 k, Lórenz Mária 1 k, Lórenz Adél 2 k, Zeisel Katalin 1 k, Müller Anna 24 f, Kresztics Mariska 3 k, Kovács Anna 2 k, Benedek Jánosné 1 k 60 f, Kubát Rozália 4 k, Flórián Julianna 2 k, Tóthszentpáli 10 k 32, Höflinger Teréz 24 fillér, Krisztman Rozina 2 k, özv. Kormos Béláné 4 k, Lakatos Gyuláné 3 k, Just Ferenczné Batthyányi grófnő 10 k, Szabadhegyi Zoltánné 5 k, Szticpek Gizella 6 k, Zichy Sarolta grófnő 6 k, Pichler Jánosné 1 k, Toppert Emilia 1 k, Jakab Istvánné 1 k, Nicora Józsefné 2 k, Csíz Katalin 4 k, Csíz Mária 1 k, Horváth Istvánné 1 k, Rothen Alajosné és családja 2 k, Blaskovits Ida 2 k, Ambros Lajos 24 f, Grolmusz András 2 k 20 f, Tóth Antalné 4 k, Kőnig Mariska 2 k, Csörgei Julianna 6 k, Hilbertus Teréz 2 k, Wenninger Teréz 2 k, Breznay Etelka 1 k, Steirer Imréné 2 k 40 f, Steirer Ilona 2 k, Strohmayer Karolin 40 f, Klusatsek Kornélia 2 k, Klusatsek M. 2 k, Zalaszentmihályi 20 k 52 f, özv. Doszpot Gáborné (Nagy-Lengyel) 2 k, dr. Turcsányi Lászlóné (Ersekujvár) 2 k, Schwartz Róza (Budapest) 2 k, Kotzán Anna 1 k, Perleberg Zelma 10 k, Perleberg Gizella 10 k, özv. Belházy Emilné 2 k, Fekete Eszter 3 k, Gebra Anna 2 k, ftdő Lahocsinszky Béla pleb. ur a felső-remetei tagoktól 8 k, a nagytétényi tagoktól 5 k 86 f, Bálint Anna (Bpest) 60 f, Schneider Erzsébet 1 k, Praiz Borbála, Szebedi Teréz és Modrina N. (Eszékről) Márkusfalu 6 k 24 f, ftdő dr. Tóth József ur püspöki megbizott által Szombathelvről 33 k 32 f, Szálonak 17 k, Szerdahely 13 k, Bándoly 17 k 40 f, Német-Szent Mihály 35 k 20 f, Kunfalva 29 k 52 f, Bezerédy Dénesné 8 k, Ostoros 13 k, ftdő Koredka Ede Káplán ur a tolcsvai tagoktól 11 k 76 f, ftdő Pacsu Jeromos gk. pleb a németbogsáni tagoktól 4 k, ftdő Zachrudka plebános ur a csolnoki tagoktól 29 k 20 f, Stoffer Miczi 4 k, Vavrineczné 4 k, Lakner Anna 4 k, Farkas Edith 4 k, Várbeli patronage 15 k 46 f, Krug Teréz 4 k, Pummer Johanna 8 k, özv. Mariel Lajosné 1 k, Markó Ludmilla 2 k, Pacher Perninger Mária 1 k, Hirsberger Magdolna 2 k, Koller Magdolna 2 k.

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillerie, carcassonei püspöktől.

Mi közünk veled.

I.

Mikor Jézus Krisztus a tisztátalan lélekhez közeledett, ez fölkiáltott. «Mi közünk egymáshoz, názárethi Jézus?» (Márk 1,, 24.) Nem mondhatnók-e ezt mi is, mikor az Oltáriszentséget magunkhoz veszszük?

***

A zsinagógában, a hol Jézus tanitott, a tisztátalan lélektől megszállt ember volt, a ki igy kiáltott föl: «Mi közünk veled. názárethi Jézus? Elvesz-

teni jöttél minket? Tudom, ki vagy; tudom, hogy Isten szentje vagy».

E bizonyság és e vallomás az ördög részéről (nem is csekély mértékben), bizonyitja Jézus Krisztus istenségét és szentségét. Mi közünk egymáshoz? *Quid nobis et tibi?*

Ezzel az Istennel szemben; a kinek fölsége őt összetiporja; e szenttel szemben, a kinek tisztasága az ő undok rutságát oly élénken feltünteti: a gonosz tisztátalan szellem nem fojthatja magába a megalázó fölkiáltást.

Mikép akarod, hogy én legfőbb fölségednek ellene állhassak?

Mikép türhetnék el tovább is oly összehasonlitást, a mely engem összetipor és megsemmisit?

A názárethi Jézus és e lélek között, a ki befutotta a száraz helyeket, hogy tisztátalan nyugvóhelyet találjon; az volt a különbség, a mi van a koromsötét éjjel és a legderültebb és legragyogóbb éjjel között; sőt inkább, mily összehasonlitást is tegyünk mi, a világosság és a sötétség között?

Ezt megkisérleni is káromkodás lenne. Quid nobis et tibi?

II.

Oh, jaj! Jézus között és mi közöttünk az a különbség, hogy ő szent, mi pedig bűnösök vagyunk, ő erős, mi pedig gyöngék vagyunk.

***

Oh, jaj! Ugyane kérdést hány lélek vetheti föl az oltáriszekrény előtt?!

Nyiljatok meg, szeretet kapui, engedjétek szabadon az isteni foglyot, engedjétek, hadd elégithesse ki szive vágyát, hadd tölthesse ki az én szivem örvényét végtelen irgalma legmagasztosabb hatásával.

Jóillatod után futottam, megnyitottam ajkaimat és keblembe vontam Oltáriszentségedet, oh, Istenem!

De most méltatlanságom gondolata hatott át.

Imádandó szived előtt remegek, mint a levél az erős szél fuvalatára.

Hogyan fogok megállani szived előtt?

Oh Jézus, oh Isten, mi közünk nekünk egymáshoz? *Quid nobis et tibi?*

Oh, én jól tudom, ki vagy te!

Te kiválóan szent vagy, a teremtetlen világosság fénye, szenny nélkül való tükör.

Az orditó ördögök kénytelenek lábaidnál hiábavaló dühüket kiadni.

A bűnnek még az árnyéka se érhetett téged; ártatlanságod mindenkor oly élénken ragyogott, hogy halálos ellenségeidet ünnepélyesen igy szólithattad föl, mondván: Ki vádolhat engem közöletek bűnről? *Quis ex vobis arguet me, de peccata?*

Mit is mondok: bűnről?

Szentséged és az ő rutsága között az a különbség, a mi van a végtelen és véges; a lét és a nem lét között; a legragyogóbb nap és a legsürübb sötétség között.

És pedig, oh, háromszor Szent! irtózom magamba szállni; megkisérleni az összehasonlitást, a mely zavarba ejt.

Istenem angyala, feddj be szárnyaiddal!

Hová fussak ez Igaznak szine elől, kinek szeplőtelen tekintete vétkeimnek egészen a mélységére hatolt?

Oh, Uram, távozzál tőlem, mert én bűnös vagyok.

Exia me Domine, quia homo peccatorum.

Lelkem merő seb, seb, melynek szemlélése undoritó, undok és irtóztató.

Oh, Uram! Elveszteni jöttél-e engem?

Most, látod nyomoruságomat és bűnömet, leszálltál ide e tisztátalan helyre, a hol világosságod a sötétségben elvész.

Oh, Uram, mi közünk egymáshoz?

Könyörülj nyomoruságomon!

Tudom, hogy kezeid között összetörhetnél, összezuzhatnál és darabokra téphetnél, mint a megujuló szélvihar a szalmát szétszórja.

Mindenhatóságod egy leheletével elsöpörhetnél, a mint igalom nélkül elsöprik a sarat, mely tereinket és utczáinkat bepiszkitja.

Tudom, ki vagy.

Erős vagy, mint Isten; én pedig gyönge vagyok, mint a semmi.

Legfőbb Fölség, ki állhat neked ellen? Ki szegülhet ellene hatalmadnak? Olyan az ember előtted, mint a semmi — mondják szent könyveink — és a mikor akarod, hatalmas karoddal, a melynek semmi se áll ellen, szétzuzhatod, eltiporhatod e földi férget, mely lábaidnál vergődik.

III.

De bizalom! Jézus között és mi közöttünk belső hasonlatosság, bizalmas összeköttetés is van. Ő a mi atyánk, mi pedig gyermekei; ő a mi barátunk és magához meghiv; ő a mindennapi kenyerünk és csak azért van itt jelen, hogy tápláljon.

***

Am, mily édes szó az, mely szegény, megháborodott szivem fülében cseng.

Mitse félj — mondotta — bizzál és hallgasd szómat!

Mi közünk egymáshoz?

Eh, szerelmesem, nem látod-e!

Nézd, hol van, a kinek szentsége téged megaláz és ereje elrémit?

Átadja magát neked, lelked e lakásában tartózkodik, a melyet mintegy az örömök palotájául választott magának.

Nézd, vesd el minden félelmedet és ijedelmedet; erősödjél meg és lásd, mi közünk egymáshoz.

Milyen bensőbb viszonyt kivánhatnál, mint a milyent én alapitottam meg nagyságom és a te nyomoruságod közt.

Én atyád vagyok; miért félsz atyádtól?

Szeretetem és üdvösséged vágya néha talán arra kényszeritenek, hogy némileg büntesselek; de te jól tudod, hogy a mikor ütök, gyógyitok. *Percutiam et ego somalo.*

Én a te atyád vagyok, te pedig gyermekem vagy; a fájdalom helyén szültelek, a gyalázat kálváriáján.

Gondolod-e, hogy az apa elfelejtheti-e azt a gyermekét, a ki neki annyi könnyeibe és szenvedéseibe került?

Menj, ne félj semmit, megmond-

tam angyalaimnak, hogy őrizzék utaidat és kisérjék lépéseidet, ők már tudják, hogy te az én szerelmes fiam vagy.

Mi közünk egymáshoz?

De én a te barátod vagyok és milyen barátod!

Az emberi legszentebb és legodaadóbb barátságok se nyujtják neked soha legkisebb eszméjét se Jézusod, barátod és szenvedéseid társa önfeláldozásának.

Oh lélek, te tapasztaltad egyikmásik vonzó gyönyörét a barátságnak, mikor az őszinte barátság keresztény barátság és Isten kölcsönös szeretetén alapuló; hiába kisérlenéd azt összehasonlitani azzal a bájjal, a melyet az Oltáriszentség isteni vérének isteni szeretete izleltet meg.

Hagyj föl vele és elmélkedjél ama szavakról, a melyek ujból kiáradnak oltáriszekrényemből: Jöjj barátom, jöjj; végy részt az ünnepségben, a melyet neked készitettem, igyál a borból, a melyet neked töltöttem.

Mi közünk egymáshoz?

Én a te mindennapi kenyered vagyok.

Ha leszállok belsődbe, ez azért van, hogy téged testemmel nagyra növeljelek, hogy véremmel felüditselek.

A szeretet, tudod egyesülni kiván; én pedig ugy szeretlek, hogy saját állagoddal összekeveredem, véremet ereidbe ömlesztem, hogy az táplálékodul szolgáljon.

Hogy foglyul maradok az oltáron, ez azért van, hogy gyakran jöjj hozzám, ülj a lakomához, a hol kedvedban járok és a hol éhességedet csillapitani és szomjadat oltani kivánom.

Ime, fiam, mi közünk egymáshoz.

Most tudod, ki vagyok; tudod, hogy a te üdvösségedért jöttem.

Énekeld a szeretet énekét és altasd el nyugtalanságaidat az oltáriszentségbeli Isten szivén.

Fischer Ágoston.

KIMUTATÁS.

A Budapesti Központi Oltáregyesület által 1905-ben adományozott egyházi szerelvények jegyzéke.

9. A csanádi egyházmegyében.

Oppova:
1 vörös miseruha
1 viola vecsernyepalást stolával
1 viola- fehér magánstola.

Kis-Orosz:
2 karing
3 palla
3 vállkendő
1 burza
1 fekete magánstola.

Szabadfalu:
1 misekönyv.

Nagy-Becskerek.
A József kórház kápolnája részére:
1 tabernaculum
2 tabern. gyertyatartó
1 kehely patenával
1 ciborium
1 ciboriumköpenyke
2 tabern. corporale.

Eibenthal:
1 fekete palást stolával
1 velum
1 burza
1 beteglátogatási szel.
1 olajtartóval (J.)
1 hármas sz. olajtartó.

Ó-Bessenyő
Valkány filia részére:
1 öröklámpa
1 ciborium
1 ciboriumköpenyke
1 burza
1 beteglátogatási szel.
1 olajtartóval
1 viola-fehér magánstola
3 canontábla.

Temesvár.
A Temesvár-Erzsébetvárosi Iskolanénék házi kápolnája részére:
1 fehér miséruha.

Ó-Béba.
A szeretetház kápolnája részére:
1 világos vecsernyepalást stolával
1 velum
1 alba
1 karing
2 vállkendő
4 ministránsing.

10. A szombathelyi egyházmegyében.

Kemenes-Mihályfa:
1 vörös miseruha
1 velum
1 beteglátogatási szel.
1 olajtartóval (J.)
4 corporale
6 kehelytörlő
2 palla.

Felső-Szénégető.
I. Alsó-Szénégető filia részére:
1 kehely megaranyozása
1 ciborium.
II. Szalonak-üveghuta filia részére:
1 alba
1 fekete magánstola.

Nagy-Német-Sz.-Mihály:
1 fehér miseruha
1 viola-fehér magánstola
1 velum
1 burza
2 alba
2 karing
4 vállkendő
12 kehelytörlő
12 kéztörlő
1 öv
1 oltárteritő 600—100
2 palla.

Salomvár.
I. A mater részére:
1 kehely megaranyozása
1 beteglátogatási szel.
1 olajtartóval (J.)
1 burza
1 velum.

II. Zala-Lövő filia részére:
1 viola-fehér magánstola
1 ciboriumköpenyke
1 karing
2 corporale
6 kehelytörlő
1 oltárteritő 380—100.
III. Zala-Patak filia részére:
1 ciboriumköpenyke
2 corporale
1 szenteltvizhintő
1 imatábla.

Felső-Lendva:
1 viola miseruha
2 fekete miseruha
2 ministránsinggel.

Borostyánkő:
1 fehér miseruha
1 viola vecsernyepalást stolával
1 ciboriumköpenyke 27 cm.

Kukmér.
A vaskuti filia részére:
1 vörös miseruha
1 velm
1 alba
1 karing
1 füstölő tömjéntartóval.

Cserencsócz.
1 vörös miseruha
1 viola miseruha
1 monstranczia-fátyol.

Kemenes-Hőgyész.
I. A mater részére:
1 fehér miseruha
1 öröklámpa.
II. Gencs filia részére:
1 ciborium
1 ciboriumköpenyke.

Szt.-Sebestyén:
1 fekete miseruha
1 velum
1 misekönyv.

Letenye:
1 fehér miseruha
1 ciboriumköpenyke

1 ciborium
1 kettős sz. olajtartó
1 alba

1 karing.
Máriafalva:
1 fekete miseruha

1 velum
1 ciboriumköpenyke 33 cm.

11. A kalocsai egyházmegyében.

Zombor. A kármelita zárdatemplom részére:
1 fehér vecsernyapal. stol.

1 alba
2 vállkendő
2 palla.

12. Az egri egyházmegyében.

Domoszló:
2 palla
1 viola miseruha.

Gyöngyös:
6 oltárgyertyatartó ezüstözése.

Kékcse:
1 ün. fehér miseruha
1 világos vecsernyepalást stolával.

Magyar-Szirák.
Finke fióktemplom részére:
1 mennyezet 2 rúddal
1 vörös miseruha
1 burza
1 beteglátogatási szel.
1 olajtartóval (J.)
1 imatábla.

Dédes:
1 viola vecsernyepalást stolával
1 velum
1 öröklámpa
2 palla.

Sajó-Némethi.
I. A mater részére:
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 vörös miseruha
2 alba
4 vállkendő
4 corporale
6 kehelytörlő
4 palla
1 misekönyv.
II. Királya filia részére:
1 fekete palást stolával
1 alba
2 vállkendő.

III. Mercse filia részére:
1 alba
2 karing
2 oltárteritő 250—100
1 antipondium.

Borsod-Apátfalva.
Mihályfalva fióktemplom részére:
1 vörös miseruha
1 fekete magánstola
1 alba
1 karing
1 vállkendő
1 öv
2 pala.

Sály:
1 kehely patenával
1 ün. fehér miseruha
1 viola vecsernyepalást stolával
2 palla.

Szerkesztő: **Dr. Glattfelder Gyula.**

JUSTH BÉLA KÁRPITOS-MESTER ÉS DISZITŐ.
A budapesti közp. Oltáregyesület szállitója.
Budapesten, VII., Rottenbiller-utcza 6/a.

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

HERCZEG ZSIGMOND ELSŐ MAGYAR JÁTÉKÁRU ÉS SZENT CZIKKEK ÖNTODÉJE.
VII., Munkás-utcza 6. sz.
Szent Antal-, Mária- és Krisztus-szobrok, valamint Szent Antal-szobrocskák pléhtokban való gyártása.

GRÜNBERGER IGNÁCZ
Király-utcza 4. szám.
Vesz a legmagasabb áron régiségeket, arany, ezüsttárgyakat, szőnyegeket és képeket; magas egyházi ajánlatokat felmutathat.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betűkkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségü papiron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstrancziák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomda r. t. Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.

VI. ÉVF. 1905 9. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

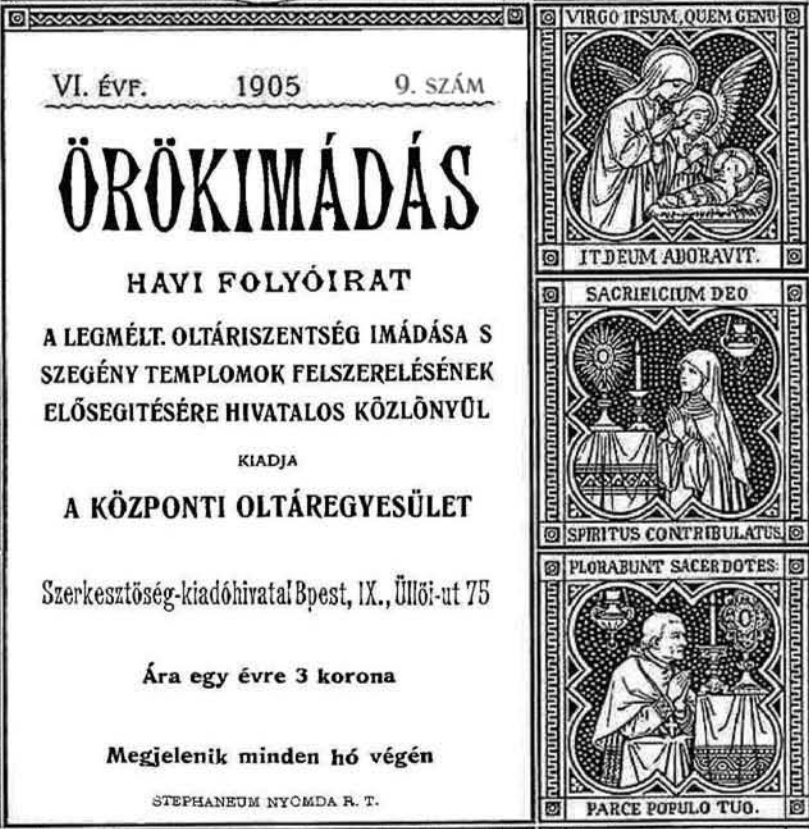

VI. ÉVFOLYAM. 1905. SZEPTEMBER. 9. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Eucharisztikus kongresszus. Katholikus nagygyülés.— Kell az embernek vallás? — A legméltóságosabb Oltáriszentség minden jónak összessége. — A betegek ellátása. — Oltáregyesületeink és a külmissiók. — Az utolsó templomlátogatás. — Labre Benedek és a negyvenórai szentségimádás. — Az irgalmasság jutalma. — Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről. — Kimutatás. — Hirdetések.

Eucharisztikus kongresszus. Katholikus nagygyülés.

Ez idén is megszólal a társadalmi munka vezérkarának tárogatója s hirdeti egész országnak: Föl a VI. katholikus nagygyülésre s különösen a szentségi társulatoknak: Föl az eucharisztikus kongresszusra.

Ismét összegyülünk tehát, hogy tanuságot tegyünk hitünkről, ragaszkodásunkról Jézus Krisztushoz s azon szent elhatározásról, hogy szentséges Atyánk utasitása szerint mindent fölujitani akarunk Krisztusban.

S főleg ma van erre a manifesztáczióra szükség, midőn merészen emeli föl fejét az a forradalmi szellem, mely tagadja az egész természetfölötti rendet s rombolja a keresztény erkölcsöket. Minél hangosabban tagadja meg a társadalomnak urrá lett salakja mindazon eszményeket, melyek eddig a czivilizáczió legszentebb tartalmát tették, annál bátrabban kell nekünk vallomást tennünk az örök igazságok mellett. Ezért kell, hogy az idei nagygyülésre s nevezetesen a természetfölötti fölfogást leginkább kidomboritó eucharisztikus kongresszusra minél imponálóbb számmal vonuljunk föl, külsőleg is kifejezést adva lelkes meggyőződésünknek, győzelmes reményeinknek.

Értesités.

A Magyarországi Katholikus Egyesületek Országos Szövetsége, mint a nagygyülések rendezője értesíti a katholikus közönséget, hogy a **VI. kath. nagygyűlés** *folyó évi október hó 15—18-ik napjaiban* fog Budapesten megtartatni. A nagygyülés szinhelye a *városligeti Iparcsarnok,* hol az összes tanácskozások egy fedél alatt folyhatnak le. Ugyanott étkezni is lehet. A nagygyülés kétféle jegyet bocsájt ki, ugymint: 1. *Belépőjegyet,* mely tulajdonosát feljogosítja arra, hogy a nagygyülés minden nyilvános és szakosztályi ülésén résztvehessen. Ára egy korona. 2. *Tagságijegyet,* mely a nyilvános üléseken a jegy számának megfelelő ülőhely állandó használatára, a szaküléseken tanácskozásra és a záró üléselőtt tartandó *zárt ülésen* való részvételre jogosít fel. Ára öt korona. A jegyek a kath. Szövetségnél (VIII. ker., Szentkirályi-utca 28.) előre megváltandók. A megváltott jegyek az utazási engedményre jogosító igazolványnyal előre megküldetnek.

Az előzetes programm ez:

15-én vasárnap: Délután 4 órakor szentséges körmenet a belvárosi plébániatemplomból. Szentbeszéd. Este a kath. Ifjak értekezlete a Szent-István-Társulat palotájában, lakomája a Mensa-academicában. — Ugyancsak a Ker. Szociális Egyletek ülése a Belvárosi Kath. Körben. — A Budai Kath. Kör hangversenye.

16-án hétfőn: Reggel 9 órakor szentmise, utána 10 órakor Eucharisztikus díszülés a Belvárosi Kath. Körben. Délután 2 órakor Eucharisztikus értekezlet az Iparcsarnokban. A kath. Ifjak értekezletének folytatása a Szent-István-Társulatban. Délután 5 órakor *első nyilvános ülés* az Iparcsarnokban. Este ugyanott nagy művészestély és üdvözlések.

17-én kedden: 9 órától 12-ig, délután 2 órától 4-ig szakülések az Iparcsarnok mellékcsarnokaiban. I. *Közművelődési szakosztály* a Pázmány-egylettel. II. *Hitbuzgalmi és karitatív szakosztály* a hitoktatók és jótékonysági egyletekkel. III. *Szociális szakosztály* a ker. szövetkezetekkel, szociális egyletekkel. Délután 5 órakor *második nyilvános ülés.*

18-án szerdán: 9 órakor *zárt ülés* (melyen az öt koronás tagsági jegygyel birók vehetnek részt). 10 órakor *harmadik nyilvános ülés.* Délben áldomás.

Katholikus Testvérek!

A legszentebb harcra, a legsürgősebb munkára hívunk titeket. A legszentebb harcra, hol nem szégyeljük hitünket megvallani és bebizonyítjuk a társadalomnak, hogy ezer baját semmivel sem gyógyíthatja, csak a szent kereszt tanával, mely igazságot, békét és szeretetet hirdet. A legsürgősebb munkára hívunk, mert arról van szó, hogy Egyházunk és hazánk közös ellenségei ellen sorakozzunk. — Akiben él még Istene és hazája iránt való szeretet, nem maradhat el a katholikusok nagygyűléséről. Nincs ennél senkinek sürgősebb munkája, mely kimenthetné, nincs kötelesség, mely most ennél előbbre való volna. Akit Egyháza, hazája, hite, boldogulása hív, annak menni kell. A nagygyűlés ereje abban van, ha *nagy*, abban, ha katholikus, vagyis valóban *általános* minden katholikusra. Aki ily közös kötelesség alul vonja ki magát, arra illik az Üdvözítő szava: «Aki nincs velem, ellenemre van».

Budapest, 1905. évi szeptember hó 15-én.

A Katholikus Szövetség.

Kell az embernek vallás?

Van egy név, mely végighangzik a világ egyik szélétől a másikig, melynek dicsőségét hirdeti a nap derüje s a vihar tombolása, a természet mozgalmas élete s fönséges nyugalma, az aranykalászos rónaság s a csillagpompában díszlő mennyboltozat, a szél zugása s az emberek himnusza. E nevet mindenki megérti. Megérti a gyermek, mielőtt még megtanitották volna a dolgok természetére. Érti, fölfogja s kéklő ajkakkal is rebegi a haldokló, kinek ezen kivül semmije se maradt széles e világon. Rajta fordul meg az ember igazi élete, az erkölcsi világrend. E név viselőjétől származtatunk minden jogot és kötelességet. E névben, erejében dicsérünk és büntetünk, buzditunk és figyelmeztetünk, benne remélünk, tőle félünk. És nem lehet a szivet hatalma alól kivonni. Nem lehet az embernek oly messze tájra menekülni, hol e nevet nem ismerik. És nem tud a lélek az erkölcsi lejtőn oly sötét mélységbe sülyedni, hogy ne hallatszszék le a szózat, mely e nevet

hordja s magasztalja. Töltse bár az ember életét jólétben vagy koldusnyomoruságban, végezze hiven kötelességét vagy legyen nyüg a társadalom nyakán, mindig fülében cseng e név: *Isten.* S a nemes lélek boldog nyugalma, a gonosznak marczangoló kinja, hogy minden küzdelmen, munkán, öröméneken, jajkiáltáson keresztül hangzik az emberiség első és örök törvénye: Én vagyok a te Urad, Istened! E nevet az emberiség képzetéből számüzni, a szivből kiszakitani, a történelem lapjairól letörölni nem lehet. Ha nem ismeri el a világ szives hódolattal, kénytelen vele számolni fogcsikorgás közben, tehetetlen dühhel, kétségbeesett támadással. De feledni Őt, kihagyni a számitásból, midőn az élet sorsának elrendezéséről van szó, nem lehet.

S Istennel együtt egy szent kötelesség tudatára ébred az ember. Nézzétek a népeket! A mint elhangzik e szó: Isten, akár mint a nagyság és erő fönségén lelkesedő ember hódolata, akár mint a segitségért esengő sziv vergődő sóhaja, akár mint a bünös lélek bocsánatért, irgalomért esdeklő szava: a népek mintegy parancsszóra, benső szükségtől hajtva porba hullanak. Nem kell az embereknek hosszasan magyarázni, hogy van kötelességük Istennel szemben; érzik s gyakorolják. Az emberiség minden ellenkező kisérlet daczára meg van győződve, hogy *kell neki vallás.* Némelyik — némelyiket mondok? a legnagyobb része — talán okát se tudja adni, mi töri meg térdét, midőn Isten elé áll, csak érzi, hogy ez kötelessége. Sokan téves és elégtelen magyarázatát adják e jelenségnek, melylyel azonban mint kényszerito ténynyel számolnak s hirdetik, hogy ember és vallás egymástól elválaszthatatlanok.

Ezt az emberiség fölött uralkodó egyetemes törvényt akarjuk közelebbről látni. Mert ismerni kivánjuk az Istent, a kit tisztelünk s tudni, miért tiszteljük. S ha keressük, miért kell az embernek vallásosnak lenni, rávezet a mindenség, nemünk történelme és szivünk legbensőbb szózata, hogy az embernek vallásosnak kell lenni, tisztelnie kell Istent, mert

a) Istennek joga van ehhez, nekünk pedig kötelességünk, mivel kettőnk között a teremtő és teremtmény, ur és szolga viszonya forog fönn;

b) mert a vallás az emberi természet szüksége s

c) mert az ember tulajdonképeni legfőbb boldogsága.

Ha fölmegy valaki egy igen magas hegycsucsra, például a Kriván ra, vagy a Lomniczi csucsra s onnan széttenkint, valami mélységes elfogultság vesz rajta erőt, melyet saját kicsiségén érez. Lábai alatt tartományokat lát, melyek száz meg száz kilométernyire terjednek. Városok és falvak alig észrevehető pontok, erdők, tavak igénytelen zöld foltok gyanánt tünnek föl s e nagy környezetben az ember parányának érzi magát. De e lehangoló érzést csakhamar fölváltja az emberi nagyság és kiválóság érzete, mert eszébe jut, hogy e nagy távolságokat összeköti az értelem, a mérföldeket

áthidalja a villámgyorsasággal száguldó gondolat s a nagy természeten mégis ő, a parányi ember az úr, ha merész kitartással készül az uralomra az akarat.

Azonban a lélek az elmélkedés szárnyain följebb emelkedik. Érzi az ember, hogy ur *lehet* a természeten, de egy gondolattal tovább halad s eszébe jut, hogy ez az egész vidék, melyet tekintetével bejár, a föld, melyen akarata uralkodik, a mindenség, mely mintha csak arra volna teremtve, hogy gondolkozásának táplálékot nyujtson s ő maga is, ki a szellem erejével az élettelen világ fölé emelkedik, kezdettől fogva s az idők, a lét végeig *uralja* azt, kinek létét köszöni. Az ember, midőn saját uraságának lehetőségét mérlegeli, a teremtőnek, ki őt a mindenséggel együtt semmiből alkotta, uraságát kénytelen vallani. Belátja, hogyha ő ura a földnek, mert szellemével föléje emelkedhetik, sokkal inkább ur ő fölötte az, ki mindezt létrehozta s nemcsak hatalmába adta a gondolkozó lénynek a többi teremtményeket, hanem az értelem világát is meggyujtotta s kimondta a nagy törvényt: «Uralkodjatok a föld fölött». Nem lehet, hogy az ember, ha e tény tudatára ébred, érzéketlen és közömbös maradjon. A mint ő hódolatot kiván szolgáitól, gyermekeitől, ugy kell az ő szivében is a függés érzetének fakadni. S ha a lélek idejutott, ha belátja, hogy a természet fölött való uralmunknak, szóval emberi méltóságunknak s vele minden haladásunknak és érvényesülésünknek alapja a teremtő Isten jósága, melynél fogva tisztán jóindulatból, hogy a lét örömeinek részesévé tegyen másokat is, árasztotta ki az Ő teremtő kegyelmét, akkor nem hallgathat, hódolnia kötelesség, érzi, hogy a vallás reá nézve törvény.

S lépjünk ki a föld köréből a tudomány támogatásával. A csillagvizsgálónak kitünő erzközökkel fölfegyverzett szeme bekalandozza a mindenség szinte végtelennek látszó tájait. Csak itt, a föld határain túl, látja az ember a maga fenségében a mindenség óriási arányait. Elvonulnak szemünk előtt a hatalmas égitestek; ezerszer és milliószor nagyobb egy-egy, mint a föld; s ugy követik egymást, mint egy óraszerkezet parányi részei. Itt van a nap bolygóival és holdjaival. S évről-évre, századról-századra forognak pályájukon széditő gyorsasággal a nélkül, hogy a legkisebb zavar vagy fönnakadás érné utjokban. S azon a roppant távolságon tul, hol a nap csak mint halvány csillag ragyog, uj napok, uj világok óriási száma sorakozik s forog fenséges nyugalommal. S a szem tovább veti tekintetét billió és billió mértfölddel és lát világokat, honnan fény — a mely pedig 300.000 kilométernyi sebességgel halad másodperczenkint — csak kétezer év mulva ér hozzánk. De a gondolat tovább sarkal, a tudós még mélyebben tekint az ürbe s ha eszközeinek tökéletlensége nem engedi is, hogy bizonyos határon tul lásson, tudja, hogy a kibővitett látóhatáron tul a már kész vagy még csak fejlődő világok széditő öve terül el, ki tudná megmondani meddig.

Ne csodálkozzunk, ha e szertelen számok és méretek vizsgálói egy

perczre meginognak s az elébük táruló látvány nagyszerüségétől elkábitva azt mondják: e hatalmas mindenségnél nagyobbat, fenségesebbet képzelni nem lehet, ime a végtelen. Ne keressétek tovább az Istent, a mindenség az...

E kábulat rendesen rövid ideig tart. Mikor a tudomány már eleget tapasztalt, megint kezd mélyebben gondolkozni és következtetni. S ekkor ismét fölmerülnek az emberiség örök kérdései: mióta-meddig? miért-hogyan? Ki inditotta meg a világ mozgását, mikor az anyag mozdulatlan? Ki rendezi a csillagok járását? Micsoda erő tartja fönn a képzeletet felülmuló sulylyal nehczedő égi testeket? S mindezen kérdésekre a tudomány kénytelen felelni s minden őszinte és kielégitő felelet felül emel bennünket a világon s elvezet egy még hatalmasabb, még nagyobb, még rendezettebb, végtelen lényhez. S odajutva, azután mit teszünk? Hát azt, a mi az emberi természetnek veleszületett kötelességtudása a fönséggel, imponáló nagysággal szemben: hódolunk, mert ezt az önmagunk iránt való tekintet sürgetőleg parancsolja.

Ha a térdenálló tudománytól tanuljuk a vallásosságot, akkor látjuk csak, mily kicsinyes és nevetséges azoknak fölfogása, kik a vallást parancsoló örök törvényt azzal akarják megdönteni, hogy «a vallás a papok találmánya».

De vizsgáljuk a teremtésnek még nagyobb csodáit. Itt van a lélek az ő igazságszeretetével, erkölcsi érzésével, melyekkel felülemelkedik az egész anyagi renden s az isteni lényeg legtökéletesebb visszfénye. Van-e valami dicsőbb látvány, mint az igazságot szerető, azért küzdő, vérző, sőt meghaló ember? Van-e a társas együttlétnek tökéletesebb szabályzója, mint a szent igazság? «Justitia regnorum fundamentum» áll a kuria épületének homlokán s nem lehetett jobb fölirást alkalmazni, mert csak ez az elv békíti és nyugtatja meg az embereket még akkor is, ha a rövedebbet húzták. De honnan van az igazságnak ez az ereje? Sőt ki határozza meg, mi az igazság?

A valóság s az ember egészséges meggyőződése az, hogy az igazság nem képzelgés, hisz a rendnek alapja, nem egyéni vélemény, vagy szeszély, mert érvényesül és uralkodik sok ellenmondás és támadás daczára, nem változik máról holnapra, hanem az állandóságnak és biztosságnak föltétele, tehát nem is lóghat a levegőben, hanem örök és független, abszolut tekintélyben birja forrását. De mivel a világ — ugy a szellemi, mint az anyagi — magán hordja a végesség és változandóság bélyegét a jogszolgáltatásnak, törvényeinknek, minden hatalomnak alapját tevő örök igazságot keresvén, szintén kilép az ember az idő és tér korlátai közül s az igazság egyedül lehetséges és elégséges forrásában, Istenben tiszteli minden törvényes és jogi rendnek urát és őrét, vagyis vallásos lesz.

És még tovább. Mi által lesz az ember a legnagyobbá? Hogy szabadon teheti a jót s ellenmondhat még Istennek is. S méltán adja a költő angyalok ajkaira e szavakat:

«Szabadon bűn és erény közt
Választhatni mily nagy eszme».

De ki dönti el, hol a jó és rossz között a választóvonal? És ki irta a szivbe a törvényt, mely áldozatra késztet bennünket a nemesért és visszariaszt az erkölcsi undokságoktól? Hisz voltak Ephialtesek és Herostratesek is. És az emberiség még sem haboz, midőn arról van szó, kinek emeljen szobrot s kitől forduljon el megvetéssel. Érzi, hogy van körüle és fölötte egy független, csalhatatlan és örök erkölcsbiró, kit a világ rendjéből kinullázni nem lehet, mert szava örök és érvényesül — ha magunk is akarjuk — önérzetünk emelkedett voltában, ha elszakadunk tőle, lelkiismeretünk mardosásában.

Tehát a nagy világ, mely mint az Isten dicsőségére emelt oltár hí bennünket imádásra, igazság után sóvárgó lelkünk, mely csak Istenben tudja megtalálni ezen egyetemes törekvés czélját és magyarázatát, erkölcsi fölfogásunk, mely a jó és rossz egyensulyozását csak Isten tekintélyével látja megvalósithatónak, mind azt hirdeti, hogy a vallás, vagyis az észnek, a léleknek, a vágyaknak és törekvéseknek, szóval az egész életnek hódolata, gyermeki tisztelete nem esetleges, futó áramlat, hanem a dolgok s természetünk mélyén gyökerező, örök törvény. (Folytatása következik.)

A legméltóságosabb Oltáriszentség minden jónak összessége.

A KÖVETKEZŐ kis történet szintere L., egy kis iparos, protestáns város. Szegényes házacskában haldoklik egy asszony. Henriette nevü leánya van ágyánál. Egyszerre csak erőt vesz magán és igy szól:

— Gyermekem, Henriette!

— Itt vagyok — válaszol a kicsike.

— Hallgass rám, édes leányom, én meghalok, de ne feledd el soha az Oltáriszentséget: minden jót magában foglal.

Többet nem szólt semmit s nemsokára meghalt.

Henriette W. órásnak volt leánya. Tizenötéves, jószivü leányka volt. Jó tulajdonságainál fogva atyjának kedvencze lett, mert takarékos, rendszerető, egyszerü volt s szerény megjelenésében. Az volt egyedüli boldogsága, mint magát kifejezni szokta, hogy «atyja mellett lehet». Kitünő oktatásban részesült a helyi iskolában, tudta a számtant, történelmet, természetrajzot, beszélt francziául és németül. Vacsora után elkisérte atyját a társaságokba vagy pedig vendégeket fogadott. Nem volt ugyan szép, de nem is visszataszitó. Mindenki tisztelte és szerette őt. Ő is, valamint atya, protestáns volt.

Ez az ember jó volt ugyan, de gyönge, telve előitéletekkel s a helyi szabadkőmives páholynak volt tagja. Senkit se engedett házába csak protestánst és szabadkőmivest. Megnősült, de neje, egy mélyen vallásos, tiszteletreméltó nő, nem tetszett a családnak. Csakhamar azt kivánták, hogy külön háztartást vezessenek. A gyermeket, kit világra hozott, elszakitották tőle s más kezekre bizták nevelését.

Ez a körülmény érthetővé teszi az olvasó előtt, hogy az asszony mellett, midőn haldoklott, nem állott senki más, mint Henriette. Mint jó leány engedélyt kért, hogy ápolhassa. Midőn a haldokló azon szavakat intézte hozzá: «Az Oltáriszentségben benne van minden jó, édes gyermekem, ne feledd el azt», ugy tünt föl neki, mintha még sohase hallott volna olyan tartalmas szót; anyjának utolsó szavai fölötte meglepték. Előtte, mint protestáns nő előtt, az Oltáriszentség majdnem ismeretlen fogalom volt.

— Mi lehet az — kérdezte magától folyton — a miről anyám azt mondotta: «minden ott van». Okvetlen ki kell puhatolnom ezen utolsó szavak jelentését. Henriette tanulmányainak befejezésére két évre Stuttgartba ment. Véletlenül katholikus családhoz került, melybe gyakran szokott ellátogatni egy jámbor és tudós pap. A tiszteletreméltó lelkészszel folytatott társalgása nagyon sok előitélettől megszabaditotta őt. Különösen megjegyezte, hogy az Eucharistia csakis a katholikusoknál található föl s hogy azt mély és benső tisztelettel veszik körül. Hogy még jobban megérthesse, mi légyen az, a katholikusoknál kell tudakozódnia. Jóllehet L. város protestáns, volt benne mégis néhány katholikus egy lelkészszel.

Midőn atyja egy napon társaságba ment, Henriette valami ürügy alatt otthon maradt. Mihelyt látta, hogy atyja elég távol van s nem veszi őt észre, hosszu, fekete felöltőt vett magára s fölkereste a katholikus papot.

— Uram — mondá — én protestáns vagyok, de anyám, kit most is gyászolok, katholikus volt s azt mondta nekem halálságyán: «Az Oltáriszentségben minden benne van! Ne feledd el azt, leányom!» Tudom, hogy a katholikusoknál van ez az Eucharistia. Szeretném megkérdezni, mi az.

Az Isten embere előadta a gyermeknek, mint szerette az Ur a legméltóságosabb Oltáriszentséget, hogy közöttünk folyton jelen lehessen, mint adta a papoknak azt a csodálatos hatalmat, hogy a kenyeret testévé, a bort vérévé változtathassák. Fölolvasta neki az evangéliumból azokat a szavakat, melyekkel ez a titok kifejezve van. Kimutatta, hogy az apostolok is igy hitték és tanitották ezt s hogy az első századok keresztény egyházai ezt a hitet megőrizték és tovább plántálták.

— Az Oltáriszentség — fejezte be — minden, mert Isten van benne.

Mivel mi Krisztus valóságos jelenlétének gondolataihoz hozzá vagyunk szokva, fogalmunk sincs, minő benyomást gyakorol ez igazság azokra, kiknek ezt először mondják és magyarázzák meg. Henriette meg volt hatva, megindulva és elragadtatva lelke mélyéig.

— Hogyan — mondotta — valóban igaz az, hogy Isten ott elrejtve, megsemmisülve, de valósággal jelen van, hogy magát nekünk adja?!

Hányszor tehette meg az utat a következő napokban a lelkészhez! Az Eucharistia hitelvéről átment a beszéd más hitigazságokra is. Henriette az egész katholikus tant alaposan meg akarta ismerni.

Daczára minden óvatosságnak, eme látogatásait mégis hamar észrevették.

Egy napon a társaságban azt mondta valaki a leány atyjának:

— Ah, valóban igaz volna, hogy leánya, Henriette, katholikus akar lenni?

Megvető mosoly játszott az apa ajkai körül.

— Mit mond Ön — válaszola — szó sincs róla!

Néhány nappal később ugyanarról a tárgyról folyt a szó s biztos értesüléssel a legaprólékosabb részletekig elbeszélték az atyjának, mint járt Henriette a paphoz.

Az atya vad dühbe borult.

— Henriette, azt mondják, katholikus akarsz lenni. Parancsolom, mond meg, igaz-e ez!

— Igaz, atyám, igaz.

— Micsoda, igaz?! Jó. Nyolcz napi gondolkodási időt adok. Aztán mondd meg, minő végérvényes elhatározásra jutottál. Ha protestáns hitedet megtagadod, távozni fogsz innen. Megértetted?

— Igen, atyám.

Nyolcz nap mulva tudtára adta a leány atyjának, miszerint elhatározása mellett, hogy katholikus lesz, megmarad.

— Tudod, mit mondtam — válaszolá az atyja. — Csomagolj. Korán reggel utazni fogsz.

Másnap reggel a leány elhagyta az atyai házat és Stuttgartba ment, a hol ugy gondolta, életét tanitással föntarthatja.

Tiz év mult el azóta. Henriette már rég elhagyta a protestáns hitet s egyike lett a legbuzgóbb katholikusoknak. Jó eredménynyel vezet egy leányiskolát. De a bánat mélyen aláásta egészségét s nagyon sok kínos betegséget kellett viselnie.

Jóllehet atyja oly keményen bánt vele, gyakran irogatott neki. S midőn most tudtára adta, hogy közel érzi halálát, habozás nélkül hozzája sietett.

Minő szavakat váltottak egymással atya és leánya a halálságy mellett, azt nem tudja biztosan senki; de azt tudjuk, hogy Henriette elbeszélte atyjának megtérése történetét, beszélt anyjának utolsó szavairól, hogy minő benyomást gyakorolt ez rá, mily nagy vágya támadt az Eucharistiát megismerni s minő vonzó erővel hatott rá a szentség.

Minél tovább haladt elbeszélésében, annál jobban megindult a szabadkőmives lelkének mélyében. Előtte ismeretlen fény világitotta meg lelkét. Szive remegett egy belső indulattól, melyet eddig még sohasem érzett.

Most tudni akarta ő is, mi lehet az Eucharistia.

Mielőtt Henriette lelkét kiadta, még egyszer eszméletéhez tért s utolsó szavai azok voltak, melyek drága anyjáé: «Az Eucharistia, minden jó föltalálható abban». Ez a szó nyerte meg az ő és atyja lelkét Istennek.

Az ujonnan megtért atya leányának tetemét felesége mellé tétette s azt kivánta, hogy halála után őt is melléjük temessék. De a három sirt a stuttgarti temetőben csak egy sirkő fedi s a kereszten, melynek karja végig nyulik a három siron, most az a fölirás olvasható, mely mindhármuknak üdvöt hozott:

«L' Eucharistie, tout est là!»
«Az Eucharistia, minden jónak összessége.»

(Tabernakelwacht.)

A betegek ellátása

1. Hogyan kell a papot elhivni.

Sohase küldj gyermeket a papért. Küldj inkább egy felnőttet a házból. Ha nincs a házban felnőtt ember, valamelyik szomszédot kell megkérni, hogy hivja el a papot. A szentségek fontosabbak és tiszteletre méltóbbak, mintsem hogy azok elhozatalára való intézkedést gyermekre lehetné bizni.

A legméltóságosabb Oltáriszentséget nem kell szükségtelenül az utczákon keresztül-kasul vinni, a mi pedig gyakran megesik, ha a papot gyermek által hivatjuk a beteghez, a ki nem tud a papnak helyes utbaigazitást adni. A papot nem kell szükségtelenül elhivni, a mi pedig szintén oly gyakran megtörténik, midőn a beteg ellátása dolgában gyermeket küldenek hozzá, a kitől a dolog valódi állását nem tudhatja meg.

Katholikus szomszédok legyenek egymásnak kölcsönösen és mindig szivesen segitségére, különösen betegség és halál esetén, ne tekintsenek az ellenséges érzületre és a történt sérelmekre. Épen az ily alkalmak azok, melyek olyannyira alkalmasak, hogy egymással kibéküljenek és az igazi keresztény szeretetre példát adjanak.

Ne elégedjék meg senki azzal, hogy csak egyszerüen elhivja a papot. A papnak pontosan kell tudnia, mi lesz a teendője.

A meghivó kell, hogy elmondani tudja a következőket:

1. A beteg személy teljes nevét, lakását (utczát, házszámot). Ezek annál is inkább fontosak, mert az esetben, ha a pap nincs otthon, a jelentést irásban kell megtenni.

2. A beteg életkorát és állapotát; vajjon gyermek-e, vagy felnőtt s vajjon hitbuzgó katholikus-e?

3. Részesült-e már a beteg a szentségekben, melyik pap által?

4. Mely szentségekben részesült és mikor?

5. Magához tudja-e venni az Oltáriszentséget? Avagy talán nincs öntudatán, vagy hányási ingerei vannak?

6. Kezelte-e orvos s vajjon az veszedelmesnek tartja-e a betegséget?

Ha a betegség tényleg sulyos, azonnal el kell hivni a papot, nem szabad várni estig vagy éjfélig. Sohase hivd a papot szombaton délután vagy este, vagy vasárnap, kivéve azt az esetet, ha hirtelen betegség állott be, vagy további halasztás által a veszedelem szemmelláthatólag nagyobb lesz.

A jelzett időben ne hivjunk papot soha oly beteghez, a ki már teljesen el van látva a szentségekkel, kivéve, ha a beteget ellátó pap ezt megparancsolta, vagy ha a beteget már hosszabb idő óta nem látogatta meg; vagy akkor is, ha a haldokló maga talán némi lelkifurdalások miatt a papot óhajtja.

Ha a papot éjjel hivják, valakinek el- és vissza kell kisérni, legalább addig, a meddig ő kivánja.

A házhozmenet, midőn az Oltáriszentséget viszi, nem kell a pappal beszélgetni, kivéve, ha valami mulhatlanul szükséges, vagy ha a pap maga kezd beszélni.

Nem szükséges a papot serdületlen gyermekhez hivni, ha ezek meg vannak keresztelve, de olyanokhoz igen, kik hetedik életévöket elérték vagy még fiatalabb gyermekekhez is, ha eszükkel élni tudnak.

2. A beteg személy előkészitése.

A betegnek tudomására kell hozni, hogy a pap meg fogja látogatni s egyuttal figyelmeztetni őt, hogy a gyónásra és a körülmények szerint az utolsó kenet vételére is előkészüljön.

Csak ha közeli halálveszedelem nem forog fenn és a papot csupán azért hivják, hogy a beteggel ily szokatlan körülmények közt beszéljen, nem kell a betegnek tudomására adni a pap látogatását. De a papnak ily esetben beleegyezését kell adnia s nem szabad őt rossz tréfából e dologban zavarba hozni.

Legyen gondunk a beteg tisztántartására; adjunk rá tiszta ruhát, mossuk meg arczát, kezét, lábát s hozzuk rendbe haját.

Ha a szentáldozást kiszolgálják, legyünk segitségére a betegnek az előkészületben, ugy hogy neki, ha a körülmények engedik és ő maga olvasni nem képes, egy imakönyvből néhány rövid imádságot lassan és értelmessen fölolvassunk.

Ha a beteg veszedelemben van és a pap az Oltáriszentséget mint uti eledelt adja neki, nem kell, hogy éhgyomorral legyen, tehát szabad neki a szükséges eledelt, italt és orvosságot magához venni.

3. A betegszoba rendbehozása.

A betegszobát, mire a pap eljön, rendbe kell hozni, szárazon és tisztán tartani. Mihelyt a papot elhivják, vagy még előbb is, minden nem odavaló dolgot el kell távolitani, ugy mint szennyes ruhákat, piszkos edényeket, melyeket a beteg használt. A mit ennek szükséges használatra ott kell hagyni, az legalább tiszta és tisztességes legyen.

Az ágynemüekre tiszta huzatot kell huzni. Gondot kell forditani arra, hogy se kutya, se macska, se más állat a betegszobában vagy annak közelében ne legyen.

A betegágy mellé egy tiszta fehér teritővel letakart asztalt kell helyezni, vagy egy kissé távolabb, de ugy hogy a beteg láthassa. Helyezzük az asztalt, ha közvetlen az ágyhoz nem lehet, a fejpárna mellé.

De tégy közvetlen az ágy mellé, annak felső részéhez egy széket is a pap számára, ugy hogy ez a beteg lábai felé néz és nem az arczába, mikor gyónását hallgatja.

4. A betegszoba fölszerelése.

1. Kis asztal, legalább két láb magas, tiszta, fehér kendővel leteritve.
2. Feszület, mely az asztalon áll, vagy a fölött függ, hogy a betegnek csókra lehessen nyujtani. A szenteltviztartót nem kell ráerősiteni.
3. Két viaszgyertya vagy egy megfelelő lámpa.
4. Kis edény vagy pohár szenteltvizzel, benne kis galy vagy szenteltvizhintő.
5. Egy pohár ivóvizzel, mellette kanál.
6. Ha az utolsó kenet is kiszolgáltatik: egy kis tányér, hat szilvanagyságu gyapotgolyócska- vagy labdával.
7. Kis tányér sóval és friss kenyérbéllel, hogy a pap a szent olajat ujjáról letisztithassa. Egy edény vizzel és kendővel.

A beteg asztalán ne legyen semmi más, mint a nevezett tárgyak. Orvosságot, kanalakat, palaczkokat, ivópoharakat és egyebeket, melyek az Oltáriszentség kiszolgáltatásánál nem szükségesek, az asztalról el kell távolitani.

5. A haldoklók szentségének kiszolgáltatása.

A következő szabályoknál fölteszsük, hogy a beteg a szentáldozásban is részesül.

A mint a pap a betegszobába érkezik, valaki égő gyertyával menjen eléje az ajtóba. Miután az Oltáriszentség előtt térdet hajt, bevezeti a papot a betegszobába.

Senki se üdvözölje a papot, annál kevésbbé beszéljen hozzá, kivéve, ha ez föltétlenül szükséges, de akkor is csak halk hangon.

Azok, kiket a pap ott talál, azonnal hajtsanak térdet, bárhol is legyenek és azután követhetik a betegszobába.

A betegszobában, a vagy mint a hely engedi, annak közelében maradjon mindenki térdelve, mialatt a pap áldást ad és a beteget szenteltvizzel meghinti s ne távozzanak el addig, mig jelt nem ad arra, hogy a beteget meggyóntatja.

Ne fusson el senki, a mint ez oly sokszor megtörténik, midőn a pap jön; inkább mindenki keresse az alkalmat, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentség kiszolgáltatásánál jelen lehessen. Mindenki hozza rendbe ruháját s igyekezzék tisztességes formában megjelenni. A férfiak ne menjenek oda kabát nélkül, annál kevésbbé csupasz karokkal. Miután a pap jelezte, hogy a beteget meggyóntatta, térjenek vissza és állva imádkozzanak a betegért, mig a szentségek ki nem szolgáltatnak.

Ha szükség ugy hozza magával, hogy az asztal előtt el kell menni, melyen az Oltáriszentség van, annak kiszolgáltatásáig, akkor térdet kell hajtani, a mint ez a templomban az oltár előtt történik.

Ha valaki tudja a latin imádságokat, feleljen rájuk.

Valaki legyen a papnak segitségére, különösen az utolsó kenetnél; ennek legyen gondja arra, hogy a fülek, kezek és lábak a kenet alkalmával letakartassanak s azután mindjárt befödessenek.

Ha a beteg valamely vallásos tárgyat kiván, gondoskodni kell arról, hogy ez a pap távozása előtt megszenteltessék, pl. egy feszület a haldoklók bucsujával rózsafüzér, skapuláré és ehhez hasonlók.

6. A szentség kiszolgáltatása után.

A beteggel szemben feszületet, képet vagy az Istenanya szobrát, vagy esetleg más képeket is kell felállitani, hogy ezekre pillantva szive jámbor és vigasztaló érzelmekkel teljék el. Közben-közben hintsük meg a beteget szenteltvizzel, különösen az utolsó pillanatokban.

Pontosan figyelni kell a pap utasitásaira, a mit esetleg különösen meghagyott arra vonatkozólag, hogy a beteghez ismét visszatér. Akkor hivjuk el őt ismét.

Vizet, kenyeret, sót, vattát vagy bármi mást, a mivel a pap ujjait letisztitotta, el kell égetni.

7. Hogyan kell a haldoklónak segitségére lenni.

Mivel a pap nem mindig teheti, hogy a bucsuzás pillanatában jelen legyen, különösen népes plébániákban, még inkább, a hol a plébéniának igen nagy kiterjedése van, legyenek rajta a hivők, hogy a halál órájában egymást gyámolitsák, miután a pap a haldoklók szentségeit kiszolgáltatta.

Ha látjuk, hogy a beteg vége közeledik, szentelt gyertyát kell gyujtani és segiteni neki, hogy ezt a kezében tarthassa, legalább a haldoklók imája alatt és a bucsuzás pillanatában. Ha a halálküzdelem sokáig tart, egy más valaki tarthatja készen a haldokló mellett.

Valaki mondja el a haldoklók imáját egy imakönyv segitségével és az előirás szerint még más imádságokat is, ha a halálküzdelem még sokáig tart.

Ha a haláltusa igen sokáig tartana, akkor ugy ezt, mint a többi imákat időről-időre ismételni lehet.

A ki a haldoklónak az égő gyertyát nyujtja, vagy a ki közvetlenül mellette áll, suttogjon fülébe jámbor fohászokat, mint pl.: «Jézus, én irgalmam!» — «Jézusom bocsásd meg az én bűneimet! Bánom azokat tiszta szivemből!» — «Mária édes szive, légy az én menedékem.» — Jézus, Mária, József, álljatok mellettem!» — «Jézus, Mária, József, kezeitekbe ajánlom testemet és lelkemet.» — «Atyám, ne az én akaratom legyen, hanem a tied.» — «Atyám, a te kezeidbe ajánlom lelkemet.» — «Szent őrangyalom, én védőszentem, álljatok mellettem.»

Hintsd meg gyakran a haldoklót szenteltvizzel, különösen ha látszik, hogy nehéz küzdelme van.

Ne tolakodjanak sokan a betegszobába, különösen ha az kicsiny. Ha sokan jönnek, hogy a haldoklót meglátogassák, csak addig maradjanak, mig néhány imát elmondanak, azután ismét vonuljanak vissza.

A betegszobában, vagy az abba nyiló teremben üljünk le, kivéve, ha a betegnek vagy családjának valahogyan segitségére lehetünk.

Oltáregyesületeink és a külmissiók.

(Szerény inditvány.)

A BELGA Oltáregyesületeknek sajátos buzgólkodása, hogy a missióterületekre is kiterjesztik figyelmüket s nagy áldozattal számos helyre küldenek egyházi ruhákat. Félszázad alatt másfélmillió e czélra — bizony már jelentékeny dolog!

Mióta ezt olvastam, folyton ott motoszkál fejemben a gondolat: *nem tehetnének-e a hazai Oltáregyesületek valami hasonlót?*

Igaz ugyan, hogy szerte e hazában sok helyütt még siralmas állapotban leledznek a templomok. Nagy szükség van itt a segitségre; tágas tér nyilik itt az Oltáregyesületek számára, áldozatos munkájuk teljesitésére.

Midőn ezt fontolgatom, a multnak fátyolán át elébem rajzolódnak magyar hithirdetőink nagy alakjai: *Erdélyi* Ignácz és *Ürge* Ignácz lazarista atyák; *Czimmermann* István és *Menyhárth* László Jézus-társasági atyák. Nem

volna-e méltó, hogy arra a földre, melyhez ezen apostolaink vére-veritéke tapad, kiterjesztenék működésüket a hazai Oltáregyesületek? Pompás megdicsőitése lenne ez Istenben boldogult hithirdetőink emlékének. Ne feledjük őket! Ne homályositsa el emlékezetüket a feledés leple!

Már elárultam, hová lyukad ki inditványom. Nem volna-e lehetséges, hogy a hazai Oltáregyletek egyik-másik missiót időnkint ellátnák a szükséges egyházi ruhákkal? Még pedig a Zambézividéki missiót, hol Czimmermann és Menyhárth működtek és chinai missiók közül azokat, hol Erdélyi és Ürge fáradoztak, jelenleg pedig hazánkfia, *Wilfinger* József lazarista atya, tevékenykedik. Egy Oltáregylettől, még a budapesti központitól sem telnék ki minden. E czélra szövetkezniök kellene az összes hazai Oltáregyesületeknek és vállvetett munkássággal, helyes munkamegosztással szorgalmazniok az ügyet. Bizonyára készséggel akadna egyházi férfiu, ki az egészet kezébe venné, irányitaná s az összeköttetést a missiótelepekkel föntartaná.

A missiók szolgálatában kifejtett tevékenység méltó összekötő kapcsa lehetne a hazai Oltáregyleteknek. Az együvétartozandóság érzetét kifejleszteni, a kellő összeköttetést létesíteni hasonczélu egyletek, közt a mai korban amugy is égető szükséglet. Történt már kisérletezés — országos kiállitások, kongresszus alakjában — a hazai Oltáregyletek együvé kapcsolására; még pedig siker kecsegtette e vállalkozást. Ugyanez érdeket szolgálja folyóiratunk is. Adja Isten, hogy a missiók támogatásának szép föladata is szilárditsa a kapcsolatot honi Oltáregyesületeink között.

A kegyelet mellett, mely sürgeti, hogy megörökitsük hithirdetőink emlékét, ugyanarra késztet még a hazafias, nemzeti szempont is. Ne engedjük kiveszni e népek tudatából azt, hogy javarészt magyar hithirdetőknek köszönhetik a szerencsét, hogy a katholikus Egyház tagjaivá lehettek! S örökitsük meg náluk a magyar nevet adományaink által. Mily hálásak is lesznek érte távoli testvéreink Krisztusban!

Állitásom igazolására legyen szabad egy levélből idéznem. Előre kell bocsátanom, hogy a kalocsai főgymnasiumi Mária-kongregáczió évek óta levelezésben áll a Jézus-társasága vezetése alatt álló trichinopolis-i (Kelet-India) intézet Mária-kongregácziójával. A levelek kiséretében az ifjuság megtakaritott fillérei meg mi más is szokott odavándorolni. Egyik küldeményre irják 1901. jan. 9. keltezéssel Trichinopolisból:

«Kedves magyar testvéreink! Január első napjaiban tértünk vissza az egy havi szünet után szent-József-intézetünkbe. Telve még fájdalmas érzettel kedves szülőinktől való elválás miatt, lelkiatyánk, P. Héraudeau* rendkivül örvendetes hirrel lepett meg minket. Azt jelenté nekünk, hogy távollétünk

* P. Héraudeau, S. J. három évvel ezelőtt hazánkban (Budapest, Kalocsa stb.) is megfordult, missiója számára kéregetve.

alatt levél jött Kalocsáról és legott föl is olvasta azt előttünk. Soraitoknak nagyon megörültünk, de még nagyobb lőn meglepetésünk, midőn hallottuk, hogy 95 koronát is kaptunk tőletek egy boldog Alacoque Margit-szobor vételére. Már megirtuk, hogy Jézus Szive társulatának fő pátronája ezen boldog szüz, kinek szobrát birhatni már régi óhajunk. A szobor már meg van. Ott diszlik oltárunkon és alján be van vésve: «A Jézus-társasága nevelte kalocsai magyar ifjak ajándéka». Ki sem mondhatjuk, mennyire vagyunk lekötelezve nektek ezen nagylelküségtekért. Mig álland ezen intézetünk, a benn élő növendékek imádkozni fognak értetek.

De még más örömben is részesültünk. Megirtuk nektek, hogy szegényes kápolnánk még egy szentségtartó után is sóhajtozott és ime távollétünkben a jó Isten ehhez is segitett. Gróf *Majláth* Györgyné ő exczellencziája, a lángbuzgalmu erdélyi püspök édesanyja, hallván ezen szükségletről, kegyes volt 400 koronát küldeni ezen czélra. Mi sirtunk örömünkben ezen nagyszerü adomány fölött és bevalljuk, hogy *a magyarnál nincsen jobbszivü ember a világon.* Kongreganista kápolnánk összes diszét nektek köszönjük. Megérdemelnők, hogy Isten büntessen meg minket, ha mindezekért örökre hálásak nem maradnánk. Az a 200 ifju, ki mindennap áldozik, meg is fogadta, hogy eme szent pillanatban ti lesztek az elsők, kiket Jézus szent Szivének buzgón fognak ajánlani.» — Igy szól a levél eleje.* Hát nem érdemes-e ily sziveket megörvendeztetni?

Kérjük a fölvetett eszme kegyes megszivlelését. Várjuk a hozzászólásokat; mert csakis igy jegeczedhetik majd ki e szerény inditvány. *T—n.*

Az utolsó templomlátogatás

A MULT század elején élt St.-Albansban egy Irországból Angliába bevándorolt házaspár. A férj neve Daily Ferencz volt. St.-Albans Londontól mintegy 8 órai távolságra fekszik északnyugati irányban. Daily boldogan élt nejével, nem mintha nagy vagyon birtokosai lettek volna — hiszen fönntartásukról kezük munkája utján gondoskodtak — az egymás iránti szeretet és megbecsüléssel párosult békeség volt az, a mi őket boldoggá tette. Ez a szeretet és becsülés katholikus szent hitükben gyökerezett, mely őket, mint valódi ireket egészen átjárta. Angliában kevés volt a katholikus és ez a kevés is igen ritkán látogatta a templomokat és papokat. St.-Albansban csak egy templom és egy pap volt akkor. A most fönnálló Albans-templom csak 1840-ben épült. Ross, a már 1808-ban épült sommerstadti szt. Alajos-templom missiós papja szokott többször St.-Albansba járni, hogy az ott lakó hittest-

* L. Kongregácziói Értesitő. XIII. füzet. Kalocsa, 1901.; 20. l.

véreknek alkalmuk legyen szentmisét hallgatni és a szentségekhez járulni. Sommerstadt akkoriban még Londonnak egy előrésze volt, ma már azonban jó ideje, hogy a városhoz csatoltatott.

Ross atyának st.-albansi látogatásai nem voltak igen gyakoriak, mert ezenkivül a környéken sok helyet kellett még meglátogatnia. Jámbor katholikusok, mint Daily és neje, könnyen átlátták, hogy tőlük függ, hogy házi elmélkedéssel tőlük telhetőleg kipótolják azt, a mit a nyilvános istentiszteleten elmulasztanak. Lakószobájuk egyik fülkéjében állott a boldogságos Szűzanya szobra. Ősi hazájukból hozták magukkal és drága emlékek füződtek hozzá; annak a papnak volt ajándéka, a ki Ferenczet keresztelte, oktatta és a szent oltárhoz vezette. Ezen szobor előtt térdepeltek este, reggel, hogy imájukat végezzék és mindig ezen könyörgéssel fejezték be elmélkedésüket: «Jóságos Istenünk, ne engedd, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentség vétele nélkül haljunk meg!» A nagy paphiányban ezen kérelem nehéznek látszott. Csak ők ketten imádkoztak és bizalmuk folytán meghallgatása felől oly bizonyosak voltak, mint a mily állhatatosak voltak az imában.

1882-ben Ross atya egy nagyobb utat volt kénytelen megtenni. Az olaszországi Veronában tartózkodó testvére sürgette, hogy fontos ügyek végett látogassa őt meg. Nem jó kedvvel hagyta el székhelyét, de a látogatást meg kellett tennie. Távollétének tartamára helyettesittette magát és elutazott. Hat hétig volt távol. Visszaérkezte után az időközben hozzáérkezett sok levél között talált egy még fölbontatlan és st.-albansi postabélyegzővel ellátott levelet. Gyorsan fölbontotta; az aláirás Daily asszonyé volt. Ferencz sulyosan megbetegedett és neje megkérte Ross atyát, hogy késedelem nélkül menjen hozzájuk. A levelet már tiz napja irták; valami tévedés folytán fölbontatlanul maradt. Az a gondolat, hogy a beteg most biztosan a szentségek nélkül halt meg, a jó atyának szivét nagy szomorusággal töltötte el és a lehető leggyorsabban utnak indult St.-Albansba.

Daily házába érkezvén, az ajtónál kopogtatott; az asszony ajtót tárt; gyászruhába volt öltözve és sirva fakadt. «Óh, de nagy vigasz az nekem, atyám, hogy önt láthatom.» Ezen szavakkal üdvözölte a lelkiatyát, miután higgadtságát ujból visszanyerte. Azután igy folytatá: «Önnek a látogatása Ferenczre nézve mindig örömünnep volt és halálos ágyán is önt kivánta látni. Csak az Isten akarata volt más».

— Föl kell önt világositanom — válaszolá Ross atya — hogy ha én otthon lettem volna, határozottan megjelentem volna, ha mindjárt az egész utat gyalog kellett volna is megtennem.

— Hogyan kételkedhetnék ezen, atyám?

— Különben hiszen tudjuk, hogy az ön férje teljes szivéből állandóan Istent szolgálta és igy remélhetjük, hogy elhunytakor kegyelmes Biróra talált. Ez a remény vigaszt nyujt nekünk.

— Ugy van, atyám és a jó Isten meghallgatta kérésünket. Bár ön nem volt otthon, Ferencz mégis fölvette az utolsó kenetet és magához vette a szent Utravalót.

— Csakugyan? Hála az Istennek! De mikép történt ez? Mondja el kérem az egész történetet!

— Atyám, a mivel hogy ön nem jött és nem irt, azt kellett gondolnunk, hogy ön nincs otthon. Ekkor azt mondta Ferencz, hogy minden erejét összeszedvén, ő maga megy papot keresni. Én igyekeztem rábeszélni, hogy csak maradjon nyugodtan az ágyban. A legközelebbi reggelen azonban ő kora hajnalban, a nélkül, hogy észre vettem volna, fölkelt és utnak indult.

— Utnak és hová?!

— London volt legközelebb, a hol remélte, hogy papot talál. Én elmentem volna vele, de mivel ő engem féltett, vissza akartam tartani és igy arra határozta el magát, hogy tudtom nélkül bucsuzatlanul távozik.

— Istenem, micsoda hit! — szólt Ross atya.

— Ferencz elment a Moorefieldsi St. Mary-templomba. Ott megkért egy papot, hogy ő gyóntassa meg; a gyónás után a szent Utravalót és az utolsó kenetet kérte.

— És föladta neki a pap ezen szentségeket?

— Igen, atyám, hanem eleinte kétségei támadtak. Ugy tünt föl neki, mintha ez az öreg ember eszelős volna, vagy a szentséggel szentségtelen játékot akarna üzni. Hanem Ferencz ábrázata világosan bebizonyitotta, hogy a halálhoz közel van. Ugyaneznap délutánján hazaérkezett, nem gyalog, hanem kocsin, melyről a jó atya gondoskodott. Isten fizesse meg neki! Ferencz olyan halovány volt, mint egy halott.

Ross atya alig hitte volna el ezen történetet, ha nem Daily asszony szájából hallja. Ismerte a becsületes asszonyt, hogy mondásait elhiheti. Megindult szivvel és könyező szemekkel térdelt le az Istenanyának szobra elé, a hol ezelőtt Daily ur oly gyakran térdepelt. Imádkozott először a megholtért, azután magáért, hogy adjon az Isten neki is oly erős hitet és neki is egykor oly boldog kimulást, a milyet ennek az egyszerü öreg embernek adott.

Londonba visszaérve, Ross atya elhatározta, hogy azonnal Moorefieldsbe megy, hogy Daily látogatásáról biztosabb tudomást szerezzen. A beteg ember valószinü 4 óra tájban hagyta el St.-Albanst s utazóbotjára támaszkodva tette meg a hosszu utat. Moorefieldsbe 10 óra körül érkezett, mikor a legutolsó mise szokott kezdődni. Egész szentmise alatt térdelt. Ennek befejeztével a sekrestyeajtóhoz ment és kopogtatott. A sekrestyés kinyitotta az ajtót és meglátva a halálsápadt embert, azt gondolta, hogy a betegápolóba való fölvételért esdeklő egyén van előtte. A kérelem azonban csak azt fejezte ki, hogy egy pap hallgassa meg gyónását. Ezen körülményt Eden atyának, a ki miséjét befejezte, tudomására adták.

Elképzelhető, mekkora volt Eden ayának a bámulata, mikor a gyónni óhajtó a szent Utravalót és az utolsó kenetet is kérte. Nem lehet megütközni, ha ilyen szokatlan körülmények között a hozzá intézett óhaj az elmebaj gondolatát ébresztette föl benne. Főnökével történt alapos megbeszélés után abban állapodtak meg, hogy legjobb lesz ugy cselekedni, mikép az öreg ember kivánja. Egy puszta tekintet — mint Daily felesége jól jegyezte meg — elég volt, hogy mindenkit meggyőzzön, hogy ez az ember közel van halálához. Eden atya, miután a haldoklók szentségét neki föladta — minden áron rá igyekezett őt beszélni, hogy ne menjen vissza St.-Albansba. Kizárólag az a gondolat, hogy kórházban haljon meg, vagy máshol, csak az ő házában nem, a beteget egészen szerencsétlenné tette és jónak látszott tovább nem faggatni őt. Eden atya azonban még sem hagyta őt gyalog elindulni, hanem kocsiról gondoskodott és egy kis frissitőt is adott neki elindulás előtt. A kocsira segitve a beteget, pénzt nyomott a kezébe, hogy borra és orvosságra forditsa és elbucsuzáskor igy szólt: «Holnap meglátogatom St.-Albansban».

Eden atya megtartotta szavát. A következő napon elment St.-Albansba, hanem Daily asszonyt találta csak a házban; férje az éjjel meghalt. Megérkezte után épen csak annyi ereje volt, hogy a kocsiról leszállott. Azt mondta még nejének, hogy ne aggódjék, mert a jó Isten meghallgatta kérését. Ő fölvette a szentségeket és most hazajött meghalni. Egy órával megérkezése után elvesztette eszméletét és éjfél után 2 óra körül, mielőtt utolsó templombamenetelének 24 órája elmult volna, csendesen elhunyt az Urban.

Labre Benedek és a negyvenórai szentségimádás.

Krisztus Urunk kinszenvedésének emlékjele s minden isteni titoknak összfoglalatja az Oltáriszentség. Ez a nyitja annak, hogy a szentek óly nagy előszeretettel viseltettek az Oltáriszentséghez. Példákra kell hivatkoznunk? Ott van: Limai Róza, Bertaland Lajos, Bayloni Paskál, Aquinói Tamás, Chantal Johanna, a keresztről nevezett boldog Ágota, tiszteletreméltó Avilai János. Mindmegannyian kiváló imádói voltak a Szentségnek. Ebbe a fényes táborba tartozik boldog Labre Benedek (1748—1783.) is. Szent életében napnál fényesebben ragyog különös tisztelete az Oltáriszentség iránt.

Mint ifju Erni és Cauteville városokban, később Loretto- és Febrianoban mindenütt, a hol csak megfordult, rövid egy pár napi tartózkodás után mindenki előtt feltünt gyöngéd szeretetével a szentségi Ur Jézus iránt. Kivált Rómában talált buzgóságának kielégitésére ezer utat-módot. Akkortájt a negyvenórai szentségimádás Rómában is már régen örökimádássá vált: tehát mindig résztvehetett a szentségimádáson. Meghatározott sorrendben templomról-templomra tartották meg a negyvenórai szenfségimádást. Azonfölül némelyik társulatnak megvolt a kiváltsága, hogy az egész éven át a hónap egyik vasárnapja körül negyvenórai szentségimádást rendezzen. Igy a Szentháromságról nevezett zarándok-társulata hónap elején, egyik Mária-társulat, ugyszintén szent Ambrus társulata is tartott havonkint szentségimádást. A szemfüles Benedek figyelemmel kisérte a templomi hirdetőtáblákat s biztos, hogy ott volt mindenütt, legtöbbször még éjjel is.

Naphosszat is eltérdelt az oltár előtt, alig tudott onnan megválni. Egyfolytában öt-hat óráig imádta a mennyei kenyeret; ám ezzel még nem elégithette ki szive vágyát, ha csak tehette, ott volt napjában többször, gyakran egész áldott nap. Mindenütt rá lehetett akadni, a hol a Szentség imádásra ki volt téve. Beszédközben, ha nevét nem tudta valaki, vagy hirtelenében nem ötlött eszébe, csak «az örökimádás embere» néven emlegették; mindenki ismerte őt e néven. Hogy az örökimádásban résztvehessen, sorra vette Róma valamennyi templomát. A festmények, a szobormüvek, a templomok, müremekek csöppet sem érdekelték s nem is vonzották: lépést se tett szemléletükre. Más vonzotta őt: maga az elrejtett Isten, kinek dicséretét hirdetik a müremekek is, a nagyszerü dómokban épugy, mint az egyszerü imaházakban. Egy alkalommal az örökimádás társulatának tagjai megfigyelték őt, a mint a Borgo végén levő szent Anna-templomban déli tizenegy órától alkonyatig imádta a szentségi Ur Jézust. A tagok mind csodálták buzgóságát s a mint fölváltották egymást, ráterelték a figyelmet Benedekünkre.

A mellett, hogy a szentségimádásnak annyi időt szentelt, ott volt mindenütt, a hol áldást adtak a szentséggel. Bár törődött testü volt, de ügyet se vetett a távolságra vagy rossz időre, csakhogy a szentségi áldásban részesüljön. Locaja, ki a Jézus-társaság föloszlatása után, templomlátogatással töltötte szabad idejét, háromszor-négyszer napjában ott találta Benedeket majd egyik, majd másik templomban, hol épen áldást adtak.

Különös buzgóságot fejtett ki szentünk a szent utravalónak a beteg házához való kisérésében is. A mint meghallotta a csengetyü csilingelését, nyomban előtermett s a szentségi Ur Jézus kiséretébe szegődött. Olyan áhitattal kisérte, mintha csak az Ur Jézus bevonulásán lépdelne Jeruzsálem utczáin.

Ily szokatlan állhatosság rendkivüli kegyelmeket is tételez föl. Az isteni titkok csodájában való elmerülés, meg szivének-lelkének az isteni szeretettel való táplálkozása, egyesülése szerezte meg számára a szükséges kegyelmeket. S e szeretete mindenre képesitette őt.

Érdemes lehetett őt látni, a mint a szentség előtt imádkozott. Legjobb barátjával társalkodott s e társalgásban nem tapasztalt se unalmat, se kedvetlenséget. Mikor a szentség előtt térdelt, testének tartása, szemeinek

beszéde, ziháló lélekzete, merev mozdulatlansága mind arra vallott, menynyire csügg a szent ostyán. Szigoru vezeklései következtében arcza rendszerint halavány volt; a szentséges Ur Jézus szine előtt azonban szivének tüze arczának vonásaiba ömlött, mitől az ragyogó pirban égntt. Arcza ilyenkor örömre derült, tekintete átszellemült, hogy inkább angyalhoz hasonlitott, semhogy emberhez. Néha szinte elragadtatásba esett.

Tanelli irja az ő adalékaiban: «Megadatott nekem, hogy Benedeket egyszer-másszor megfigyeljem, mikor a nyilvános imádásra kitett szentség előtt imádkozott. Láttam, a mint szemeit a szent ostyára szegezte s némi ideig mozdulatlan maradt s e helyzetben benső örömmel élvezte Jézus jelenlétét, s emez örömének külsőkép is kifejezést adott. Vajmi természetfölötti jelenség volt ez; mosolyra nyiltak ajkai, de ez inkább angyalnak mosolya volt, semmint emberé». Ugyanő mondogatta Benedekről: «A kitett szenségben testi szemeivel látja Jézust».

Egykor a szent ostya szemléletébe elmerülve, nem vette észre, hogy imakönyvét leejtette. Nagysokára, a mikor ismét visszanyerte érzékeinek használatát, látta csak meg könyvét a földön. Pál remete szemmel tartotta őt e közben s mikor Benedek ezt észrevette, hogy a remete jó benyomását lerontsa, mosolyogni próbált, mintha szórakozottsága miatt röstelkednék.

«Ha szentségimádásról vagy áldásról jött — ugymond P. Gabrini — még inkább elmélyedt magába, mint bármikor; meglátszott rajta, hogy a templomból jövet folytatta az imát, az Istennel való társalkodást s azt, hogy ugy mondjam, csak kénytelen-kelletlen hagyta abba.»

Azonban mindenkor óvakodott, hogy külső viselkedésével mások előtt feltünést keltsen. Nem tett ugy, mint errefelé nálunk az anyókák: szakgatottan sóhajtoznak, a földet is megcsókolják, hányják magukra a keresztet, döngetik mellüket s közbe fenhangon imádkoznak. Az ilyesmi korántsem az igazi jámborságnak jele; ezzel csak terhére vannak másoknak. Nem ilyen fából volt Benedekünk. Áhitatában csöndes és nyugodt volt. Az őt emésztő tűz ugyan külsőkép is igyekezett utat törni; de viselkedésén nem látszott semmiféle feltünési viszketegség. Csöndben társalkodott Istennel; hiszen az Ur, ki a sziveket és veséket vizsgálja, nem szorul rá, hogy hallja szavunkat, megismeri ő érzelmeinket amugy is. Ép azért szentünk elvből ellene volt minden feltünést keltő viselkedésnek, mely sokszor arra jó, csakhogy a képmutatásnak szolgáljon palástul. Egyszer, a mint a szentség előtt elmélkedett, közelében valami dőre asszonyszemély oly mókáskodva végezte ájtatoskodását, hogy üvöltésszerü sóhajtásaival zavart minden ájtatoskodót. Benedek csak türte egy darabig, végre megsokalva a dolgot, feléje fordult és barátságos hangon kérdezte: mire való ez a komédia? S erre az egyszerü kérdésére, a többiek legnagyobb örömére, iziben vége szakadt az egész jelenetnek.

Pedig elképzelhetjük, hogy jómagának is micsoda megerőltetésbe került érzelmei kitörését visszafojtani. Benső heve folyvást kitörni készült, de ő urrá tudott lenni fölötte, ha még oly erőlködéssel is. Szerető szive valósággal izzó katlan volt, melyről minden elővigyázat mellett is olykor kipattant egy-egy szikra, akarata ellenére is utat tört egy-egy köny, sóhaj. A templomban félő gonddal igyekezett ennek elejét venni. Ám, ha egyedül hitte magát a templomban, kivált oly időben, mikor nem igen szokott valaki ott megfordulni, az ő szive is ellágyult, nem tudott erőt venni lángoló érzelmein, hanem sürün fölsóhajtott, sirt-zokogott; szerető szavak tolultak ajkaira, szeretetének megannyi nyilaként. Isten is néha ugy akarta, hogy valaki elrejtőzve megfigyelje. Ez aztán épülhetetett rajta, mint gyötrődött szeretetében ez az epedő lélek.

Erre vonatkozólag több adatot is lehetne közölni. Ám legyen elegendő a közölteken kivül egyetlenegy. Pinchetti abbé, utóbb ameliai püspök jegyezte föl: «A Minerva-templomban több izben megfigyeltem, hogy Istennek ezen szolgája, nem birván szivébe zárni az isteni szeretet lángjait, forró sóhajokban tört ki, az Oltáriszentséget s a boldogságos Szüzet dicsőitve. Tagolatlan hangok röppentek ajkairól, melyek csakis fohászimák lehettek. Oly bensőséggel rebesgette azokat, hogy szinte reszketett a lelki gyönyörüségtől. Máskor meg kitárt karokkal és előrenyuló fejjel láttam őt, oly helyzetben, mintha közelebb akarna jutni az Urhoz, kihez szive-lelke egész erejével vágyódott s ilyenkor könyek peregtek le arczán. De mihelyt valakit észrevett, csakhamar összeszedte magát és szokott helyzetében térdelt. Gyakran annyira elmélyedt az elmélkedésbe, hogy szinte elragadtatásba esett. Többi közt emlékszem, hogy egy napon gyöngéden vállon érintettem, jelezve, hogy alamizsnát akarok neki nyujtani; erre mintegy mély álomból ébredt föl; szemmelláthatólag erőlködésébe került, mig magához tért s tudatára ébredt, mi történik körülötte.» Hát még micsoda érzelmek hullámozhattak szivében, ha már külsőleg is ily szokatlan módon jutottak kifejezésre!

S ez az Istent szerető lélek, ki ugy el tudott társalogni az Urral, ennyire tudott töltekezni az isteni szeretet forrásánál, nem volt se szerzetes, se hittudós — hanem nagyon is egyszerü ember, szegény koldus, ki kéregetve — zarándokolva járta be a félvilágot.

Huguet nyomán: *Till K.*

Az irgalmasság jutalma.

Néhány mértföldnyire a fővárostól, az országuttól egy puskalövésnyire fekszik egy pompás falusi ház, körülvéve gyönyörü kertektől, parktól, gondozott rétek- és termékeny szántóföldektől. A vonzó villa rendes tartózkodó helye volt a vidék egyik leggazdagabb és legtekintélyesebb családjának, az L. familiának. Az L. házaspár ugy élt, mint a megye többi tiszteletreméltó embere; kényelmes jólétnek örvendtek, a nélkül, hogy valamiben nagyobb föltünést keltettek volna. Vallási nézeteikről nem sokat lehetett beszélni; mindketten a protestáns hitben születtek és nevelkedtek ugyan, hogy azonban tényleg hitvalló tagjai lettek volna a hitközségnek, alig lehetett róluk állitani. Sőt azt mondogatták, hogy L. ur tagja a szabadkőmüves páholynak s egy pozitiv vallásra sem ad semmit.

Körülbelül tiz éve annak, hogy egy forró nyári napon két katholikus apácza haladt azon az uton, mely L. birtoka mellett vezet el. A jámbor sororok azért keltek utra, hogy egy árvaház alapitására alamizsnát gyüjtsenek. A jelzett napon valószinüleg már jókora fárasztó utat tettek meg. A villa közelébe érve, befordultak a széles kavicsos utra, mely a pompás lakóházhoz vezet. Ugy látszik, L.-éket is meg akarták nyerni szegény árvaházuk ügyének; de máskép történt. Alig értek a főlépcsőhöz, midőn az egyik egészen kimerülve, a lépcső alján eszméletlenül összeesett. Társnője aggódva hajolt föléje, kis utazótáskájával, a mennyire lehetett, föltámasztotta a fáradt testet és fölsietett a lépcsőn, hogy kimerült testvérének valami kis üditőszert kérjen.

A szolgáló, a ki az ajtót kinyitotta, valószinüleg nem nagyon örült az apácza látásának, legalább a felelet, melyet az apácza kérésére adott: «Várjon itt, bejelentem az uraságnak», épen nem hangzott barátságosan. De nem volt szükség bejelentésre; mert épen kilépett maga L. asszony a ház folyosójára s igy a nővér személyesen adhatta elő kérését a villa urnőjének.

— Hogyan — felelé L. asszony — az Ön társnője elájult? Akkor pedig nem szabad künn hagyni a forró napon. — E szavakkal lesietett a lépcsőn, szeretettel megfogta a kimerült kezét s bevezette a házba. Ott a két nővérnek egy barátságos szobát mutatott, megparancsolta egyik szolgálónak, hogy friss vizet hozzon be, maga pedig tapintatosan visszavonult, hogy a kimerült nővérek zavartalanul élvezhessék ezt a kis kényelmet. Kis idő multán ismét megjelent L. asszony a szolgálóval, a ki mindenféle frissitőt, kenyeret, tejet, mézet és egy tálka illatos szamóczát tett az asztalra. Szives szavakkal biztatta aztán vendégeit, hogy csak üditsék föl magukat egy kissé. A barátságos, kellemesen hüvös szobácska, az üditő frissitők, melyeket oly nagy előzékenységgel ajánlottak föl, csakhamar megtették a hatást. A sororok rövid idő mulva elég erőseknek hitték magukat, hogy utjukat folytathassák. Szivből fakadó hálálkodással bucsuzni akartak. De L. asszony ellenkezett: a hőség igen nagy, az ut poros, s a legközelebbi hely messze van. Hathatósan kérte őket, csak maradjanak a nővérek,-holnapig teljesen kipihenhetik magukat s ujult erővel utnak indulhatnak. Az apáczák végre beleegyeztek. De másnap sem lett semmi az elutazásból. Az idő megváltozott, a hőségre zivatar következett. L. asszony ezt a körülményt oly ügyesen tudta fölhasználni, hogy vendégei elhatározták, hogy a második napot is a villában töltik.

Mi önthetett a gazdag protestáns nőbe ily nagy érdeklődést a szegény apáczák iránt? Ő maga sem tudta, de igazi gyönyörüséget talált abban, hogy oly figyelemmel gondozza őket, mintha vérszerinti testvérei volnának. Harmadnap végre elbucsuztak az apáczák, miután gazdag alamizsnát kaptak árvaházuk számára. «Mily szivesen adnék — füzte az idősebbik élénk hálanyilvánitásaihoz — a mi jóságos háziasszonyunknak egy kis emléket; de csak azt igérhetjük, hogy Önt és férjét imáinkba fogjuk foglalni. Nem szabad az Isten Anyjának kis érmét fölajánlani?» — «Oh igen — felelé a hölgy — én is szeretem a mi Megváltónk Anyját.» — «Nos — mondá a nővér — akkor kérem Önt, hogy ezt az érmet a boldogságos Szűz iránti tiszteletből viselje mindig; gondoljon erről mindig arra a keresztény szeretetre, melyet két szegény apácza iránt tanusitott.» L. asszony megigérte, hogy a kérést teljesiteni fogja s a legszivesebb jókivánatokkal bocsátotta el vendégeit.

Jó idő mult el azóta. Beállott a tél, s aztán ismét beköszöntött a nyár; L. asszony betegeskedni kezdett. A dolog kezdetben jelentéktelennek látszott, de végül megjegyezte a háziorvos, hogy komolyabb fordulatot vehet. Egy napon — L. ur halaszthatatlan ügyben M.-be utazott — a beteg hirtelen nagyon rosszul érezte magát. Megparancsolta egyik inasnak, hogy azonnal a városba lovagoljon és hivja el az orvost. Azonban egy másik megbizást is adott neki: tudakolja meg, nem volna-e hajlandó egy katholikus pap a beteget meglátogatni. Katholikus pap a protestáns L. asszonyhoz! Ez a hir az egész szolgaszemélyzetet bámulatba ejtette.

A küldöncz a városba sietett s teljesitette föladatát. Az orvossal majdnem egy időben érkezett meg a katholikus lelkész. Az orvos megvizsgálta a beteget s állapotát nagyon komolynak találta, néhány szert rendelt s megigérte, hogy lehetőleg hamarosan vissza fog jönni. Miután az orvos eltávozott, L. asszony a lelkészszel beszélgetett egy ideig. Miről volt köztük szó, azt természetesen senki sem tudhatta; de hitték, hogy a beszélgetés L. asszonyt nagyon megnyugtatta, mert a lelkészt a saját hintaján vitette vissza a városba, jóllehet a postakocsi megállóhelye alig tiz percznyire volt a villától. A kocsis fölhasználta ez alkalmat, sürgönyzött L. urnak, hogy siessen haza.

De a sürgöny a beteg részéről nem volt szükséges. Az L. család egy

«jóbarátja», a ki a beteg hirtelen rosszullétéről s arról, hogy a villába katholikus papot hivtak, értesült, L. urnak már küldött egy sürgönyt a következő tartalommal: «Lehetőleg rögtön jönni; otthon baj van». Megjött rá a válasz: «Még ma este jövök az utolsó vonattal». Ennek következtében a jóbarát az állomásra sietett, hogy L. urat fogadja. «Mi ujság otthon — kérdezi L. hevesen — rosszul van a feleségem?» — «Sajnos, igen — válaszolá a megszólitott — sietve orvost kellett hozzá hivni.» — «Köszönöm baráti szolgálatodat — viszonzá L. ur — azonnal megyek haza. Bocsáss meg, később többet beszélünk.» — «De ez még nem minden — folytatá a másik — megjegyzem, hogy feleséged egy katholikus papot is hivatott magához: vagy katholikus már, vagy az fog lenni.» De mint elbámult a szolgálatkész férfiu, midőn L. ur hidegvérüen azt felelte: «Nos és mit tesz az? Én magam is katholikus leszek». Egy hosszan elnyujtott «Ugy?» volt a felelet, utána néma bucsu; L. ur beült egy bérkocsiba s villájába sietett. Az orvost felesége mellett találta. A pillanatnyi veszély elmult, de az orvos nem merte remélni a teljes fölgyógyulást.

Tényleg L. asszony csak még néhány hétig élt; részesült abban a szerencsében, hogy halálos ágyán tagja lehetett a katholikus Egyháznak. L. ur pedig, miután az elköltözöttnek megadta a végtisztességet, ünnepiesen tért át a katholikus Egyházba: az Sz.-i főtemplomban nyilvánosan megtagadta tévhitét, a szent áldozáshoz járult s nemsokára fölvette a bérmálás szentségét a megyéspüspöktől. A tudósító, ki e sorok irójával ezen történetet közölte, részese volt még annak az örömnek is, hogy a konvertita ünnepies bérmálásánál asszisztált.

Mi birta reá az Uristent, hogy az L. családnak megadja a szent hit kegyelmét, azt ember nem tudhatja. Mert Isten megmérhetetlen az ő jóságában s végtelenül bölcs végzéseiben. De legyen szabad hinnünk, hogy az irgalmasság, melyet L. asszony az apáczák iránt tanusitott, a háladatos nővérek imádsága s a legszentebb Istenanya hatalmas közbenjárása, kinek érmét L. asszony attól az időtől fogva mindig áhitatos tisztelettel hordotta, müködtek közre hatásosan az L. család megtérésére.

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillerie, carcassonei püspöktől.

Az oltáriszentségi álom.

I.

Az apostolok, mikor a vihar őket Genezaret taván hányta-vetette, megrémültek, mert Jézus aludt. (Máté 18.) *Szintigy alszik Jézus az Oltáriszentségben is.*

***

Egy napon — igy beszéli a carcassonei jámbor püspök — midőn Jézus apostolaival a Genezaret taván áthajózott: vihar támadt. A hullámok a hajócskát majdnem elboritták, «mivel ő — mint az evangelista mondja — aludt».

Az apostolok megrémültek, köréje gyültek és őt fölkeltették.

— Szabadits meg minket — mondák — mert elveszünk.

Jézus pedig felelé nekik:

— Miért féltek, kicsinyhitüek?!

Mintegy azt mondá nekik ezzel: Igen, én alszom, de szivem virraszt fölöttetek. *Ego dormis et cor meum vigilat.*

Fölkelt, parancsolt a szeleknek és a tengernek és ismét csendesség lőn.

Menjünk az oltári szekrényhez és az oltárhoz; szemléljük Jézus Krisztust az Oltáriszentség fátyola alatt.

Mily megsemmisülés, mily sötétség, mily szakadatlan hallgatás, csend! mily mély álom!

Ám ne legyetek tévedésben — mondja nekünk;

minél inkább meg vagyok semmisülve, annál inkább hallak, mikor velem beszéltek;

minél inkább rejtőzöm a fátyol alá, annál inkább fedezem föl magam előttetek;

minél inkább látszom aludni, annál éberebben virrasztok:

Ego dormis et cor meum vigilat.

Oh emberek, bárkik legyetek is, bármilyenek legyenek is e világon szükségleteitek és nyomoruságaitok, bajaitok és szenvedéseitek, hűtlenségeitek és hibáitok: az oltár és az Oltáriszentség közelében vigasztalódjatok meg, nyugodjatok meg, csillapodjatok le.

Az oltári szekrényben Jézus Krisztus alszik...

Ez azért van, hogy ez az oly alázatos alvás eltávolitsa tőletek a félelmet, a melyet bennetek szent fölsége támaszt.

Azonban az oltári szekrényben Jézus Krisztus Szive ébren van, hogy e virrasztás titeket megnyugtasson.

Az Oltáriszentség: alvás...

Ha még oly gyöngék, még oly szerencsétlenek, még oly bűnösök lennétek is, ne féljetek:

Az Oltáriszentség: a virrasztó Isten Szive...

Gyarló teremtmények: ime a ti erősségtek; szomorkodó lelkek: ime a ti örömötök; szegény bűnösök: ime a ti üdvösségtek.

II.

Hivjuk segitségül, mint az apostolok.

***

Mégis megpillantva ez Oltáriszentségi alvást, a félelem egy nemét nem fojthatom el magamban.

Az édességet, melyet kerestem, legkevésbbé sem élvezem; e helyett inkább csak nyugtalanságot és rémületet érzek.

Jézus alszik; az ördög ellenben, az én ellenségem, virraszt és körülöttem jár, mint az oroszlán, hogy elnyeljen.

Jézus Krisztus alszik, érzékeim pedig szünetlenül ébren vannak és lelkemre leselkednek, hogy szolgaságukba ejtsék.

Jézus Krisztus alszik; ki fog fölöttem virrasztani?

A ki az én szeretetem, az alszik; kire számitsak hát?

A ki az én erősségem, az alszik; ki fog föntartani?

A ki az én reménységem, az alszik; kiben fogok reményleni?

Ime a vihar.

Az ég már beborult; lelkiismeretem ege; a hol a kötelesség fogalma elmosódott, a hol Isten jelenlétének érzése az akaratom fölött való erejéből és hatalmából veszitett.

A hullámok föltornyosodnak, rossz indulataimnak, milyenek a kevélység, az irigység, a gyalázatos és zsarnok bűn hullámai, ugy látszik összeesküdtek, hogy tovább ingereljenek.

A hullámok összetorlódnak; azok a hullámok, a melyeket az ellenséges ember támasztott a vizeken, a hol veszedelmes átkelésemet kisérlettem meg.

Bárkámat a viz elboritja; lelkem bárkáját, a melyet az előtte félig megnyilt mélységes örvény elnyeléssel fenyeget.

Mester — kiálták a megrémült apostolok — szabadits meg, mert elveszünk. *Domine, salva nos, perimus.*

Oh, az élet tengerén minket fenyegető nyomasztóbb veszélyben mi is bizalommal kiálthatjuk, még pedig ugy, hogy a Genezaret tava szinte visszhangozza: Mester, szabadits meg, mert elveszünk!

Oh Mester, szabadits meg *gyöngeségeimtől*, mert az ellenem összeesküdött elemeknek nem tudok ellenállani.

Sajkám oly kicsi, a tenger pedig, a melyen hánykódom: oly rengeteg nagy.

Nélküled roncscsá lesz, mint a törékeny csigahéj, a melyet ujjai között a kis gyermek is összetör.

Oh Mester, szabadits meg *szomoruságomtól* és *fájdalmaimtól.*

Oly kevés igazi örömet találok e világon.

Oly gyakran sirok az ezernyi metsző fájdalmak között, a melyek szegény szivemet tépik.

Nélküled a csüggedés lesujt, a kétségbeesés sulya alatt leroskadok, a keserüséget sokáig ki nem birom.

Oh Mester, szabadits meg *bűneimtől!*

Oh, a tévedés orczámat megalázta, mivel bűneim sokasága mint a gyalázat és az átok óriási palástja takart el engem.

Nélküled elveszek; a rám nehezedő rettenetes felelősséget továbbra el nem vállalhatom.

Oh, Jézus, Te vagy a Mester, parancsold a gyöngeségeknek, hogy hatalmad elől tünjenek el; rendeld el, hogy a szomoruság örömre változzék; szólj csak egy szót és bűneim rútsága helyébe az Isten gyermekeinek szépsége lép.

III.

Az oltáriszentségi álom nem akadályozza, hogy ne parancsoljon a szeleknek és a tengernek és hogy a nyugalom visszatérjen.

***

Oh, nagyon jól tudom és ezt el nem fojtható örömmel vallom is, hogy az oltáriszentségi álmod nem akadályoz Téged abban, hogy rémületkiáltásomat meghalljad. Parancsolj a szeleknek és a tengernek, hogy csillapodjék le.

Mint az apostolok, én is remegek, aludni látván azt, a kinek egy személyben szeretetemnek, reménységemnek és erősségemnek kell lennie.

Ő azonban nem hagy sokáig aggodalomban.

Én alszom — mondja — ez igaz; istenségem a szentségi szinek alatt megsemmisült; a mélységes homály sötétsége födte be orczám ragyogását; oltári szekrényem körül a csendet nyilvános jelenlétem fénye nem szegi meg, a mélységes álom csak látszólag temet el.

Ego dormio.

De szivem virraszt; Jézusom Szive se nem nyugszik, se nem alszik; szeretete fölébreszti és müködésben tartja. *Cor meum vigilat.*

Ime, egyszerre megnyugszom.

Ez ugyan álomnak álom; de olyan, a melyben a sziv virraszt; olyan, a melyben a sziv mégse alszik.

Ha szive ébren van: akkor hát engem szeret;

ha szive virraszt: akkor segitségemre is jő.

Szive mindenkor nagyon is eltalálja mind a titkos szavakat ihletésemre, mind pedig a titkos örömöket elbájolásomra.

Mit ért az, ha mindene alszik is, de ha csak a Szive virraszt?

Jézus Krisztus, a te Szived a fő.

Aludjál, Ur Jézus! megvigasztalódom, mert Szived virraszt.

«Szünetlenül virraszt legdrágább érdekeim fölött; virraszt elmém fölött, hogy azt fölvilágositsa; szivem fölött, hogy azt tiszta szeretetére gyulassza; érzékeim fölött, hogy azokat megnyugtassa; parányi cselekedeteim fölött, hogy azokat megnemesitse; életem fölött, hogy azt istenitse!»

Oh Mester! Parancsolj a szeleknek és a tengernek; rendeld el a szeleknek, hogy ne fujjanak oly rombolóan, változtasd azokat át édes, enyhe fuvallattá, a mely lelkemet fölfrissitse.

Parancsolj a tengernek, hogy háborgó hullámai csillapodjanak le, hogy nyugodttá és biztossá tegyék utamat egészen a kikötőig.

Fischer Ágoston.

KIMUTATÁS.

A Budapesti Központi Oltáregyesület által 1905-ben adományozott egyházi szerelvények jegyzéke.

13. A szatmári egyházmegyében.

Nagybánya.
Alsó-Fernezely részére:
1 piros miseruha
1 fehér vecsernyepalást
1 velum
1 burza
3 canontábla
1 olajtartó (J.)
1 imatábla
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő

6 kéztörlő
2 palla
1 alba.

Sáros-Oroszi:

6 oltárgyertyatartó
1 karing.

Mezőkaszony:

1 fehér miseruha
1 ciborium
1 kettős sz. olajtartó
1 ostyasütővas késekkel.

Darah:

1 ünn. vörös miseruha
1 velum
3 canontábla
2 corporale
2 palla
1 oltárteritő 250—120.

Fancsika:

2 vörös ministránsruha
2 viola ministránsruha
4 ministránsing.

Halmi:

1 fehér miseruha
1 fehér magánstola
1 öröklámpa
1 ostyasütővas késekkel
1 alba
1 karing
2 vállkendő
4 ministránsing
1 felső oltárteritő 290—140.
1 alsó oltárteritő.
1 antipendium 299—54.

Felső-Remete:

1 kehely patenával
1 velum
6 corporale
3 oltárteritő
1 antipendium 320.

Lázári:

1 ünn. fehér miseruha
1 ciboriumköpenyke
1 velum.
1 burza
1 beteglátogatási szelencze
1 olajtartóval. (J.)

Körösmező.

A szvidoveczi kápolna részére:

1 öröklámpa
1 füstölő tömjéntartóval
1 karing
2 ministránsing
2 oltárteritő 300—100.
1 antipendium 326—45.

14. A rozsnyói egyházmegyében.

Somos-Ujfalu:

1 kehely patenával
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
2 vörös ministránsruha
1 alba
1 füstölő tömjéntartóval
1 körmeneti kereszt.

Gömör-Rákos:

1 ünn. fehér miseruha
1 alba
1 karing
3 corporale
1 misekönyv.

Egyházasbást:

1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 viola miseruha
1 alba
1 karing
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla.

Divény.

A budalehotai fióktemplom részére:

1 kehely patenával
1 fehér miseruha
1 alba
2 vállkendő
4 corporale
6 kehelytörlő
1 öv
2 oltárteritő 200—60.

Várgede.

Bagolyfalu fióktemplom részére:

1 fekete palást stolával
1 fehér magánstola
1 füstölő tömjéntartóval

Ipoly-Bolyk:

1 fekete miseruha
1 fehér vecsernyepalást stolával
1 velum
2 viola ministránsruha
2 oltárteritő 340—100.
2 palla.

Gömör-Rahó:

1 kehely patenával
1 fehér miseruha
1 vörös miseruha
1 misekönyv
3 canontábla
2 alba
1 karing
6 vállkendő
12 kehelytörlő
1 oltárteritő.

Salgó-Tarján:

1 ünn. fehér miseruha
1 velum
1 alba
2 karing.

Uza-Panyit:

1 ünn. fehér miseruha
2 álló tabernac. gyertyatartó
1 karing.

Görgő:

1 kehely patenával
1 fehér miseruha
1 alba
1 karing
4 vállkendő
4 ministránsing
1 oltárteritő 460—160.

15. A szepesi egyházmegyében.

Revucza:

1 ünn. fehér miseruha
1 viola miseruha
1 fehér vecsernyepalást stolával
1 burza
1 beteglátogatási szelencze
1 olajtartóval (J.)
2 palla.

Lokcza:

1 ünn. vörös miseruha
1 viola magánstola
1 fekete magánstola
2 vörös ministránsruha.

Hrusztin:

1 fehér miseruha
1 viola miseruha
2 oltárszolgaing
1 öv
1 misekönyv
2 palla.

Thurdossin.

I. A krasznahorkai templom részére:

1 kehely patenával
1 fehér miseruha
1 alba
2 vállkendő
4 corporale
2 palla.

II. Az oraviczai kápolna részére:

1 fehér miseruha
1 alba
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla
1 misekönyv.

Bukovina-Podszkle.

1 vörös miseruha
1 világos vecsernyepalást stolával
2 vörös ministránsruha
1 alba
1 karing
2 vállkendő
6 kehelytörlő
2 palla.

Hybbe.

1 velum
1 füstölő tömjéntartóval
1 alba
1 karing
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla.

Svábócz.

I. A mater részére:

1 kehely patenával
1 fehér miseruha
1 alba
6 corporale
12 kehelytörlő.

II. A gánóczi filia részére:

1 fekete miseruha
1 füstölő tömjéntartóval
3 corporale
6 kehelytörlő
1 fekete magánstola.

Liptó-Szent-Miklós.

1 világos vecsernyepalást stolával
2 vörös ministránsruha
2 fekete ministránsruha.

16. A kassai egyházmegyében.

Bártfa.
A közkórház kápolnája részére:
1 kehely patenával
1 fehér miseruha
1 beteglátogatási szelencze
1 olajtartóval (J.)
1 misekönyv
1 burza
2 palla
1 himzett corporale.

Felső-Gagy.
I. A mater részére:
1 viola palást.
II. Gagy-vendégi filia részére:
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 alba
1 öv
2 palla.

Hegyi:
1 fehér miseruha
1 világos vecsernyepalást stolával
1 fekete magánstola
2 palla.

Izbugya-Hosszumező.
Mezőlaborcz filia részére:
1 ciborium
1 monstranczia
1 világos vecsernyepalást stolával
1 velum
1 alba
1 karing
2 palla.

Kassa.
Az Orsolyiták kis temploma részére:
1 fehér miseruha (szép.).

Encs:
1 fekete miseruha
1 fekete magánstola
6 corporale
12 kehelytörlő
2 palla
1 corporale-bursa.

Szilvás-Ujfalu.
Kozma filia részére:
1 kehely patenával
1 ciborium
1 öröklámpa.

Kapi:
1 viola vecsernyepalást stolával
1 karing
6 ministránsing.

Palocsa:
1 fekete miseruha
1 viola miseruha
6 oltárgyertyatartó
2 fekete ministránsruha
1 karing
2 ministránsing
3 oltárterítő
1 fekete stola.

Szerkesztő: **Dr. Glattfelder Gyula.**

JUSTH BÉLA KÁRPITOS-MESTER ÉS DISZITŐ.
A budapesti közp. Oltáregyesület szállitója.
Budapesten, VII., Rottenbiller-utcza 6/a.
Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

HERCZEG ZSIGMOND VII., Munkás-utcza 6. sz.
ELSŐ MAGYAR JÁTÉKÁRU ÉS SZENT CZIKKEK ÖNTŐDÉJE.
Szent Antal-, Mária- és Krisztus-szobrok, valamint Szent Antal-szobrocskák pléhtokban való gyártása.

GRÜNBERGER IGNÁCZ
Király-utcza 4. szám.
Vesz a legmagasabb áron régiségek-t, arany, ezüsttárgyakat, szőnyegeket és képeket; magas egyházi ajánlatokat felmutathat.

REMÉNYSÉGÜNK
AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.
Szerkesztő-kiadó
Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.
Előfizetési ára
Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor 40 fill.
Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.
A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle
ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE
gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:
I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel): *a)* fűzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.
II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel): *a)* fűzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.
III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130): *a)* finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.
IV. Ugyanez a könyv öreg betükkel (Arany Korona nagyságban): *a)* jó minőségü papiron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.
V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz: A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.
Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.
Az uj teljes kiadás megrendelhető:
VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartókés oltárlámpákat. Monstranciák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

VI. ÉVF. 1905 10. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

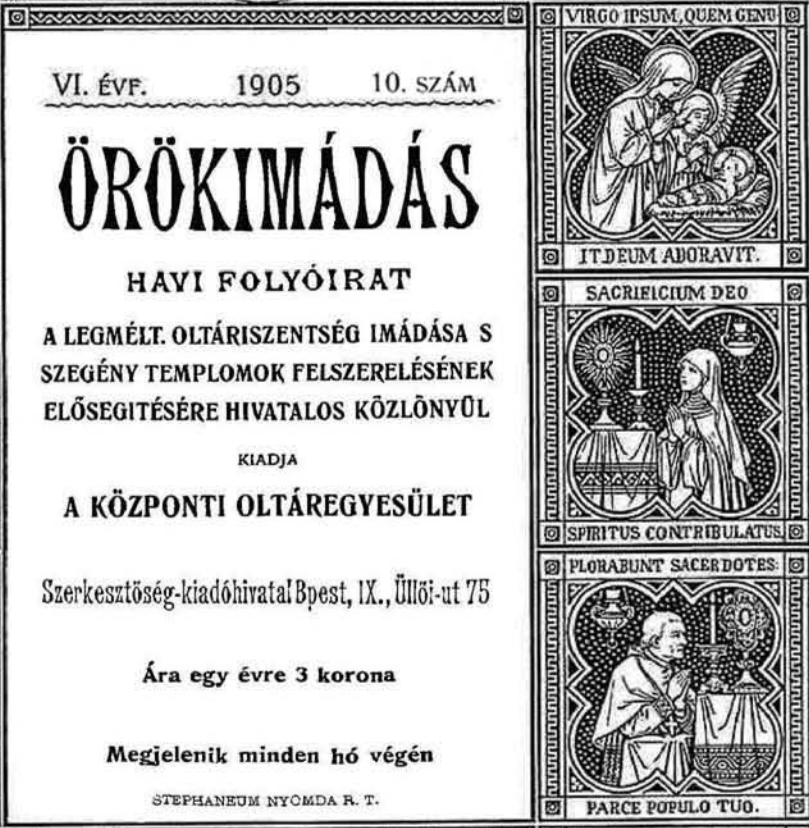

VI. ÉVFOLYAM. 1905. OKTÓBER. 10. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Mindszenti gondolat. — Hogy viselkedjünk a szentmise alatt? — Kell az embernek vallás. — Érthetetlen szentség. — Az áldoztató csengetyű. — Mise stipendiumok. — Két áldozó. — Mit szólna szűz Mária ujságaidhoz és könyveidhez? — A jótétemény jutalma — Mária-kép az ut mellett. — Egy jó pap. — Vegyesek. — Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.— Oltáregyesületi ügyek.— Hirdetések.

MINDSZENTI GONDOLAT

Ha az élet terhei sulyosan nehezednek a föld vándorára; ha a küzdelmek elsorvasztják gyenge erőit; ha a jelen nem nyujt örömet, csak keserűséget; ha az életnek nem élvezi kellemeit, csak fájó igazságtalanságait; ha szent lelkesedéssel indul utjára, s azt verejtékével öntözve végre elbukik; ha szivének egész melegével, lelkének nemes önzetlenségével harczba indul fenséges eszméért, s a korlátoltság, a rossz akarat szárnyát szegi, s porba hull: ez az elcsigázott, csalódott, elhagyatott ember mindig vigaszt lel a mult emlékeiben, s a jövő reményeiben. A koldusnak nyomorult viskójában eszébe jut, hogy valamikor szebb napokat látott, s képzelete a mult emlékein lelkesülve márványpalotát fest szemei elé. A börtön lakójának keblét dagasztja a dicső mult emléke, s midőn lánczai csörögnek, az emlékezés szárnyain emelkedő lelke egy fényes jövő reményében lel nyugalmat. A leigázott, eltiport nemzet reményét, a jövőbe vetett bizalmát szintén a mult nagy emlékei táplálják. S e kettő: emlékezés és remény, melyek egymásból táplálkoznak, őrzik meg a kétségbeeséstől egyeseket, s a társadalmakat. Innen van, hogy a nemzetek összegyüjtik nagyjaik porló csontjait, emlékeit, szobrait fényes palotákba, s oda vezetik gyermekeiket, fölkeresik a nagy emlékek e templomait maguk is, hogy tanuljanak az ősök emlékétől s felbuzduljanak, nagy elhatározásokat meritsenek az emlékezés gazdag termőföldjén kivirult reményből. Méltó, hogy e pantheonok, hol egy nemzet nagy szellemei az utódok emlékezetében találkoznak, mind azzal a fénynyel legyenek diszitve, melyet a legnagyobbak érdemei megkivánnak, s látjuk is, hogy márvány, kristály, arany közt kell keresnünk a nagy ősök koporsóit, vagy szobrait. Ott látja az ember a Wallhallában fényes környezetben Hermannak, a nagy germán vezérnek emlékét, s eszébe jut, hány álmatlan éjszakát okozott ez a világ

urának, a római császárnak, midőn büszke légióit megsemmisitette; ott van Nagy Károlynak szobra, s lelki szemeink előtt feltámad a nagy császár alakja, a mint diadalt ül száz nemzeten; ott vannak a többi hősök, tudósok, államférfiak emlékei, kik fényes csillagok gyanánt tündököltek az emberiség egén; küzdöttek, győztek vagy elbuktak, de győzelmükben ugy mint bukásukban megőrizték nagyságukat, s ércznél maradandóbb emléket emeltek nevüknek.

S mégis midőn az ember elhagyja e fényes csarnokot, s kilép az Isten szabad ege alá, mintha nem volna egészen megnyugtatva, mintha az érdem azon jutalmazásában, melynek tanuja volt, nem látná az igazság azon mértékét, melyet természetszerüen keres. Mert látja ugyan mint hódol az utókor az uralkodók, a hadvezérek, a tudósok, az államférfiak emlékének. De vajjon ezeken kivül nem voltak-e az emberiségnek oly hősei, kik nem vezettek százezreket öldöklő ütközetbe, de a sziv és lélek nagy csatáiban nehezebb győzelmeket arattak, s nagyobb áldozatokat hoztak, mint a nagy hadvezérek a vértől párolgó csatatéreken? Vajjon a kunyhók magányában, a pinczeszobák dohos levegőjében, az egyszerü czellák csendjében nem nyilnak-e az erények virágai? nem aratnak-e ott győzelmeket a legveszedelmesebb ellenségen, a bűnön? S e küzdelmek, melyekben vér talán nem folyik, de annál több köny, melyekben fegyver nem dördül, de annál fájdalmasabb sóhajok hallatszanak, melyeknek helyét nem üszkös romok jelölik, hanem tört szivek, s füstbe ment remények, vajjon ezek nem érdemelnek-e egy kis helyet azon csarnokokban, hol az emberi nagyság emlékei emelkednek? S lám, hiába járunk a pantheonokban; a kis emberek e nagy hőseit emlékoszloppal meg nem örökitették; az elrejtett szenvedések világra szóló küzdelmeit versbe nem foglalták; a lenézett lelkek hősi csodáit elfelejtették. S ez szomoru és kétségbeejtő volna, ha az emberek pantheonjain kivül nem volna egy másik, mely nem nyugszik márvány oszlopokon, hanem a nagy lelkek erején, melyet nem diszitenek arany-virágok, hanem az erénynek páratlan szépségü rózsái, melyben nem emelkednek hideg szobrok, hanem boldogságban uralkodnak dicső lelkek. S a mi végleg megvigasztal, itt nemcsak királyokat és hadvezéreket találunk, hanem egyszerü szolgákat is, kik boldogok, mert tisztaszivüek voltak; nyomorult koldusokat is, kik boldogok mert sirtak s reményüket el nem vesztették; sőt olyanokat is, kiktől a világ, mint bünösöktől elfordult, s kik boldogok, mert irgalmasok voltak s ezért irgalmasságot nyertek.

Hol keressük ezt a pantheont, melybe szivünk egész melegével áhitozunk, hol a nagy emlékek örökké élnek, s reményeink valóra változnak? Kövessük az egyház ünnepi szózatát, lépjünk be a mindenszentek pantheonjába, s ismerjük fel, hogy az érdemmel szemben igaz elismerés csak a szent kereszténységben van, s járja át lelkünket a boldogitó tudat, hogy e szent egységnek mi is részesei, e nagy dicsőségnek mi is örökösei vagyunk, ha átjárja lelkünket a Krisztus kegyelme.

A remény szárnyain emelkedjünk a szentek birodalmába. Keressük fel azokat a hősöket, kik nemcsak a csatatéreken arattak diadalokat, hanem a lélek harczaiban mutatták ki vitézségüket. S midőn látjuk azokat a dicső lelkeket, kik megvivtak száz ellenséggel s nem használtak más fegyvert, mint a mivel az alázatos, vágyó, önfeláldozó szeretet övezte szivüket, s nem reméltek másban, mint a Krisztus érdemei által megszerzett kegyelemben, hirdessük az apostollal: «Nincs másban senkiben üdvösség, mert nem is adatott más név az ég alatt az embereknek, melyben nekünk üdvözülnünk kellene.» (Apost. cs. IV. 12.) A világ szobrot emelhet a földi hősöknek, hódolhat a hatalmasoknak, *eladhatja magát* a gazdagoknak; a szobrok elporlanak, a hódolatról megfeledkeznek, az erénynek árán megosztoznak, örökké csak az a jutalom marad, melyet Krisztus nyujt, s melynek ára igaz, keresztény élet s alázatos, buzgó imádsággal kiérdemelt kegyelem. Ezért küzdjünk, ezért áldozzunk, nem a világnak hiu dicsőségéért, s meg nem csalatkozunk. *G.*

Hogy viselkedjünk a szentmise alatt?

Midőn a pap a szentmisét az oltár lépcsőinél a szent kereszt-jellel megkezdi, letérdel a nép is és szintén megjelöli magát a kereszt szent jelével.

Az evangélium elején balkezünket mellünkre teszszük, a jobbkéz hüvelykujjával pedig kis keresztjelet teszünk homlokunkra, ajkunkra és mellünkre.

Fejünket meghajtjuk valahányszor Jézus legszentebb neve kiejtetik ugy a szentmise mint prédikáczió alatt. Ugyanezt teszszük Gloria Patri-nál is, ha ezt valamely istentiszteleten kimondják vagy éneklik. Fejet hajtunk, midőn a pap áldást ad.

Átváltozásnál minden csengetésre mellünket verjük. A szent ostya, valamint a kehely fölemélésekor nekünk is föl kell rá néznünk.

A hármas csengetyüszóra, az átváltozás után végezhetjük a következő rövid aktust: «Oh Jézusom, neked élek. Oh Jézusom, neked halok. Oh Jézusom, tied vagyok élve és halva»; a kehely átváltoztatása után: «Oh Jézusom, hiszek benned. Oh Jézusom, remélek benned. Oh Jézusom, szeretlek téged mindenek fölött».

Kommunio alatt a háromszoros csengetésre, mellünket verve mondjuk háromszor: «Oh Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak szóval mondd és meggyógyul az én lelkem».

Mise alatt, átváltozáskor nem szabad a templomban senkinek járkálni, beszélni vagy bármi mást tenni, hacsak ez valami más dologgal összekötve nincs. Mihelyt az átváltozásra jel adatik, azonnal térdre borulunk, bármely részében legyünk a templomnak és nem állunk föl, mig az átváltozás végbe nem ment. Ugyanezt kell szem előtt tartanunk, midőn a pap a szentáldozást szolgáltatja ki. Mindazok, kik a templomban vagy annak közvetlen közelében vannak, térdre borulnak és a szent cselekményen áhitattal jelen vannak. Ha nagyon sokan járulnak a szentáldozáshoz, ugy, hogy olyan sokáig nem várhatunk, legalább addig kell várni, mig a pap a szent ostyát kiosztani kezdi s azután kettős térdhajtással ki-ki helyét csendesen és áhitattal elhagyhatja.

Kell az embernek vallás

(Vége.)

Azonban tanu rá a történelem, hogy hoztak nem egy törvényt, mely az életbe át nem ment. Ismerünk törvényeket, melyek ellen nemzetek s az emberiségnek nem épen méltatlanabb része tiltakozott, mert az emberi méltósággal, legigazabb természetükkel ellenkezett. Nem igy ez az egyetemes törvény. Hogy az embereknek *kell* vallás, ez az öntudat él minden században minden népnél. Fölhozhatom bizonyságul állitásom igazolására a pogányság legnagyobb szellemeit (Cicero). Reámutathatok, hogy a természettudósok, miután évezredeken keresztül kutatták az ember igaz természetét, mely őt a többi teremtménytől megkülönbözteti s föléjük emeli, végül odajutottak, hogy az *embert* jellemző e különös vonást abban találták, hogy ő abban különbözik s azért jelesebb minden más lénynél, mivel neki vallása van.

De pillantsunk csak be magunk a népek miszteriumaiba. Üssük föl a történelem s a néprajzi tudomány lapjait s meggyőződünk, hogy nem találtak még országot, hol Istent ne ismerték s népet mely vallástalan lett volna. Istent tiszteli a művelt európai s a kultura legalacsonyabb fokán álló zulukaffer; ég felé emeli tekintetét örömben és bajban a kinai kuli s az amerikai indián; a vallás heviti a jeges Grönland eszkimójának szivét s ez hüti az egyenlitő lakójának forró szenvedélyét. Szóval az ember vallásos ép azért, mivel ember, kit halhatatlan lelke örök reményei s végtelen vágyai Istenhez emelnek. A földi élet, töltse bár selyemben vagy rongyokban, márványpalotában vagy konyhában, halalomban vagy szolgaságban, sohasem elégiti ki. Fölfelé tör; ki ebből a korlátolt létből, melynek a végtelenhez mérten arasznyi térei ólomsulylyal nehezednek a végtelenségbe törő lelkére. Bárhova vessük tekintetünket, a nemesért, a szépért, a nagyságért lelkesülő

emberek mindenütt azt hirdetik, hogy e földi korlátok közül a halhatatlan léleknek ki kell emelkedni a vallás szárnyain. Ezt hirdeti, a melegtől és portól eltikkadt bucsusok éneke; ezt a tenger fáradalmakkal, a küzdelmekkel, dögvészszel szembeszálló mekkai zarándokok serege; mint a világ négy tájékán lakó népek könyörgő és dicsőitő imája s szüntelen áldozataik füstje és eget nyaldosó lángja.

S mit bizonyit ez egyetemes tény? Azt, hogy a vallás természetes szükséglet, nem valamely kornak vagy népnek, vagy társadalmi osztálynak találmánya. A mint változhatatlan törvény, hogy a szülőket tisztelni kell, mert az egyetemes emberi természet követelménye s minden ellenkező merényletet fölháborodva utasit vissza az emberiség, ha tetszetős formában akarnák is igazolni; a mint dicsérjük az alamizsnálkodást és megvetjük a lopást, ha néhány perverz gondolkozásu szellemóriás a közmeggyőződést káprázatos érveléssel meg is szeretné hazudtolni; s a mint a becsület és becstelenség közti különbség sohasem lesz kétes, ha néhányan, vagy akár sokan is az erkölcsi nihilizmus jogosultságát vitatják; és nem lesz kétes még akkor sem, ha a sophisták érveit meg nem czáfolhatjuk, mert érezzük, hogy a valóság tagadása a lehetetlenség törvényesitése: ugy ez a mindég és mindenütt érvényesülő tény sem lehet a természet csalfa játéka, vagy emberek értéktelen találmánya, hanem szent valóság, melyet némelyek, talán családok, sőt néptörzsek is tagadhatnak, de ezzel tagadják az emberi természetet; s a történelem és tapasztalás azt tanitja, hogy e tagadás halálos itéletük. Egészséges és jogosult elvek csak azok, melyek a valóságban gyökereznek s melyeket az élet, ez az eleven és érző logika igazol. S ezért az összes zarándokok és népek tanuságát nem szabad kicsinyelnünk s a térdelő, imádkozó, áldozó nemzetekkel együtt hirdethetjük és kötelességünk hirdetni, hogy az embernek kell vallás, ha ember akar lenni.

S ha most még azt is tudni akarjuk, hogy a vallás kötelező törvényét mért nem érte az emberi törvények sorsa, s hogy a népek, ha ideig-óráig tévutra tértek is s ellökték maguktól e szent törvényt, mért tértek mégis vissza mindig hozzá, akkor a lelkek, melyek a vallásban nyugalmat találtak, melyeknek vágyait kielégitette, a nagy szellemek, melyeknek kinzó kétségeit eloszlatta, a megtört szivek, melyeket a kétségbeeséstől megőrzött, mind azt felelik: mert a vallás az emberiség tulajdonképeni boldogsága.

Az ember vágya a végtelenbe tör. Hol találunk valakit, ki azt mondaná: elég! én nem akarok boldogabb, elégedettebb lenni? Annyira sajátja e törekvés az emberi természetnek, hogy a mely pillanatban lemond a végtelen után való szárnyalásról, megtagadja önmagát, mert megszünik benne a haladás vágya s mivel az élet nem stagnálhat, süllyed lefelé az állatokhoz. Másrészt azonban a lelket lenyügözi saját végességének érzete. A végtelenbe tör, s röptében folyton korlátokba ütközik. Önmagával megelégedve nincs,

de görnyedve érzi, hogy önmaga nem javithat sorsán. Tökéletesbb boldogság után eseng, de keseregve kénytelen bevallani, hogy maga ezt ki nem vivhatja. Mit tesz tehát a lélek? Kilép szük köréből, s a vágyakozás, az ima szárnyain fölemelkedik ahhoz a Lényhez, melynél a végtelenséget, a tökéletes boldogságot föllelheti, a lélek Istenhez tör, s midőn a hit, remény és szeretet kötelékével füzi magát szivéhez, akkor az ember megtalálta a végtelen boldogságot, s benne, igéreteiben, szeretetében, kegyelmében megnyugszik.

Nézzétek az emberiség nagyobb részét, a szegényeket. Mi teszi elviselhetővé sorsukat? Mi más, mint a vallás, mely igazságos itéletet és kiegyenlitést biztosit. Vegyétek ezt el tőlük s vadállatok serege tör ellenetek, mely csak rombolni képes, mivel a vallástalan kebelben egyedül a szenvedélyek vihara tombol, mely vihart, pusztitást, forradalmat akar szitani mindenfelé.

De még jobban érzik a vallás boldogitó hatását azok, kik az élet javaiban duslakodnak. Mert ezek a lelket nyugtalanitó kisértéseknek, a szenvedélyeket fölkorbácsoló alkalmaknak sokkal inkább ki vannak téve. S ha fenékig üritették az öröm poharát, melyet a világ nyujt és szertelen tombolással rohantak az élvezetek közé, melyekben boldogságot kerestek, s nem marad utána szivükben más, mint unottság, undor és világgyülölet, a világ csak mosolyog pessimizmusukon, de megvigasztalja és megnyugtatja őket a templom csendjének áhitata s a sziv mennybeemelkedése. Szent Ágostonnal együtt hirdetik: Nyugtalan a mi szivünk, mig benned Isten, nyugalmat nem talál. Mert kell nekünk, boldognak és boldogtalannak, hatalmasnak és koldusnak egyaránt vallás. Ez erősségünk, bizalmunk és nyugalmunk. *Dr. G. Gy.*

Érthetetlen szentség

Hát ezt érted?

Az oltár titka a legbátrabb léleknek, a legmélyebb értelemnek is megfoghatatlan, a jóságos Isten mégis adott természetszerü képeket és hasonlatokat, hogy annak lehetőségét nekünk némileg szemlélhetővé tegye. A legméltóságosabb Oltáriszentségben mindenekelőtt a kenyér és bor Jézus testévé és vérévé változik, a nélkül, hogy a külső alak megváltozna. Ezt mi mindenesetre nem értjük. De hiszen láthatjuk mindennap, hogy a kenyér és a bor, ha mindkettőt élvezzük, testünkké és vérünkké változik át. Tehát a mindenható Isten nem volna képes arra, hogy a kenyeret és a bort élvezet előtt az ő szent testévé és vérévé változtassa?

Kövületek.

Hanem — vethetné közbe a véges ész — ott az élvezet alkalmával a szinek is megváltoznak, mig az oltári titokban megmaradnak! Ugy van!

Hanem erre is találunk képeket és hasonlatokat. Hát nem láttál-e még némely kövületet: megkövült állatokat, megkövesedett növényeket, megkövült fát? Világosan láthatjuk ezen kövületeken az eredeti alakot; ez megmaradt, de állat és növény kővé vált. Ebben képet és hasonlatosságot látunk a legméltóságosabb Oltáriszentséghez, a hol a lényeg, a substantia átváltozik, hanem az alak megmarad.

Fotografiák nagyitóüvegen át.

A hit világosan tanitja, hogy a konszekrált szinek minden, még a legkisebb részében is az Ur Jézus Krisztus egész teste és vére van jelen. Mikép lehetséges ez? Ezt nem értjük. A mindenható Isten eme csodájához is találsz hasonlatosságot a természetben. Már bizonyára szemléltünk fotografiát nagyitóüvegen át. Előttünk van egy vagy több személy, egy palota, egy egész vár; és gyakran ezen fotografiák egy pont megnagyobbitásából állanak. A nagyitóüvegben ezen alakok nem észlelhetők. Hol vannak tehát? Be vannak mintegy szoritva a fotografia kis pontjába. Ime egy hasonlatosság ahhoz a dogmához, hogy Jézus Krisztus teste a legkisebb részekben is egészen jelen van.

A gondolat ezer hallgató előtt szavakban megsokszorositva.

Végül azt tanitja a hit, hogy Krisztus annyiszor van teljesen jelen, a hány konszekrált ostya van. Ezen igazságra is találunk hasonlatosságot a természetben. Elmondunk egy gondolatot szavakkal ezer hallgató előtt. Mindegyik hallgató megjegyzi magának ezt a gondolatot, mintha csak egyedül volna jelen, egyszersmind ezen gondolat megmarad bennünk is és a hallgatók száma szerint megsokszorozódik. Ime, ismét egy hasonlat az oltár titkához, mert hasonló, csakhogy végtelen fenségesebb módon van Krisztus a mennyben és egyszersmind ezer és ezer helyen a földön a legméltóságosabb Oltáriszentségben. Igy talál a hivő katholikus a természetben a természetfölöttiekhez vonatkozásokat, mintegy létrákat, melyek őt a hithez és az Isten szeretetéhez vezérelik.

Buzgón, szeretettel imádkozik és gondolja magában: Isten nem volna végtelen, ha én őt és titkait az én csekély értelmemmel föl tudnám fogni.

A dölyfös kétkedő pedig megjegyezhetné magának azt a feleletet, a melyet egyszer egy hivő tudós egy koraérett «fölvilágosult»-nak mondott. Ugyanis igy szólt: «magyarázza meg nekem az átváltozás titkát és én hivő leszek». Erre a tudós fölemelt egy marok földet és mondá: «ezen marék föld ezer titkot és átváltozást mutat. Magyarázza meg nekem ön ezeket és azután ismételje meg kérdését». És a nagy bölcsnek száját betapasztotta a marék föld. *Érdi.*

Az áldoztató csengetyü

Egy ifju halálos ágyán feküdt. Fiatal volt még évei, de öreg bűnei tekintetében s ezek a bünök korán betegágyba döntötték. Egyedül, elhagyatva feküdt sötét padlásszobájában. Naponkint egyszer vagy kétszer meglátogatta egy jólelkü asszony, hogy egy-két apró szolgálatot teljesitsen neki. A nélkül, hogy az orvosi tudományhoz értett volna, jól látta, hogy az ifju a végét járja. Iparkodott is azért rábeszélni, hogy gondoskodjék szegény lelkéről és jó keresztény szokás szerint vegye föl a haldoklók szentségét. De ugy szokott az lenni: a mit az ember életében megvetett, ahhoz halálában sem jön meg a kedve. A fiatal ember csak azt hajtogatta: «Hagyj békében predikációiddal, nem akarok!»

Azonban a mit az emberi ajak nem tudott megvalósitani, azt megtette egy kis csengetyünek érczajka. Betegségének hatodik és életének utolsó hetében történt. A fájdalmaktól jajgatott és nyögött és annak a féregnek éles mardosása, mely soha meg nem hal, majdnem kétségbeejtette. Igy feküdt ott, Istentől és emberektől elhagyatva a legsötétebb éjszakában. Künn zugott a szél s kövér esőcseppeket csapdosott a remegő ablaktáblákhoz; csak a villám világitotta be néha a sötét kamrát, kisértetiesen, mint a pokol tüze. Ekkor egyszerre egy csengetyü éles hangja hallatszik be; először mintha messziről jönne, aztán mindig közelebb és közelebb, mignem lenn az utczán, a beteg háza mellett csendül meg. Még néhányszor megcsendül, aztán lassankint ismét elhal a hang a távolban. A beteg tudja, mit jelent az, ez az áldoztató csengetyü. Először lehetetlennek tartja, hogy ilyen viharban, éjfélben valaki utnak indulhasson. De a lámpa fénye, mely a kamrájába vetődik és a csengetyü jól ismert hangja kizár minden kétséget! ez a pap az utolsó szentséggel. «Hová mehet ez — gondolja a beteg — és ki lehet az, a ki velem együtt álmatlanul és a halállal küzködve fekszik a szomszédban?» Ilyen és hasonló közönyös gondolatok foglalkoztatták. De a mint a csengetyü hangja lassankint elvész, a beteg is vele tart gondolatban, követi a szentséget, látja lélekben, a mint a pap a házba lép, maga elé képzeli a beteget, hallani véli a haldokló gyónását, a pap föloldozó szavait, mintha látná, hogy megnyugodott a beteg s csendesen és vigan szenderül el, a lekész karjai között s most megáll fönn az örök Biró előtt!

És te?

E két szó volt végül, melyeket a kis csengő lelkéből kiváltott s a melyek mint a harang zugása hangzottak szivében mindig áthatóbban, mintha már a Biró szólna hozzá:

«És te?»

Egy sóhaj fakad kebléből és szive összeszorul. A rettegéstől hideg

verejték gyöngyözik homlokán. Reszket és kínosan vergődik a lélek fájdalmaiban és a fájdalom addig kalapácsolja a bünös szivet, mignem meglágyul, megadja magát és fölsóhajt: «Oh Istenem! csak még ez éjjel ne! Reggel, igen reggel megteszem!»

Megvirradt; az éjjeli vihar után ismét kiderült az ég, és a reggeli nap ismét barátságosan köszöntött be az ablakon, midőn a szegény szolgáló ujból fölkereste a beteget s megkérdezte: «Hogy vagy?» Gyenge, elhaló hangon csak azt az egyet tudta a beteg válaszolni: «Gyónni akarok!»

Nem telt el egy óra és a kis csengő cseng és cseng a padlásszobában. Uram, nem vagyok méltó!

Forró könyek peregnek a haldokló szemeiből és ugyanannak a papnak kezére hullanak, ki az éjjeli esőben ugy átázott. — Este, midőn a nap lehanyatlott, a lélek, mint remélni szabad, az Isten irgalmas itélete előtt állott.

Az örök világosság fényeskedjék neki

Nem tisztán a csengetyü szava és hangja volt, mely oly hatalmasan és megrázóan beszélt a szerencsétlen szivéhez. Az Üdvözitő hangja volt, a jó Pásztor szava, ki felcsöngetett a szegény bűnöshöz a sötét kamrába, mig magába nem szállt!

Mise-stipendiumok

Bivel a szentmiseáldozat különös gyümölcse elsősorban annak javára szolgál, a kiért azt bemutatják, ezért jámbor szokása az a hivőknek, hogy a papnak e czélra bizonyos meghatározott adományt nyujtanak. Ezt az adományt különféleképen nevezik: stipendium honorarium, intentio, misepénz.

A szokott stipendium egy csendes miséért nálunk egy korona, énekes miséért többet kell adni, t. i. bizonyos összegü pénzt, mely a vidék és mise különbözősége szerint van megállapitva. A papnak nem szabad a közönségesen megállapitott mise-stipendiumot önkényüleg változtatni.

Az adományt mindig a mise előtt kell adni a papnak. Nem szabad e szokást üzletnek tekinteni, hanem lelkiismereti és vallási kötelességnek. Az adományt, mint áldozatot ajánljuk föl a szentmiseáldozattal kapcsolatosan. Nem illik az áldozatot a szentmise bemutatása után tenni.

Némely vidéken az a szabály uralkodik, hogy addig semmiféle misét nem mutatnak be különös szándékra, mig a stipendium le nincs fizetve. A hol ez a szabály nincs érvényben, gyakran mutatnak be misét különös szándékra s a stipendium igéretére, a nélkül, hogy ezért később valami áldozatot hoznának.

Ha szegény emberek azok, a kik nem képesek misét szolgáltatni, még hozzátartozójuk halálakor sem, a pap ajándékozhatja a misét, mely esetben a különben fölajánlott adományt ő maga áldozza föl s igy igazi áldozat mutattatik be a szentmiseáldozattal kapcsolatban.

Ha valaki egy meghatározott napon akar misét szolgáltatni, jelentse ezt be néhány nappal előbb s ugyanekkor nyujtsa át a stipendiumot.

Két áldozó

Az első szentáldozásra készültek. A kis város gyermekei összegyültek a templomba s figyelmesen hallgatták a lelkész szavait, ki ismételten mondá nekik: «Gyermekeim, a küszöbön álló esemény nagy fontosságu lesz közületek igen soknak későbbi életére». A fiuk közt volt a kis Lajos s a leányok között a kis bátortalan Mária, iskolatársaiknak kitünő példaképe; kezüket összekulcsolták, tiszta szemeiket a pap ajkaira függesztették. Jelt adtak; a gyermekek kiléptek a sorból s két oldalról a gyóntatószék mellé álltak. A pap mégegyszer hozzájuk fordul s inti őket: «Ne rejtsétek el Isten előtt egy bűnötöket se, mert ő tudja valamennyit».

Hátul, a legutolsó helyen áll alig észrevehetően egy Zsiga nevü fiu. Lesütött szemekkel, összetett kezekkel vizsgálja lelkiismeretét. A mint látszik, áhitattal készül a gyónásra. Visszagondol; oh, mily rút emlékezés; a mult évben, egyik vasárnap az istentisztelet alatt beszökött egy félreeső kertbe körtét lopni, a mit azelőtt is gyakran megtett. Mint a mókus mászott föl a fára s egyenlő magasságban volt az ebédlő ablakával, mely még nyitva volt és mit látott ott! Egy ötkoronás csillogott feléje az asztalról.

Szemei égnek a vágytól. Mennyi labdát vehetne azon a pénzen, mennyi csigát és még sok mindenféle jószágot és senki se tudna róla semmit.

Leszórja a körtét, beugrik a szobába; zsebre vágja a pérzt; visszakuszik a faágra, lemászik a földre és eltünik.

És most mindezt el kell mondania a papnak. Hogyan lehetne ezt máskép tenni! Legnagyobb örömére delet harangoznak, s igy eltávozhatik; délután folytatni fogják a gyónást. Délután, tünődik a fiu, addig majd meggondolom.

Gondolatokba merülve megy haza. Atyja már az asztalnál ül, mig anyja a teritéssel foglalkozik. «Nos — kérdé a szocziálista munkás — mit beszélt ma a plébános?» «Azt mondta, hogy ha a gyónásban elhallgatunk egy bűnt, a pokolba jutunk». «Ej, mit — válaszolá az atya — pokol és gyónás a papok találmánya.» Az anyának egy köny szökik szemébe, de nem szól semmit.

Egészen más jelenet tárul szemünk elé, midőn Lajos és Mária haza

érnek. Szülőik lábaihoz borulnak, hogy bocsánatot kérjenek tőlük, s azok meghatottan áldják meg őket.

Az atya istentelen szavaira elhatározta a kis Zsiga, hogy azt a tettét nem fogja meggyónni. A pap mielőtt föloldozta volna, még egyszer kérdezi tőle: «Meggyóntál mindent?» — «Igen» — mondá a fiu s ezzel elkövette a szentségtörést.

A nagy nap elérkezett. Az aranyban tündöklő oltár virágokkal van földiszitve, melyeknek kellemes szaga egyesül a tömjén illatával s fölszáll a lobogó gyertyák között, a pap a szentmisét mondja, a gyermekek mély áhitattal térdelnek.

Lajos és Mária szülői egymás mellett térdelnek s mélyen megindulva szemlélik gyermekeiket, a mint ájtatosan és angyali tisztasággal az Ur asztalához közelednek. Zsiga anyja egyedül van; oh, ha tudná! Zsiga is fölemelkedik. Képmutatóan kulcsolja össze kezeit, lesüti szemeit és követi társait. — Megtörtént; megismételte Judás bűnét. Atyja tagadta a poklot, de az egész pokol ott van fiának szivében.

* * *

Zsigából elfajult gyermek, rossz munkás lett. Anyját korán sirba vitte a bánat, atyja keservesen megbánta, hogy fiát olyan rossz nevelésben részesitette. Legszivesebben tartózkodik a korcsmában és a rossz társaságokban.

Egy napon borzasztó hir terjedt el a faluban; egy öreg asszonyt meggyilkoltak és kiraboltak; a gyanu Zsigára irányult és a zsandárok bilincsekbe verték atyja házában, a kit a szégyen majd megölt. Zsebében még megtalálták az elrabolt pénz egy részét. Nem tagadhatta bűnét, börtönbe vitték az összesereglett nép szidalmai közepett. Megjelenik az esküdtszék előtt s megpillantva a falon függő feszületet, fölkiált: «A rosszul végzett első szent áldozás juttatott engem ide». Erre mintegy feleletül a vádlott szavaira a nézők nagy tömegéből fölhangzik a kiáltás: «Én vagyok a bűnös, az ő atyja, mert rosszul neveltem, s naplopót csináltam belőle!»

Az esküdtek visszavonultak tanácskozásra. Visszatérve bűnösnek mondották, de tekintetbe vették az enyhitő körülményeket. Atyja közbekiáltása megmentette Zsigát a pallostól, hosszu, nehéz kényszermunkára itélték.

A kis városra a borzalmas tett rémülete után kedves ünnep virradt. Lajos tartotta első szentmiséjét. De az ünnepély után csakhamar visszavonult szüleitől és barátaitól, hogy a szerencsétlen Zsigát megvigasztalja. A két barát, kik együtt járultak az első szentáldozáshoz, egymás előtt áll. Zsiga szive majd megszakad; töredelmesen meggyónta bűneit, melyek őt az örvénybe sodorták. A pap együtt sir vele és vigasztalja őt. Az elitélt édes békét érez szivében. Türelemmel viseli el az ideiglenes büntetést, mint megérdemlett penitenciát, hogy igy az örök kinoktól megszabaduljon.

Mit szólna szűz Mária ujságaidhoz és könyveidhez?

Szent Cyriakus apát életében olvassuk a következő tanulságos történetet. Ennek a szent apátnak egyszer csodálatos álma volt. Azt álmodta, hogy czellájának ajtaja előtt áll a boldogságos szűz Mária keresztelő szent Jánosnak és szent János evangelistának kiséretében.

Örömmel eltelve ezen kitüntető látogatás fölött, mély tisztelettel kérte a boldogságos Szüzet, hogy lépjen be czellájába. Azonban daczára minden kérésének, nem akart hozzá bemenni. De ő nem szünt meg könyörögni és esdekelni.

Ekkor a boldogságos Szűz végre azt mondá neki komoly hangon: «Hogyan kivánhatod, hogy czelládba lépjek, mikor az én ellenségemnek adtál ott szállást?» S.e szavakkal kisérőivel együtt eltünt.

Midőn a szent apát fölébredt, egészen elszomorodott és megzavarodott, hogy Mária azt mondotta neki, miszerint czellájában az ő ellenségének adott szállást. Mivel rajta kivül nem lakott abban senki, azt gondolta, hogy őt magát érti alatta.

Ezért a leggondosabban megvizsgálta lelkiismeretét, ha vajjon tudtán kivül nem nyomja-e valami sulyos bűn a lelkét; de a legpontosabb vizsgálat után sem talált semmit.

Levertségében és szomoruságában egy jámbor könyvből akart vigaszt és gyógyulást meriteni, melyet egy másik szent pap, névleg Hisychus kölcsönzött neki olvasásra.

De ime, a mint a könyvet felüti, csak akkor látja, hogy ugyanabba a kötetbe a jó olvasmánynyal együtt Nestorius tévtanitónak két értekezése is be van kötve, melyben a boldogságos Szűz istenanyai méltóságát tagadja és czáfolja.

Most tisztán megértette Cyriakus, kit tart az édes Istenanya ellenségének. Azonnal visszaküldte a könyvet papi barátjának és elbeszélte neki, mi történt vele.

Hisychus megijedt, mert ő sem vette észre az istentelen Nestorius két iratát. Rögtön kitépte és elégette, mert nem akarta semmi áron megtürni lakásában a boldogságos Szűz ellenségét.

És most, édes olvasó, mégegyszer: Mit szólna az édes Istenanya ujságaidhoz és könyveidhez? Talán a te házadban is vannak tudtodon kivül — vagy épen tudtoddal — Máriának ilyen ellenségei? Minden egyházellenes ujság, minden sikamlós könyv és folyóirat Mária ellensége. És akarod, hogy Mária házadban maradjon? Azt akarod, hogy Isten édes anyja künn álljon — és végül ő és vele Isten áldása ajtódtól eltávozzék?

A jótétemény jutalma

Egy szegény földmives fiának, a ki a nagy talentumával és vas szorgalmával mindig kitünt, legforróbb vágya volt, hogy pap lehessen. Miután az elemi iskolát elvégezte, egy paraszthoz szegődött be szolgálni, hogy szegény szülein keze munkájával segithessen; azt hitte, hogy azt a benső hangot elnyomhatja. De csalódott. Vágya mindig élénkebb lett és végre, bár nehéz szivvel, bátorságot vett magának, engedélyt kért szülőitől, hogy tanulhasson, miután előbb a plébánosával megbeszélte a dolgot. A szülők természetesen csak nehezen adták meg beleegyezésüket, mert jól ismerték a nehézségeket s azért csak aggódva tudtak a jövő elé nézni.

Midőn a plébános megigérte, hogy tehetségéhez képest támogatni fogja a fiut czéljának elérésében, akkor végre egy fiatal paphoz adták privát oktatásra, hogy a gymnasiumra előkészitse. Midőn már annyi képzettsége volt hogy a közeli város gymnasiumába fölvehetik, a plébános ajánlatára készeknek nyilatkoztak egyes jólelkü emberek, hogy a fiunak ingyen ebédet adnak. Egy tanulószobát is adtak neki a legszükségesebb fölszereléssel. Könyvekről és egyéb nélkülözhetetlen dolgokról a plébános gondoskodott, a mennyiben épen tehetségében állott. Maguk a szegény szülők sem akarták türni, hogy fiuk egészen az idegen emberek jószivüségére legyen utalva, ők is kuporgattak, spóroltak, hogy legalább valami csekélységgel hozzájárulhassanak gyermekük tanittatásához. De a hosszu gymnasiumi évek alatt oly sok mellőzhetetlen kiadása volt, hogy a fiu a legnagyobb takarékossággal is csak alig tudott tengődni.

Végre midőn sok fáradság és nélkülözés után a gymnasiumot befejezte és a papnevelőbe járhatott, akkor ismét rendkivüli nagy anyagi áldozatokra volt szükség, hogy minden megkivántató dolgot megszerezzen. A szegény szülők megtettek mindent, hogy gyermeküknek a legszükségesebb kiadásokat előteremtsék. E végből utolsó tehenüket akarták eladni. A tanuló egy szabóhoz ment, hogy oly ruhát rendeljen meg, a minőt a szeminárium előirt. A mestert csak azzal tudta megnyugtatni, hogy szülői majd a tehén árából fogják kifizetni. De épen akkor, midőn a fiatal ember ruháját elvihette volna, szülőit az a szerencsétlenség érte, hogy a tehén kimult. Igy oda volt utolsó reménye.

Nem volt már semmije, a miből a szükséges pénzt előteremthette volna. Mélyen elszomorodva az eseten, azonnal a szabóhoz ment. A becsületes mester épen mühelyében ült, midőn a tanuló belépett.

«Aha — kezdé a mester — a ruháját akarja elvinni, sajnálom, még nincs egészen készen. Holnap estig legyen egy kis türelemmel.»

A tanulónak könybe lábbadt a szeme. «Ah nem, mester! — felelé —

Csak arra akartam kérni, tartsa meg a ruhát. Szüleim el akarták adni tehenüket, hogy annak árából kifizessék az ön számláját. De az a szegény állat elpusztult s igy nem vagyok abban a helyzetben, hogy a ruha árát kifizessem; kölcsön pedig...» Itt elhallgatott.

«Nem, kölcsön nem, de igen szivesen odaajándékozom magának a ruhát — mondá meghatva a mester. A mélyen elszomorodott tanuló nagy szemeket meresztett rá.

«Igen — folytatá a mester — magának ajándékozom a ruhát. Nekem sincs sokam, de a mennyire tehetem, szivesen hozzájárulok, hogy jó papnak képezhesse ki magát. Fogadja tőlem megvigasztalódva e csekély adományt és gondoljon rám imáiban.»

Telve meghatottsággal hálásan szoritotta meg a tanuló a szabó kezét.

«Hogyan tudom önnek ezt a jótéteményt viszonozni? Örökké adósa leszek. De talán még találkozunk az életben, mikor meg tudom ezt önnek hálálni.»

«Menjen megvigasztalódva és viselje a ruhát jó egészséggel — kivánta neki a mester, mikor eltávozott.

* * *

Az emberek gyakran igen különböző viszonyok és körülmények között találkoznak egymással az életben. Igy történt itt is. A szegény tanuló már régen fölvette az egyházi rend szentségét, s már éveken át buzgón munkálkodott az Ur szőlőjében. Fiatal káplán korában már tudakozódott a mester után a kis városban. De ott nem találta meg. Azt mondták, hogy már évekkel ezelőtt egy nagy városba költözött, a hol fia letelepedett és üzletet nyitott. De biztos felvilágositást nem tudott neki adni senki.

De ha már tettekkel nem is fejezhette ki háláját, annál buzgóbban megtette imáiban, mert még élénk emlékezetében volt az a jótétemény, melyet a becsületes kézmüves akkor iránta tanusitott. Miután egy kisebb helységben éveken át a legjobb eredménynyel káplánkodott, egyházi hatósága egy nagyobb, népes város iparnegyedébe helyezte, a hol tevékenységének tág tere nyilt.

Nagy városban nagy a gazdagság, a mi azonnal szembe tünik, s a tapasztalatlanok könnyen azt hiszik, hogy a város igazi paradicsom, s szerencsés órában született, a ki ilyen városban lakhatik. De a ki egyszer egy nagy város kulisszái mögé bepillanthat, a ki különösen egy iparvárosban csak némileg is ismerős, az előtt tisztán áll, hogy a gazdagság mellett a legsanyarubb szegénység uralkodik, legyen az megérdemelt vagy meg nem érdemelt szegénység. Sajnos ez a szegénység (soknak szégyenérzete miatt) legnagyobb részt meglehetősen rejtve marad vagy nem mutatkozik a maga rikitó alakjában.

De ha meg akarod ismerni a nagy iparvárosok nyomorát, keresd föl egyszer a nagy bérkaszárnyákat, s ne rösteld fölkapaszkodni a végtelen lépcsősoron, egészen a padlásig. Csak ott találja meg az ember a szegénységet, a legborzasztóbb formájában. A mit az ember ilyenkor lát és hall, azt nem lehet szóval elmondani. E nyomorultak közül hányan züllenének el teljesen ugy testileg, mint a mi még rosszabb, lelkileg, ha a keresztény charitas pártfogásába nem venné a szükölködőket és betegeket s testi és szellemi táplálék által annak a rágódó rossznak gátat nem vetne.

A mi lelkészünk uj állomásán a soknál is több dolgot talált. Alig szükséges emliteni, hogy különösen a szegényeket és szükölködőket karolta föl, ő, ki ifjuságában maga is eléggé érezte a szegénység keserüségét. Szabad óráit egészen a jótékonyság gyakorlásának szentelte. Paulai szt. Vinczének, a felebaráti szeretet emez apostolának tanitványaival fölkereste a szegényeket és elhagyatottakat, hogy segitsen, tanácsot adjon, tanitson, javitson, vigasztaljon és bátoritson.

Egyik ilyen charitativ utja alkalmával egyszer egy lakásba ment, a hol kevés vigasztaló tárult eléje. Két alacsony padlásszoba, melynek kicsiny, piszkos ablaktábláin csak gyéren szürődött be a nap világa, volt az egész lakás. A nyomoruságos berendezésről meg nem is érdemes beszélni. Csak a lakókra akarjuk irányitani figyelmünket. Félig rothadt szalmazsákon, rongyokkal betakarva feküdt egy csontig lesoványodott asszony, kibe a lélek csak hálni járt. Mellette egy öreg ember ült, élettelen szemeit mereven az asszonyra szögezve. Szóval egy kép a nyomorból. A pap részvéttel tudakozódott viszonyaik iránt. Az öreg elbeszélte bizalmasan, el-elcsukló hangon, életének történetét.

«Valamikor jobb napokat éltem. Midőn megöregedtem, ide költözködtem a fiamhoz feleségemmel együtt, a ki most itt fekszik megbénulva, az éhhalál torkában. Fiunk mellett jó világunk lett volna, ha a tifusz el nem ragadja tőlünk. Oda volt minden támaszunk. Ehhez járult feleségem betegsége, mely egész vagyonunkat fölemésztette.»

A pap nem engedte, hogy kibeszélje magát.

«Mondja, kedvesem, hol laktak előbb? Nem szabó volt ön?»

Az öreg fölemelte bágyadt szemeit. De mielőtt felelhetet volna, örömmel kiáltott föl a pap:

«Hála az égnek, csak hogy megtaláltam önt! Igen, maga az a szabó, a ki nekem egyszer évekkel ezelőtt azt a ruhát ajándékozta. Még mindig adósa vagyok önnek. Most itt az alkalom, hogy ezt az adósságot leróhassam.»

Az öreg nem akart hinni füleinek. Megfeszitette emlékezetét, de sokáig tartott, mig szó jött ajkaira: «Lehetséges! de főtisztelendő urat én nem ismerem.»

«De én ismerem magát, s ez elég» — válaszolá barátságosan a pap.

«Nem lesz hiányuk semmiben. Lerovom a hosszas kamatot, a mennyire csak tehetem.»

Hogy mi mindent nem tett a jó pap a szegény családdal, azt nem tudom. Elég az hozzá, hogy a szegény szabónak és feleségének nem volt többé semmi gondja, baja.

A kedves olvasónak pedig még a Szentirásnak szavait akarom eszébe juttatni: «A ki a szegényeknek ad, uzsorakamatra kölcsönöz az Urnak.»

Mária-kép az ut mellett

Midőn a mult év nyarán néhány napig Waldvirtelben tartózkodtam, kirándulásom alkalmával egy kis kápolnában nagy Mária-képet vettem észre, mely a mi korát s majdnem müvészi kivitelét illeti, észrevehetően kitünt a többi képek közül, melyek ott is, mint majd mindenütt a vidéken, az utak mellett csekély távolságra föl vannak állitva. A mint az én szeretetreméltó vezetőm, egy barátságos öreg bácsika, a ki ezen vidék történetében meglehetősen jártas, észrevette, hogy tetszéssel szemlélem ezt a szép festményt, azonnal belekezdett keletkezésének pontos történetébe, melyet legyen szabad a tisztelt olvasókkal az alábbiakban lehetőleg hiven közölni.

Jó hideg novemberi este volt 18..-ban. A vihar végig dühöngött Z. városka utain és utczáin s a havas esőt különösen egy barátságos házikóra csapdosta, mely kedvezőtlen fekvésénél fogva a város északi végén legjobban ki volt téve minden szélnek és zivatarnak. A mily levert és szomoru volt künn a természet, oly vigasztalannak látszott benn a házban is a hangulat. A tölgyfa-asztal mellett egy kis olajlámpa bágyadt fényénél ült a jó Mártha, szemeiben mély szomoruság nyomaival, s néha-néha hihetetlenül fájó pillantást vetett a tékozló fiuról szóló fejezetre a Szentirásban (mely előtte nyitva feküdt). Vele szemben az egyik ablakfülkében kuczorodott leánya, Anna, mintegy 20 éves, kedves leány, és sirt. Zokogása majdnem rémesen vegyült a kaminban fütyülő szél zugásába s az ablakot csapdosó eső zajába. Ezek a könyek szerencsétlen testvéréért, Henrikért folytak, ki a nagyvárosban, távol anyjától és nővérétől, a rossz társaság által megmételyezve, bünös életet folytatott és miután egyszer a bünbe beleegyezett, mindig mélyebbre sülyedt a szégyenbe és gyalázatba. Hogy vétkeit és büneit mintegy megkoronázza, Bécsben a princzipálisától jelentékeny összeget elsikkasztott s azután eltünt; egy lélek, sem anyja, se nővére nem tudták, merre vette utját. Mig atyja, egy kiváló hivatalnok, életben volt és Henrik egyik kisebb vidéki város gimnáziumába járhatott, derék és jóravaló fiu volt, szüleinek öröme, tanárainak kedveltje. De midőn a család

kenyérkeresőjét a láz rövid betegség után elragadta és a szegény Mártha két gyermekével egyedül állott a világban, sajnos, nem volt lehetséges, hogy Henrik eddig szép eredménynyel végzett tanulmányait folytathassa, mert a csekély nyugdij, melyet az özvegy kapott, nem volt elég a három személy életének föntartására, s igy Henriknek, a ki akkor 18 éves volt, bár anyja csak vérző szivvel tudta elbocsátani, el kellett mennie, ki a bünös világba, a fővárosba, hogy ott mint gyakornok valamely nagyobb üzletben tisztességes alkalmazást keressen. De mihelyt a veszedelmes nagyvárosban rossz társaságba jutott s becsületessége és ártatlansága hajótörést szenvedett, a törekvő, reményteljes ifju teljesen elzüllött, a kiben a jónak a csirája is kihalt s a ki ennélfogva még attól sem riadt vissza, hogy kenyéradójának jóakaró bizalmával is visszaéljen és pénzéhez is hozzányuljon. Miután ezt a gaztettet elkövette, megszökött és délre menekült.

Több napig utazott már Henrik a társaskocsin a nélkül, hogy maga is tudta volna utjának czélját, midőn szökésének ötödik napján egy pap szállott a kocsiba, a ki az akkor már hires mária-czelli bucsujáróhelyre tartott. A szökevény csakhamar élénk társalgásba ereszkedett a pappal. A lelkész épületes szavai, melyeket eddigi uti-élményeivel szerencsésen össze tudott kapcsolni, csodálatos hatást gyakoroltak a szerencsétlen ifju romlott lelkületére s midőn hosszas utazás után Mária-Czellbe érkeztek, Henrik is kiszállott s meghatottan mondott köszönetet a lelkésznek becses társalgásáért és a hires Mária-templomba ment.

A bánat érzelmeitől megragadva lépett be. S a mint letérdelt a kegyelem-kápolnában az Istenanya szobra elé, ugy tünt föl neki, mintha uj életre ébredne; egy hevitő sugár járta át keblét s keservesen zokogott: «Mária, a mi hatalmas szószólónk a te édes Fiadnál, segits ki engem, a föld legnyomorultabb fiát nagy szükségemből. Oh, én sulyosan vétkeztem. Nem lesz számomra bocsánat, mert nagy az én büneimnek száma, melyeket Istent és minden szenteket megvetve, rövid idő alatt egymásra halmoztam». S midőn közel a kétségbeeséshez, megtört szivvel, ilyen és hasonló gondolatok között föltekintett Mária szeretettől sugárzó angyal arczára, ugy tünt föl neki, mintha jó anyjának szerető hangja csengene fülébe s visszagondolt arra a mondatra, melyre gyermekkorában annyiszor tanitotta: «A legnagyobb bünös is bocsánatot nyer Isten trónusa előtt, ha rossz utjáról megtér és igaz bánatot érez» — s hirtelen eszébe jutott Krisztusnak ama vigasztaló szava is: «Mondom nektek, nagyobb öröm leszen menynyeknek országában egy bünösön, ki bánatot tart, mint kilenczvenkilencz igaz fölött, kik bünbánatra nem szorulnak».

Ekkor erőt vett Henrik csüggetegségén. Ujból könyörgött a menny királynéjához, hallgassa meg a bünbánó esdeklését s mentse meg őt a kimondhatatlan nyomoruságtól.

Mária kegyelmétől csudálatosan megerősödve kelt föl s bünöktől terhelt lelkiismerete megkönnyebbült az élet-gyónás által, melyet azonnal elvégzett. Vidám szivvel ment ki a templomból s gyönyörködve és csudálkozva tekintett a környékre; a bucsuzó ősz szomoru képe most kiválóan szépnek tünt föl előtte, a nap szebben ragyogott az égen mint előbb s a téli madárkák véleménye szerint sokkal vigabban daloltak a lombtalan ágakon, mint bármikor azelőtt.

Két órával később Henriket ismét uton látjuk Bécs felé. A császárvárosba érkezve, rohanva sietett az ifju princzipálisának házába, hogy térdre boruljon az előtt, a kinek pénzét meglopta s bocsánatért esedezzen elkövetett bünéért. De Reinhart ur lakásán megtudta, hogy alig nyolcz órával előbb Z.... be utazott, Mártha asszonyhoz, s kijelentette, hogy csak néhány nap mulva tér vissza Bécsbe. Szivében ujjongva a fölött, hogy a kiket oly sulyosan megbántott, szülőföldjén egyazon időben látja viszont, s bűneitől megtisztulva, Istennel kibékülve állhat eléjük, Henrik ismét kocsira ült s egyenesen Z.... be utazott. A mint megérkezett, a viszontlátás örömétől sarkalva, kedves szülőháza felé sietett, melyet néhány percz alatt el is ért. Szive dobogott a gyermekkori édes emlékektől, midőn a küszöböt átlépte s kezét a kilincsre tette, de mennyire megdöbbent, midőn az ajtót kinyitott és princzipálisát, Reinhart urat, a jóságos Annának és édesanyjának társaságában találta. Mártha, a mint fiát megpillantotta, zokogva rohant keblére s e kiáltással: «Henrik, Henrikem, minő szégyent hoztál ránk, te, te ki eddig a mi reménységünk és büszkeségünk voltál» — eszméletlenül roskadt egy székre.

Midőn néhány másodpercz mulva föleszmélt és magához tért, Henrik örömtől sugárzó arczczal tekintett az égre és boldogságtól áradva mondá: «Anyám, édes-kedves anyám, itt állok előtted tisztára mosva minden büntől. Megtértem a rossz utról, melyen eddig jártam, hogy mostantól kezdve Istennek hiven szolgálva, egész életemen át dicsérjem és magasztaljam azt a hatalmas szószólót Isten trónjánál, a ki engem a nagy nyomoruságból és veszedelemből megszabaditott és a jó ösvényre visszavezetett, a boldogságos szűz Máriát. Jól tudom, hogy tettemért sulyos börtönbüntetéssel kell lakolnom, de azon édes gondolat, hogy a hajótörésből, melyet szenvedtem, kimenekültem, erőt ad nekem, hogy azt férfiasan elviseljem». S azután elbeszélte életsorát a szerencsétlen sikkasztástól Istennel való kibékülésig a máriaczelli kegyelem-templomban. Midőn szavait befejezte s mindhármuktól bocsánatot kért, anyja, nővére és princzipálisa örömkönyek közt borultak a nyakába, megbocsátottak az ifjunak mindent, csókokkal halmozták el az elveszett, de megtalált fiut.

Reinhart ur, egy nemesen érző férfiu, Henrik lopásáról a rendőrségnél eddig még nem tett jelentést, előbbi segédjét, a ki a pénznek csak csekély

részét költötte el, a hiányzó összeg elengedésével ismét azonnal visszafogadta szolgálatába, mivel fölismerte annak mély bánatát, s midőn hat év mulva mint hetvenéves aggastyán halálát közeledni érezte, gyermeke nem lévén, Henriket rendelte üzletének örökösévé. Henrik szintén magas kort ért el s miután egész életén át mindig a valódi keresztény erényességnek és jámborságnak mintaképe volt, boldog halállal mult ki. Már reá borultak a halál angyalának fekete szárnyai, midőn felragyogtak még egyszer nemes vonásai, gyengéd mosoly játszott szája körül s halvány ajkai még utoljára is azt suttogták: «Mária».

A mennyek királynéjának képét pedig ott az ut mellett Mártha anyja emeltette kevéssel Henrik megtérése után, hálából az Istenanyának, ki egy ifjut megmentett a veszedelemből, a ki testében és lelkében a legnagyobb kárt szenvedhette volna. (Paradiesesfrüchte.)

Egy jó pap

1789 márczius utolsó napjaiban történt. Saunhac ur régi várkastélyában nagy sürgés-forgás volt. A várban minden megelevedni látszott, a számos szolga föl és alá futkosott s a különben csendes urilak ünnepi mezbe öltözött. Mindenki el volt foglalva, hogy méltóképen elkészüljenek a ritka ünnepre. A kastélynak és a vidéknek ura Saunhac marquis, tekintélyes, barátságos uriember volt, lovagja a szent Lajos-rendnek s atyja egy fiatal tisztnek.

Egy szegényes ruhába öltözött pap, lábain durva czipőkkel, kezében bottal, bekopogott a vár kapuján és éjjeli szállást kért.

— Nagyon rosszkor jött, abbé ur — felelé a marquis — minden szoba le van vagy nemsokára le lesz foglalva. Bocsásson meg, mert abban a szerencsében részesülünk, hogy ma meglátogat bennünket Arian ur, a viennei érsek, generális vikáriusával és a környék összes nemességével együtt. Ezért a legkisebb szoba fölött sem rendelkezhetünk.

A pap csak egy kuczkóért könyörgött; egy nyaláb szalma elég volna néki az éjszakára.

— Fönn a padláson — mondá erre a marquis neje — van egy kis kamara, ott lefekhetik. De mivel még addig van idő, lemehetne addig abbé ur a faluba s meglátogathatná a mi plébánosunkat, a ki nagyon beteg. Öreg juhászunk, Jakab is halálán van. Mire visszatér, vacsoráját ott fogja találni a padlásszobában.

A fiatal tiszt hallotta anyjának szavait.

— Anyám — mondá erre — engedd meg, hogy ennek a papnak fölajánlhassam szobámat s meghivhassam ebédre az érsek ur asztalához.

A szegény pap hálás pillantást vetett a fiatal emberre s szabadkozott, hogy nagylelkü ajánlatát nem fogadhatja el. Könyekig meghatva távozott a kastélyból.

Egy órával később a plébános ajtaján kopogott. Nagy szegénységet árult el minden. A plébános már tul volt a hetvenen. A sok nélkülözés, melyet hosszu, küzdelmes élete alatt szenvedett, megtörte erejét. Heves fájdalmaktól gyötörve nyögött, sóhajtozott nyomorult fekhelyén. Az idegen belépett a beteg szobájába, jelt adott a házvezetőnőnek, melyet az mindjárt megértett, mert csakhamar fölkelt és magára hagyta a két papot. Hogy mit beszéltek egymás közt, azt nem tudta meg soha senki, midőn hosszas beszélgetés után az idegen távozott, látta a házvezetőnő, mily nagy tisztelettel csókolja meg az öreg, beteg lelkész az idegen kezét. A kályha párkányán legnagyobb meglepetésére egy aranyat látott fényleni.

A pap ismét kezébe vette botját s elment a beteg juhász házába; egy kis leányka virrasztott ágyánál. A lelkész szerető, szives szavai jótékony hatással voltak a betegre. Távozásakor kérte, hogy a haldoklók szentségét fölvehesse.

— Nem, édesem — mondá az idegen. — Nemsokára meg fog gyógyulni. Holnap reggel ide fog jönni egy irgalmas nővér, hogy magát ápolja. Az hoz magával gyolcsot, orvosságot s vele jön a város legjobb orvosa.

— Menj, gyermekem, hivd ide édes anyádat.

Az asszony a juhász nővére volt.

— Jó asszonyom — mondá neki az idegen pap — vegyen hust és készitsen belőle testvérének erős levest. A szobában hideg van, elegendő fát kell szerezni, azonfelül két gyapju-takarót és meleg ruhákat testvére számára; mert nemsokára elhagyja az ágyat. Fogadja ezt; a jó Isten küldi maguknak.

E szavakkal néhány csillogó aranyat adott neki.

Közben beköszöntött az est. Saunhac marquis egyre fogadja vendégeit ragyogó szalonjában. Csak az érsek nem érkezett még meg. A szolgáknak megparancsolta, hogy azonnal jelentsék, mihelyt a nagy urnak és kiséretének hintaját megpillantják. Végre megérkeztek.

A marquis, neje és fia lementek az udvarra, hogy a magas vendéget üdvözöljék. A hintó ajtaja kinyilt és az első kocsiból kiszállott az érsek két generális vikáriusa; a másikban több más pap volt az egyházfejedelem környezetéből.

— Monseigneur nincs önök közt? — kiáltá reszkető hangon Saunhac marquis.

— Monseigneurnek néhány órával előbb meg kellett érkeznie egy másik kocsin — felelé egyik generális vikárius.

A kastély szalonjában nagy volt a zavar az érsek elmaradása miatt. A mint környezete beszélte, már korán reggel elhagyta palotáját egy öreg kocsisával, a kivel gyakran ki szokott rándulni s a ki hallgatott volt, mint a sir.

Ezalatt egy leány jelentkezett a kastélyban, a ki a beteg juhásznál virrasztott, levéllel a kezében. A levél az érsek bizalmas titkárának volt czimezve s csupán e sorokat tartalmazta: «Észrevétlenül akarok a kastélyba menni és a szobába jutni, mely számomra ki van jelölve.» A fiatal abbé megismerte urát s azért a levél tartalma nem a legkisebb csodálatba ejtette. Valami ürügy alatt eltávozott a szalonból, lement az udvarra, hol a látszat kedvéért élénk beszédbe ereszkedve az érsek szolgájával föl- és alásétált.

Nemsokára latta, a mint egy egyszerü pap bottal a kezében belép a nyitott kapun. Azonnal megismerte benne az érseket. De az intett neki szemével, hogy el ne árulja.

— Vezessen azonnal szobámba — mondá az érsek. — Ebben a ruhában nem akarok a kastély lakói közül senkivel se találkozni.

Észrevétlenül jutott szobájába. Ott a szegény pap ruháját becserélte az érsek pompas öltözetével. Életében nagyon egyszerü volt, de mint egyházfejedelem a világ előtt meg akarta őrizni rangját és méltóságát.

***

A nagy szalon ajtaja, melyben a vendégek összegyültek, megnyilt. A küszöbön megjelent a viennei érsek magas, majestatikus alakja. Lassan és méltóságosan lépett be. A vendégek mind meghajoltak előtte. Saunhac marquisnak és feleségének arczán kinos zavar jelei mutatkoztak, melyet hiába igyekeztek eltakarni. Néhány halk szót váltottak egymással. Az érsek mindjárt észrevette a fiatal tisztet, kivel néhány órával előbb megismerkedett. Barátságos mosolylyal nyujtotta neki kezét, melyet a fiatal ember tiszteletteljesen megcsókolt.

Ebéd alatt az érsek, a ki világjártas, finoman művelt férfiu volt, mesterien vitte a szót. Ép oly tanult, mint szellemes a társalgást állandó folyásban tudta tartani. Az érsek hosszas kimaradását és hirtelen megjelenését egy szóval sem hozták föl.

Midőn a lakoma véget ért, az udvaron nagy rivalgás támadt, a miből nem lehetett egyebet tisztán kivenni, mint azt a lelkesült kiáltást: «Éljen az érsek!» A falu szegény lakói akarták üdvözölni a papot, a ki szeretett plébánosukat meglátogatta és a szegény beteg juhászt megvigasztalta és megmentette.

Az érsek, láthatólag megindulva, azonnal fölkelt és mosolyogva mondá:

— Marquise, plébánosukat alaposan meg fogom korholni, hogy nem tud semmi titkot megőrizni.

Künn az udvaron már összesereglett az egész falu népe: férfak, asszonyok, gyermekek; különösen nagy számmal jelentek meg a szegények.

— Ezek az én valódi, igaz barátaim — mondá az érsek, a mint az egyszerü embereket megpillantotta — mert a szegények és egyszerüek legjobb barátai az én Istenemnek.

Midőn megjelent köztük, mindnyájan letérdeltek, hogy jámbor főpásztoruk áldását fogadják. Majd belevegyült az egyszerü falusi nép közé. Már nem volt többé a tudós, hires egyházfejedelem, hanem ismét csak az egyszerü, szegény pap, ki a beteg juhászt meglátogatta. Megalázta magát, hogy az alacsony sorsuaknak szolgálhasson; hogy megértsék, maga is a szegény hegyi lakók nyelvén beszélt. Fehér kezeivel megszoritotta a földmivesek és pásztorok durva tenyerét. Vigasztalta, bátoritotta, intette őket s e mellett erszénye is tetemesen megkönnyebbült.

A fiatal tiszt egyik erkélyről szemlélte ezt a gyönyörü jelenetet és a meghatottságtól könyek szöktek a szemébe. Egészen éjfélig maradt az érsek a szegények között. Másnap, midőn elutazott, ezt mondá halkan Saunhac marquisnak:

— Nyissa meg az ajtót a szegénynek, a ki azon kopog, mert az apostol is lehet.

— Igen, vagy még inkább egy szent — füzte hozzá mélyen meghatva, lelkesülten marquise.

Kevéssel ezután kitört a forradalom minden borzalmaival a szerencsétlen Francziaországban. Saunhac marquis és neje nagyon sokat szenvedtek. Kastélyukat a szomszéd város lakói földulták, a nélkül, hogy a várur parasztjai védekeztek volna. Kereskedőnek öltözve bolyongtak sokáig Saunhac ur és neje a szomszéd tartományokban s gyakran kellett az ajtókon kopogniok és éjjeli szállást kérniük. Gyermeküket, a derék, fiatal tisztet, mint a királyság hivét, nemsokára a forradalom kitörése után kizárták a hadseregből. A szerencsétlenség napjaiban, melyek reá zudultak, gyakran gondolt vissza az érsek látogatására. Később, midőn a forradalom vihara némileg lecsendesedett, a papi pályára lépett s nemsokára püspök lett egyik dél-francziaországi egyházmegyében.

(Messager du Saint Sacrement.)

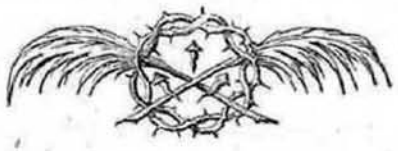

VEGYESEK

Lourdesból jelentik, hogy az idei franczia nemzeti zarándoklat rendkivül népes volt. Huszonhat különvonaton mintegy 30.000 zarándok sietett a Gave partjaira, hogy testi és lelki bajaira gyógyulást keressen, vagy hogy lelkiismerete szavának engedjen. Több püspök és számos lelkész csatlakozott a zarándoklathoz. A külföldi magasabb klerusból megjelentek Espinola buenos-ayres-i érsek, La Rocque sherbrook-i (Kanada), Ferraro y Escolada plata-i-, Keiley savannah-i (Egyesült-Államok) püspökök, Pagis, msgr. Chalifoux, apostoli protonotarius (Kanada). Spanyolország azonkivül szokatlanul nagy kontingensét küldötte klerikusoknak és laikusoknak. Ugy látszik, hatott az ifju király példája, a ki nehány héttel ezelőtt átjött a határon, hogy meglátogassa a lourdes-i barlangot.

Azt mondják, Lourdes kezd a jólelkü, jámbor emberek nyári üdülőhelye lenni, s hogy a betegek ritkábbak, mert megzavarnák a gazdagok élvezetét. Lourdes most lassankint a feledés homályába merülne, mint annyi hires bucsujáróhely a középkorban. De nem. A betegek még ma is, és épen ma, midőn a hitetlenség különös szeretettel üz gunyt a csodákból, Lourdes lelkét képezik. Érettük történnek azok az impozáns, megragadó körmenetek a legméltóságosabb Oltáriszentséggel. Lourdes-ot nem lehet elképzelni a maga hordágyai és betegápolói nélkül. És ki nem gyönyörködött mint zarándok, vagy csak mint kiránduló is abban a fenséges látványban, midőn a keresztény charitas principiumai szerint az erő, az ifjuság és szépség a gyengék, a szegények és nyomorékok szolgálatában áll, kiknek jaja betölti Lourdes utczáit és kórházait? És a ki ott volt nem látta a betegvonat megérkezését s nem forditotta el szemét önkéntelenül mindattól az emberi nyomortól? A sánták, bénák, vakok, némák, süketek még boldogoknak tünnek föl a rákbetegek, a legnagyobbfoku aszkórosok és azok mellett, a kiknek arczát és testét valamely undoritó kelevény torzitotta el. Bizony, nyári üdülőknek Lourdes ma még nem volna a legalkalmasabb szórakozóhely. Nem kevesebb mint 1200 minden elgondolható nemü beteg zavarná meg őket élvezetükben.

Az Oltáriszentséggel tartott körmenet a zarándoklat legkiemelkedőbb pontja. Adjuk át a szót ennek ecsetelésénél a Croix-Correspondent-nek.

«A Gave partja és a barlang előcsarnoka sürü embertömeggel van telve. Az oldalszárnyakon, melyeket a Basilika ural, ember hátán ember. Mindenütt az «Ave Maria» és «Parce Domine» dallama hangzik. A betegek a barlangtól a rózsafüzér-templomig szakadatlan lánczolatot alkotnak a legkülönfélébb helyzetben. A leggyámolatlanabb betegek ágyukon feküsznek s esdekelve nyujták kezüket az égnek. Mások térdelve vagy állva imádkoznak, a mint

betegségük engedi. Egy fiatal leányka hófehér fürdőruhába van öltözve. Egy fiu könyekre inditja a körülállókat, hangosan kiejtett gyermeki imájával:

«Sainte Vièrge, guerissez bébé — Szent szűz, gyógyitsd meg a babyt». A társaság hölgyei hozzámennek és vigasztalják. Egy munkás lábra próbál állni, de visszaesik és kezeivel mellét veri. A hordágyak vivői jobbról és balról a hordágyak és tolókocsik mellé térdelnek, szintén imádságba merülve. Hölgyek legyezgetik a betegeket, napernyőikkel védik őket és zsebkendőikkel törülgetik a szájukat és homlokukat. Fiatal leányok a kiszáradt ajkakhoz lourdes-i vizzel telt kagylót nyujtanak. A körmenet megindul. A Gave hullámainak csobogása belevegyül a szent hymnusok dallamába. A rózsafüzér temploma előtt, a hol a betegek legnagyobb számmal vannak, a papok és a hivek imája, a kik karjukon keresztet hordanak, még bensőségesebb lesz. Végül megjelenik Krisztus betegei között. Mint Jeruzsálembe történt bevonulásakor, 50.000 torokból hangzik: «Hosanna Dávid fiának». A betegek próbálnak fölemelkedni, hogy a monstranciát láthassák. Most egyszerre nagy mozgás támad a tömegben, mely hullámzik, mint a buzatábla. A fiatal leány fehér ruhájával fölkel ágyából, a kis gyermek megy. A sokaság hatalmas rivalgásban nyilvánitja örömét, melyet a püspökök és papok csak nehezen tudnak lecsillapitani. Az ünnep végeztével a konstatáló irodába mennek. Az ápolóknak meg kell védeniök a betegeket minden indiszkrét kiváncsiságtól....»

Tényleg ismét több feltünő gyógyulás történt.

*

X. Pius pápa ő szentsége, ki a legm. Oltáriszentség tiszteletét különösen szivén viseli, mindazon helyek hiveinek, a hol eucharisztikus kongresszus tartatik, a kongresszus tartama alatt teljes bucsut engedélyezett a szokott feltételek mellett, ugyszintén 7 évi és 7 quadragenai bucsut azok számára, a kik ezen idő alatt a legm. Oltáriszentséget meglátogatják.

*

Sienában február óta uj eucharisztikus folyóirat jelenik meg «O salutaris hostia» czimmel, mely különösen az Oltáriszentségi engesztelő egyesület tagjainak van szánva.

*

Franczia ország mindig lejebb sülyed a lejtőn. Az egyháznak az államtól való elválasztása, Róma ellenségeinek müve nemsokára befejezett tény lesz. Érdekes az a nyilatkozat, melyet Eugen Tavernice, a katholikus «Univers» segédszerkesztője, az általa szerkesztett könyvben közzétesz. Mac Mahon elnök óta egy elnök sem mert nyilt közleményben Istenről beszélni és Franczia ország egy prefektusának sem volt annyi bátorsága, hogy husvéti kötelezettségeinek eleget tegyen vagy vasárnap a szentmisén résztvegyen. Trochu tábornok mint elnök még nyiltan katholikusnak vallotta magát, ma már rég tul vannak azon az emberek.

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillerie, carcassonei püspöktől.

Egyik, vagy a másik.

I.

Midőn Jézus Krisztus a gonosz lelket, ki magát légiónak nevezte, kiűzte, azt sertésnyájba hajtotta.

***

«Midőn Jézus Genezáreth taván a gerazenusok tartományába átkelt: két ördöngős futa eléje, a sirboltokból jövén ki, oly igen dühösek, hogy senki se mehetett el azon az uton.

És ime kiáltának, mondván:

Mi közünk veled? Jézus, Istennek Fia. Időelőtt jöttél ide minket gyötörni?

Nem messze tőlük pedig nagy sertésnyáj vala legelőn.

Az ördögök tehát kérék őt, mondván:

Ha kiüzesz bennünket, hagyj minket a sertésnyájba szállani.

És mondá nekik: Eredjetek.

Azok pedig kimenvén, a sertésekbe szállának és ime az egész nyáj a tengerbe rohana és a vizbe veszének.» (Máté 8, 28—32.)

A két ördöngős egyike hosszu idő óta gyötörtetett az ördögtől és nem öltözött ruhába, sem házban nem lakott, hanem a sirboltokban.

Senki még lánczokkal se kötözheté meg őt.

Mert többször volt már bilincsekkel és lánczokkal megkötözve, de a lánczokat elszaggatta, a bilincseket összetörte és senki sem szelidithette meg őt.

És éjjel-nappal mindenkor a sirboltokban és hegyeken vala, kiáltozván és roncsolván magát kövekkel.

Látván tehát Jézust távolról, oda futa és imádá őt és kiáltván nagy szóval, mondá belőle az ördög:

Mi közöm veled? Jézus, fölséges Istennek Fia? Kényszeritlek téged az Istenre, ne gyötörj engem.

Mert azt mondotta neki:

Menj ki, tisztátalan lélek, ez emberből.

És kérdezi őt:

Mi a neved?

És mondá neki: Sereg az én nevem, mert sokan vagyunk.

«Valóban, jegyzi meg a Szentirás, sok ördög ment vala a szerencsétlenbe.» (Márk 5, 1—9. Luk. 8, 26—30.)

II.

Szivünknek vagy egyedül az Oltáriszentségben jelenlevő Jézus Krisztus szállásául kell szolgálnia vagy a szenvedélyeinknek engedett uralom révén sereg ördögnek.

***

Szent evangelistáink ennek előadásában a körülmények egész csoportját vehetjük észre, a melyek Oltáriszentségünkre vonatkoznak.

Szoritkozzunk csak a főbbekre.

Mihelyt Jézus a két megszállott elé került, az ördögöket zavar és izgatottság fogta el; amely aggodalommal teljes felkiáltásban tört ki.

Nincs középut: vagy egészen Jézusnak élni, vagy egészen az ördögnek.

Jézus Krisztus jelenlétében a rabló megijed és elfut.

Az Oltáriszentség előtt, mikor az valamely szivbe szállt, hogy azt birtokába vegye, az ördög meg nem állhat, hanem elfut, más tisztátalan szivbe menekülve.

Válaszszunk!

Egyedül Jézus Krisztus szállásául akarunk-e szolgálni?

Akkor fussunk az Oltáriszentséghez.

Hagyjuk a sirokat, amelyeknek mélyében lakunk; fussunk e ragályos tartózkodási helyekről, a halál eme sötétségéből.

Egy ember jelent meg földünkön és az Egyház legszebb gyümölcsét termé.

E gyöngéd anya édes szavát hallatta és minket oltáriszentségi lakomára meghivott.

Menjünk közelebb! Forditsuk orczánkat a hegyek felé, a honnan üdvösségünk leszáll.

Az oltári szekrény ki van nyitva és a pap kiveszi belőle az áldott gyümölcsöt, e gyönyörüséges mannát, a melylyel semmiféle erény se ér föl.

Oh, mit adjak viszont Uramnak mindama jókért, a melyekkel elhalmozott; a kenyérért, a melylyel kielégitett; a kehelyért, amelylyel megrészegitett?

Oh, Jézus, lelkem egyedül neked szolgáljon szállásul!

Elzártam minden kijárást, a mióta beléptél és azokat isteni véreddel akarom lepecsételni.

Mindenható vendég, nagyon is érzem, hogy mióta megjelentél, azóta minden pokoli hatalom megsemmisült; mint a láng fölött a viasz; szilárdságát teljesen elveszti és cseppfolyóssá válik.

De azt is tudom, még pedig a saját szomoru tapasztalatomból, hogy az ördög, ha valamely szivből, a mely neki megtetszett, kiüzetik, csakhamar visszatér oda nálánál gonoszabb más társakkal és hogy támadása ekkor rettenetes.

Kinyissam-e neki a kaput ujra?

Oh jaj! reszketek; hihetetlenül nagy a gyöngeségem!

Jól tudom, hogy egész sereg még erősebb és zsarnokibb ellenséggel lépne oda be és hogy állapotom roszszabb lenne, mint azelőtt volt.

Óvj meg ily szerencsétlenségtől és attól, hogy oltáriszentségi kegyelmeddel ilyetén módon vissza ne éljek.

Mégis mit kellene tennie, hogy engem a bajok emez örvényébe elmeritsen? Csekélység az egész!

Hogy téged szivemből kiüzzelek, oh Jézus, ahhoz elég, hogy imádandó jelenlétedet elhagyjam, hogy a szent áldozástól távol maradjak, hogy a bensőmben forrongó gonosz szenvedélyeimet szabad fékre ereszszem.

Oh, ne feledjük, hogy a rettenetes szerencsétlenség még akkor is elérhet, mikor a boldogság ölén uszunk, a melylyel Jézus az Oltáriszentség iránt buzgólkodó lelkeket elhalmozza.

Szivünk vagy tovább is fog szolgálni szállásul Jézus Krisztusnak szeretete szentségének elfogadásával, vagy sereg ördög előtt kell azt megnyitnunk avagy uralom által, melyet minden szenvedélyünknek engedünk.

III.

Ha Jézus Krisztust fogadjuk el: akkor mennyei trónhoz hasonlitunk, a melyen az isteni Fölség nyugszik; ha pedig az ördögnek nyujtunk szállást, akkor mindnyájan a tisztátalan állatok csordájához hasonlitunk.

***

Ha Jézus Krisztust fogadjuk magunkhoz: mily szerencse és mily dicsőség az lelkünkre nézve!

Mennyei trónhoz hasonlitunk, a melyen az isteni Fölség nyugszik.

«A szív, amely keresztény életet él, nem egyéb, mint Jézus Krisztus képmása.

De, ne feledjük, hogy ha Jézus a szivünkbe jő, ezt nem csupán azért teszi, hogy ott magát elrejtse és megsemmisitse, hanem főleg azért hogy ott bennünk uj életet éljen, hogy magátegész viseletünkben külsőleg kijelentse; hogy cselekedeteinkben művei örök kinyilatkoztatását folytassa.»

A mennyországban a háromszor Szent Isten fölsége ez angyali lelkeken nyugszik, a kik szerepüknél fogva a magasságbeli rangfokozatban trónoknak neveztetnek.

A földön, az oltáriszentségi egyesités minket hasonló magaslatra emel, megengedvén, hogy az oltári szekrény Istenének dicsősége bennünk kinyilvánittassék és szivünkben megőriztessék.

Oh, a Bárány vérétől megittasult lélek, ki ne tekinthetne téged oly szentségmutatónak, a mely ezerszerte jobban ragyog, mint az, melynek aranya és drágakövei a szent ostyát tartják.

Templum Dei Sanctum est. Isten temploma szent; *quod estis vos;* ti vagytok e templom.

Oh szent templom! oh drága szentségmutató! oh vakitó trón! ki ne irigyelné szerencsédet és dicsőségedet!

És mégis, hány lélekre nézve ugy látszik, hogy az ily sors nem kivánatos!

Hány sziv utasitja vissza, a királynak, Jézusnak látogatását, hogy az ördögnek adjon szállást!

Oh, akkor ez annyi, mint beleegyez abba, hogy a tisztátalan állatok sorába lealacsonyittassék.

Hogyan lehetséges ez?

Ime egy fölséges teremtmény saját akaratából visszavonul, hogy ily csorda gyalázatát növelje.

Örvendhetett volna a tiszteletnek, a melyet Isten neki teremtésekor készitett.

Semmi gondot, semmi szükséget se kellett szenvednie, édesdeden izletes gyümölcsök táplálák.

Dicsőséggel koronáztatott meg és teremtője kezeinek minden munkáján uralkodék.

Sőt mi több, az angyali kenyér élvezete fölséges méltóságra emelte.

E boldog lelkekkel társalgott, részt

vevén e mennyei sereg ama egyik legszebb szerepében, hogy az isteni Fölséget hordozza, hirdesse és kinyilvánitsa.

És ez a lélek a maga dicsőségét a tisztátalan állatéhoz tevé hasonlóvá, a mely a szenny és a fertő ölén éldeleg.

Oh Uram, Jézus! szentelj meg jelenléteddel; tedd, a mit tennem kell; add meg szentednek, hogy ne ismerje a romlottságot, a melybe az ördög győzelme engem csakhamar döntene.

Fischer Ágoston.

Oltáregyesületi ügyek.

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1905 február hóban befolyt dijak:

Mezichradzky Zsófia (Budapest) 4 k, ftdő Sagmüller József pleb. ur az Ó-budai tagoktól 200 k, ftdő Medveczky Imre pleb. ur a felső-gagyi tagok részéről 6 k 72 f, ftdő Plent István esp. pleb. ur Kassa egyházmegyéből 320 k, ftdő Geiger Alajos pleb. ur Csanád egyházmegyéből 404 k 98 f, Kajdus Józsefné 1 k, Tóth Julianna 2 k, Tóth Rozália 2 k, Árkosy Teréz 4 k, Palkovics Jánosné 2 k, Lesztenszky Julia 2 k, Gressner Józsa 1 k, Magjerek Antal 2 k, báró Manndorff Gézáné 24 k, nsgos és ftdő Debreczeni János kanonok ur által az érsek ur ő eminencziája 100 k-val, Eger egyházmegyéből 2360 k, ftdő Tahy Ábris a Dobóruszkai tagoktól 40 k, ftdő Hazay Gyula a békés-csabai tagoktól 43 k 20 f, Lowrich Gusztávné 10 k, Institorisz Endréné 4 k, Deli Erzsébet 1 k, özv. Szerdahelyi Károlyné 2 k, Spitz Teréz 2 k, Voigt Hildegard 10 k, Szervánszky Anna 2 k, Klusatsek Gizella 2 k, özv. Klusatsek Rezsőné 12 k, Schneider Venczelné 5 k, Preszmeyer Emilia 2 k, Hedrich Antalné 2 k, Kanis Fanny 2 k, Szabó Mária 1 k, Farkas Teréz 1 k, Svoboda Józsefné 2 k, Heilmann Mariska 4 k, Schober Aranka 2 k, özv. Dániel Mártonné 6 k, Balog Margit 3 k, Kuzmits Johanna 1 k, Iricsek Antónia 8 k, Walzel Ernőné 4 k, özv. Táborszky Nándorné 2 k, Táborszky Andrea 2 k, Vaymár Gizella 2 k, Kenesei Julia 40 f, Nemessányi Emma 2 k, Kardos Regina 1 k, ftdő Brucker Coelestin a liszó somogymegyei tagoktól 16 k 64 f, Körln Anna 4 k, Berger Gizella 4 k, Pataj Istvánné 2 k, Pozsgay Lipótné 1 k, Kósa Sári 4 k, Benedek Jánosné 1 k, Lengyel Ottó 24 f, Majzik Jolán 2 k, Ballon Betti 2 k, Kauser Józsefné 2 k, Kauser Vilma 2 k, özv. Gerlóczy Károlyné 2 k, Tóth Györgyné 2 k, Bucsinszky Mária 1 k, Horváth Róza 8 k, Gregor Teréz 4 k, Németh Ilona 2 k, Gammel Ferike 2 k, Háberl Albinné 2 k, Zöld Julia 2 k, Gazder Józsefné 1 k, Kutkovics Ágostonné 2 k, Précs Julianna 60 f, Kerstner Anna 10 k, Várbeli Patronage 4 k, Strba Francziska 2 k, Strba Fanny 2 k, Cserne Klára 2 k, Cserne Ede 2 k, Tomkulják Józsa 2 k, Hacher István 6 k, Német Zsófi 50 f, Német Istvánné 50 f, Pálinkás Erzse 24 f, Eberling Józsefné terjesztő urnő által, Imre Róza 50 f,

Istvánfi Róza 50 f, Gergely Teréz 40 f, Préda Maris 24 f, Péter Rozália 24 f, Márton Czeczi 20 f, összesen 2 k 8 f, báró Baselli Vilmosné 10 k, özv. László Istvánné 2 k, Gaál Verinka 2 k, Sajer Anna 1 k, Hendl Mihályné 1 k, Laub Jánosné terjesztő urnő által özv. Haszmann Józsefné 2 k, Séger Józsefné 2 k, Schill János 2 k, özv. Egerer Ferenczné 6 k, Thaller Istvánné 2 k, De Pilli Francziska 2 k, összesen 16 k, Edvi Illés Gyuláné terjesztő urnő által Török Árpádné 4 k, Adametz Anna 2 k, összesen 6 k, Lutter Nándorné terjesztőnő által Csandinger Magdolna 24 f, Patyik Etel 24 f. Csóri Róza 24 f, László Teréz 24 f, Kiss Ilona 24 f, ifj. Szabó János 1 k, Stroberger Antal 1 k, Vagács Mihályné 2 k, Vagács Julia 1 k, Biegelbauer Róza 24 f, Szabó Jánosné 2 k, Lutter Nándorné 2 k, Eckermann Mária 2 k, Klenk Hilda 1 k, Pois Norbertné 2 k, Frimmel Józsefné 24 f, Heider Julia 1 k, összesen 16 k 68 f, Kozma Jánosné 2 k, Erdős Margit 2 k, Erdős Vilma 2 k, Riedl Karolin 10 k, Huber Jozefa 4 k, özv. Burányi Jánosné 24 f, Burányi Irén 24 f, Zlinszky Leopoldina 2 k, özv. Heidecker Jánosné 2 k, Gangusch Anna 2 k, Maczkó Mária 2 k, Szmolen Anna 1 k, N. N. 2 k, Tóth Julianna 2 k, Ledniczki Borbála 2 k, Schmalhofer Ferenczné 2 k, özv. Papp Lajosné 4 k, Staffenberger Mária 8 k, Kajlinger Mihályné 1 k, ns. és ftdő Binder András ur a szatmári püspök urtól 30 k, Kade Zsigmond 4 k, a nagygeőczi hivek 6 k, az egyházmegyéből 139 k, összesen 179 k, Rossmann János 1 k, Rossmann Erzsébet 1 k, Gref Ilona 24 f, Planer Antalné 4 k, Erdős Kálmánné 2 k.

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1905 márczius hóban befolyt dijak:

Inkász Filomena 40 f, Fodor Ferenczné 4 k, Katona Karolin 2 k, Pezallt Anna 1 k, Tanka Mária 1 k, Mambryni Mária 2 k, Budai Dezső 2 k, Klär Józsefné terjesztő urnő által Turner Istvánné 2 k, Turner Teréz 1 k, Lukács Giza 1 k, Hammer Nándorné 4 k, Aranyosi Ida 1 k, Aranyosi Gizella 1 k, Gaube Krisztin 3 k, Gazsó Lászlóné 5 k, Havranek Albertné 1 k, Szikszay Sándorné 4 k, Marsofszkyné 2 k, összesen 27 k, özv. Lafrankó Jánosné urnő által Stieber Vincze 10 k, Jáhn Józsefné 4 k. Huliczius Jánosné 4 k, Lafrankó Erzsike 4 k, Thais Demidoff Cornélia 10 k, összesen 32 k, Czencz Károlyné 2 k, Krimitzky Mariska 2 k, Murmann Alexandra terjesztő urnő által Hegedüs Anna 24 f, Till Zsuzsanna 24 f, Posga Klári 24 f, Hegedüs Anna 72 f. Till Zsuzsanna 72 f, Posga Klári 92 f, Fok Julia 1 k, Fok Mariska 1 k, Platon Konstantin 1 k, Szivér Lujza 1 k, Schwarczel Jozefa 2 k, Jordán Ferenczné 2 k, Zsiga Istvánné 1 k, Zollenstein Olga 1 k, Perger Józsefné 1 k, Fok Emma 1 k, Urs Ferenczné 1 k, Pere Katalin 1 k, Murmann Alexandre 4 k, összesen 20 k, 88 f, Sik Magdolna 60 f, Lafrankó Károlyné terjesztő urnő által Leinner Mihály 2 k, Leinner Mihályné 2 k, Kramárik János 2 k, összesen 6 k, Retter Sarolta 2 k, Blaskovics Aranka 2 k, Tót Mari 1 k, Tót Margit 80 f, Deák Istvánné 2 k, Hugyecz Mária 60 f, Hanura Magdolna 1 k, ftdő Borbély Kornél Paenonhalma a következő tagoktól B. K. 3 k, Vagner Wanke Antónia 1 k, Szőts Janka 1 k, Molnár Matild 1 k, összesen 6 k, Féja Istvánné 5 k, Biber Julia 40 f, Sipőtz Erzsébet 2 k, Bogdenás Flóra 1 k, Virág Róza 2 k, Nagy Marczella 1 k, Mayer Mária 2 k, Árolt Julianna 60 f, Midrics Veronika 2 k, Tancsek Mária 2 k, Röhl Borbála 80 f, Jeruska Pálné 30 f, Tóth Rozália 2 k, Szabó Mária 1 k, özv. Bernhardt Antalné 4 k,

Steinner Mártonné 8 k, Lányaine Beranka Albina 8 k, Moldován Antalné 2 k, Fuhrmann Ferenczné 2 k, Fuhrmann Ferencz dr. 10 k, Szabó Julianna 24 f, Bakonyi Mariska 10 k, gróf Hunyadi N. 10 k, Bauer Margit 2 k, Kamora Johanna 4 k, Miskó Józsefnéurnő által Bartolotti Edéné 4 k, özv. Göttlicher Anna 4 k, Wandra Katalin 2 k, Amer Antonia 2 k, Lehotzki Józsefné 1 k, Pecz Mária 2 k, Röhn Julia 1 k, Erttl Anna 2 k, Rohrbeck Anna 2 k, Pfanzelt Jánosné 5 k, Hasmann Kornélné 4 k, összesen 31 k, Hajda Károlyné 4 k, Frombolt Györgyné 50 f, özv. Edvi Illés Gyuláné terjesztőnő által Kheyll Elemérné 6 k, Edvi Illés Zoltánné 2 k, Meixner Emilné 2 k, Szabady Elza 2 k, Sehner Mária 2 k, Ada Istvánné 2 k, Heiberger Antalné 2 k, Palugyai Ignáczné 1 k, Fungyik Erzsébet 60 f, Kotzó Pálné 2 k, összesen 21 k 60 f, Finta Róza terjesztő urnő által Baranyai Mihályné 6 k, Gyüri Ignáczné 6 k, Harsányi Györgyné 5 k, Petrecz Jánosné 6 k, Jiskra Ede 20 k, Salvini Lajosné 4 k, Csölle Katalin 4 k, Wieser Ferenczné 3 k, Treibler Karola 1 k, összesen 55 k, Galli Betti urnő által Grentzner Antalné 4 k, özv. Tóth Istvánné 4 k, dr. Saitz Lászlóné 4 k, Sacelláry Mihályné 4 k, Sacelláry Györgyné 4 k, összesen 20 k, Danczer Alojzia terjesztőnő által Ferenczy Gábor 1 k, Ferenczi József 1 k, Kozel Paulin 4 k, Hável Etel 8 k, Eichner Teréz 4 k, Fröhlich Magdolna 2 k, Petro Julia 4 k, Varga Teréz 1 k, Kuszkovits Julianna 2 k, Bauer Mária 1 k, Stifter Mária 2 k, Pripil Katalin 2 k, Geiszler Éva 2 k, Wandra Lajos 2 k, összesen 42 korona.

Szerkesztő: Dr. Glattfelder Gyula.

JUSTH BÉLA KÁRPITOS-MESTER ÉS DISZITŐ.
A budapesti közp. Oltáregyesület szállítója.
Budapesten, VII., Rottenbiller-utcza 6/a.

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesít minden e szakmába vágó javitásokat.

HERCZEG ZSIGMOND ELSŐ MAGYAR JÁTÉKÁRU ÉS SZENT CZIKKEK ÖNTŐDÉJE.
VII., Munkás-utcza 6. sz.
Szent Antal-, Mária- és Krisztus-szobrok, valamint Szent Antal-szobrocskák pléhtokban való gyártása.

GRÜNBERGER IGNÁCZ
Király-utcza 4. szám.
Vesz a legmagasabb áron régiségeket, arany, ezüsttárgyakat, szőnyegeket és képeket; magas egyházi ajánlatokat felmutathat.

Összes hátralékos előfizetőinket kérjük, sziveskedjenek az előfizetési dijakat minél előbb beküldeni.

A lap kiadása óriási költségeket hárít az Oltáregyesületre, s ha a dijak pontosan be nem folynak, a lap kiadási költségeinek hiányát csak az egyesület szent czéljainak rovására lehet pótolni.

Egyben kérjük régi előfizetőinket, kegyeskedjenek ismerőseik körében lapunkat ajánlani, őket előfizetésre buzditani, mert csak az előfizetők számának tetemes emelkedése esetén lehet a fokozott igényeket kielégiteni.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocsesal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betükkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségü papiron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstrancziák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

VI. ÉVF. 1905 11. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

VI. ÉVFOLYAM. 1905. NOVEMBER. 11. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Öröklámpa az oltár előtt. — Kenyértöréskor. — A győri «Frigyszekrény». — Liliomszál az Oltáriszentség előtt. — Templom előtt. — Isten gyermekeinek csodálatos tápláléka. — Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről. — Eucharisztikus egyesületek és ünnepségek: Az Erzsébet-Örökimádás-Templom-Egyesület évi közgyülése. — Ifjusági eucharisztikus ünnepség Marosvásárhelyt. — Innen-onnan: Fejedelmi adomány. — A kalocsai Oltáregyesület lelkigyakorlatai. — Ki használta elsőnek az «Eucharistia» szót. — Az «Örökimádás» köszönete. — Irodalom. — Oltáregyesületi ügyek. — Hirdetések.

Öröklámpa az oltár előtt

AZON tárgyak között, melyeket az oltáregyletek a szegény templomok között ki szoktak osztani, egy-egy öröklámpát is találunk. Az öröklámpának az a rendeltetése, hogy állandóan, szünet nélkül égjen az oltár előtt, annak tiszteletére, a ki az oltárok szekrényében, a tabernakulumban az Oltáriszentség fátyola alatt köztünk lakozik.

De vajjon hogyan fejezi ki ezen kis mécseske a hivő lelkek, a szivek tiszteletét az Üdvözítő iránt, a kinek angyalok hódolnak a mennyben, koronás fők a földön? Hogyan lehet egy alig látható, alig észrevehető láng a hit, szeretet és imádás érzelmeinek kifejezője, mikor a világhirü nagy dómok is, melyeken az emberi lángelme, az emberi erő, szorgalom és áldozatkészség évszázadokon át dolgozott, csak halovány vonásokban örökitik meg azt a mélységes hódolatot, az imádásnak azt a magasztos érzelmét, melylyel tele van az emberi sziv az isteni Megváltó iránt?

Bár ilyen hatalmas, nagy alkotásokkal szemben az öröklámpa igazán jelentéktelen valami, elenyésző parány az istentiszteleti tárgyak sorában, mégis épen elégséges ez a kis láng ahhoz, hogy a hivő sziveknek az Oltáriszentség iránti hódolatát kifejezze.

A tiszteletnek és hódolatnak kifejezésénél minden azon fordul meg, hogy a tárgy, melyet a tisztelet kifejezésére használunk, emlékeztessen minket azokra a kötelességekre, a melyekkel tartozunk azoknak, a kiket tisztelni akarunk. Hajdan az egyiptomi királyok pyramisokat épitettek sirok és mauzoleumok gyanánt, melyeket már mértföldekről észre lehetett venni. Az egyiptomi ember, mihelyt megpillantotta ezeket a királyi mauzoleumokat, már messziről kitárta karjait és imát rebegett ahhoz a királyhoz, a

kinek hamvait födte a pyramis és a kiről ő azt hitte, hogy halála után rögtön az istenek közé vitetett föl. A kegyeletnek a lerovása volt ez mindenesetre, ha még olyan téves hiten alapult is.

Ugyanakkor, midőn az egyiptomi királyok büszke pyramisokat emeltek sirhelyek gyanánt, az egyiptomi szegény ember a szent folyóból, a Nilusból egy kevés iszapot meritett, azt ráöntötte halottjának a sirjára s az igy megtermékenyitett és megszentelt sirhantokon pálmabokrot tenyésztett. A szegények kunyhói körül sorban zöldültek ilyen pálmabokrok, melyeket az élők kegyeletes örökségképen hagytak utódaikra. Ilykép a szegények családi birtokává lettek ezek a pálmabokrok, mint a hogy a királyok családi birtokához tartoztak a hatalmas pyramisok.

A sirhalmok fölött nyiló pálmabor eltünt, elenyészett a pyramis mellett, de azért az a pálmabokor ép oly alkalmas emléktárgy volt a kegyelet megőrzésére, a halott iránti tisztelet kifejezésére, mint a pyramis. Az egyik a szegény ember kegyeletének a jelképe volt, a másik a gazdagé, de mind a kettő megfelelt rendeltetésének, mert az egyik a szegény ember emlékét őrizte, a másik a gazdagét.

A kegyelet és tisztelet kifejezésére használt tárgyak és jelképeknél tehát minden attól függ, hogy a használt tárgy, vagy jelkép alkalmas legyen emlékeztetni az embert arra, a kinek tisztelettel, szeretettel, vagy hódolattal tartozik.

Ebből a szempontból nézve az oltár előtt égő mécset, azt kell róla mondanunk, hogy az teljesen alkalmas jelképe annak a tiszteletnek, szeretetnek és imádásnak, melylyel az Oltáriszentségben rejtőzködő, minket határtalanul szerető Üdvözitő isteni Szivének tartozunk.

Mert mit látunk az oltár előtt csendesen lobogó mécsen? Ez a mécs lángol, világit és emészti magát. Jézus Szive is a tabernaculumban lángol, világit és emésztődik.

Lángol és lángolását ott látjuk azokon a sziveken, a kiket meggyujt. Vannak tűzhelyek, melyek nem füstölögnek, tűzkévéket nem hánynak ki a kebelükből és mégis tudjuk róluk, hogy a belsejökben izzó tűzkatlan van, mert ha közeledünk hozzájuk, vagy rálépünk a területükre, azonnal érezzük a belsejükből kisugárzó hőt. Ilyen titkos tűzhelyekhez hasonlit Jézus Szive az Oltáriszentségben. Nem látjuk a belőle kitörő lángokat és mégis tudjuk, hogy az a kis ostya egy tűzörvényt takar, mert akik hittel és imádással ennek a nagy szentségnek a közelébe jönnek, a kik föllépnek az oltár lépcsőjére, hogy a szent eledelt magukhoz vegyék, azok áthevülnek, forró szivet kapnak, égnek a buzgóság isteni tüzétől.

Az egyház hitéletét ez az isteni tűz heviti. E nélkül a hitből élni nem lehet. Tekintsünk körül, mindenütt azt látjuk, hogy csak ott van lelkes buzgóság, csak ott van mély vallásos áhitat, tisztafényü erkölcs és tündöklő

erény, a hol magas becsben áll a szent áldozás asztala. Tekintsünk vissza a multba, vagy nézzünk szét a jelen élet mezején, keressük a nagy tettek és alkotások rugóit mindenütt, az uralkodó erőnek egy és ugyanazon forrására bukkanunk: az Eucharistiára. A nagy férfiak és az erős asszonyok, ebből a forrásból meritenek lánglelket és izzó szivet csodás müvekre.

A XVI. század elején Xav. szent Ferencz áthajózik Indiába, itt és Japánban tiz éven át müködik mint hittérítő s a mit müvel, az nem emberi erő eredménye, hanem az isteni kegyelem fönséges csodája. Egymaga egymillió indust keresztelt meg s hogy hány ezer és százezer embert vezetett vissza az Éghez, annak csak az Isten a megmondhatója. Egész a felhőkig tornyosultak föl az óriási akadályok, melyekkel meg kellett küzdenie és mégis úgy Indiában, mint Japánban mindenki által csodált, nagyszerü alapjait rakta le az Isten országának.

Néhány évtizeddel később, a XVII. század elején, egy erős lelkü asszony, Fremiot Johanna, férje után Chantal báróné, Annecyben két társnőjével karöltve, Szalézi szent Ferencz vezetése alatt megalapitotta a Sarlós Boldogasszonyról nevezett apácák rendjét, az ugynevezett Szaleziánákat. A kis társulat egy igénytelen házban telepedett meg és olyan szegény volt, hogy már az alapítás napján sem volt mit enniök, jó emberek alamizsnájára szorultak. Harmincz év mulva a rendnek már hetvenöt háza volt, Franczia-ország, Svájcz, Savoya, Piemont és Lotharingia városaiban, sok száz taggal, hires nevelőintézetekkel, melyek a földkerekség különböző pontjain a mai napig virágoznak.

Számtalan sok hasonló alkotást tud fölmutatni egyházunk története, de valamennyinek egy közös eredete van, Jézus szellemével, az ő szeretetével telt szivből ered valamennyi. Xavéri szent Ferencz, Fremiot szent Johanna a tabernaculum előtt gyüjtötték azokat a szikrákat, melyektől tüzet fogott buzgó szivük és nagy alkotásokra föllángolt.

De nemcsak tűz és láng van a tabernaculumban, hanem van ott világosság is. Jézus Szive az Oltáriszentségben nemcsak lángol, hanem *világit* is.

Első hallásra olyan különösen hangzik, hogy egy sziv világit, mert a szellemi életben a világosságot nem a sziv, hanem az ész szokta árasztani, nem az érzés a világosság kutfeje, hanem az eszme, a gondolat. Ez tényleg igy van, de a hol a szellemi életet erkölcsi vonatkozások hatják át, a hol a szellem az erkölcsccsel, a gondolat az érzéssel, a tudás az erénynyel testvéri frigyben él, ott nemcsak az észnek van világitó ereje, hanem a szivnek is, ott nemcsak az igazság mutatja az élet utjait, hanem a jóság is. Egy jó szülő nemcsak a tanácsaival, nemcsak az oktatásai buzditásával világitja be azt az utat, melyen gyermekének haladnia kell, hanem bevilágitja azt a jóságával is, bevilágitja szivének szeretetével. És bizony igaz az, hogy többet tanulnak a gyermekek szüleik szivéből, mint akár a legfényesebb észtől.

Jézus Szive az Oltáriszentségben Atyai sziv, melynek jósága és szeretete megvilágitja az Istenhez vezető utat. Azt látjuk ugyanis, hogy ez a jóság és szeretet *igénytelen*. Nem tart számot fényre, pompára, a kis falusi templomok egyszerü tabernaculumaiban ép oly otthonosnak érzi magát, mint a fényes bazilikák oltárainak arany trónusán. Csak egy igénye van s ez az, hogy viszontszeretetet kapjon az emberektől.

Az Eucharistiában élő isteni Szivnek a jósága és szeretete továbbá *csendes, zajtalan* jóság. Munkálkodását nem halljuk, nem látjuk, de érezzük szivünk mélyén. Jóság ez, mely nem kiván föltünni, de annál forróbban vágyik másokat boldogitani.

Ilyen jósággal és szeretettel kell betelnie az emberi szivnek is, ha azon az uton akar haladni, mely az Istenhez vezet. Csak igénytelen szivü emberek érhetik el az erkölcsi nemességnek és tökélynek azt a fokát, melyen az ember élete az Isten életének képmását tükrözi vissza. A ki igényt tart az emberek tiszteletére, elismerésére és hálájára, a kiben vágyak élnek a rang és méltóság kitüntetései után, az sohasem lesz képes másokat boldogitani. Az fáradni, izzadni fog a saját boldogságának ábrándjaiért, de sem hitvest, sem gyermeket, sem hazát, sem társadalmat nem lesz képes a szeretet és jóság melegével áthatni. Az ilyen sziv hogyan fogadhatná be az Istent, ha azokat sem képes befogadni, a kik hozzá itt e földön a vér, a származás, tehát a legszorosabb kötelékek révén közel állanak?

Igénytelenség nélkül nincs igazi jóság és szeretet. Hasonlóképen nincs zajtalan, csendes müködés nélkül. A ki zajjal szeret dolgozni, az nem azokat szereti, a kikért dolgozik, hanem azt az érdeket, mely a zajban, a lármás munkában rejlik. A falusi tűzhely vajjon miért nyujt annyi boldogságot? Azért, mert ott a csendes, zajtalan jóság és szeretet szokott virrasztani. Míg a nagyvárosi élet hullámzó árja miért okoz annyi boldogtalanságot? Nemde azért, mert ott a zaj, a lárma elnyomja a szivnek azon érzéseit, melyektől a jóság és a szeretet fölmelegszik és másokban is meleget áraszt. Zajban, lármában nem figyelhet az ember a szeretet és jóság azon törekvéseire, melyekkel másokat boldogitani lehet, de nem figyelhet azokra a törekvésekre sem, melyek az ember szivét az Isten felé irányitják.

Ilykép az Oltáriszentségben élő isteni Sziv, midőn az ő igénytelen, csendes és zajtalan életét mutatja nekünk, fényesen világítja meg azt az utat, melyen az emberi szivnek haladnia kell, hogy jóságával és szeretetével megtalálhassa azokat, a kiket boldogitania kell és megtalálhassa magát az Istent.

Harmadszor, Üdvözitőnk isteni Szive az Oltáriszentségben *emészti magát*.

Minden áldozat emésztés. Van sokféle áldozat és igy van sokféle emésztés is. Áldozat és emésztés az, ha valaki dolgozik, fárad másokért; ebben az áldozatban az erő emésztődik föl. Áldozat és emésztés az, ha valaki az életét adja oda másokért; ebben az áldozatban az élet emésztődik föl. Igy áldozott Üdvözitőnk a Kálvárián.

Az Oltáriszentségben az ő Szive nem igy áldoz, itt ő sem nem fárad, sem nem szenved, sem meg nem hal érettünk, haném legyőzi magát határtalan leereszkedés és türelem által. Ő, a kit a mennyei dicsőség fénye ragyog körül, a ki a mennyek országának gazdagságát birja, nem irtózik a mi életünk homályától, hajlékaink szegénységétől. Olyan ő, mint egy király, a ki bár mindenhova magával viszi királyi méltóságának fényét, mégis ha a szegények kunyhóit keresi föl, kénytelen elrejteni nagy méltóságát, kénytelen elleplezni királyi felségét, mert a fénynek és a homálynak, a gazdaságnak és a szegénységnek a végletei találkozni tudnak ugyan, de nem képesek egymást áthatni. A nagy fénynek mérsékelnie kell magát, hogy eloszlathassa a homályt, mint a hogy mérsékli magát a kelő nap, midőn az éjszaka homályát oszlatja. A nagy gazdagságnak cseppenkint kell öntenie az irgalom balzsamát a szegénység sebeire.

A fénynek és a gazdagságnak ez a leereszkedése mi más, ha nem önlegyőzés? Megszokni és eltürni valami homályosabbat, gyengébbet, roszszabbat és szegényebbet annál, mint a mi az embert megilletné és a mit az ember birhatna, megszokni ilyesmit csak az képes, a ki le tudja magát győzni.

S az ilyen önlegyőzés mindig áldozat, mert ebben az önlegyőzésben mindig fölemésztődik valami a fényből, a rangból, a tekintélyből, az akarat ragaszkodásából, a hatalom és gazdagság kincseiből.

És a mikép áldozat az önlegyőzés a leereszkedés által, akkép áldozat az a türelem által is. A ki tür olyan életbajokat, melyektől ment lehetne, az áldozatot hoz. Midőn Árpádházi szent Erzsébet az ő szegényeit, betegeit ápolta, midőn elszenvedte fogyatkozásaikat, sőt hálátlanságukat is, vajjon nem áldozott-e a felebaráti szeretet oltárán?

Isteni Üdvözitőnk befejezvén küzdelmes földi életének pályáját, zavartalan boldogságot élvez a mennyben. Ebből a boldog életből, melyben nem kell türnie, nem kell szenvednie, leszáll hozzánk az Oltáriszentség révén a mi szenvedéseink és küzdelmeink szinhelyére és résztvesz itt a mi küzdelmeink és bajainkban, eltüri imáink fogyatkozásait, eltüri hidegségünket, közönyünket, eltüri hálátlanságunkat és méltatlanságunkat. Vajjon nem önlegyőzés, vajjon nem áldozat-e ez is?

Igy látjuk, hogy Üdvözitőnk Szive az Oltáriszentségben ég, világit és áldozva emésztődik, mint az öröklámpa az oltár előtt. Ez a Sziv egy élő öröklámpa az Isten szent oltára előtt.

Ezen az isteni sziven kivül vannek-e a földön még más élő öröklámpák is? Vannak. Az oltáregyletek tagjai, a kik buzgón csoportosulnak

az egyleti czélok körül, példásan vesznek részt az egylet ájtatosságaiban, lelkesen segitik az Ur szegény hajlékait, ilyen élő öröklámpák. Lelkük ég az áhitat lángjaiban, hitéletök világit a jó példa fényével, szivük áldoz a szeretet adományaiban.

Legyen a szentségi Üdvözitőnek sok ilyen mécsese, ragyogják őt körül az élő öröklámpák százezrei!

Dr. Franciscy Lajos.

Kenyértöréskor

Egy régi, a Miatyánkkal majdnem egyidős eucharisztikus imádság fölirása e czim. Apostol-ima, apostoli időkből, az «Apostolok tanitása» (Didaché tón XII Apostolón) czimü, a második század elején irt könyvből. Ez az *első* imakönyv, mely reánk maradt; mig meg nem irták, nem könyvből, nem irásból, hanem igazán szószerint lélekből, szent lelkesültségből imádkoztak a hivek. «Kiárasztom a lelkemet a te ivadékodra (Izaiás 44, 3) s kiöntöm az én lelkemet minden testre s prófétálnak majd fiaitok s lányaitok» (Joel 2, 28), igérte meg az Ur az ószövetségben s szent Péter az első pünkösdkor bátran hivatkozik (Apostolok csel. 2, 16) ezen igéret tejesedésére. S a «lélek» ezen kiömlésének, ezen áramának ki merne, ki tudna medret vájni, ki tudna árkot huzni, ki merné e «lelkes» ivadék, ifjak és lányok próféta-ajkain formákba, formulákba, kötött szóba szoritani az ihletettség charizmás imáit? Ki merne imakönyvet adni azoknak, kiknek mindegyike — mint szent Pál irja (I. Korinth. 14, 20) — ha összejönnek: psalmum habet, doctrinam habet, apocalypsin habet, linquam habet. *Lelkéből* bőven fakadt a zsoltár, hitértelmezés, a titkok látása, az ismeretlen nyelvek értése. Hátha még a «*kenyértörés*»-re jöttek össze, kit nem ragadott a charizma extatikus énekre, csodás hitmagyarázatra, titkok föltárására vagy idegen nyelvü beszédre? A Szentlélek ereje csak itt volt igazán elemében s ha valahol, úgy ép ezen eucharisztikus összejöveteleknél kellett nagy önmérséklettel, szent higgadtsággal birniok a hiveknek, hogy charizmáik kiváltságos, sokszor — mondhatnám — majdnem erőszakos nyilvánulásaival egyrészt zavart és érthetetlen zajt ne okozzanak az Ur asztalánál, másrészt a hiuság és versengés vágyát ne élesztgessék a szent ihletettség lángjánál.

A léleknek kivételes ellágyulásai és érzelmes fölolvadásai könnyen fogékony talajává lehetnek bizonyos lelki előkelőség, előbbrevalóság s elkapatottság érzetének. Igy volt ez Korinthusban, s valószinü, hogy másutt is. Mint a hogy a tűz futva emészti a száradt sást, sicus ignis in arundineto discurrit, oly gyorsan melegedett s olvadt föl az első keresztenység a Szentlélek tüzétől. De a hogy a sáségés, ez sem tarthatott sokáig. Szent Pál már

kimondja, hogy a charizmás lélek *ura* maradjon magának, spiritus subjecti sint prophetis (I. Korinth. 14, 32), s vegye szemügyre, hogy kiváltságos állapotánál van egy nemesebb, jelesebb ut (excellentior via, 12, 31): a *szeretet* utja. Mert értsünk bár az emberek s angyalok nyelvén, legyen bár jövendelő tehetségünk s tudjunk minden titkot,... ha szeretetünk nincs, semmik se vagyunk. (I. Korinth. 13, 12.) Zengő ércz s pengő czimbalom. Hang: melegség, külsőség: tartalom nélkül.

Mikor a *Didachét* irták, a hang már elhangzott, a külsőség lehámlott, maradt a melegség és tartalom. A «kenyértörés»-kor már nem hallani titokfejtőket, exaltált hitoktatást s charizmás imákat — egyedül a prófétáknak áll módjukban, hogy annyit és úgy imádkozzanak az Ur asztalánál, a hogy s a mennyit akarnak (Didaché X., 7); a többiek: a hivek igy imádkozzanak:

«Atyánk, hálát adunk neked az életért és tudásért, melyet Fiad, Jézus által nekünk juttatsz. Dicsőség érte neked mindörökké! A hogy e tört kenyér magvai szét voltak hintve egykor a halmokon s most összegyüjtve egygyé lettek, hozd össze Egyházadat is a világ széleiről: mert tied a dicsőség és hatalom mindörökké».

«Mikor pedig magatokhoz vettétek, igy imádkozzatok:

Hálát adunk neked szent Atyánk, a te szent nevedért (testedért), melynek lakást készitettél a mi szivünkben; a tudásért, hitért és halhatatlanságért is, melyet nekünk szent Fiad, Jézus által adsz. Dicsőség érte neked mindörökké. Te, hatalmas Ura e világnak, mindent neved dicsőségére teremtettél, ételt s italt adtál az embereknek, hogy élvezzék s hálát adjanak neked; nekünk pedig lelki ételt s italt adtál s örök életet Jézus, Fiad által. Mindenekelőtt hálát adunk neked, mert hatalmas vagy. Dicsőség neked mindörökké. Gondolj, Uram, egyházadra, szabaditsd meg a gonosztól, tökéletesítsd a te szeretetedben s tereld össze a világ négy széléről országodba, melyet számára alapitottál, mert tied a hatalom és dicsőség mindörökké. Jöjjön hozzánk a te kegyelmed s pusztuljon e világ. Hozsanna Dávid Urának.» (Didaché IX., 3 — X., 7.)

A szent áldozásnál magáról egészen megfeledkező, csak *hálálkodásra* — ez az eucharisztia szó jelentése is — gondoló jó lélek gyönyörü imái ezek. Az eucharisztikus léleknek először csak Istennel van gondja, *első* gondolatja: hogy *hatalmas* az Ur — deszpota pantokrator, a hogy az imádság mondja — kit örök dicsőség illet. S a *második*: az *Egyház* érdeke. Eucharisztia s Egyház: két testvérfogalom. Mindakettő egy test, teste az Urnak; az első valóságban, ez: képben. Mind a kettőben ugyanazon szent vér buzog; ott: valóságban, itt: hatásában. Nem egy-e tehát a két test érdeke, élete, jövője?... Sajátságos találkozása az ellentéteknek! Kenyértörésnél nem elválásról beszélni, mint ezt a rendes szóhasználat hozza, hanem az Egyház egységére, épségére gondolni, ezért imádkozni! S mily szép gondolat: az ostya egybe-

őrölt magvaiban, melyek egykor a halmokon széthintett magvakból teremtek, az Egyháznak a világ négy tájáról összehozott, *egy* házba jött hiveire gondolni!

A pápai teljes bucsut adó brevék a szent áldozás után imát várnak a hivőktől a szentséges Atya s az Egyház szándékára. Azt hiszem, szebb imádság e szándékra alig található imakönyvben. S azok, kik ezen imádság régies izü nyelvéből kiérzik az első század charizmás imáinak visszhangját, s ha e közel kétezer éves imádság nagy multján lelkesedni tudnak s hátterében meg tudják látni a régi «kenyértörés» egyszerű, de fenséges képét: a tágas coenaculumot, a faasztalt, az asztalfőn a püspököt, körötte hiveit, a prófétákat, kikben még élt a pünkösdi Szentlélek kiváltsága, azok le tudnak szállni ezen ima gondolatainak, hangulatának mélyére s bőségesen kapnak majd az eucharisztia két nagy ajándékából: az életből és tudásból.

Vegele Lajos.

A győri «Frigyszekrény»

Győrött a káptalandombnak a Duna-utcza felőli oldalán van egy szép szobormű, melyet a város és messze vidékének népe csak a «Frigyszekrény» néven emleget. Ha egy-egy buzgóbb hivő vagy pap elmegy mellette, a tiszteletnek nagyobb jelét adja, mint más szent szobroknál szokás. Mi ennek az oka? Szoros összefüggésben van ez az «Örökimádás» czéljával. Mindazok, kik a legméltóságosabb Oltáriszentség valamely társulatába lépnek, egyik legfőbb föladatuknak tartják a dicsőségét rejtegető örök királynak elégtételt, engesztelést nyujtani azokért a sértésekért, melyek őt a drága szentségben érik. Engesztelés a czélja a «Frigyszekrénynek» is azon bántalomért, mely a szép emlékmű helyén a legméltóságosabb Oltáriszentséget érte.

1729-ben Weingassner Jánosra, a győri várőrség egy közkatonájára, ki amugy is már szökevény hirében állott, még egy más bűntény is rábizonyosodott. A végzetes kihallgatás után felsőbb rendeletre egy tizedes átkisérte Weingassnert a főőrhelyre. Utközben a fogoly, félve a reá váró büntetéstől, kirántotta magát kisérője kezéből és a jezsuiták kolostorába menekült, mely ma a benczések tulajdona.

Abban az időben a világi hatóság még elismerte az egyház menhelyjogát. Ez abban állott, hogy ha egy bűnös templomba, kolostorba vagy a templom közelében levő paplakba menekülhetett, onnét a hatóság embereinek nem volt joguk őt elhurczolni, hacsak a püspök ezt meg nem engedte. Voltak oly bűnök is, melyek miatt a bűnöst ki kellett adni, ha a hatóság

A «Frigyszekrény» az Oltáriszentség tiszteletére.

kötelezte magát, hogy a bűnöst sem halálbüntetéssel, sem testi csonkitással nem fogja sujtani.

Az egyháznak ezt a menhelyjogát vette igénybe Weingassner is. A katonai hatóság azt vitatta, hogy a fogolynak nincs joga itt menedékre s követelte a jezsuitáktól az ő kiadását. Ezek viszont nem akarták őt irásbeli

biztositék nélkül kiadni, mert attól tartottak, hogy a szökevényt halálra fogják itélni s igy ők részesei lennének egy emberölésnek s nem védenék meg az egyháznak ezt az ősrégi jogát. A katonai hatóság azzal akarta kényszeríteni a jezsuitákat a fogoly kiadására, hogy őrséggel vétette körül egész épületüket, mely felsőbb utasításra éjjel-nappal oly éktelen zajt csapott, hogy a szegény jezsuitáknak nem volt egy nyugodt órájuk. Mivel a katonaság igy nem ért czélt, Konkor István püspöki helynökhez fordult; de ez nem merte az ügyet végérvényesen elintézni. Ezért maga a kollegium rektora elutazott a Magyar-Óvárott tartózkodó bibornok-püspökhöz, gróf Sinzendorf Fülöp Lajoshoz s tőle kért utasitást. A püspök ugy határozott, hogy a katona csak irásbeli bizonyiték mellett adható ki.

Mivel a katonai hatóság ezt tenni nem akarta s a jezsuiták zaklatása egyre nagyobb mérveket öltött, a püspök a szökevényt át akarta hozatni a székesegyházba. Egyrészt azért, hogy a jezsuiták fölszabaduljanak, másrészt pedig, hogy ő időt nyerjen s az ügy békés elintézése végett Bécsben közbenjárhasson. Egy hétre a püspök első utasitása után, megjött a következő rendelkezése: a jezsuiták rendezzenek templomukból a legméltóságosabb Oltáriszentséggel fényes körmenetet, abban vegyen részt a szökevény is s menjen közvetlenül a legméltóságosabb Oltáriszentséget vivő pap oldalán. A püspök hitte, hogy ily alkalommal, ily közel legdrágább kincsünkhez, az őrség nem fog erőszakot használni s igy a fogoly az ő templomába juthat.

Junius 16-án, Urnapján, délután két órakor a jezsuiták templomának és a székesegyház összes harangjainak zugása mellett megindult a menet. Az őrség bámulva nézte a váratlan jelenetet s nem merte a menetet utjában föltartóztatni. Zavar nélkül eljutott a körmenet azon helyig, a hol most az emlékmű áll. Mikor itt haladtak, egy korcsmából kirohant Jäger József nevü közkatona, ki fölismerte a pap jobboldalán haladó, miniszterruhába öltözött szökevényt s megtámadta őt. Erre nekibátorodott a Dunakapu őrsége és az odasiető őrjárat is. Szuronyszegezve megállitották a menetet. Az erre támadt nagy zavarban puskájukkal ütlegelni kezdtek, a tusa hevében egy katona puskájával a szentségtartót találta úgy, hogy az összetörött, a benne levő szent ostya pedig darabokban a földre esett. Néhány pap azonnal fölszedte e részeket s miután azt a helyet, a hol a Szentség feküdt, kendőkkel és gyékényekkel megjelölték, az erőszakkal elhurczolt Weingassner nélkül folytatták a körmenetet a székesegyházba. Ott a szent ostya részeit kehelybe tették s azután szentség nélkül a körmenet visszatért a jezsuiták templomába. A káptalan nyomban kiküldte káplánjait, hogy égő gyertyák mellett összeszedjék a szent ostyának esetleg ott maradt részeit. Ezek az illető helyen összesöpörték a földszinét s ezüst edényekben a székesegyházba vitték.

A legméltóságosabb Oltáriszentséget ért e nagy sérelmet, mivel katonái okozták, maga III. Károly király úgy iparkodott jóvátenni, hogy szép szobormüvet emeltetett a szomoru esemény helyén. A hagyomány azt tartja, hogy a frigyszekrényben van a helyszinén összesöpört föld eltéve. A vallásos király azt is meghagyta a győri őrségnek, hogy «évenkint Urnap estvéjén (a megyés püspök beleegyezésével) teljes diszben a Szentséggel külön körmenetet tartson s vonuljon az emlékhez, mely alkalommal a jelenlevő Oltáriszentség iránt kifejezett imádat mellett a rózsafüzér ünnepélyesen elmondandó».[1]

A királynak ez a rendelkezése ma már nincs gyakorlatban, de az urnapi körmenet alkalmával az egyik oltár itt van fölállitva s igy mégis évről-évre különös módon mutatják meg a hivek ezrei a legfölségesebb Oltáriszentség iránti hódolatukat ott, a hol közel kétszáz évvel ezelőtt oly nagy sérelem esett rajta.

Azt gondolják sokan azok közül, kik az «örökimádás» körül buzgólkodnak, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentség engesztelése az imádásnak uj módja. Nem az. Mert a kik együtt éreztek a Szentségben levő Jézussal és megértették a benne dobogó szent Szivnek örömét-bánatát, azoknak mindig volt rá gondjuk, hogy megkérleljék, megengeszteljék Jézusukat, ha tudomásukra jutott, hogy valahol sérelem érte. Valami ujság azonban az Oltáregyesület és az Eucharisztia-társulat engesztelő áhitatgyakorlataiban mégis van. Most nemcsak külön-külön jelennek meg egyes hivek a legfölségesebb Oltáriszentség előtt, hanem egységesen irányitott szervezetben. Most kivezényelt csapatok vonulnak föl, hogy dicsőséget adjanak az oly sokszor lenézett szentségi királynak. Alljunk be mi is ily csapatba s versenyezzünk e csapat régi tagjaival — a legfölségesebb Oltáriszentség iránti buzgóságban.

Wagner Mihály.

Liliomszál az Oltáriszentség előtt.

(Szent Szaniszló ünnepére nov. 13.)

Az volna a legszebb szentségtartó, mely szinaranyból, vagy csupa gyémántkristályokból készült, melyben semmi kevert fém vagy drágakő nincsen, a melyen egy porszem, egy halavány pontocska sem éktelenkedik, hanem minden részecskéje, minden porczikája egy fényben tündöklik, egy tűzben izzik; de nem a napsugártól, nem is villamfénytől, hanem a benne rejlő szent ostya belső világosságától. Igen, az volna az igazi monstranczia, melyben az Oltáriszentség nem mozdulatlan ostyaként pihenne, hanem életjelt adna s életet osztana; égi fényben uszó, szinaranyként, szeplőtelen gyé-

[1] Az egész történetet hiteles okmányok alapján megirta Villányi Szaniszló a győri Szent-Benedek-rendi főgimnázium 1877/78-iki tanév értesitőjében.

mántkristályként tündöklő életté válnék. Ilyen szentségtartó, gondolom, egy szentnek a szive, kivált olyan szentté, a ki a keresztségi ártatlanság megőrzése által egész életén át az Istennek választott edénye maradt.

Talán nem tévedünk, ha az 1550-ben született Kostka szent Szaniszló lelkét ilyennek állítjuk. Minden izében, minden porczikájában Istené volt ez a rövid tizennyolcz életévet befutott gyermek-ifju, a ki a hitvalló szentek Benjaminja nevet érdemelte ki magának. Nem volt gondolatja, nem volt érzése, mely nem Istenért lángolt, nem Istennek szólt volna. S ha szalézi szent Ferencz előtte él, bizonyára utána mondotta volna: Ha tudnám, hogy van bennem egy ér is, mely nem Istenért ver, kitépném és a tűzre vetném.

S vajjon mi tette ilyenné, mi által lett Isten szentélyévé? Életirói egyhangulag állítják, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentség által. A mint a kert lilioma csak napsugárból és harmatból táplálkozik, az ő liliomtisztaságu lelke is csak a szent ostyában elrejtett Jézussal és az ő gondolataival, érzelmeivel, melyek belőle kisugároztak, töltekezett. Szent áldozásai alkalmával annyira összpontositotta egész lényét, minden szellemi erejét, egész képességét, a benne lakozó édes Jézusra, hogy a szent ostya leple alá rejtett mennyei világosság áttörte a titok leplét, áthatotta egész külsejét s fénykörrel övezte a gyermek fejét. S ezt szemtanuk állitják felőle. Az ő szivében tehát az Oltáriszentség igazán életjelt adott s életet osztott, a megszentelő malaszt örökös fényében csillogó életté változott.

Nem ismertek reá benne a keresett legszebb szentségtartóra, a minőnek a szentatyák legragyogóbb képzeletükben csak lefestették a bűntől ment lelket? Gondolhatjuk, hogy az ilyen szentségtartóban szivesen lakik az édes Jézus.

Épen azért, mert az Oltáriszentségből kapta egész világosságát, mivel az Ur Jézus gondolatai, érzései hatották át lényének minden részecskéjét, a bűnnek egy porszeme sem homályosithatta el az Ur Jézus e fényességes lakóhelyét. Nézzétek csak, mint rezeg minden idege, mint sápad ártatlan tejarcza, mint szorul el és esik ájulásba Jézusért és az ő erényeiért dobogó szive, midőn atyja asztalánál meggondolatlan emberek piszkos beszédeket folytatnak füle hallatára. Nem birja ki. Idegen légkör ez neki. Ha mindjárt a családi tűzhely körül fujdogál is: fojtogatja őt.

Hiába! Minden lény, mely érez, csak a neki megfelelő környezetben találja jól magát. A halnak a viz kedves, a madár a levegőben kiván szabadon szárnyalni, a növény a földbe erősiti gyökereit és nem irigyli a madár jó dolgát. Mihelyt fölcserélnék a szerepeket, mindegyiknek végromlása meg volna pecsételve. A lélek, mely Istenért van teremtve s a bűn sebet nem ejtett rajta, természetszerüleg csak Isten fenséges társaságában érzi magát otthonosnak. Nélküle hervad, elpusztul.

Nem kereste szent Szaniszló Bécsben sem, a hová tanulmányai folytatása végett szülei fölküldték bátyjával, Pállal együtt, a főuri körök, az alacsony erkölcsi szintájon mozgó nemes ifjak társaságát, daczára, hogy bátyjától, a kinek lelke egészen megittasodott a világ szellemétől, gyakorta szidást, szemrehányást, sőt ütlegeket kellett miatta elszenvednie. S a szent ifju tür, szenved szeliden, a mint azt az oltáron lakozó Isten-báránytól tanulta. A mint szent Vazulról náziánzi szent Gergely barátjáról jegyeztek föl életiróik, ugyanaz elmondható szent Szaniszló bécsi életéről is: csak két utat ismert; az egyik a templomba vezetett, a másik az iskolába nyilt előtte.

Halálos betegségbe esvén, lutheránus házigazdája ellenkezése miatt nem hozathat papot, a ki őt betegágyán a szent utieledellel elláthatná. Bátyja magára hagyta. Ugy látszott, hogy az egész világ összeesküdött ellene. Sőt a pokol is megmozdult, hogy letarolja az Isten kertjének ezt a gyönyörü liliomszálát, nehogy a mennyei kertész érintetlen szépségében átültethesse a mennyországba. Mérges fekete eb alakjában jelenik meg és háromszor heves támadást intéz a halálos beteg ellen. Mi lesz most veled, te gyönge ifju? Nem jutsz-e egykoru társad, a gyermek szent Pongrácz sorsára, a kinek egyetlen csapással kioltá gyenge életét a római Kolosszeum fenevadja? Küzdött Szaniszló, hősi harczot állt ki, de ő maradt győztesen a küzdő porondon a pokoli vadállattal szemben. Jézus nevében keresztet vet feléje s megfutamitja a sötét rémet. S jönnek az angyalok jövendő társuk segitségére s elhozzák neki az annyira áhitott Oltáriszentséget. Megjelenik maga Jézus is szent Anyja ölén s egyetlen érintéssel, mintegy varázsütésre elenyészteti a halálos betegség legkisebb nyomát is.

S a szent tisztaság babérkoszorus hőse utra kel szegényen, bátyjától üldöztetve, hogy a Németországban időző Kanizius szent Pétert — szent a szentet — fölkeresse és tőle a felvételt kérje Jézus társaságába. S nem félsz-e, te vakmerő ifju, az erdők fenevadjaitól s nem rettegsz a vadaknál is rosszabb, templomokat duló, Isten szolgáit üldöző eretnekek cselvetéseitől, a kik polgárháboruba keverték egész Németországot? Ne féltsük őt; hisz angyalainak parancsolt felőle az Ur, hogy lábait kőben meg ne üsse. Ők őrzik minden léptét; ők szabaditják meg bátyja üldözésétől; ők áldoztatják meg ujra a hosszu utban kimerült ifjut, midőn egy helyen gyanutlanul egy lutheránus templomba tér be, hogy ott megerősithesse magát az Ur eledelével a további fáradalmakra.

Illés próféta az Istentől kapott csodás kenyér erejével negyven napig vándorolt a pusztában a nélkül, hogy megéhezett volna, mig csak eljutott Isten szent hegyéig. A szent ifju is az Oltáriszentségnek még csodásabb kenyerével táplálkozva bejárta most fél Német- és Olaszországot a nélkül, hogy valaha a világ örömeire ráéhezett volna, mig nem tiz hónapos ujonczkodása után ő is eljutott Isten szent hegyére, a mennyei Jeruzsálembe, hogy ott ünnepelje a szentségi Ur Jézussal és a mennyei boldog lelkekkel a bold. szűz Mária mennybemenetele évfordulóját.

Vissi Kálmán.

TEMPLOM ELŐTT

Város közepében templom előtt állok,
A félig nyilt ajtón a szentélybe látok,
Kicsiny piros mécses halvány, ingó lángja
Vet fényt az oltárra, szemem alig látja.

Ember ember után megy előttem végig,
Siettős az utjuk, nincs idejük nékik
A templomba térni. Ezer gond és bánat
Van arczukra irva — kenyér után járnak.

Ott benn csöndesség van, nyugalom és béke,
— Valami ugy vonz be az oltár elébe;
Áradozik lelkem, meglebben a szárnya,
A mig az Úr Jézust köszöntve imádja:

Itten vagy közöttünk, itt vagy nappal-éjjel,
Szivednek szerelmét innét hinted széjjel,
Várod, hozzád jöjjön az ember pihenni,
Uj erőt gyüjteni, bánatot feledni.

— Sokykevesen jönnek; nem ismernek Téged;
Nem tudják, hogy értök hullott egykor véred,
Nem tudják: Te vagy az út, igazság, élet,
Nincs igaz boldogság mással, csak Tevéled.

Könyörgök azokért, a kik nem ismernek,
Dolgoznak, küzdenek, élveket kergetnek
S nem tudnak pihenni; ne taszitsd el, kérlek,
Hogyha megcsalódva majd Tehozzád térnek.

Krizs Árpád.

Isten gyermekeinek csodálatos tápláléka.

SCHEEBEN M. JÓZSEF dr. «Az isteni malaszt fensége» cz. művéből.

1. Isten, a ki atyánk lett, ki bennünket gyermekeinek fogadott, ki tulajdonának örököseivé tett, saját nevével kitüntetett, dicsőségével és országával megtisztelt, azt akarja, hogy tőle kérjük mindennapi kenyerünket. A mennyei Atya arra szólitja föl mennyei gyermekeit, hogy mennyei kenyeret kérjenek. Ez a kenyér maga Istennek fia, ki önmagáról mondja: «Én vagyok az élő kenyér, ki mennyből szállottam alá».[1] Alászállott a mennyből, és az egyház oltárára helyezte testét, hogy a hiveknek mennyei eledelül nyujtsa.

2. Az atyának tényleg első föladata gyermekeinek táplálása. E kötelesség alól a mennyei Atya sem vonja ki magát. Táplálékot nyujt, mely végtelenül különbözik attól, melyet a földi atya ád. Az utóbbi csak azt tudja adni, a mit a föld adott, amaz pedig azt nyujtja, ki az eget és a földet teremtette.[2]

E gondolatnál ismét csodálkozással kell az isteni szeretetre tekintenünk. Melyik halandó értelem, melyik halhatatlan éles elme tudta volna valaha elgondolni gyermekeid iránt tanusitott bőkezü szeretetedet! Mindenhatóságod nem tudott mást találni gyermekeid táplálására, mint fiad legszentebb testét és legdrágább vérét. Az atyai szivnél is jobb a te szived, Istenem! Ily szeretetet még anya sem tudott soha érezni, de még csak sejteni sem. Boldogok

[1] Ján. 6, 41. [2] Petr. Chrys., Hom. 67 (Bibl. Max. PP. VII., 899).

vagyunk, mondja a próféta, századok büszkesége vagyunk, mert királyi emlőkön táplálkozunk.[1]

3. A természet ily táplálékot természetesen nem tudott adni. Isten azonban nagyobb az embereknél s gyermekei szorosabban tartoznak hozzája, mint az emberi gyermekek szüleikhez. Ennélfogva illett is, hogy valami nagyobb készittessék nekünk, a mi az Atya fönségének és a gyermekek méltóságának jobban megfeleljen. Azért Isten szeretetének nem akart korlátot állitani, ki akarta árasztani mindenhatóságának legelrejtettebb kincseit is és önmagát adta gyermekeinek eledelül. «Mert mi az ő java és mi az ő szépsége? Választottak gabonája és szüzeket nevelő bor.»[2]

Ki merné e szeretettel összehasonlitani az anya szeretetét? Sok anya, jegyzi meg Aranyszáju szent János,[3] gyermekeit más nőnek adja szoptatás végett, sőt a legjobb és a legigazabban szerető anya is csak tejet, vérének fölösleges részét adhatja gyermekének. Krisztus ellenben minden csepp vérét nyujtja nekünk italul, melyet szeretetének hatalma kimondhatatlan kínok közt sajtolt ki testéből, szivéből. Egész testével táplál bennünket, hogy a zsoltáros szavai szerint a kicsinyek és csecsemők ajka is magasztalja őt.[4] Az ókor pazar lakomáinál néha drága gyöngyöt oldottak föl az italokban és egész családi vagyont üritettek ki egy kehelyből. De még ha lakomáikon a föld összes kincseit is elfogyasztották volna, a mi lakománk mégis sokkal gazdagabb. Mert ebben a lakomában szent Tamás szavai szerint Isten önmagát adja minden teremtett javaival egyetemben: «Önmagával mindenét egészen nekünk adta. A szellemi, a testi és isteni természeten kívül semmi egyéb nincsen. Az anyagi természet mindent magában foglal, a mit öt érzékünkkel észreveszünk, a szellemi természet magában foglalja az angyalokat, a lelkeket és minden szellemi kincset. Az isteni természet pedig magába zárja mindazt, a mi a legjobb. Midőn tehát Isten az Oltáriszentségben fiának testét és vérét adja, akkor az anyagi lények legfőbbjét adományozza. A szellemi lények legfőbbjét pedig fiának lelkével nyerjük, mert e lélek szentségével és malasztjával tökéletesebb az angyalok és szentek lelkénél. Mindezek fölött még a teljes isteni természetet is megadja nekünk».[5]

4. De ha ez a táplálék oly értékes, akkor jogosan következtethetünk belőle a malaszt állapotában folytatott életnek nagy becsére és a nagy méltóságra, melyet a malaszt szerez.

Krisztus isteni vérének magunkhoz vétele arra emlékeztet, hogy lelkünkbe az ujjászületéskor a malaszt isteni vért ömlesztett és isteni erőt adott. Krisztus teste lényegének egyesülése testünkkel annak záloga, hogy a malaszt az isteni természet részeseivé tett.

[1] Izai. 60, 15. 16. [2] Zakar. 9, 17. [3] V. ö. Hom. 46 (al. 45) in Joann. (Migne PP. Gr. LIX, 261.) [4] 8. Zsolt. 3. [5] (Thom.) Opusc. 63. (Parm. 56) de beatit. c. 2, 3 o.

Ha ezeket az igazságokat élő hittel valóban megismernők és róluk gyakran elmélkednénk, mily nagyra becsülnők a malaszt állapotában folytatott életet, melynek föntartására Isten ily táplálékot rendelt. Minő vágyódással, szeretettel és áhitattal járulnánk az isteni lakomához, mely az isteni természet részesévé tesz s isteni élettel tölt el.

5. De ha tekintjük, mily módon készül számunkra e lakoma és mi módon részesülünk benne, akkor csodálatunk és szeretetünk növekedni fog egyuttal a malaszt iránt is, mert a malaszt érdekében részesülünk e lakomában.

Isten az érzékeink alá eső kenyeret és bort választotta, hogy belőlük csodálatos átváltozással mennyei ételt és italt készitsen számunkra. A kenyér és bor lényege egész teljességében változik át Isten fiának testévé és vérévé, jeléül annak, hogy a malaszt ezen étel és ital élvezetével természetünket csodás és titkos módon átváltoztatja. A mint a természetes kenyér csodálatos módon mennyei kenyérré változik át, akként a szentségből reánk kiáradó malasztnak is földi természetünket mennyeivé kell átváltoztatnia és lényegének elpusztitása nélkül az isteni természet részesévé tennie. Az átváltoztatás után a kenyér szinében már nem a kenyeret kell látnunk, hanem Isten fiának testét kell tisztelnünk. Hasonlókép a malaszt befogadása után sem pusztán természetes állapotban lévő embereknek, hanem Isten fiainak és szenteknek kell magunkat tartanunk.

Ezt a csodálatos átváltozást természetesen nem látjuk szemeinkkel és nem vesszük észre érzékeinkkel. De hiszen érzékeinknek a kenyér átváltozása is észrevehetetlen, mivel a szinek változatlanul megmaradnak. Hasonlóképen önmagunk átváltozása is, melyet a malaszt eszközöl, szemünk előtt egy időre elrejtezve van, mert lelkünk bensejében megy végbe. Isten fiai külsőképen egészen olyanok, mint más embertársaik, egyazon szenvedéseket és gyengeségeket kell elviselniök. Az Apostol szava szerint az ő testük is fölöszlik; de a benső ember napról-napra megujul és átváltozik Isten Lelkének behatása alatt, mig egykor majd az élet elnyeli a halált és isteni fönség veszi körül és tölti el az embert.[1]

Ne adjunk helyet sem kishitüségnek, sem bizalmatlanságnak, hanem valljuk erős hittel azt a csodát, melyet Isten malasztja müvel lelkünkben. A keresztelésnél és bűnbocsátásnál a pap ajkainak közvetitésével Isten mindenhatósága hat lelkünkre ép ugy, mint a szentmisénél a kenyérre. Isten mindenhatóságával jön segitségünkre, hogy bűnös és testi életünket szentté és szellemivé változtassuk át. Isten mindenhatósága széttépi a legerősebb kötelékeket is, melyek a földhöz kötnek, hogy a testben sem éljünk a test szerint, hogy imádsággal és szeretettel emelkedjünk föl a mennybe, nehezedjék bár lelkünkre a test ólomsulya.

[1] Kor. II. 4, 16.

6. A kenyér és bor lényegének átváltozása Jézus Krisztus testévé és vérévé még nem az egyedüli csoda, melyet Isten azért müvel, hogy gyermekeinek mennyei lakomát készitsen. Ez az egy csoda sok más csodával jár, melyekkel Isten fölfüggeszti a természet törvényeit és tullép korlátukon, csakhogy gyermekeinek bemutassa atyai gondosságának és szeretetének nagyságát.

Van-e csodálatosabb dolog annál, hogy a kenyér és bor szine a lényeg nélkül is fönmarad, hogy ugyanazon test egy időben ezer meg ezer oltáron és szenségházban van jelen osztatlanul, valóságban és lényegileg a szinek minden legkisebb részében is?

Nem kell-e mindebből arra következtetnünk, hogy az a malaszt, melyért Isten ily nagy csodákat müvel, az isteni fiuság malasztja, mindenhatóságának legnagyobb csodája?

Isten a malaszt érdekében fölfüggeszti a természet törvényeit, melyeket maga állapitott meg. Mennyire kell magunkat szégyenlenünk hanyagságunk miatt, hogy a bűnnek testünkön uralkodó törvényét meg nem törjük és bűnös hajlamainkat, melyek Istentől elvonnak, erős lélekkel meg nem zabolázzuk. Szabad-e nekünk kevesebbet tennünk a malaszt állapotának megszerzésére, megszilárditására és megtartására, mint Istennek? Mily nagy a mi hálátlan és nyomorult hanyagságunk! Isten átlépi megszokott gondviselésének határait, hogy megszerezze nekünk a malaszt legértékesebb eszközeit, mi pedig ujjnyira sem akarunk tágitani hanyag és kényelmet kivánó természetünk rendes utjairól. Mintha gunyolni akarnók Isten találékony szeretetét, hogy ellenségének karjaiba vetjük magunkat, a ki csak romlásunkat kivánja.

7. Mennyei táplálékotokra, Krisztus testére és vérére kérlek benneteket, Isten gyermekei, hogy érzelmeitek és cselekedeteitek ne legyenek méltatlanok ily szent eledelhez, hogy élteteket, melyet ily csodás és drágalátos táplálék tart fönn, ne adjátok el oly könnyelmüen. Mint Isten igazi gyermekei hallgassatok inkább szent Péter intésére: «Mint most született kisdedek észszerü, hamisitatlan tejet kivánjatok».[1] Szeplőtelen tisztaságban, egyszerü erkölcsben, a földi dolgok elhanyagolásában kell élnetek, mert gyermekek vagytok. A világ bölcsesége, hamis álnoksága, harag és telhetetlenség távol legyen tőletek, legyetek buzgók, tanulékonyak és tudnivágyók, mint a gyermekek. Legyetek olyanok, mint a gyermekek, kik az anya tejétől elszoktak és mindennap atyjuk asztalánál étkeznek, mig önálló férfiakká nem válnak.

8. Fiának teste és vére azonban még nem a legfőbb eledel, melyet a mennyei Atya gyermekeinek ád. Az Oltáriszentségben Istennek fia emberi természetének fátyola alatt adja önmagát, mert még tökéletlenek vagyunk ahhoz, hogy fölfoghassuk istenségét. De ha egykor Istennek tökéletes gyer-

[1] Péter I. 2, 2.

mekei leszünk, akkor majd szinről-szinre fogjuk élvezni Isten boldogitó látását. Most csak mint tejet adja magát, egykor pedig mint az örökélet kenyerét.

«A kenyeret — mondja szent Ágoston — melyet a gyermekek még nem élvezhetnek atyjuk asztalán, anyjuk nyujtja nekik emlőinek tejében. Csak igy élvezhetik a gyenge csecsemők a kenyeret s csak igy erősödnek és fejlődnek tőle. Hasonlóképen Isten Igéje, a mennyei boldogult lelkek kenyere, midőn leszállt a földre, kivetkőzött fölséges nagyságából, hogy isteni tejként adja magát nekünk, a csecsemőknek, Atyja kisded gyermekeinek.»[1]

Az Oltáriszentség ennélfogva, bármily nagy és isteni is legyen, csak előize annak az eledelnek, melylyel Isten a mennyekben fog bennünket táplálni. Isten fiát ott saját fönségében fogjuk élvezni. Isteni természetének ereje ott erősiteni fog minket, fönségének fénye táplálni, isteni szeretetének és gyönyörüségének folyama szomjuságunkat oltani.

Azonban már itt is jól meg kell különböztetni minden földi eledeltől — mondja szent Ágoston. A testi táplálék átváltozik az élvező lényegévé. Krisztus azonban oly eledel, mely az élvezőt olvasztja be saját lényegébe, mert saját természetének részesévé teszi.[2] Mikor pedig az égben fogja magát nekünk eledelül nyujtani, akkor még bensőségesebben fogja magát velünk s bennünket önmagával egyesiteni, hogy valóban isteni életünk legyen és saját igérete szerint belőle éljünk, a mint ő él az Atyából.

9. Igy lett Isten egyszülött fia az örökélet tápláléka Isten fogadott gyermekei számára, tápláléka a kicsinyeknek itt a földön s tápláléka a nagyoknak ott fönn az egekben. A kicsinyeknek eledele a szűz Anya méhében fogant testével, a nagyoké pedig az Atya keblén nyugvó istenségével. Ott fönn megosztja felnőtt testvéreivel a kenyeret és táplálékot, melyet örök Atyjától kap és igérete szerint[3] arról az asztalról táplálja őket, melyet az Atya neki készitett. Isten fiának eledele azonban maga az istenség, az Atyának végtelen lényege. Midőn ezt a táplálékot élvezi, akkor hasonló lesz az Atyához, kinek közvetetlen, boldogitó szemlélete a legfőbb boldogság részesévé teszi. Mint Isten egyszülött fiának testvérei, mi is élvezzük majd az isteni fönség kimondhatatlan gyönyöreit és ebben az élvezetben Isten eledelünk lesz, mert Isten gyermekeinek éhségét és szomjuságát csak Isten csillapithatja.

10. Igen szépen magyarázzák e fönséges titkot Szalézi szent Ferencz következő szavai: «Ha valami tárgyat szemlélünk, szemünk még nem egyesül vele, a szemünkben lerajzolódó kép csak mását adja a tárgynak. Hasonlókép, ha értelmünkkel ismerünk meg valamely tárgyat, az sem egyesül értelmünkkel, csak szellemi benyomást, értelmi képnek nevezett fogalmat nyerünk róla.

[1] Augustin., In Ps. 30. Enarr. 2, n. 9; In Ps. 120, n. 12; In Ps. 130, n. 9.
[2] Augustin., Conf. 7, 10, 16. [3] Luk. 22, 30.

A mennyekben azonban az a nagy kegyelem lesz osztályrészünk, hogy maga az istenség fog egyesülni megismerő tehetségünkkel minden kép és képzelet közvetitése nélkül. Maga az istenség egyesül megismerő tehetségünkkel és annyira elfoglalja azt, hogy legbensőbb jelenléte lép a kép vagy képzelet helyébe.[1]

Istenem, mennyi gyönyörüséget nyujtasz az emberi értelemnek, hogy az ismeret legmagasztosabb tárgyával akarod örökre egyesiteni. Nem képet, hanem valóságos jelenlétedet, nem visszfényt vagy képzelmet, hanem való isteni fölségedet fogja értelmünk átkarolni.

Végtelen boldogság ez, melynek nemcsak igéretét, hanem zálogát is nyertük, még pedig a legfönségesebb Oltáriszentségben, az isteni malaszt állandó ünnepi lakomájában. Mert itt nyerjük az Üdvözitő vérében testét és testében vérét. Itt testével vérét, emberi lényegével isteni lényegét nyujtja eledelül annak jeléül, hogy isteni lényegét is nekünk fogja nyujtani fönségének ünnepi lakomájánál. Az Oltáriszentségben is magunkhoz vesszük ugyan Isten lényegét, de elfödve a szentség szineitől. A mennyekben azonban Isten nyiltan fogja magát nekünk adni és akkor lényegét szinről-szinre fogjuk látni a maga valóságában».[2]

11. Szalézi szent Ferencz ezen magasztos magyarázata szerint a malaszt oly bensőleg egyesiti Isten lényegét lelkünkkel, a minő szorosan egyesül a testi eledel, vagy az Oltáriszentségben Krisztus teste a mi testünkkel.

Az Isteni lényeg számunkra lelki eledel, de ép azért a legigazibb és legtökéletesebb eledel, mert sokkal jobban segiti elő örök életünket, mint a testi táplálék testünk életét. Ez az a teljes értelemben vett «lényegfölötti kenyér», melyért az Üdvözitő imádkozni tanitott. Eledel ez, mely magában foglalja az isteni élet erejét, ital ez, mely eltölt az isteni boldogság teljességével. Eledel, mert valóban nagygyá és erőssé tesz, ital, mert az isteni gyönyörüség folyamával oltja szomjuságunkat.

12. Csodálatos, mennyei és isteni kenyér ez, melyet Isten malasztjában élő gyermekeinek igért és biztositott. Még a legfőbb angyalok sem voltak természetüknél fogva méltók hozzád, mennyivel kevésbbé mi földi, érzéki emberek! Mily nagynak kell tehát lennie a méltóságnak, melyet malasztoddal nekünk adtál. Mily nagy a malaszt, mely ily kenyérre érdemesit. Azért is kérünk, add nekünk még azt a malasztot is, hogy magas, isteni méltóságunk tudatában más kenyeret ne kivánjunk, mint azt, mely te magad vagy s mely öledben lelkünket az örök életre taplálja. Szent Bonaventurával kérünk: add, hogy állandóan éhezzünk téged, az angyalok eledelét, a szent lelkek felüditőjét, mindennapi természetfölötti kenyerünket, melyben minden édesség,

[1] V. ö. Thom., 1, q. 12, a. 2 et 5; 3, q. 9, a 3 ad 3; C. Gent. 3, 51.
[2] Szalézi szent Ferencz, Elmélkedés Isten szeretetéről (Theotimus) 3. könyv, 11. fej.

minden kellemesség és minden kedvesség lakozik. Mindig téged óhajtson, téged élvezzen a szivem, ki után az angyalok vágyakoznak és kellemes ized töltse el keblem bensejét. Lelkem szüntelenül téged szomjuhozzon, ki az örökélet gyökere, az örök világosság forrása, a gyönyörüség tengere és Isten házának bőséges kincse vagy.

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillerie, carcassonei püspöktől.

Egy asztalnál a bűnösökkel.

I.

Az Ur Jézusnak tett szemrehányások között az egyik leggyakrabbi az, hogy a bűnösök asztalához ült és hogy velök evett. Nem ezt cselekszi-e az Oltáriszentségben is?

***

Máté, mikor Jézus őt követésére szólitá föl, az Üdvözitő iránt való hálája kifejezéseül, nagy vendégséget adott házában.

Történt azonban, hogy mikor Jézus az asztalnál ült, sok publikánus és más bűnös is letelepedett az asztalnál az Ur Jézussal és tanitványaival, mert sokan követték őt.

Látván ezt a farizeusok, mondák tanitványainak:

Mért eszik mesteretek a publikánusokkal és a bünösökkel? *Quare cum peccatoribus et publicanis manducat magister vester?*

Ime a leggyakrabbi szemrehányás, a melyet az Üdvözitő viselete és élete ellen szőrszálhasogató ellenségei kitalálnak.

A szent evangeliumok több más helyén ráakadunk a farizeusi megbotránkozásokra ama bizalmasság miatt, a melylyel Jézus a szegény bűnösök meghivását elfogadta és társaságukban evett.

Ha ezek a betün, a mely öl, rágódó gőgös emberek e világba visszatérnének és templomainkba lépnének, mint zugolódnának, mily szemrehányást tennének, mily farizeusi megbotránkoztatást hallatnának!

Látván, hogy az irgalmas Jézus, mily könnyedén bocsát mindenkit oltáriszentségi asztalához; bizonynyal még a szeretet emez Istenének szolgáihoz is igy szólnának: *Quare cum publicanis et peccatoribus manducat magister vester?*

Ej, micsoda!

Tehát ezért kell Mesteretek rendeleteinek engedelmeskednetek, hogy az angyalok kenyerét e bünös csoportnak szétoszszátok, a megtért és a vétségek sulyos terhe alatt görnyedő lelkek sokaságának; ennek a mindenünnen összegyült, együtt-ment néptömegnek, a mely hosszu vezeklésel még nem igazoltatott meg bűnei elkövetése után?

Mért bocsátja lakomájához mesteretek a bűnösöket?

II.

Hány bűnöst téritett meg Jézus Krisztus azzal, hogy velök vendégeskedni méltóztatták?

***

Az Üdvözitő felelete az irigy farizeusok irigy szemrehányására csodálatos módon tünteti föl előttünk szivét.

«Nem az egészségeseknek van szükségök az orvosra, hanem a betegeknek. A bűnösöket jöttem hivni bűnbánatra, nem pedig az igazakat.» Oh végtelen irgalmasság, a mely e vigasztaló szavakat mondattad, mikép hálálhatnám meg szeretetreméltóságodat és engedékenységedet!

A jó mester magát szeretetreméltó orvoshoz hasonlitja, a ki a legsiralmasabb állapotban levő betegek elé siet.

Ki vehetné rossz néven az emberek között, ha az orvos meglátogatja azokat, a kiknek szolgálatára és segitségére szükségük van!

Jézus Krisztus, a bűnösök iránt való csodálatos szeretetében nem habozik elfogadni az ajánlatot, a melyet neki ez alázatos publikánusok tesznek. Leül asztalukhoz és velök eszik.

Elképzelem, mily meglepetéssel vegyes örömet érezhettek e gyöngéd engedékenység láttára a törvénytudók jóindulatából kitagadott eme szegények.

Mint a szamariai nő, kétség kivül ők is kifejezték az Üdvözitő előtt álmélkodásukat és hálájukat.

Máté, Zakeus, Mária Magdolna és annyi sok más szemlélvén a Mester olyannyira rokonszenves orczáját, most már a vidámságtól elragadtatnak, a melynek kitörését semmi se korlátolja és a mely a gőgös farizeusokat dühöngőkké teszi.

Jézus nem marad adós. Vendégeinek jámbor szándéka csakhamar kárpótolva lett, főleg mikor az alázatosság ama vidám meghivással társult, a melyet elfogadott.

Máté állását elhagyta, semmi áldozattól se riadt vissza, mióta Jézus őt arra méltatta, hogy asztalához ült és lakomájában résztvett.

Az isteni vendéggel való társalgás szivét felhevité, elméjét felvilágositá és ez a fariezusoktól megvetett publikánus ugy érzé, hogy őt apostoli buzgóság emészti, hogy Mestere nevét hirdesse, tanuvallomását nemes vérével megpecsételje, szeretetének és feltünő megtérésének enyészhetetlen kifejezését maga után majd abban az evangeliumban hagyja, a melyből a keresztények Jézust megismerni tanulják.

Ime, mikor az Üdvözitő azt mondja Zakeusnak, hogy házába kiván térni, ez az Isten Fiának előzékenységétől elragadtatva, lábaihoz borul és szép bizonyságát adja megtérésének azzal, hogy négyannyi kárpótlást nyujt azért, a miben felebarátját megkárosithatta. Valóban csodálni való módon gyakorolja ezzel legnemesebb szeretetét a szegények iránt.

Mária Magdolna pedig mily bűnös, és mily bűnbánó!

Midőn Jézus őt látogatásával Bethániában megtisztelte, midőn asztalához ült, szemeinek nem volt elég könnye, hogy bünös életének rendetlenségeit megsirassa; szive nem birt eléggé dobogni ahhoz, hogy az után fusson, a ki őt elbájolta.

Hosszu éveket borzasztó magányban tölt, nem kivánkozik más után, mint hogy halandó sanyargatott teste feloszoljék és hogy a kit hiven szeret, azzal találkozzék.

Hány más bűnöst téritett meg Jézus Krisztus azzal, hogy velök étkezett!

III.

Nem térit-e meg minket szintén az Oltáriszentségben, a hol mindennap táplálékunkká és lakománkká válik?

***

Örvendjünk tehát amaz igének, a mely nekünk mondatott.

Az Ur házába megyünk, ottan az élet kenyere asztalához ülhetünk és ugyanaz a Jézus, a ki a bűnösökkel és a publikánusokkal étkezve őket megváltoztatta és megtéritette, a mi szivünket is meg fogja változtatni és meg fogja tériteni.

Mig az oltáriszekrényhez buzgón nem járultunk: addig mily kemény volt a szivünk, mily forrók szenvedélyeink, mily hajlandók érzékeink az élvezetekre, mily mohón kapkodott képzeletünk a világ örömei után, elménk mily elvakult volt az isteni dolgok iránt.

Most azonban, miután megizleltük, mily édes az Ur az Oltáriszentségben, mily változást éreztünk szivünkben, indulatainkban, elménkben, egész valónkban!

Szivünk kemény vala: az Oltáriszentség lassan-lassan meg tudta azt lágyitani.

Szenvedélyeink forrtak, az Oltáriszentség azokat lecsillapitá és ugy éreztük, hogy azok más irányt vettek, a melyen forrón az üdvösséges dolgokat keressék, mert a kegyelem a természetet nem rontja le, hanem azt vezeti és tökéletesiti.

Érzékeink oly hajlandók voltak az élvezetre, hogy a legkisebb szikra is iszonyu lobbot vetett; az Oltáriszentség azokat lehűtve, e vágyakozás ösztönét meggyöngiti, a melyet mégis nem semmisitett meg, mert az minket harczra kelt és nekünk érdemet szerez.

Képzeletünk a világ örömei után kapkodott, csak ünnepségekről és mulatságokról álmodott; az Oltáriszentség arra tanitott, hogy az Oltáriszentség lábánál egy pillanat mindig jobb reánk nézve, mint a bűnösök sátoraiban 1000 esztendő.

Láttuk és éreztük, hogy mig a világ örömei keserűek és szórakozásai fárasztók: addig az Oltáriszentséggel való társalgás mindig ment a keserűségtől és hogy vele élni sohasem unalmas.

Elménk tudatlan és vak volt: az Oltáriszentség, ha azt gyakran és hűségesen vettük magunkhoz, levette szemünkről a hályogot és minket az isteni tiszta igazsággal belső összeköttetésbe hozott. *Fischer Ágoston.*

Eucharisztikus egyesületek és ünnepségek.

Az Erzsébet-Örökimádás-Templom-Egyesület évi közgyülése a napokban folyt le Pallavicini Edéné őrgrófné és Zichy Nándor gróf elnöklete alatt a Központi Oltáregyesület uj székházában (Budapest, IX. ker., Üllői-ut 75. szám). Zichy Nándor gróf emelkedett megnyitó beszédében különösen azt a gondolatot hangsulyozta, hogy hitünk és hazafias érzésünk legméltóbban a felejthetetlen királynénk emlékére emelendő Örökimádás-templommal rójja le a hálás kegyeletnek adóját. A tárgysorozat további pontján Heinrich Aladár ellenőr jelenti, hogy az épitési munkálatokat többször megtekintette, tanuságot tesz az épitésnek az előre megállapitott módon történő örvendetes haladásáról s azon reményének ad kifejezést, hogy ekképen az áldott Erzsébet királynénk emlékét megörökitő nagy mű a kitüzött időre elkészül. Aigner Sándor műépitész az épitésnek eddigi előhaladásáról számol be. A két szárnyépület készen áll, a templom tető alatt van; a jövő évre a torony felső részének fölépitése s a belső diszités marad. Miután Zlinszky János dr. ügyész a jogi ügyekről számolt be, Glattfelder Gyula dr. az Erzsébet-Örökimádás-Templom-Egyesület pénztári állapotáról szóló kimutatást olvasott föl. E szerint az utolsó közgyülés óta az egyesület bevétele volt 19.219 korona 97 fillér. Épitésre kiadatott 451.508 korona 17 fillér. Az egyesületnek jelenleg 320.297 korona 93 fillérnyi vagyon áll rendelkezésre. Az épülettömb egész költsége lesz 840.000 korona. Fedezetre szorul 185.000 korona. A közgyülés Zichy Nándor gróf záróbeszédével végződött. Ez alkalommal az elnök kiterjeszkedett azon körülményre, hogy az Oltáregyesület saját költségén épittette föl házát, a zárda Majláth Györgyné grófné 200.000 koronás adományából épült; az apáczák eltartása teljesen a sajátjukból történik. Az évi közgyülést megelőzőleg délelőtt 9 órakor ünnepi szentmise volt az Oltáregyesület székházának kápolnájában. A szentmisét Kohl Medárd dr. püspök mondotta Nemes Antal dr. prelátus-plébános, Berger Márk primási titkár, Glattfelder Gyula dr. tanulmányi felügyelő és Labuda Ferencz dr. hittanár segédkezésével. Az Erzsébet-Örökimádás-Templom-Egyesület évi bevételéről szóló részletes kimutatást alább közöljük.

***

Ifjusági eucharisztikus ünnepség Marosvásárhelyt. A székelyek fővárosában gyönyörü vallási manifesztácziót rendezett az erdélyi katholiczizmus. A római katholikus főgimnázium uj épületének megáldásával kapcsolatban rendezett ifjusági eucharisztikus kongresszusról és oltáregyesületi kiállitásról a következőket olvassuk az «Egyházi Közlöny» november 10-iki számában:

«Majláth püspök érző lelkülete átragadt az egész egyházmegyére s mint

valami galvánáram kelti mindenütt uj erőre a szunnyadó életet. A katholikus öntudat nem alszik többé, mint a hamu alatti parázs; a természetfölötti hit nem szégyenkezik, mint valami jámbor, lenézett naivitás. A szent buzgalom nyilt homlokkal járja a templomot s alakitja folytonos térfoglalások között a vallásos egyesületeket. A pezsdülő élet melege visszahat oda, honnan kiindult az apostoli szivbe s uj alkotásokra, ujabb munkára sarkalja a nagy főpapot, mert féluton meg nem állhat az, kinek jelszava: excelsior. Igy lesz a fáradság gyümölcse jutalom s uj mozgató erő egy időben. November 3-án délelőtt volt az eucharisztikus diszgyülés, délután pedig az oltáregyesületi kiállitás. Mindkettőn a zárdanövendékek énekeltek szebbnél szebb egyházi darabokat. Majláth püspök elnöki megnyitójában apostoli egyszerüséggel s hitvallói lelkesedéssel magyarázta meg az óriási közönségnek az eucharisztia fogalmát s keresztény hitéleti vonatkozásait. Dr. Bocskor Mihály státusi titkár a tanuló ifjusághoz. Torma Stefánia pedig a leányokhoz intézett lelkes szózatot.

A fényes gyülés után Majláth gróf elnöklete alatt értekezletet tartottak a megjelent egyházi és világi nevelők, kik az aktiv buzgalom nagy mesterének, Erdély főpásztorának széleskörü tapasztalaton nyugvó, szakszerü fejtegetései után a következő, haladéktalan megvalósitásra váró rezolucziókat hozták: 1. A vallásos életnek a szentmise lévén a középpontja, oda kell a hitoktatóknak és a nevelőknek hatniok, hogy a gyermek öntudatosan vehessen részt a szentmisén. Külföldön, főképen a németeknél, az ifjak együttesen fölváltva majd énekelnek, majd imádkoznak. Egy jó hangu fiu az előimádkozó. Az imádságok rövidek, de kifejezők, ugy hogy a mise főrészeivel lépést halad a gyermeki lelkület. Gondoskodni kell ilyen imákról s hozzászoktatni a gyermeket, hogy ne csak a szorgalmi időben, de a vakácziókban is hallgasson szentmisét jószántából. 2. Jól begyakorolva ambicziót önteni a tanulókba, hogy ne szégyeljék még nagyobb korukban sem a minisztrácziót. 3. Oltáregyesületi székhelyeken közösen lehetne vezetni havonként legalább egyszer szentségimádásra az ifjakat, a hol aztán énekelhetnének is együtt a hivek épülésére. 4. A hittanárok föltétlenül gondoskodjanak, hogy a gimnáziumba fölkerült, de az Oltáriszentségben még nem részesült tanulóknak első szentáldozása ünnepélyessé tétessék. 5. Az alsóbb osztályosok számára a Mária-kongregácziók előkészitő iskolájául a Fischer Ágostonféle vezérkönyv alapján megalakitandók a Szent-Alajos-Társulatok. 6. Szentáldozás előtt közvetlenül lehetne mindig mondani egy rövid hitvallói fohászt a szentségi Jézushoz.

A nevelők értekezletét követte délután az oltáregyesületi közgyülés és a fényes kiállitás. Hatfaludy István táblabiróné gyönyörü elnöki megnyitójával általános feltünést keltett. Az egyesületnek Wéber Gyula nyug. ezredes titkári jelentése szerint 300 tagja és kevés pénze van, de a tagok áldozatkészsége akkora, hogy saját erejükön rendezték ezt a több ezer koronát érő kiállitást». Délután 6 órakor a főpásztor ur litániát tartott a szentségi Üdvözitő imádására és megkövetésére a plébániatemplomban. Ez alkalommal Sóothy Gyula, a gyulafehérvári papnevelő lelkiigazgatója mondott beszédet. Az egész nap folyamán Szentségimádás volt, melyen az iskolai növendékek csoportokra osztva vettek részt.

INNEN-ONNAN

Fejedelmi adomány. Gróf Csáky Károly püspök ur, azon alkalomból, hogy a váczi oltáregyesületi választmány tisztikara megköszönte a főpásztornak a névünnepe alkalmából adományozott 200 korona ajándékot, kijelentette, hogy atyai szivének és lelkének legelső gondjai, vágyai és törekvései közé tartozik a szentségi Jézus gondozása és gazdagitása és ezt némileg is kimutatandó, ujabb 10.000 korona alapitványt tett az Oltáregyesület számára a káptalan kezelése alatt, hogy annak a kamatai mindenkor a nagyeszméjü egylet czéljaira fordittassanak, nehogy valamikor a szentségi Jézus hiányokat szenvedjen. Ugyanekkor a főpásztor a szent Antalról nevezett jótékonysági nőegyesület nemes czéljaira is 10.000 koronát adományozott, azzal a kikötéssel, hogy, ha valamikor a szent Antalról nevezett jótékonysági nőegylet nem az ő magas intencziőinak megfelelően működnék és gyakorolná a jótékonyság cselekedeteit, a jelenleg adott 10.000 korona minden előbb ajándékozott adományaival egyetemben az Oltáregylet birtokába menjen át s annak czéljaira fordittassék.

A kalocsai Oltáregyesület lelkigyakorlatai. A tavalyi eucharisztikus kongresszus dr. *Strommer* Viktorin előadása kapcsán határozatilag kimondotta, hogy ismerve a lelkigyakorlatok nagy fontosságát, az oltáregyesületi lelkigyakorlatokat szükségeseknek tartja s ilyenek megtartására, illetőleg rendezésére az összes hazai oltáregyletek vezetőit nyomatékosan kéri. Nyomban rá a Szeplőtelen Fogantatás jubileumával kapcsolatosan több honi Oltáregyesület szokásba hozta a lelkigyakorlatokat.

A kalocsai Oltáregyesület főnnállása óta megtartja évi lelkigyakorlatait. Minden évben november hó második hetében folynak a lelkigyakorlatok — ugyanakkor, mikor a helybeli tanintézetek ifjusága végzi szent gyakorlatait. Ezidén *november 8-án* este kezdődtek az oltáregyesületi lelkigyakorlatok s mint rendesen, most is a Miasszonyunkról nevezett szegény iskolanénék templomában folytak le. Az oltáregyesületi tagokon kivül mások is résztvehettek a lelkigyakorlatokon. A rendes napokon két beszéd volt, egyébként csak egy: összesen hét elmélkedés. *Komárik* István Jézus-társa-

ságí atyát kérték fel a lelkigyakorlatok vezetésére, ki szokott könnyed és lendületes modorával fejtegette az életbevágó igazságokat. Avatott vezetése alatt az Ur házának szépségeiről elmélkedve igyekeztek a résztvevők fölékesiteni lelküket, a Szentlélek élő templomát. Méltó befejezését képezte a szent napoknak az Oltáregyesület rendes havi szentségimádása *november 12-én*. Az oltáregyesületi mise alatt a résztvevők nagy számmal járultak közösen a szentáldozáshoz. Délután mondotta el a lelkigyakorlatok vezetője befejező elmélkedését, utána litánia és ünnepélyes áldás volt az Oltáriszentséggel, mire a szent napok kedves emlékével s nagy lelki épüléssel oszoltak szét a templomot megtöltő ájtatoskodók. Napközben, mint máskor is, a kisszeminárium növendékei alkottak félóránkint hármasával fölváltva diszőrséget a kitett Szentség előtt. Az Oltáregyesület másodigazgatóját, *Kőszeghy* Mihály dr. kisszemináriumi alkormányzót dicséri az eszme. *T. K.*

Ki használta elsőnek az «Eucharistia» szót? A hittudományi mesterszavak legtöbbjének eredete a keresztény időszámitás legelső századaiba nyul vissza. Igy pl. a *trias* Theophilus hitvédőnél, a *trinitas* Tertulliánnál fordul elő legelőször. Az Oltáriszentségre vonatkozólag két mesterszó érdemel különös figyelmet: az *eucharistia* s a magyar könyveinkben közönségesen átlényegülésnek mondott *transsubstantiatio*. Az utóbbit a hivatalos egyház a IV. lateráni zsinaton használta először, jóllehet már korábban föllelhető egyházi irók müveiben, sőt maga a fogalom a szentatyák koráig nyomozható. Az *eucharistia* szót pedig első izben ugyanaz az *antiochiai szent Ignácz* használja, kinél az *ecclesia catholica* elnevezés is először fordul elő. Antiochiai szent Ignácz, ki Origenes tanusága szerint szent Péter utódát, szent Evodiust, követte a püspöki trónon, nem kevesebb, mint öt helyen ir a legméltóságosabb Oltáriszentségről, még pedig minden félremagyarázást kizáró szavakkal. Igy pl. azt mondja (Ad Smyrn. c. 7.): «Az Oltáriszentségtől és az imádástól tartózkodnak (a dokéták), mivelhogy nem vallják, hogy az Oltáriszentség a mi Üdvözitőnknek, Jézus Krisztusnak teste, mely bűneinkért kint szenvedett és melyet a jóságos Atya föltámasztott».

Az «Örökimádás» köszönete. A legméltóságosabb Oltáriszentség imádására s a szegény templomok fölszerelésének elősegitésére hivatott közlönyünk e jelen számmal szerkesztőt változtatott. Ez alkalommal az *Örökimádás* hálás köszönettel üdvözli öt éven derék szerkesztőjét, *dr. Glattfelder Gyula* urat, a központi oltáregyesület másodigazgatóját s az összes olvasók nevében meghajtja az elismerésnek zászlaját azokért az érdemekért, melyeket a természetfölötti czélok javára munkálkodó folyóirat föllenditése ügyében szerzett. Az *Örökimádás* joggal elmondhatja egy lustrumon át buzgó szerkesztőjéről: «Ismerem... hitedet, szeretetedet, szolgálatodat és béketürésedet.» (Jel. 2, 19.)

IRODALOM.

Az Oltáriszentség mibenléte és hittani erősségei. Hittudori értekezés. Irta: *Bezák István Ferencz*, nyitrai kisszemináriumi lelkiigazgató. Kézirat gyanánt. Budapest. Stephaneum nyomda r. t. 1905. Lapszám: 109.

Ebben a szépen megirt értekezésben megvan mindaz, a mit a katholikus hitágazattan a szeretet szentségéről tanit. Bőven magyarázza az Oltáriszentségnek megigérését és rendelését s a hagyományt föntartó eszközök során kimutatja, hogy a katholikus világ kezdettől fogva hitte és vallotta: Jézus Krisztus teste és vére valóban jelen van az Oltáriszentségben. A valóságos jelenlét bebizonyitása mellett megvilágitja még azt a két fontos kérdést: mi módon lesz jelen Krisztus teste és vére s mi módon marad jelen Krisztus az oltáron. Egy további részlet az ész viszonyát fejtegeti az Oltáriszentségről szóló tanhoz, az utolsó és legszebb fejezet pedig az Oltáriszentség imádásáról, vételéről és szeretetéről beszél emelkedett hangon. Örömmel hivjuk föl a figyelmet erre a lapunk olvasóit oly közelről érdeklő eucharisztikus műre, melynek minden lapján meglátszik, hogy szerzője igazi szeretettel dolgozott rajta.

Az isteni malaszt fensége. P. Nieremberg nyomán irta *Scheeben M. József dr.* Forditotta és kiadja a budapesti papnövendékek magyar egyházirodalmi iskolája. Budapest. 1905. Lapszám: 588. A mü ára füzve 5 kor., vászonkötésben 6 korona.

Ez a könyv finom érzékkel mutat a nagy kincsre, melyet a malasztban birunk s ügyes alakitással tárja elénk a malaszt mibenlétét. Ebből látja meg igazán az ember lelkének végtelen becsét, hisz Isten olyannyira szereti, hogy isteni természetének részesévé akarja tenni. Az isteni malaszt szépségét és fenségét méltóképp tárgyaló munka öt könyvre oszlik. Az első könyv a malaszt lényegét, természetfölötti becsét mutatja be s utal arra, hogy a malaszt az isteni természet részeseivé tesz. Ennek mikéntjéről a második könyv beszél.

A harmadik könyv azon hatásokat ismerteti, melyeket a malaszt eszközöl lelkünkben s a mely nem más, mint az igazi mennyei, isteni élet.

A malaszt külső hatásairól a negyedik könyv nyujt fölvilágositást.

Az ötödik könyv, a mely egyuttal zárja a művet, a gyakorlati oldalra vezet. Utasitást ad, miként szerezhetjük meg s a már megszerzett malasztra, mint lelkünk legdrágább kincsére, hogyan kell vigyáznunk.

A tartalomból láthatjuk, miként egyesiti Scheeben a tudományos irányt a gyakorlatival. Vajha minél többen, minél nagyobb lelki haszonnal olvasnák ezt a derék könyvet!

***

Oltáregyesületi ügyek.

Adományok az Erzsébet-Örökimádás-Templom javára (1904. nov. 19.—1905. nov. 19.):

Horváth Viktor esp.-pléb., Kismarton, a sopronmegyei gyüjtőbizottság megbizásából 166 k 63 f, Hohenlohe Sarolta herczegnő 1000 k, Stummer Ágost báró 300 k, Váczi székesegyházi káptalan 100 k, ifj. Justh Györgyné mint a turóczvármegyei bizottság elnöke 453 k 71 f, Torontálmegyei takarék- és hitelbank 371 k 98 f, Nagy-teremiai róm. kath. plébániahivatal 12 k, Wéber Ágost pléb. 4 k, dr. Schweitzer Alajos pléb. 2 k, Homoliczi róm. kath. egyházközség 12 k 50 f, Kisbecskereki róm. kath. plébániahivatal 4 k 46 f, Dornis István 207 k, Jánosföldi róm. kath. plébániahivatal 2 k, gróf Hugonnay Béla 159 k 88 f, Nagyzsámi róm. kath. plébániahivatal 4 k 50 f, Cseh Marianna 622 k 92 f, Zábrátzky György pléb. 340 k 25 f, Dornis István 100 k, Nagyteremiai róm. kath. plébániahivatal 14 k 12 f, dr. Zlinszky János utján a főváros által megszavazott összeg első részlete 20.000 k, Wenczell Ferencz a nyitrai egyházmegyében a templom költségeire begyült adományok fejében 420 k, Kanter Károly özv. gróf Pállfy Pálné megbizásából 4000 k, gróf Festetics Pál 500 k, Egri érseki iroda 6530 k 10 f, Tihanyi Béláné 500 k, Perémy Imre gyüjtése 10 k, Szolnokmegyei gyüjtés gróf Czirákyné Almássy M. révén 800 k, Kunszentmárton templomi gyüjt. 53 k 59 f, Földeák templomi gyüjt. 18 k, Szolnoki alispáni hivatal 67 k 20 f, Ferencz József kórházi gyüjtés 27 k 16 f, Zappe adom. 32 k, özv. Almássy Imréné gyüjt. 480 k, gróf Török H. (Ungm. biz.) 2138 k 88 f, Rozsnyói egyházm. hatóság 87 k 80 f, özv. Benedikty Gyuláné ad. 200 k, gróf Toldalaghy Samu 500 k, Baranyamegyei biz. 52 k, Kiss Pálné 100 k, Váczegyházmegyei gyüjtés 38 k 46 f, Barna Andor 7 k, Lovasberényi irg. nővérek 7 k, gróf Széchenyi Istvánné 20 k, Munkácsegyházmegyei gyüjtés 190 k 64 f, Bártfai zárda 8 k, özv. Várady Károlyné hagy. 400 k, Székely Miklósné 16 k, Csölle Czeczilia arany töredék, gyürü és karék, T. E. 19 k, Rom. kath. templom Homolicz az ottani iskolás gyermekeknek a requiem alatt befolyt fillérei 2 k 20, Karkis-család 70 k és 1 viola Casula, Gyurgyevits Bagossy Emma gyüjtése Oravicza 5 k 34 f, 11 k 28 f és 68 k 45 f, Merat Anna 1 k, Futaszine 10 k, Dodek Endre 2 k, Schossberger Margit báróné 2000 k, Laub Jánosné által Schäffer István 3 k, Gebhardt Rezsőné 3 k, Sitz Gézáné 2 k, Weiser Rezsőné 1 k, Linczenpolcz Jánosné 1 k, összesen 10 k, H. Wimmersperg 10 k, Dreher 10 k, Dilfurth Alice bárónő 2 k, Hoyos F. grófnő 20 k, Somsich Tihamérné grófné 2 k, Steffensné báróné 2 k, Somssich Béláné grófné 2 k, Somssich Béla gróf 2 k, Somssich Eszter grófnő 12 k, Varga Julia 2 k, Weidinger Erzsébet 1 k, Mátray Sándorné 12 k, Henné János Makóról 3 k 35 f, Pygós Katalin 2 k, Kukovszky Ida 10 k, Jakab Istvánné 5 k, Erdélyi Teréz 2 k, Király Rozália 2 k, özv. Brauch Károlyné 18 k, Bakos

Juliska 5 k, Farkas Györgyné 2 k, Leinner Mihályné 2 k, Dzián Kálmánné 2 k, Rubel Mari 4 k, Parejh Hermin 2 k, Komáromi Erzsébet 1 k, Holzwarth Irén 2 k, Zubriczky Józsefné és Karkis M. gyüjtése 32 k, dr. Párdányi Emilné 12 k, Eberling Józsefné alapitó tag 50 k, Schwarzenberger Borbála 2 k, Kozma Jánosné 2 k, Szegedy Erzsébet 15 k, Iskolás Jánosné 10 k, Gregor Teréz 2 k, Herlitska Teréz 2 k, Ádám Iván 5 k, Pitying Józsefné 5 k, N. N. 1 k, Hoffelder Sándorné 5 k, özv. Hencz Antalné 15 k, Zichy Livia grófnő által 16 k, Schmidt Jánosné 6 k, Csontos Anna 1 k, Laubné urnő Ó-Budáról 8 k, Karpfer Teréz 10 k, Thoman Erzsi 10 k, Mater Karolin 4 k, Smelovszky Emma által 42 k, Bátyay Zsigmond 40 k, Hirsch Anna 10 k, Isten dicsőségére 4 k, Kocsisné urnő által 8 k, Budai Dezső 6 k, Szalma Péterné 4 k, Krčmarž Irma 10 k, Kiss Miklósné 2 k, Berger Józsefné 2 k, Hang Jánosné alapitó tag 600 k, Petky István 30 k, P. P. 12 k, Sztankaninecz György 3 k 82 f, az eperjesi gör. szer. kath. papnevelő-intézet növendékei 11 k 38 f, Laubné által Krén Józsefné 1 k, Hauzer Ferenczné 2 k, Haselnusz Jánosné 40 f, özv. Séger Józsefné 1 k, dr. Botzenhardt Jánosné 2 k, Borlai Oszkárné 1 k, Holzbauer Sophie 1 k, Egerer Ferenczné 6 k, De Pilli Luiza 1 k, Birkl Károlyné 2 k összesen 17 k 40 f, Hornyák Istvánné 40 k, Kalla Andrásné 1 k, Lindmayer Jánosné 10 k, Knapp Constancia 2 k, N. N. 10 k, Sztankovits Gyula 2 k, Sztankovits Istvánné 2 k, Handzó Mihály 20 k, A hitterjesztés lapjai utján 6 k 76 f, Réznándi Zsuzsanna 2 k, özv. Barátné által 15 k és 7 k, K. Gegyárva 10 k, Kovács Anna 2 k, Kovács Mariska 2 k, Niklai Mária 10 k, Viktora János 1 k, Kálvin Jánosné 3 k, Türk Emilné 12 k, özv. Konarszky Staniszlóné 2 k, Tappert Emilia 78 f, Békés Teréz 4 k, Nepper E. és P. gyüjtő ivén 22 k 40 f, Gosztonyi Kálmánné 100 k, Proksch Leopoldina egy ezüst karperecz, N. N. 10 k, Mártyán József 5 k, Scherer Veronika 1 k, Bodor Béláné Komáromi 8 k, a veszprémi gyüjtőbizottság Perényi Antal utján 3171 K 63 f, özv. Brauch Károlyné 2 k, T. E. 10 k, Mártyán József 5 k, Scherer Veronika 1 k, özv. Baráthné gyüjtése 7 k, Bodor Béláné 8 k, özv. Brauch Károlyné 2 k, végül kedves adományként jelezzük egy Névtelennek erős arany férfi óralánczát szent György-tallérral.

*

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól február és márczius hóban befolyt dijak:

Krivics Anna 40 f, ftdő dr. Beliczky János ur révén a Rozsnyóegyházmegye területén befolyt dijak 940 k, Schoretz Lajosné 4 k, Nonner Johanna 5 k, Augner Róza 30 f, Borbély Irma 2 k, ftdő Ehrengruber plébános ur a nadlányi tagoktól 24 k, Gróf Julis 2 k, özv. Bodoky Lajosné 4 k, Lányi Gyuláné 4 k, özv. Balás Sándorné 4 k, Rabolt Ferenczné 4 k, Rabolt Margit 2 k, Parejh Hermin 80 f, özv. Schäfner Rezsőné 4 k, Niklay Mária 4 k, Walter Ferenczné 1 k, Huszarik Anna 1 k, Duchó Julia 2 k, Hepp Mari 1 k, Ulrik Katalin 1 k, Miskó Józsefné terjesztő urnő által Zaitz Borbála 3 k, Miskó József 2 k, Miskó Mária 4 k, Fühl Pál 10 k, Ertl Anna 2 k, Ott Antal 2 k, Ott Franczíska 2 k, Hegyesi Julia 2 k, Kertész Paula 1 k, Giefing Magdolna 2 k, Vogl Rozália 3 k, özv. Keglevich Irma grófnő 4 k, Hernik Rozália 2 k, Gozamits Ágnes 2 k, Gyöngyös Rozália 4 k, Katcshuber Mihályné 2 k, Paroubek Mária 2 k, Schleisz Mihályné 4 k, Weitracher Julia 2 k, Ernst Anna 2 k, Kifusz Ilona 2 k, Schwartz Erzsébet 2 k,

Kothny Erzsébet 2 k, Schober Irma 4 k, Kenesei Julia 40 f, Budai Luiza 24 f, Varga Mari 2 k, Hirsch Anna 10 k, Gajári Ödönné 6 k, Karnisch Anna 2 k, Kosik Erzsébet 20 f, Herich Károlyné 10 k, Frekán Irma 2 k, Malindovsky Gyuláné 2 k, Jurán Gizella 4 k, Markó Antalné 5 k, Hidvéghy Bella 2 k, Pusztai Rozina 2 k, Hausler Márton 2 k, Német Erzsébet 2 k, a rákoscsabai tagoktól névszerint Reitinger Pálné, Kevitzky Jánosné, Csapiczki Istvánné, Keviczky János, Fazekas Sozália, Benedek Mari, Pészabó Andrásné, Nocker Andrásné, Kohajda Rozália, Jónás Mária, Baburka Borbála, Jónás János összesen 2 k 88 f, Gertner Aloizia 2 k, Landsmann Anna 1 k, Prinz Jánosné 1 k, Tolt Angela 2 k, Tolt Ignácz 2 k, Tolt József 1 k, Tolt Mária 1 k, Wezmár Etel 24 f, Gangusch Gizella 2 k, Farkas Ilona 2 k, Kaill Margit 2 k, Ergotti Adél 2 k, özv. Keczéry Ödönné 5 k, özv. Schmidt Pálné 1 k, Miskó Józsefné urnő által Szirmai Teréz 4 k, Hübner Ferencz 2 k, Hübner Katalin 2 k, Kozák Viktor 2 k, Kozák Teréz 2 k, Schräff Antal 3 k, Schräff Jozefin 2 k, Gruber Konstantin 2 k, Valentin Antal 4 k, Valentin Paula 1 k, Valentin Julia 5 k, Cunculinga Ginga 2 k, Thinschmidt Gyuláné 2 k, Závóczky Borbála 1 k, Závóczky Gizella 1 k, Madaras József 2 k, özv. Tóth Amália 1 k, Balla Jolán 2 k, Godecz Mária 40 f, Ivancsits Ágnes 2 k, Mendl Emma 40 f, Mendl Ferencz 40 f, Császár Zsófia 2 k, Kertész Róza 2 k, Lipinszky Károly 2 k, Marx Antalné 5 k, Bisznak Mariska 5 k, Brunkala Mátyás 1 k, Sturm Irén 10 k, Matyuga István 40 f, Bánás Fülöpné 1 k, Bánás Fülöp 1 k, Paczona Antalné 2 k, Géczy Teréz 1 k, Sprung Antalné 50 f, Gergen Margit 3 k, özv. Szilágyi Istvánné 20 k, özv. Medveczky Mihályné 2 k, Krammer Ferenczné 2 k, Szabó Mária 1 k, Hajnal Istvánné 2 k, Bresztyák Mária 2 k, özv. Lakner Ferenczné 2 k, Szakács Julianna 1 k, Minnye Luiza 2 k, Szakszon Istvánné által a vingai tagoktól 4 k 8 f, Batthyány Olga grófnő 20 k, Sulyán Gusztávné 2 k, Tauffer Károlyné 2 k, Perczel Crescence 2 k, Pitying Mari 4 k, Egry Mari 4 k, Egry Anna 4 k, Weszely Mária 2 k, özv. Rakita Dezsőné 2 k, özv. dr. Lőrinczy Ferenczné 2 k, Norek Ágota 40 f, Széman János 40 f, Széman Jánosné 1 k 60 f Stefko Magdolna 2 k, Klement Ilona 1 k, Klement János 1 k, Salamon Malvin 2 k, Bányai Miklósné terjesztő urnő által Bucsinszky Viktorné 2 k, Weber Mariska 1 k, Rössler Vilmosné 4 k, Zlinszky Jánosné 2 k, Lomrich Anna 2 k, Sárik Julianna 1 k, Roszicska Viktorné 1 k, Ivanics Györgyné 2 k, Mikse Józsefné 4 k, Gregorits Erzsébet 4 k, Bessenyei Ferenczné 4 k, Szabady Jánosné 2 k, Nagy Teréz 50 f, Surányi Mari 40 f, Goblovszky Luiza 1 k, özv. Tomkó Jánosné 1 k, Pósta Sarolta 2 k, Horváth Józsefné 2 k 40 f, Horváth Mária 2 k 40 f, Horváth József 2 k 40 f, Rákóczi Magdolna 4 k, Német Luiza 2 k, Rausch Ferenczné 10 k, Götz Katalin 1 k, özv. Barcza Lajosné 1 k, Bónis Lajos 2 k, özv. Besenyei Lajosné 2 k, Pajloger Antal 1 k, Voigt Rezső 1 k, Bur Viktória 40 f, Ivanits Éva 2 k, Stöckinger Borbála 80 f, Kis Jánosné 30 f.

*

Ajándékok: Báró Vécsey Józsefné ő nagyméltósága két himzett kereszt miseruha-betétet; Robitsek Irma urhölgy ő nagysága hat gazdagon himzett miseruha-betétet; dr. Wágner Györgyné urnő ő nagysága egy fehér atlaszruhát; Liptay Sándorné urnő ő méltósága egy az Úr Jézust ábrázoló képet.

Szerkesztő: **Dr. Breyer István.**

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörű teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betükkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségű papiron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstrancziák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

VI. ÉVF. 1905 12. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

VI. ÉVFOLYAM. 1905. DECZEMBER. 12. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Instaurare omnia in Christo — eucharistico. — Karácsonyeste az Oltáriszentség előtt. — Eucharistia. — A szentmise áldozati jellege. — Jelenet a harminczéves háboru elejéről. — A szentmise-áldozatról. — Innen-onnan: Bucsu az első szentáldozás alkalmából. — Szent Imre és szent Erzsébet centenáriuma. — Ujabb eucharisztikus imádság. — Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről. — Irodalom. — Oltáregyesületi ügyek: Választmányi gyülés. — Az Oltáregyesület Budapesten. — A kolozsvári Oltáregyesület. — Nyugtázások. — Buzgó terjesztőnő. — Hirdetések.

Instaurare omnia in Christo — eucharistico.

Évekkel ezelőtt betértem késő este egy nagyobb külföldi város templomába. Az ájtatoskodók rég kifogytak már akkor belőle. Az óriási térségeket szinig megtöltötte a közelgő éj sűrű sötétsége; szemem csak egyetlenegy kis világos ponton nyughatott meg, az Oltáriszentség öröklámpáján. Betérdeltem az egyik padba és átadtam magamat a csudálatosan titokzatos hangulatnak, a mely meggyőző erővel inspirált belém egy gondolatot, azt, hogy nekünk, sötétben botorkáló vándoroknak, csak egy fény világít, az Oltáriszentség csöndes, biztos világossága. Tűz, láng, fény az emberi értelem is, de sohasem biztos kalauz egymagában.

***

Szent Ágoston szinte keserűséggel bonczolja dogmatikus értekezéseiben az áteredő bűn következményeit, mert a lángelme élességével belátott a nyomorúságok és tévedések szörnyü perspektivájába, a melybe ez a bűn állitott bennünket. És valóban, akár az ember történelmi bűneit vizsgáljuk okfejtő munkával, akár a jelen társadalom ziláltságáról gondolkodunk, végeredményben a primum delictumig jutunk, a szabad akarat első szerencsétlen ténykedéséig.

Valami kellemetlen bizonytalanság jellemzi a jelen helyzetet; az elégedetlenség vörös lángjai itt is ott is, fölcsapnak; régi, kipróbált társadalmi és jogi intézmények recsegnek, ropognak; az egyes rétegek uj elhelyezkedést keresnek, előretörtetésük erőszakos, kiméletlen. S az az érdekes, hogy mindenkinek csak követelni valója van a társadalomtól, az államtól; — azt senki se hangsulyozza, hogy neki kötelessége volna *adni*. Szóval, akár az

utczákon fölhangzó vad üvöltést, a panem et circenses-t, akár a diplomata szalonok sima társalgását hallgatjuk, mindenben izmosra fejlődött, erőszakos önzést találunk, ennek a jegyében élünk, ennek átkát érezzük.

És mi az önzés? Saját javunk keresése, saját érdekünk védelme a más rovására. Ez a törekvés egészen természetes, hisz ösztönökben is nyilvánul, sőt természetes, az egoizmus legrutabb formája is, a mennyiben alapja a létföntartás ösztöne, szülője a megromlott természet.

Igy vagyunk az összes hibákkal, bűnökkel; gyökerűket természetükben találjuk meg.

A romlásnak ebbe a perspektivájába tekintett bele szent Ágoston és mégis, a keserűség érzete mellett az isteni Gondviselés bámulatának, csodálatának olyan hullámverése kelt föl lelkében, hogy még a primum delictumot is boldognak, szerencsésnek mondotta, mert *ilyen* nagyszerű Megváltó következett reá. «O felix culpa, quae talem ac tantum meruit habere Redemptorem!»*

Talem ac tantum Redemptorem! Mennyi mindent kifejez ez a néhány szó. Az Ur Jézus nemcsak a lehetőséget eszközölte ki arra, hogy boldogok lehessünk, hanem az eszközöket is megmutatta, használatukra megtanitott. Isteni tudásának hatalmában nagyszerű reform-tervet alkotott, melynek alapgondolata a romlásra hajló emberi természet istápolása, cselekvő tere a földi élet. Ez a reform-terv, a kereszténység maga elég lett volna arra, hogy egészen megujitsa és boldoggá tegye a világot. Azonban az Ur Jézus nem akart bennünket magunkra hagyni küzdelmeinkben; elrejtőzött előlünk, de velünk maradt az Oltáriszentségben s ezzel ujabb, hatalmas szociális eszközét adta boldogulásunknak. Mert az eucharisztikus Ur Jézusban kell keresnünk társadalmi bajaink eltüntetőjét, állapotunk reformátorát.

I. Se szeri, se száma a bajoknak, a melyek társadalmunkat bomlással fenyegetik. Azelőtt is voltak bajok, akkor elnevezték őket pauperizmusnak, jobbágykérdésnek, rabszolgaságnak, zsarnokságnak — most két szóval bajaink egész kompendiumát jelezzük, mikor azt mondjuk, hogy: szocziális kérdés. Azelőtt is voltak bajok; volt elnyomó és elnyomott, gazdag és koldus; de akkor mégis több volt a megnyugvás, a türelem, a kitartás az elnyomottban, a koldusban; — most senki se akar várni, türni. Mindenki fenyegetődzik, ordit, sőt rombol és vasöklöllel veri a jogai rézdobját.

Honnan e változás? Talán a modern bölcselet okozta, mikor az ember felségjogait proklamálta s az én-nek trónt épitett? Nem lehet. Hisz a kereszténység sokkal előbb megtanitotta az embert a saját méltóságára. Másban kell keresnünk az okot. A modern szellemáramlat megtanitja az embert

* A nagyszombati Exultetben, a melyet nem ok nélkül tulajdonitanak szent Ágostonnak.

jogokra, de nem tart neki előadást természetes és természetfölötti *kötelességeiről;* fölébreszti az emberben romlott természete kiméletlen ösztönét, az önzést, de nem tud és nem akar neki féket vetni. Sőt még saját katholikus iróinkat is megszálita ez az áramlat, mert például a németek hatalmas szocziális irodalmában tapasztalatom szerint sokkal több szó esik a munkások rossz helyzetéről, jogairól, azok kivivásának módozatairól, mint a munkás természetes és természetfölötti kötelességeiről!

Pedig összes bajaink megorvoslásának egyik fő eszköze a kötelességnek helyesen értelmezett fogalma és az életbe átvitt gyakorlata. Egész társadalmunk nem egyéb, mint a jogok és kötelességek óriási hálójával összetartott embercsoport. A származott jog kötelességből ered, kötelességet szül, a mi viszont jog annak, a kire átszármazik. Harmonia csak ugy lehetséges a társadalomban, ha a jogok tisztelete gyakorlatilag lépést tart a kötelességek teljesitésével, sőt egyik a másikat szüli. A ki meg tudja tanitani az embert kötelességeire, megoldja a szocziális kérdést, megformálja a társadalmat.

II. Az Ur Jézus életének alapgondolata az önzetlenség, az önmagáról való megfeledkezés, az exinanitio sui volt, az önfeláldozás mások érdekében. Benne tette meg az istenileg segélyzett emberi természet az önzetlenség legnagyobb kilengését olyan korban, a mikor az ember elvadult természete a társadalomban az egoizmus legnagyobb kilengését tette. A krisztusi önzetlenség tana tovább él az Egyházban és azokban, a kik meg tudják érteni az Egyházat, de leggyönyörübb és leghatásosabb, mert eleven példája most is él és élni fog a világ végeig az Oltáriszentségben. A Rex Fortis, Dominator Dominus megalázza magát, lakóhelyet keres magának itt a földön, nem a gyémánt tűzragyogásába, nem az arany fényébe burkolódik, hanem elrejti magát a kenyér szine mögé. Egy egyszerü pap hivó szavára megjelenik, teremtményi kezére adja magát s látszólag egész védtelenül ki van szolgáltatva az emberek önkényének. Miért? Hogy dicsőségét növelje? Mennyei végtelen dicsőségét nem lehet növelni. Miért hát? Hogy a saját szent vérével megváltott lelkeket magához vonzza, eledelük legyen, tanitójuk, barátjuk, vezetőjük.

Maga ez az isteni elmével kigondolt példa óriási morális erőt rejt magában. Micsoda hitványság az, a minek birtokáért az emberek küzdenek és önzően marakodnak, ama nagy és örök dicsőséghez mérve, a melyet az Ur Jézus készséggel fölcserél a tabernákulum elhagyatottságával!

A végtelenig hatványozódik azonban ez a nevelő erő az eredmény fokaiban és különféleségében azoknál, a kik nemcsak egyszerüen szemlélői ennek a titokteljes életnek, hanem szegesgondos munkával a saját szivüket változtatják át az Ur Jézus lakóhelyévé. Deus charitas est. (János 1. IV. 16.) A szeretet Istene száll ezekbe a szivekbe s mivel gyönyörüsége ott lakni,

(deliciae meae esse cum filiis hominum) kegyelmeinek, szeretetének hatalmas erejével hálából átalakitja, megnemesiti a lelkeket, nemcsak azért, hogy természetfölötti életet éljenek, hanem azért is, hogy természetes életükbe átivódjék az isteni szeretet, a nemes életfölfogás, a krisztusi világnézet, a melynek alapgondolata a szeretet, az önfeláldozás, a kötelességteljesités. Panis, quem ego dabo, caro mea est *pro mundi vita.* A világnak, a társadalomnak élete az egyedben, az egyedé a társadalomban, ez az a nagyszerü czél, a melyet az eucharisztikus Ur Jézus maga elé tüzött.

Ha tehát az eucharisztikus Ur Jézus kiterjesztheti szelid uralmát a szivekre, nem kell rossz természetünk bűnös hajlandóságaitól félnünk. A széthasadt medaillont érczkeretbe foglalják, ugy nem hullik szét. Az eucharisztikus Ur Jézus a mi természetünknek, a mi lelkünknek gyémántfoglalatja.

Ha az eucharisztikus Ur Jézus az oltárról a szivekbe szállhat, szünik az önzés: Ő az önfeláldozás gyakorlati tanitómestere.

Ha az eucharisztikus Ur Jézus megkezdheti átalakitó munkáját a lelkekben, megcsendesül a jogokért való vad küzdés, mert a nyugtalanságot megelégedés váltja föl.

Ha az eucharisztikus Ur Jézus imádása, tisztelete fölvirágzik, szünik a pauperizmus, mert a gazdag megismeri a földi javak természetfölötti jelentőségét, szünik az elnyomás, mert a hatalmas megismeri a hatalommal járó sulyos kötelességeket.

***

Caro mea est pro *mundi vita!* Az élet világosság nélkül nem élet, hanem nyomorult tengődés. A világ, a társadalom életére ketten akarnak fényt deriteni; a saját sikereiben elbizakodott emberi elme és az Ur Jézus az Oltáriszentségben. Az emberi elme Isten nélkül sokat teremtett, megteremtette kulturánkat — ha nem is a saját erejéből — és nyomoruságainkat. A másik megreformálhat, megmenthet bennünket. Oh, ha ez a két fényforrás egybeforrna és megteremtené az élettel, erővel pezsgő boldog társadalmakat!

Dr. Vass József.

Karácsonyeste az Oltáriszentség előtt.

Sötét a templom ... Még a mécs világa
Uetiti csak szelid fényét reája,
Csak az mutatja néma szóval, itten
Lakik velünk a nagy hatalmas Isten,
Csak az jelenti, önmagát emészive,
Az életed', ember, áldozd fel érte!

Az szived lángja, mint a mécs sugára,
Lobogva vesse tüzét az oltárra
S emészsze meg a szenvedély hatalmát,
S igy járja meg az élet Golgotháját:
Fénylőn ragyogva, lángolóan égve, —
És feljutunk hozzá a tiszta égbe!...

Magam vagyok; oltárodat diszitem.
A lelkem távol, testem van csak itten,
Az messze száll... Ma van karácsonyeste.
Hová röpülne hát, mint Bethlehembe?...
S a mint a lelkem e helyet elérte,
Már ott fogadja angyalok zenéje.
Egy gyermeket köszönt az égi ének;
A menny kinyilt s mosolyg reá... s szegénynek
Oly elhagyott helyen s jászolyban ágya,
S zeng mégis ott az angyalok danája;
Dicséret, áldás száll az ég Urának...
Miért?... Hiszen uralkodóra várnak,
Az emberek királyi hőst remélnek,
S e gyermekért száll égbe a dicséret?...
'Az angyalajk, ah, nem hazug s az áldja:
«Imádd, dicsérd, ez itt az ég királya!»
'Az ég királya ilyen nagy nyomorban?
A sárba', porban?...
...Őrület csak olyan!
Ah nem lehet!... S felzúg a dal az égig!...
Oh Isten ez a szende gyermek mégis!
Nem őrület, a szeretet csodája!
S oly végtelen ez érzelem!... Hiába
Csak Isten szive gondolhat ki ilyet!...
S e szeretet érző szivet megiblet:
Térdeljetek le emberek
eléje!
És adjatok alázatot
cserébe!

*

S letérdelek oltárod zsámolyára,
És könyezem a bűnt... Oh ily nagy ára!...
Midőn nyomorba', bűnbe', sárba' jártam,
Szeret s keres és törve tőr utánam!
Hogy szivemet az ég felé terelje,
A mennyet is ott hagyja nagy szerelme.
Nyomorba jő, a barmok jászolyába,
Hogy ez legyen szegénynek gazdagsága!...
...S most ujra várunk!... Annyi még a bánat,
Még ugy sajog bűnös szivünk utánad!...
Oh jöjj közénk, oh ujra szállj a földre
S maradj velünk, maradj itt mindörökre!
A földön itt a szenvedély tüzében
Élünk s a bűnnek gyászos éjjelében,
Maradj velünk, mert elveszünk!...

...A sajkánk
Terád szorul!... Oh felborul...
Tekints ránk!
S Ő szól szeliden, bánatos mosolylyal
— Uihar után a napsugár az olyan —:
«Te kishitű sereg! Itt van lakásom,
Hisz itt vagyok s nem alszom az oltáron;
Csak várok itt, s ki jő, szivemre zárom;
Oh jer tehát s szeress fiam, leányom!
Csak jer s szeress! ezért maradtam itt lenn;
Szerelmedet koldulja tőled Isten...»
A szivemet, szerelmemet?!... Nem értem,
Hogyan tehette ezt az Isten értem?...
A szivemért?... hogy én, bűnös szeressem,
Leti oly kicsiny, kisebb mint Bethlehemben?...
Daloltak ott az angyalok s itt nincsen,
Csak az, tővist ki útjaidra hintsen,
Ki meggyalázzon, újra felfeszitsen!...
S sebzett szivednek bús keserveit sem
Öntöd ki!... Jézus végtelen szegény itt,
És megvetett szerelmed!... Tört reményét
Oh mégis hány találja fel Tenálad!...
Nagy vagy Te mégis, mert nagy az alázat!
Nagy vagy Te itt: kicsinységed mutatja!
A pompa, fény a képzelt nagynak útja,
Ki nagy valóban, annak önmagába'
Vagyon hatalma!... És ki nagy a sárba',
Az nem lehet, csak végtelen Isten!...
Leroskadva és hőn imádlak itten,
Nagy Isten!...
Oh hulljatok, boruljatok
eléje!
Alázatér' a szív a bér
cserébe!

*

Sötét a templom; még magam vagyok csak.
De hallga, már harangok hivogatnak!...
Az oltár fényben uszik nemsokára
S nem látszik majd a szende mécs világa.
— Uegyétek el a fényemet, ti gyertyák!...
Ki hű, kitartó, ily szerény, ha látják.
Szivének lángja szüntelen világol,
De félreáll kevély szivek utjából;
Az Úr jutalma, vágya s édessége:
Csak ez az ut — alázat visz az égbe!

Horváth Jenő.

Eucharistia

Mi az Eucharistia? A köztünk lakozó Istenember, Jézus Krisztus, ki láthatatlanul ujra és ujra éli történelmi életét, annak minden titkával és folytatja sokkal szélesebb körben a földön megkezdett munkásságot. Ha összehasonlitjuk ezt a két életet, az elsőnek alapján látjuk a másodiknak, az Oltáriszentségnek jelentőségét és megjelölhetjük az Eucharistia helyét a hittitkok természetfölötti organizmusában.

Mikor az isteni Üdvözitő dicsőséges föltámadása után negyven nappal fölment a mennybe, saját igérete szerint nem hagyott minket árván, itt maradt közöttünk. Ugyanazért maradt, a miért a földre jött. S miért jött a földre? Szent Atanáz mondatával felelek, melylyel a megtestesülés ellen irányuló nagy eretnekségekkel szemben a katholikus álláspontot kifejezte: *Az Isten emberré lett, hogy minket, embereket isteniekké tegyen.* Tudjuk, hogy az egész üdvtörténet, a keresztény hitigazságok hosszu lánczolata nem egyéb, mint az istenség belső életének külső folytatása és utánzása. S milyen az istenség belső élete? *Közlés és egyesités:* az istenség közlése a személyekkel és a három személynek egysége egy Istenben. A megtestesülés tehát az istenség közlése az emberi természettel, hogy ez is Istennel egyesüljön. A Fiuisten emberi testet vett föl s az emberi természettel egy személyben egyesült, hogy ezt is azon viszonynak és egységnek részesévé tegye, melyben Ő van öröktől fogva a teljes Szentháromsággal. Igy azonban még csak egy emberi természettel egyesült közvetetlenül és lényegileg, még csak egybe ojtotta az isteni életet, az egész emberiséggel csak viszonyba lépett, azt csak képviselte, annak csak feje volt. Még életet sem lehelhetett belé, ellenállott a bűn. Előbb a megváltásra volt szükség. S ez az egy, az Istennel egyesült emberi természet be is mutatta a végtelen értékü keresztáldozatot a mennyei Atyának, a miért természetfölötti, isteni életet kapott az egész emberiség számára. Igy azután az Üdvözitő nemcsak feje, képiselője, hanem éltető feje lett az emberiségnek. De az élet még mindig csak közvetve áradt az istenemberi Fejből az emberi tagokba. Az Üdvözitő még szorosabban akart egyesülni az emberiséggel, nemcsak feje, hanem lelke akart lenni a magába épitett nagy emberi testnek, hogy jelen lehessen az egészben egészen és minden tagban egészen; azért megalapitotta az Oltáriszentséget, melyben mindenki magához veheti az egész Krisztust. Krisztus Urunk láthatatlan életének az Oltáriszentségben tehát az a jelentősége, hogy ezzel az Istenfiának egyessége az emberekkel tökéletesen bevégződik és megpecsételtetik, hogy az emberek lényegileg és fizikailag az Üdvözitő testébe ojtassanak s mint annak valóságos tagjai az ő életében és a Szentháromsággal való egységében részesüljenek, vagyis vele együtt Isten valóságos fiai

legyenek. Hogyan történik ez az egyesülés, az Istenemberbe testesülés? Az Oltáriszentségnek, mint ételnek és italnak vétele által. Csakhogy itt nem lehet természetes táplálkozásról szó, mely legfölebb a szinek, a járulékok, eredménye lehet, hanem szellemi táplálkozásról, mert az Üdvözitő mint lélek van jelen, azzal a testével, melyet az istenség már megdicsőitett és saját egyszerüségének és egyetemességének részesévé tett. A dicsőséges testnek ezen isteni tulajdonságai miatt válik lehetővé, hogy az egész emberiség és minden ember külön-külön az egész Krisztussal egyesüljön, a mi által tovább folyik és bizonyos tekintetben tökéletesbedik *a láthatatlan életben a látható életnek első nagy miszteriuma: a megtestesülés.*

A megváltó áldozatban is közelebb akart hozni minket az Üdvözitő. Az volt az óhajtása, hogy necsak Ő, hanem az egész emberiség és minden ember külön is áldozatot mutasson be, még pedig Őbenne végtelen értékü áldozatot. Ehhez kettő volt szükséges. Először, hogy Ő, mint áldozat, köztünk maradjon, másodszor, hogy Vele, mint áldozattal, egyesülhessünk. S ez megtörtént az Eucharistiában, melyben áldozat az Üdvözitő, mutatják ezt a külön szinek — a kenyér és a bor, látszólag Krisztusnak elválasztott teste és vére. — S ez a föláldozott test és vér étel és ital. Magunkhoz vehetjük s igy egyesülhetünk az áldozattal, hogy annak érdemeiben is részesedjünk.

Ime, a látható élet második nagy miszteriuma, a megváltás is továbbfolyik az Oltáriszentségben s tovább áradnak a megváltás gyümölcsei: a természetfölötti adományok, a kegyelem, mely átjárja a mi lelkünket s abban uj, magasztosabb, természetfölötti életet nyujt, mely testünket is megdicsőiti s azt a föltámadásra megérleli.

Ezen két magasztos titok: a megtestesülés és a megváltás az Üdvözitő életének két határpontja, melyek köré csoportosul a többi titok mind, de a melyek maguk sem választhatók el, mert a megtestesülésben már a megváltás is megkezdődött. Innen van, hogy az Eucharistiában a megtestesülés az áldozattal együtt jelenik meg, együtt szerepel a szentmisében.

Az Üdvözitő földi életét két részre szoktuk osztani: rejtett és nyilvános életre; az Oltáriszentségben mindkettőt együtt találjuk. Változatlanul? Nem. A rejtett élet itt még rejtettebb s a mély titokzatosság fátyola takarja a nyilvánosat is, pedig ez annyival nyilvánosabb, a mennyivel nagyobb az egész föld a kis Palesztinánál, a mennyivel több most az előitélet, a képmutatás, a bűn, a betegség és nyomor, mint tizenkilencz évszázaddal ezelőtt. Igaz, az egyszerü fehér ostyában megjelenő és minden papnak engedelmeskedő Ur Jézusban inkább a bethlehemi jászol didergő kisdedét, vagy a Názárethben szüleinek engedelmes gyermek Jézust látjuk, de a minden városban és legkisebb faluban jelenlevő, utczáinkon és utainkon haladó Oltáriszentségben ki ne ismerné föl a nyilvános élet fáradhatatlan Mesterét, jó Pásztorát, ki

rövid három év alatt többször végigjárta hazáját s mindenütt tanitott, áldott, vigasztalt és gyógyitott?

Tanit ő most is, ismételi azokat a fönséges igazságokat, melyeket az akkori emberek meglepetésükben evangeliumnak, jó hirnek neveztek s a melyek a maguk egyszerüségében most is majd olyan idegenszerüeknek, olyan ujaknak tetszenek, mint akkor; a világ nem tudta őket megszokni, annyira ellenkeznek az ő szellemével. Nem csodálkozik-e a mai, kenyérkérdésbe bonyolódott szocziálista társadalom, ha az Üdvözitő ujra megnyitja ajkát és elmondja világot megujitó programmbeszédének első mondatát: Boldogok a szegények... Nem csóválja-e a fejét ez a tolakodó, kiváncsi, tudásszomjas, a tudományt népszeresitő emberiség, ha az Üdvözitő tovább folytatja, hogy boldogok a szelidek, az egyszerüek, a simplex emberek? Dehogy hiszi ezt el, nem is hallgatja meg, sőt még hirdetője is alig akad, a ki ezt ugy el merné mondani, alig vannak apostolok, kik alázatosan utána mondanák a Mesternek egyszerü tanitását; idomitják, alakitják, mig olyan kifejezést nem találnak rá, melyen minden hallgató a maga meggyőződését érti. Pedig ma, az elméletek zűrzavarában, mikor az igazság annyit szenved, mégis milyen jól hangzanak ezek a csodás tételek az Üdvözitő társaságában, ki most dicsősége trónján ül s e földön szegény, szelid és alázatos szivü volt.

De nemcsak a tanitást folytatja a szentségi Üdvözitő, hanem a nyilvános élet számos csodáját is, melyekkel az emberek testi, lelki nyomorait enyhiti: erősit, vigasztal, gyógyit. Az egész világon feléje tódulnak a gyengék, a szomorodottak, a betegek s nyomában fölhangzik az evangéliumi segélykiáltás: Jézus, Dávid Fia, könyörülj rajtunk! Pedig ma számtalan a gyönge, a keseredett, a nyomorult ember. Az igazi nagy jellemek veszendőben, a szivek békéje, nyugalma tünőben, a megelégedés kevés. A boldogságot állandósitó hűség, a boldogságot termő önzetlenség, őszinte szivjóság olyan ritka. S az élet nehéz, keserü áldozatok árán osztja az érdemeket s könyörtelenül vágja a fájó sebeket. A sulyos megpróbáltatások után hány embernek egyedüli s valljuk meg, mindenkinek egyedül igaz támasza az Üdvözitő, ki a legméltóságosabb Oltáriszentségben hozzánk jön, végtelen szeretete hevével magába izzasztja egész valónkat, belénk leheli az ő szellemét, a béke és a megelégedés szellemét s isteni mindenhatóságával behegeszti sebeinket. Középpont az Oltáriszentség, körötte az élet körfutása. Terhelten jönnek ide az emberek és friss életkedvvel mennek el. Igy ujul meg a föld szine. Fájdalom, ez a jó Jézus, a csodált Mester és gondos Pásztor az Eucharistiában is hálátlansággal találkozik, tűr, szenved ugy, mint látható életében. Csodálatos, az embereket mintha hidegen hagyná ez a szeretet, mert akkora, hogy föl sem tudják érteni. Akadnak Judások, Kaifások s a hű apostolok is elfutnak a nagy veszedelem idején. Ma is ugy van, mint akkor: az Üdvözitőt csak a jámbor nők és a buzgó papok, a szent Jánosok nem

hagyják el soha, de ezekből is alig jut minden Kálváriára egy. Azért szeretjük őket annyira. A szenvedés után következett a föltámadás és a megdicsőülés. S ez a dicsőséges élet az Oltáriszentség tulajdonképeni élete, mert itt az Istenember teste a legnagyobb tökéletességet érte el, a melyre az anyag csak képes: mintegy átolvadt az istenségbe s annak tulajdonságaiban részesedett. Mi érezzük ezt a dicsőséget s hódolattal borulunk le előtte. Fényes körmeneteket, fölvonulásokat rendezünk, himnuszokat éne-

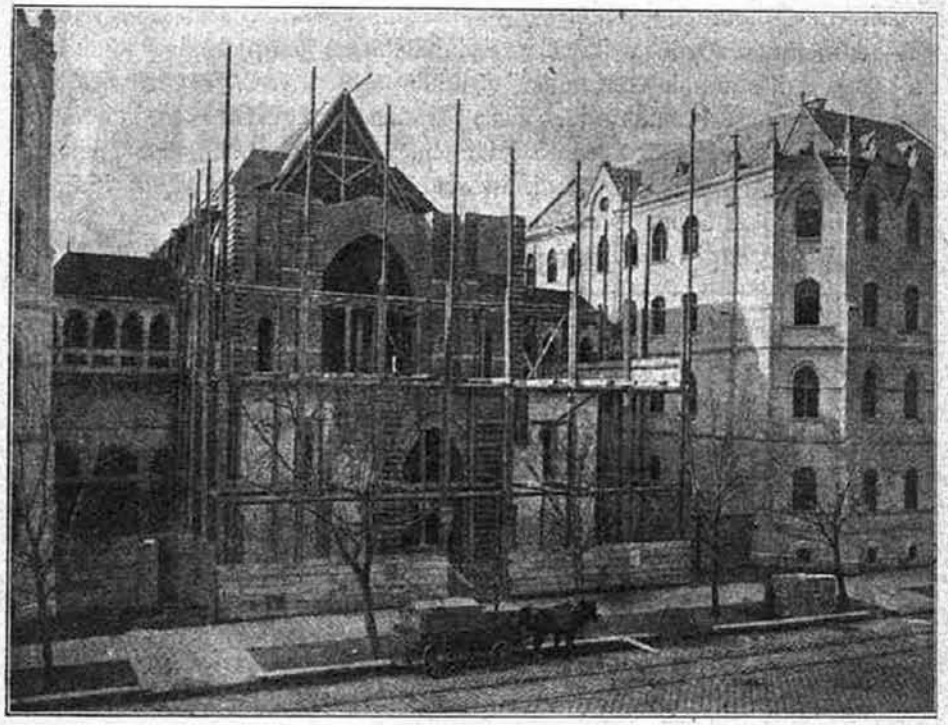

Az épülő Erzsébet-Örökimádás-templom.
(Balra az Oltáregyesület háza, jobbra a Mária-Reparatrix-apáczák kolostora.)

kelünk s ezekben az ünnepi pillanatokban, mintha már a mennyei szentek énekével egybeolvadna a mi dalunk: hiszen a köztünk jelenlevő dicsőséges Uristent dicsőitjük e földön ugy, mint ők a mennyben. Igy varázsoljuk kellemessé földi zarándokutunkat, igy érezzük magunkat otthonosan már a siralomvölgyében és csititjuk a sziv mélyén szunnyadó honvágyat, mely az ég felé irányul. De ha a mennyei honvágy is elcsitul az Eucharistia közelében, annál inkább elnémul szivünknek az a bohó kivánsága, bárcsak láthattuk volna az Ur Jézust földi életében és csodálhattuk volna a mélységes titkokat! Hová kivánkozunk? Ma minden ország Palestina, minden falu

Bethlehem, Názáreth, Jeruzsálem, minden templom utolsó vacsora terme, minden oltár Kálvária, minden tabernákulum szentsir. Mit akarunk látni többet, mint az Oltáriszentséget, az összes titkok foglalatát, bevégzett tökéletességét és örökös folytatását. S itt nemcsak néznünk, nemcsak csodálnunk kell, itt egyesülhetünk. Az Oltáriszentség szerepe épen abban nyilvánul legfőképen, hogy minket egyesit a titkokkal, hogy részeivé tesz a megtestesülésnek és a megváltó áldozatnak, belénk önti az Ur Jézus szellemét és jótékonyan érvényesiti rajtunk az Ő isteni mindenhatóságát. Az Oltáriszentség tehát egyesitő erő, egyesiti az embereket Krisztussal egy testbe s igy a mennyei Atyának fiaivá, a Szentlélekisten templomaivá teszi. Ez a titokzatos erő, s annak eredménye a titkos testvéri érzés egyesit e földön minden igazán katholikus szivet. Ezt a páratlan egységet megpecsételi renditthetetlen hitünk az Egyház éltető lelkében, az Oltáriszentségben jelenlevő Ur Jézusban, ki előtt leborulunk észszel és szivvel s megvalljuk hitünket külön-külön: Én Uram és én Istenem!

Lepold Antal.

A szentmise áldozati jellege

Valahányszor áldozatról hallunk, vagy áldozatra gondolunk, azonnal az ószövetség véres áldozatai jutnak eszünkbe. A fényes jeruzsálemi templomot látjuk magunk előtt előcsarnokával és nagy érczoltárával, megjelennek előttünk a leölt állatok, a lobogó áldozati tűz és a gomolygó füst. Ez a gondolat annyira hozzánőtt lelkünkben ama szóhoz, hogy szükségszerüleg együtt lépnek föl öntudatunkban és szinte megfeledkezünk egyéb áldozatról, különösen a legfőbb, legfönségesebb és legigazibb átdozatról, a szentmiséről.

A szentmise valóságos áldozat és betetőzése az ószövetség áldozatainak, melyek csak előrevetett árnyékai, megjövendölései az ujszövetség áldozatának. Az egyház a szentmiséről azt mondja, hogy «a szentmisében igazi és valóságos áldozat mutattatik be Istennek» és kizárja közösségéből azokat, kik ezt tagadják. A szegletkő, melyen az egyház tanitása épül, Malachiás próféta jövendölése. Midőn a zsidók a második templom fölépitése után Isten ismételt intésére sem akartak kiemelkedni abból a vallástalanságból, melyet a fogságból magukkal hoztak, Isten Malachiás prófétát küldötte hozzájuk, hogy őket megfenyitse. Egyéb bűnök mellett nagy volt a hanyagság az áldozatok bemutatásában. Az erre vonatkozó törvényeket lábbal tiporták, sértetlen állatok helyett minőket a törvény előirt, sántát, vakot, vagy hitványat áldoztak, melyeket értékesiteni ugysem tudtak volna s ezeket is tisztelet nélkül mutatták be. Ezért mondja nekik az Ur a próféta

által: «Nem kedvellek titeket és az ajándékot nem veszem el kezeitekből.» S miután az Ur a fölháborito jelennel szemben kifejezte haragját és a hűtlen népet elvetette, egy más kép merül föl mindentlátó szemei előtt, melyben a közeljövőt szemléli. S az Ur, a mit lát, ily szavakban adja a próféta ajkaira: «Napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között és minden helyen áldoznak és tiszta áldozatot mutatnak be az én nevemnek, mert nagy az én nevem a nemzetek között». Mit jelent ez a kép? Az ószövetségre nem vonatkozhatik. «Napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között»; e szavak az ószövetségi történet egy szakában sem teljesedtek. Hiszen a zsidók Istenének dicsősége arra a néhány országra sem terjedt ki állandóan, melyek Izraelt környezték, annál kevésbbé töltötte be a föld határait. Tehát arról az időről van szó, mikor az igaz Istent a napkelet és napnyugat határolta minden nemzet nagynak, hatalmasnak dicsőiti és a választott néppel együtt borul le imádására. Azon képnek a szintere az ujszövetség. S melyik az az áldozat, mely minden helyen bemutattatik az Ur nevének? Az előbbiek alapján bizonyos, hogy az ujszövetségben kell keresnünk. Ennek kezdetén ott áll a nagy áldozat a szent kereszt oltárán. Vajjon ez az? Nem! Az Ur Jézus áldozatát nem minden helyen, hanem csak a Golgothán mutatta be. Vagy talán a jövendölés nem teljesedett be? Itt az ujszövetségi Szentirás igazit el minket. Az Apostolok Cselekedetei szerint az antiochiai egyház tanitói «az Urnak szolgáltak», a mi a szentirási nyelvhasználat szerint ezt jelenti: áldozatot mutattak be. És szent Pál a zsidókhoz irt levelében ezt mondja: «Van oltárunk». A hol pedig oltár van, ott áldozatnak is kell lenni. Az ujszövetségben eszerint az Ur Jézus áldozatán kivül van egy más áldozat is, melyben a szentmisére ismerünk, ha a szent hagyomány alapján annak az áldozatnak mivoltát kutatjuk. Malachiás jövendölése is csak a szentmisében teljesedhetett, mivel nincs más áldozat az ujszövetségben, mely megfelelne a próféta szavainak.

Az a gondolat, mely az ószövetségi áldozatok háttere, a szentmisében is érvényesül. Az ószövetségi áldozatok alapgondolata Isten legfőbb uralmának és az ember alávetettségének elismerése és külső kifejezése valamely tárgy átváltoztatása által. Midőn Jahvenak áldozatot mutatott be a hivő zsidó, egyrészt el volt telve attól a gondolattól, hogy a Jahve az Ur, ki fölött senki sincsen, kinek alá vannak vetve a pogányok istenei is, másrészt pedig érezte, hogy ő is alattvalója ennek az Urnak, hódolásra és imádásra köteles, mindene ennek az Urnak a jóvoltából van és tőle függ, nemcsak azért, mert teremtmény, hanem különösen, mert bűnös és bűnössége miatt az Ur haragját vonta magára. Ezzel a tekintettel vezette állatát a templom előcsarnokába, hogy átadja a papoknak az Ur számára égő áldozatul, ezzel a meggyőződéssel hintette reggel és este a tömjént az arany oltárra jóillatu hódolatul.

Ebben áll az áldozat lényege s ez közös az ó- és ujszövetség áldozataival, hozzászámitva még az isteni eredetet. Azonban az átváltoztatás módja nem csekély különbséget teremt közöttük, melynek alapja a két szövetség különböző szellemében van. Az ószövetség közönséges, érzéki. Nyilvánvaló a törekvés mindent szem elé állitani, megfoghatóvá tenni. Ez az áldozatok jellege is. Az Isten fönségének és az ember kicsiségének átértéséből származó áldozati cselekvés, mint leölés, vérontás, égetés és lerontás jelentkezik. Az ószövetségi ember, ha az Istent tisztelni óhajtja, a fölajánlott állatot a szentélyben leöli és elégeti; ha bort vagy olajat akar áldozni, hasznavehetetlenné teszi az által, hogy a földre önti.

Egészen más az ujszövetségi áldozat jellege. Az ujszövetség jellemvonása az érzékektől való elvontság; nem a külső, a látható a fő, hanem a belső, mely nem szükségképen nyilvánul érzéki tettekben. Ezért a szentmisében az átváltozás sem olyan, mint a régi áldozatokban volt, hanem láthatatlan, de mégis valóságos átváltozás. Az Ur Jézus, ki megdicsőülten az Atya jobbján ül egyenlő hatalommal és dicsőséggel, leszáll égi trónjáról és mint az ujszövetség papja, fölajánlja magát az Atyának a szent ostya alá rejtőzve. A mennyben, mint az Atyával egylényegü Isten fogadja az égnek imádását és hódolatát; az égi csillagok ezreire és az emberek millióira, mint teremtő tekint; az Atyával együtt Ő az Ur, kihez a jámborok imáikat küldik; ki nem engedelmeskedik, hanem uralkodik; ki dicsőségét senkitől nem kapta, hanem a ki csak megdicsőült valaha, az ő kegyelméből dicsőült meg. A dicsőséges Jézus a pap szavaira «Ez az én testem» és «Ez az én vérem kelyhe stb.» ugyanazzal az áldozatos lélekkel jelenik meg az oltáron a kenyér és a bor szine alatt, melylyel a keresztfán meghalt. Magával nem gondol, csupán az Atya isteni fensége, hatalma és mindenhatósága lebeg szemei előtt, átjárja egész valóját és ezen méltóság elismeréseül főpapi hatalmánál fogva fölajánlja önmagát, a legbecsesebbet, a mi csak létezett a világon. Az oltáriszentségi Jézus «az alázatos szivü Jézus»; előtte csak az Atya az Ur, minden más, még az Ige, az Atya leghűbb képmása is hódolatra köteles, azért van, hogy az Atya dicsőségét és hatalmát tanusitsa. Ebben áll a szentmise lényege. Az áldozati átváltozás oly módon valósul meg, hogy a dicsőségesen uralkodó Jézusból alázatosan hódoló lesz.

Mily kedvesnek kell lenni a szentmisének a mennyei Atya előtt! Az áldozópap az Ur Jézus, a legméltóbb pap, ki valaha csak létezett, kinek szándékához szó nem férhet, kinek bűne az áldozat értékét nem kisebbiti. Az ő végtelen szeretete Isten iránt csalhatatlanul biztositja az áldozat szives fogadtatását. Az áldozat tárgya az Ur Jézus, Isten legteljesebb szeretetének birtokosa. Abban a szeretetben részes, melylyel Isten önmagát szereti; ő az, kiről irva van, hogy «az Atya dicsőségének fénye» és «valójának képmása», «méltóságosabb az angyaloknál»; róla mondja az Atya: «Ez az én szeretett fiam, kiben nekem kedvem telik». Vegyük hozzá azt a viszonyt, melyben mi a szentmisével állunk! Az Ur Jézus a szentmiseáldozatot a mi nevünkben mutatja be, tehát vele együtt mi is áldozunk. Nemcsak Ő áldozza föl magát, hanem mi is föláldozzuk Őt, a mennyiben mi helyettünk áldozik. Ő a mi papunk s a mit a pap áldozik, azt népe képviseletében áldozza föl. Mi az Ur Jézusban mindenünk legbecsesbjét hozzuk áldozatul. Vannak az emberiségnek jelesei, jótevői, van gyémántja, aranya és ezüstje. De ha mindezt föl is áldoznók az Isten imádására, mi volna a szentmiséhez képest, melynek áldozata az Ur Jézus, ki nélkül semmi sem vagyunk az Isten szemeiben, ki méltóvá lett a mennyei Atya tekintetére és kiemelt abból a szánalmas helyzetből, melyben kevesebb voltunk, mint a föld pora. A mennyei Atya telve van vágygyal ezen áldozat iránt. Malachiás által azt üzente Isten a tiszteletlen zsidóknak: «Nem kedvellek titeket és az ajándékot (áldozatot) nem veszem el kezeitekből». Nekünk pedig mintha azt mondaná a szentmisére utalva: Oh! én igen szeretlek titeket ezen áldozat miatt és szivesen veszem az ajándékot kezeitekből! Csak áldozzatok! *Sebes Ferencz.*

Jelenet a harminczéves háboru elejéről.

Ismeretesek a harminczéves háboru előzményei. A katholikusok és protestánsok közt az «evangelikus unio» s a nyomában alakuló «katholikus liga» létrejöttekor már annyira kiélesedett az ellentét, hogy csak parányi szikrára volt szükség, mely a harcz tüzét lángralobbantsa. S ez nem is késett soká.

Elsőben is Csehországban gyujtott szövétneket a harcz furiája. Mikor Mátyás király a protestánsok tulkapásainak megfékezésére 1618-ban rendeletet bocsátott ki, azok megsértődve Thurn Henrik Mátyás gróf vezérlete alatt fegyvert ragadtak. Megrohanták a prágai királyi palotát s a királynak két tanácsosát az ablakon kidobták. Lefoglalták a kincstárt s lassankint minden hatalmat magukhoz ragadtak. Majd egész Csehországot elfoglalták.

Mi sem természetesebb, hogy a király fegyver ellenébe fegyvert szegezett. Erre a fölkelő csapatok Morvaországon kezdve, sorjában elfoglalták a szomszédos tartományokat s egész Bécsig hatoltak. Ez volt a kezdet, az előcsatározás. Ám ebből a csete-patéból aztán olyan hadakozás kerekedett, hogy harmincz évre (1618—48) fölverte Európa nyugalmát.

Morvaországi száguldozásukban elvetődtek a fölkelő csapatok a Szakolcza és Wellehrad közt fekvő *Hradist* városba is. Hradist városában ezidőtájt — 1605 óta — szent Ferencz rendjének magyar szerzetesei, még pedig az Üdvözitőről nevezett tartomány tagjai működtek az Annunciata-templom-

ban. A ferenczrendi krónikák följegyezték az utókor számára a támadás részleteit. Innen vesszük át mi is az adatokat.*

1619 május 12-én valami Stubenfull vezetése mellett lovascsapatok szállották meg a várost. Kremer Albert városbirát s a katholikus tanácsosokat hivataluktól megfosztották s helyébe Musik Frigyest tették meg birónak. Az óvárosi szent Mihály-templomot szentségtelen kezekkel lefoglalták s a protestánsoknak adták át. Valami Ágoston nevü prédikátoruk nyomban le is telepedett itt. Ám ez csak az első lépés volt. Még sok mindenféle szenvedés, zaklatás várakozott a katholikus hivekre.

Alig néhány napra rá, május 18-án, valami Kunovics vezetése alatt kétszáz főnyi oláh gyalogosság szállta meg váratlanul a várost. Első dolguk volt, hogy lefoglalták szent György-templomát s átadták a protestánsoknak. A templom plébánosa, Kulissek Venczel, mikor a katonák berontottak, rosszat sejtve, futással keresett menedéket.

Fájt a ferenczrendi atyáknak, hogy a katholikus hivek a szent György városrészben pásztor nélkül sinylődnek, kitéve a protestánsok erőszakoskodásának. De még inkább féltették a templomfoglalók s templomrablók szentségtörő kezétől a legméltóságosabb Oltáriszentséget. Ugy szokás mondani, hogy az üldöztetés hitvallókat, sőt vértanukat nevel. Ez bizonyosodott be mostan is. A hradisti ferenczrendiek gvárdiánja, *P. Somlyai* Mihály hősi tettre határozta el magát. Társai s a hivő nép kiséretében a lefoglalt templom elé ment. Félelem nélkül, büszke tartással belép a templomba. Egyenesen a főoltárhoz tart, magához veszi a szentségtartót, majd a szent olajat. Társai azalatt a sekrestyéből odahozták a szent edényeket. Erre visszafelé indul a menet s körmenetileg, ujjongó örömmel viszik az Oltáriszentséget a zárda-templomba, kisérve a hivek nagy seregétől, kik a történtek hirére tódultak a templomba. Mindez a protestánsok szemeláttára történik. És különös, azok a protestánsok, kik előbb halálra keresték a plébánost, nem emelik föl szavukat a ferenczrendi atyák eljárása ellen, nem zavarják őket, ujjukat se mozditják; hanem mintegy megkövülve, némán és tétlenül szemlélik a látványt. Igazán páratlan jelenet!

Minden bántódás nélkül ér a diadalmenet a ferenczrendiek templomába. Ez volt aztán a nagyszerü szentségi körmenet! A jó atyák két álló évig őrizték templomukban a szent edényeket, mignem a császári hadak prágai győzelmével 1620-ban jobb idők állottak be a katholikusokra nézve. Buquoj generális visszavezette a városba az elüzött birót és plébánost, az elfoglalt templomokat pedig visszaadta a katholikusoknak.

Vajjon mi tetszik ki az emlitettem nem mindennapos jelenetből?

* V. ö. Urb. Friedrich: Historia Provinciae Hungariae Ord. Minorum S. P. Francisci sub titulo SS. Salvatoris. Cassoviae, 1759. P. II. pg. 37.

Érezzük, hogy mi, ha mindjárt nem is tudjuk kellő szavakkal kifejezni. Érezhették ezt maguk a protestánsok is, ha nem is tudták mire magyarázni. Ma talán azt mondanók: ime, a pap lelki fensőbbsége! De a szentségi Ur Jézust sem szabad kifelejteni a számitásból! *T. Kálmán.*

A szentmise-áldozatról.

Rodriguez—Tóth: «A keresztény tökéletesség gyakorlása» czimü művéből.

A TRIENTI szent zsinat megparancsolta a hitszónokoknak és lelkipásztoroknak, hogy a hiveknek gondosan magyarázzák meg, mekkora kincset hagyott hátra Isten egyházának az Oltáriszentségben, hogy kiki igyekezzék ezt lelke üdvösségére értékesiteni.[1]

A világ kezdetétől, vagy legalább is a bűnbeeséstől fogva, már a természeti törvény idejében is voltak áldozatok és mindig szükségesek voltak Isten megengesztelésére és végtelen fenségének tiszteletére. Ezért rendelt az Ur az ó-szövetségben papokat és áldozatokat. De mivel e törvény tökéletlen volt, tökéletlenek voltak áldozatai is. Áron papsága és áldozatai nem voltak képesek az embereket megigazultakká tenni s őket bűneiktől megszabaditani. «Mert lehetetlen, hogy a tulkok és bakok vére elvegye a bűnöket» — mondja az apostol.[2] — Más papnak kellett jönnie, Melkizedek rendje szerint és más áldozatot kellett bemutatnia, mely elég hatásossággal birjon arra, hogy Istent megengesztelje és az embereket megszentelje. Ez a pap Jézus Krisztus, a ki magát az emberekért Atyjának föláldozta. Az ó-szövetség minden áldozata — mondja szent Ágoston[3] — csak árnyéka és előképe volt az uj-szövetség áldozatának; és a mint többféle szóval és különféle nyelven ugyanazon gondolatot fejezhetjük ki, épen ugy az ó-szövetség számos áldozata által ez igaz és egyetlen áldozat volt jelképezve.

Isten nagy számban rendelte el az ó-szövetségben az áldozatokat — folytatja ugyanazon szent egyháztanitó — részint azért, hogy erőteljesebb és maradandóbb benyomást tegyenek az emberek kedélyére, másrészt azért is, hogy sokféleségükkel az unalmat s a megszokás egykedvüségét csökkentse, melyet ugyanazon dolog gyakori ismétlése rendesen előidéz. — Az Ur különben azt rendelte, hogy az áldozati állatok tiszták és hibátlanok legyenek, mert ezzel már jelezni akarta, hogy minden bűntől ment az, a ki kész volt magát érettünk föláldozni.

Kétségtelen, hogy azon áldozatok akkor kedvesek voltak Isten szine előtt,

[1] Conc. Trid. sess. 22. [2] Zsid. 10, 4. [3] S. August. lib. 1. contra adversarium legis et prophetarum c. 18; et De civitate Dei l. 10. c. 6.

de csak annyiban, a mennyiben az emberek ezen áldozatokkal elismerték, hogy Megváltónak kell majd jönnie, a ki maga lesz az igazi áldozat. Mert a mint ez a Megváltó megjelent, az előbbi áldozatok visszatetszőkké váltak Istennek, miként a zsidókhoz irt levelében az apostol is határozottan kijelenti: «E világra bejövén, igy szól: Áldozatot és ajándékot nem akartál, testet pedig alkottál nekem. Az égő és bűnáldozatokat nem kedvelted. Akkor mondám: Ime, jövök! A könyvben főleg felőlem van irva, hogy cselekedjem, Isten, a te akaratodat».[1] Isten egyszülött Fia emberi testet vett föl, hogy Atyjának akaratát teljesitse és a kereszten miérettünk áldozatul mutassa be magát. Mihelyt tehát az előre jelzett valóság e világba lépett, eltünt az árnyék, elenyésztek az előképek; a régi áldozatok nem tetszettek többé Istennek.

Ez az áldozat az, a melyet mi az uj-szövetségben, a szeretet szövetségében birunk és a melyet mi a szentmisében naponkint bemutatunk; maga Istennek egyszülött Fia a mi áldozatunk. «Önmagát adta érettünk Istennek kellemes illatu ajándékul és áldozatul».[2] Mindez nem csupán elmélkedésből meritett szent gondolat, hanem tényleges igazság, melyre a hit tanit bennünket.

Kétségtelen ugyan, hogy a szentmise Krisztus halálának emléke, mint ez Üdvözitőnk szavaiból is kitünik: «Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre»;[3] de Krisztus Urunk szavaiból az is világos, hogy e cselekmény nem csupán emlékeztet minket a mennyei Atyának érettünk bemutatott nagy áldozatra, hanem megismétlése ugyanazon áldozatnak, ugyanazon érdemmel és értékkel. Az áldozat bemutatója is ugyanaz. Krisztus Urunk a kereszten pap és áldozat volt egyszerre, épen ugy oltárainkon ma is áldozat és pap, a ki, papjainak szolgálata által, önmagát mutatja be mennyei Atyjának. A ki a szentmisét mondja, Krisztus személyét képviseli; Krisztus nevében és mint az ő szolgája, mutatja be az áldozatot. Ez kitünik az átlényegesités szavaiból is; mert a pap nem mondja: ez Jézus Krisztus teste — hanem: «Ez az én testem»;[4] minthogy Krisztus személyében beszél. Krisztus a főpap, ő mutatja be az áldozatot. Azért nevezi őt a királyi próféta és az apostol: «Te pap vagy mindörökké Melkizedek rendje szerint».[5] «Te pap vagy mindörökké.»[6]

Helytelenül neveznők őt örök papnak, ha csak egyszer mutatta volna be az áldozatot; de teljes joggal tekintjük őt annak, mert ő az idők végezetéig folyton mutat be áldozatot Istennek. «Mert ilyen főpap kellett nekünk — mondja az apostol — szent, ártatlan, szeplőtelen, a bűnösöktől elkülönzött és az egeknél fönségesebb, ki ne legyen kénytelen mindennap,

[1] Zsid. 10, 5—7. [2] Efez. 5, 2. [3] Luk. 22, 19. [4] Máté 26, 26. [5] 169. Zsolt. 4.; Zsid. 7, 17. [6] Zsid. 7, 21.

mint a papok, előbb saját vétkeiért tenni áldozatot, azután a népért. Ki az ő testének napjaiban könyörgéseit és esedezéseit nagy kiáltással és könyhullatásokkal bemutatván annak, a ki őt megszabadithatá a haláltól, meghallgattatott az ő hódolatáért.»[1] — Szükségünk is volt egy oly főpapra, a ki az Isten haragját megengesztelhette, nem a törvény által előirt áldozati állatok vérével, hanem saját vérével és halálával.

Vegyük itt fontolóra a csodálatraméltó bölcseséget, mely azon eszközökből világlik ki, melyeket az emberek üdvére forditott és abból, hogy ezen áldozatot mindenek fölött kedvessé és értékessé tette. Mint szent Ágoston helyesen megjegyzi,[2] az áldozatnál főképen négy dolgot kell tekintetbe vennünk: először, hogy kinek mutattatik az be; másodszor, hogy ki mutatja be; harmadszor, mi mutattatik be áldozatul; negyedszer, kiért mutattatik be.

Isten végtelen bölcsesége mindezt ugy intézte el, hogy e négy szempont őbenne egyesüljön; mert ugyanaz, a kinek, a ki, s a mit bemutat, és ugyanaz, a kiért bemutattatik az áldozat, a mennyiben, emberi természetünket fölvéve, velünk titokzatosan egyesült, velünk mintegy egygyé vált. Azért volt annak az áldozatnak oly nagy értéke, hogy kibékülésre birta a mennyei Atyát, a kinek az egész világ bűneiért teljes elégtételt nyujtott, mint szent János evangélista mondja: «Ő engesztelő a mi bűneinkért; nemcsak a mieinkért, hanem az egész világéiért»[3] sőt millió és millió világ bűneiért is. — Mint a hittudósok és a szentek mondják, ez az áldozat nemcsak teljes elégtételt nyujt, hanem tuláradó is; oly fizetés ez, mely a tartozás összegét messze fölülmulja, oly elégtétel, mely a mennyei Atyának sokkal jobban tetszik, mint a mennyire visszatetsző volt a bűn.

Minthogy tehát Krisztus Urunk maga az áldozat és föláldozó egyszerre, mit sem veszit értékéből és hatásából ezen áldozat, ha mindjárt rossz papnak kezei által volna is bemutatva; mindig csorbitatlanul üdvére és javára válik azoknak, a kikért az áldozat bemutattatik, épen ugy, mint az alamizsna, melynek összege ugyanaz a szegényre nézve, a ki azt átveszi, ha mindjárt istentelen ember kezéből fogadta is el. A szentmise belértékét önmagából meriti és saját erejéből használ azoknak, a kikért a pap bemutatja.

Ezt a trienti szent zsinat is tanitja.[4] «Egy és ugyanazon áldozat az; ugyanaz, a ki most a papok kezeivel mutattatja be magát és a ki egykor a kereszten függött; csak a föláldozás módja különböző.» E különbség pedig abban áll, hogy a kereszt áldozata véres volt, mert Krisztus akkor szenvedőképes testben élt és halandó volt; ellenben most vérontás nélküli az áldozat, mert, mint az apostol tanitja: «Krisztus halottaiból föltámadván, már nem hal meg, a halál őrajta többé nem uralkodik».[5]

[1] Zsid. 7, 26. és 27.; és 5, 7. [2] S. August. De Trinit. lib. 4. [3] Ján. I. lev. 2, 2. [4] Concil. Trident. Sess. 22. c. 2. [5] Róm. 6, 9.

A világ Megváltója nem akarta, hogy áldozata a kereszten való szenvedésével véget érjen; hanem, mivel «ő pap mindörökké», papságát és áldozatát folytatni akarta Egyházában, és pedig pap lévén Melkizedek rendje szerint, a ki egykor Istennek kenyeret és bort ajánlott föl — azt akarta, hogy ezen áldozat is a kenyér és bor szine alatt mutattassék be. Azért, mint az apostol mondja: «Az Ur Jézus, a mely éjjel elárultaték, vevé a kenyeret, és hálát adván, megszegé és mondá: Vegyétek és egyétek: Ez az én testem, mely értetek adatik; ezt cselekedjétek az én emlékezetemre».[1]

Mikor az emberek életétől akarták őt megfosztani, ő épen ellenkezőleg, életet akart nekik adni; és hogy értelmünkhöz alkalmazkodjék, jegyesének, a látható egyháznak, látható áldozatot hagyott, mely a kereszthalált ne csak emlékezetünkbe idézze, hanem, mint azonos áldozat, ugyanazon erővel is birjon bűneink megbocsátására és Istennel való kiengesztelésünkre. Azért lényegesitette át a kenyeret s a bort saját testévé és vérévé s a kenyér és bor szine alatt ajánlotta föl magát a mennyei Atyának. A hittudósok szerint ez volt az első szentmise s ez alkalommal szentelte Krisztus Urunk apostolait az uj-szövetség papjaivá, és ama szavaival: «Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre»,[2] megparancsolta nekik és utódjaiknak, ezen imádandó áldozat bemutatását.

Ezért tekintik többen az Urnapját az Egyház legnagyobb ünnepének, mert a többi ünnep csak jelképezése vagy emléke a megtestesülés, vagy születés, a föltámadás, vagy mennybemenetel titkának. Istennek szent Fia nem lesz ujra emberré, nem fog ujra születni, sem ujra föltámadni, sem ismét a mennyekbe fölmenni. Az Urnapja azonban nem egyszerü megemlékezés, vagy jelképezése ezen imádandó titoknak, hanem annak valóságos megismétlése és pedig mindannyiszor, valahányszor a pap az átlényegesitő szavakat ismétli. Az a nagyszerü és fönséges áldozat naponkint megismétlődik oltárainkon is.

Valóban csodálatos az a szeretet, melylyel Krisztus Urunk az emberek iránt viseltetik; de komoly megfontolásra veendő az is, mily hálára vagyunk e miatt kötelesek iránta; mert nem elégedett meg azzal, hogy a kereszten egyszer áldozza föl magát bűneinkért, hanem továbbra is itt maradt áldozatul, hogy nemcsak egyszer, hanem a hányszor csak akarjuk, naponkint, minden órában, egész a világ végezetéig, oly áldozatunk legyen, mely Isten előtt kedves és méltó hozzá, hogy bűneinkért és haragjának kiengesztelésеül, azt neki bármikor bemutathassuk.

Mi is volna a keresztény nép ezen engesztelő-áldozat nélkül? «Lettünk volna, mint Sodoma, és hasonlók volnánk Gomorrához»; [3] és Isten már rég megbüntetett volna minket vétkeink szerint. De ennek az áldozatnak az a

[1] Kor. I. lev. 11, 23. és 24. [2] Luk. 22, 19. [3] Izai. 1, 9.

sajátsága, hogy Istent kiengeszteli, irja Aquinói szent Tamás,[1] az apostol szavaira hivatkozván: «Önmagát adta érettünk Istennek kellemes illatu ajándékul és áldozatul».[2]

Valamint az emberek néha valami szivesség, szolgálattétel, vagy ajándék által indittatva érzik magukat a nekik okozott sértés, vagy kár megbocsátására; épen ugy lehet ezen áldozat által Istent is kiengesztelni, hogy ismét az irgalom szemeivel tekintsen reánk. — Ha Krisztus halálakor a keresztfa alatt állván, drága véréből pár csöpp reád hull, mily vigasztalás áradt volna el lelkedben és mennyi reménynyel teltél volna el örök üdvösségedet illetőleg! A lator, egész életén át rabló volt, de Krisztus Urunk megpillantásánál oly erős bizalmat érzett szivében, hogy belőle, a rablóból rögtön szent lett és a keresztről Isten országába jutott.

Istennnek ugyanazon szent Fia, a ki magát akkor a keresztfán érettünk föláldozta, most is föláldozza magát naponkint érettünk oltárainkon; és a templomaiban bemutatott áldozat épen oly magas értékü és erejü, mint a kálvárián bemutatott áldozat. Azért mondja az Egyház: «Valahányszor ezen áldozatbárány emlékét ünnepeljük, mindannyiszor megváltásunk művét hajtjuk végre»; [3] mert a kereszt véres áldozata kegyelmeinek és gyümölcseinek, a szentmise vérontás nélküli áldozata által, részeseivé válunk.

Ezen áldozatot azonban, épen kimondhatatlan fensége és értéke miatt, csak Istennek mutathatjuk be, mint a trienti szent zsinat figyelmeztet bennünket[4]. Olvasunk és hallgatunk miséket a szentek tiszteletére is; de magát a misét nem a szenteknek mutatjuk be, mert a pap nem mondja: én föláldozom neked e szentmisét, oh szent Péter, vagy szent Pál; hanem: én föláldozom neked, oh Uram! A pap hálát mond Istennek a szentek győzelmeért, megdicsőüléseért és koronájaért, minthogy Isten az, a kinek kegyelméből és malasztjával a szentek a rossz fölött diadalmaskodtak; ellenben a szentekhez csak pártfogásukért és közbenjárásukért folyamodik az áldozópap, hogy azok, a kiknek emlékét üljük, az égben érettünk könyörögni méltóztassanak.

Ezen imádandó titok tehát szentség és áldozat is egyszersmind, jóllehet nagy a különbség a szentség és az áldozat között. Áldozat, a mennyiben a pap azt a szentmisében Istennek föláldozza; mert a hittudósok szerint, az áldozat lényege a kenyérnek és bornak átlényegülésében áll Krisztus testévé és vérévé, melyet a pap Istennek bemutat és föláldoz, épen azon szavakkal, melyek az átlényegülést idézik elő. A véres áldozat abban a pillanatban volt befejezve, mikor Krisztus lelkét kilehelte; a szentmiseáldozat lényegileg akkor nyeri befejezettségét, midőn a pap a kenyér és bor

[1] S. Thom. p. 3. q. 4. art. 4. [2] Efez. 5, 2. [3] Dominica IX. post. Pentec. secreta. [4] Concil. Trident. Sess. 22. c. 3.

fölött teljesen kimondta az átlényegesitő (a consecraló) szavakat. Mert akkor a szavak erejénél fogva Krisztus teste a szent ostyában és vére a kehelyben jelen van. A bor állagi átváltozása a kenyér átlényegülése után következik, és ez a Krisztus vére kiömlésének és lelke elválásának élő megjelenitése.

Az átlényegülés (a consecratio) után azonban, a mig csak a kenyér és a bor alakjai épségben maradnak, ha ez imádandó titkot a szentségházban megőrizzük, ha azt a betegekhez viszszük, vagy ha azt a szent asztalnál magunkhoz veszszük — az csupán szentség és nem bir többé az áldozatnak sem tulajdonságaival, sem erejével. Mint szentség, a többi szentségekhez hasonlóan, üdvhozó annak, a ki azt méltólag fölveszi és mindazon kegyelmek részesévé teszi, melyek ezen szentséghez vannak kötve. De mint áldozat, nem szoritkozik csupán az áldozatot bemutató papra, hanem üdvös mindazoknak, a kikért a szentmise-áldozatot fölajánlja és bemutatja. Ezt tanitja a trienti egyházzsinat is, midőn azt mondja:[1] «Jézus Krisztus ezen isteni titkot két okból rendelte: először, hogy mint szentség lelkünk táplálékául szolgáljon, hogy benne a lelki élet fölujuljon, megerősödjék és tartóssá váljék; másodszor, hogy az Egyháznak folytontartó áldozata legyen, melyet Istennek bemutathasson elégtételül bántalmainkért, hálául kegyelmei és jótéteményeiért, könyörgésül, hogy oltalmat és támogatást nyerjünk gyengeségeinkben és segitséget mind általános, mind pedig különös szükségeinkben».

Nemcsak az élőknek üdvös ezen szent áldozat, hanem azoknak is, a kik már ez életből Isten kegyelméből kimultak és bűneikért a tisztitótűzben vezekelnek. Valamint a pap, a ki a szentmisét végzi, ez áldozatot önmagáért és másokért mutatja be; ugy a jelenlevők is fölajánlhatják azt önmagukért és másokért is. Mert, ha például valamely város kijelölt bizottsága által a fejedelemnek ajándékot küld, az ajándékozásban része van az egész város lakosságának. Ekképen mindazok résztvesznek a szentmise áldozatában, a kik azon jelen vannak, ámbár egyedül a pap mondja a szentmisét.

Jóllehet, kizárólagosan a papot illeti meg az áldozat bemutatása és az átlényegülés eszközlése, mert ő nyert erre Istentől hatalmat és megbizást; mindazáltal a többi jelenlevők is, a pappal együtt fölajánlhatják a szentmisét. Hisz maga az Egyház utasitja a papot, hogy a fölajánlásnál szólitsa föl a jelenlevőket: (Orate fratres) «Imádkozzatok, testvéreim, hogy az én és a ti áldozatotok kedves legyen a mindenható Atyaistennél». És valamivel később igy imádkozik a pap: «Emlékezzél meg, Uram, szolgáidról, a kikért ez áldozatot bemutatjuk, vagy a kik ezt neked fölajánlják». — Ennek megfontolása mindenkit hathatósan ösztönözhetne arra, hogy szivesen legyen jelen a szentmisénél.

[1] Concil. Trid. Sess. 22. c. 3.

INNEN-ONNAN

Bucsu az első szentáldozás alkalmából. Számos főpap azzal a kéréssel fordult X. Piushoz, hogy az első szent áldozáshoz járulók és ezek hozzátartozói számára bucsut engedélyezzen. Ő Szentsége szivesen teljesitette a jámbor kérést s a bucsuk és szent ereklyék bizottságának 1905 julius 12-én kelt irása szerint teljes bucsut engedélyezett mindazoknak, a kik az első szent áldozáshoz járulnak. A szentgyónás és a pápa szándékára való imádkozás természetesen oly föltétel, mely nélkül az először áldozók sem nyernek teljes bucsut. Ugyancsak teljes bucsuban van részük az először áldozók rokonainak is harmadizik, ha meggyónnak, megáldoznak, a pápa szándékára imádkoznak s az első szent áldozáson jelen vannak. Azok pedig, kik az első szent áldozáson legalább töredelmes szivvel vesznek részt, hét évi és hét quadragenárius bucsut nyerhetnek. Minde bucsuk a megholt hivekre is alkalmazhatók. Ő Szentségének ez a nagylelkü intézkedése remélhetőleg hathatósan fogja emelni az első szent áldozás jelentős ünnepségét.

Szent Imre és szent Erzsébet centenáriuma. Kegyeletes lélekre vall a történelem nagyjairól való hálás megemlékezés s azért csak dicsérni lehet azt a nemes buzgalmat, melylyel ritkább évfordulók alkalmából fölujitják az elmult idők kiváló egyéniségeinek emlékét. Mig Németországban szent Bonifácz halálának (755) 23-ik félszázados fordulóját ünnepelték az idén, junius havában, Olaszországban pedig II. Pius pápa ötödik centenáriumának évforduló ünnepét ülték meg, addig a magyar katholikusok szűz szent Imrének s a kedves szent Erzsébetnek jubileumára készülhetnek. Szent Imre herczeg 1007-ben született Székesfehérvárott s igy két év mulva születésének kilenczszázados évfordulója következik, szent Erzsébet pedig 1207-ben született s igy ugyancsak két év mulva születésének hétszázados jubileumára kerül a sor. Valamint magas lendülettel s büszke örömmel szárnyalt vissza lelkünk a dicsőséges multba a magyarok megtérésének s a magyar királyság megalapitásának kilenczszázados évfordulójakor, ugy joggal reméllhető, hogy két magyar szentünk emlékének buzgó megünneplésével a haza jólétét kereső katholikus hithez való áldozatkész ragaszkodásunk is ujabb erőre kap. Ugy legyen!

Ujabb eucharisztikus imádság. «Édességes Jézus! ki azért jöttél a világra, hogy minden léleknek a kegyelem életét adjad s mindennapi táplálékul és orvosságul hagytad magadat hiveidnek mindennapi gyöngesége ellen, hogy ekképen a kegyelem életét ő bennük megtartsad és gyarapitsad, szeretettől lángoló szivedre alázatosan kérünk, méltóztassad mindenkire kiönteni a Te isteni lelkedet, hogy a kik nyomorultul a halálos bűn állapotá-

ban sinylődnek, Te hozzád visszatérve az elvesztett kegyelemnek életét ujból megnyerjék, a kik pedig a te jóvoltodból ezt a mennyei életet élik, mindennap, valahányszor csak tehetik, ájtatosan szent asztalodhoz járuljanak, hogy mindennapi szent áldozás által a bocsánatos bűnöknek is mindennap ellenszerét vegyék s igy a Te szent kegyelmednek életét magukban naponként táplálva, magukat mindjobban és jobban tökéletesitve, a veled való boldog életre egykor eljussanak. Amen». A bucsuk és szent ereklyék bizottságának 1905 junius 3-án kelt irása szerint Ő Szentsége 300 napi bucsut engedélyezett mindazoknak, a kik ezt az imádságot jámbor szivvel elmondják; azoknak pedig, kik egy hónapon át mindennap elmondják s tetszés szerint való napon meggyónnak, megáldoznak s Ő Szentsége szándékára imádkoznak, a tisztitó helyen szenvedő lelkekre is alkalmazható teljes bucsuban részesülnek. Vajha a közzétett imádsághoz füzött bucsura vonatkozólag is teljesedésbe menne, a mit VI. Kelemen pápa jubileumi bullájában igy fejez ki: «Mi bucsut engedélyezünk, hogy a római nép és az összes hivők jámborsága növekedjék, hitük uj fényben tündököljön, reményük erősebb, hitük elevenebb és tüzesebb legyen».

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillerie, carcassonei püspöktől.

A vérfolyásos nő.

I.

Jézus meggyógyitja a vérfolyásos nőt, még pedig pusztán azzal, hogy ruhája szegélyét engedi megérinteni. (Márk 5. f.) Az Oltáriszentségben nekünk sokkal többet enged meg.

***

Egy napon, a mi Urunk az őt nyomon követő néptömeg által szorongatva haladt.

«Egy asszony pedig, ki vérfolyásban volt, tizenkét esztendeig sokat szenvedett a sok orvostól és elköltötte mindenét és mitsem használt, hanem még rosszabbul vala, a mint Jézus felől hallott, a seregben hátul méne és az ő ruháját illeté; mert azt mondá: Hogyha csak ruházatát illetem is, meggyógyulok.

És azonnal megszünt az ő vérfolyása és érzé testében, hogy meggyógyult a nyavalyától». (Márk 5. f., 24—29.)

Ez a szerencsétlen nő ugy érzé, hogy az Üdvözitő ruhájának egyszerü érintésekor meggyógyult, pedig alázatosan csak a rojtját érintette meg.

A tömeg nagyon tömör volt, azért arról nem is álmodozott, mikép nyerhetne kiválóbb kitüntetést; megelégedett csupán azzal az engedélylyel, hogy Jézus szent ruhái szegélyét engedé megérinteni.

Mily boldog a mi sorsunk!

Oltáriszentségi kegyelmében nemcsak ruhája szegélyét engedi Jézus megérinteni.

Oh! Szives örömest gondolok a vérfolyásos nőre, magam elé idézem őt a sok, a több százados időközön keresztül, abban a pillanatban, a mikor meggyógyult — és belépek a templomba, a melyben sokan a szent áldozáshoz járulnak.

Ott is, mint Galileában, tömeg vette körül Jézust; de milyen a különbség a jó Mester kegyelmeinek kiosztásában.

Halandó életében követték, hallgatták, sőt megérintették; mindegyik törekvése kielégittetett; szavára és érintésére igen sok csoda történt.

De ime, manap mindenki közeledik Jézushoz, őt mindenki hallgatja, mindenki érinti. Mit mondok?

Oh, Izrael asszonya, figyelj és értsd meg e titkot, ha megértheted; őt mindenki kaphatja, táplálkozik vele, szivében hordja!

Oh, mondd! mivel kell viszonozni az Üdvözitőnek eme kimondhatatlan irgalmasságát?

Mit kell tenni viszont a csodáért, a mely szerencsés kiváltságos részed lett?

II.

Ez a szegény nő az Üdvözitő ruháját mély alázatossággal, élő hittel, gyöngéd áhitattal érinti meg.

***

Jobb, ha nem is kérdezzük!

Hogyan van, hogy mi az Oltáriszentséghez közeledünk, a nélkül, hogy betegségeinkből, a melyekben szenvedünk, meggyógyulnánk?

Ugyanis, mig Jézus ruháinak egyszerü érintése oly nagyszerü csodákat művelt: mikép lehetséges, hogy szent testének eledele oly gyakran csak gyönge hatással van?

Oh, ennek oka az, hogy Jézushoz közeliteni nem tudunk, sem testétvérét azzal az előkészülettel magunkhoz venni, a mint azt az Üdvözitő megkivánja.

Lássuk a vérfolyásos nőt!

Az Üdvözitő ruháját érinti, de mily *alázattal*, mily *hittel*, mily *áhitattal!*

Először is mély *alázatosságát* csodáljuk. Lám, mily remegve közeledik; a tömegben elrejtőzik, abban elvész; a Mester előtt megjelenni nem mer; csak a ruháját érinti meg; különösebb kedvezést ugyszólván nem is akar.

Hátulról jött, hogy mintegy lopjon a kegyelemből, a melyre magát nem vélte méltónak.

És az élő *hite* e szegény nőnek?

Ez egészen csodálatos és vak bizalmában nyilatkozik meg.

Ha csak ruhája szegélyét érintem is meg: meggyógyulok. Biztos voltam benne — igy fog legott szólani, ha Jézus majd a néptől kérdi, ki érintette ruháját — hogy elég nekem ez üdvösséges rojtot csak megérintenem, hogy a betegségből, a melyben már oly régen szenvedek, meggyógyuljak!

Megérintettem és azonnal meggyógyultam.

Jézus Krisztus nem állhatja meg, hogy e csodálatos bizalmat hangosan meg ne dicsérje.

Bizzál, leányom, a te hited meggyógyitott téged. Menj békével és légy ment betegségedtől.

Áhitatával végre e szerencsétlen nő arra lett méltó, hogy mintaképünkké váljék, mikor az Oltáriszentséghez közeledünk.

Az áhitat, ez a gyengéd és tisztelettel teljes érzés, a mely az Istennek tetszeni vágyó lélek legszebb ékességét képezi, mint nyilatkozik meg e vérfolyásos nő viseletében!

Hall beszélni Jézusról és ama tisztelettel, a melyet benne a hallottak az isteni Üdvözitő iránt keltettek, sietett az Üdvözitőt követő tömeget utólérni. Lassan-lassan e sokaság közepébe furakodott. Mikor pedig Jézus mellé ért, a tisztelet őt átjárta, a földre hajolt, hogy megérintse annak a ruhaszegélyét, a kit tisztelt, azután jámbor meghatottsággal eltelve, pár lépést hátrált.

Midőn pedig a csodát, a melyet az Ur vele művelt, ki kelle nyilvánitania, hitét és háláját a jó Mester lábainál szent tisztelettől remegve, imádó helyzetben fejezte ki.

III.

Sajnos, mi gyakran fogadjuk magunkhoz Jézus Krisztust, de alázatosság, hit és áhitat nélkül.

***

Oh, egész valómban remegek; de e félelem és irtózás onnan ered, ha rágondolok arra az ellentétre, mely az én érzelmeim és ama szegény galileai beteg nő érzelmei közt áll fönn.

Én is, mint ő, közeledem Jézushoz, sőt még jobban is; én az Urral való bizalmas és teljes egyesülésre bocsáttatom.

De, hol az én alázatosságom? Hol az én hitem? Hol az én buzgóságom?

Pedig mi jól tudjuk, hogy az oltáriszentségi kedvezményeknek szabálya és mértéke: a hozzá közeledő szivek alázatossága.

Sőt — mondja szent Bernárd — a sziv, a mint bukása előtt fölmagasztalva érzi magát: ugy fölmagasztaltatása előtt alázatosnak és szerénynek kell magát éreznie.

Isten a kevélyeknek ellen áll, az alázatosaknak adja malasztját.

Mint szenvedése egyik fölötte szomoru körülménye alkalmával, a jó Mester, látván minket asztalához közeledni, hányszor nem kérdezhetné: Barátom, miért jöttél?

Hiába igyekszem olvasni szivedben, nem találok benne sem bizodalmat irgalmasságom iránt, sem mindenhatóságomban való hitet. Miért jöttél tehát, barátom?

Avagy birunk-e az áldozáshoz szükséges jámborsággal, a mely azt üdvösségessé és hasznossá teszi?

Hogy ezt megtudhassuk: elég, ha egy szent tanitó eme kérdéseire felelünk meg.

Ha akarod megtudni, vajjon a jámborság uralkodik-e benned, figyeld meg: találsz-e lelkedben töredelmet, ájtatosságot, bánatot, szeretetmüveket, buzgóságot az imádsághoz, törődést az elmélkedéssel, gyöngéd és készséges szeretetgerjedelmeket.

Ha tehát nincs se alázatosságunk, se hitünk, se ájtatosságunk: mit csodálkozunk akkor azon, hogy az Oltáriszentség csodálatos kegyelmei nem művelnek bennünk oly csodát, a minőt a vérfolyásos nőben amaz alázatos törekvés eredményezett, a melyért őt Jézus kitüntette.

Fischer Ágoston.

IRODALOM.

A keresztény tökéletesség gyakorlása. Rodriguez Alfonz J. T. nyomán minden rendü és nemü keresztény hivek lelki olvasmányául szabadon átdolgozta Tóth Mike, Jézus társaságának tagja. Három kötet. Ára 7·75 K.

A lelki olvasmányok során kevés fogható Rodrigueznek világszerte ismeretes művéhez. Ez a magyar kiadása pedig nemcsak nyelvezet dolgában kitünő, hanem abból a szempontból is, hogy a mai tudományos felfogással összeegyeztethetetlen történeteket elhagyja s igy az uj magyar kiadás egyuttal az alapos átdolgozás érdemével is dicsekszik. Nem lehet itt Rodriguez becses művének tartalmát részletesen bemutatnunk s azért csak arra az elismert tényre hivatkozunk, hogy *ez a könyv a keresztény tökéletességre törekvőknek valóságos kincsesbányája.* A szent áldozásról és szentmiséről a II. kötet 507—608 lapjain van szó tizenhat fejezetben. Iparkodjunk minél többen áttanulmányozni és azután átélni ezt a jeles művet! Mindnyájunknak tökéletességre kell törekednünk, mert Krisztus Urunk lelkünkre köti: Legyetek tökéletesek!...

Megemlékezünk most mindazon katholikus lapokról, melyek az *Örökimádás*-sal csereviszonyban állanak. Valamennyit olvasóinknak figyelmébe és jóakaró támogatásába ajánljuk.

A magyarországi papi imaegyesület és Eucharisztia-társulat értesitője. Egyelőre évenkint 8 számmal. Ára 1 korona 20 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Győr, kis-szeminárium. — **Erdélyi oltáregyesületi lap.** Havi folyóirat. Ára 2 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Gyulafehérvár. Papnevelő. — **Reménységünk.** Az Oltáriszentség-imádás és Mária-tisztelet havi folyóirata. Megjelenik minden hó elején. Csanytelek (Csongrádmegye). Ára: egy évre 2 korona 60 fillér, félévre 1 korona 40 fillér. — **Paradieses-Früchte.** Monatsblätter zum Preise des allerheiligsten Altarsakramentes. Herausgegeben von der Benediktiner-Abtei St. Meinrad, Indiana. — **Emmanuel.** Official Monthly of the priests' eucharistic league. 185 E. 76 St., New-York. — **Katholikus Szemle.** A Szent-István-Társulat havi illetménye. — **A szent család kis követe.** Havi folyóirat. Megrendelhető e

czimen: Virág Ferencz lelkiigazgató Pécsett. Egész évre 1 korona 44 fillér. — **Szent-Alajos-Társulat havi értesitője.** Megjelenik havonkint egyszer. Budapest, III., Óbuda, Bécsi-u. 163. Ára egész évre 72 fillér. — **Szent Ferencz hirnöke.** Hitbuzgalmi havi folyóirat. Kolozsvárt, ferencziek kolostora. Ára egész évre 2 korona. E folyóirat szerkesztőségében megjelent **Szent Ferencz naptára** az 1906-ik közönséges évre. Ára 50 fillér. — **Jézus Szentséges Szivének hirnöke.** Havi folyóirat. Kalocsa. E derék folyóirat a jövő évben a negyvenedik évfolyamot kezdi. Ugyancsak Kalocsán jelenik meg **Szűz Mária virágos kertje.** E folyóirat évi ára 2 korona, az előbbié 3 korona. Mindkettő együtt megrendelve 4·60 korona. — **Szent József lapja.** Megjelenik minden hó elején. Előfizetési ára egész évre 4 korona 80 fillér. Az előfizetők ingyen kapják a nagy képes naptárt. Budapest, III., Nád-u. 1—3. — **Páduai szent Antal lapja.** Folyóirat a szegények kenyerének hirdetésére és terjesztésére. Budapest, VIII., Főherczeg Sándor-u. 36. Megjelenik havonkint kétszer. Ára egész évre 4 kor. — **Szent Gellért ifjusági hitszónoklati folyóirat.** Szerkesztőség: Pannonhalma (u. p. Győr-Szent-Márton). Előfizetési ára egész évre 8 korona. — **Katholikus Pedagógia.** Budapest, IV. ker., Molnár-utcza 19. szám. Előfizetési ára egész évre 8 korona. — **Papok Lapja.** Egyházi hetilap. Előfizetési ára egész évre 10 korona. Budapest, VII., Vörösmarty-utcza 13. — **Kalazantinum.** Kolozsvár. Megjelenik a szünidő kivételével havonként. Előfizetési ár 4 korona. — **Nagy Asszonyunk.** Női Mária-kongregácziók lapja. Kiadóhivatal: Győr, Orsolyák zárdája. Előfizetési ár: Egész évre 4 korona. — **A kath. hitterjesztés lapjai.** Képes havi közlöny. Nagyvárad. Előfizetés: egész évre 6 korona. Szerkesztőség: Berettyó-Ujfalu, róm. kath. plébánia. — **Egri egyházmegyei közlöny.** Megjelenik minden hó 1-én és 16-án. Előfizetés egész évre 4 kor. Eger. — **Népiskolai tanügy.** Megjelenik minden szombaton. Eger, érseki liczeum. Előfizetési ár egész évre 8 korona. — **Szombathelyi Ujság.** Megjelenik minden vasárnap. Szombathely, Széchenyi-tér. Előfizetési ár egész évre 10 korona. — **Szalézi értesitő.** A szalézi munkatársak közlönye. Cottolengo 32, Turin (Italia). — **Jó Pásztor.** Egyházszónoklati folyóirat. Budapest, VII. ker., Csömöri-ut 16. Egész évre 8 korona. — **Dunántuli Hirlap.** Független keresztény politikai lap. Megjelenik minden kedden, csütörtökön és vasárnap. Győrött. Egész évre 12 korona. — **Religio-Vallás.** Megjelenik hetenkint egyszer csütörtökön. Előfizetési dij 10 korona. Budapest. — **Zászlónk.** Az ifjuságnak a lapja ez, de élvezettel olvashatja bárki. Előfizetési ára 2 korona. Megrendelhető: Budapest, VII. ker., Damjanich-utcza 50.

Walser-Varga-féle **Örökimádás Imakönyv.** Negyedik teljes kiadás; 30 óra. K. Sávely Dezső festőművész rajzaival. Finom papiron. Megjelent és kapható és pedig: 1. fűzve 2.10 korona, 2. vászonkötés, vörösvágás 3 korona, 3. bőrkötés, vörösvágás 5 korona, 4. bőrkötés, aranyvágás 6 korona, 5. borjubőrkötés, párnázva, aranymetszés 9 korona.

Ugyanez a könyv öregbetüs kiadásban («Arany Korona» nagyságban): *a)* vászonkötés, vörösmetszés 4 korona, *b)* bőrkötés 5 korona. Megrendelhető *Varga Mihály* plébánosnál Csanyteleken (Csongrádmegye).

Oltáregyesületi ügyek.

Választmányi ülés. A budapesti központi Oltáregyesület választmánya *Pallavicini Edéné őrgrófné* elnöklésével 1905 deczember 11-én ülést tartott az Üllői-ut 75. számu oltáregyesületi házban. Az uj székházban ez volt az első választmányi ülés s *Kánter* apát ur, igazgató, ez alkalomból lendületes beszéddel méltatta a diszes otthonnak nagy jelentőségét. A pénztári jelentésnek meghallgatása után a misealapitványok vinkulálása került szóba. Egy ujabb alapitvány bejelentése után arról tárgyalt a választmány, hogyan vonassanak be a Mária-Reparatrixról nevezett anyák az egyesület teendőinek végzésére. Örvendetes tudomásul szolgált, hogy a januári engesztelő novenára *Glattfelder Gyula dr.* urat sikerült szónoknak megnyerni. Végül *Kánter* apát ur lelkes szavakkal üdvözölte *Pallavicini Edéné őrgrófnét* közeledő névünnepe alkalmából.

Az Oltáregyesület Budapesten a következő templomokban tart havonkint szentségimádással egybekötött közös ájtatosságokat: Minden hó I. vasárnapján a Jézus-társasági Atyák templomában reggel 6-tól este 7-ig és a kir. Palotai Plébánia-templomban d. u. 4—7-ig. Minden hó II. vasárnapján az Angolkisasszonyok templomában (IV. ker., Váczi-utcza 47.). Minden hó III. vasárnapján *a)* az Erzsébet-rendi apáczák templomában (II. ker., Viziváros, Fő-utcza), *b)* a X. kerületi plébániatemplomban. Minden hó IV. vasárnapján a Szent Ferenczrendi Atyák templomában (IV. ker., Ferencziek-tere). Mindezen templomokban, a kőbányait kivéve, az ájtatosságok sorrendje a következő: Reggel 6 órakor az Oltáriszentséget nyilvános imádásra kiteszik. Az Oltáriszentség kitéve marad esti 6 óráig. 8 órakor egyesületi szentmise, együttes szent áldozás. Délután 5 órakor szentbeszéd, utána litánia Jézus szentséges Nevéről, melynek végeztével a legfölségesebb Oltáriszentséget visszahelyezik. A kőbányai templomban délelőtt 10 órakor helyezik ki az Oltáriszentséget és kitéve marad délután 4 óráig. Az Oltáregyesület ideigle-

nes kápolnájában (IX., Üllői-ut 77. sz.) az Oltáriszentség naponkint reggel 7 órától esti fél 6 óráig van kitéve imádásra. Az Oltáregyesület tagjait, valamint az összes kath. hivőket kérjük, hogy minél tömegesebben vegyenek részt az istentiszteleten, járuljanak a szent áldozáshoz és látogassák a Legfölségesebb Oltáriszentséget.

A kolozsvári Oltáregyesület tagjai rövid időközben egymásután kétszer is öszegyültek, részint ügyeik rendezése, részint ünneplés végett. Decz. 3-án volt az őszi közgyülés br. Huszár Károlyné elnöklete alatt, melyen kiegészitették a választmányt és a tisztikart, meghallgatták a tisztviselők jelentéseit s az Egyesületnek mult évi történetét s előkészültek a tavaszi kiállitásra.

Decz. 8-án pedig szép ünnepet rendeztek az «Immaculata Conceptio» tiszteletére; a tárgysorozat méltó volt az ünnep méltóságához: ugy Schwarcel Adél másodelnöknő beszéde, mint Hirschler József dr. igazgatónak nagy művészettörténeti felolvasása az «Immaculata a művészetben» czimmel a legjobb benyomást tette a nagyszámu hallgatóságra. A hangulat emeléséhez nagyban hozzájárult Willer József és Liszkay Rezső jogszigorlók zongora- és hegedüjátéka is, ugy hogy a jelenvoltak a legnagyobb megelégedéssel távozhattak el. *Bujáki Domokos* III. é. t. j., titkár.

*

A lugosi görög kath. egyházmegyebeli «Budapesti Központi Oltáregylet» tagjai által 1905. évre történt fizetésekről következőkép számolt be az egyházmegyei megbizott:

Folya 2 k, Zábrány 4 k, Dragsina 4, Nagy-Zsurduk 4 k, Gilad 2 k, Greovácz 4 k, Sziklás 2 k, Hissziás 4, Kernyecsa 2 k, Kis-Tikvány 4 k, Klopodia 10 k, Bálincz 4 k, Perul 4 k, Liget 2 k, Kizdia 2 k, Márkovecz 4 k, Zgribert 4 k, Resicza 6 k, Zsebely 4 k, Parácz 4 k, Nagy-Zolencz 4 k, Ternova 6 k, Bogsa 6 k, Raffna 6 k, Székas 6 k, Gerlistye 6 k, Teaha Demeter plébános 2 k, Ginka Joachim plébános 2 k, Teaha Kornél plébános 3 k, Jorgorics Romulus plébános 4 k, Muntean György plébános 2 k, Ardeleán Simon plébános 3 k, Pascu Jeromos plébános 4 k, Popescu Miklós plébános 4 k, Popovics József plébános 4 k, Szokács Avrám plébános 2 k, Sentorna J. plébános 4 k, Tieran Auxentim plébános 4 k, Nagy-Kostély gör. kath. plébánia 4 k, Battonya gör. kath. plébánia 4 kor. Összeg: 156 kor.

Ezt az összeget 1905 nov. 30-án küldötte meg Boros János kanonok, egyházmegyei megbizott.

*

A szepesi egyházmegye területéről a «Budapesti Központi Oltáregyesület» javára befolyt adományok:

Mélt. dr. Párvy Sándor püspök urtól 50 k, Lykavkai tagoktól 10 k, Csimhovai tagoktól 4 k, Toporczi tagoktól 10·30 k, egy iglói asszonytól 2 k, Vezérkönyvek eladásából 2 kor. Összeg: 78·30 kor. Postai kiadás volt 65 kor., s igy marad 77·65 korona.

Ezt az összeget 1905 decz. 2-án küldötte meg dr. Rolny Frigyes egyházmegyei megbizott.

*

Uj tagként jelentkezett főtisztelendő Könczöl István plébános ur buzgósága folytán Rumból 36 tag.

Főtisztelendő Novotny János plébános ur által Hont-Horákról 11 uj tag (összesen 271 tag van).

Főtisztelendő Bubnics Mihály ur vezetése alatt 592 tag van az ujonnan jelentkezettekkel Pöstyénben.

Gyöngyös-Patán Dobrányi Károly esperesplébános ur vezetése mellett 90 tag. Recsk 81 tag. Jászárokszálláson 2200 tag. Felső-Telekes 30 tag. Nyir-Bakta 2 tag. Sajó-Némethi 94 tag. Bátor 34 tag. Heves-Aranyos 20 tag. Mátraderecske 105 tag.

*

Buzgó terjesztőnő. A következő levelet vettük 1905 nov. 22-éről: Az oltáregylet központi hivatalának. Budapest. Nagy örömmel jelentem, hogy a jó kegyes Jézusom megengedte, hogy neki szolgálhatok. Fölkértem a szomszédos somosujfalusi plébános urat, hogy karöltve alakitsuk meg nála a szentségimádást s ő készségesen beleegyezett. A jó Jézus segedelmével január második vasárnapján megkezdjük. Nálam (Salgótarján) első vasárnap van a szentségimádás s azért tettük második vasárnapra, hogy ott (Somosujfalu) is jelen lehessek és betanithassam a hiveket. Nekem jut a szerencse, hogy a hiveket bevezethessem s ez nekem nagy öröm. Alázatosan kérek Somosujfalu részére 50 darab fölvételi könyvecskét és hozzá fölvételi lapokat és még 25 darab magyar imakönyvet. Salgótarján részére szintén kérek 50 darab fölvételi könyvecskét és hozzá fölvételi lapokat is. Mind magyar legyen. A plébános ur bejelenti Rozsnyón a helynök urnál. Mély tisztelettel Luby Gézáné, salgótarjáni oltáregyleti terjesztőnő.

*

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1905. április hóban befolyt dijak: Gregorits Jánosné 5 k, Dragsics Ferenczné 2 k, Péteri Imre 2 k, Péteri Józsefné 2 k, Ribarics Jánosné 1 k, Kreisz Gergely 3 k, Kreisz Gergelyné 3 k, Belenye Piroska 1 k, Távik Józsefné 1 k, Tarrodi Katalin 1 k, Somogyi Borbála 4 k, Takács Borbála 2 k, Csémi Béláné 1 k, Borbás Erzsi 40 f, Borka Imréné 6 k, Bartos János 2 k 40, Kőszegi Antalné 1 k, özv. Bőhm Sándorné 7 k, Marx Anna 1 k, Marx Erzsébet 1 k, Német Mihályné 1 k, Bero Jánosné 2 k, Fekete Jánosné 24 f, Fekete Teréz 24 f, Fekete Anna 24 f, Jákly Ferenczné 60 f, özv. Dániel Mártonné 6 k, Lévay Gyula 2 k, Koller Imréné 4 k, özv. Gubicska Jánosné 80 f, Gubicska Róza 80 f, Ruzicska Erzsébet 60 f, Angyal Veronika 1 k, Baldauf Francziska 2 k, Fondala Zsófia 2 k, Prenoscil Etel 2 k, Dulovics Katalin 4 k, Foltán Jozefa 4 k, Mészáros F. József 48 f, Bachmayer György 2 k, Ftdő dr. Tóth püspöki megbizott ur által Egyházasfüzes 12 k, Felső-Lendváról 54 k 80 f, Baltavár 3 k 72 f, Szarvaskend 10 k 60 f, Kethely 43 k 62 f, Szombathelyről 34 k 52 f, összesen 159 k 36 f, Gabányi Magdolna 2 k, Sztáray Irma grófnő 4 k, özv. Morvay Ferenczné 2 k, Dörfler Janka 2 k, Beneceder Jolán 2 k, Ludányi Magdolna 2 k, Liszkay Mária 50 f, Neuberger Ilonka 50 f, Ftdő Kolbay Gábor plébános ur a kapronczai tagoktól 32 k, Schneider Teréz 10 k, Dudás Mária 10 k, Széplaka Erzsébet 50 f, Nagy Illés 24 f, özv. Gáspár Mihályné 2 k, Torma Sándorné 2 k, Horváth Mária 2 k, Török Gizella 2 k, Hang Jánosné 200 k, dr. Halassy Kálmánné urnő a Hontvarsányi tagoktól 7 k, Molnár Erzsébet 2 k, Kremer Ilonka 2 k, Kremer Emil 2 k, Vehling Mária 1 k, Opitz Ilona 2 k, 60 f, Kautz Gyuláné 10 k, dr. Schwarzer Ottoné 10 k, Hegyessy Lászlóné 10 k, Ágoston Józsefné 10 k, dr. Meixner Jánosné 10 k, Földvári Sándorné 4 k,

Neumayer Anna 4 k, Neumayer Matild 1 k, Varsó Mihályné 1 k, Streysz Béláné 1 k, Pollák Mária 1 k, Trakán Anna 1 k, Csiszár Jánosné 10 k, Kövér Kálmánné 10 k, Heinrich Alajosné 10 k, Goszthonyi Mihályné 20 k, Luczenbacher Pálné 6 k, Geist Gyuláné 6 k, Pugnát Julia 4 k, Ráth Gizella 4 k, Ormos Jánosné 4 k, Tömöry Kálmánné 5 k, Kövér Mária 2 k, Körösi Róza 2 k, Zubricki Anna 2 k, Kohutyik Mari 2 k, Kis Aladárné 200 k, összesen 300 k, Miskó Józsefné terjesztő urnő által özv. Malmarits Ignáczné 6 k, özv. Fill Ferenczné 2 k, Poszlovszky Mária 2 k, Kozmann Mária 2 k, Steinert Gyula 2 korona, Steinert Magdolna 2 korona, Lenhardt Mária 1 k, özv. Pohl Istvánné 2 k, Hrabovszky Natália 2 k, Vogl Ferencz 2 k, Farkas Mária 1 k, Löwenstein Antalné 5 k, összesen 29 korona, Brecskó Mária urnő által a barcsi tagoktól 21 k 70 f, Siasovszky Katalin 20 f, Riha Ferencz 2 k, Riha Anna 2 k, Hornyák István 48 f, Nuschofszky Nándorné 40 f, Manyur Károly 1 k, Balla Mariska 2 k, Rigler József Edéné 4 k, Rigler József Ede 4 k, Schója Antalné 4 k, Vágner Klára 4 k, Felmayer Vilma 10 k, Magyar Karolin 1 k, Kreicse Ágnes 1 k, összesen 28 k, Majthényi Ida 2 k, Beck Anna 4 k, Bakos Jánosné 2 k, Leinstädter 2 k, Gircs 2 k, Darabos Mariska 2 k, összesen 6 k, Erdélyi Teréz terjesztőnő által Deckmanna Anna 2 k, Bentsen Henrikné 2 k, Erdélyi Ágnes 2 k, összesen 6 k, Oláh Istvánné 1 k, Láng Istvánné 2 k, Kovács Józsefné 1 k, Karkis Malvin terjesztőnő által Takács Róza 1 k, Burcsák Andrásné 60 f, Gröschler Györgyné 40 f, összesen 2 k, Lafrankó Károlyné terjesztőnő által Smalz Irma 10 k, Pártos Gyuláné 2 k, összesen 12 k, Rózsay Valéria terjesztőnő által Ullerich Anna 2 k, Stelly Ilona 1 k, Böhm Gizella 1 k, összesen 4 k, özv. Barcza Gáborné 4 k, Szabó Mária 1 k, özv. dr. Vavrik Ágostonné 10 k, Pachmann Lénárdné 10 k, Varga Adél 4 k, Matyuga Hermina 40 f, Benedek Jánosné 3 k, Bohne Frigyesné 24 f, Rehm Zsigmond 2 k, Rehm Zsigmondné 2 k, Székány András 8 k, Székány Andrásné 8 k, özv. Gazder Józsefné 1 k, Bősze Teréz 2 k, Arzt Mária 1 k, Sárasi Erzsébet 4 k, Szalacsy Luiza 24 f, Krizsán Janka 30 f, Oppitz Emma 1 k, Duhant Mária 2 k, Bouchir Jeanne 1 k; Ns. és ftdő. Kelemen István ur a csehimindszenti tagoktól 20 k 10 f, Lász Károlyné 2 k, özv. Sütyera Józsefné 2 k, Granitz Malvin 1 k, Sebestyén Mária 40 f, Posch Borbála 1 k, Nagy Anna 1 k, Krajecz Mária 1 k, Hamza Lajosné 1 k, Benedek Mária 24 f, Grosz Katalin 24 f, Knap Julianna 24 f, Gödölle Emma 30 f, Feleky Géza 20 k, Mártyán József 2 k, Sztaricsek Ferencz 1 k, Kubesch Mariska 2 k, Mihályi Mariska 2 k, Chlumetzky Mária 2 k, Novotnyi Ottilia 2 k, Szűts Julianna 2 k, Martin Juliska 1 k, Ottinger Etel 1 k, Sákovits Julianna 1 k, Kavabéz Irma 30 f, Kohányi János 1 k, Kohányi Jánosné 1 k, Pörje Józsefné 1 k, Kisdián Györgyné 1 k, Hegedüs Kálmán 1 k.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai 1905. évben: Kucsera Teréz, Sipos Elvira, Katschlrek Józsa Budapest, Luga Rozália Abauj-Szántó, Wolf Apollónia Uj-Paulis, özv. Győrfy Ignáczné, Keováry Gizella Budapest, Rák Ádám Vámos-Mikola, Páska Borbála Budapest, Vörös Erzsébet Rum, Liptai Rozália Várgede.

Szerkesztő: **Dr. Breyer István.**

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

Sokszorosan kitüntetve

RÓTH MIKSA

cs. és kir. udvari üvegfestő

Budapest, VIII., Kender-u. 22. és 24. sz.

Mindennemű **üvegfestmények** a legegyszerűbbtől a **leggazdagabb kivitelig.** Diszes **üvegmozaik-munkák** velenczei modorban.

Sokszorosan kitüntetve

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstrancziák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.